DANIEL EASTERMAN

AL NOUĂLEA BUDDHA

DANIEL

EASTERMAN

AL NOUĂLEA BUDDHA

Traducere din limba engleză de
FRANCISKA DUMITRU

Editura RAO
2002

„Există o profeţie. N-are importanţă dacă tu crezi sau nu în profeţii. Călugării cred în ele, mai ales în aceasta. [...]

Prima parte se referă la mine. Aşa cred ei. «Cînd Dorje-la va fi condusă de un *pee-ling,* lumea va fi guvernată de la Dorje-la.»

A doua parte se referă la «fiul fiului *pee-ling*-ului*».* El va fi ultimul stareţ al mănăstirii Dorje-la. Apoi va sosi Buddha ultimului veac: Maidari.“

Daniel Easterman s-a născut la Belfast, în 1949. A studiat engleza, persana, araba şi a făcut studii de cultură şi civilizaţie islamică la universităţile din Belfast, Dublin şi Cambridge. După ce şi-a obţinut doctoratul în litere şi filozofie la Universitatea din Cambridge, în 1979, a plecat în Maroc, împreună cu soţia sa, pentru a preda engleza la universitatea locală iar, după întoarcerea sa în Anglia, în 1980, şi-a terminat primul roman şi a început să predea studii arabe şi islamice la universitatea din Newcastle şi Durham.

Deşi a publicat cărţi şi articole academice şi a colaborat la editarea unor enciclopedii, activitatea principală a lui Daniel Easterman rămîne aceea de romancier. Dintre romanele sale amintim: *Al şaptelea sanctuar, Frăţia mormîntului, Numele fiarei,*

Testamentul lui Iuda, toate publicate de editura RAO.

Editura RAO Bucureşti
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-l24 Bucureşti,
ROMÂNIA

DANIEL EASTERMAN
Al nouălea Buddha ©Daniel Easterman, 1988

Traducere din limba engleză de
FRANCISKA DUMITRU

Tiparul executat de
ALFOLDI NYOMDA AG Debrecen, Ungaria
2002

ISBN 973-8421-06-3

Pentru Beth, tăcerea unui murmur.

PARTEA I
VENIREA[1]

[1] În original ***Advent:*** termenul desemnează atît perioada de post şi rugăciune a postului Crăciunului, cît şi venirea lui Hristos în lume. Textul face aluzie la ambele accepţii ale cuvîntului.

Moto:

„... douăzeci de veacuri de somn încremenit
Zvîrlite în coşmar de-un leagăn de copil.“

W.B. Yeats, *A Doua Venire*

HEXHAM

1

Hexham, Anglia, decembrie 1920

Zăpada ce căzuse în timpul nopţii părea emblema albă, curată, a unei alte lumi – puritate pierdută, scufundată în adîncurile firii noastre. Peste Causey Hill ceaţa atîrna albă şi grea, ca un linţoliu îngheţat. Luminile palide ale Ajunului se cuibăreau în penumbră şi ger, strîngîndu-şi flăcările în aşteptarea minunii ce avea să se producă. În conace sau în case modeste, focurile Crăciunului se împodobiseră cu promoroacă şi erau tivite cu funingine. În pieţele satelor, în străvechiul întuneric, din ce în ce mai dens, monumentele noi ridicate în memoria a zece milioane de morţi se îmbrăcaseră în gheaţă.

Noapte şi aşteptare a nopţii ce avea să vină, întuneric vast şi neînfrînt, lătrînd sau şoptind pe sub streşini cît e iarna de lungă, asalt mohorît al minunii asupra sufletelor împietrite, mute, ale unei lumi nemîntuite şi neiertătoare. Dumnezeu şi aşteptarea venirii lui Dumnezeu. Domnul luminii şi al întunericului avea să se întoarcă din nou, ca de fiecare dată, întrupîndu-se în carnea îngheţată a anului pe ducă. Domnul Păcii avea să păşească într-o lume abia trezită dintr-un coşmar ucigător, în care muriseră armate de inocenţi, o lume a cărei sete neostoită de sînge l-ar fi făcut să roşească pînă şi pe Irod. Acum era mai greu decît oricînd.

În incinta primitoare, luminată de flacăra lumînărilor, a Bisericii Sfînta Maria, mesa de seară se apropia de punctul culminant Din cauza vremii urîte se hotărîse să se mai facă o slujbă pentru cei care nu putuseră participa la cea de dimineaţă. Vechea liturghie îşi dezvăluia tainele în umbră. În faţa altarului, straiele violete ale preotului accentuau întunericul, aşa cum

vocea sa făcea ca liniştea să fie mai profundă.

Preotul luă potirul cu mîna stîngă, iar cu dreapta făcu semnul crucii:

—Benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes.

Ridică potirul cu sînge amestecat cu apă, vin transsubstanţiat:

*—Hic est enim Calix Sanguinismei... ace*sta este Sîngele Meu...

Christopher Wylam şedea în ultimul rînd, printre ceilalţi enoriaşi, ridicîndu-se şi aşezîndu-se o dată cu ei, intonînd răspunsurile, spunîndu-şi rugăciunile pe rozariu, inspirînd parfumul greoi de tămîie. William, fiul lui, stătea alături de el, imitînd cu degetele firave gesturile tatălui, recitînd atît cît ştia din răspunsuri. William avea zece ani, dar părea mai matur, ca şi cum ştia deja ce îi rezervă viaţa.

Pentru copil tatăl era aproape un necunoscut. Pînă în urmă cu paisprezece luni Christopher abia dacă fusese ceva mai mult decît un nume. William îşi amintea încă de fotografiile din camera mamei, la Carfax, în căsuţa de la marginea Hexhamului, unde locuiau împreună cu mătuşa Harriet şi cu cei trei veri ai săi, Roger, Charles şi Annabel. Nu izbutise niciodată să identifice bărbatul din acele fotografii şterse cu silueta vagă pe care o văzuse ultima oară la vîrsta de trei ani, făcîndu-i cu mîna lui şi mamei sale prin fereastra trenului aglomerat care ieşea din gara din Delhi.

Dar nu-şi mai amintea aproape nimic despre Delhi, doar lucruri mărunte, ca nişte frînturi de vis: o doică bătrînă aplecată asupra lui, cîntînd încet în noapte, un elefant de jucărie, pe roţi, pe care-l trăgea după el cu o sforicică, plase mari, albe, atîrnate deasupra pătuţului său ca să-l apere de ţînţari.

Revenirea lui Christopher în lumea lui William – un străin îmbrăcat în straie ciudate, care pretindea că îi este tată – nu făcuse decît să o zdruncine. Băiatul îşi

amintea emoţia crescîndă a mamei, pe măsură ce se apropia ziua reîntoarcerii lui Christopher – obrajii încinşi de febră, ochii adînciţi în orbite, strălucind de nerăbdarea întîlnirii. El însuşi aşteptase, curios, întoarcerea soldatului de la război, îmbrăcat în uniformă şi decorat cu medalii strălucitoare. *„Bye, Baby Bunting, Daddy's gone a hunting"* obişnuia mama să-i cînte înainte de culcare, cînd era mai mic, exorcizînd întunericul însingurat, lipsit de prezenţa tatălui. „*Gone to fetch a rabbit-skin to wrap a Baby Bunting in".* Dar în poartă se oprise un bărbat îmbrăcat în haine civile, care nu se putea lăuda cu nici un act de eroism şi nici măcar cu vreo medalie pe care fiul său să o poată lustrui cu veneraţie.

Dezamăgirea lui William fusese crîncenă. Prezenţa verilor nu făcuse decît să pună paie pe foc. Adam, tatăl lor şi unchiul lui William, căzuse pe front, la Somme, cu trei ani în urmă. Fotografiile lui, îmbrăcate în mătase neagră, ocupau un loc de cinste pe policioara şemineului din Carfax; medaliile lui odihneau pe catifea, într-o casetă de sticlă; lîngă altarul Bisericii Sfînta Maria, în stînga, era aşezată o placă în memoria lui.

Roger şi Charles îi făceau acum viaţa insuportabilă. Îşi băteau joc de tatăl lui care, spuneau ei, nu a fost niciodată un soldat adevărat; sau, dacă a fost, probabil că a făcut războiul aplecat deasupra unui birou, undeva, în India – ce mai încolo şi-ncoace, ca unul declarat inapt să facă armata. O dată lăsaseră pe patul lui William o pană albă de care era prins un bileţel scris de mînă: „Pentru tatăl tău".

Toate astea ar fi fost destul de greu de suportat pentru un băieţel de nouă ani. Dar întoarcerea tatălui a coincis cu ultima sforţare a mamei în lupta cu boala care o măcina de optsprezece luni. „Declinul", spuneau oamenii cînd îşi închipuiau că William nu îi aude, iar din felul în care îşi fereau ochii de el, îşi dădea seama că se aşteptau la ce era mai rău. În ultimele şase luni nu o

ţinuse în viaţă decît gîndul la reîntoarecerea lui Christopher. El vedea asta în ochii mamei de fiecare dată cînd intra în dormitorul ei rece: o nerăbdare mistuitoare care o înflăcăra şi o epuiza.

La două luni după venirea lui Christopher, chiar înainte de Crăciun, cînd toată lumea părea că se pregăteşte de sărbătoare, pentru o nouă naştere în vechea lume, mama sa se stinsese în somn. Deşi ştia că e nedrept, William îl învinovăţea pe tatăl său pentru moartea ei. Christopher însuşi purta în suflet un sentiment vag de vinovăţie, care nu făcea decît să accentueze acuzaţiile nerostite ale fiului său. Adevărul era că se simţea stînjenit în prezenţa băiatului şi nu reuşea să se obişnuiască nicidecum cu ideea morţii soţiei sale. Nu era omul care să caute sau să dea explicaţii. În iarna aspră care urmase se plimbase ore în şir pe cîmpia pustie şi îngheţată, căutînd să scape de sentimentul chinuitor de vinovăţie sau cel puţin să-l domolească pentru un timp. Păstra o distanţă dureroasă între el şi băiat.

Primăvara care venise afînase ogoarele şi aşternuse primele flori peste mormîntul Elizabethei, dar nu făcuse nimic pentru a-i apropia pe tată şi pe fiu. Apoi, brusc, totul se schimbase. Într-o zi, cînd Christopher era plecat la Hexham cu sora lui, Harriet, William se strecurase neobservat în camera tatălui său şi deschisese biroul. Ce căuta? Nu ştia nici el exact. Poate că încerca să-l cunoască mai bine. Şi, într-un fel, chiar reuşise.

În sertarul din dreapta, sus, găsise printre hîrtii o cutiuţă roşie. Pe capac era gravată coroana regală, iar înăuntru se afla o medalie în formă de cruce. William o recunoscu imediat: era Crucea Victoria. Văzuse o reproducere a ei într-o revistă, în timpul războiului. Într-un plic aşezat lînga cutie descoperi o scrisoare de la Palatul Buckingham, în care maiorul Christopher Wylam era felicitat în termeni elogioşi pentru „curajul deosebit cu care îşi servise Regele şi Patria“.

Zile întregi William oscilă între emoţia provocată de descoperirea făcută şi sentimentul de vinovăţie stîrnit de modul în care ajunsese la ea. Duminică, după slujbă, îşi mărturisi păcatul preotului. Acum avea atît de mare nevoie de o explicaţie, încît uită de teama de a fi pedepsit. Iar în după-amiaza aceea, pentru prima oară, stătuseră de vorbă în biroul lui Christopher, pînă ce focul se stinsese în şemineu, prefăcîndu-se în cenuşă.

Christopher îi povesti băiatului că războiul înseamnă mai mult decît bătălii, tancuri sau avioane; că războiul lui din India, purtat de unul singur, fusese plin de boli şi de trădări; şi că tot ceea ce îi spusese acum trebuia să rămînă un secret inviolabil, cunoscut doar de ei doi.

Din ziua aceea începură să se apropie, împărtăşind, în sfîrşit, durerea celuilalt, atît cît puteau. Hotărîră ca William să mai rămînă cel puţin un an la Carfax, după care vor vedea dacă va pleca sau nu la o şcoală din oraş. Cînd veni vara, mormîntul Elizabethei era acoperit cu trandafiri.

Ajunseseră la *Tatăl Nostru.* Preotul spunea cu glas tare rugăciunea binecunoscută, intonînd-o cu o blîndeţe exersată. Probabil că o repetase de mii de ori în viaţa lui. Era un bărbat tînăr, abia trecut de treizeci de ani; în timpul războiului servise ca preot militar. Christopher era curios să ştie la ce se gîndea în timp ce rostea rugăciunea. La Hristos, răstignit pe crucea misiunii Sale, ţintuit în piroane mari la mîini şi la picioare? La solemnitatea gesturilor sale zilnice? La misiunea lui de preot, care îl îndreptăţea să unească şi să despartă, să blesteme şi să binecuvînteze? Sau, poate, la cina care îl aştepta, la plăcinta cu carne şi napi şi la cartofii prăjiţi, plutind în sosul gros?

Un observator atent ar fi remarcat fără dificultate că Wylam era un englez care trăise prea puţin în Anglia. Nu se simţea în largul lui în hainele groase, de iarnă, iar pielea păstra acel bronz dat de soarele ţărilor calde. Părul blond, albit de soare, era pieptănat pe spate,

dezvelindu-i fruntea îngîndurată. Pielea de la colţul ochilor era brăzdată de riduri fine care se întindeau spre tîmple, ca firele unei pînze de păianjen. Ochii negri, umbriţi de gene grele, erau limpezi, cu o privire pătrunzătoare care, de multe ori, îi surprindea pe cei din jur. Lăsa impresia – sau poate că era doar efectul luminii înşelătoare a lumînărilor – că nu vede ce se petrece în jurul său, ci priveşte mai departe, spre zări străine.

Îşi plimba ochii roată prin biserica micuţă. Nu se încumetase prea multă lume să iasă din casă în seara aceea. Stranele din faţă erau ocupate de bărbaţi, femei şi copii neastîmpăraţi, unii dintre ei cu adevărat evlavioşi, alţii, mînaţi doar de puterea obişnuinţei sau de un anume sentiment al datoriei. El însuşi venise doar de dragul lui William şi, poate, în semn de căinţă pentru că o trădase pe Elizabeth.

Preotul rupse ostia şi duse la buze dumicatul din Trupul lui Hristos. Ridică potirul şi sorbi din Sîngele Lui, din sîngele lumii, înroşit de iertarea păcatelor.

Christopher încerca să-şi imagineze ce gust avea vinul transformat în sînge şi simţi în gură gustul acru al fierii. Părintele Middleton predica despre Naşterea lui Hristos şi se ruga pentru ca pacea Crăciunului să dăinuie tot anul următor; dar Christopher nu simţea nici o bucurie pentru sosirea Pruncului Sfînt. În seara aceea în inima lui Christopher nu era decît o nesfîrşită furie mută îndreptată împotriva lui Dumnezeu şi a fericitelor sărbători prilejuite de Naşterea Lui.

Liniştea deveni mai profundă cînd preotul ridică o bucată de anafură şi o arătă credincioşilor:

— *Ecce Agnus Dei,* iată Mielul lui Dumnezeu, *ecce qui tollit peccata mundi,* Cel ce ridică păcatele lumii.

Unul cîte unul, enoriaşii se ridicară, îndreptîndu-se spre altar, cu spatele înconvoiat sub povara păcatelor. Christopher se ridică şi, împreună cu William, se alătură şirului de păcătoşi în aşteptare. Un bătrîn îngenunche şi deschise gura, scoţînd pe jumătate limba, ca să

primească fărîma din trupul Domnului.

— *Corpus Domini nostri…*

„Aşa de multe păcate, gîndi Christopher în timp ce privea reflexele argintii din flacăra lumînării. Ostia atinse vîrful limbii bătrînului. Păcate grave, păcate de moarte, cele şapte păcate capitale. Păcate făcute cu voie sau fără voie, păcatul trufiei, al desfrînării şi al lăcomiei, păcate trupeşti, păcate sufleteşti. Păcatele cu văzul, cu auzul, păcatele inimii."

—*Jesu Christi…*

Îngenunche şi deschise gura. Simţi gustul fad, uscat, al ostiei între buze.

— … *custodiat animam tuam in vitam aeternam. Amen.*

La moartea Elizabethei o părticică din el pierise împreună cu ea. În cursul după-amiezei trecuse cu William pe la mormîntul mic, acoperit cu zăpadă, ascuns printre celelalte, în spatele bisericii. De-acum trupul ei aparţinea ţărînei. În minte îi reveniră frînturi de imagini de la înmormîntare – gerul pătrunzător, pămîntul tare ca fierul, lopeţile neputincioase, caii negri scoţînd aburi pe nările subţiri, aburi ce rămîneau suspendaţi, stingher, în aerul rece şi rarefiat.

Şi-o amintea aşa cum fusese în ultimele două luni: cînd palidă, cînd aprinsă de febră, absentă, zăcînd cu faţa întoarsă spre perete, dureros de conştientă de apropierea morţii. Trecerea ei din lumea asta nu avusese nimic glorios, romantic sau eteric: fusese o femeie tînără, epuizată de durere, chinuită de tuse şi expectoraţii de sînge amestecat cu spută şi, în final, răpusă fără milă. După ce se sfîrşise, veniseră cîţiva bărbaţi care îi arseseră toată îmbrăcămintea şi mobila din dormitor şi răzuiseră pereţii cu o încrîncenare feroce, ca şi cum ar fi vrut să scoată din pori miasma apăsătoare a morţii. Nu avusese decît treizeci şi unu de ani.

O veghease lîngă pat timp de două luni de zile, ţinîndu-i mîna într-a sa; timp de două luni fusese

conştient clipă de clipă de faptul că deveniseră doi străini. Murise în braţele lui, dar la fel de bine şi-ar fi putut da sufletul în braţele asistentei medicale. Îi despărţeau mult mai multe lucruri decît războiul: în lumea lor dragostea era un sentiment tot atît de rar întîlnit ca şi iertarea. Se cunoscuseră în Delhi cu unsprezece ani în urmă, la primul bal al sezonului de iarnă. Ea sosise împreună cu „Flota de pescuit“ – contingentul anual de tinere fete în căutare de soţi – şi rămăsese în calitate de doamnă Wylam. Nu o iubise – fetele din „Flota de pescuit“ nu aveau pretenţii legate de dragoste – dar se obişnuise să o ocrotească.

Se aşeză la loc în strană. În faţa altarului preotul limpezi cupa şi începu să recite antifonul:

— *Ecce Virgo concipiet et pariet filium.* Iată Fecioara va lua în pîntece şi va naşte un fiu.

Peste o lună Christopher împlinea patruzeci de ani, dar se simţea mai bătrîn. Generaţia lui – atîţi cîţi mai rămăseseră în viaţă – era deja bătrînă; tineri îmbătrîniţi, sortiţi să conducă un imperiu pe cale de a se nărui şi să oblojească rănile lăsate de război. Se înfioră. Europa era ameninţată de o nouă încleştare. În urmă cu un an acest gînd l-ar fi lăsat rece. Însă acum se temea pentru fiul lui.

Spre deosebire de atîţia alţii care luptaseră în tranşeele din Franţa şi din Belgia, trupul şi mintea lui Christopher rămăseseră intacte. Dar lupta care se purta înăuntrul lui, acel război tenebros, secret şi murdar, despre ale cărui amănunte nici măcar nu avea voie să vorbescă, îl schimbase. Revenise cu trupul întreg, dar cu sufletul zdrenţuit: rece, rece şi stingher, sufocat de praful ţinuturilor indiene care îi umpleau gîtul, plămînii şi nările cu un iz amărui şi sec.

Moartea Elizabethei, survenită atît de curînd după întoarcerea lui, transformase acea senzaţie într-un lucru palpabil, permanent, îngheţat, dur, pietrificat în sîngele lui, de neînlăturat. Era ceva plămădit în parte din sentimentele fireşti născute de război şi de confruntarea

cu moartea: amărăciunea, neputinţa de a se putea bucura, o anumită răceală în manifestarea sentimentelor, durerea chinuitoare, senzaţia acută a lipsei oricărui sens. Dar mai erau şi alte sentimente care îl surprindeau: conştientizarea profundă a valorii umane, ascunse în spatele aparenţelor, compasiunea, atît faţă de oamenii pe care îi ucisese, cît şi faţă de sine în momentele în care dăduse dovadă de cruzime, resemnarea de a accepta ceea ce i se părea ca fiind inevitabil. Uneori visa la munţi înalţi, înveşmîntaţi în alb şi la lacuri cu oglinda netedă şi apa răcoroasă. Şi petrecea foarte mult timp cu William.

Preotul dădu citire ultimului Psalm, oamenii murmurară ultimele rugăciuni şi cîntară imnurile vecerniei şi slujba se sfîrşi. Christopher îl luă de mînă pe William şi ieşiră amîndoi în întunericul serii. Era duminica din ajunul Crăciunului, dar îi venea greu să creadă că Mîntuitorul se va mai întoarce vreodată în lume.

Nici unul dintre ei nu observă maşina care îi pîndea ascunsă în penumbra din josul străzii.

2

Christopher!

Se întoarse către silueta care se apropia dinspre intrarea laterală în biserică. Părintele Middleton, îmbrăcat încă în sutană, se opri lîngă ei.

— Bună seara, părinte. Cu ce vă pot fi de folos?

— Christopher, dacă nu te superi, aş dori să stăm puţin de vorbă. Hai să facem cîţiva paşi. Te deranjează?

Preotul tremura puţin din cauza frigului. Sutana subţire îi era mai mult veşmînt spiritual decît fizic. Dar era un bărbat puternic, care avea ambiţia de a înfrunta intemperiile ori de cîte ori i se ivea ocazia. Christopher îl

simpatiza: nu făcea paradă de cucernicia sa şi îi fusese de mare ajutor după moartea Elizabethei, evitînd să-l consoleze cu vorbe deşarte despre sufletele binecuvîntate din paradis.

— Poate ar fi mai bine să discutăm în biserică, propuse Christopher. Afară e prea frig pentru dumneavoastră.

Părintele Middleton clătină din cap energic.

— Prostii, Christopher! N-o să mor dintr-atît! Voi aveţi de mers pe jos. Iar eu nu vreau să-ţi spun decît două vorbe; vă conduc pînă la Sele, iar de acolo mă întorc acasă, în faţa focului din cămin.

Christopher încuviinţă din cap şi porniră la drum. Simţea în palmă mîna caldă şi fragilă a copilului. Zăpada scîrţîia sub tălpi, ceaţa cîştiga tot mai multă consistenţă, în ciuda luminilor tremurătoare ale felinarelor cu gaz. Prezenţa preotului îl intimida. Undeva, în spatele lor, în întuneric, portiera unei maşini se deschise şi, după o clipă, se închise la loc.

— Mă gîndeam, zise preotul, că ar fi timpul să înălţăm un monument în memoria celor căzuţi în război. Poate o capelă cu hramul Fecioarei Maria. Nimic ostentativ, doar un locşor în care oricare văduvă să poată aprinde o luminare şi să se poată reculege.

Sub pavăza întunericului, paşi înfundaţi traversară strada, venind spre ei. În alte împrejurări, în alt loc, Christopher s-ar fi alertat, probabil. Dar era o zi de duminică, iar ei se aflau în Anglia. Lunile îndelungate de inactivitate îi amoţiseră instinctul de apărare în situaţii de pericol. Întunericul părea mai compact, ca un lucru necunoscut, palpabil, care îi aluneca pe trup.

— Cu ce v-aş putea ajuta, părinte? Desigur, aveţi nevoie de donaţii. Voi contribui şi eu cu plăcere.

— Aşa este. Vă voi fi recunoscător pentru orice ne puteţi oferi. Dar mă gîndeam să vă cer mai mult. Şi dumneavoastră sînteţi militar. Am auzit, ezită puţin, că aţi fost decorat.

Se apropiau de capătul străzii Hencotes. Un singur felinar stingher se străduia să se împotrivească întunericului, aruncînd o boare de lumină gălbuie peste zăpada bătătorită. Christopher îşi pironi privirea în bezna din faţa lui. De la cine aflase preotul? De la William, în nici un caz. Băiatul nu i-ar fi divulgat niciodată secretul. Poate Harriet...

— Da. Aburii respiraţiei sale se contopeau cu cei ai preotului, răspîndindu-se albi şi apatici în aerul curat, ca laptele picurat în apă.

— Aş vrea să înfiinţez o fundaţie, continuă părintele Middleton. De cînd a murit maiorul Ridley, dumneavoastră sînteţi stăpînul Carfaxului. Desigur, mai este şi sora dumneavoastră. Dar aş dori ca apelul să fie făcut de un bărbat, de un soldat.

— Eu nu am fost niciodată soldat.

— Nu. Dar aţi primit cele mai înalte distincţii în semn de preţuire. Nu vă întreb nimic. Aveţi grad militar.

— Părinte, nu sînt sigur...

Paşii ajunseră pînă la ei. Din întuneric răsăriră doi bărbaţi cu chipurile ca de ceară în lumina anemică a felinarului. Purtau paltoane groase, iar capul le era acoperit, pînă la frunte, de căciuli de blană. Primul avea chipul îngust, cu o expresie acră, iar ochii îl făceau să arate ca şi cum nu ar fi dormit de cîteva nopţi. Tovarăşul lui avea o constituţie mai robustă, trăsături mai aspre şi bărbia nerasă.

Ceea ce urmă nu dură mai mult de cîteva secunde, dar rămase întipărit în mintea lui Christopher pentru tot restul vieţii. Individul cel slab făcu un semn din cap către însoţitorul său. Amîndoi o rupseră la fugă în acelaşi timp. Nu avură răgazul să sară la o parte sau să se ferească. Christopher simţi că se răstoarnă şi în secunda următoare se pomeni culcat şi ţintuit la pămînt de bărbatul mai costeliv, înfundat în zăpadă cu atîta putere, încît de-abia mai putea respira. Se auzi un ţipăt înfundat. Christopher văzu că bărbatul îndesat îl prinsese pe

William de la spate şi începuse să-l tragă, luptîndu-se, spre partea cealaltă a străzii acoperite de zăpadă. Băiatul dădea din picioare, zvîrcolindu-se ca să scape, dar individul era prea puternic pentru el.

Christopher se încordă, reuşi să-şi elibereze braţul drept şi îl lansă spre grumazul atacatorului, încercînd să-l arunce pe spate, dar necunoscutul se răsuci, băgă repede mîna în buzunarul larg al mantoului şi scoase un revolver de calibru mare. Christopher încremeni văzîndu-l că ridică arma şi o îndreaptă spre capul lui.

— Am primit ordin să nu-ţi fac nici un rău. Glasul lui era moale, cu un accent greu de identificat. Dar nu mă supun întotdeauna ordinelor şi am omorit mulţi oameni în viaţa mea. Am de gînd să plec de aici fără să fiu deranjat. Ai înţeles? Aşa că, te rog, nu te mişca şi lasă-ne să facem ce avem de făcut. Băiatului nu i se va întîmpla nimic; îţi promit.

William începu să ţipe, continuînd să se lupte cu agresorul:

— Tată, ajută-mă! Ajutor!

Slăbănogul trase piedica revolverului şi lipi ţeava de tîmpla lui Christopher. Simţi sub omoplaţi răceala zăpezii şi muchia unei pietre care i se înfigea în şale.

Uitase complet de părintele Middleton. Stupefiat de atacul neaşteptat şi atît de violent, preotul rămăsese înţepenit în mijlocul străzii, cu un braţ ridicat în aer, ca şi cum ar fi vrut să se ferească de o agresiune ori ar fi fost pe cale să-i binecuvînteze pe atacatori, nu era prea limpede… Cînd auzi strigătul băiatului, se dezmetici ca din somn, se scutură şi se urni din loc, luptîndu-se cu troienele.

Stînjenit de copilul care se zbătea în braţele lui, bărbatul îndesat înainta greoi. Cînd William se răsuci, încercînd să-l dezechilibreze, omul fu cît pe ce să alunece. Un braţ îl ţinea petrecut pe sub gîtul băiatului, în timp ce cu celălalt se forţa să-i imobilizeze mîinile.

Preotul se apropie în fugă şi se repezi la atacatorul

băiatului. Urlă nearticulat, cu aceeaşi voce cu care în urmă cu cîteva minute spunea mesa, dar tulburată acum de frică şi de furie. Degetele lui încercară să smulgă arma atacatorului. Cei doi bărbaţi alunecară şi căzură pe pămîntul ud, dînd din picioare în căutarea unui punct de sprijin. Deodată, bărbatul masiv se dezechilibra şi căzu, trăgîndu-l pe preot după el.

— Fugi, William, strigă părintele Middleton. Fugi cît poţi de repede!

William şovăi, apoi se răsuci şi o rupse la fugă înapoi, spre oraş, după ajutor. Preotul se rostogoli în zăpadă, încercînd să găsească o poziţie prin care să-l poată domina pe răpitor. Deşi jucase rugbi în viaţa lui, individul de sub el era mai puternic şi începea să-şi revină din căzătură. Preotul îşi înfipse braţul în gîtul matahalei, sperînd să-l împiedice să respire, dar, în acelaşi moment, adversarul lui reuşi să ridice genunchiul şi îl izbi între picioare.

Părintele Middleton gemu şi se chirci de durere. Bărbatul greoi se foi, îl împinse la o parte şi se smuci de sub trupul preotului. Însă, înainte de a reuşi să se ridice, preotul îşi recăpăta suflul şi îl trase fulgerător de picioare, aruncîndu-l în zăpada imaculată.

Deodată, în lumina felinarului se văzu o scurtă strălucire. În clipa în care preotul îşi luă avînt ca să-l blocheze din nou la pămînt, bărbatul înălţă şişul deasupra capului. Lama sclipi în lumină, apoi dispăru, împlîntată în pieptul preotului. Trupul zvîcni spasmodic, încercînd să se elibereze de durerea provocată de tăiş, dar elanul mişcării întrerupte îl expedie peste atacator. În cădere îi smulse pumnalul din mînă, împroşcîndu-i faţa cu sînge.

— Domne! strigă, sfîşiat de durere.

Întinse mîna să apuce arma, dar nu mai avea putere. Degetele alunecară pe mînerul năclăit de sînge şi îi căzură pe piept. Cu ultimele forţe schiţă chinuit semnul crucii deasupra inimii. Mîna zvîcni şi căzu într-o parte,

picioarele tresăriră spasmodic apoi trupul deveni inert

Christopher încercă să opună rezistenţă în faţa armei lipite de tîmplă, dar o mînă îi apăsă umărul cu brutalitate, forţîndu-l să se lase la pămînt.

— Nemernicilor! Ucigaşi nenorociţi!

Însă bărbatul nu-şi slăbi strînsoarea şi nici nu îndepărtă ţeava armei. Pe partea opusă a străzii se lumină o fereastră. Se auzi zgomotul unui zăvor tras.

— Ce se întîmplă acolo? strigă cineva.

— Chemaţi poliţia! ţipă Christopher. Bărbatul slab îl izbi cu putere peste faţă şi-i acoperi gura cu mîna.

Îl văzu pe necunoscutul îndesat ştergînd lama pumnalului de sutana preotului şi ridicîndu-se în picioare. Îl omorîse aşa cum omori un porc sau o oaie, fără nici o emoţie, fără remuşcări. Christopher ar fi dat orice să-l ucidă cu aceeaşi nepăsare. Cel puţin William reuşise să scape. Nu mai conta ce avea să se întîmple cu el însuşi, atîta timp cît băiatul era în siguranţă.

Se auziră paşi. Cineva se apropia pe stradă. Oamenii auziseră strigătele şi veneau să-i sară în ajutor.

Din umbră se desprinse silueta unui bărbat înalt, îmbrăcat identic cu primii doi, cu palton şi căciulă pe cap, dar de calitate mai bună. În faţa lui, cu mîinile legate la spate şi cu gura acoperită cu o eşarfă, era William. Necunoscutul îl sprijinea pe băiat, forţîndu-l să înainteze.

Urmă un schimb rapid de cuvinte, într-o limbă pe care Christopher nu o recunoscu. Bănuia că vorbeau ruseşte, dar, după puţinele cuvinte rostite, nu putea fi sigur. Deschise gura ca să-l strige pe William, să-l asigure că, orice s-ar întîmplă, cineva îi va da de urmă şi îl va elibera. Dar înainte de a putea spune ceva, slăbănogul ridică revolverul şi îl lovi cu el în tîmplă. Totul păru să se lumineze în jur, apoi se întunecă la fel de repede.

Nu-şi pierdu conştiinţa cu totul. Simţi în gură gustul zăpezii şi realiză că se rostogolise pe burtă. În timp ce se căznea să se mişte, auzi o portieră trîntindu-se, apoi

huruitul motorului unei maşini. De undeva, din beznă, se auzeau strigăte. Văzu fascicule de lumină străpungînd bezna, zăpada pătată de sînge şi siluete întunecate şi nemişcate de bărbaţi şi femei cu ochii pironiţi asupra lui. Auzi un huruit, apoi farurile unei maşini sfîrtecară negura, orbindu-l. O secundă mai tîrziu se făcură nevăzute, iar el rămase în întuneric, hohotind de plîns, în zăpada cu iz amar.

3

Orologiul din turnul abatiei bătu de şase ori. Era marţi şi piaţa, pînă nu de mult forfotind de cumpărători în căutare de gîşte şi curcani pentru apropiatele sărbători, era pustie. Începuse să ningă încet, cu fulgi sclipitori, care dansau nesiguri în haloul de lumină al felinarelor.

Christopher simţea că îl pătrunde frigul. Winterpole ar fi trebuit să ajungă deja. Îi spusese la telefon că va lua trenul de dimineaţă de la King’s Cross pînă la Newcastle, urmînd ca de acolo să-şi continue dmmul cu maşina pînă la Hexham. Chiar dacă s-ar fi oprit să mănînce în grabă ceva, tot ar fi trebuit să sosească de două ore.

Trecuseră două zile de la atac şi de la răpirea lui William, dar poliţia nu reuşise încă să dea de nici un fir. Anunţaseră Scotland Yard-ul şi fiecare port de ieşire din ţară era ţinut sub observaţie, dar nimeni nu remarcase vreo maşină în care să fi călătorit trei bărbaţi străini şi un băiat Cît despre răpitori, aceştia nu dăduseră nici un semn de viaţă. Nici un mesaj, nici un telefon, nici o cerere de recompensă. Ca şi cum s-ar fi volatilizat.

Christopher se plimba de colo-colo încercînd să se încălzească. În spatele lui, vitraliile abaţiei păreau suspendate în negură, dezvăluind arabescuri slab luminate, dintr-o altă epocă. Se auzeau frînturi de cîntec,

intonate în surdină. Slujba de seară era pe sfîrşite.

Din întuneric, purtate de aerul rece al nopţii, miresmele Angliei, imaginare sau nu, se insinuau pînă la el, copleşindu-l. Simţea mirosul frunzelor moarte, acoperite de zăpada de pe Sele, şi dincolo de acesta parfumul atîtor zile de vară, aroma de piele şi răşină, de lemn de salcie lustruit, mirosul ierbii frînte în goană, sub picioarele jucătorilor de golf, al gazonului verde din jurul pămîntului dezgolit, afînat de rîme. Primăvara, parfumul florilor, toamna, mirosul focurilor aprinse sub cerul liber şi toată iarna, izul răspîndit de frunzele putrede din cimitirele vechi de lîngă biserici.

Dinspre Priestpopple auzi huruitul unei maşini care se apropia de Battle Hill. Maşina coti pe strada Beaumont, în direcţia abaţiei, şi cîteva clipe mai tîrziu văzu farurile aprinse. La colţul străzii se opri şi şoferul stinse farurile, apoi opri motorul. În sfirşit, venise Winterpole. Winterpole, cu tot ceea ce reprezenta persoana lui. Christopher se scutură înfrigurat şi traversă strada. Portiera era deja deschisă, în aşteptarea lui.

Lumina chioară a felinarului din apropiere îi confirmă bănuiala: Winterpole nu se schimbase vizibil de la ultima lor întîlnire. Poate că albise puţin pe la tîmple, buzele păreau ceva mai supte, dar în rest era acelaşi pe care-l ştia. Ca de fiecare dată, lui Christopher Winterpole îi părea mai degrabă un antreprenor de pompe funebre. Indiferent de anotimp sau de momentul zilei, se îmbrăca în negru, ca şi cum ar fi fost tot timpul în doliu, deşi nimeni nu putuse ghici vreodată pe cine sau ce anume jelea.

Cînd urcă în maşină şi trase portiera după el, Christopher zări pentru o fracţiune de secundă ochii lui Winterpole. Oare cine îi asemănase, cu mulţi ani în urmă, cu ochii unei păpuşi? Perfect conturaţi, albaştri, strălucitori, totuşi la fel de plini de viaţă ca o bucată de cobalt. Nişte cioburi înfipte în piele, care, o dată cu trecerea anilor, deveniseră mai duri. Se spunea că

singura dată cînd fusese văzut zîmbind se întîmplase la moartea mamei sale, survenită după o suferinţă îndelungată. Întîrziase la un meci de rugbi oarecare. „Scuzaţi-mă pentru întîrziere, se pare că spusese. Tocmai am înmormîntat-o pe mama.“ Şi zîmbise.

— Îmi pare rău că te-am făcut să aştepţi în frig, începu imediat ce Christopher se instală în scaunul comod de lîngă volan. Am venit cît am putut de repede. Trenurile circulă fără întîiziere, dar drumul pînă la Hexham este foarte prost. Am avut noroc că am reuşit să răzbat pînă aici.

Christopher şterse puţin geamul aburit şi privi afară. Luminile începuseră să se stingă în abaţie şi ultimii enoriaşi porniseră tăcuţi spre casă. După ziua de duminică oamenii preferau să stea împreună.

— Da, murmură Christopher. Ai avut noroc.

Maiorul Simon Winterpole era şeful Departamentului pentru Rusia şi Orientul îndepărtat al Serviciului Secret Militar Britanic. După revoluţia bolşevică din 1917 devenise una dintre cele mai importante persoane din ţară, conducînd din umbră, dar cu mînă de fier, politica externă britanică în relaţiile cu regiuni uitate de Dumnezeu, de care majoritatea miniştrilor nici măcar nu auziseră. Chiar şi înainte de război, el şi Christopher obişnuiau să se întîlnească în mod regulat ca să discute despre activitatea serviciilor de spionaj ruseşti la graniţa de nord a Indiei.

— Cît timp a trecut, Christopher? întrebă Winterpole.

— Cît timp…?

— De cînd ne-am întîlnit ultima oară. De cînd am stat de vorbă ultima oară.

Christopher nu trebui să se gîndească prea mult. Îşi amintea foarte bine de ultima oară cînd se văzuseră:

— Cinci ani. De la sfîrşitul anului 1915. Ai venit la Delhi după procesul conspiraţiei Benares.

— Aşa este. Acum mi-aduc aminte. De atunci s-au întîmplat multe.

Christopher nu zise nimic. Detesta întîlnirile la adăpostul întunericului, ca şi cum ar fi fost ceva de ascuns. Ca doi amanţi tainici. Winterpole insistase să procedeze aşa. Spre deosebire de Christopher, el adora latura misterioasă a meseriei sale, ritualurile mărunte care îi deosebeau pe el şi pe colegii săi de restul lumii.

— Cît timp a trecut de cînd te-ai lăsat de meserie? continuă Winterpole.

— Un an. Ceva mai mult de un an. Credeam că veţi veni atunci. Tu sau altcineva ca tine. Dar nu a venit nimeni. Am primit doar o scrisoare, semnată de un oarecare Philpott. Nu era vorba de altceva decît de obligaţia de a păstra secretele oficiale. Şi despre pensionarea mea.

— Ne-am gîndit că ai nevoie de timp, zise Winterpole.

— Timp? Timp pentru ce?

— Să meditezi. Să te detaşezi de anumite lucruri.

— La ce să mai meditez? Hotărîrea mea era luată.

— La Dehra Dun. La război, în general. La moartea soţiei tale. La tot ce era important pentru tine… Sau la ceea ce este şi acum important pentru tine.

Cîţiva dintre cei mai buni agenţi ai lui Christopher îşi pierduseră viaţa la Dehra Dun, din cauza unei gafe administrative comise de Serviciul Secret de la Delhi, unde fusese detaşat. Încă se mai simţea vinovat de moartea lor, deşi nu avusese nici un amestec în nenorocirea aceea.

— Am fost surprins, zise Christopher într-un tîrziu.

— Surprins?

— Că m-aţi lăsat să plec atît de uşor. O simplă scrisoare. Scrisoarea aceea de la Philpott; cine o mai fi şi Philpott ăsta.

Winterpole scoase din buzunar o tabacheră de argint şi deschise capacul. Îi oferi o ţigară lui Christopher, dar acesta îl refuză. Winterpole scoase cu gesturi delicate una, o potrivi între buze şi închise tabachera. Făcu o pauză cît să-şi aprindă ţigara. Aroma îi reaminti lui

Christopher de zilele de odinioară. Chibritul scăpără între degete, apoi se stinse.

— Cu ce te pot ajuta, Christopher? Spui că fiul tău a fost răpit. Îmi pare rău. Şi înţeleg că a fost ucis cineva. Un preot. Poliţia a descoperit ceva?

Christopher clătină din cap.

— Ştii bine că nu.

— Ai idee cine e de vină?

— Speram să-mi poţi spune tu asta.

Se lăsă o tăcere încordată. Winterpole trase cu sete din ţigară şi suflă fumul încet prin colţul gurii. Maşina se umplu treptat de parfumul tutunului.

— Eu? Ce te face să crezi că aş şti ceva?

— Doar nu ai bătut atîta drum de la Londra ca să-mi spui că nu ştii nimic. Ar fi fost de ajuns să-mi trimiţi o telegramă. Sau să-mi dai un telefon. Sau să-mi trimiţi un mesaj.

Winterpole nu zise nimic. Privea absent fulgii de zăpadă care se aşezau pe geamul portierei.

— Să-ţi spun exact ce s-a întîmplat, continuă Christopher. Îi descrise minuţios evenimentele petrecute duminică seara. După ce termină se întoarse spre Winterpole: Nu sînt un om bogat. Oricum, nu am primit nici o cerere de recompensă. Pun rămăşag că indivizii care mi-au răpit fiul şi l-au ucis pe părintele Middleton erau ruşi. Dacă am dreptate, trebuie să aibă o legătură cu tine; fie că sînt albi sau roşii sau mai ştiu eu ce culoare, nu au putut intra în ţara asta fără ştirea ta. Iar dacă există o legătură cu tine, atunci există şi cu mine.

— Christopher, te asigur că nu sînt implicat în povestea asta.

— Scuză-mă, poate că „implicat“ nu este termenul cel mai sugestiv. „Amestecat“ – aşa ar fi trebuit să spun? Sau „informat“ – e un cuvînt mai potrivit?

Winterpole nu spunea nimic. Conta mult cum va formula ceea ce avea de spus. În meseria asta, alegerea corectă a cuvintelor era deseori mai importantă decît

alegerea armelor potrivite. De asta putea depinde soarta unui om. A mai multor oameni. Winterpole se vedea pe sine ca pe un general, deşi trupele din subordine erau puţin numeroase, iar viaţa lor atîrna de cele mai multe ori de un fir de păr.

— Cred că te-aş putea ajuta, zise încet. M-ai putea ajuta şi tu, la rîndul tău.

— Vrei să spui că acesta este preţul pe care trebuie să-l plătesc, dacă vreau să-l mai revăd pe William viu?

Winterpole nu zise nimic. Trase adînc din ţigară, coborî geamul şi o azvîrli, pe jumătate fumată, în întuneric. Cu gesturi calme ridică geamul la loc. Se făcuse brusc frig în maşină.

— Spune-mi, ai auzit vreodată de un tip pe nume Zamiatin? Nikolai Zamiatin.

4

— Zamiatin, începu Winterpole, este, probabil, cel mai periculos agent secret bolşevic care acţionează în prezent în Orientul îndepărtat. El face jocurile în Comintern, Internaţionala Comunistă înfiinţată în martie, anul trecut, de partid, ca să coordoneze pe plan mondial desfăşurarea revoluţiei. La Moscova el este *l'eminence grise* a lui Troţki. În Est nu dă socoteală, practic, nimănui. Aş putea spune că fără Zamiatin politica bolşevică nu ar putea supravieţui în regiune. Sincer să fiu, dacă n-ar exista Zamiatin, eu aş dormi mai liniştit noaptea.

„Fără Simon Winterpole, gîndi Christopher, mulţi alţii ar dormi mai liniştiţi."

— De fapt, ce legătură are asta cu mine sau cu răpirea fiului meu? Nu-l cunosc pe acest Nikolai Zamiatin, nu am auzit niciodată nimic despre el şi bănuiesc că nici el nu a auzit niciodată de mine.

Winterpole îi aruncă o privire piezişă:

— Nu fi chiar atît de convins de asta, spuse.

Tonul lui Winterpole îl nelinişti pe Christopher. Asemenea unui înotător care simte prima atingere a curenţilor subacvatici trăgîndu-l la fund, Christopher simţea trecutul dîndu-i tîrcoale. Ar fi vrut să ţipe, să se lupte din răsputeri cu valurile ucigaşe necunoscute, poate, doar din închipuirea lui; dar îşi simţea membrele înţepenite, iar aerul rece al nopţii îi strîngea gîtul:

— Continuă, zise în şoaptă.

— Zamiatin este pe jumătate rus, pe jumătate mongol buriat. Tatăl lui a fost contele Piotr Zamiatin, un moşier bogat din Şeremkovo, la nord de Lacul Baikal. Mama era buriată şi lucrase pe moşia contelui. Acum nu mai trăieşte nici unul dintre ei. Nikolai s-a născut pe la 1886, deci are acum în jur de treizeci şi patru de ani. În copilărie a beneficiat de o mică sumă de bani, atît cît să-i permită să înveţe ceva carte la Irkuţk, dar foarte repede şi-a dat seama că n-are motive să spere că va moşteni vreodată vreun sfanţ de la tatăl lui. Pe la şaisprezece ani a devenit membru activ al filialei regionale a Partidului Comunist şi, chiar înainte de a împlini douăzeci de ani, a fost trimis la Moscova. Cînd a izbucnit revoluţia, avea în jur de treizeci de ani. Sovnarkomul, Sovietul Comisarilor Poporului, l-a însărcinat cu instaurarea noii ordini în Transbaikal. Începînd din acel moment, a dus o viaţă de vis. La Moscova era în graţiile ruşilor: era fiul răzvrătit al unui aristocrat care se revendica drept fiu al poporului. În Transbaikal era băiatul din popor care a ajuns bine. Ceea ce fusese un dezavantaj – originea diferită a părinţilor – a devenit acum paşaportul lui spre sferele puterii. În timpul războiului civil el a fost omul numărul unu al Moscovei în Transbaikal. Acum discută cu Lenin, cu Troţki şi cu Zinoviev despre crearea unui imperiu dincolo de graniţele Siberiei, a unei republici populare care să se întindă pînă la Pacific, China, Mongolia, Manciuria, Tibet. Văd cu toţii că în Europa nu au

perspective şi că vor trebui să mai treacă încă cincizeci, o sută de ani. Dar, vezi tu, simt nevoia să viseze, aşa că visează la Orient. Şi în tot acest timp, Zamiatin stă în spatele lor, şoptindu-le la ureche, ca un hipnotizator, că le poate transforma visele în realitate.

Winterpole tăcu o clipă, privind în întunericul de dincolo de parbriz, ca şi cum ar fi văzut acolo o altă negură, adunîndu-se pe nesimţite, impenetrabilă, în aşteptare. Se înfioră. Era frig: frig şi pustiu.

— Cam cu un an în urmă, Zamiatin a dispărut din scenă. Pînă la un moment dat am primit aproape zilnic rapoarte despre el de la agenţii noştri, după care, brusc, nu s-a mai ştiut nimic de el. Am mai primit informări cum că ar fi fost văzut, dar toate s-au dovedit a fi false. Începuseră deja progromurile, aşa că primul meu gînd a fost că fusese lichidat de foştii săi amici de la Kremlin. În Rusia, Stalin este acum în plină ascensiune şi vrea să instaureze socialismul într-o ţară unită. Este posibil ca Zamiatin să fi fost sacrificat, ca o garanţie că ceilalţi nu vor nutri vise prea îndrăzneţe. Timpul a trecut şi nu s-a mai pomenit nimic de Zamiatin, dar ştiu că trebuie să fie încă în viaţă. E necesar ca victimele să fie şi demascate, înţelegi – nu se poate să le lichidezi, pur şi simplu, într-o noapte întunecată. Moartea lor este un fel de ispăşire a păcatelor care trebuie să fie dezvăluite în public. *Pour encourager les autres.* După care, acum vreo patru luni, am primit, în sfirşit, o informaţie sigură. Una pe care mă puteam baza, de la unul dintre cei mai buni agenţi ai mei. Ezită o clipă: A fost văzut în vestul Tibetului, aproape de Muntele Kailas, în preajma unei mănăstiri numite Phensung Gompa. Era singur şi arăta ca şi cum s-ar fi aflat pe drum de o bună bucată de timp. Închipuie-ţi, Christopher, Nikolai Zamiatin în Tibet! La început nu mi-a venit să cred. Dar omul meu a reuşit să facă şi cîteva fotografii. Nu încape nici o îndoială. A fost acolo. Sînt destul de coerent?

Christopher aprobă. Era ceva logică în ceea ce

povestea Winterpole. Tibetul fusese unul dintre sectoarele de care se ocupase Christopher. Agentul care trimisese fotografiile era, probabil, unul dintre oamenii pe care îi racolase şi îi instruise chiar el. Urmări privirea bărbatului de lîngă el, pierdută în bezna de afară. Simţi cu şi mai mare acuitate că este absorbit de valuri din ce în ce mai mari. Mîini subţiri ridicate deasupra apei, gustul sărat de pe buze şi o briză tăioasă, venită dinspre ţărm, care îl tîra în largul mării.

— În 1912, te aflai în regiunea Kailas, nu-i aşa, Christopher?

— Da, răspunse Christopher sec.

— Ce făceai acolo?

— Căutam agenţi. Agenţi ruşi. Primisem un raport, un raport foarte credibil. Am fost trimis în recunoaştere.

— Şi ce ai descoperit? *t*

Christopher ridică din umeri:

— Nimic. Am petrecut o lună acolo, pe versanţii Muntelui Kailas şi în împrejurimile Lacului Mansarowar. E o regiune sacră. Am vizitat mai multe mănăstiri. Am stat de vorbă cu pelerini. Dacă au fost acolo ruşi, probabil că erau invizibili.

Observă că Winterpole clătină din cap:

— Nu invizibili, spuse. Morţi.

Christopher îşi dădu seama că ţine mîna încleştată pe mînerul portierei. Cel ce e gata să se înece se agaţă şi de un fir de pai: asta este o axiomă. Strînse mai tare degetele pe metalul rece.

— Au fost doi, continuă Winterpole. Maisky şi Skripnik. Maisky era evreu, fiul unui ceasornicar din *stetl.* L-am întîlnit odată la Petersburg. Era un individ scund, cu dinţii stricaţi. Împreună cu ei a mai fost un al treilea bărbat, o călăuză mongolă. După moartea lor a reuşit să se întoarcă în Rusia şi să raporteze ce s-a petrecut. Pe vremea aceea expertul lor pentru Tibet era Badmaiev. L-a interogat pe tip şi a întocmit şi el un raport. Oficial, Maisky şi Skripnik au plecat în calitate de exploratori,

aşa că au fost trimise rapoarte bine cosmetizate la toate forurile competente: la Institutul de Limbi Orientale, la Ministerul Afacerilor Externe, la Catedra de Orientalistică a Societăţii Imperiale de Arheologie şi la Academia Imperială de Ştiinţe. S-au publicat chiar vreo două articole în ziare. Le-am citit şi eu.

Tăcu şi-şi trecu din nou degetele peste volan. Pe stradă nu era nimeni. Era marţi seara şi era frig, iar copiii erau în case, în pătuţurile lor, visînd la Moşi Crăciuni dolofani şi la budinci însiropate.

— Adevăratul raport, cel necosmetizat, a fost închis într-un dosar din arhivele Serviciului Secret şi dat imediat uitării. Mongolul a dispărut şi, mai mult ca sigur, a fost lichidat pentru că ştia prea multe.

— Ce ştia?

— Ai răbdare, Christopher. Voi ajunge şi la asta. Cred că Badmaiev intenţiona să se folosească de raport, dar, mai întîi, avea nevoie de fonduri şi de sprijinul oamenilor potriviţi. Totuşi, era deja 1913 şi situaţia era departe de a fi favorabilă întreprinderii unei acţiuni în Tibet. Dosarul a rămas în ascunzătoare şi a lăsat să se aştearnă praful peste el. Desigur, eu habar nu aveam de existenţa lui. Nu ştia nimeni de el. Eu am aflat tot ce ţi-am spus abia anul acesta, după ce am primit vestea despre prezenţa lui Zamiatin în apropiere de Muntele Kailas. Informaţia era certă. Cum ţi-am spus, existau fotografii. Deci sunt convins că Zamiatin s-a aflat într-adevăr acolo. Şi mi-am pus întrebarea: ce anume l-a putut determina pe un individ ca Nikolai Zamiatin să se deplaseze într-un loc uitat de Dumnezeu cum e acela. Un om în plină ascensiune. Un om cu acces la toate canalele puterii. Atunci mi-am adus aminte că şi tu ai fost acolo în 1912. În căutare de agenţi ruşi. Poate că te-ai înşelat, mi-am zis. Poate că au fost, într-adevăr, agenţi sau cel puţin un agent. Dacă aveam dreptate, m-am gîndit eu, trebuie să fi existat, să mai existe încă un raport… iar Nikolai Zamiatin trebuie să fi pus mîna pe el şi să-l fi citit.

Cu o mişcare nervoasă Winterpole întinse mîna şi şterse parbrizul aburit. Afară continua să ningă şi fulgii uşori zburau în lumina felinarului, imateriali şi translucizi, ca nişte umbre venite de pe altă planetă.

— I-am ordonat celui mai bun agent al meu de la Moscova să caute raportul. I-a trebuit o săptămînă ca să îl găsească. Mai bine zis, să găsească dosarul în care s-a aflat. Raportul propriu-zis dispăruse – Zamiatin fie l-a păstrat, fie l-a distrus, nu se ştie. Exista totuşi un al doilea dosar în mîinile lui Badmaiev. Acesta conţinea un rezumat al raportului integral, pentru informarea ţarului însuşi. Rezumatul are mai puţin de o pagină şi ne oferă foarte puţine date. Însă clarifică un lucru: Maisky şi Skripnik au fost trimişi în Tibet special ca să caute ceva. Şi orice ar fi fost acel ceva, l-au descoperit. La fel de limpede este că ceea ce au găsit nu a ajuns înapoi la Moscova împreună cu călăuza mongolă. A rămas în Tibet. Rezumatul lui Badmaiev se încheie cu o solicitare de finanţare suplimentară pentru organizarea unei expediţii care să recupereze acel lucru. Dar în Europa a izbucnit războiul şi toată lumea a început să se agite, aşa că nu a mai fost trimisă nici o expediţie. Pînă anul acesta, cînd Nikolai Zamiatin şi-a asumat el însuşi această sarcină.

Undeva răsunară paşi pe pămîntul îngheţat, apoi se stinseră. Cineva îndrăznise să se aventureze pe stradă după violenţele de duminică. Într-o cameră de vizavi se aprinse lumina, dar după o clipă se stinse. Un cîine lătră o dată, apoi amuţi. Noaptea îşi urma curgerea.

— Ce legătură au toate astea cu mine sau cu fiul meu? întrebă Christopher din nou.

Winterpole îşi sprijini fruntea de muchia rece a volanului şi expiră zgomotos.

— Nu ştiu. Aş da orice să ştiu, dar, sincer, nu ştiu. Jur că îţi spun adevărul.

— Atunci, de ce...?

— De ce ţi-am spus toate astea? Pentru că, deşi nu aş

putea să-ţi explic, Christopher, sînt convins că există o legătură. Pînă acum tot ce ştiu este că ai fost în regiunea Kailas cu opt ani în urmă. Iar Nikolai Zamiatin a fost acolo acum patru luni.

— Vrei să spui că pentru asta ai venit pînă aici? Fiul meu a fost răpit, iar tu îmi vorbeşti despre coincidenţe. Îmi spui poveşti despre un individ pe care nu l-am văzut şi de care n-am auzit în viaţa mea.

Winterpole nu-i răspunse imediat. Afară, ninsoarea părea să se înteţească, pe măsură ce se apropiau de miezul problemei. Erau prinşi în acelaşi dans: el însuşi şi Christopher Wylam, iar undeva, departe, fiul lui Christopher şi un bărbat pe nume Zamiatin, înlănţuiţi cu toţii în Dansul Morţii, rotindu-se ameţitor în bezna neclintită, ca figurinele unui orologiu vechi.

— Ar mai fi ceva, zise, în cele din urmă, pe un ton neutru şi sec.

— Spune!

— Luna trecută a sosit la Kalimpong, în nordul Indiei, un călugăr tibetan. Era pe moarte; traversase defileurile înalte pe o vreme cumplită. Cumva, nu ştim cum, a reuşit să transmită un mesaj unui individ pe nume Mishig. Mishig este un negustor mongol care îşi face veacul în Kalimpong. În plus, este agentul ruşilor. Pînă la revoluţie a lucrat nestingherit pentru regimul ţarist. Acum este curierul bolşevicilor... şi o duce la fel de bine. Îi ţine la curent cu traficul în şi din Tibet. În mare parte este vorba de informaţii nesemnificative, dar din cînd în cînd apare şi ceva cu adevărat valoros. Aşa că l-au dotat cu un emiţător radio de care se foloseşte să comunice cu un om de legătură din Calcutta, a cărui identitate ne este, deocamdată, necunoscută. Ştim că omul de legătură al lui Mishig are posibilitatea să transmită mesaje în Europa şi la Moscova, dar nu am descoperit încă filiera. Pînă una alta, continuăm să monitorizăm semnalele schimbate între Mishig şi Calcutta.

Făcu o scurtă pauză. Winterpole inspiră adînc.

— Pe 10 noiembrie am interceptat un mesaj de la Mishig către Calcutta. Purta menţiunea „urgent“ şi era codificat diferit faţă de toate celelalte mesaje anterioare. Era semnat cu numele conspirativ „Zima“. Asta înseamnă în ruseşte „iarnă“. Este numele conspirativ al lui Nikolai Zamiatin.

Winterpole tăcu din nou. Christopher simţea că-i venea greu să treacă la subiect:

— Ce anume conţinea acest mesaj?

— Christopher, cred că înţelegi că nu mai există cale de întoarcere. O dată ce ţi-am dezvăluit toate astea, nu te mai poţi eschiva. Încă nu e prea tîrziu să nu te implici, încă îmi mai pot ţine gura. Tu hotărăşti.

— Spune-mi. Trebuie să ştiu.

Simţea o greutate din ce în ce mai apăsătoare în stomac. Afară fulgii de zăpadă dansau în aer, apoi cădeau pe pămînt.

— Cerea informaţii. Informaţii despre un englez pe nume Christopher John Wylam, care a lucrat în India pentru Serviciul Secret Britanic. Şi despre fiul acestuia, un băiat numit William.

În cele din urmă, curentul apei îl prinsese în vîltoare şi acum simţea cum îl trage în adîncuri. Braţe firave agitîndu-se, smulgînd lumina soarelui din cer. Nu zise nimic.

— Trei săptămîni mai tîrziu, continuă interlocutorul său, hotărît de-acum să termine ceea ce începuse, am interceptat un semnal de la Calcutta pentru Mishig. Spuneau că ţi-au dat de urmă într-o localitate numită Hexham, din Anglia. Se cereau instrucţiuni suplimentare.

Tăcu.

— Mă tem că de-aici încolo lucrurile au cam scăpat de sub control. Noi am crezut că Mishig va mai transmite un mesaj la Calcutta în cursul aceleiaşi zile. Ar fi trebuit să transmită unul dintre semnalele de rutină. Dar nu a mai transmis nimic. A luat primul tren de la Siliguri la Calcutta. Sîntem siguri că urma să dea personal

instrucţiuni omului său de legătură, fie verbal, fie în scris, n-are importanţă. Asta s-a întîmplat acum şase zile.

Christopher se uită la Winterpole.

— Ştiai şi nu m-ai avertizat. Ştiai că e posibil să se întîmple ceva, dar nu ai spus nimic.

— Încearcă să înţelegi, Christopher. Trebuia să aflăm ce are de gînd Zamiatin. Trebuia să-i lăsăm să-şi dea cărţile pe faţă. Mi-era teamă că, dacă afli, vei încerca să-i împiedici cumva, îmi pare rău.

— Poate că l-au omorît. Nu am de unde să ştiu că nu e deja mort. L-au omorît şi pe părintele Middleton. Pentru ce?

— Christopher, nu ştim încă. Ce învîrte Zamiatin în Tibet? Ce are de gînd cu fiul tău? Aş vrea să pleci în India, la Kalimpong. Şi, dacă va fi nevoie, în Tibet. Cred că acolo au de gînd să-l ducă pe fiul tău.

—Ştiu.

Christopher îşi întoarse privirea de la Winterpole. Afară, umbrele nopţii coborau pe aripi cenuşii şi pestriţe, tulburînd aerul plin de fulgii de zăpadă.

—Ştiu.

Deodată zăpada încetă să cadă şi nu mai rămase altceva decît negura compactă.

5

Trecătoarea Nedong, sudul Tibetului, ianuarie 1921

Îi era frig. Dimineaţa continuase să ningă, rafale albe şi orbitoare biciuindu-i faţa şi mîinile. Nu se mai vedea nimic: drumurile, stîncile, urmele de paşi lăsate în urmă. Era imposibil să-şi dea seama dacă se aflau încă în trecătoare sau nu; îi era teamă că se rătăciseră. Tobchen era vizibil înspăimîntat. Odată calul era cît pe ce să

alunece pe marginea unei prăpăstii adînci. De atunci Tobchen refuzase să încalece, preferînd să conducă animalul de căpăstrul îngheţat. Bătrînul mergea în faţă, murmurînd la nesfîrşit mantre, învîrtind roata rugăciunilor ca un nebun.

Cum începuse după-amiaza, zăpada lăsase loc vîntului, un vînt atît de sălbatic, încît ameninţa să le smulgă şi pielea de pe oase. Foarte repede se transformă într-o adevărată furtună. Cu o zi în urmă se întîlniseră cu un grup de călători cu feţele acoperite de măşti din piele de culoare închisă, reprezentînd chipuri de demoni. Se speriase şi începuse să strige:

— Tobchen, Tobchen, cine sînt oamenii aceia? De ce sînt îmbrăcaţi aşa?

Bătrînul ridicase privirea şi-i strigase ceva. Vîntul îi smulsese cuvintele şi fu nevoit să aştepte pînă ce băiatul ajunse lîngă el.

— Nu vă temeţi, domnule. Sînt simpli călători. Poartă măşti ca să-şi apere faţa de vînt. Le-au vopsit ca să sperie demonii.

Bărbaţii trecuseră pe lîngă ei fără să scoată o vorbă, tăcuţi şi indiferenţi, hărţuiţi de vînt, siluete întunecate absorbite de hău. Rămăsese din nou cu Tobchen, să se lupte cu elementele naturii.

Se opriseră din mers cu puţin înainte de apusul soarelui. Bătrînul găsi nişte bălegar uscat de iac şi încropi un foc de tabără. Mîncară *tsampa* şi băură ceai, ca de obicei, dar Samdup nu se plînse. Chiar dacă ar fi făcut-o, Tobchen nu l-ar fi luat în seamă. Era un *trulku,* dar era încă un copil, şi Tobchen îl trata cu un amestec de respect şi seriozitate care însă nu-i permitea nici o abatere de la disciplină. Îl îngrijora faptul că bătrînul dădea semne de oboseală. Se întreba cît avea să mai dureze călătoria.

— Cît mai e pînă la Gharoling?

Călugărul bătrîn ridică privirea din cana strînsă între degetele pişcate de ger:

— Puţin, domnule, puţin.
— Dar cît de puţin, Tobchen? Ajungem mîine?
Lama clătină din cap:
— Nu, mîine încă nu. Dar cu ajutorul rugăciunilor şi prin mila Sfîntului Chenrezi, nu va mai dura mult.
— Ajungem poimîine, Tobchen? insistă băiatul.
— Bea-ţi ceaiul, *khushog,* şi nu mai pune întrebări. După ce termini, aprind lampa şi vom studia împreună Kangyurul. Nu trebuie să-ţi neglijezi educaţia, chiar dacă te afli pe drum.
Băiatul tăcu şi sorbi din ceai, înmuind, din cînd în cînd, bucăţile de *tsampa* care reprezentau singurul aliment cu adevărat hrănitor din ceea ce mînca. Vîntul sufla încă tare, dar ei şedeau retraşi, la adăpostul unui afloriment de stîncă, ascultîndu-i urletul. Cerul dispăruse dincolo de norii grei.
— De ce mergem la Gharoling, Tobchen? întrebă Samdup.
— Ţi-am mai spus. Să-l vedem pe Geshe Khyongla Rinpoche. Rinpoche este un mare dascăl, mai mare decît mine. A sosit vremea să studiezi *Sutrele.* După aceea vei fi pregătit să studiezi *Tantrele.* Trebuie să le cunoşti pe ambele ca să-ţi poţi împlini destinul.
— Dar sînt învăţători şi la Dorje-la Gompa.
— Da, sînt şi acolo dascăli buni. Însă nu e nici unul atît de înţelept ca Khyongla Rinpoche. Îţi aminteşti cînd am studiat împreună *Lama Nachupa,* ce se spunea despre datoria discipolului faţă de *guru*-ul său?
— Da, îmi amintesc.
— Acum a sosit momentul să pui în practică toate acele sfaturi. Nu ai venit printre noi ca să înveţi. Ai venit ca să-ţi reaminteşti ceea ce ştiai dinainte. Rinpoche te va instrui cum să procedezi.
Tăcură. Începuse din nou să ningă. Îi aştepta o noapte geroasă. Vocea băiatului răsună stins în întuneric:
— Este vreun pericol la Dorje-la Gompa?
Nevăzut de nimeni, bătrînul călugăr se crispă.

— De ce crezi că este vreun pericol, stăpîne?

— L-am simţit. Cînd a venit străinul acela. Îl simt şi acum. Am dreptate?

După o clipă de tăcere bătrînul îi răspunse:

— Nu te înşeli, *khushog.* Există un pericol. Ezită puţin. Un mare pericol.

— Pentru mine?

— Da, pentru tine.

— De aceea ne refugiem la Gharoling? De aceea am plecat noaptea?

Bătrinul oftă:

— Da. Acolo vom fi în siguranţă. Kyongla Rinpoche va înţelege. Stăpîne, dacă... dacă mi se întîmplă ceva, continuă-ţi drumul pînă la Gharoling. Eşti aşteptat acolo. Nu încerca să te întorci la Dorje-la. Nu te duce în nici un alt loc, în afară de Gharoling. Nu te încrede în altcineva decît în Kyongla Rinpoche şi în cei în care te sfătuieşte el să te încrezi.

Se lăsă din nou tăcere, cît timp băiatul medită la ceea ce auzise. Lumea se dovedea a fi un loc mai dur decît îşi închipuise. Apoi glasul lui întrerupse din noi şirurile gîndurilor bătrînului:

— E vorba de celălalt corp al meu? El e de vină?

Tobchen clătină din cap.

— Nu stăpîne. Sînt sigur că nu ştie nimic de existenţa ta. Aşa cred, cel puţin. Cînd va veni vremea, i se va spune.

— Dacă ar şti, ar încerca să mă omoare?

Lama nu-i răspunse imediat. Aşa de multe încarnări, gîndi el. Începeau ca prunci, apoi îmbătrîneau şi mureau. Şi se năşteau din nou. Un ciclu interminabil.

— Da. Cred că da. Cred că ar pune să te omoare.

KALIMPONG
6

Kalimpong, nordul Indiei, ianuarie 1921

Kalimpong moţăia sub razele reci ale soarelui de ianuarie. Visa la lîneturi, bumbac şi şaluri de caşmir în culori vii, la mătăsuri chinezeşti, la coame de cerb şi la mosc, la zahăr indian, sticlă şi lumînări ieftine, la caravane nesfîrşite, cu mers legănat, traversînd valea Chumbi dinspre Tibet, la negustori cărîndu-şi marfa în saci mari dinspre cîmpiile Indiei. Dar sus, în trecătorile înalte din nord, zăpada cădea în toată splendoarea ei, albă şi pufoasă, aşternîndu-se uşoară ca un vis pe stîncile reci ca nişte morminte. Trecuseră deja două săptămîni de cînd nu îndrăznise nimeni să se aventureze prin trecătoatrea Nathu. Negoţul reînviase o dată cu sosirea ultimei caravane de la Jiantse, dar acum începuse din nou să lîncezească, iar micul tîrg aştepta nerăbdător vestea că un transport consistent de la Lhasa era, în sfîrşit, pe drum.

Christopher Wylam trase adînc, în piept, aerul proaspăt. Se simţea mai bine la Kalimpong. Oraşul propriu-zis nu era mai mult decît un punct comercial la marginea unui imperiu, un antrepozit pentru negustorii care veneau din Tibet cu lînă şi cozi de iac, în căutarea mărfurilor artizanale ieftine şi al ţesăturilor mai scumpe. Dar oraşul respira un aer de mister. Christopher simţea deja în aer gustul zăpezilor şi al gheţurilor de pe Himalaya. Îi revenea această aromă ca reminiscenţa unui gust din copilărie, în acelaşi timp familiar şi exotic, reînviind amintirea călătoriilor tăcute prin ninsoarea cenuşie.

Nu trebuia decît să ridice privirea ca să vadă munţii ce se înălţau în zare, dincolo de colinele înverzite. Se înălţau asemenea unor bastioane care împiedicau

accesul spre marele platou tibetan aflat dincolo de el, un regat interzis străinilor, apărat cu străşnicie de zeităţile sale protectoare. Şi, mai prozaic, de grănicerii tibetani înarmaţi.

În clipa în care descălecă, aroma mirodeniilor şi parfumurile bazarului îi stîrniră amintiri vii legate de tatăl său. Îşi amintea cum se plimba cu el prin aceste locuri, urmaţi de *chaprassi*-ul lor, Jit Bahadur. În spatele lor venea mama sa, îmbrăcată în alb, într-un *dandy* descoperit, purtat pe umeri de patru servitori în uniforme impecabile. Aceasta se întîmpla pe vremea cînd tatăl lui fusese detaşat ca reprezentant oficial britanic la curtea sultanului Mahfuz.

Arthur Wylam fusese o persoană importantă, numită în funcţia pe care o îndeplinea de vicerege în persoană. Familia Wylam trăia în India de trei generaţii: bunicul lui Christopher, William, sosise împreună cu Compania înaintea rebeliunii şi se stabilise acolo, lucrînd ca magistrat de circumscripţie la Secunderabad. Micul Christopher crescuse cu poveştile despre renumitele familii din clanul Raj: Rivett-Camac, Mayne şi Ogylvie, fiind atenţionat nu o dată că era de datoria lui, aşa cum va fi şi de datoria fiului său, mai tîrziu, să adauge numele de Wylam pe această listă ilustră.

Kalimpongul era aproape neschimbat. Strada principală, o aglomeraţie de dughene mărunte, răsuna ca şi odinioară de strigătele vînzătorilor ambulanţi şi ale catîrgiilor; aici, negustori bengalezi se înghesuiau alături de şerpaşi nepalezi mici de statură şi de nomazi cu înfăţişare înfricoşătoare, veniţi din provincia Kham din estul Tibetului; femei bhutaneze frumoase, cu tunsoarea lor scurtă caracteristică, atrăgeau priviri piezişe din partea tinerilor *trapa* aflaţi în primul lor pelerinaj la Buddha Gaya; negustori chinezi cu feţe zîmbitoare se tocmeau cu viclenii lor confraţi marwari, reuşind să iasă în cîştig. Pe o lespede netedă, în mijlocul bazarului, un cerşetor orb stătea cu mîna întinsă, cu degetele chircite,

într-o atitudine rugătoare permanentă. Christopher aruncă o monedă în palma întinsă şi orbul îşi schimonosi gura într-un zîmbet ştirb.

Tatăl lui Christopher preferase întotdeauna tumultul şi anarhia din Kalimpong, în locul atmosferei rigide din Darjeeling, sediul administraţiei britanice, aflat la distanţă de vreo cincisprezece mile spre vest. De cîte ori îi spusese lui Christopher că, dacă urma să locuiască în India, trebuia neapărat să înveţe să trăiască asemenea indienilor? Arthur Wylam îşi dispreţuise din mai multe motive propria castă – brahmanii[2], tipii aerieni din Serviciul Civil şi cei din Serviciul Politic Indian – pentru obtuzitatea şi prejudecăţile lor.

Societatea guvernanţilor, cu priorităţile ei agasante, cluburile, cu regulile lor de etichetă şi protocolul ridicol, discriminarea făţişă care îi transforma în paria, în propria lor ţară, pînă şi pe cei mai educaţi şi mai nobili indieni – toate acestea îi provocau repulsie. Dragostea pe care o nutrea faţă de poporul indian, faţă de limba, obiceiurile, religia lui, faţă de naivitatea şi faţă de înţelepciunea lui, făcuseră din el un intermediar abil între guvernul Indiei şi diverşii conducători autohtoni la curtea cărora fusese numit. Dispreţul lui faţă de convenţii, într-o societate roasă de acestea ca un scrin mîncat de carii, îi atrăseseră o mulţime de duşmani.

Christopher îşi adăposti calul într-un garaj şi-şi duse bagajele într-un mic han în apropiere de depozitul de lînă Mcbride, ţinut de o bhutaneză bătrînă. Hanul emana un miros greu şi era plin de muşte mici şi obraznice ai căror strămoşi veniseră în oraş ascunşi în blănurile murdare de oaie aduse de la Shigatse. Era locul în care nimeni nu era prea curios să afle cine era sau cu ce treburi se afla în oraş.

Ar fi putut trage la casa de oaspeţi a guvernului, un

---

[2] În sens extins, orice persoană dintr-o familie foarte veche, aparţinînd înaltei societăţi şi avînd o considerabilă influenţă socio-politică (n. red.).

bungalou micuţ de la marginea localităţii, prevăzut cu tot confortul – gheaţă din abundenţă, servitori – şi ornamentat cu flori aşezate în ghivece. Dar asta ar fi presupus să călătorească oficial, în calitate de funcţionar guvernamental – ultimul lucru pe care îl dorea atît Christopher, cît şi Winterpole. Pentru guvernul Indiei, Christopher Wylam era un cetăţean oarecare ce vizita regiunea muntoasă a ţării, pur şi simplu pentru a reînvia amintiri plăcute din copilărie şi pentru a se reculege după moartea soţiei sale. Dacă apărea vreo problemă sau cineva punea întrebări, domnul Wylam nu exista oficial.

Cînd Christopher coborî scările, găsi hanul în plină agitaţie. Sosise un grup de nepalezi de la Kathmandu, după o călătorie de aproape trei săptămîni. Veniseră să caute de lucru în India, pe plantaţiile de ceai din împrejurimile Darjeelingului. Erau vreo doisprezece oameni sărmani, în haine zdrenţuite, ţărani care rămăseseră în acel an fără hrană suficientă, din cauza recoltei proaste de orz. Veniseră la han la sfatul unui negustor nepalez pe care-l întîlniseră pe drum, dar acum hangiţa arţăgoasă le spunea că nu avea suficient loc pentru atîtea persoane.

Era puţin probabil ca scena să degenereze în ceva mai violent – astfel de izbucniri depăşeau rareori faza unor simple schimburi de cuvinte sau, în cel mai rău caz, al cîtorva îmbrînceli ori ghionturi inofensive. Lui Christopher îi era milă de ei. Odinioară trăise alături de oameni asemenea lor şi călătorise mult prin Nepal; înţelegea ce anume îi obligase să îşi părăsească familiile şi căminele în această perioadă a anului şi să pornească într-o călătorie atît de periculoasă şi anevoioasă, cărîndu-şi proviziile în spinare.

Ce deosebire faţă de modul în care călătorea el prin India! Winterpole îi aranjase să zboare pînă acolo cu un biplan Handley-Page, via Egipt, Irak şi Persia. În timp ce aceşti oameni îşi croiseră drum prin nămeţi, luptîndu-se

cu rafale puternice de vînt, ameninţaţi în permanenţă de pericol, el traversase lumea în zbor, ca o pasăre, singurul disconfort pe care îl resimţise rezumîndu-se la cîteva crampe uşoare şi la o senzaţie de frig.

Simţi nevoia bruscă de a interveni, dar se stăpîni la timp. Instinctul se supuse instrucţiei: regulamentul meseriei sale spunea „nu atrage atenţia asupra ta, amestecă-te printre cei din jurul tău şi nu face nimic ieşit din comun sau extravagant“. Sosise la Kalimpong deghizat ca negustor englez sărac din Calcutta, un comerciant părăsit de noroc, în căutare disperată de noi posibilităţi de afaceri. Nimeni nu ar acorda prea multă atenţie unui astfel de personaj; oameni asemenea lui erau o privelişte obişnuită în azilurile de noapte ale marilor oraşe şi în pensiunile sordide din bazarurile de la graniţă.

Christopher întoarse spatele ţăranilor gălăgioşi şi intră în salonul principal al hanului. Aici se afla centrul activităţii din casă, locul în care oaspeţii îşi pregăteau ei înşişi mîncarea în timpul zilei şi unde dormeau noaptea cei pentru care nu se mai găsise nici o cameră liberă.

Încăperea era întunecoasă şi sumbră şi duhnea a transpiraţie şi a mîncare rîncedă. Prin colţuri erau îngrămădite baloturi de lînă şi saci de iută plini cu orez sau orz. Lîngă unul dintre pereţi un bătrîn şi o femeie găteau ceva pe o măsuţă din fier cu trei picioare. Alături, ghemuit sub o pătură soioasă, cineva încerca să doarmă. O muscă bîzîia monoton, rotindu-se fără rost prin cameră, muribundă, fără să găsească nimic demn de interes. Prin fereastra cu obloanele pe jumătate trase se auzea un glas de fată fredonînd un cîntecel. Cînta cu o voce visătoare, nostalgică, un cîntec bengalez despre Krishna, simplu, dar plin de patos:

Bondhur bāngsht bāje bujhi bipine;
Shamer bāngsht bāje bujhi bipine.

„Aud fluierul iubitului meu cîntînd în pădure;
Aud fluierul stăpînului meu cîntînd în pădure.“

Christopher încercă să-şi imagineze cum arăta fata: frumoasă, cu ochi negri, cu sîni mici şi părul strîns împletit în cozi lungi, aşa cum era reprezentată Radha în desenele care atîmau pe pereţii multor locuinţe. Preţ de o clipă se întrebă cum arăta cu adevărat fiinţa care cînta afară, pe alee, ca şi cum i se rupea inima. Apoi strigă ceva, întrerupînd sunetul vocii şi imediat îşi făcu apariţia un băiat

— Da, *sahib.* Ce doriţi?

— Ceai. Aş vrea un ceai.

— *Ystrang?*

— Nu, nu porcăria de *ystrang!* Ceai slab, indian. Şi adu-mi lîngă el şi un *chota peg.*

— Nu avem whisky aici, *sahib.* Îmi pare rău.

— Atunci, fă rost de undeva, Abdul. Uite, ia asta. Îi azvîrli băiatului o rupie murdară. Hai, dă-i zor! *Juldi, juldi!*

Băiatul o zbughi afară şi Christopher se sprijini cu spatele de perete. Ura rolul pe care şi-l alesese, dar trebuia să-l joace pînă la capăt, pentru a nu sări în ochi. Asta îl durea cel mai tare: că putea trece neobservat purtîndu-se grosolan… şi că, dacă s-ar purta politicos cu un băştinaş ar ieşi în evidenţă ca o ciudăţenie a naturii.

Musca bîzîia în continuare şi glasul fetei se înălţa şi se stingea, după cum îi cerea melodia. De cînd sosise la Calcutta, Christopher nu avusese răgazul necesar ca să se aşeze şi să mediteze în voie. Călătoria fusese un adevărat iureş: febra pregătirilor de plecare, luările de rămas-bun, stînjenite şi grăbite, zborul poticnit de la un capăt al lumii la celălalt, întrerupt de nenumărate escale, drumul obositor cu trenul de la Calcutta la Siliguri şi, în cele din urmă, calvarul mersului călare pînă la Kalimpong. N-avusese timp să reflecteze la ceea ce făcea. Nu avusese timp să judece. Lumea trecuse în zbor pe sub el, întinderi nesfîrşite de apă şi nisip, văi înverzite

şi tăcute, unde timpul părea să se fi oprit în loc. În tot acest timp devenise din ce în ce mai conştient de dificultatea misiunii la care se înhămase şi cu fiecare etapă a călătoriei simţise în piept o greutate, o frică tot mai apăsătoare.

Nu-şi putuse lua nici o clipă gîndul de la William, încercînd să înţeleagă ce rol îi rezervase Zamiatin în planurile lui misterioase. În afară de expediţia lui la Kailas, în căutare de agenţi ruşi, nu vedea absolut nici o legătură între el şi acest individ. Oare William era doar momeala care trebuia să-l atragă, din motive necunoscute încă, în plasa ruşilor? I se părea o soluţie prea complicată şi lipsită de profesionalism. Se gîndi iarăşi că Winterpole nu-i dezvăluise totul sau că mare parte din ceea ce-i spusese fusese pură născocire.

Băiatul se întoarse aducînd o tavă pe care tronau un ceainic ieftin, vechi, o cană crăpată şi o sticluţă cu un lichid colorat, despre care Christopher credea că este orice, numai whisky nu. Aproape de el se afla o măsuţă joasă din lemn; băiatul puse tava jos şi turnă ceai în cana murdară. Ceai tare, aşa cum îşi închipuiau indienii că trebuie să le placă europenilor. Christopher ridică din umeri: curînd avea să bea ceai tibetan, preparat cu sare şi cu unt, de ce ar strîmba din nas la specialitatea Darjeelingului?

— E linişte afară, spuse. Au plecat nepalezii?

— Da, *sahib.* Nu sînt oameni cumsecade. Sînt foarte săraci. Aici nu avem loc pentru ei.

— Unde se vor duce?

Băiatul ridică din umeri. Ce importanţă avea unde se vor duce? El îi aruncase deja în acel ungher al minţii rezervat oamenilor care nu îi puteau fi de imediat folos. Se întoarse să plece.

— Stai o clipă, îl opri Christopher. Ai putea să-mi spui cum pot ajunge la Knox Homes, orfelinatul?

O umbră trecu brusc peste chipul băiatului, apoi surîsul îi reveni pe buze. Era un zîmbet forţat.

— Orfelinatul, *sahib*? Ce să căutaţi la orfelinat? Nu e nimic acolo, *sahib,* nimic în afară de copii.

— Ascultă, Abdul, ţi-am cerut nişte lămuriri, nu sfaturi. Cum ajung în locul acela?

În ochii băiatului reapăru acea expresie curioasă, apoi ridică din umeri:

— Este foarte simplu, *sahib.* Aţi văzut turnul bisericii?

Christopher încuviinţă din cap. Era cel mai vizibil reper din Kalimpong.

— Orfelinatul se află în clădirea roşie de lîngă biserică. E o clădire înaltă. Cu multe ferestre. Cînd ajungeţi la biserică o să-l vedeţi, *sahib.* Mai doriţi ceva, *sahib?*

Christopher scutură din cap, preocupat, şi băiatul se întoarse din nou să plece. În pragul uşii, stînd pe jumătate în lumina difuză a soarelui, pe jumătate în umbră, se opri şi privi înapoi:

— Sînteţi creştin, *sahib?*

Christopher abia pricepu întrebarea. Aşa cum pentru europenii neavizaţi toţi indienii sînt hinduşi sau musulmani, pentru majoritatea indienilor toţi oamenii albi sînt creştini.

— Nu prea ştiu, zise Christopher, întrebîndu-se dacă era răspunsul pe care trebuia să îl dea. Ar trebui să fiu?

— Nu ştiu, *sahib.* Nu arătaţi a misionar.

Christopher se încruntă, apoi înţelese:

— Te referi la orfelinat?

— Da, *sahib.*

Christopher clătină din cap:

— Nu, nu sînt misionar.

— Dar vreţi să mergeţi la Knox Homes.

— Da. Numai misionarii merg acolo?

Băiatul clătină din cap:

— Nu cred, *sahib.* Acolo se duc tot felul de oameni. E un loc foarte important. Merg numai oameni de vază acolo.

Pe chip îi apăru din nou acea expresie stranie.

— Iar tu nu crezi că arăt ca o persoană destul de

importantă sau destul de credincioasă ca să mă duc acolo, asta este?

Băiatul ridică din umeri. Avea senzaţia că îl luase gura pe dinainte. Nu era niciodată indicat să superi un european:

— Nu ştiu, *sahib.* Nu e treaba mea. Iertaţi-mă, *sahib.*

Se răsuci pe călcîie şi dispăru în întunericul de afară.

— Băiete, strigă Christopher.

Băiatul se întoarse.

— Cum te cheamă, puştiule?

— Abdul, răspunse copilul, morfolind cuvîntul ca şi cum ar fi avut un gust respingător.

— Nu, nu-i adevărat. Nu eşti musulman. Şi chiar dacă ai fi, Abdul nu e numele adevărat. Pînă şi eu îmi dau seama de asta. Deci care e numele tău?

— Lhaten, *sahib.*

— Laten, aşadar? Christopher pronunţase intenţionat greşit numele. Foarte bine, Laten. O să te chem dacă voi avea nevoie de tine.

— Mulţumesc, *sahib.*

Lhaten îi aruncă o ultimă privire curioasă lui Christopher, apoi plecă.

Christopher sorbi din ceai. Avea un gust înfiorător. Puse ceaşca jos şi dădu pe gît *chota peg*-ul. Nici ăsta nu avea un gust mai bun. Afară fata încetase să mai cînte. Zarva oamenilor şi a animalelor din bazar se auzea mai stins. Peste Kalimpong se aşternuse liniştea după-amiezei. Christopher oftă şi aşeză la loc paharul ciobit de whisky. Se întorsese.

7

Mishig, agentul comercial mongol care trimisese mesajul la Calcutta, dispăruse. După spusele lui George

Frazer, agentul britanic, revenise pentru scurtă vreme la Kalimpong, apoi plecase fără veste, cu vreo zece zile în urmă. Frazer îi povesti lui Christopher atît cît ştia despre călugărul care adusese iniţial mesajul din Tibet.

Se numea Tsewong. Se pare că se luptase din greu să răzbată prin trecătoarea Nathu-la, coborînd apoi prin Sikkim, ajungînd pînă aproape de periferia Kalimpongului, unde se prăbuşise, epuizat. Potrivit raportului primit de Frazer, fusese găsit pe data de 14 decembrie pe marginea drumului de un ţăran care trecea pe acolo. Avea febră mare, delira şi era la un pas de moarte.

Ţăranul îl dusese cu căruţa pînă la orfelinat, unde fusese îngrijit de reverendul John Carpenter şi de soţia acestuia, pînă la întoarcerea medicului Misiunii, aflat într-o vizită într-unul dintre satele apropiate. Doctorul nu fusese de acord să fie transportat la Spitalul Presbiterian şi rămăsese să-l supravegheze peste noapte la orfelinat. A doua zi dimineaţă călugărul se stinsese din viaţă, fără să apuce, se pare, să mai spună ceva inteligibil.

Înainte de a preda cadavrul agentului tibetan în vederea incinerării, medicul verificase buzunarele mortului, mai precis punga formată de faldurile sutanei, în care bărbaţii tibetani obişnuiesc să-şi poarte lucrurile personale.

În acest sac, în afară de obiectele obişnuite folosite de un *lama* – o ceaşcă din lemn pentru ceai (folosit şi ca bol pentru *tsampa),* tradiţionala ploscă metalică, atîrnată în mod obişnuit de *sash,* un rozariu galben din lemn, format dintr-o sută opt mărgele, un *gau* sau o cutie pentru păstrarea talismanelor şi nişte ierburi medicinale, doctorul descoperise o scrisoare redactată într-o engleză idiomatică impecabilă, în care „cel îndreptăţit“ era rugat să asigure purtătorului, Tsewong Gyaltsen, toate cele necesare, acesta călătorind în calitate de emisar personal al unui demnitar religios tibetan, identificat doar sub numele de „Dorje Lama“.

Împreună cu scrisoarea era împăturită încă o foaie de hîrtie: conţinea doar cinci rînduri scrise de mînă, însă erau în tibetană şi medicul nu reuşise să le descifreze. Doctorul socotise că e mai bine să nu predea scrisoarea şi coala de hîrtie agentului tibetan, împreună cu celelalte obiecte personale ale călugărului. În schimb, i le arătase lui Frazer, care îşi pusese *munshi*-ul să îi traducă textul tibetan. Era vorba de ceva foarte simplu: nişte instrucţiuni privind modul în care se putea lua legătura cu agentul comercial mongol, Mishig.

În drum spre orfelinat, după indicaţiile lui Lhaten, Christopher era frămîntat de un singur gînd: dacă, într-adevăr, călugărul Tsewong era pe moarte atunci cînd ajunsese la Kalimpong şi dacă murise în dimineaţa următoare sosirii sale la Knox Homes, cum Dumnezeu reuşise să-i transmită lui Mishig mesajul din partea lui Zamiatin?

Oare mesajul fusese transmis de altcineva, în numele lui? Iar dacă da, de către cine anume?

Orfelinatul, ca şi biserica aflată lîngă el, arătau ca şi cum ar fi fost transportate, precum palatul lui Aladdin, din ţinuturile de jos ale Scoţiei în locul în care se aflau acum. Aici, la Kalimpong, nu numai Dumnezeul creştin se înfrunta cu nenumăratele zeităţi autohtone care sălăşluiau în munţi, ci şi presbiterianismul scoţian se opunea moravurilor dubioase ale popoarelor păgîne din regiunile întinse ale Indiei.

Deşi tot Kalimpongul sclipea sub soarele rece de iarnă, care părea să se reflecte de pe versanţii acoperiţi cu zăpadă din nord, Knox Homes şi aleea care ducea pînă la intrare erau cufundate în penumbră, ca şi cum blocurile de piatră ale clădirii ar fi fost refractare la tot, exceptînd lumina aceea sumbră şi cenuşie. Aleea era străjuită de chiparoşi cu trunchiul gros şi frunzişul verde închis, desprinşi parcă dintr-un tablou de Bocklin. Totul era învăluit în umbra care nu doar atingea lucrurile cu aripa ei, ci le şi îneca într-un soi de nelinişte. Reverendul

Carpenter adusese la Kalimpong ceva în plus, nu numai credinţa în Dumnezeu şi presbiterianismul.

Aleea ducea la cîteva trepte la capătul cărora se vedea o uşă din lemn masiv. Nu exista alt drum. Copleşit de sentimentul de a fi în acelaşi timp catolic, englez şi întinat de praful călătoriei, Christopher apucă ciocănelul de alarmă şi îşi anunţă sonor prezenţa slujitorilor creştinismului aflaţi înăuntru.

Îi deschise o tînără indiană de vreo cincisprezece ani, îmbrăcată în ceea ce părea a fi uniforma orfelinatului Knox Homes: o rochie cenuşie, strînsă în talie cu un cordon din piele. Chipul şi comportamentul fetei nu trădau nici urmă de ospitalitate. Vagul accent scoţian îl avertiză pe Christopher asupra posibilităţii ca tînăra să poarte în suflet ceva mai mult decît o urmă a rigidităţii calviniste.

— Fii amabilă şi anunţă-l pe reverendul Carpenter că domnul Wylam, despre care i-a vorbit nu de mult domnul Frazer, a sosit la Kalimpong şi ar vrea să-l vadă.

Fata îl măsură din cap pînă în picioare, vizibil dezgustată de ceea ce vedea. La Homes fetele erau crescute în spiritul curăţeniei, cucerniciei şi castităţii, iar bărbatul neras care stătea în prag părea deficitar la toate cele trei capitole. Dar vorbea englezeşte şi avea ţinuta unui adevărat gentleman.

— Da, *sahib.* Îmi puteţi da cartea dumneavoastră de vizită, *sahib?*

— Îmi pare rău, dar abia am sosit din Anglia. Încă nu am avut timp să-mi comand cărţi de vizită. Vrei, te rog, să-i comunici reverendului Carpenter ce ţi-am spus, împreună cu numele meu?

— Reverendul Carpenter este foarte ocupat astăzi, *sahib.* Poate ar fi mai bine să reveniţi mîine. Aduceţi şi o carte de vizită.

— Dar ţi-am explicat deja. Nu am cărţi de vizită, domnişoară. Te rog, fă cum ţi-am zis şi transmite-i mesajul…

În clipa aceea o mînă hotărîtă o împinse pe fată la o parte şi în prag apăru o femeie slabă, cu aspect tipic presbiterian, între treizeci şi patruzeci de ani.

— Sînt doamna Carpenter, zise cu accent afectat de Edin- burgh, tăios ca un diamant. Vă cunosc de undeva?

— Mă tem că nu, doamnă. Mă numesc Wylam, Christopher Wylam. Ştiu că domnul Frazer, agentul comercial, i-a vorbit de mine săptămîna trecută soţului dumneavoastră. Cel puţin, aşa mi s-a dat de înţeles, înainte de a pleca din Calcutta.

— A, da, domnul Wylam. Foarte amabil din partea dumneavoastră că aţi trecut pe la noi. Mă aşteptam… la cineva mai diferit.

Cînd Moira Carpenter spunea „mai diferit“, se gîndea exact la semnificaţia cuvintelor. Se încadra perfect în acel mediu, ca şi cum în mintea Dumnezeului neînduplecat şi mizantrop al lui John fuseseră plămădiţi în unul şi acelaşi moment cosmic: siluete înnegurate, aşezate în lumina soarelui Indiei, ca o piedică în calea strălucirii lui. Umbla întotdeauna îmbrăcată în negru, de parcă ar fi fost tot timpul în doliu – o rochie lungă, fără podoabe frivole, mai degrabă un corset pentru trup decît un acoperămănt al sufletului.

Mamă, dacă termenul nu era cumva exagerat, pentru zeci de indieni nevoiaşi, renunţase la vîrsta de douăzeci şi opt de ani la ideea de a avea proprii ei copii. Medicii de la Infirmeria Regală din Edinburgh o anunţaseră senini că pîntecul ei nu era potrivit pentru aşa ceva. Iar cei patru avortoni diformi pe care îi născuse după aceea nu făcuseră decît să confirme verdictul specialiştilor.

În inima ei ceva era frînt, ceva ce nu putea fi alungat nici de medici, nici de puterea rugăciunilor.

Ca o bună creştină, a cărei datorie în viaţă era să îngroaşe rîndurile acelora dintre care bunul Dumnezeu avea să-i desemneze într-o bună zi pe cei aleşi, vorbea cu amărăciune de această pierdere. Considera că eşecul ei se datorează propriei sale netrebnicii păcătoase. Dar

în adîncul sufletului era mulţumită că era stearpă, pentru că nu-i plăcuseră niciodată prea mult copii şi cu atît mai puţin actul conjugal care preceda în mod obligatoriu procrearea lor. Nu pricepuse niciodată de ce nu se gîndise Dumnezeu la o metodă mai rapidă, mai puţin ruşinoasă şi mai igienică.

Acum se dedica, *inter alia,* îngrijirii orfanilor din Kalimpong, pe care îi făcuse cunoscuţi prin paginile a o mie de reviste parohiale, şi promovării ţelului Misiunii, acela de a sădi pilda creştinismului în rîndurile păcătoşilor din nordul Sikkimului şi din Tibet. Era o femeie de patruzeci şi patru de ani, cu pieptul plat, cu o fire irascibilă şi chinuită de dureri de rinichi. Avea să moară doi ani mai tîrziu, prăbuşită într-o prăpastie adîncă de două sute de picioare, lîngă Kampa-Dzong, în urma unui accident provocat de doi cai tibetani şi un catîr supraîncărcat. Însă pînă una, alta, stătea de o parte a uşii deschise, iar Christopher de partea cealaltă.

— Regret că nu mă ridic la nivelul aşteptărilor dumneavoastră, doamnă Carpenter, zise Christopher cît putu de politicos. Dacă vă deranjez, vin altă dată. Dar mă aflu la Kalimpong cu treburi urgente şi aş dori să încep cercetările cît mai curînd posibil.

— Cercetări? Pentru ce cercetări aţi venit, domnule Wylam? Vă asigur că aici nu aveţi nimic de cercetat.

— Doamnă Carpenter, cred că asta rămîne la latitudinea mea. Vă rog, fiţi amabilă şi anunţaţi-l pe soţul dumneavoastră că am venit.

Femeia aprigă se întoarse spre holul întunecat şi strigă pe un ton răstit:

— Fato! Spune-i reverendului Carpenter că e aici cineva care vrea să-i vorbească. Un englez. Zice că îl cheamă Wylam.

Fata se făcu nevăzută, dar doamna Carpenter nu se clinti din loc, ca şi cum s-ar fi temut că oaspetele i-a pus gînd rău ciocănelului de alamă. Îl cumpărase chiar ea tocmai dintr-un magazin de pe Princess Street şi nu

avea nici un chef să îl vadă încăput pe mîna unui individ care nici măcar nu avea o carte de vizită.

În mai puţin de un minut fata se întoarse şi, fără să se arate, îi şopti ceva stăpînei. Femeia se dădu la o parte şi îi făcu semn lui Christopher să intre. În clipa în care păşi pragul, în minte îi reveniră frînturi ale unei istorisiri din copilărie despre ciudăţeniile protestanţilor. Fata îl conduse prin coridorul îngust, acoperit de covoare şi luminat slab de cîteva becuri chioare, pînă la o uşă vopsită în negru. Ciocăni şi un glas subţire îl invită înăuntru.

8

Biroul lui John Carpenter, ca şi nevastă-sa, credinţa şi propria sa persoană fusese smuls din Scoţia şi plantat, *virgo intacta,* în mijlocul păgînătăţii. Nimic indian, nimeni cu pielea măslinie, nimic stînjenitor de străin nu fusese lăsat să pătrundă în acest mic sanctuar al virilităţii creştine.

Pe pereţi, capetele şi coarnele de cerb aduse din ţinuturile de sud ale Scoţiei, sfidau moliile şi pişcăturile roiurilor de insecte da la graniţa de nord-est, iar bărbaţi îmbrăcaţi în kilturi, cu bărbi stufoase, aruncau din tablouri priviri sfidătoare la adresa păgînilor şi a zeilor lor. Iisus Hristos însuşi, dacă ar fi intrat întîmplător aici, evreu cu tenul arămiu, cu trăsături lumeşti, cu siguranţă că reverendul Carpenter ar fi dat zor să-L boteze pe loc cu numele de Agnus sau Duncan. Profetul evreu din Nazaret, vorbitor de aramaică, nu reprezenta nimic pentru John şi Moira Carpenter. Pentru ei, Iisus era un bărbat blond din Galileea, cu ochi albaştri şi chipul imberb, care plutea deasupra pajiştilor, cu flori sălbatice şi buruieni de pe colinele scoţiene.

John Carpenter stătea cu mîinile împreunate la spate, privindu-l pe Christopher prin lentilele în formă de semilună ale ochelarilor cu ramă aurie. Era un bărbat abia trecut de cincizeci de ani, uscăţiv, uşor adus de spate, cu un început de chelie şi o dantură care l-ar fi făcut pe orice dentist să dea în patima băuturii şi a desfrîului. În general, arăta ca şi cum ar fi apucat vremuri mai bune. Christopher îl simţea încordat.

— Domnul Wylam? zise cu un accent identic cu al soţiei sale. Nu am avut plăcerea să facem cunoştinţă. Este prima dumneavoastră călătorie la Kalimpong?

Acesta era un subiect asupra căruia Christopher prefera să nu insiste:

— Am mai fost aici. O dată sau de două ori. Dar numai pentru scurt timp. Nu am avut prilejul să-mi fac cunoştinţe.

Carpenter îi aruncă o privire înţepată, ca şi cum ar fi vrut să-i atragă atenţia că viaţa socială nu era de nasul unora precum Christopher.

— La ce biserică aţi fost? Ochii mici clipiră în dosul lentilelor groase.

— A, nu. Din păcate… vreau să spun, domnule Carpenter, că nu sînt presbiterian.

— O, ce păcat, ce păcat! Sînteţi anglican, fără îndoială.

Lucrurile începeau să ia o întorsătură proastă.

— Păi, nu, nu chiar… Mai mult romano-catolic.

Christopher avea senzaţia că personajele înveşmîntate în kilturi din tablouri se crispează şi li se taie respiraţia fantomatică.

— Scuzaţi-mă, domnule Wylam, insistă Carpenter, dar nu prea înţeleg. Cu siguranţă că nu puteţi fi „mai mult“ sau „mai puţin“ romano-catolic. Biserica Romano-Catolică nu acceptă compromisuri. *Extra ecclesiam nulla salus,* nu-i aşa?

— Da, cred că da.

— Bănuiesc că aţi fost educat în spiritul acestei credinţe.

— Da. Domnule Carpenter, eu…

— Bine-nţeles. Aşa se întîmplă de obicei. Puţini oameni s-au convertit la cultul sfinţilor. Cert e că uneori anglicanii se orientează în această direcţie. Dar e cu atît mai regretabil, cu cît nu se dedică trup şi suflet credinţei.

— Sînt convins că aveţi dreptate. Dar, dacă nu vă supăraţi, eu…

— Ştiţi, continuă Carpenter, fără să-l ia măcar în seamă pe Christopher, m-am gîndit de multe ori că această credinţă a dumneavoastră – departe de mine intenţia de a vă jigni – are multe puncte comune cu credinţele popoarelor păgîne. Mă refer la hinduşi, cu zeii lor bizari, cu preoţii şi ofrandele lor. Sau la budiştii din Tibet, cu suita lor de sfinţi şi cu lumînările care ard în permanenţă pe altarele ornamentate cu aur şi argint. Evident, nu am trecut niciodată pragul vreunuia dintre templele lor păgîne, dar eu…

— Domnule Carpenter, îl întrerupse Christopher, scuzaţi-mă, dar nu am venit aici ca să dezbatem subiecte teologice. Poate cu altă ocazie. Deocamdată mă interesează alte probleme.

Contrazis, ascetul dedicat îndelungii suferinţe zîmbi ară- tîndu-şi gura ştirbă şi aprobă:

— Da, desigur. Domnul Frazer mi-a spus că veţi veni aici ca să-mi puneţi cîteva întrebări. Nu mi-a precizat în legătură cu ce anume, dar mi-a atras atenţia că sînt strict confidenţiale. Vă asigur că voi încerca să vă dau toate lămuririle, deşi nu-mi pot închipui ce legătură am eu cu problemele dumneavoastră. Domnule Wylam, eu nu ştiu nimic despre negoţ sau comerţ. Singura mea preocupare este să salvez sufletele de la pieire, deşi preţul pe care îl plătesc este mare. Mă ocup de…

— Îmi pare rău că domnul Frazer a fost atît de evaziv cu dumneavoastră. Mă aflu la Kalimpong cu treburi importante, dar care nu vă privesc. Totuşi, e posibil să mă puteţi ajuta. Am nevoie de nişte informaţii, pe care s-ar putea să le deţineţi. Înţeleg că aţi îngrijit un călugăr

tibetan care a murit aici în urmă cu cîteva săptămîni. Se numea Tsewong. Mi-ar fi de folos orice îmi puteţi spune despre el.

Misionarul îi aruncă o privire mirată, ca şi cum nu s-ar fi aşteptat la o asemenea întrebare. Părea uşor descumpănit. Zîmbetul îi dispăru de pe faţă şi în locul lui apăru o expresie scrutătoare şi aspră. Îşi frecă nasul cu vîrful degetului, împingîndu-şi mai sus ochelarii. Era limpede că îşi cîntărea bine cuvintele. Cînd, în cele din urmă, se hotărî să vorbească, o făcu pe un ton foarte rezervat:

— Nu văd de ce v-ar interesa pe dumneavoastră sau pe domnul Frazer persoana călugărului. Nu era negustor. Era un simplu supus al Satanei, fără un ban în buzunar. Mi-aţi putea explica motivul pentru care întrebaţi de el?

Christopher clătină din cap:

— E o problemă personală. Vă asigur că nu are absolut nici o legătură cu negoţul. Vreau doar să ştiu dacă, în timp ce l-aţi vegheat, a spus ceva deosebit, dacă vă amintiţi de ceva ce vi s-a părut atunci important.

Misionarul îi aruncă o privire tăioasă:

— Ce consideraţi dumneavoastră important? Cum aş putea eu să-mi dau cu părerea? Le-am povestit deja totul domnului Frazer şi agentului tibetan de aici, Norbhu Dzasa.

— Dar poate că a spus ceva care vi s-a părut nesemnificativ şi nu l-aţi menţionat celor doi, dar care pentru mine ar fi important. Încerc să aflu cum a ajuns la Kalimpong, de unde venea, cu cine dorea să ia legătura. Poate aveţi vreun indiciu care mă poate ajuta.

Carpenter îşi scoase ochelarii, îi strînse cu grijă, răsucind pe rînd fiecare braţ, aşa cum călugăriţa frînge picioarele cu articulaţii fine ale insectelor mici care îi cad victimă. Preţ de o clipă masca misionarului caritabil îi alunecă de pe faţă, dînd la iveală o persoană cu totul diferită. Dar foarte curînd Carpenter îşi redobîndi

stăpînirea de sine, îşi desfăcu ochelarii şi îi puse la loc pe nas, exact aşa cum fuseseră înainte.

— Cînd a fost adus la noi, omul era pe moarte. A şi murit a doua zi. Toate astea le-am trecut în raport. Mi-aş dori să pot spune că a fost luat la El de bunul Mîntuitor, dar nu pot. Vorbea în delir despre lucruri pe care nu le pricepeam. Înţeleg puţin tibetana, dar atît cît să mă descurc în conversaţiile cu *dzong-pong* şi cu *shapes* cînd vin să mă viziteze.

Christopher îl întrerupse.

— V-a vizitat vreunul dintre aceştia cît timp a fost aici? Poate agentul tibetan? Am uitat cum aţi spus că se numeşte?

— Norbhu Dzasa. Nu, domnule Wylam, nu a venit nimeni, în afară de doctorul Cormac. Îmi pare rău că trebuie să o spun, dar acest Tsewong s-a stins printre străini.

— Spuneaţi că delira, că bolborosea lucruri fără sens pentru dumneavoastră. A pomenit măcar despre un mesaj? A rostit numele Zamiatin? Sau numele meu, Wylam?

Christopher remarcă reacţia promptă a scoţianului lingav. Mai întîi păli, apoi obrajii i se îmbujorară. Pentru o secundă masca îi alunecă din nou de pe chip, apoi îşi redobîndi stăpînirea de sine:

— Categoric, nu. Sînt convins că aş fi băgat de seamă. Nu, îndruga doar nişte vorbe fără noimă despre zeii şi demonii pe care i-a lăsat în urmă, sus, în munţi. Ştiţi şi dumneavoastră la ce mă refer.

Christopher dădu din cap. Nu credea o iotă din tot ceea ce auzea:

— Înţeleg. Există printre angajaţii dumneavoastră tibetani? Sau printre orfani?

Carpenter se ridică în picioare, împingînd la o parte masa de lucru:

— Domnule Wylam, protestă, tare aş vrea să ştiu ce rost au toate aceste întrebări. Frizaţi impertinenţa. Sînt

dispus să răspund la orice întrebare rezonabilă, dar cele care se referă la personalul din serviciul meu sau la orfanii aflaţi sub oblăduirea mea depăşesc limitele pe care eu le consider admisibile şi de bun-simţ. Înţeleg că nu sînteţi poliţist. Bănuiesc că nu sînteţi nici funcţionar guvernamental. În acest caz, aş vrea să ştiu cu ce drept vă băgaţi nasul în treburile mele şi în cele care privesc instituţia. De fapt, cred că cel mai bine ar fi să plecaţi chiar acum de aici.

Christopher nu se clinti de pe scaun. Reuşise să-l scoată din sărite pe individ.

— Iertaţi-mă. Nu am vrut să par impertinent. Cred că ar fi mai bine să vă explic situaţia. Acum două săptămîni, fiul meu, William, a fost răpit. Deocamdată nu ştiu în ce scop. Dar am motive să cred că răpirea a fost ordonată prin mesajul adus din Tibet de acest Tsewong. Nu vă pot spune de ce am convingerea aceasta. Dar vă asigur că am motive foarte întemeiate.

Carpenter se aşeză din nou, atît de încet de parcă s-ar fi temut să nu se înţepe în vreun obiect ascuţit. Părea mai descumpănit decît oricînd:

— Unde se afla fiul dumneavoastră cînd a fost răpit?

— Acasă, în Anglia.

— Spuneţi că s-a întîmplat acum două săptămîni?

— În duminica dinaintea Crăciunului. Tocmai ieşeam de la slujbă.

O umbră de dispreţ dogmatic trecu peste chipul misionarului.

— Chiar vreţi să vă cred? Christopher observă că începe să se joace nervos cu un *coupe-papier*, din fildeş. Nu este omeneşte posibil ca cineva să fie acum două săptămîni în Anglia, iar azi să se afle aici, în biroul meu. Presupunînd că nu sînteţi nebun de legat, trebuie că ştiţi acest lucru tot atît de bine ca şi mine. La revedere, domnule Wylam. Aţi abuzat deja prea mult de timpul meu.

— Aşezaţi-vă. Vă rog, luaţi loc şi ascultaţi-mă. Am fost

în Anglia pînă în urmă cu nouă zile, dacă vreţi să fiu mai precis. Nu e nici un mister cum am reuşit să ajung aici. Cîţiva prieteni din Anglia au aranjat să pot zbura pînă aici cu un biplan. Lumea se schimbă, domnule Carpenter. În curînd, toată lumea va călători cu avionul către India.

— Dar fiul dumneavoastră? Cel despre care pretindeţi că a fost răpit. Unde este? E tot în India?

Christopher clătină din cap:

— Nu ştiu, răspunse. Dar cred că e posibil să se afle în India. Sau, şi mai probabil, în drum spre Tibet.

— Domnule Wylam, poate spuneţi adevărul despre felul în care aţi ajuns aici. Ştiinţa modernă este, într-adevăr, miraculoasă; bunul Dumnezeu ne-a înzestrat cu mijloacele necesare pentru a-i propăvădui cuvîntul în cele mai îndepărtate regiuni ale globului. Dar, în rest, povestea dumneavoastră nu are nici o logică pentru mine. Îmi pare sincer rău că fiul dumneavoastră a fost răpit. Soţia mea şi cu mine ne vom ruga să se întoarcă la dumneavoastră. Dar nu văd în ce alt mod v-aş putea fi de ajutor. Omul care a murit aici nu a adus nici un mesaj. Nu a spus nimic coerent. Nu a avut nici un vizitator. Iar acum vă rog să mă scuzaţi, mă aşteaptă alte treburi importante.

Carpenter se ridică din nou şi îi întinse mîna peste masa de lucru. Christopher făcu la fel. Degetele misionarului erau reci şi fragile.

— O chem pe Jennie să vă conducă. Ridică un clopoţel din alamă şi-l scutură energic.

Se lăsă o linişte stînjenitoare. Christopher îşi dădea seama că misionarul e nerăbdător să scape de el. Ce ascundea el? Şi de cine îi era teamă? Pe neaşteptate glasul lui Carpenter îi întrerupse gîndurile:

— Domnule Wylam, vă rog să mă scuzaţi că am fost atît de expeditiv cu dumneavoastră. În clipa de faţă sînt foarte stresat. Munca în slujba lui Dumnezeu ne solicită foarte mult. Fără îndoială că şi dumneavoastră sînteţi

extrem de neliniştit din cauza fiului dumneavoastră. Cred că sînteţi foarte îngrijorat pentru el. M-aş putea revanşa invitîndu-vă să cinaţi cu noi diseară? Doar cu soţia mea şi cu mine. Mă tem că va fi o masă simplă: acesta este un orfelinat, nu un restaurant. Dar avem suficient ca să putem ospăta un musafir. Poate că prezenţa unor oameni înţelegători vă va uşura puţin sufletul chinuit.

În mod normal Christopher ar fi refuzat invitaţia. Gîndul de a participa la o cină searbădă în compania cernitei doamne Carpenter şi a consortului ei uscăţiv nu-i surîdea cîtuşi de puţin. Dar invitaţia în sine – gest gratuit şi în acelaşi timp, neobişnuit, după părerea lui Christopher – îi întărea convingerea că misionarul era frămîntat de ceva.

— Accept cu plăcere. Vă mulţumesc.

— Prea bine. Sînt încîntat. Cina se serveşte la ora şapte. Nu ne formalizăm. Veniţi puţin mai devreme să vă arăt cîte ceva din munca noastră înainte de cină.

Se auzi un ciocănit şi fata care îi deschisese lui Christopher uşa intră în cameră.

— Jennie, domnul Wylam doreşte să plece. Diseară va cina cu noi. După ce-l conduci afară, roag-o pe doamna Carpenter să vină la mine în birou.

Indianca făcu o plecăciune, dar nu zise nimic. Christopher dădu din nou mîna cu Carpenter, apoi ieşi din încăpere, în urma fetei.

John Carpenter rămase în picioare lîngă masa de lucru, cu mîinile sprijinite de tăblia ei, ca şi cum ar fi căutat sprijin. Auzi uşa de la intrare deschizîndu-se şi închizîndu-se, apoi zgomotul paşilor lui Jennie îndreptîndu-se spre camera soţiei sale. Aripa orfelinatului în care locuiau el şi doamna Carpenter era liniştită, cu podele acoperite de covoare, decorată cu draperii de catifea, cu pereţii tapetaţi, dar sumbri şi cu mobilă masivă, tapiţată cu creton. Zgomotele îşi pierdeau din sonoritate, lumina pierea înghiţită de

umbre, aerul era apăsător şi artificial.

În spatele lui, pe o policioară joasă, ceasul ticăia monoton, implacabil şi stingher. Închise ochii, ca şi cum s-ar fi rugat, dar buzele îi rămaseră strînse.

9

Kalimpong dispăru ca un vis. Toate oraşele Indiei, înţesate de cupole, acoperişuri ascuţite şi coloane se volatilizară, lăsînd în urmă doar o perdea fină de praf roşiatic plutind în aer. Mergea singur pe drumul murdar care ducea la reşedinţa agentului comercial tibetan – *tsong-chi.* Munţii se avîntau spre cer asemenea unor castele clădite din zăpadă şi gheaţă. Crestele se pierdeau în văzduh, înconjurate de nori grei şi zdrenţuiţi, plămădiţi parcă din aburii respiraţiei unui dragon.

Vederea munţilor îl umplu de un sentiment de nelinişte, ca în urmă cu unsprezece ani, puţină vreme după ce se căsătorise. În timpul verii, venise împreună cu Elizabeth în nordul Simlei şi, într-o bună zi, se hotărîse să urce pe colinele de la poalele Himalayei. În cea de-a doua zi se pornise un vînt tăios dinspre nord, care scutura din rădăcini copacii din grădina lor. Ei doi stăteau pe terasă, sorbind din paharele masive cu whisky rece şi urmărind norii care se învălmăşeau deasupra piscurilor.

— Simţi? îl întrebase Elizabeth. Christopher îşi dăduse seama instinctiv la ce se gîndea. Toată energia brută, infinita forţă materială a civilizaţiei lor era concentrată în cele mai liniştite colţuri ale lumii. Acelaşi lucru îl simţea şi acum, după atîţia ani, dar cu o intensitate îndoită. Asemenea unei caracatiţe, tentaculele acestei civilizaţii ajungeau pînă în fiecare cotlon al globului, mai întîi pipăind, apoi strîngînd şi, în final, sugînd seva din tot

ceea ce atingea. Aşezăminte străvechi, tărîmuri întunecate şi neexplorate – toate erau transformate în nesfîrşite cîmpuri de luptă, unde tancurile rătăceau ca nişte gîngănii negre, iar figuri noi de bărbaţi, în alte şi cu alte uniforme, se mişcau în ritmurile unui dans macabru.

Dădu peste casa *tsong-chi*-ului ascunsă într-o mică vale, la vreo milă depărtare de oraş. Era o clădire mică, în stil tibetan, cu acoperişul împodobit cu ornamente chinezeşti. Intrarea era străjuită de un tambur înalt de rugăciuni, ca pentru a reaminti eventualilor vizitatori că sufletul oricărui tibetan era devotat credinţei, nu negoţului.

Tsong-chi-ul*,* Norbhu Dzasa, era acasă. Iniţial, Christopher intenţionase să-i ceară o scrisoare de recomandare lui Frazer, dar, în lipsa acestuia, ticluise chiar el una. Nu era foarte explicită, dar aşa şi dorise să fie. Aici, la Kalimpong, trebuia să joace rolul pe care singur şi-l alesese.

Îi întinse micului servitor nepalez cu chip grav al *tsong-chi*-ului scrisoarea de recomandare şi îl rugă să i-o înmîneze stăpînului său. Omuleţul îi aruncă o privire care îi dădu lui Christopher de înţeles că însăşi existenţa sa era o neobrăzare, iar venirea lui neanunţată nu era departe de jignirea supremă. Luă scrisoarea, îşi drese zgomotos glasul şi dispăru în holul întunecat.

Christopher auzi vag murmurul unei voci: undeva, în inima casei, un bărbat îşi spunea rugăciunile. Glasul, melancolic şi îndepărtat, repeta la nesfîrşit una şi aceeaşi *mantra.* Deodată auzi un zgomot de paşi şi o clipă mai tîrziu micul servitor reapăru din umbră. Fără un cuvînt, îl invită pe Christopher înăuntru şi închise uşa grea de lemn.

Lucrurile din încăperea în care fu condus erau, în felul lor, un transplant, asemenea celor din biroul lui John Carpenter, chiar dacă străbătuseră cîteva mile mai puţin pînă la Kalimpong. Era o cu totul altă lume, un univers sădit în altul, închis, izolat, apărut acolo în mod

miraculos: culorile aveau alte nuanţe, umbrele, mirosurile erau diferite. Rămase în prag, precaut, aşa cum face oricine cînd e nevoit să treacă dintr-un univers într-altul, ca înotătorul care stă gol pe malul apei sau ca molia care se roteşte în jurul flăcării care în secunda următoare o va devora fără urmă.

Fără să-şi dea seama, se pomenise într-un paradis tainic şi minuţios construit, dominat de aripi fragile de păsări şi de ochi de dragoni, combinate într-un mod misterios şi totodată simplu, cu pămîntul din care se răsăriseră. Asemenea unei albine copleşite de bogăţia mierii adunate din revărsarea de ploi a primăverii, se simţea înecat într-un ocean de frumuseţe.

Din podeaua acoperită cu covoare multicolore se înălţau coloane pictate ce urcau pînă la tavanul cu arabescuri complicate. De-a lungul pereţilor, draperii grele, brodate cu fir de mătase galbenă şi purpurie, închipuiau un fel de divan. Printre dulăpioarele bogat încrustate şi aurite, cu siluete de dragoni furioşi şi păuni cu pene moi, erau aşezate măsuţe joase, lăcuite, de fabricaţie chinezească. Pe pereţi erau înfăţişaţi zei goi, în poziţii de acuplare, înconjuraţi de limbi de foc. La una dintre extremităţile încăperii trona un altar placat cu aur şi bătut cu pietre preţioase, cu chipuri de zei şi sfinţi tibetani. În stative delicate din aur ardea tămîie, umplînd camera cu un fum cenuşiu, înecăcios. În faţa altarului, cîteva sfeşnice din argint împrăştiau o lumină galbenă, difuză.

În clipa aceea, ca şi cum abia atunci s-ar fi materializat în odaie, Christopher îl zări pe Norbhu Dzasa în persoană, un muritor jucîndu-se de-a zeii, o figură umană plămădită din mătase, coral şi nestemate. Părul vopsit în negru de abanos era strîns în cocuri bine răsucite în creştetul capului, iar din lobul urechii stîngi îi atîrna un cercel de aur cu turcoaz. Tunica pe care o purta era croită din mătase fină, de culoare galbenă, cu un imprimeu delicat înfăţişînd dragoni şi încinsă în talie

cu o eşarfă purpurie. Stătea nemişcat într-un colţ al încăperii, lîngă altar, cu braţele încrucişate la piept, ascunse sub mînecile lungi ale robei.

Pe drum Christopher cumpărase de la o tarabă din bazar un *khatag,* o eşarfă albă de mătase, din cele oferite în toată regiunea în semn de respect cu prilejul prezentărilor formale. Scoase eşarfa ţesută din mătasea cea mai fină, ca borangicul, şi se apropie de *tsong-chi.* Norbhu Dzasa întinse braţele dezgolite, luă o eşarfă asemănătoare şi i-o oferi lui Christopher. Părea plictisit. Cei doi bărbaţi se salutară, iar tibetanul scund îl invită să ia loc alături de el pe pernele din faţa ferestrei.

O clipă mai tîrziu servitorul care îl poftise înăuntru pe Christopher deschise uşa şi făcu o plecăciune adîncă.

— *Cha kay-sho,* ordonă Norbhu Dzasa. Serveşte-ne ceaiul. Sevitorul se înclină, trase aer în piept şi, în acelaşi timp, murmură:

—*La les!*

Pe neaşteptate, Norbhu Dzasa se întoarse spre Christopher şi i se adresă în engleză:

— Scuzaţi-mă. Nu v-am întrebat ce fel de ceai doriţi: indian sau tibetan?

Christopher optă pentru ceaiul tibetan, iar *tsong-chi-ul* îi ordonă din nou servitorului:

— *Po cha kay-sho.* Adu-ne ceai tibetan. Aşa deci, zise Norbhu Dzasa după plecarea slugii. Beţi ceai tibetan? Aţi mai fost în Tibet?

Învăţase aici puţina engleză pe care o ştia, la Kalimpong, de nevoie.

Christopher nu ştia ce să-i răspundă. Fusese aici de atîtea ori ilegal. Cu rare excepţii, Tibetul era un ţinut interzis străinilor, iar Christopher ştia din proprie experienţă că interdicţia nu era doar o formalitate.

— Am fost în Lhasa în 1904, spuse. Cu Younghusband.

În 1903 lordul Curzon, viceregele Indiei, fusese alertat de rapoartele privind influenţa crescîndă a ruşilor în capitala Tibetului. Hotărît să îi forţeze pe tibetani,

resemnaţi din fire, să clarifice situaţia relaţiilor comerciale şi diplomatice cu Anglia, trimisese o mică armată la Kampa Dzong, sub comanda colonelului Francis Younghusband. Neluat în seamă de tibetani, Younghusband ceruse întăriri: o mie de soldaţi, o mie patru sute cincizeci de hamali, şaptezeci de mii de catîri, trei mii patru sute cincizeci şi unu de iaci şi şase cămile prăpădite şi luase cu asalt Valea Chumbi.

Christopher îşi amintea bine de drumul acela: gerul usturător, chinul infanteriştilor neobişnuiţi cu vîntul şi altitudinea, mîinile goale lipite de ţeava rece a puştilor, oamenii cu buzele jupuite de lingurile îngheţate, morţi subite, oameni şi bagaje prăvăliţi de pe cărările înguste în abis. Mai vie decît orice era amintirea acelui Crăciun bizar, cînd soldaţilor li se servise budincă şi curcan, iar ofiţerii se chinuiseră să bea din şampania îngheţată.

Dar adevărata nebunie începuse la hotarele Jiantseului. Trupele tibetane, înarmate cu flinte şi paloşe, protejate împotriva gloanţelor inamice de amulete, începuseră ofensiva împotriva soldaţilor dotaţi cu puşti moderne şi arme automate. Christopher n-avea să uite niciodată masacrul care urmase. După numai patru minute, şapte sute de tibetani zăceau morţi pe cîmpul de luptă şi alte cîteva zeci de răniţi urlau de durere. Expediţia cucerise Jiantseul şi se îndreptase, fără să întîmpine rezistenţă, spre Lhasa, unde ajunsese în august 1904. Între timp, Dalai Lama se refugiase la Urga, în Mongolia, adăpostindu-se la cel considerat acolo a fi reîncarnarea lui Buddha, iar, în lipsa lui, regentul fusese silit să semneze un tratat de pace cu britanicii în condiţii extrem de nefavorabile.

— Nu-mi amintesc de dumneavoastră, zise Norbhu Dzasa.

— Pe atunci, eram mult mai tînăr şi nu eram o persoană importantă. Nu ne-ar fi făcut nimeni cunoştinţă.

Norbhu Dzasa oftă:

— Şi eu eram mai tînăr. Privirile li întîlniră o clipă, dar cea a *tsong-chi*-ului nu trăda nimic. Aceasta era îndatorirea lui: să nu trădeze nimic. În privinţa aceasta era un maestru.

Ceaiul sosi în cîteva clipe şi fu servit în ceşcuţe de jad ornate cu argint. Servitorul lui Norbhu îl preparase în bucătărie, din frunze de ceai semifermentate importate din Yunnan, opărite apoi într-un vas de lemn şi amestecate cu sare, fiertură de cenuşă de lemn şi unt *dri.* Aducea mai degrabă a supă decît a ceai, dar tibetanii îl beau în cantităţi industriale: patruzeci, cincizeci de ceşcuţe pe zi nu era nimic neobişnuit. De cum goli prima ceşcuţă, Christopher îşi dădu seama că Norbhu Dzasa bătea toate recordurile în materie, chiar şi pentru un tibetan.

Norbhu îndeplinea funcţia de *tsong-chi* la Kalimpong de şapte ani şi se descurca foarte bine. Îşi putea permite să bea ceai cu găleata, dacă aşa avea chef. Cea mai mare grijă a sa era să nu fie rechemat înainte de vreme la Lhasa, adică înainte de a putea pune destule rupii deoparte pentru a-şi asigura un viitor confortabil lui şi, mai ales, copiilor săi. Acum avea şaizeci de ani, deşi nu putea fi sigur ce vîrstă avea în realitate. Mama lui îi spusese că se născuse în anul Şarpelui de Foc, în cel de-al paisprezecelea ciclu, ceea ce însemna că acum trebuia să aibă cam şaizeci şi trei de ani.

— Cu ce vă pot fi de folos, Wylam-la? întrebă micul *tsong-chi* în timp ce îşi umplea din nou ceaşca cu lichidul vîscos, roşiatic.

Christopher şovăi. Simţea că greşise atunci cînd deschisese discuţia despre expediţia lui Younghusband. În cele din urmă, britanicii cîştigaseră respectul tibetanilor pentru că nu jefuiseră nici un templu, nu le violaseră femeile şi îşi retrăseseră trupele cu prima ocazie prielnică, dar amintirea celor peste şapte sute de morţi şi durerosul sentiment de vulnerabilitate creat de înfrîngerea respectivă erau încă vii în amintirea

localnicilor.

Acum problema era că, pur şi simplu, Christopher nu putea dezvălui adevăratul motiv al vizitei sale. Existau dovezi certe că agentul mongol, Mishig, fusese contactat de Tsewong. Dar nu era deloc exclus ca şi *tsong-chi*-ul tibetan să fie implicat. Din cîte se ştia, era foarte plauzibil ca el să fi intermediat transmiterea mesajului de la Zamiatin pentru mongol. Reşedinţa *tsong-chi*-ului se afla între munţi şi locul în care se presupunea că fusese găsit Tsewonng. Era foarte posibil ca acesta să-i fi făcut o vizită lui Norbhu Dzasa înainte de a-şi continua călătoria cu deznodămînt tragic.

— De fapt, este vorba de o nimic toată. Poate că o veţi considera o slăbiciune sentimentală din partea mea. Probabil aţi înţeles din scrisoarea pe care v-am adus-o că sînt un om de afaceri. Am venit la Kalimpong să tratez cu domnul Frazer. Îl cunosc de ani de zile, încă de la Patna. El ştie despre un incident care s-a petrecut atunci, ceva legat de fiul meu, William. William şi cu mine ne aflam în trecere prin Bodh Gaya, în drum spre Aurangabad. Pe atunci locuiam la Patna… cînd soţia mea era încă în viaţă. Împletirea adevărului cu ficţiunea putea adormi neîncrederea tson*g-chi*-ului*,* gîndea Christopher. William s-a îmbolnăvit, continuă el. Nici la Bodh Gaya, nici în împrejurimi nu exista un medic englez. Eram disperat. Copilului îi era foarte rău. Am crezut că va muri. Atunci unul dintre pelerinii care veniseră la Arborele Sacru… acolo există un arbore sacru, nu-i aşa, domnule Dzasa?

Norbhu încuviinţă din cap; îl văzuse şi el. Buddha primise iluminarea pe cînd se odihnea la umbra lui.

— Aşa deci, continuă Christopher, prins de povestire. Ei bine, unul dintre pelerini a aflat că William era bolnav. A venit la noi şi mi-a spus că acolo trăieşte un călugăr tibetan, un fel de vraci. În fine, l-am găsit pe acest călugăr, iar el m-a urmat imediat, l-a examinat pe William şi mi-a spus că îl poate vindeca. Apoi a plecat.

Era noapte tîrziu. Îmi amintesc bine că stăteam în întuneric, împreună cu William care dogorea de febră.

Într-adevăr, William avusese odată temperatură foarte mare, fusese la un pas de moarte… dar nici vorbă de vreun călugăr sau de vreun arbore sfint – doar un medic bătrîn trimis de DBI.

— Am crezut că o să moară, credeţi-mă, atît de rău se simţea. În orice caz, aşa cum v-am spus, călugărul a plecat şi s-a întors peste vreo oră cu nişte ierburi pe care Dumnezeu ştie de unde le-a luat. A preparat din ele o poţiune pe care i-a turnat-o pe gît băiatului. Asta i-a salvat viaţa. În noaptea aceea febra i-a scăzut, iar peste două zile s-a ridicat din pat. După aceea am încercat să-l găsesc pe călugăr, să-l răsplătesc cumva, dar dispăruse. Frazer ştia toate astea. Cînd a venit aici, a întrebat în dreapta şi-n stînga, dar nu a aflat nimic despre călugăr. Asta pînă acum două săptămîni.

Norbhu Dzasa ridică privirea din ceşcuţa aburindă. Ochii mici îi sclipeau.

— Mi-a spus că aici a murit un călugăr tibetan. Un om cu nume identic cu cel al călugărului meu şi cam de aceeaşi vîrstă. Frazer spunea că avea asupra lui nişte ierburi medicinale. S-a gîndit că ar fi bine să-mi dea de veste; mi-a scris o scrisoare. Eu aveam, oricum, de gînd să vin aici, cu treburi. Aşa că m-am gîndit să profit de ocazie şi să fac nişte investigaţii. În legătură cu acest călugăr.

— De ce? Nu aveaţi cum să-l întîlniţi. Nici cum să-i mulţumiţi. E mort.

— Da, dar poate că avea familie, rude. Părinţi, fraţi, surori. Poate că aveau nevoie de ajutor, acum că el a murit.

— Cum se numea acest călugăr-vraci?

— Tsewong. E un nume răspîndit?

Norbhu ridică din umeri:

— Nu e foarte răspîndit. Ba dimpotrivă.

— Dar aşa se numea călugărul care a fost găsit aici?

Cel care a murit?

Tsong-chi-ul îi aruncă o privire.

— Da. Avea acelaşi nume. Dar poate că nu era aceeaşi persoană.

— Cum era îmbrăcat? Poate că asta ne poate ajuta să-l identificăm.

Norbhu Dzasa îşi dădu seama că omul din faţa lui dorea mai degrabă să-l tragă de limbă decît să primească o confirmare a unor lucruri deja ştiute. Îi amintea de discuţiile teologice purtate de călugării de la Ganden, la care asistase personal, înfruntările verbale în care cea mai mică greşeală echivala cu înfrîngerea. Oare, în cazul de faţă, ce ar fi însemnat înfrîngerea? se întreba.

— Purta veşmintele călugărilor din secta Sak-ya-pa. Călugărul pe care l-aţi cunoscut făcea parte din secta Sak-ya-pa?

— Nu ştiu. Cum se îmbracă aceştia? În minte începuse deja să restrîngă aria căutărilor. Majoritatea călugărilor tibetani aparţineau sectei Gelug-pa, dominantă din punct de vedere politic. Existau mult mai puţini membri ai sectei Sak-ya-pa şi mult mai puţine mănăstiri Sak-ya-pa.

Norbhu Dzasa îi descrise lui Christopher îmbrăcămintea purtată de un lama din secta Sak-ya-pa: pălărie conică, nu foarte înaltă, cu apărătoare pentru urechi, tunici roşii, haină cu mîneci largi, folosită în timpul călătoriilor, cingătoare inconfundabilă.

— Da, aşa era îmbrăcat, zise Christopher. Dar dorea să afle mai multe, să restrîngă şi mai mult mulţimea de posibilităţi. Aţi găsit ceva care ar putea indica locul din care venea? continuă el. Poate denumirea mănăstirii?

Norbhu vedea bine unde ţintea englezul. De ce se juca cu el? Îl lua de prost?

— De unde venea călugărul tău? întrebă.

Christopher şovăi:

— Nu mi-a spus. Ştiţi de unde venea omul care a murit?

Tsong-chi-ul surîse:

— Nu toţi munţii au un zeu. Nu toate mănăstirile au un nume.

Dacă englezul se aştepta ca el să joace rolul orientalului enigmatic şi şiret, atunci va încerca cel puţin să-l interpreteze cu virtuozitate.

Christopher sesiză schimbarea de atitudine. Trebuia să schimbe tactica:

— L-aţi cunoscut pe acest Tsewong înainte de a muri? Locuinţa dumneavoastră se află pe drumul pe care trebuie să fi mers el ca să ajungă la Kalimpong. Poate că a trecut pe aici. Poate că l-aţi văzut. Dumneavoastră sau vreunul dintre servitori…

Norbhu Dzasa clătină din cap:

— Nu l-am văzut. Nu l-a văzut nimeni. Tăcu şi îl privi scurtător. Wylam-la, ce căutaţi, de fapt? Ce anume doriţi? Cine vă interesează?

Christopher ezită o clipă înainte de a răspunde. Oare micul tibetan ştia ceva? Îl lua peste picior punîndu-i toate aceste întrebări?

— Fiul meu. Îl caut pe fiul meu.

Tsong-chi-ul sorbi din ceşcuţă, apoi o puse jos cu eleganţă.

— Nu-l găsiţi aici. Înţelegere, poate. Înţelepciune, poate. Sau lucruri pe care n-aţi dori să le găsiţi. Dar nu fiul. Vă rog, Wylam-la, ascultaţi-mi sfatul. Întoarceţi-vă acasă. În ţara dumneavoastră. Munţii de aici sînt foarte periculoşi. Foarte înalţi. Foarte friguroşi.

Cei doi bărbaţi se priviră drept în ochi, ca doi duelişti cu floretele ridicate. În tăcerea din jur, *mantra* se auzea mai clar decît înainte.

— Spuneţi-mi, zise Norbhu pe neaşteptate, Wylam este un nume răspîndit?

Christopher clătină din cap. „Nu e răspîndit. Nu e deloc răspîndit“, ar fi vrut să spună. Dar nu spuse nimic.

— Nu. Nu sînt mulţi Wylam. Sînt destui cu numele de Christopher. Dar nu foarte mulţi care poartă numele de

Wylam.

Norbhu Dzasa zîmbi din nou. Ceva în zîmbetul lui îl neliniştea pe Christopher. Pe altar un sfeşnic scînteie şi se stinse.

— Am cunoscut un bărbat pe nume Wylam, zise *tsong-chi-ul.* Cu mulţi ani în urmă. Semăna foarte mult cu dumneata. Era, cumva, tatăl dumitale?

Oare Norbhu Dzasa bănuise de la bun început?

— Poate. Tatăl meu a fost agent politic. A murit de mulţi ani.

Norbhu Dzasa îi aruncă lui Christopher o privire tăioasă:

— Vi se răceşte ceaiul.

Christopher ridică ceaşca şi sorbi găbit. Lichidul gros, călduţ, i se lipi de cerul gurii şi pe gîtlej.

— V-am răpit prea mult timp, domnule Dzasa. Îmi pare rău că l-aţi irosit umblînd după potcoave de cai morţi.

— Nu contează, zise omuleţul. Poate găsiţi în altă parte ceea ce căutaţi.

Se ridică şi bătu din palme de două ori. Zgomotul răsună sec în odaia sclipitoare.

Uşa se deschise şi servitorul intră să îl conducă pe Christopher.

— La revedere, Wylam-la. Îmi pare rău că nu v-am putut fi de ajutor.

— Şi mie îmi pare rău.

Ceaiul tare îi dădea o vagă senzaţie de greaţă. Nu dorea decît să iasă afară din odaia înăbuşitoare.

Norbhu Dzasa se înclină şi Christopher ieşi, urmat de servitor. *Tsong-chi*-ul oftă din greu. Îi era dor de soţie şi de copii. Plecaseră la Lhasa pentru a sărbători Anul Nou la sfîrşitul lui ianuarie şi pentru a participa la Festivalul Monlam care îi urma şi care dura trei săptămîni încheiate. Putea trece mai bine de o lună pînă îi va revedea. Soţia lui era mai tînără şi foarte frumoasă, iar atunci cînd era în preajma ei se simţea şi el mai viguros. Dar aici, fără ea, simţea povara anilor ca pe o mantie de

zăpadă imposibil de clintit. În jurul lui, pe pereţi, zeii şi demonii dansau şi se împerecheau în gradaţii succesive, solemne, cu extaz şi durere. „Atît de puţin extaz, medită. Şi atît de multă durere.“

Draperiile de pe peretele din stînga lui se dădură la o parte. Un bărbat înveşmîntat în sutană de călugăr păşi în cameră. Chipul ascetic era ciupit de vărsat de vînt.

— Ei bine? întrebă Norbhu Dzasa. Ai auzit?

Călugărul dădu din cap.

— Wylam. Continuă Norbhu Dzasa. Îşi caută fiul.

— Da. Am auzit. Îşi trecu palma îngustă peste capul ras. Lumina lămpilor tremura pe tenul ciupit, aruncînd pete de umbră, ca nişte furnici agitate. Zeii intră în joc. Trebuie să fim pregătiţi atunci cînd va începe partida.

10

Cînd Christopher ajunse la periferia Kalimpongului, soarele coborîse aproape de linia orizontului. Lumina zilei pălea cu repeziciune. Noaptea invada lumea, grăbită şi implacabilă, cu excepţia unor pete de lumină artificială, în bazar, şi a unei lămpi ce ardea în Biserica St. Andrew, abia vizibilă din locul în care se afla.

Traversă din nou bazarul, înţesat de luminiţe pîlpîinde şi de aroma grea, înăbuşitoare, a ierburilor şi mirodeniilor. La o tarabă un bătrîn vindea, în boluri grosolane, *dhal* vîscos; la o alta, o femeie într-un sari zdrenţuit îmbia cumpărătorii cu un sortiment bogat de ardei graşi, ardei iuţi şi sîmburi de roşii sălbatice. Pe balanţe mici de alamă, cu picătura, cu snopul, întreaga Indie era porţionată şi cîntărită. Pentru Christopher vechiul caleidoscop începuse din nou să se rotească. Dar acum, pentru prima oară, simţea, dincolo de desenele miraculoase, o boare de ameninţare ce-l paralizase.

Găsi spitalul Misiunii în capătul opus al oraşului faţă de locul unde se afla orfelinatul. Între ele se afla, simbolic, cimitirul britanic. Martin Cormac, medicul care îl îngrijise pe călugărul muribund la Knox Homes, lipsea.

Infirmiera care îl primi pe Christopher nu îi fu de prea mare ajutor. Îi comunică lapidar că doctorul Cormac fusese chemat între Kalimpong şi Darjeeling. În afara de asta, nu ştia nimic.

Christopher notă pe o bucată de hîrtie numele şi adresa hanului la care trăsese. Infirmiera luă între două degete peticul de hîrtie, ca şi cum între fibrele ei s-ar fi cuibărit toate bolile posibile de pe subcontinent şi majoritatea formelor de ciumă din Egipt. Îl puse într-o casetă mică, ferită, aproape de holul auster de la intrarea în spital, apoi se întoarse în secţie cu o mină preocupată.

Christopher se întoarse la han, trase un pui de somn şi se întremă cu încă un *chota peg,* înainte de a se bărbieri şi a îmbrăca ceva potrivit pentru cina de la familia Carpenter. Cînd plecă, hanul era cufundat în linişte. Nu-l văzu nimeni ieşind.

La intrarea Orfelinatului Knox Homes îl întîmpină Carpenter în persoană, de data asta îmbrăcat mai sobru decît prima oară, dar nu în ţinută de seară. Misionarul îl conduse direct în orfelinatul propriu-zis, mai exact în aripa rezervată fetelor. La Knox Homes erau mai multe fete decît băieţi; băieţii erau urmaşi folositori din punct de vedere economic, care, după ce creşteau, puteau avea grijă de părinţii ajunşi la vîrsta bătrîneţii. Fetele nu erau decît o povară, se măritau şi ajungeau într-o familie străină. Nou-născuţii de sex feminin erau repede abandonaţi pe treptele vreunei case, dacă erau suficient de norocoşi.

Aripa destinată fetelor era un loc cu aspect spartan, strălucind de curăţenie, mai degrabă un loc de popas la fel de îmbietor ca o haltă, decît un cămin; pereţii, duşumelele şi mobilierul erau impregnate de mirosul

săpunului fenic şi al iodului, iar aerul cu iz de mucegai părea saturat de alte mirosuri fantomatice, mai greu de recunoscut la primul contact: miasma vomei subţiri a copiilor, cea a verzei fierte şi acel miros slab, dar inconfundabil, din toate instituţiile unde adolescentele locuiesc împreună. O miasmă acră, de sînge menstrual, care impregnează orice vine în contact cu el.

În salonul cu lambriuri întunecate, înţesate cu portrete ale protectorilor şi cu mottouri pioase în rame cernite, Christopher fu prezentat copiilor. Rînduri de chipuri tăcute, indiferente, îl priveau ţintă, în timp ce el stătea stingher şi încurcat, pe un mic podium, la capătul încăperii. Fetele aveau vîrste diferite, dar toate purtau aceeaşi uniformă cenuşie, iar chipurile oglindeau aceeaşi melancolie şi supunere ursuză. Cele mai multe păreau să fie de origine indiană, dar printre ele erau şi nepaleze, tibe- tane şi lepcha. Christopher remarcă vreo cîteva de origine mixtă, anglo-indiană, şi două fete ce păreau a fi europene. În total, erau puţin peste o sută.

Pentru Christopher cel mai îngrozitor lucru era temperatura aerului din salon; nu era nici supărător de rece, nici exagerat de cald. Pe ţevile vechi urca puţină căldură de la boilerul din măruntaiele casei, dar nu atît cît să te simţi în largul tău, nici atît de puţină cît să te înfofoleşti bine ca să te protejezi de frig. Mai observă că nici copii nu arătau prea bine hrăniţi, dar nici foarte înfometaţi. Bănuia că nu sufereau de foame, dar nici nu erau vreodată foarte sătui. Era o lume de hotar, în care aceşti orfani, nici complet abandonaţi, dar nici iubiţi necondiţionat, duceau o cvasiexistenţă care avea să-şi pună amprenta pentru totdeauna asupra vieţii lor.

— Domnul Wylam a sosit la noi de curînd din îndepărtata Anglie, începu Carpenter să declame pe un ton didactic. A venit printre noi ca să afle veşti despre fiul său, copil de vîrstă fragedă, care a fost smuls de lîngă dînsul în împrejurări dramatice. Care dintre noi, cei de aici, nu s-a rugat în nopţile lungi de insomnie ca un

tată iubitor să vină în căutarea noastră, să ne ducă acasă? Care dintre noi nu a tînjit după o dragoste ca cea a acestui bărbat care a traversat singur globul pămîntesc din dragoste pentru unicul său fiu, ca să îl readucă în sînul familiei sale iubitoare? Cît de bine ne reamintesc toate acestea de cuvintele Domnului din acea frumoasă parabolă a tatălui şi a fiilor săi: „Căci acest fiu al meu era mort, iar acum este din nou viu; era pierdut, iar acum l-am regăsit". Poate că în călătoria domnului Wylam se ascunde o parabolă şi pentru noi, cei de aici. Pentru că există un tată care ne caută, care tînjeşte după noi, care doreşte să ne întoarcem la el smeriţi şi copleşiţi de remuşcări. Iar el este în stare să traverseze tot pămîntul ca să ne găsească.

Carpenter se opri ca să-şi tragă sufletul. Părea că abia îşi intrase în formă. Fetele îl priveau resemnate. Nici una dintre ele nu tuşea, nu se foia şi nu îşi mişca picioarele, cum ar fi făcut elevii englezi. Era limpede că ajunseseră de mult la convingerea că predicile fac parte din viaţă, la fel de firesc ca mîncatul sau dormitul. Christopher se străduia din răsputeri să nu caşte.

— Domnule Wylam, sufletele noastre sînt alături de dumneavoastră în această încercare, aşa cum, fără îndoială, sufletul dumneavoastră a fost în trecut alături de văduvele şi orfanii acestui ţinut uitat de Dumnezeu. Aceştia sînt copii idolatriei, domnule Wylam, copii născuţi în păcat. Mamele şi taţii lor nu erau altceva decît nişte canibali păgîni, dar, prin mila lui Dumnezeu, au fost scoşi din întuneric şi readuşi la lumină. Vă rog deci să vă rugaţi împreună cu noi pentru ca sufletele noastre să se unească în prezenţa Mîntuitorului nostru milostiv şi iubitor. Să ne rugăm.

Asemenea unor păpuşi mecanice, rîndurile supuse închiseră ochii şi plecară capetele. Pleoapele şi gîturile fetelor păreau făcute special pentru asta.

— „Tată milostiv, Tu, Cel Care ne cunoşti păcatele şi rătăcirile noastre, ale păcătoşilor, Te rugăm, coboară-Ţi

privirea în seara aceasta asupra noastră, asupra robului Tău Christopher…“

Şi astfel începu seara.

Cina era formată dintr-o fiertură de varză amestecată cu bucăţele de carne plină de zgîrciuri, care renunţaseră să lupte ca să îşi păstreze identitatea gustului. Moira Carpenter avea mai degrabă aerul unui antreprenor de pompe funebre supraveghind funeraliile sărmanului animal care zăcea porţionat şi înecat în sos în farfuriile lor, decît al unei gazde primitoare care are grijă de buna dispoziţie a oaspeţilor casei. Participa la conversaţia preţioasă cu o politeţe jalnică:

— Soţul meu mi-a povestit despre necazul dumneavoastră, domnule Wylam, zise în timp ce umplea farfuria cu varză fiartă. Mi-am petrecut toată ziua rugîndu-mă să vă regăsiţi fiul. Sărmana mamă care-l aşteaptă acasă! Trebuie să fie distrusă.

— Soţia mea a murit, doamnă Carpenter. S-a întîmplat acum un an.

— Îmi pare rău. Extrem de rău. Aşeză alături de varză ceva de culoare alburie. A murit din cauza unei boli?

— De tuberculoză, doamnă Carpenter. A murit de tuberculoză. Avea treizeci şi unu de ani.

Pentru prima oară ochii doamnei Carpenter prinseră viaţă. Bolile o înviorau tot atît de mult ca şi discuţiile despre idolatrie pe soţul său.

— Este o calamitate, domnule Wylam, un lucru teribil. Noi sîntem binecuvîntaţi că trăim aici, unde aerul de munte îndepărtează microbii. Desigur, avem altele de înfruntat. Nu aveţi idee cît de chinuiţi sînt aceşti oameni. Plătesc din cauza unui sistem depravat. Sifilisul, domnule Wylam, este o boala endemică… vă rog, mîncaţi… iar gonoreea face ravagii.

Foarte curînd Christopher îşi dădu seama că gazda lui era cel mai înfiorător conviv din lume: o ipohondră care

nu era interesată decît de boli. În timp ce scormonea prin mîncare, îl delecta pe Christopher cu istorisiri despre propriile sale suferinţe, despre cele ale soţului, despre bolile care îi afectau zilnic pe nefericiţii orfani de la Kalimpong, despre bolile întregului continent.

Christopher nu putea face altceva decît să înghită cu noduri desertul, o cremă de zahăr ars de un galben strident, cu nişte bucăţele imposibil de identificat, în timp ce ea se extazia povestind despre un caz de cancer la nas pe care-l văzuse de curînd la spital.

— Bine, dragă, o întrerupse în cele din urmă soţul. Dar nu trebuie să-i dăm oaspetelui nostru impresia că principala noastră preocupare sînt suferinţele fizice ale acestor nefericiţi. Astea le lăsăm în seama celor care au chemare pentru aşa ceva. Dar, desigur, Christopher – îmi permiţi să îţi spun pe nume, nu-i aşa? — că oricît de teribile ar fi bolile care macină trupul Indiei, nu se compară cu chinul spiritual care îi devastează sufletul. Pe acest pămînt lucrează necuratul, care îi atrage în infern pe nenorociţi, generaţie după generaţie. Noi facem tot ce putem, dar este o muncă sisifică.

Continuă pe acelaşi ton, descriind cu lux de amănunte principalele orori ale Indiei şi pe cele ale credinţei în idoli. Hinduşii erau damnaţi pentru că adulau o mulţime de zei, iar musulmanii pentru că nu se închinau celui căruia ar fi trebuit. Yoghinii erau şarlatani, iar sufiţii – nişte prefăcuţi, deoarece, prin definiţie, nu există nici un fel de spiritualitate fără prezenţa lui Dumnezeu, iar Dumnezeul lui John Carpenter avea pielea albă şi era presbiterian. Christopher hotărî că nu avea nici un sens să îl contrazică. El însuşi era prea puţin credincios ca să îşi permită să apere credinţa altor oameni.

Abia spre sfîrşitul cinei îşi dădu seama că individul juca un rol foarte bine pus la punct Nu era un nebun cu idei învechite şi bizare despre practicile religioase, nici un bigot nătîng propovăduindu-şi obsesiile personale, ci un om inteligent, un actor subtil.

Christopher îşi aduse aminte de clipa aceea din cursul după-amiezei în care Carpenter îşi dăduse jos ochelarii, lăsînd să i se întrevadă adevărata-i faţă. Acum, în timp ce misionarul sau nevastă-sa perorau despre boli şi corupţie morală, surprindea din cînd în cînd o expresie trecătoare pe chipul lui Carpenter, nu îşi dădea seama dacă era ironică, batjocoritoare sau pur şi simplu răutăcioasă.

— Spune-mi, Christopher, zise el în timp ce îşi beau ceaiul diluat care încheia cina, de cîte ori ai fost la Kalimpong?

— În copilărie veneam des aici. Tata lucra în apropiere.

— Era om de afaceri, ca şi tine?

— Da, se ocupa cu negoţul cu ceai.

Misionarul îi aruncă o privire peste buza ceştii de ceai:

— Şi tu? Ce fel de negoţ faci?

— Cu de toate. Am făcut comerţ cu o mulţime de lucruri pînă acum.

— Dar eşti un om educat. Pari a fi mai degrabă un bărbat care ar fi putut face carieră în administraţie sau în poliţia civilă. Serios, nu te văd în chip de comerciant mărunt. Te rog să nu te superi.

— Nu e nici o supărare. Eu am fost cel care a ales comerţul. Poate că o altă carieră mi s-ar fi potrivit mai bine. În ultimul timp, afacerile merg cam prost.

— Acum trăieşti în Anglia, aşa este?

Carpenter îl supunea unui adevărat interogatoriu, discret, dar amănunţit.

— Da. După ce am dat faliment, soţia şi fiul meu au plecat acolo. Eu m-am întors anul trecut ca să fiu alături de ei, dar curînd după aceea Elizabeth a murit. Am hotărît să rămîn acolo cu William.

— Înţeleg. Ce ai făcut în timpul războiului? Bănuiesc că te aflai în India.

— Am fost furnizor al armatei: grîne, nutreţ, orez – tot felul de alimente. Atunci am făcut ceva bani. Dar nu

suficienţi.

— Cine te urăşte atît de tare, încît să-ţi răpească băiatul? Pe cine bănuieşti? De ce ai venit tocmai în India ca să îl cauţi, la Kalimpong?

Christopher simţea că dincolo de întrebările lui Carpenter se ascundea ceva mai mult decît simpla curiozitate. Misionarul era îngrijorat. Nu credea povestea spusă de Christopher. Dar era ceva mai mult decît atît: ştia ceva şi dorea să afle ce informaţii avea Christopher.

— Am fost sfătuit să nu discut despre asta.

— Cine te-a sfătuit? Poliţia?

— Da, poliţia.

— Ei te-au ajutat să vii cu avionul pînă aici? Scuză-mă că par atît de curios. Dar mă intrigă faptul că un om ca tine poate fi atît de influent încît să vină cu avionul pînă în India, doar ca să caute un copil, oricît ţi-ar fi el de scump. De obicei autorităţile nu sînt atît de săritoare.

Christopher decise că era timpul să se retragă:

— Domnule Carpenter, vă sînt recunoscător dumneavoastră şi soţiei dumneavoastră pentru această seară minunată. Atît mîncarea, cît şi conversaţia mi-au făcut o plăcere imensă. Se întoarse spre nevasta lui Carpenter: Doamnă Carpenter, vă rog să primiţi mulţumirile mele. Aţi fost o gazdă extrem de atentă. Din păcate, acum trebuie să plec. Sînt încă obosit după călătorie şi mă tem că, dacă stau prea mult, aş deveni plictisitor. Probabil că şi dumneavoastră aveţi treburi de făcut.

— Desigur, desigur! Ne pare rău că v-am ţinut atît de mult de vorbă.

Moira Carpenter se ridică în picioare. Soţul îi urmă exemplul:

— Domnule Wylam, dacă nu v-ar obosi prea mult, zise misionarul, aş dori să vă arăt aripa în care locuiesc băieţii. Copiii dorm la ora aceasta, dar înainte de a pleca mi-ar face plăcere dacă aţi intra o clipă să-i vedeţi.

Sectorul băieţilor nu era departe. O uşă capitonată cu

postav verde dădea într-un coridor scurt, la capătul căruia se afla un dormitor lung, scăldat în lumina lunii. În paturile perfect aliniate, ca într-un salon de spital, copiii dormeau în liniştea tulburată doar de respiraţia lor profundă. Carpenter mergea printre paturi cu o lanternă în mîna, arătîndu-i lui Christopher chipurile băieţilor adormiţi, ca un custode care îşi conduce vizitatorul printr-un muzeu al figurilor de ceară, prezentîndu-i exponatele. În paturile înguste, băieţii dormeau ghemuiţi sub pături subţiri, visînd fără speranţă.

Christopher se întrebă de ce-l adusese Carpenter aici, la urma urmei, de ce-l invitase la cină? Ca să-l liniştească, ca să alunge impresia de nervozitate pe care i-o lăsase după-amiază? Privindu-i pe copiii adormiţi, începu să se întrebe dacă şi William trecuse pe acolo. Asta era? Asta se ascundea dincolo de nervozitatea şi de precauţiile lui Carpenter? Dar alungă această idee ridicolă de îndată ce îi încolţi în minte.

Familia Carpenter îl conduse pînă la poartă, revărsîndu-şi în continuare simpatia asupra sa, ca o ploaie de confeti. Clădirea orfelinatului era cufundată în tăcere. Christopher îşi imagina fetele dormind, cu visele bîntuite de siluete întunecate de zei şi zeiţe, a lui Kali cea neagră, dănţuind pe trupurile însîngerate ale victimelor sale, a lui Shiva, cu mîinile năclăite de sînge, distrugînd universul. Sau poate că visau canibali, ascunşi în munţi, devorînd carnea fragedă a unor copii englezi? Iar dacă era aşa, ce le păsa lor?

Era trecut de zece cînd ajunse înapoi la han. Salonul era aproape cufundat în întuneric, populat de siluete ghemuite, care se tot mişcau; oamenii dormeau, cu gîndul la plecarea din zori, poate la ora unu sau două după miezul nopţii. Se răspîndise vestea că în nord vremea era pe cale să se îmbunătăţească şi era foarte probabil ca peste o zi sau două toate trecătorile spre Chumbi să fie deschise.

Urcă treptele şubrede de lemn pînă la etajul întîi,

ţinînd în mînă lampa de petrol fumegîndă pe care o lăsase la parter special pentru cînd avea să se întoarcă. Pereţii subţiri de placaj ai clădirii nu reuşeau să înfrunte gerul de afară. Totul era îmbibat de ploaie şi acoperit de o pojghiţă de gheaţă. Într-o odaie de pe coridor cineva gemea de durere, dar nimeni nu-i sărea în ajutor. Afară, cîinii bătrîni, măcinaţi de foame şi boli, rătăceau fără ţintă, fiindu-le frică să se arate la lumina zilei. Îi auzea urlînd în noapte, singuratici şi disperaţi.

Nu îl văzu pe bărbatul care îl izbi de cum deschise uşa şi nici nu simţi lovitura care îl doborî, inconştient, pe podeaua murdară a camerei. Preţ de o fracţiune de secundă văzu o lumină strălucitoare şi cîteva chipuri sau, poate, unul singur, mişcîndu-i-se în faţă, ca prin ceaţă. Apoi podeaua se zgudui şi îi fugi de sub picioare, lumea pîlpîi, se înroşi şi dispăru, lăsîndu-l să se zvîrcolească şi să urle de durere, singur în întuneric.

11

Se afla într-o barcă pe mare, legănat de valurile albastre şi sărate. Apoi barca dispăru, iar apele se deschiseră sub el şi se simţi înghiţit din nou de negură. Fără să ştie cum, întunericul se risipi, iar el se pomeni iarăşi ridicîndu-se către lumină. Trebuie să fi fost furtună la suprafaţă; era împins încolo şi încoace, ca o epavă pe crestele valurilor uriaşe. Apoi, din nou, ca prin farmec, valurile se liniştiră, iar el se simţi plutind pe suprafaţa netedă a apei, legănat de freamătul blînd, ritmic, al undelor.

Mai întîi un chip, apoi două mîini care începură să-l zgîlţîie cu putere şi, deodată, încetarea senzaţiei de plutire, conştientizarea faptului că zace pe un pat tare. Chipul avea trăsături europene, era neras şi se

încăpăţîna să-i apară şi să-i dispară din faţa ochilor.

— Mă auziţi, domnule Wylam? Îmi auziţi vocea?

Omul i se adresa în engleză, marcată de un accent puternic. Primul lui gînd fu acela că acesta trebuie să fie rusul, Zamiatin; dar ceva îi şopti că ideea era ridicolă.

— Puteţi sta în capul oaselor? insistă vocea. Christopher simţi cum două braţe îl ridică de subsuori, forţîndu-l să se aşeze în fund. Fără tragere de inimă se lăsă urnit din loc. De îndată ce se ridică, simţi cum capul începe din nou să i se învîrtă şi preţ de o clipă avu senzaţia că se scufundă iarăşi în beznă. Îi era greaţă; carnea aceea de origine incertă şi garniturile dubioase care o însoţiseră găsiseră momentul prielnic să se elibereze; simţea că stomacul său nu mai poate face faţă mîncării care se umflase dincolo de orice închipuire. Cu rapiditate, mîncarea de la cină părea că vrea să dobîndească o viaţă de sine stătătoare.

— Vreţi să vomitaţi? întrebă vocea.

Reuşi să dea din cap şi gestul trimise fulgere de lumină verzuie în toate ungherele creierului său chinuit de durere.

— E un lighean aici, lîngă dumneavoastră. Aici, în dreapta. Daţi-i drumul. O să vă sprijin.

Simţi cum o mînă îi susţine capul, apoi ceva îi explodă din măruntaie şi ţîşni cu violenţa unui tren expres pe drumul de întoarcere acasă. Un jet de lichid cald se precipită către vasul de metal.

Scuipînd resturi de vomă cu iz acru, se prăbuşi epuizat pe căpătîiul patului. Parcă cineva îi smulsese capul şi-l înlocuise cu un titirez. Un copil nebun şedea deasupra lui, pocnind din bici şi învîrtind titirezul iarăşi, fără oprire.

— E mai bine? De data aceasta, vocea răsuna mai puternic. Mai auzise acest accent, dar nu-l putea identifica. Era scoţian? Sau, poate, irlandez?

— Dacă mai simţiţi nevoia să vomitaţi, aveţi aici încă un lighean. Dacă îl umpleţi şi pe acela vă pot aduce altul. Puteţi deschide ochii?

În gură avea un gust înfiorător, ca şi cum cineva ar fi dat buzna acolo, încălţat cu cizme grosolane, pline de noroi.

— Un gust... oribil, reuşi să îngaime cu glas răguşit.

— Poftim, clătiţi-vă gura cu asta. E curată, am fiert-o chiar eu.

Străinul îi duse la gură o cană. Era apă. Sorbi puţin, îşi clăti gura, apoi scuipă în ligheanul de lîngă el. Cu mare greutate, deschise din nou ochii.

Se afla în camera lui de la han. Recunoscu masa şi scaunul rupt de la fereastră. Cineva adusese o sobă cu cărbuni care împrăştia o lumină roşie-gălbuie în mijlocul camerei. Pe masă fumega o lampă cu petrol urît mirositoare. Bărbatul care îl ajutase şedea pe cel de al doilea scaun, lîngă pat.

— Sînteţi teafăr, zise bărbatul, surprinzînd privirea lui Christopher fixată asupra sa. Puţin cam zdruncinat, dar în două, trei zile veţi fi din nou pe picioare. Nu aveţi nimic rupt. O să vă doară capul un timp, iar cucuiul se va retrage abia după cîteva săptămîni, dar nu cred că veţi muri din asta.

— Mulţumesc, zise Christopher, schimonosindu-se în clipa în care durerea îi săgetă din nou ţeasta.

—Vă întrebaţi, probabil, cine sînt, zise străinul.

Christopher închise ochii o clipă, apoi îi deschise din nou.

— Mi-a trecut prin cap. Vocea îi răsuna ca un amestec între răgetul de cămilă şi ţipătul hienei. În timpane auzea ecouri stranii. Stomacul i se mai liniştise, dar, din cînd în cînd, îi mai zvîcnea, ca şi cum ar fi dorit să îi reamintească experienţa de mai înainte; bănuia că o parte din carne – dacă fusese, într-adevăr, came – se mai afla acolo, pîndind...

— Numele meu este Cormac. Martin Cormac. Mi-aţi lăsat un bileţel la Black Hole, în Kalimpong, la spital... cel puţin, aşa este considerat.

Christopher îşi miji ochii, încercînd să îl vadă mai bine.

Nu arăta a doctor, îşi zise. Putea să aibă vreo patruzeci şi cinci de ani şi îmbătrînea rapid: părul, ochii, pielea, toate erau cenuşii. Pe chip avea expresia caracteristică unor oameni de vîrsta lui, ca şi cum ar fi închis ochii în urmă cu douăzeci de ani şi i-ar fi redeschis, surprinzându-se în ipostaza de acum. Cîndva, în cursul vieţii, pierduse mai mult decît cîştigase. În clipa aceea arăta prăfuit, ca după o călătorie. Gîndindu-se în continuare, Christopher îşi dădu seama că, probabil, abia sosise de la Peshok.

— Vă întrebaţi, probabil, ce naiba caut aici, continuă medicul.

— Mi-a trecut şi asta prin minte, recunoscu Christopher.

— Sînt convins! Ei bine, ca să vă răspund la prima întrebare, nu eu v-am lovit în cap. Ca să fiu sincer, nu ştiu cine a fost. A fugit de cum am apărut. Eu aşteptam afară întoarcerea dumneavoastră de la Cold Confort Hali. V-am văzut intrind aici şi v-am urmat un minut mai tîrziu. Tocmai vă scotocea prin buzunare, dar nu cred că a luat ceva. Camera v-a fost răscolită de-a fir a păr înainte de a vă întoarce. Puteţi verifica mai tîrziu dacă vă lipseşte ceva. Cormac tăcu şi îndreptă o privire atentă şi binevoitoare spre Christopher: Cum vă simţiţi capul?

Christopher se strădui să surîdă, dar efortul se dovedi a fi prea mare pentru durerea lui de cap. Surîsul se transformă în grimasă.

— Greu, hm? Păi, o să vă dau ceva are să vă aline durerea. Nu plec niciodată fără să iau cîteva din astea.

Cormac scoase din buzunar un flacon mic, maroniu, plin cu tablete. Scutură două în palmă, i le dădu lui Christopher şi-i întinse un pahar cu apă. Christopher luă pastilele pe rînd; se simţea ca şi cum ar fi înghiţit cioburi de sticlă.

— Păcat că a trebuit să le luaţi, zise Cormac de îndată ce dădu tabletele pe gît. Din cîte mi-a zis infirmiera Campbell, mi-am închipuit că aveţi nevoie de ceva întăritor după vizita făcută la drăguţii din vîrful dealului.

Aşa că am adus o sticlă cu ceva bun, ca să ne înecăm amarul. Însă acum necazurile dumneavoastră sînt de aşa natură că va trebui să mă lupt singur cu sticla. Doriţi să plec sau pot să mai rămîn?

Christopher, care simţea că greaţa îi dă din nou tîrcoale, cătină din cap:

— E-n regulă. Aş dori să rămîneţi. Ce înseamnă „ceva bun“?

— Ah! exclamă Cormac, scoţînd din buzunar o sticluţă. Whisky irlandez, făcut din cartofi. Am un amic la Newry care îmi trimite, din cînd în cînd, cîte o butelcuţă. Nu cred că mai există ceva asemănător de aici şi pînă la Belfast.

Nord-irlandez – acesta era accentul! Probabil Belfast, dar Christopher nu putea fi sigur. Nu auzise niciodată de Newry. Erau mulţi în India: vasali ce cîrmuiau un alt popor asuprit. Poate că, într-un fel, într-asta consta esenţa imperiului.

— Ciudat, continuă Cormac. Sincer să fiu, Kalimpong nu este chiar locul în care te-ai aştepta să fii atacat. Desigur, sînt o mulţime de hoţi, dar, de regulă, nu ajung pînă la a da cuiva în cap. De atîţia ani de cînd sînt aici, nu am auzit de aşa ceva. Evident, se mai întîmplă să se ia la bătaie din ceartă. Dar niciodată în timpul unui jaf. Cînd l-am văzut aplecîndu-se asupra dumitale, am fost convins că am dat peste un tîlhar care vrea să te ucidă. Noroc! *Sláinte!* Cormac ridică sticla şi o duse la gură. Bău lacom, închise ochii şi se scutură înfiorat: Dumnezeule, aveam nevoie de asta, exclamă cu respiraţia întretăiată. Exact ce mi-a recomandat doctorul. Ştii, continuă, punînd dopul la loc, e cam tare. Ţi-ar arde pliscul, cum zicea răposatu’ taică-meu. Nu cred că-mi face prea bine.

— În India nu mai există secte asasine, murmură Christopher. Au dispărut de aproape un secol. Adică de vreo o sută de ani.

— Da, ştiu şi eu asta. Dar nu cumva să-i spui asta amicului dumitale de pe colină. El crede cu înverşunare

în ele. „Păgînul, în orbirea lui, se închină pădurii şi pietrei“ – asta e aria lui preferată şi o cîntă dimineaţa, la prînz şi seara. După cum presupun că ţi-ai dat deja seama.

— De unde ai aflat că în seara asta am fost la orfelinat?

— Ah! exclamă Cormac, deşurubînd din nou dopul. Puţine lucruri trec neobservate la Kalimpong. Infirmiera Campbell şi-a asumat sarcina de a afla cine eşti şi ce urmăreşti. Cred că a rămas interzisă cînd a aflat că ai fost invitat la familia Carpenter. Nu i se întîmplă prea des să fie primită. Iar mie mi se întîmplă şi mai rar să fiu invitat la ei. Cu excepţia cazurilor în care vreunul dintre micuţi se simte rău. Ceea ce înseamnă „rău“ pentru cei de pe colină ar echivala cu „fatal“ în oricare alt loc.

— Ce v-a determinat să veniţi la mine în seara asta? întrebă Christopher.

Pe măsură ce îi reveneau simţurile, se trezea şi instinctul de apărare în faţa a orice dădea de bănuit.

— Drept să spun, nu prea ştiu. Poate că, dacă aţi fi trăit atîta timp la Black Hole ca mine, m-aţi înţelege. M-am întors seara de la Peshok. Primul lucru de care am dat cu ochii a fost mutra acră a infirmierei Campbell, care m-a informat că am fost căutat de un individ dubios. Apoi am auzit nişte zvonuri că nici doamna Carpenter n-ar fi fost prea încîntată de figura dumitale, în schimb, dragul ei consort ţi-a acordat onoarea supremă. Aşa că, sincer să fiu, am devenit curios. M-am gîndit să trec pe aici, ca să-mi fac singur o părere. Bine am făcut. *Sláinte!*

— Crezi că aş putea să gust şi eu un strop din „licoarea“ dumitale nemaipomenită?

Cormac încercă să îşi compună o faţă cît mai severă şi profesională, dar era prea puţin convingător.

— Păi, nu prea ai voie să bei tărie dacă ai luat pastilele alea. Pe de altă parte, nu cred că o duşcă îţi poate face cine ştie ce rău. Ca să-ţi spun drept, îţi va face, probabil,

chiar mai bine decît tabletele. Ai un pahar?

Christopher îi arătă din priviri una din genţile de pe podea. Se vedea că fusese răscolită şi apoi strînsă la loc.

Cormac scotoci puţin prin ea şi, în cele din urmă, scoase la iveală o cană uzată din tablă.

— Asta e? întrebă cu un aer triumfător.

Christopher dădu din cap.

— Mă tem că nu e din cristal de Waterford, spuse.

— Nu, răspunse Cormac în timp ce turna un deget de alcool în ceaşcă. Aduce mai degrabă cu alama de Rathgormuck. Dar presupun că nu ai auzit de Rathgormuck, nu-i aşa?

Christopher surîse:

— Există un loc cu numele ăsta?

Cormac dădu grav din cap:

— Da, bineînţeles că există. E un sătuc aflat la cîteva mile distanţă de Waterford. Nu se întîmplă prea multe pe acolo: oamenii se nasc, se căsătoresc, fac o droaie de copii care îi îngroapă atunci cînd se împlineşte sorocul. Cam asta-i tot. Bănuiesc că aşa este peste tot. Tăcu o vreme. Am fost o dată la Londra. Nu e nici o diferenţă.

Tăcu din nou şi înainte de a mai continua, mai luă o înghiţitură de whisky.

— Ei bine, ce vînt te aduce în locul acesta uitat de lume de la poalele Himalayei?

— Afacerile, domnule Cormac, pur şi simplu afacerile.

Doctorul ridică dintr-o sprînceană înspicată.

— Nu zău? Cu „A“ mare sau cu „a“ mic? întreb doar. Uite ce e, domnule, am trăit destul de mult timp în locul ăsta şi mi-am dat seama cine eşti din clipa în care ţi-am şters sudoarea de pe frunte şi am simţit mirosul vomei. Eşti negustor, aşa cum sînt eu yoghin.

Christopher oftă. Mai întîi Carpenter, iar acum individul acesta.

— În cazul acesta, ce crezi că sînt?

Cormac ridică din umeri:

— N-aş putea spune exact. Ai putea fi de la Serviciul

Secret Indian, de la Poliţia Indiană… în orice caz, ai un rang superior. Ai alura. Comportamentul. Aşa şi vorbeşti, deşi în clipa asta vocea îţi este cam nesigură. Am ghicit, primesc premiul?

Christopher clătină din cap. Îl durea:

— Nu se dă nici un premiu. În orice caz, continuă, încercînd să schimbe subiectul, dumneata eşti medic misionar, aşa cum sînt eu mama Kaiserului.

Doctorul destupă sticla cu apă de foc şi o duse la gură. Făcu o grimasă:

—*In poteeno veritas,* fiule. S-ar putea să ai dreptate… Dar s-ar putea să te înşeli. Ca să spun drept, uneori nici eu nu sînt prea sigur. Să ştii că sînt medic – McKay veritabil. Universitatea Queens, Belfast. Apoi am lucrat puţin la Edinburgh, cu Daniel Cunningham, profesorul de anatomie. Apoi am primit un post de chirurg secund la Infirmeria Regală. Atunci am greşit. Tăcu şi mai luă o gură de wkisky: La infirmerie era un grup de creştini. Cunoşti genul: feţe palide, tulburări glandulare, masturbare şi rugăciuni zilnice. Medicii lui Iisus, aşa îşi ziceau. N-o să-ţi spun cum le spuneau cei din jur. Nici acum nu sînt sigur dacă am fost atras se Iisus sau de o infirmieră frumuşică pe nume May Lorimer. El avea puterea de a scula morţii, dar nici ea nu era mai prejos în privinţa altor miracole asemănătoare, în orice caz, mi-am trecut numele pe listă, am renunţat la băutură, am început să mă masturbez şi să mă rog în fiecare seară pentru dragostea lui Iisus şi a lui May Lorimer, laolaltă. Mă descurcam binişor pentru un fanatic religios, pînă într-o zi, cînd la Inverkeithing s-a organizat o mare convenţie. Trei zile de jurăminte, rugăciuni şi tot tacîmul. În ultima zi s-a făcut un apel la cei care doresc să devină medici misionari. Dacă nu eram capabili să salvăm sufletele semenilor noştri de culoare, puteam, în schimb, să le salvăm trupul pentru reînvierea şi suferinţa eternă. În sfîrşit, sublima domnişoară Lorimer era acolo, pe podium, chemîndu-ne la Domnul. Eu mă aflam în public,

iar trupul meu tînjea după domnişoara Lorimer. Pînă să îmi dau seama ce se întîmplă, eram sus, pe podium. Înainte să mă pot gîndi de două ori la ce făceam, m-am pomenit pe un vapor uriaş, ţinînd într-o mînă o Biblie iar în cealaltă, o trusă cu instrumente chirurgicale. Aşa m-am pomenit la Kalimpong. Tăcu o clipă. Asta era acum douăzeci de ani.

Deşurubă capacul sticlei cu gesturi mai măsurate decît înainte şi trase o duşcă zdravănă.

— Ce s-a întîmplat cu divina domnişoară Lorimer? întreabă Christopher, neştiind dacă să ia sau nu în serios povestea tristă a lui Cormac.

— May Lorimer? Am rugat-o să vină cu mine. I-am oferit posibilitatea de a-l servi pe Domnul împreună, ca soţ şi soţie. Am cerut-o în căsătorie. A fost foarte diplomată. Mi-a spus că mă consideră frate întru credinţă, dar că nu mă putea vedea în calitate de soţ. Îl aveam pe Iisus, mi-a zis, ce nevoie mai aveam de ea? Atunci nu am ştiut ce să-i răspund, deşi acum, dacă aş mai avea ocazia, i-aş da replica potrivită. Un an mai tîrziu am aflat că a fugit cu un soldat din garda Castelului Edinburgh. Era parcă un malac din Garda Neagră. Renumiţi pentru caracterul lor desfrînat. Aşa am rămas la Kalimpong, fără May Lorimer, fără Iisus şi fără nici un motiv serios să mă întorc acasă. Am început din nou să beau, am renunţat la masturbare şi am devenit un fel de subiect de bîrfă. Care-i povestea dumitale?

Pentru prima oară Christopher duse cana cu whisky la gură şi bău. Simţi că i se taie răsuflarea şi începu să tuşească, dar căldura care îl învălui după aceea îi dădu o senzaţie de bine. Privi lichidul gălbui din gamela de tablă şi gîndul îi zbură la preotul care ridica spre cer cupa în timpul slujbei. *Hic est enim Calix Sanguinis mei.* Vin şi whisky, sînge şi foc, credinţă şi disperare. Ridică din nou cana şi sorbi. De data asta, nu mai tuşi:

— M-am născut nu departe de aici, răspunse la întrebarea lui Cormac. Hotărîse că îşi poate permite să

fie sincer cu acest om. Tatăl meu a lucrat în Serviciul Politic. M-a educat în spiritul dragostei faţă de această ţară. Cred că el însuşi nu a iubit pe nimeni şi nimic în afară de India. Nici măcar pe mama. A murit cînd aveam doisprezece ani, iar eu eram trimis la şcoală în Anglia. Apoi, cînd am împlinit cincisprezece ani, tata a dispărut.

Doctorul îl privi întrebător:

— Cum? Vrei să spui că s-a volatilizat? Ca un fachir?

Christopher zîmbi obosit:

— Chiar ca un fachir, încuviinţă. Fără frînghie. Nici frînghie, nici acompaniament muzical – doar el singur. Plecase în vizită la maiorul Todd, pe vremea aceea reprezentantul nostru comercial la Yatung. Pe atunci, nu aveam pe nimeni la Jiantse. Într-o zi de octombrie, tata a plecat de la Kalimpong împreună cu un grup de călăuze şi de şerpaşi. Vremea se înrăutăţea, dar au traversat fără probleme Nathu-la. Se aflau deja în Tibet cînd a dispărut. Într-o bună dimineaţă, grupul a descoperit că a dispărut. Nici un bileţel, nici un semn, nici o urmă după care să se ia. Îşi lăsase toate lucrurile personale în tabără. Bineînţeles că au pornit în căutarea lui – toată ziua şi în cea următoare, dar nu au dat nicăieri de el. Apoi ninsoarea s-a înteţit şi au fost nevoiţi să renunţe la căutare şi să plece mai departe, la Yatung. Nu a mai reapărut. Dar nici nu i-a găsit nimeni cadavrul. Au trimis o scrisoare la şcoala la care învăţam; mi-a fost înmînată într-o zi, în mijlocul orei de latină. Avea un ton oficial, fără pic de compasiune, doar formalităţi. În cele din urmă, mi-au trimis lucrurile lui, decoraţiile, citaţiile, scrisorile, toate fleacurile. Le mai păstrez şi-acum într-un cufăr acasă, în Anglia. Nu mă uit niciodată peste ele, dar le ţin acolo.

— Aşadar, ai locuit în Anglia? exclamă Cormac.

— De puţină vreme. Am plecat imediat după terminarea şcolii şi am revenit în India, unde am intrat în administraţia civilă. Asta a fost în 1898. Nu prea ştiu de ce m-am întors. Uneori cred că am venit să-l caut pe

tata, dar ştiu că, de fapt, nu acesta a fost motivul. Poate simţeam că aici a rămas o treabă neterminată şi voiam să o duc la capăt.

— Şi ai reuşit?

Christopher privi peretele, fixînd o pată de igrasie care se întindea în sus, aproape de tavan. Lîngă ea stătea o şopîrlă, palidă şi fantomatică, strîns lipită de zid:

— Nu, zise încet, ca pentru sine.

— A naibii de nenorocită, nu-i aşa? Christopher îl privi derutat. Viaţa asta, zise doctorul, e a naibii de nenorocită. Ăsta e singurul avantaj al bătrîneţii, continuă. Nu mai ai mult de îndurat.

Christopher dădu din cap şi sorbi din cană. Se simţi scuturat de un fior, ca de o premoniţie vagă. Se făcuse tîrziu.

— Trebuie să stăm de vorbă, zise el.

12

— Dă-i drumul, zise Cormac lăsîndu-se pe spătarul scaunului.

— Aici se petrece ceva. În seara asta am fost atacat. Poate că a fost un hoţ, aşa cum spui; poate că a fost un *dacoit* care s-a plictisit să jefuiască oamenii pe şosele şi pe drumuri lăturalnice; dar poate că a fost cineva care vrea să mă împiedice să pun prea multe întrebări la Kalimpong. Încep să cred că această ultimă posibilitate este cea mai plauzibilă.

— Ce fel de întrebări ai pus, domnule Wylam?

Christopher îi povesti. Cormac tăcu o vreme, adunîndu-şi gîndurile. Flacăra luminării îi obosea ochii; îşi întoarse încet faţa din calea luminii.

— Presupun că nu e cazul să te întreb de ce anume te interesai de acest călugăr. Sau de ce ar avea cineva

interesul să-ţi răpească fiul, nemaivorbind să-l aducă pînă aici, la Kalimpong, sau sus, în Tibet.

— Nu-ţi pot spune decît că am lucrat pentru guvern şi că cineva avizat bănuieşte că răpirea fiului meu are legătură cu activitatea mea de atunci. Ştim că acest călugăr a adus un mesaj din Tibet şi că mesajul a fost transmis unui anume Mishig, reprezentantul comercial mongol aici.

— Da, îl cunosc destul de bine pe Mishig. N-aş fi surprins să aflu că e implicat în ceva necurat. Continuă.

— Problema este să aflăm cum a reuşit un muribund, care se pare că nu a fost vizitat de nimeni şi despre care se afirmă că delira, să transmită cuiva un mesaj. Încep să cred că îmi pierd timpul de pomană aici.

— Eu n-aş fi atît de sigur, zise încet Cormac.

Christopher nu zise nimic, dar simţi că atmosfera din încăpere se schimbase. Fie că era din cauza whiskyului sau a orei înaintate, fie a aducerilor aminte, Cormac renunţase la glumele cinice şi devenise de o seriozitate calculată. Avea aerul unei persoane pe cale să divulge secrete păzite cu sfinţenie.

— Cred, zise doctorul, alegîndu-şi cuvintele cu grijă, că omul pe care îl cauţi este reverendul doctor Carpenter. Îl cunoaşte destul de bine pe Mishig. Dacă nu mă înşel, pe călugăr îl cunoştea şi mai bine. Sincer să fiu, la fel de bine se poate ca Tsewong să-i fi transmis personal mesajul lui Mishig. Crede-mă, e unul din ăştia doi.

O tăcere adîncă şi grea se lăsă peste cuvintele lui Cormac. Christopher trase aer în piept, apoi rosti cu respiraţia întretăiată:

— Carpenter? Dar de ce? Ce motiv ar putea avea un bărbat ca el să ducă mesaje în celălalt capăt al oraşului, în locul altui individ pe care îl consideră un adept al diavolului?

— Ce motiv? Mititelul Johnny Carpenter? Dumnezeule mare, ne-ar lua o noapte întreagă dacă am începe să

discutăm despre motiv.

— Dă-mi un exemplu!

Cormac nu-i răspunse imediat. Poate că era rîndul lui să devină bănuitor. Christopher avea senzaţia că regreta ceea ce făcuse.

— Să începem cu altceva. Oficial, acest Tsewong a murit de frig. Am completat chiar eu certificatul de deces. Vei găsi o copie la Registrul Naşterilor şi Deceselor din Regiunea Kalimpong. E acolo un tip pe nume Hughes: un galez din Neath. Pe aici toţi sîntem de origine celtică. În fine, aceasta nu este nici pe departe cauza morţii lui Tsewong. Înţelegi ce vreau să spun?

— Cum a murit? întreabă Christopher, remarcînd că whiskyul începea să-şi pună amprenta pe vocea lui Cormac.

— Şi-a luat singur viaţa.

— Dar e imposibil!

— Nu zău? Vocea lui Cormac era blîndă, aproape duioasă. Îl văzuse pe cel mort, îi atinsese chipul, pielea. Ai impresia că un călugăr budist nu se poate sinucide? Pentru unii dintre ei toată viaţa nu este altceva decît o moarte lentă. În Tibet există oameni care se vîră într-o nişă în stîncă şi se lasă zidiţi înăuntru pînă sus, cu excepţia unei mici deschizături prin care intră mîncarea şi ies excrementele. Ştiai asta? Ăştia sînt morţi vii. Uneori, rezistă ani în şir. Intră acolo în floarea vîrstei şi mor bătrîni. În orice caz, este o viaţă dură. Sînt frustările, tentaţiile, clipele grele. O tunică galbenă nu te apără de ciudăţeniile firii omeneşti.

Cei doi bărbaţi tăcură. Ceara lumînării picura în linişte. Flacăra pîlpîi, apoi se îndreptă din nou.

— Cum a făcut-o? întrebă Christopher.

— S-a spînzurat. Carpenter spune că l-a găsit atîmînd în odaia lui. S-a folosit de frînghia cu care îşi încingea mijlocul. În tavan era un cîrlig. Era o cămăruţă la mansardă, în care se depozitau lăzi vechi. S-a spînzurat de cîrlig.

Christopher se înfioră.

— Nu înţeleg. Nu pricep cum e cineva în stare să o facă. Înţeleg crima, dar nu şi sinuciderea.

Cormac se uită la Christopher. În privire avea o tristeţe pe care nici măcar whiskyul nu reuşise să o alunge:

— Norocosule!

Nu zise nimic altceva; tăcu. Pe stradă se agitau cîinii. Sau era, poate, singura fiară dînd tîrcoale în liniştea de afară?

Christopher întrerupse tăcerea cu o altă întrebare:

— De ce s-a sinucis? Ştii cumva?

Cormac clătină din cap:

— N-aş putea să-ţi spun. Cred că John Carpenter ştie, dar poţi fi convins că nu-ţi va spune. Totuşi, am nişte bănuieli.

— Bănuieli?

— Cred că Tsewong avea probleme. Poate că erau grave, poate că doar aşa i se păreau lui Tsewong; n-am de unde să ştiu. Dar, fără îndoială, avea probleme. Doctorul tăcu o clipă, apoi continuă: în primul rînd, nu cred că era budist. Adică, nu mai era. Pariez că se convertise la creştinism.

Christopher îl privi lung pe irlandez:

— Nu pricep. Era tibetan. Nu există tibetani creştini. Purta sutana călugărilor budişti. Şi era mort. Cum ţi-ai dat seama că era creştin?

Cormac luă o gură de whisky, apoi conţină:

— După nişte indicii. Am dus cadavrul la spital, ca să-l autopsiez. Cînd l-am dezbrăcat, am vrut să mă asigur că am adunat toate mărunţişurile, pentru că ştiam că trebuie să i le predau lui Norbhu, împreună cu mortul. Atunci, am găsit în buzunar scrisoarea şi bileţelul, împreună cu cartea de rugăciuni, amuleta şi restul. Dar, ia ghici, ce purta sub haină? O cruciuliţă, domnule Wylam! O cruciuliţă din argint! O păstrez şi acum, ascunsă în biroul meu de acasă. Dacă vrei, o să ţi-o arăt.

— Nu s-au pus întrebări în legătură cu sinuciderea?

— Cine să le pună? Doar nu crezi că i-am spus lui Norbhu Dzasa că un lama şi-a făcut singur felul? Ţi-am spus – am întocmit chiar eu certificatul de deces. În această perioadă a anului multă lume moare din cauza frigului. Nu puţini dintre ei sînt călugări tibetani. Nu s-au pus nici un fel de întrebări.

— Dar Carpenter? Ziceai că s-ar putea să ştie de ce s-a sinucis omul acela.

Cormac nu-i răspunse imediat. În cele din urmă, rosti pe un ton reţinut:

— Aşa am zis? Da, cred că trebuie să ştie ceva, deşi nu am nici o dovadă palpabilă. Treaba e că omul a stat la Carpenteri înainte de a se întîmpla toate astea. S-a răspîndit zvonul că Tsewong a fost găsit pe drum de un ţăran care l-a dus la Homes cu o zi înainte ca *lama* să moară. Probabil că şi dumneata ai auzit aceeaşi variantă. Aşa mi-a zis Carpenter şi tot aşa i-am zis şi eu lui Frazer. Dar e o minciună gogonată. Întîmplător ştiu că Tsewong a locuit la familia Carpenter cel puţin o săptămînă înainte de a se sinucide. Tsewong nu a fost un nefericit care s-a nimerit să treacă prin Kalimpong şi care a fost cules de pe drumuri de milostivul doctor Carpenter ca apoi să-şi ia dintr-o dată viaţa în timp ce era adăpostit de acesta. Nu, în nici un caz, oricare ar fi fost scopul venirii sale la Kalimpong. Tsewong l-a vizitat pe Carpenter. Pot să jur că aşa a fost.

— De ce ar fi vrut să ia legătura cu Carpenter?

— Bună întrebare! Aş vrea să cunosc răspunsul. Am o bănuială. Carpenter nu a fost străin de convertirea lui Tsewong. Din cîte ştim noi, e posibil ca omul nici să nu se fi numit Tsewong, ci Gordon sau Angus.

Christopher schiţă un zîmbet.

— Eşti sigur că omul a fost convertit? Nu e posibil să fi primit doar o cruce de la Carpenter în timp ce a stat la el? Poate Tsewong nu şi-a dat seama ce semnificaţie are.

Cormac îi aruncă o privire lui Christopher.

— Se vede că nu ai crescut la Belfast. Nu ştiu dacă Tsewong a înţeles sau nu ce simbolizează exact, dar m-aş mira foarte mult să o fi primit de la John Carpenter. Presbiterienii nu poartă crucifixuri şi cu atît mai puţin din cele gravate cu chipul lui Iisus.

— Vrei să spui, un crucifix?

— Exact. Cred că Tsewong a primit crucifixul ăla din altă parte. Totuşi, am convingerea că între el şi Carpenter exista o relaţie oarecare.

— Nu văd care ar putea fi.

Cormac se ridică brusc şi se apropie de fereastră. Afară, luna şi norii zdrenţuiţi transformaseră bolta cerului într-o uriaşă broderie. Rămase acolo o vreme, urmărind arabescurile mişcătoare, în continuă schimbare. În unele momente avea senzaţia că mişcarea va continua la infinit şi asta îl făcea să se simtă mărunt şi speriat.

— Ce crezi că ai văzut în seara asta? întrebă el cu glas scăzut, dar limpede. Un slujitor al Domnului, poate? În orice caz, un om. Dar John Carpenter nu este om. Este o mască, o serie de măşti, ascunse una într-alta tot mai adînc, încît crezi că înnebuneşti încercînd să ajungi la chipul care se ascunde în spatele lor. Iar dacă ajungi cumva la adevăratul chip, vei regreta că ai făcut-o. Crede-mă pe cuvînt, ştiu ce vorbesc. În primul rînd, e ambiţios. Dar nu ca orice om, e obsedat. A împlinit cincizeci de ani şi cu ce se poate lăuda? Aici, la Kalimpong, e cineva, dar asta e ca şi cum ai spune că s-a făcut remarcat colecţionînd timbre sau că este primarul Limavadyului. Un lucru e sigur – nu vrea să-şi trăiască viaţa în văgăuna asta, alături de păgînii ăştia nenorociţi. La fel şi doamna Carpenter, care, apropo, e o femeie de fier şi, pe deasupra, frigidă. Carpenter ştie că poate obţine mai mult şi ştie şi de unde. Îl macină pe dinăuntru. Îl roade de peste douăzeci şi cinci de ani. Dacă intenţionează să devină un Livingstone al Indiei,

trebuie să dea lovitura, să se facă remarcat prin ceva. Iar aici asta se poate face într-un singur mod.

Tăcu şi duse, din nou, sticla la gură. Whiskyul începuse să lucreze, făcîndu-l mai visător.

— Care anume?

— Tibetul. Pătrunzînd în Tibet. O misiune înfiinţată acolo ar încununa cariera oricui. Ba chiar ar contribui la consolidarea poziţiei papei. Nu s-a realizat niciodată, cel puţin de cînd au încercat să o facă iezuiţii în secolele al şaptesprezecelea şi al optsprezecelea. O biserică presbiteriană în Oraşul Interzis, poate chiar cu vedere spre Potala. Convertirea lui Dalai Lama, desfiinţarea idolilor, proclamarea victoriei lui Iisus în ţinut. Doamne, s-ar întoarce copleşit de glorie. I s-ar ridica o statuie pe Mound, în faţa Colegiului Nou. Monumentul lui Scott ar fi dărîmat şi înlocuit cu momentul lui Carpenter. Doamne îmbrăcate în fuste din tweed, cu lenjerie intimă din cea mai fină, ar sta la coadă ca să-i scrie povestea vieţii. Fără îndoială că s-ar găsi cîteva dispuse să-şi ridice poalele ca să-i facă pe plac.

— Ar fi posibil?

— De ce nu? Dacă te pricepi la lenjerie de damă.

— Nu mă refeream la asta. Ar fi posibil ca John Carpenter să înfiinţeze o misiune?

Cormac mormăi printre dinţi:

— Eşti nebun? Asta nu l-ar împiedia pe nenorocit să încerce. Are relaţii sau, cel puţin, aşa lasă să se înţeleagă. Nu peste mult timp la Lhasa va veni un ambasador britanic. Nu te mira, mai ştiu şi eu cîte ceva din ceea ce se petrece pe aici. Ambasadorul va avea nevoie de un capelan. Ar fi un început. A plănuit totul, ascultă-mă pe mine.

— Crezi că Tsewong făcea parte din acest plan?

— Nu m-ar mira.

Christopher dădu din cap. Părea plauzibil. Plauzibil şi inofensiv. Însă era convins că orice s-ar fi petrecut aici era departe de a fi inofensiv.

— Ce legătură am eu cu asta? Dar fiul meu?
Cormac ridică din umeri:
— N-am de unde să ştiu. Eu nu mă ocup de aşa ceva. Dar ceva îmi spune că ţine mai degrabă de profilul dumitale de activitate. De un lucru poţi fi sigur: dacă John Carpenter intenţionează să pună bazele unei misiuni tibetane, asta îl costă cu vîrf şi îndesat. Trebuie să plătească oameni, să atragă persoane influente, aflate în poziţii înalte. Treburile de genul acesta nu se rezolvă cu bani puţini. Apoi mai sînt şi altfel de „plăţi“ de făcut. Concesii. *Quid pro quo*-uri. Favoruri. După cum ştii, Biblia şi negoţul merg deseori mînă în mînă. Nu cu mult în spatele negoţului vin armele. În orice ar fi amestecat, Johny Carpenter este băgat pînă în gît.
„Banul pe care îl plătesc nu este unul de bronz. De fapt, nu e nici de argint, nici de aur…“
— De unde ia banii? Dacă este aşa cum spui, are nevoie de o mulţime de bani. Am fost la Homes – nu e nici un semn de bogăţie acolo.
Cormac îi aruncă o privire atît de pătrunzătoare, încît Christopher se înfioră. Părea născută din ură.
— Chiar aşa? i-o întoarse scurt. Apoi, la fel de brusc cum rostise întrebarea, se stăpîni: Am băut prea mult. Te rog să mă scuzi. Sîntem pe un teren periculos, domnule. Ar fi mai bine să nu continuăm pînă nu mă dezmeticesc, iar dumneata nu te odihneşti puţin. Sau şi mai bine ar fi să o lăsăm baltă. Trase adînc aer în piept înainte de a adăuga: Dar poate că eşti îndreptăţit să afli mai multe. Vino mîine dimineaţă la mine. Nu intru de gardă decît după-amiază. Mă găseşti acasă. O să-ţi spună cei de la spital cum se ajunge acolo. Am în birou cîteva lucruri pe care vreau să ţi le arăt.
Doctorul tăcu şi privi din nou afară, pe fereastră. Pe coline cineva aprinsese un foc. Abia se distingea în întuneric, ca o pîlpîire minusculă şi singuratică:
— Iisuse, şopti, ca şi cum ar fi vorbit doar pentru sine. Uneori mă întreb de ce am venit aici, de ce ne

încăpăţînăm să rămînem. Nu e locul potrivit pentru oameni ca dumneata şi ca mine; ne mănîncă de vii şi apoi ne scuipă din nou afară. Nu ai avut niciodată senzaţia asta? Că eşti devorat? Ca şi cum un tigru ţi-ar smulge carnea cu colţii şi ar mesteca-o, înghiţitură cu înghiţitură. Un animal carnivor care a prins gustul cărnii de om.

Se cutremură de rodul propriei sale imaginaţii. Tratase persoane atacate de tigri. Ceea ce mai rămăsese din ele.

— Dar scrisoarea? Scrisoarea în engleză care a fost găsită asupra lui Tsewong. E posibil să fi fost scrisă de Carpenter?

— E posibil, dar nu a făcut-o. Nu era scrisul lui. Nu era un scris care să-mi fie familiar. Dar ştiu un lucru: cel care a scris-o a primit educaţie în limba engleză. Scris şi citit.

— În scrisoare se spunea „Tsewong este un emisar".

— Corect.

— Al unui oarecare Dorje Lama. Eu nu am auzit niciodată de această persoană. Dar dumneata?

Cormac nu-i răspunse imediat. Privea focul de pe colină. Cineva se afla acolo, în zăpadă, şi aţîţa focul, stînd la pîndă.

— Eu da, rosti el atît de încet, încît Christopher se întrebă dacă nu fusese doar o iluzie. Nu vorbesc prea des de el. Şi niciodată în prezenţa unor străini. Unul dintre pacienţi mi-a povestit cîte ceva despre el. O, dar asta a fost cu mulţi ani în urmă. E un fel de legendă. Undeva, în munţi, există o mănăstire, într-un loc secret. Oamenii se tem de el. Dorje Lama este abatele. Se spune că de sute de ani există cîte un Dorje Lama.

Doctorul se întoarse şi-l privi pe Christopher drept în faţă. Aburii whiskyului se risipiseră, făcînd loc unei căutături chinuite.

— Tsewong era emisarul lui?

— Aşa reieşea din scrisoare.

— Ai crezut-o?

Cormac şovăi:

— Cred că ar fi mai bine să vezi ceea ce vreau să-ţi arăt. Discutăm după aceea. Îţi voi spune tot ce ştiu.

13

A doua zi dimineaţă Christopher se trezi cu o durere de cap înfiorătoare. Luă cîteva dintre tabletele lăsate de Cormac, dar nu simţi nici o ameliorare. În faţa hanului fata îşi reluase cîntatul. Fredona acelaşi cîntec, ca şi cum nu ar mai fi ştiut altul; dar în dimineaţa aceea glasul ei îi sfredelea creierul lui Christopher, ca o lamă ruginită, şi, în timp ce se îmbrăca, nu se putu abţine să nu o înjure.

Se bărbieri, tăindu-se de două ori, şi se pieptănă, dar şi aşa se simţea tot murdar; avea un loc dureros pe cap pe care nu suporta să îl atingă cu pieptănul. Zăbovi la parter atît cît să bea o ceaşcă de ceai negru şi să înfulece cîteva *chapati* cu unt. Servitorul, Lhaten, îi aruncă o privire ciudată, dar nu zise nimic. Casa era aproape goală; caravana plecase în zori, aşa cum fusese stabilit, însă la ora aceea Christopher dormea adînc şi nu auzise nimic. Locul părea acum şi mai mohorît fără cei ce plecaseră.

Cînd Christopher se ridică să plece, Lhaten se apropie de el neliniştit:

— Vă simţiţi bine, *sahib!* Doctorul mi-a spus că aţi avut un accident azi-noapte. Zicea că aţi căzut pe scări.

Christopher dădu din cap:

— Da, aşa este. Am căzut pe scări. Diseară voi fi mai atent.

O umbră de îngrijorare trecu peste chipul lui Lhaten:

— Da, *sahib.* Trebuie să fiţi mai atent. Strigaţi-mă cînd vă întoarceţi diseară. Voi fi treaz.

Christopher simţea că tînărul bănuia sau ştia mai multe decît lăsa să se înţeleagă

— Mulţumesc, Lhaten. Nu o să uit.

Lathen îi aruncă un zîmbet şi se făcu nevăzut în direcţia bucătăriei. Christopher auzi vocea stridentă a femeii *lepcha.*

Afară, soarele strălucea, iar aerul era proaspăt şi curat. Poate că totuşi lumea era curată, gîndi Christopher; poate că toată mizeria era adunată doar în fiinţa lui.

Din stînga auzi vocea femeii misterioase, cîntîndu-şi *bha- jan*-ul. Se întoarse şi dădu cu ochii de ea, aşezată pe jos, cu spatele la el. Părul lung şi negru i se revărsa, graţios, pe umeri. În timp ce cînta, îşi legăna încet capul dintr-o parte în alta. Observă că lucrează ceva, aplecată asupra pămîntului.

Aro ekdin shamero ai bangshi
bejechilo kanone.

„Într-o bună zi flautul stăpînului întunecat
Răsună din nou în pădure."

Ceva îl atrase la ea. Dorea să-i vadă chipul, să-i vadă buzele mişcîndu-se în timp ce cînta, degetele în timp ce trebăluiau. Încet, ca să nu o sperie, trecu pe lîngă ea, apoi, după cîţiva paşi, se întoarse.

Fata nu observă că este privită. Toată atenţia îi era concentrată asupra obiectului din faţa ei. Continuă să cînte, asemenea unui înger pe care nimic nu îl poate tulbura din cîntecul lui. Chipul ei îl făcu să se cutremure prin urîţenia lui, iar picioarele strîmbe arătau ca nişte crengi încovoiate. Un ochi avea pleoapele strîns cusute, iar obrazul stîng îi era desfigurat de cîteva cicatrice prelungi. Dar nimic nu îl îngrozi mai tare pe Christopher decît vederea a ceea ce făcea cu mîinile.

Bănuia că fusese un cîine, dar nu putea fi sigur. Cuţitul pe care îl folosea era tocit şi pătat de rugină, iar tranşarea mergea îngrozitor de prost. Trecătorii îşi fereau ochii, ocolind fata care pregătea carnea;

Christopher rămase ţintuit locului, fără să-şi poată lua ochii de la ea. În timp ce lucra, fredona uşor, iar Christopher îşi dădu seama că melodia îi era dedicată animalului mort pe care îl ţinea în poală. Degetele şi manşetele mînecilor lungi erau pătate de sînge. Întorcîndu-i spatele, Christopher porni în jos pe străduţa îngustă şi aglomerată. În urma lui, glasul nebunei se ridica şi cobora într-o incantaţie interminabilă, închinată animalului. Îşi aminti cîinii pe care îi auzise în timpul nopţii, sfîşiind cu urletele lor întunericul.

Merse pe jos pînă la spital, străbătînd străzi împînzite de oameni şi de animale. Cerşetorul orb se afla la locul lui în bazar, mormăind, cu glas înfundat, rugăciuni. Christopher trecu grăbit pe lîngă el, fără să-i bage în seamă tînguielile. Dintr-o alee lăturalnică, în dreapta lui, un grup de bărbaţi ieşi cîntînd, pe strada principală. Erau bauli, membri ai unui cult nomad care-l căutau pe Dumnezeu dincolo de ritualurile şi ceremoniile religiei organizate. În mîini ţineau instrumente simple cu care se acompaniau în timp ce mergeau. Cînd ajunseră mai aproape de el, Christopher recunoscu deodată cîntecul pe care îl cîntau – era acelaşi pe care îl fredonase fata cu cîteva minute în urmă.

Bondhur bāngsht bāje bujhi bipine;
Shamer bāngsht bāje bujhi bipine.

Se simţea încolţit, ca cineva bîntuit de un coşmar, şi începu să alerge, cu ecoul glasurilor de bărbaţi răsunîndu-i în timpane şi dincolo de ele, hăituit de vocea obsedant de rece şi monotonă a fetei.

Spitalul se afla în imediata vecinătate a dispensarului guvernamental, cu care, de altfel, comunica. Era o clădire micuţă, cu numai douăzeci şi opt de paturi, însă foarte cochetă şi bine îngrijită. Cînd intră Christopher, holul mic, zugrăvit în alb, era pustiu. Pe perete, o plachetă din lemn lăcuit comemora inaugurarea

spitalului şi era închinată gloriei Dumnezeului creştinilor. Alături se afla un cărucior cu două rafturi pe care stăteau cîteva tăviţe chirurgicale, un irigator şi un forceps Cheatle, aşezate într-un borcan de sticlă. Într-un vas alb emailat un bandaj însîngerat făcea notă discordantă cu atmosfera sterilă din jur. Deasupra căruciorului, un Iisus cu păr bălai, spilcuit ca un ginere, privea surîzător, înconjurat de o mulţime de copii cu chipuri sclipitoare, rîzînd, dintre care nici măcar unul nu avea trăsături indiene.

—*Koi hai,* strigă Christopher, şi vocea reverberă în liniştea profundă.

Simţea în nări un miros vag de eter. Undeva, departe, cineva strigă după ajutor, apoi totul se învălui din nou în tăcere. Altcineva începu să tuşească sec, înecîndu-se, în cele din urmă, în propria-i vomă. Se auzi un clinchet metalic.

Ca din pămînt îşi făcu apariţia o ordonanţă. Purta o uniformă albă, apretată şi un *pugaree* strîns înfăşurat, pe care era prins un ecuson cu numele spitalului.

— M-aţi chemat, *sahib!*

— Da. Aş dori să vorbesc cu doctorul Cormac. Mă aşteaptă. Mi-a spus că îl găsesc în bungalou. Poţi să-mi explici unde se află?

— *Sahib,* ieşiţi pe uşa principală şi luaţi-o la stînga. Veţi da de un şir de cedri. Acolo este o poartă. Mergeţi pe cărare pînă la al treilea bungalou. Vă însoţesc cu plăcere, *sahib.*

De fapt, se gîndea că l-ar ţine cu plăcere sub observaţie pe Christopher.

— Nu, mulţumesc. Găsesc singur drumul.

Fără să verifice dacă bărbatul îl urmărea, Christopher ieşi afară, în soare. Un *dome* mătura aleea cu pietriş din faţa clădirii; înainte şi-napoi, înainte şi-napoi, cu mişcări largi ale măturii, avansînd pe cărare, ca şi cum acolo s-ar fi plimbat toată viaţa. Cînd Christopher ieşi pe uşă, acesta îşi ridică privirea, apoi îşi plecă din nou capul,

ferindu-şi ochii, ca şi cum s-ar fi temut că *sahib* nu găsea locul suficient de curat

În spatele clădirii se întindea o fîşie de iarbă *doob* tunsă cu grijă, după care urmau cedrii cu coroane voluminoase, aproape atingînd peluza. Pe poartă era prins un afiş, scris cu vopsea neagră pe scîndura albă: „Interzis accesul angajaţilor autohtoni“. Christopher trase zăvorul şi intră.

În total erau şase bungalouri, grupate în spatele altui şir de cedri. Aleea ce ducea la locuinţa lui Cormac era flancată de ghivece cu crizanteme, în majoritate roşii, şi trandafiri. Farfurioarele de sub vase erau încă pline cu apă; probabil *mali*-ul spitalului se afla încă prin apropiere; Christopher se îndoia că doctorul avea grădinarul lui personal.

Ciocăni de trei ori în uşă şi aşteptă. Nu primi nici un răspuns. Poate că totuşi Cormac exagerase cu whiskyul. Christopher ciocăni din nou, de astă dată mai tare. Nu veni nimeni. Ciudat! Cormac îi lăsase impresia unui om care nu se omoară cu gospodăria, dar, fără îndoială, avea un servitor sau doi.

Nu era încuiat. Christopher intră în casă şi trase uşa în urma lui. Se afla într-un vestibul mic, văruit în alb-gălbui. De jos pînă sus, pereţii erau acoperiţi cu casete mici de sticlă care adăposteau sute de fluturi viu coloraţi. Regiunea Sikkim, aflată în apropiere, era renumită pentru ei – era un adevărat paradis fremătînd de tremurul aripilor multicolore. Aici, în holul minuscul al casei lui Cormac, stăteau încremeniţi, ca şi cum s-ar fi aflat încă sub mirajul aburilor de cloroform. Aripile le erau brăzdate de vinişoare de un purpuriu aprins, ca nişte răni tăiate în carne vie.

Îl strigă pe Cormac, dar glasul îi răsună sec în holul pustiu şi se stinse, înghiţit de tăcere.

Deschise o altă uşă. Dincolo de ea se afla salonul bunga- loului. Lumina palidă se infiltra înăuntru, sclipind în pete care tremurau pe cele cîteva piese de mobilier.

Cîteva fotolii din bambus şi o măsuţă, un birou vechi – mobilă închiriată de la o dugheană din Darjeeling în schimbul cîtorva rupii pe an. O faţă de masă decolorată din pînză de Belfast, fotografii înfăţişînd grupuri de elevi şi studeni agăţate pe pereţi, o vîslă pe care erau gravate nume de mult uitate, o caschetă de rugbi cu ciucuri negri şi aurii, acoperită de praf, cîteva tratate de medicină aliniate pe rafturi primitiv înjghebate.

Asemenea fluturilor din vestibul, fragmentele trecutului lui Martin Cormac atîmau pe pereţi, ca şi cum, la rîndul lor, s-ar fi ridicat pe aripi fragile şi zdrenţuite din sticla de otravă. Sau poate că acesta era, cu adevărat, pocalul cu otravă: această odaie, acest bungalou, spitalul, Kalimpongul. O sticluţă transparentă prin care un muribund poate privi afară şi admira stelele.

Nu putea spune exact cînd pecepuse bîzîitul. Desigur, existase din momentul în care păşise în cameră, dar atît de slab, încît în primele momente nici nu-l sesizase. Rămase o clipă nemişcat, ascultînd. Era un sunet grav, ameninţător, asemenea celui stîrnit de aripile unor insecte uriaşe agitate de fierbinţeala verii, ca zumzetul muştelor roind deasupra unui abator, atrase de mirosul sîngelui. Dar acum era iarna; nu puteau fi muşte.

Sunetul venea din spatele uşii de la capătul încăperii. Uşa era întredeschisă, dar din locul în care se afla nu putea privi în odaie. Strigă din nou, speriat de rezonanţa propriei sale voci:

— Cormac, eşti acolo? E cineva acolo?

Dar nu se auzea decît bîzîitul şi un miros vag şi cunoscut, dar atît de slab, încît îi era imposibil să-l identifice.

Se apropie precaut de uşă. Prin jaluzele se filtrau dîre subţiri de lumină în care dansau particule fine de praf. Inima lui Christopher se strînse. Sîngele începu să-i zvîcnească în vene, urcînd către capul chinuit încă de durere. Odaia era plină de muşte. Muşte sîcîitoare, zumzăind în roiuri dese, compacte, care se unduiau

sclipind în lumina aurie şi tremurătoare. Valuri-valuri de muşte negre, agresive, mişcîndu-se în batalioane cernite, rotindu-se, fremătînd în lumina tremurător-gălbuie. În clipa în care recunoscu miasma, simţi că i se face rău. Ar fi vrut să o rupă la fugă, dar picioarele îl purtau spre uşă împotriva voinţei sale. Era iarnă şi n-ar fi trebuit să existe muşte.

Intră în odaie, apărîndu-şi faţa cu mîinile, pe jumătate orbit de insectele neliniştite care se roteau prin aerul cu umbre şi lumini. Într-un colţ, perdelele albe, bogate şi diafane acopereau jaluzelele, ridicîndu-se şi coborînd în adierea blîndă a curentului de aer, împînzite de trupurile negre şi respingătoare ale muştelor. Deasupra capului lui insectele se adunaseră formînd parcă un covor gros pe *punkah*-ul agăţat de tavan. La fiecare pas strivea sub tălpi trupuri de muşte moarte, căzute pe podea, pătînd-o cu roşu.

Patul se transformase într-o masă de muşte, ca şi cum ar fi adăpostit o fiinţă vie, străduindu-se să capete corporalitate în semiobscuritate. Ţinîndu-se cît mai departe de pat, Christopher se apropie de fereastră şi trase de şnurul care ridica jaluzelele. Nu le deschise în întregime, ci doar cît să intre mai multă lumină în cameră. Trebui să-şi adune toate forţele ca să se întoarcă şi să privească în direcţia patului.

Era într-adevăr Cormac. Muştele se adunaseră mai ales pe corpul năclăit de sînge. Chipul era suficient de vizibil ca să îl poată recunoaşte. Gîtul îi fusese retezat de la o ureche la alta, în timpul somnului. Christopher văzu, pe pernă, bisturiul de care se folosise ucigaşul – strălucitor, ascuţit şi plin de sînge. Trupul nu se zvîrcolise prea mult în chinurile morţii. Un braţ era răsucit la spate, într-o ultimă încercare de a atinge beregata tăiată, cu degetele albite şi chircite, acoperite de sînge. Cormac murise în zorii zilei, probabil la o oră sau două după ce aţipise. Sîngele era închegat şi uscat, iar membrele începuseră să înţepenească.

Christopher se întoarse cu spatele la pat şi la carapacea fremătîndă de muşte şi sînge care îl acoperea. Deschise fereastra şi inspiră, cu sete, aerul proaspăt şi rece. În spatele lui zumzetul insectelor umplea încăperea mică, sufocată de aerul fetid. Ar fi vrut să vomite, să se elibereze de mirosul dulceag, persistent.

Brusc, se întoarse şi ieşi din cameră, fără să mai arunce vreo privire asupra patului. Cînd ajunse în salon, observă că ceva îi scăpase pînă atunci. Cineva răscolise biroul lui Cormac. Se apropie de el. Sertarele erau trase afară, iar uşile dulăpioarelor erau larg deschise. Pe tăblia biroului hîrtiile zăceau una peste alta, azvîrlite într-o dezordine de nedescris, scrisori, note de plată, rapoarte, toate de-a valma. Cîteva foi erau aruncate pe podea, călcate în picioare. Ridică un dosar mare, cu coperte albastre şi-l puse pe birou. Titlul stătea scris cu litere mari şi negre: „Muştele de casă din Kalimpong: analiza statistică a ratei natalităţii în captivitate“. Aceasta era explicaţia prezenţei muştelor: Cormac făcea un experiment, iar asasinul trebuie să fi spart, din greşeală, casetele, eliberînd astfel insectele. Zumzetul lor răzbatea încă înnebunitor din dormitor. Erau pe moarte, îngheţate, orbite şi ghiftuite de sînge.

Răsfoi cu atenţie hîrtiile, dar nu găsi nimic interesant. Cel care îl ucisese pe Cormac luase cu el ceea ce căutase. Nu mai era nici cruciuliţa de argint pe care Cormac pretinsese că o găsise asupra lui Tsewong. Oare asasinul o luase şi pe aceasta? Deodată Christopher îsi aminti cuvintele lui Cormac: „O mai am şi acum ascunsă în birou“. Era, oare, în vreun sertar?

Christopher nu avu nevoie de mult timp ca să o găsească. O pîrghie simplă, în dosul uneia dintre nişe, punea în funcţiune un mecanism cu arc care deschidea un sertar de sub tăblia biroului. Băgă mîna şi scoase la iveală un pachet înfăşurat în hîrtie groasă, maronie. Înăuntru se aflau mai multe fotografii, poate vreo două

duzini în total. Cele mai multe erau prinse două cîte două, cu ace simple. Majoritatea înfăţişau chipuri de fete de la orfelinat – prima, o poză a fiecărei fete, purtînd uniforma cenuşie de la Knox Homes, încă vie în memoria lui Christopher din seara precedentă, apoi a doua, reprezentînd aceeaşi fată, dar îmbrăcată de regulă într-un sari, fardată şi împodobită cu bijuterii. Toate fotografiile din prima serie părea să fi fost făcute cu acelaşi aparat şi avînd în spate acelaşi fundal, dar în fiecare caz cea de a doua fotografie se deosebea ca mărime, calitate şi cadru.

Mai erau şi cîteva fotografii desperecheate înfăţişînd băieţi îmbrăcaţi în ceea ce părea a fi echivalentul masculin al uniformei fetelor. Dedesubt era un alt set de fotografii cu fete. Prima fotografie înfăţişa tot o fată ca şi celelalte, îmbrăcată în uniforma cenuşie a orfelinatului. Cînd privirea căzu pe cea de a doua fotografie, Christopher simţi că i se taie răsuflarea şi îl cuprinde ameţeala. Bîzîitul muştelor absorbite de ospăţ se estompă, confundîndu-se cu zvîcnetul sîngelui său în creier. Întinse braţul, încercînd să-şi recapete echilibrul. Cea de a doua fotografie o înfăţişă pe fata de pe stradă, cea cu degetele mînjite de sînge, pe care Christopher o urmărise din priviri cu o oră înainte. Se uita drept în obiectiv, ca şi cum ar fi fixat un punct foarte îndepărtat. Era aceeaşi fată şi totuşi alta. În prima fotografie părea perfect normală, aproape drăguţă. Pe vremea cînd trăia la Knox Homes nu fusese încă desfigurată.

Pe dosul fiecărei fotografii cineva, probabil Cormac, notase cu creionul cîteva cuvinte: un nume, o denumire de localitate şi, de cîteva ori, o dată., Jill Jaipurhat, 10.2.15“; „Hilarv, Sahibganj, 9.5.13“. Însă numele localităţii înscrise pe spatele fotografiilor înfăţişînd băieţi era invariabil acelaşi şi întodeauna era urmat de un semn de întrebare: „Simon, Dorje-la? 1916“, „Matthew, Dorje-la? 1918“; „Gordon, Dorje-la? 1919“. *Dorje-la:* nu era oare denumirea mănăstirii conduse de misteriosul

Dorje Lama al lui Tsewong?

Christopher înveli la loc fotografiile în hîrtie şi le puse în buzunarul hainei. Inima îi bătea încă haotic. Se simţea ca într-un coşmar bîntuit mai întîi de glasul, iar acum de chipul fetei nebune de pe stradă. Exista vreo legătură între aceste fotografii şi ceea ce-i spusese Cormac în seara precedentă? Asta avea de gînd să-i arate doctorul? Un lucru părea limpede: celui care îl ucisese nici măcar nu-i trecuse prin minte că în birou se putea ascunde ceva.

Băgă mîna în sertar, pînă la capăt. Degetele atinseră ceva rece şi tare, legat cu un lănţişor subţire. Era cruciuliţa de argint. Christopher o ridică încet. Muştele bîzîiau mai tare şi Christopher simţi cum îl cuprinde frica

Era o cruce simplă, cu silueta răstignită a lui Hristos. Lemnul şi carnea fuseseră transformate în argint. Crucea avea ceva care lui Christopher îi zbîrlea părul pe ceafă. Era atît de neverosimil, încît la început nici nu sesiză. Recunoscu crucea. Nu era de mirare; o văzuse de nenumărate ori. În copilărie o ţinuse deseori în mînă. O întoarse şi observă iniţialele: „R.V.W." gravate în argint, sub marcaj – iniţialele tatălui său: Robert Vincent Wylam. Era cruciuliţa tatălui său, singura amintire care nu îi fusese trimisă în Anglia împreună cu medaliile şi butonii de cămaşă. Din picioarele şi mîinile siluetei miniaturale ieşeau nişte cuie mititele. În copilărie, Christopher obişnuia să le atingă cu uimire. Acum mîna i se încleştă pe cruce pînă ce muchiile ei ascuţite i se înfipseseră în carne ; un firicel de sînge i se prelinse printre degete.

Auzea zumzetul muştelor care se agitau frenetic în camera întunecată şi lătratul cîinilor care rătăceau pe străduţele mizere, cufundate în beznă, în căutare de resturi de carne şi vocea fetei care fredona cîntecul în lumina crepusculară. Degetele însîngerate strînseră mai tare crucea, în timp ce stătea în mijlocul camerei, descumpănit, părăsit, neştiind unde se află sau din ce motiv.

14

Christopher pierduse absolut orice noţiune a timpului scurs. Stătea în odaie, strîngînd crucifixul în mînă, absent la tot ceea ce îl înconjura. Pătrunsese în regatul lui Belzebut, Dumnezeul Muştelor, acolo, în odaia aceea micuţă, înconjurat de foşnetul aripilor. Mintea îi era obsedată de imaginea tatălui său, dîndu-şi sufletul în mijlocul furtunii, de chipul desfigurat al tinerei cîntînd în faţa ferestrei lui, de figurile oamenilor pe care îi ucisese sau pe care îi văzuse murind.

Cu toate acestea, un colţişor al creierului său era cutremurător de calm, gîndindu-se la ceea ce se petrecuse. Noaptea trecută cineva trăsese cu urechea la conversaţia dintre el şi Cormac. Era ferm convins. Iar aceasta condusese la o încercare pripită şi făcută de mîntuială de a-l suprima pe medic pentru ceea ce ştia şi intenţiona să dezvăluie. Carpenter sau cineva apropiat lui era răspunzător de asasinat. Christopher nu se mai îndoia că misionarul era implicat profund în ceea ce se petrecea. Iar aceasta însemna că, într-un fel, era amestecat şi în răpirea lui William. Nu îndrăznea să gîndească mai departe de atît. Dar, într-un colţ al minţii, glasul tatălui său îi şoptea, din trecut, vorbe estompate pe care Christopher nu reuşea să le desluşească.

Într-un tîrziu, se ridică şi ascunse cu grijă crucifixul în buzunarul interior al hainei. Mai stătu puţin să cerceteze biroul lui Cormac, dar nu găsi nimic altceva referitor la Carpenter, Tibet sau la fotografii.

Era timpul să plece. Ştia exact unde trebuia să se ducă. De data aceasta, John Carpenter avea să-i spună tot ce ştia, chiar dacă pentru asta Christopher ar fi fost nevoit să-i smulgă fiecare cuvînt cu forţa. Se ridică de la birou.

La uşa de la intrare se auzi un ciocănit puternic. Christopher îngheţă, deoarece în holul de la intrare

răsunară paşi.

— Doctore Cormac! Vă simţiţi bine?

Era infirmierul care îi dăduse îndrumările cînd ajunsese la spital.

O secundă mai tîrziu uşa sufrageriei se dădu de perete şi trei bărbaţi pătrunseră înăuntru: un căpitan de poliţie britanic şi doi sergenţi indieni. Infirmierul rămase afară, în hol.

Fără o vorbă, căpitanul îi făcu semn unuia din sergenţi să cerceteze şi celelalte încăperi. Omul se duse direct în dormitor. Christopher auzea încă zumzetul sonor al muştelor. Cîteva clipe mai tîrziu sergentul reveni, vizibil îngrozit. Se apropie de căpitan, îi şopti ceva, apoi se întoarseră împreună în dormitor.

Cînd reveni în sufragerie, căpitanul era alb la faţă. Era tînăr, probabil de-abia absolvise Academia de Poliţie şi aceasta era, poate, prima crimă cu care avea de-a face. „Ce ghinion nenorocit!“ îşi zise Christopher.

— Cum vă numiţi? întrebă căpitanul.

— Wylam. Maiorul Christopher Wylam.

Cuvîntul „maior” îl făcu pe căpitan să tresară puţin. Dar îşi reveni repede şi i se adresă lui Christopher regulamentar, aşa cum cereau instrucţiunile:

— Domnule maior Christopher Wylam, este de datoria mea să vă arestez pentru uciderea doctorului Martin Cormac. Vă informez că, din clipa aceasta, vă aflaţi în custodia mea, urmînd ca, în momentul potrivit, să fiţi deferit magistratului şef al districtului Kalimpong, pentru a fi interogat înainte de a apărea în faţa justiţiei. De asemenea, trebuie să vă avertizez că tot ce veţi spune acum va fi consemnat şi folosit mai tîrziu ca probă împotriva dumneavoastră.

Îi făcu semn din cap sergentului care descoperise cadavrul. Bărbatul scoase de la centură o pereche de cătuşe şi se îndreptă spre Christopher. Acum, după ce trecuseră la măsurile de rutină, poliţistul părea să se simtă mai în largul său:

— Vă rog să întindeţi mîinile în faţă.

Christopher făcu ceea ce i se ceruse. Bărbatul se apropie mai mult şi dădu să agaţe una din cătuşe de încheietura mîinii drepte a lui Christopher. În aceeaşi secundă, Christopher se răsuci, îl prinse pe poliţist de braţ şi îl apucă de gît cu braţul liber. Nu-i trebui decît o clipă ca să găsească pistolul acestuia şi să-l deposedeze de el. Christopher ridică arma şi o lipi de tîmpla poliţistului:

— Hei, tu! strigă el către infirmierul care făcea temenele pe coridor. Vino înăuntru! *Juldi!*

Un european ar fi dat fuga la uşă, să dea alarma. Dar infirmierii indieni erau supuşi unei duble autorităţi: ierarhia medicală, condusă de reprezentanţii rasei superioare. *Peon*-ul intră în sufragerie.

— Aşezaţi-vă armele pe podea, apoi puneţi-vă mîinile la ceafă, le ordonă Christopher celorlalţi doi poliţişti. Încet!

Cei doi făcură întocmai. Christopher i se adresă din nou infirmierului:

— Du-te în dormitor. Caută ceva cu care să-i pot lega pe ăştia: cravate, fîşii de cearşaf, orice. Dar grăbeşte-te!

Infirmierul dădu din cap şi se conformă. Christopher îl auzi înfrîngîndu-şi un val de vomă cînd intră în odaie. Un minut mai tîrziu reapăru, ţinînd în mînă un cearşaf.

— Rupe-l în fîşii, ordonă Christopher. După aceea, leagă-i.

Mîinile infirmierului tremurau, el arăta ca şi cum ar fi fost gata să leşine. Dar reuşi cumva să-şi stăpînească degetele tremurînde şi să facă ce trebuia. Poliţiştilor li se comandă să se aşeze pe nişte scaune cu spătar drept, ca să poată fi legaţi. Ochii căpitanului englez nu-l slăbeau nici o clipă pe Christopher, ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească figura lui în memorie.

— Acum pe ăsta, comandă Christopher.

Infirmierul îl legă pe cel de-al treilea bărbat de un alt scaun.

— Vă rog, *sahib,* îl imploră după ce termină. Nu e nevoie să mă legaţi şi pe mine de scaun. Rămîn aici cît timp doriţi. O să tac din gură. Nu mă amestec.

Christopher îi ignoră rugămintea şi îl legă de scaunul de la birou. Se întoarse către căpitan:

— Îmi pare rău!

— O să-ţi pară şi mai rău cînd vei fi prins. Îţi dai seama că n-o să scapi. Ar fi mai bine să te predai chiar acum. Te-ar scuti de multe necazuri. Ai scăpa fără să fi rănit.

— Da, zise Christopher. Aş vrea să fac cum spui. Dar nu eu l-am ucis pe Martin Cormac şi nu am timp să o dovedesc. Asta nu e treaba poliţiei. Spune-le oamenilor să te lase să vorbeşti cu Winterpole. El îţi va explica totul.

Se răsuci pe călcîie şi pomi spre ieşire. În spatele lui muştele începeau să pătrundă în sufragerie.

15

În faţa Knox Homes erau parcate două limuzine mari. Christopher recunoscu marca: Rolls-Royce Silver Ghost. Erau maşini foarte îndrăgite de unii dintre potentaţii din zonă. Evident, Carpenter avea vizitatori. Vizitatori de vază.

Remarcă expresia încurcată de pe chipul fetei care îi deschise uşa: pur şi simplu, nu ştia cum să procedeze cu el. Christopher nu mai era *persona non grata* pentru că seara trecută luase cina cu familia Carpenter şi fusese prezentat orfanilor drept o persoană necăjită. Dar ceva o oprea să îi permită imediat să intre. Christopher rezolvă dilema, împingînd-o la o parte din uşă. Fără să ţină seama de strigătele ei de protest, se duse direct la biroul lui Carpenter şi trînti uşa de perete. Încăperea era goală. Ochii goi ai animalelor moarte îl fixau de pe pereţi.

Închise uşa şi porni spre salon. Nu se obosi să bată la uşă.

Moira Carpenter avea musafiri: o doamnă indiană bogată, îmbrăcată în veşmîntul tradiţional al soţiilor de nobili musulmani, şi o europeancă cu aspect de fată bătrînă, purtînd haine din material rezistent, şezînd cu ceaşca de ceai în mînă, cu aerul de dezaprobare amestecată cu plictis al unei guvernante trecute de prima tinereţe. Cînd uşa se deschise şi Christopher se repezi înăuntru, guvernanta vărsă ceaiul în poala planturoasă, iar Moira Carpenter aproape opări pisica; nobila musulmană îşi ţinu firea, ca şi cum pentru ea astfel de întreruperi grosolane ar fi făcut parte din evenimentele cotidiene.

Christopher vorbi primul:

— Unde vă este soţul, doamnă Carpenter? se răsti el, cu nervii întinşi la maximum.

— Domnule Wylam, eu... începu Moira Carpenter, aşezînd cu grijă ceainicul de porţelan cu model albastru pe măsuţa de lîngă ea.

— Vreau să vorbesc cu el. Unde este?

— Zău, aveţi un comportament absolut nepotrivit! Doamna Carpenter îşi revenea repede din şoc. Cum vă permiteţi să daţi buzna aici? Dumneavoastră...

— Martin Cormac e mort. Asasinat. Cred că soţul dumneavoastră ştie ceva în legătură cu asta. Unde este?

Moira Carpenter se ridicase pe jumătate în picioare cînd Christopher îi dădu vestea. Puterile o părăsiră şi se prăbuşi înapoi în scaun. Sîngele care începuse să-i urce în obraji se scurse instantaneu şi în locul roşelii apăru o paloare cadaverică. Christopher se gîndi o clipă că va leşina, dar în cîteva secunde adevărata ei fire se impuse din nou. Cormac avusese dreptate: pe dinăuntru, femeia asta era făurită din oţel, oţel de cea mai bună calitate.

— Explicaţi-mi, zise. Ţinea buzele palide strînse. Martin Cormac... mort... explicaţi-mi.

— L-am descoperit în bungalou acum o jumătate de

oră. În pat. Cineva i-a tăiat beregata. Asta-i tot ce ştiu.

— Şi credeţi că soţul meu ştie ceva ce dumneavoastră nu ştiţi. Explicaţi!

— Asta-i voi explica soţului dumneavoastră, doamnă Carpenter, dacă veţi fi atît de amabilă să-mi spuneţi unde se află.

În tot acest timp nici una din celelalte două femei nu scosese un cuvînt. Guvernanta cea palidă era vizibil abătută şi continua să-şi cureţe cu o batistă mică, din dantelă, petele de ceai din poală. Nobila indiană privea imperturbabilă, ca şi cum tăierea beregatelor, ca şi întreruperile grosolane, ar fi fost lucruri obişnuite în existenţa sa netulburată.

— Îmi veţi explica mie, domnule Wylam, sau nimănui, ripostă Moira Carpenter. Era încă palidă, dar sîngele scurs din chipul ei mocnea în altă parte.

— Martin Cormac ştia ceva despre soţul dumneavoastră, ceva despre care reverendul Carpenter ar fi preferat să rămînă nedezvăluit. Azi-dimineaţă m-am dus la locuinţa lui Cormac, să aflu despre ce anume era vorba. L-am găsit mort, iar biroul îi fusese răscolit. Poftim explicaţia pe care o doreaţi! Ei, acum îmi spuneţi unde este soţul dumneavoastră?

— Reverendul este împreună cu soţul meu. Era glasul *begum*-ei[3]. Era o femeie grăsuţă, trecută de patruzeci de ani, fără îndoială prima dintre neveste, a cărei putere în harem se datora mai mult perspicacităţii politice, decît frumuseţii personale. Christopher se gîndea că, în realitate, nu era persoana care să fie străină de o moarte neaşteptată şi inexplicabilă. Regret, continuă ea, dar nu pot fi deranjaţi pentru nimic în lume. Poate că doamna Carpenter vă poate stabili o întîlnire în cursul acestei după-amiezi. Pînă atunci, vă rugăm să fiţi amabil şi să părăsiţi casa.

---

[3] ***Begum*** (anglo-indian) titlu princiar în India mogulă şi apoi în cea britanică; mai tîrziu termenul va fi aplicat oricărei femei musulmane cu ascendenţă nobiliară (n. trad.).

— Şi cine anume este soţul dumneavoastră, doamnă?

Christopher nu era dispus să se lase umilit de o femeie care venea însoţită de guvernantă, într-un Silver Ghost, pentru a-şi lua ceaiul de dimineaţă.

— Guvernatorul Hasanabadului, explică Moira Carpenter, ca şi cum s-ar fi supus unei cerinţe obscure a etichetei musulmane care îi interzicea *begum-e*i să rostească numele soţului ei. Iar ceea ce spune soţia nobilului este adevărat: nu pot fi deranjaţi. Mergeţi acasă, domnule Wylam. Adunaţi-vă gîndurile. Meditaţi la ceea ce aţi spus. Şi dacă mai consideraţi că trebuie să staţi de vorbă cu soţul meu, reveniţi mai tîrziu, în cursul după-amiezei, şi vom fi încîntaţi să vă primim. Doriţi să trimit un băiat la poliţie, să anunţe descoperirea groaznică pe care aţi făcut-o?

Cu efort, încerca să dea o notă de normalitate scenei. Guvernanta începea să respire mai uşor. Petele de ceai aveau să iasă la spălat.

—I s-a tăiat gîtul de la o ureche la alta, urlă Christopher. Cu un bisturiu. Vreţi să vă arăt? De ce nu veniţi cu mine pînă la spital, într-una din acele maşini strălucitoare, să vă convingeţi? Am putea lua cu noi nişte ceai şi sandvişuri. Trebuie doar să vă feriţi de muşte, pentru că sînt o grămadă.

Simţea că e pe punctul de a ceda nervos, dar asta părea acum să aibă prea puţină importanţă.

Cele două europence păliră vizibil la auzul tiradei lui Christopher, dar indianca rămase imperturbabilă. Spre deosebire de celelalte două, văzuse oameni cu beregata tăiată dintr-o parte în alta. Menţionarea muştelor o făcu să creadă că străinul nu e în toate minţile.

— Vă rog să plecaţi imediat, altfel voi fi nevoită să-i chem pe oamenii soţului meu ca să vă dea afară. Nu se vor purta cu mănuşi, iar eu nu voi regreta dacă o să vă rupă gîtul.

Christopher trase o înjurătură şi ieşi ca o furtună din cameră. Pierduse deja destul timp.

Accesul dinspre apartamentul Carpenterilor către orfelinat se făcea printr-o uşă dublă. Cînd trecu dincolo simţi frigul. Carpenterii nu se zgîrceau cu încălzirea propriei locuinţe. În seara precedentă îşi formase doar o părere vagă despre topografia locului. Parterul, pe care îl vizitase în trecere, adăpostea sala de festivităţi, clasele de curs, sala de mese şi bucătăria. La etajul întîi se aflau dormitoarele fetelor, în partea dreaptă, şi sălile de baie. În stînga era secţiunea băieţilor, pe care o vizitase seara trecută.

Porni întîi acolo. Trecu de uşa simplă şi se pomeni într-un coridor lung şi pustiu. De ambele părţi erau uşi din lemn, în partea de sus cu cîte un geam. Privi prin prima şi văzu un profesor la tablă şi primele două rînduri de bănci. Vocile băieţilor răzbăteau prin geam, cîntînd monoton:

— Nouă ori şapte fac şaizeci şi trei; nouă ori opt fac şaptezeci şi doi; nouă ori nouă fac optzeci şi unu; nouă ori…

Vocile se stinseră pe măsură ce se îndepărta. Coridorul ducea într-o sală cu pardoseala de gresie, amplificînd ecoul paşilor lui. Departe de sălile de clasă, unde numai repetarea monotonă a frazelor memorate papagaliceşte crea senzaţia de viaţă, clădirea era copleşită de o linişte bizară, dezgustătoare. Era o linişte născută din mizerie şi plictis, asemenea bălăriilor răsădite din pămînt, ridicîndu-se dese, dezolante şi respingătoare. Simţi cum paşii i se încetinesc şi se pomeni păşind pe vîrfuri, intrînd instinctiv în armonie cu atmosfera locului. În stînga se vedea o scară lată, care făcea legătura cu etajul superior. Porni într-acolo, atras fără vreun motiv anume spre nivelul următor.

Scara conducea spre un coridor îngust, duhnind a săpun de rufe şi a aşternuturi scrobite. Pereţii erau vopsiţi în alb şi goi, fără vreo concesie făcută morţii sau durerii. Aici, somnul era o corvoadă ca toate celelalte, cu ore fixe şi reguli stricte. Doar visele scăpau de

înregimentare. Visele şi coşmarurile.

Christopher deschise uşa dormitorului. Era o sală lungă, cu şiruri de paturi, asemănătoare cu cea în care dormise el la Winchester, dar mai friguroasă şi mai tristă. Cineva lăsase o fereastră deschisă. Un vînt rece adia prin odaie, cu suflu încă puternic după lungul drum dinspre munţi.

Simţea o nelinişte crescîndă. Cearşafurile albe se unduiau în bătaia vîntului care pătrundea prin fereastra deschisă. Paturile mici, cu cadrele lor de fier, pereţii albi, rîndurile de cufere scunde, aşezate la picioarele paturilor, lipsite de culoare sau personalitate – toate îi aminteau o dată în plus de un salon de spital… sau de azil. Ce coşmaruri îi chinuiau pe copii de la Knox Homes în timp ce stăteau întinşi în paturile lor strîmte, în nopţile de iarnă? Zei întunecaţi… sau chipul reverendului şi cel al doamnei Carpenter zîmbindu-le subţire şi citindu-le pasaje încurajatoare din Biblie?

Alături era o sală de baie friguroasă. Dintr-un robinet fără chiuvetă apa picura direct pe pardoseala albă. Pe cuierele din lemn atîrnau prosoape umede. Faianţa era brăzdată de fîşii palide de lumină, ca nişte gratii.

La capătul coridorului era o uşă mică de lemn pe care scria, „Infirmerie“. Christopher ciocăni, dar nu primi nici un răspuns, încercă uşor clanţa. Uşa era descuiată. Înăuntru se afla un pat scund, acoperit cu aşternuturi bine întinse, iar alături de el stătea un lavabou emailat cu un prosop aşternut peste lighean. Nici chiar aici nu era admisă vreo concesie. Îşi aminti cum Moira Carpenter încercase să-l convingă că boala era rezultatul păcatului, că cei suferinzi trebuie îngrijiţi, dar nu răsfăţaţi. Îngăduinţa faţă de cei bolnavi însemna îngăduinţă faţă de păcat.

Era pe punctul de a părăsi încăperea, cînd ceva îi atrase atenţia. Pe peretele din faţa patului se găsea un dulap pentru aşternuturi. Părea să fi fost mişcat din loc de curînd, cu vreo două picioare mai departe de uşă,

lăsînd în urmă o pată vizibil mai albă pe locul în care stătuse iniţial. Christopher nu pricepea de ce fusese mutat; poziţia de acum era incomodă, mult prea aproape de lavabou, ceea ce împiedica deschiderea completă a sertarelor.

Deschise capacul şi privi înăuntru. Nu era decît un teanc de cearşafuri toate frumos împăturite şi aşezate unele peste altele. În partea de jos a scrinului erau două sertare. Le deschise pe rînd, dar nu găsi decît nişte prosoape şi cîteva instrumente medicale de uz comun. Poate ceva era în neregulă cu peretele din spatele scrinului. Se strecură între scrin şi lavabou şi împinse. Dulapul era masiv, dar alunecă pe pardoseala goală fără mare dificultate.

Trebui să se dea la o parte din faţa peretelui, să lase lumina de afară să pătrundă înăuntru. Era atît de bine camuflat, încît ar fi putut trece cu vederea dacă nu ar fi fost scrinul. Cineva încrustase două litere în lemn, folosind un cui sau poate un briceag. Mai văzuse acele iniţiale, nu era nevoie să întrebe ce semnificau sau cine le scrijelise: W.W.

— William Wylam. Concepuse chiar el monograma simplă, cu vreo două luni în urmă, special pentru fiul său. Nu mai încăpea nici o îndoială: William fusese aici.

16

Alergă într-un suflet înapoi, în holul de la intrare. La baza scărilor ce duceau spre dormitoarele fetelor stăteau două siluete îmbrăcate în veşminte strălucitoare, evident, gărzile de corp personale ale guvernatorului. Cînd se apropie, unul din ei înaintă şi întinse mîna cu

palma ridicată, în direcţia lui.

— Îmi pare foarte rău, *sahib,* dar am primit ordin să nu vă las să mergeţi mai departe. Aţi fost somat să plecaţi. Vă voi conduce la uşă.

Christopher nu era dispus să discute. Duse mîna la centură şi scoase revolverul pe care îl luase de la poliţistul din locuinţa lui Cormac. Îl îndreptă drept spre fruntea gărzii:

— Nici nu mă gîndesc. Treci acolo, ordonă, făcînd semn cu arma în direcţia salonului. Şi amicul tău, la fel. Spune-i să se mişte, ori îi zbor creierii.

Bărbatul îşi dădu seama că nu avea rost să se opună. Împreună cu tovarăşul său porni spre uşa salonului.

— Deschideţi-o şi intraţi înăuntru!

Făcură întocmai. În cameră, cele trei femei sorbeau încă ceai şi ciuguleau prăjiturele cu chimen. De data aceasta, guvernanta scăpă din mînă ceaşca şi farfurioara. Nobila indiană ridică privirea din farfurie, văzu ce se întîmplă şi îi aruncă lui Christopher o privire care probabil că în Hasanabad echivala cu o condamnare la moarte. Moira Carpenter arăta ca încarnarea opusului milei creştine. Nici una nu scoase o vorbă.

Christopher nu zăbovi înăuntru decît atît cît îi trebui să scoată cheia din broască. Închise uşa din nou şi o încuie, apoi puse cheia în buzunarul de la pantaloni. Ar fi vrut să ştie dacă avuseseră timp să-l prevină pe Carpenter.

Ajuns la etaj, intră pe rînd în fiecare cameră. Toate erau neîncălzite şi goale. Undeva se auzi o uşă trîntindu-se. În depărtare răsună un murmur de voci, apoi se aşternu din nou liniştea. La capătul coridorului, o scară îngustă ducea la mansardă. Christopher îşi aduse aminte că acolo se spînzurase Tsewong.

Scările ajungeau la o uşă simplă de lemn. Christopher urcă încet, oprindu-se la fiecare treaptă, fără să se grăbească, ciulind urechea la fiecare zgomot, oricît de slab. Inima îi bătea cu putere. Avu impresia că aude voci în spatele uşii, dar sunetul se stinse şi nu mai fu atît de

sigur că auzise ceva. Şi totuşi îşi închipuia că, dincolo de tăcere, mai era şi altceva.

Dincolo de uşă nu era decît un hol îngust, placat cu lemn, ca un tunel întunecat, luminat de un singur bec. La capătul holului mai era o uşă, identică cu prima. Înainta precaut, simţind apăsarea zidurilor întunecate. O scîndură a pardoselii scîrţîi, iar el încremeni locului pentru o clipă care păru, parcă, o veşnicie.

Din spatele uşii răzbatea un hîrşîit, un zgomot egal, ritmic, estompat şi nedefinit. Hîrş-hîrş. Apoi o scurtă pauză. Hîrş-hîrş. Altă pauză. Hîrş-hîrş. Pauză. Şi aşa mai departe.

Christopher ezită, ascultînd, încercînd să-şi dea seama ce anume putea provoca acel zgomot.

Hîrş-hîrş. Tăcere. Hîrş-hîrş.

În uşă, cam la nivelul ochilor, era un oblon mic, cu mîner, lung de vreo doisprezece centimetri şi lat de şase. Lui Christopher îi amintea de cele de pe uşile celulelor de închisoare. Se gîndi că poate aici era infirmeria fetelor, locul în care erau izolate bolnavele cu febră sau cele chinuite de dureri de inimă. Aici trebuie să fi fost adăpostit călugărul Tsewong.

Hîrş-hîrş. Zgomotul deveni mai puternic.

Christopher puse mîna pe minerul sferic şi trase oblonul. Prin ochiul mic de geam văzu o parte din odaie. Pereţii şi podeaua erau înveşmîntaţi de lumină şi firicele de praf. Lumina se filtra leneşă şi fără greutate în odaia mică, printr-un luminator cu geam mat. Christopher se apropie mai mult de ferestruică şi îşi lipi ochiul de ea.

Chiar vizavi, cu spatele întors la Christopher, John Carpenter stătea aplecat peste un şemineu scund. Într-o mînă ţinea un vătrai cu mîner lung pe care-l trăgea cu gesturi mecanice peste grătar. De aici provenea hîrşîitul. Focul părea gata să se stingă, alimentat doar de cîţiva cărbuni încinşi, amestecaţi prin cenuşă. Din loc în loc, scîntei roşietice se căzneau să prindă viaţă, dar greutatea pulberii cenuşii era copleşitoare, acoperindu-le

treptat, mai adînc, pînă la dispariţie. Carpenter scormonea prin cenuşă, stîrnind din cînd în cînd o scînteie solitară care se ridica pentru o clipă, ca apoi să se stingă.

Dar nu silueta lui Carpenter îi atrase în primul rînd atenţia lui Christopher. Carpenter era o prezenţă neglijabilă, o apariţie secundară în comparaţie cu ceea ce se întîmpla în mijlocul odăii. Acolo se aflau două persoane, un bărbat şi o fată, încremeniţi în lumina crudă ca un tablou viu. Bărbatul era indian, însă purta un costum Savile Row şi se sprijinea într-un baston cu cap argintiu. Avea în jur de cincizeci de ani, era îndesat şi gras. Arăta ca şi cum cineva l-ar fi luat şi l-ar fi lustruit bine, ca pe o lingură veche dintr-un magazin de antichităţi, strălucitoare şi delicată, şi plină de irizări ciudate. Privirea îi era fixată asupra fetei, urmărind-o cu atenţia încordată, transfigurat.

Fata era goală. Pe podea zăcea aruncată o cămaşă albă. Părul lung şi negru i se răsfira pe umeri, atingîndu-i uşor sînii mici, învăluiţi în umbră. Nu avea mai mult de cincisprezece, şaisprezece ani. Ţinea ochii închişi, ca şi cum ar fi vrut să transforme în vis prezenţa ei în cameră, dar coşmarul creat de Carpenter o încorseta, dulce, strîns, fără scăpare.

Bărbatul întinse mîna şi o atinse uşor, trecîndu-şi degetele peste pielea ei, mîngîindu-i părul moale de sub braţ. Apoi o răsuci. O răsucea iar şi iar, ca pe o balerină, ca pe o minusculă balerină mecanică, făcînd piruete pe capacul unei cutii muzicale, în acordurile unei melodii străvechi. O făcu să-şi ridice braţele deasupra capului şi să le lase din nou jos, în timp ce el îi privea sînii săltînd şi coborînd, admirînd arcuirea lină a gîtului. Nu se auzea nici un sunet, cu excepţia hîrşîitului făcut de vătrai pe grătar. În cele din urmă, încetă şi acesta şi se aşternu tăcerea. Fata goală dansa în ritmul unei muzici auzite numai de ea, pierdută în grădini de o simetrie uluitoare, din care nu exista scăpare. Era în toiul dansului, rotindu-

se singură şi tăcută în vis.

Christopher deschise uşa. Nimeni nu băgă în seamă prezenţa sa. Carpenter era absorbit de contemplarea tăciunilor aprinşi din şemineu, iar atenţia nababului era atrasă exclusiv de fată, care, la rîndul, ei era în transă. Rămase multă vreme privindu-i, aşteptînd să-şi termine ritualul. Primul care-l observă fu nababul. Bărbatul cel mărunt se întoarse, purtînd pe faţă expresia unei furii devastatoare:

— Ei, drăcie! Cum îţi permiţi să dai buzna aici? Cine naiba te crezi? Pe cinstea mea, dacă nu pleci în clipa asta, voi porunci să fii biciuit.

Nababul studiase la Eton şi Oxford arta de a fi un adevărat gentleman oriental. Etonul îl învăţase manierele britanice, iar Oxfordul, cum să lupte. De unul singur învăţase cum să-i trateze pe toţi cei care nu aveau rang de nabab sau vicerege.

— Aş dori să vorbesc cu reverendul Carpenter, zise Christopher. Subiectul nu vă priveşte, aşa că puteţi pleca. Înainte de a vă da eu afară.

— Ştii cu cine vorbeşti? Aş putea pune să te biciuiască pentru o asemenea insolenţă.

— Nu sînteţi în postura să comentaţi, îl repezi Christopher şi îndreptă revolverul spre nabab. Iar eu nu am timp de pierdut. Dacă e nevoie, vă împuşc. Depinde numai de dumneavoastră.

Bărbatul pufni şi ridică bastonul, ca şi cum ar fi vrut să-l lovească pe Christopher, dar nu era chiar atît de inconştient încît să o şi facă. Continuînd să bodogăne revoltat, se îndreptă spre uşă. Înainte de a ieşi, se întoarse:

— Oamenii mei de la parter or să te pună la punct. Cînd vor termina cu tine, o să regreţi că te-ai născut. Pe Dumnezeu, voi avea grijă să regreţi asta!

Christopher îi trînti uşa în nas. Îi aruncă o privire lui Carpenter, care rămăsese aşezat în faţa şemineului, apoi ridică de pe podea cămaşa fetei. Aceasta stătea perfect

nemişcată, cu ochii aţintiţi asupra lui, neştiind ce va urma.

— Pune asta pe tine, zise, întinzîndu-i cămaşa.

Fata luă cămaşa, dar rămase cu ea în mînă, neştiind, parcă, ce trebuia să facă.

— Pune-o pe tine, repetă. Fata nu schiţă nici un gest, aşa că îi luă din mînă cămaşa şi i-o trase peste cap, ajutînd-o să-şi strecoare braţele prin mîneci: Trebuie să pleci. Fugi de aici! Nu trebuie să mai rămîi aici, mă înţelegi?

Fata îl privi, fără să priceapă. Trebuia să o facă să înţeleagă:

— Aici nu ţi se poate întîmpla decît ceva rău. Trebuie să pleci.

Ca şi cum nu l-ar fi auzit, fata începu să se rotească din nou, ca mai înainte, ridicîndu-şi şi coborîndu-şi braţele. Christopher o apucă şi o plesni peste faţă, încercînd să o readucă la realitate. Fata îl privi ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic.

— Nu pricepi? ţipă Christopher. Ăsta nu e un loc potrivit pentru tine. Trebuie să pleci.

— Să plec? întrebă fata cu voce tremurîndă. Unde aş putea pleca? Acesta este căminul meu. Nu am unde să mă duc în altă parte. Nicăieri.

— Nu contează unde te duci… important este să pleci de aici.

Fata îl privi cu ochii goi:

— Contează, zise ea abia şoptit.

— Las-o în pace, Wylam! Ea înţelege totul mai bine decît vei înţelege dumneata vreodată.

Cartenter se ridicase de pe scaunul din faţa şemineului. Se apropie de fată şi îşi petrecu un braţ peste umerii ei. Porniră către uşă, misionarul şi fata, bărbatul vorbindu-i în surdină, neauzit de Christopher.

Carpenter deschise uşa, îi mai spuse ceva fetei şi o lăsă să plece. O conduse cu privirea în timp ce se îndepărta pe coridorul îngust, apoi închise uşa şi se

întoarse spre Christopher:

— Spuneţi-mi, domnule Wylam, credeţi în Dumnezeu?

Întrebarea i se păru lui Christopher bizară şi deplasată:

— Nu văd ce legătură are Dumnezeu cu asta. V-am mai spus, nu am venit aici să fac conversaţie pe teme teologice.

— Vai, domnule Wylam, dar nu vedeţi? Pînă la urmă, totul se întoarce la teologie. La Dumnezeu. Cum ar putea fi altfel? Dar, dacă dumneata nu eşti credincios, ţi-e greu să înţelegi.

— Nu mă aflu aici ca să înţeleg. Am venit ca să-mi găsesc fiul. A fost aici, la orfelinat. Nu m-ar mira să se afle încă aici.

Carpenter se duse la scaunul din faţa şemineului şi se aşeză. Arăta obosit şi mîhnit:

— Ce te face să crezi că a fost aici?

— I-am descoperit iniţialele gravate pe peretele din spatele unui scrin, în infirmerie. Aşa că hai să nu ne mai ascundem după deget. Martin Cormac a fost ucis de cineva azi-dimineaţă, pentru că ştia ceva despre dumneata şi despre treburile pe care le învîrţi. Pînă nu intervine ceva care să mă convingă de contrariul, cred că dumneata eşti vinovatul.

Perplexitatea întipărită pe chipul misionarului părea sinceră:

— Cormac? Mort? Ce vrei să spui? Nu ştiu nimic despre asasinat.

Christopher îi explică. Pe măsură ce vorbea, sîngele se scurgea din obrajii lui Carpenter. Expresia de groază deveni mai accentuată:

— Jur că nu ştiu absolut nimic despre asta, îngăimă. Îţi jur! Despre fiul dumitale ştiu, da. Ştiu şi despre călugăr, Tsewong, da. Dar cu asta jur că nu am nimic de-a face. Trebuie să mă crezi.

— Vorbeşte-mi despre fiul meu. Unde se află?

Carpenter privi într-o parte:

— Nu este aici. Ai dreptate: a fost aici. Dar a plecat cam acum o săptămînă.

— Cu cine este? Unde îl duc?

— L-a luat Mishig, agentul mongol. Au plecat spre Tibet. Cred că intenţionează să treacă peste Sebu-la.

— Încotro se îndreaptă?

Carpenter clătină din cap. Îl privi în ochi pe Christopher:

— Nu ştiu. Se îndreaptă spre Tibet; atît am aflat.

— Merg la Dorje-la? Asta-i destinaţia?

Misionarul părea agitat. Clătină din cap cu putere:

— Nu ştiu la ce te referi. Nu am auzit niciodată de un loc numit Dorje-la.

— I-ai trimis pe unii dintre copiii de aici acolo. Niciodată fete, numai băieţi. Călugărul Tsewong venea de acolo, nu-i aşa? A fost trimis aici de Dorje Lama.

Carpenter inspiră adînc. Tremura:

— Ştii foarte multe, domnule Wylam. Cine eşti? Ce doreşti? De ce este atît de important fiul dumitale?

— Credeam că asta o să-mi spui dumneata.

— L-am ţinut aici doar pînă au fost gata de plecare. Mishig nu mi-a spus nimic. Tsewong nu mi-a spus nimic. Trebuie să mă crezi.

— Unde este Dorje-la?

— Nu ştiu!

— Cine este Dorje Lama?

— Stareţul de la Dorje-la! Asta-i tot ce ştiu, îţi jur.

Christopher tăcu. Ce ştia exact Carpenter? Ce era în stare să facă, pe cine era gata să vîndă pentru un strop de influenţă, pentru un pumn de arginţi?

— Şi zici că nu ştii nimic de moartea lui Martin Cormac?

— Nimic! Îţi jur!

— Te-au plătit?

— Să mă plătească?

— Ca să-l ţii pe William aici. Ca să-l dai pe mîna lui Mishig.

Misionarul clătină din cap:

— Nu în bani. Promisiuni. Promisiuni de ajutor. Uite ce e, trebuie să încerci să vezi imaginea în ansamblu. Eu am o misiune importantă, sînt în slujba Domnului. Trebuie să salvez suflete, înţelegi? Dacă nu există un Salvator, toate aceste milioane de suflete vor merge drept în iad. Eu le pot salva, le pot asigura drumul în rai. Nu pricepi? Dumnezeu se foloseşte de noi: de mine, de dumneata, de orfanii mei, de fiul dumitale. Sîntem cu toţii instrumentele Lui. Felul în care lucrează El este plin de mister. Dacă nu înţelegi asta, nu vei înţelege nimic. Eu fac ceea ce fac pentru El, în numele lui.

Christopher întinse mîna şi-l apucă pe bărbat. Îl trase din scaun, ridicîndu-l în picioare:

— Vinzi fetiţe în numele lui Dumnezeu? Vinzi băieţi, ca să îi converteşti pe păgîni?

—Nu înţelegi…

Christopher îl aruncă înapoi în scaun:

— I-au făcut vreun rău? Mă rog lui Dumnezeu să nu fie aşa. Pentru binele dumitale.

Scoţianul îşi clătină violent capul, în semn de protest:

— Nu! E întreg. Jur! Nu s-au atins de el. Nu-i vor face nici un rău. Au nevoie de el pentru ceva. Îl vor sănătos. E important pentru ei. Crede-mă, e bine.

Christopher nu suporta să-l mai atingă o dată. Nu-i putea spune nimic, nimic care să-l fi putut învia pe Martin Cormac sau să-l fi readus pe William.

— Cînd îţi vei înfiinţa misiunea la Lhasa, aminteşte-ţi ce preţ a avut. Gîndeşte-te la asta în fiecare zi. De fiecare dată cînd trompetele din temple îţi vor acoperi glasul, cînd rosteşti rugăciunea. Şi întreabă-te dacă a meritat. Întreabă-te dacă Dumnezeu merită atîtea.

Deschise uşa şi ieşi încet. Uşa se închise în spatele lui cu un clinchet slab.

Carpenter privi rămăşiţele focului: nici o pasăre Phoenix, nici urmă de pene strălucitoare, nici o zbatere neaşteptată de aripi – doar cenuşă prefăcută în pulbere

fină. Ridică privirea şi ochii i se opriră pe cîrligul din tavan. O rază de soare se odihnea pe el, ca o frunză aurită. Păstra încă centura călugărului: nu i-o dăduse lui Cormac. Era în sertarul din colţ. Scaunul era suficient de înalt ca să poată ajunge pînă la cîrlig.

17

La uşa hanului stătea un poliţist. Părea că se află acolo dintotdeauna, un punct de reper, stabil, în vîrtejul străzii aglomerate. Purta uniforma albastră regulamentară, cu un *pugaree* care avea însemnele diviziei sale. Gura severă îi era umbrită de o mustaţă groasă, cu colţurile lăsate. Stătea ţeapăn, ca un soldăţel de plumb la paradă. Christopher ştia că îl aşteaptă pe el. Aştepta şi visa la promovarea pe care o va obţine după ce-l va aresta. Ţinea un baston gros şi părea să ştie foarte bine cum să-l mînuiască.

Pe nesimţite, Christopher se strecură în penumbra ce învăluia marginea străzii. Un car cu boi care tocmai trecea îl feri de ochii poliţistului. Se făcu nevăzut. Trase adînc aer în piept şi privi repede în susul şi în josul străzii. Acum trebuia să părăsească Kalimpongul. Dar lucrurile lui şi banii rămăseseră la han, aceştia din urmă bine ascunşi sub o scîndură din podea.

Exista o intrare dosnică. Strecurîndu-se prin hăţişul străduţelor, intră neobservat în curtea mică, sufocată de gunoaie, din spatele casei. Aşa cum se aşteptase, poliţia neglijase să posteze un om acolo. Cu precauţie, încercă uşa dărăpănată. Nu era încuiată. Se strecură înăuntru şi se trezi într-un coridor întunecos, la capătul căruia tremura un fascicul prăfuit de lumină. Închise uşa încet; aerul stătut al hanului începea să i se insinueze în plămîni. Atmosfera era pătrunsă de mirosul untului

rînced.

Casa era tăcută şi reuşi să ajungă nestingherit în odaia lui. Nici aceasta nu era păzită. Descuie uşa cu cheia simplă de fier.

Bărbatul aşezat în fotoliu nu se arătă nici surprins, nici uşurat cînd îl văzu intrînd. Christopher puse încet cheia la loc, în buzunar, şi închise uşa fără zgomot. Observă că încăperea fusese din nou răscolită în amănunt, dar se îndoia că vizitatorul avea vreun amestec. Bărbatul purta veşmintele tradiţionale ale călugărilor tibetani, dar era limpede că nu era un *trapa* obişnuit. Hainele, ţinuta, ochii, buzele arătau că este nobil. Chipul îi era ciupit de vărsat de vînt. Îl privea pe Christopher fără să clipească.

— Cine sînteţi? Ce doriţi?

Călugărul îl privi cu o intensitate care depăşea limitele unei simple curiozităţi. Privirea lui sfredelea pielea şi carnea, pătrunzînd în profunzime.

— Nu doresc nimic, zise cu voce blîndă. Vorbea englezeşte limpede, dar cu oarecare preţiozitate. Dar dumneata, continuă, urmăreşti ceva. Mă întreb ce anume doreşti.

— Dacă nu doriţi nimic, ce căutaţi aici? întrebă Christopher

Privirea călugărului îl tulbură. Simpla lui prezenţă în aceeaşi odaie cu el îl intimida.

— Am venit să te avertizez, spuse călugărul foarte încet.

— Să mă avertizaţi?

Şopîrla de pe perete se deplasă, în căutarea unui ungher mai umbrit şi mai ferit.

— Ai pus întrebări. Întrebări nedelicate. Întrebări nepotrivite, întrebări care nu au răspunsuri pe înţelesul dumitale. Eşti sfînt, nu te pot atinge. Dar un om a murit deja. Sîngele lui îmi va mînji pentru totdeauna mîinile. Înţelegi? Pe lumea de apoi şi dincolo de ea. Pentru mine eşti sfînt, însă alţii îţi pot face rău. Ştiu că nu pricepi. E mai bine pentru dumneata. Dar iată sfatul meu: alungă

orice gînd legat de acel *lama* care a murit aici. Alungă orice gînd legat de fiul dumitale. Alungă orice gînd legat de răzbunare. Du-te acasă. Toate celelalte căi îţi sînt închise. Acum zeii se joacă doar. Pleacă înainte ca ei să se plictisească de joacă.

Ce însemna „pentru mine eşti sfînt“? Christopher îşi aduse aminte de bărbatul cel slab de la Hexam. „Am ordin să nu îţi fac rău“, îi spusese.

— Vrei să spui că dumneata l-ai omorît pe Martin Cormac?

Christopher făcu un pas spre călugăr. Bărbatul nu se clinti.

— Nu înţelegi, şopti călugărul.

Christopher avea impresia că aude bîzîit de muşte în odaie. Vedea lumina lunii revărsîndu-se peste cearşafurile albe răvăşite. Simţea că se înăbuşă.

— Înţeleg! ţipă, acoperind bîzîitul.

Călugărul clătină din cap:

— Nu înţelegi nimic, şopti.

Christopher se apropie mai mult, dar ceva îl reţinea, pa- ralizîndu-i dorinţa da a-l ataca pe necunoscut.

— Te rog. Nu încerca să-mi faci vreun rău. Dacă o faci, voi fi forţat să ripostez. Şi nu vreau să-mi încarc conştiinţa cu asta. Azi mi-am pătat *karma* cu sînge. Dar dumneata eşti sfînt: nu mă obliga să te ating.

Christopher simţea în el născîndu-se o furie surdă, dar calmul bărbatului îi paraliza dorinţa de a-l lovi. Bărbatul se ridică şi veşmintele căzură în falduri elegante în jurul trupului său.

— Eu te-am avertizat. Pleacă din Kalimpong. Întoarce-te în Anglia. Dacă încerci să mergi mai departe, nu-mi pot asuma responsabilitatea pentru ceea ce ţi se va întîmpla.

Se îndreptă spre uşă şi, în trecere, faldurile sutanei îl atinseră uşor pe Christopher.

Christopher nu află niciodată ce s-a întîmplat după aceea. Simţi pe mînă atingerea sutanei călugărului. Îşi

aminti de atingerea plasei contra ţînţarilor din locuinţa lui Cormac şi simţi cum îl cuprinde un val de furie. Calmul călugărului nu însemna nimic: voia să-l plesnească, să-l supună unui soi de judecată.

Nu simţi decît mîna călugărului pe gîtul lui, o atingere uşoară, lipsită de violenţă sau de durere. Apoi lumea se întunecă, iar el simţi că se prăbuşeşte, alunecînd la nesfîrşit într-un abis întunecat, fără culoare, care înghiţea totul, pentru vecie.

*

Visa că era învăluit de tăcere, iar tăcerea îl cuprindea ca un înveliş moale, de ceară. Ceaţa se topi, iar el mergea prin coridoare pustii. De o parte şi de cealaltă se înşiruiau săli de clasă goale şi tăcute; în lumina razelor prelungi de soare praful de cretă plutea asemenea polenului. Urca pe scări care se întindeau mult deasupra lui, la infinit. Apoi ajunse pe un palier din care se deschidea un alt coridor. De undeva auzi un zumzet. Intră pe prima uşă care îi ieşi în cale şi se pomeni într-un dormitor lung, înecat în linişte. Pe tavan, deasupra locului gol dintre paturi, se înşirau două rînduri de cîrlige ruginite.

De fiecare cîrlig era legată o funie, iar la capătul fiecărei funii atîrna trupul unei fete tinere. Toate purtau cămăşi albe şi erau întoarse cu spatele la el, iar părul le era lung, şi negru, şi mătăsos.

Privi oripilat cum funiile se răsucesc şi cum trupurile se întorc. Camera răsuna de un bîzîit insistent, dar nu vedea nici o muscă. Pe neaşteptate, se trînti o uşă şi ecoul străbătu întreaga clădire.

— Treziţi-vă, *sahib!* Treziţi-vă!

Se forţă să deschidă ochii, dar parcă avea pleoapele lipite.

— Nu puteţi zace aici, *sahib!* Vă rog, ridicaţi-vă!

În sfirşit, făcu un efort şi deschise ochii, fără să simtă

vreo durere.

Călugărul dispăruse. Tînărul Lhaten stătea aplecat deasupra lui, cu o expresie de îngrijorare pe faţă. El însuşi zăcea pe podeaua camerei, întins pe spate.

— Călugărul mi-a spus că o să vă găsesc aici, *sahib.* Ce s-a întîmplat?

Christopher îşi scutură capul, să-şi limpezească gîndurile. Parcă avea un ghem de cîlţi în loc de creier. Cîlţi amestecaţi cu aşchii de fier.

— Nu ştiu. De cînd zac aici?

— Nu de mult, *sahib.* Cel puţin, aşa cred eu.

— Lhaten, mai sînt poliţişti afară?

— Unul singur. Se spune că vă caută pe dumneavoastră. Aţi făcut ceva rău?

Scutură din nou capul. Cîlţii păreau să aibă mai degrabă greutatea cimentului.

— Nu, Lhaten. Dar nu mi-e uşor să-ţi explic. Poţi să mă ajuţi să mă ridic?

— Desigur.

Băiatul îşi strecură o mînă sub ceafa lui Christopher şi îl ridică în capul oaselor.

Cu ajutorul lui, Christopher se tîrî pînă la scaun. Se simţea mai zdruncinat decît oricînd, ca şi cum tot aerul i-ar fi fost brusc absorbit din plămîni. Nu ştia ce-i făcuse călugărul, însă pe moment îl lăsase inconştient, fără să-i facă alt rău. Auzise deseori despre astfel de tehnici, dar pînă acum nu văzuse nici una pusă în practică.

— Poliţia ştie că sînt aici, Lhaten?

Băiatul clătină din cap. Avea şaisprezece ani, poate şaptesprezece. Christopher bănuia că e nepalez.

— Trebuie să ies de aici fără să fiu văzut, îi mărturisi Christopher băiatului. Mă poţi ajuta?

— Nici o problemă, *sahib.* În spatele casei, nu e postat nimeni. Dar unde veţi merge? Se spune că peste tot sînt poliţişti care vă caută pe dumneavoastră. Trebuie să fi făcut ceva foarte grav.

Băiatul părea foarte incitat de această posibilitate.

Christopher încercă să-şi scuture capul, dar ceafa refuza să-l asculte.

— Nu am făcut nimic, Lhaten. Dar a fost ucis un om. Eu l-am găsit.

— Şi poliţia crede că dumneavoastră l-aţi ucis?

Lhaten ridică din sprîncene şi fluieră. Christopher îşi aminti că William făcea acelaşi gest ca să-şi arate mirarea.

— Da. Dar nu am făcut-o eu. Mă crezi?

Lhaten ridică din umeri:

— Are vreo importanţă? Fără îndoială că era un om foarte rău.

Christopher se încruntă:

— Nu, Lhaten, nu era. Şi are importanţă. E vorba de doctorul Cormac. A fost la mine noaptea trecută. Îţi aduci aminte?

Asta păru să-l dezmeticească pe Lhaten. Îl cunoştea pe Cormac. Doctorul îl îngrijise de mai multe ori. Îl simpatiza.

— Nu vă faceţi griji, *sahib.* Vă scot eu de aici. Dar trebuie să aveţi un loc unde să mergeţi.

Christopher şovăi. Nu era sigur că putea avea încredere în băiat. Dar de-acum lucra pe cont propriu. Nimeni de la Londra n-ar fi fost dispus să intervină pentru el. Şi nici nimeni de la New Delhi. Avea nevoie de ajutorul băiatului.

— Lhaten, începu, conştient că îşi asumă un risc. Vreau să plec din Kalimpong. Trebuie să părăsesc India.

— Desigur. Nu trebuie să rămîneţi în India. Unde doriţi să mergeţi?

Christopher şovăi din nou. Dacă poliţia îl va interoga pe băiat…

— Puteţi avea încredere în mine, *sahib.*

Ce dorea băiatul? Bani?

— Dacă e vorba de bani…

— Vă rog! O umbră de tristeţe sinceră trecu peste chipul băiatului. Nu vreau bani. Vreau să vă ajut, atîta

tot. Unde vreţi să mergeţi?

Christopher îşi dădu seama că-şi iroseşte timpul. Poliţia se putea întoarce în orice clipă în odaia lui, să-i cerceteze lucrurile. Bănuia că ei au fost cei care răscoliseră camera a doua oară.

— Vreau să traversez Sebu-la, spuse cu voce gravă. În Tibet. Dacă se poate, aş dori să pornesc în noaptea asta.

Lhaten îl privi consternat. Ca şi cum şi-ar fi exprimat dorinţa de a pleca pe Lună.

— Cu siguranţă că aţi vrut să spuneţi Nathu-la, *sahib.* Sebu-la este închisă. Va rămîne închisă pe toată durata iernii. E posibil să se închidă chiar şi Nathu-la şi trecătorile următoare, în caz că se schimbă vremea.

— Nu, m-am referit la Sebu-la. Prin valea Tista, peste Lachen, apoi prin trecători. Am nevoie de o călăuză. De cineva care cunoaşte drumul.

— Cred că nu vă simţiţi bine, *sahib.* Din cauza loviturii aceleia de noaptea trecută. Iar astăzi…

— La naiba, ştiu ce fac! îl repezi Christopher.

— Desigur, *sahib,* iertaţi-mă.

— Nu-i nimic. Îmi pare rău că am strigat la tine, Lhaten. Cred că par cam scrîntit, hm?

Băiatul zîmbi.

— Bănuiam eu. Ei bine, cunoşti pe cineva destul de nebun ca să mă conducă cel puţin pînă acolo? N-o să-i pretind să traveseze împreună cu mine. Doar să mă ducă pînă la Sebu-la. Plătesc bine.

— Da, cunosc pe cineva.

— Excelent! Crezi că poţi să mă conduci la el fără să fim văzuţi?

Lhaten zîmbi din nou:

— Foarte uşor.

Christopher se ridică. I se învîrtea capul.

— Atunci, să mergem.

— Nu e nevoie, *sahib,* aveţi călăuza chiar aici. Eu vă pot conduce la Sebu-la. Poate şi eu sînt puţin scrîntit.

Christopher se aşeză din nou. Băiatul îl irita, deşi era

conştient că nu ar trebui să fie.

— Că bine zici. Nu mă duc la picnic. Încerc să trec în Tibet, fără să dau alarma în jumătate din munţii Himalaya. Principalul ţel este să ajung acolo întreg. Am nevoie de o călăuză adevărată, nu de un mucos angajat la han.

Chipul lui Lhaten se lungi. Era ca şi cum ar fi primit o palmă de la Christopher.

— Iartă-mă dacă…, începu Christopher, dar Lhaten îl întrerupse.

— Nu sînt un mucos. Am optsprezece ani. Şi sînt o călăuză adevărată. Ai mei sînt şerpaşi. Cunoaştem muntele, aşa cum ţăranii îşi cunosc ogorul. Am traversat de nenumărate ori Sebu-la, împreună cu tata.

— Iarna?

— Nu, iarna, nu. Nimeni nu traversează trecătoarea pe timp de iarnă. Nimeni.

— Eu voi traversa Sebu-la iarna, Lhaten.

— Fără ajutorul meu, *sahib,* nu veţi ajunge nici pînă la prima trecătoare.

Lhaten avea dreptate. Iarna, Christopher avea nevoie de ceva mai mult decît de norocul şi de puţina sa experienţă ca să găsească şi să traverseze Sebu-la. În clipa aceea nici măcar nu se gîndea la ce va face odată ajuns acolo. Un lucru era sigur: nu putea alege traseul care ducea prin valea Chumbi sau drumul mai popular, spre est. Peste tot erau santinele. Toate caravanele şi toţi călătorii singuratici erau opriţi şi controlaţi la sînge. Dacă avea noroc, putea scăpa doar cu întoarcerea din dram. Mult mai mare era probabilitatea ca vizitatorul de acum o jumătate de oră şi amicii lui să-l aştepte, iar călugărul îi spusese verde-n faţă că prietenii lui nu aveau nici o reţinere în a-i face rău.

— De ce vrei să-ţi rişti pielea într-o călătorie ca aceasta, Lhaten?

Băiatul ridică din umeri:

—E a treia iarnă pe care o petrec aici, *sahib.*

Dumneavoastră cîte ierni aţi putea rămîne într-un loc ca ăsta?

Christopher privi în jur prin cameră, la mobila sărăcăcioasă, la şopîrla care moţăia pe perete.

— Nu ţi-e frică să porneşti la drum pe o astfel de vreme?

Lhaten zîmbi, apoi chipul îi deveni mai grav decît oricînd:

— Mi-e foarte frică.

Asta îl făcu pe Christopher să se hotărască. Îl va lua cu el pe puşti. Ultimul lucru de care avea nevoie în această călătorie era o persoană care nu ştie ce este frica.

18

Se rătăciseră. Trecuseră două zile de cînd se luptau cu zăpada şi cu vîntul, dar nu se zărea nici urmă de *chorten-ul* despre care spusese Tobchen că marchează intrarea în valea Gharoling. Pierduseră şi poneiul. Căzuse într-o crevasă adîncă în ziua precedentă, luînd cu el şi ceea ce le mai rămăsese din provizii. Nu putea uita nechezatul animalului muribund, prăbuşit fără scăpare, pradă durerii. Urletul acela îi urmărise mile întregi în tăcerea înconjurătoare.

Bătrănul obosea văzînd cu ochii. Nu numai fizic, dar şi psihic. Voinţa îi era mai zdruncinată, şi băiatul îşi dădea seama că era pe punctul de a se da bătut. De multe ori trebuia să-l trezească pe bătrîn dintr-o stare de reverie sau de somn din care nu dorea să fie deşteptat. Uneori urcau pînă în locuri pierdute în nori grei şi îngheţaţi, care ascundeau vederii tot ce era în jur în imensitatea albă a zăpezii. Avea senzaţia că bătrînul ar dori să meargă înainte prin nori pînă va dispărea de tot, aşa că îl ţinea strîns de mînă, forţîndu-l să înainteze. Fără el, s-ar fi

rătăcit pentru totdeauna.

— Doamna Chindamani va veni la Gharoling, Tobchen?

Bătrînul oftă:

— Nu cred, stăpîne. *Pemá* Chindamani trebuie să rămînă la Dorje-la. Acolo îi este locul.

— Dar spunea că ne vom mai întîlni.

— Dacă aşa a spus, aşa va fi.

— Dar nu la Gharoling?

— Nu ştiu, stăpîne.

Şi bătrînul continua să meargă, orbecăind prin viscol mormăind cuvintele *mantra, om mani padme hum,* ca o bă- trînă care-şi ară pămîntul. Da, asta era. Arăta exact ca o bătrînă care ară.

*

Îl pierdu pe bătrîn în cea de a şaptea zi, între ora trezirii şi cea a primului popas. Nu existase nici un semn prevestitor. Tobchen mergea în faţă, ca de obicei, învăluit într-un nor, îndemnîndu-l să-l urmeze încet. La început, totul păruse normal, apoi norul se ridică şi văzu că în faţă drumul era pustiu. În stînga cărarea era mărginită de o prăpastie abruptă, care se deschidea în jos într-un nor. Strigă numele bătrînului cu toate puterile, rugător, timp de mai bine de o oră, dar nu-i răspunse decît ecoul. O rază de soare se reflectă de pe piscul muntelui din faţă. Deodată, Samdup se simţi îngrozitor de singur.

Avea zece ani. Tobchen spunea că a trăit mai multe secole, dar aici, prizonier al zăpezii şi al ceţii, se simţea doar un copil. Fără ocrotirea bătrînului ştia că n-are nici o şansă. Habar nu avea încotro să o ia: înainte sau înapoi – lui i se părea totuna. Muntele părea că îşi bate joc de el. Chiar dacă era bătrîn de secole, la ce-i folosea? Numai zeii erau mai bătrîni decît munţii.

În sac avea destulă mîncare cît să-i ajungă pentru

două zile, dacă mînca puţin. Măcar dacă ar vedea *chorten*-ul sau un drapel pentru rugăciuni sau dacă ar auzi sunetul goarnei de la templul din depărtare! Dar nu vedea altceva decît crestele de gheaţă şi nu auzea altceva decît urletul vîntului.

Petrecu noaptea în întuneric, plîngînd, pentru că îi era frig şi pentru că era singur şi înspăimîntat. Ar fi vrut să nu fi plecat niciodată de la Dorje-la Gompa, să fi rămas acolo cu *Pemá* Chindamani şi cu ceilalţi prieteni. Nu-l întrebase nimeni dacă voia să devină un *trulku.* Pur şi simplu, veniseră în urmă cu şapte ani la casa părinţilor săi, îl testaseră şi îi spuseseră cine este.

Îi plăcuse să locuiască împreună cu părinţii lui. Într-adevăr, nu era atît de măreţ ca viaţa în *labrang-ul* său de la Dorje-la, dar nu-l punea nimeni să studieze şi nu-i cerea nimeni să participe ore în şir la ceremonii, îmbrăcat în veşminte de mătase şi obligat să stea nemişcat.

Cînd noaptea se sfîrşi, lumea era învăluită în ceaţă. Rămase pe loc, simţind cum îl pătrunde umezeala pînă la oase, temîndu-se să se mişte, ca să nu dea de o nouă prăpastie. Ştia că va muri şi, în felul lui copilăresc, era revoltat. Desigur, moartea nu îi era străină. Văzuse trupurile mumificate ale călugărilor înveşmîntaţi în *chörten*-uri aurii, la ultimul nivel al *gompei,* unde nu putea sta nimeni mai presus de ei. Una dintre primele sale misiuni la Dorje-la a fost de a prezida ceremonia de înmor- mîntare a unuia dintre călugării bătrîni, un *lob-pon* pe nume Lobsang Geshe. Şi peste tot, pe pereţii şi pe tavanul mănăstirii, morţii dansau ca nişte copii. De la vîrsta de trei ani, îi fuseseră tovarăşi de joacă. Dar îi era totuşi frică.

În pîcla din jur timpul nu avea nici o consistenţă, aşa că nu avea nici cea mai vagă idee ce perioadă a zilei era cînd auzi zgomot de paşi. Ascultă împietrit. Prin trecători bîntuiau demoni. Demoni şi *ro-lang,* cadavrele umblătoare ale oamenilor loviţi de trăsnet, care rătăceau

prin munţi, incapabili să moară şi să renască. În lungile nopţi în *labrang, Pemá* Chindamani îl copleşise cu poveşti înspăimîntătoare, pe care el le ascultase la lumina luminării, cu ochii larg deschişi. Dar aici, înconjurat de ceaţă, poveştile îi reveneau în minte, îngheţîndu-i sîngele în vine.

Din negură se desprinse o siluetă înaltă, înveşmîntată în negru. Băiatul se lipi de stîncă, rugîndu-se zeului Chenrezi sau zeiţei Tara să îi vină în ajutor. Începu să murmure mantrele pe care la învăţase de la Tobchen. *Om Ara Pa Tsa Na Dhi,* recită versurile *Mantrei* lui Manjushri, pe care le învăţase recent.

— Rinpoche, tu eşti? se auzi o voce înfundată. Băiatul strînse pleoapele şi recită mai repede mantra. Dorje Samdup Rinpoche? Sînt Thondrup Chophel. Vin de la Dorje-la după tine.

Simţi strîngerea unei mîini pe braţul lui şi aproape că îşi muşcă limba de frică.

— Te rog, Rinpoche, să nu-ţi fie frică. Deschide ochii. Sînt eu, Thondrup Chophel. Am venit să te duc înapoi.

În sfîrşit, băiatul îşi învinse teama şi îndrăzni să deschidă ochii.

Nu era Thondrup Chophel. Nu era nimeni dintre cei cunoscuţi. Era un demon îmbrăcat în negru, cu chipul înspăimîntător vopsit, care îl privea încruntat. Sări în sus, gîndindu-se să o rupă la fugă. O mînă îl apucă strîns de braţ. Întoarse capul spre demon, cuprins de groază. Creatura îşi scoase masca. Era o mască din piele, asemănătoare cu cea pe care o purta unul dintre călătorii întîlniţi cu trei zile în urmă. De sub ea se ivi chipul familiar al lui Thondrup Chophel.

— Îmi pare rău că te-am speriat, stăpîne. Unde este Geshe Tobchen? întrebă după o clipă de tăcere.

Micul Rinpoche îi explică.

— Atunci trebuie să-i fim recunoscători zeului Chenrezi că m-a îndrumat spre tine. Priveşte, chiar şi ceaţa se ridică. După ce mîncăm, pornim la drum.

La început mîncară în tăcere ceai simplu şi *tsampa,* ca de obicei. Thondrup Chophel nu era un om prea vorbăreţ. Băiatul nu-l simpatizase niciodată: era *geku*-ul colegiului de la mînăstire, însărcinat cu păstrarea disciplinei în rîndul călugărilor. Samdup îşi amintea de silueta lui îmbrăcată în roba grea, cu umeri vătuiţi, plimbîndu-se printre şirurile de capete rase în timpul slujbelor din marea sală a templului de la Dorje-la. Pe Samdup nu-l mustrase niciodată, aceasta fusese sarcina lui Geshen Tobchen, *jegten gegen*-ul băiatului, tutorele şi profesorul său personal. Însă Thondrup Chophel îi aruncase deseori priviri înspăimîntătoare şi nu se sfiise niciodată să îl pîrască lui Tobchen.

— Ai venit să mă duci la Gharoling?

— Gharoling? De ce ar trebui să mergem la Gharoling, stăpîne? Am venit să te duc înapoi la Dorje-la Gompa.

— Dar Geshe Tobchen mă ducea la Gharoling, să studiez cu Geshe Tsering Rinpoche. Spunea că în nici un caz nu trebuie să mă întorc la Dorje-la.

Călugărul clătină din cap:

— Te rog să nu te opui, stăpîne. Am primit ordin să te duc înapoi. Stareţul e îngrijorat din cauza ta. Geshe Tobchen nu avea permisiunea să te ia cu el, darămite să te ducă la Gharoling. Eşti prea mic ca să înţelegi. Dar trebuie să te întorci cu mine. Nu ai de ales.

— Dar Geshe Tobchen m-a avertizat că…

— Da? Te-a avertizat că ce?

— Că… este periculos.

— Unde? La Dorje-la?

Băiatul încuviinţă din cap. Se simţea nefericit, incapabil să respecte învăţăturile profesorului său.

— Cred că te înşeli, stăpîne. La Dorje-la nu există nici un pericol. Acolo vei fi în siguranţă.

— Şi dacă eu vreau să mă duc singur la Gharoling?

Observă cum mînia îl cuprinde pe *geku.* Era un bărbat puternic, iute la mînie. Samdup îl văzuse de multe ori împărţind pedepse.

— Ai muri înainte să ajungi la Gharoling. Nu acesta este drumul. Gharoling este departe de aici. Am venit să te duc înapoi la Dorje-la. Fără ceartă. Nu ai de ales.

Băiatul privi în ceaţă. Lumea era, într-adevăr, un loc înfricoşător. Oamenii şi animalele se prăbuşeau în hăurile ei şi nu se mai întorceau niciodată. Dacă rămînea aici, avea să cadă şi el şi să fie înghiţit. Geshe Tobchen ar fi ştiut ce să facă. El ştia întotdeauna. Dar Geshe Tobchen dispăruse în ceaţă. Nu avea de ales: trebuia să se întoarcă la Dorje-la.

PARTEA A II-A
AVATARUL

Moto:

„Am rămas să-mi duc coşmarul pînă la sfirşit.“
Joseph Conrad, *Heart of Darkness*

19

Părăsiră Kalimpongul noaptea tîrziu, după ce se

întunecă de-a binelea şi nu-i mai putea trăda nici o rază de Lună. Doar lătratul cîinilor vagabonzi le marca trecerea. Undeva, într-un balcon ascuns privirilor, o femeie plîngea în întuneric. La Knox Homes, în spatele bisericii, rugăciunea de seară se încheiase; o fetiţă stătea întinsă în pat, trează, ascultînd strigătul rău prevestitor al cucuvelei.

Christopher petrecu restul zilei într-o anexă dezafectată a hanului, în timp ce Lhaten făcu aprovizionarea – cîte puţin de aici, cîte puţin de acolo, ca să nu trezească bănuieli. Cumpără mîncare, mai ales *tsampa* şi făină de orz prăjit, unt, ceai, cîteva bucăţi de carne de vită uscată şi sare. Christopher îi dăduse şi o listă de mărfuri a căror utilitate rămînea pentru Lhaten un mister; o sticluţă de vopsea de păr neagră, iod, tinctură din frunze de nucă, cîteva lămîi şi un borcan de clei. Mai schimbă şi nişte bani, oferind rupii în schimbul cîtorva *trangkas* tibetane la rata de unu la cinci. Din proprie iniţiativă, Lhaten schimbă o parte din *trangkas* în monede de aramă cu valoare mai mică: numai un bărbat foarte bogat sau un *pee-ling* ar purta asupra lui o sumă atît de mare în *trangkas* de argint, iar el se îndoia că noul său prieten şi-ar dori să fie luat drept unul dintre aceştia.

De la oficiul poştal din strada Albert, Lhaten expedie o telegramă lui Winterpole: „Veşti din partea unchiului William. Complicaţiile de aici fac imposibilă şederea la mătuşa. Prietenii propun plecarea în tabără la munte. Posibil să nu pot lua legătura în cursul lunii viitoare.“ De asemenea, lăsă un mesaj mai explicit la Agenţia Comercială Britanică, pe care Frazer urma să-l transmită pe o cale mai sigură la Londra. Acesta îi vestea pe cei de acasă cum se simte tînărul Christopher în India îndepărtată şi îl ruga pe Winterpole să ceară deschiderea unei investigaţii asupra lui Carpenter şi asupra Orfelinatului Knox Homes.

Înainte de a pleca, Christopher se machie. Tremurînd tot, se dezbrăcă pînă la piele şi se unse cu un amestec

făcut din tinctură din frunze de nuc şi iod. După ce pelicula maronie se uscă, se îmbrăcă din nou, de astă dată cu haine groase, potrivite călătoriei care îi aştepta. Peste ele puse nişte zdrenţe urît mirositoare şi peticite, găsite de Lathen în nu se ştie ce ungher. Christopher nu-l întrebă de unde anume le are - prefera să nu ştie. Vopseaua de păr dădu rezultate bunicele pentru un produs purtînd eticheta: „Renumita vopsea şi balsam de păr a lui Phatak, eficientă împotriva albirii părului, calviţiei şi a mîncărimilor de piele a capului“. În sticluţă rămăsese destul cît să repete operaţiunea săptămînal, presupunînd că pînă atunci nu va cheli. Ultima mişcare era cea mai dificilă: Christopher stoarse cîteva picături de lămîie drept în ochi. Ustura ca naiba, dar cînd putu în sfîrşit să se privescă în oglindă, văzu că ochii nu mai erau albaştri, ci destul de închişi la culoare ca să se potrivească cu nuanţa pielii şi a părului.

În noaptea aceea merseră cît putură de mult, ca în zori să fie cît mai departe de Kalimpong. Prima destinaţie era Namchi, cam la şapte mile spre nord-vest. Orbecăind prin întuneric, fără vreun reper la vedere, trecură graniţa dintre India Britanică şi Sikkim. Christopher realiză că nu traversaseră doar o frontieră fizică. Munţii care se înălţau în faţă existau atît în mintea lui Christopher, cît şi în realitate.

Trecuseră de Namchi imediat după miezul nopţii. Era o adunătură de căsuţe din bambus tăcute, nepăzite, cufundate în somn. Christopher nu îşi dădea seama cum se poate orienta Lhaten în întuneric. Cărarea urca uneori, alteori trecea peste lunci mustind de apă şi, o dată, chiar printr-un pîlc de pomi. Dincolo de lizieră pădurea devenea mai deasă, dar ei trecură chiar pe la margine şi intrară în zona trecătorii.

La sfatul lui Lhaten făcură un popas la vreo trei mile de Namchi. Christopher simţea că nu poate închide un ochi şi ar fi vrut să continue drumul, dar Lhaten insistă

să se odihnească:

— Mîine o să fiţi obosit şi mai avem de mers pînă să trecem de sate. Chiar dacă nu puteţi dormi, trebuie să vă odihniţi. Eu o să dorm. Am avut o zi grea… şi ştiu ce ne aşteaptă.

Lhaten părea că devenise alt om după ce plecară din Ka- limpong. Acolo fusese servil, aproape umil, adresîndu-i-se lui Christopher cu apelativul, *„sahib“* şi comportîndu-se în toate privinţele ca orice membru al unei rase inferioare faţă de stăpînul său. Totuşi, cu cît se îndepărtă mai mult de oraş, cu atît mai vizibil devenea simţul său înnăscut de independenţă. Folosea cuvîntul, *„sahib“* din ce în ce mai rar, rostindu-l cu un amestec de ironie şi cu ceva afecţiune. Christopher încă se întreba de ce se oferise băiatul să-l călăuzească, ştiind că este suspectat de crimă. Dar de la bun început fusese convins că Lhaten nu se lăudase cînd îi spusese că mai făcuse aşa ceva.

Christopher se căzni să adoarmă, dar nu reuşi decît să aţipească, trezindu-se din cînd în cînd şi ascultînd respiraţia egală a lui Lhaten alături de el. Pămîntul era tare, iar aerul tăios de rece, ziua avea să se mai încălzească, dar asta nu era în momentul acela nici o alinare. Pentru Christopher, imaginile zilei trecute erau încă prea proaspete ca să şi le poată scoate din minte.

Cerul deveni purpuriu, apoi roşu şi auriu, pe măsură ce soarele se ridica deasupra culmilor Bhutanului. Lumina îl trezi pe Lhaten. Îşi propusese ca în ziua aceea să facă un drum mai lung, îndepărtîndu-se cît mai mult de cărarea bătută. De la distanţă, *pee-ling*-ul putea trece drept un călător nepalez, dar nu dorea ca cineva să examineze mai îndeaproape deghizarea lui Christopher. Mai presus de toate, înălţimea lui ar fi atras atenţia. Iar în privinţa asta nu puteau face absolut nimic.

La Damtung drumul se bifurca. Spre stînga, cărarea ducea la mănăstirea budistă Pemayangtse, iar în dreapta se lărgea puţin şi cobora spre rîul Tista. Acesta era

drumul principal spre Gantok, capitala sikkimeză.

— Trebuie să mergem pe drumul spre Gantok, *sahib.* Nu avem de ales. Dacă ne întîlnim cu cineva, lasă-mă pe mine să vorbesc. Voi spune că eşti mut.

Drumul cobora în pantă, abrupt. În vale, Tista curgea învolburată, umflată de ploile căzute recent. Era un rîu larg, dar avea vigoarea unui pîrîu de munte care curge prin defileuri abrupte. Trecură în grabă pe lîngă satele Temi şi Tarko, asemenea unor ţărani nerăbdători să ajungă la tîrgul de la Gantok. Căldura devenise insuportabilă. La prînz mergeau deja dezbrăcaţi pînă la brîu. Frigul din cursul nopţii era doar un vis sau o amintire vagă.

De jur-împrejur, jungla umedă îi înconjura sufocant. Îi atingea din mers, cu frunzele ca nişte degete şi cu lujeri atîrnînd de pe crengile acoperite de muşchi, asemenea unor şerpi alunecoşi. Ferigi uriaşe îşi croiau drum cu greu printre bambuşi şi palmieri. Toată vegetaţia era acoperită de viţă sălbatică şi de plante căţărătoare. Orhideele albe creşteau din belşug, umplînd aerul cu parfumul lor de flori de cimitir. Printre umbre, şerpi cu pielea imprimată cu modele strălucitoare se strecurau printre rădăcinile noduroase ale copacilor şi prin vegetaţia putrezită de pe pămînt. Aerul era greu, umed, saturat de un iz de descompunere. Respirau în silă, ca şi cum s-ar fi aflat într-un loc contaminat.

Aici, în pădure, viaţa şi moartea erau inseparabile: plantele şi animalele mureau şi putrezeau, asigurînd hrană pentru generaţia nouă care îşi iţea capul în tot locul. În jurul lor, totul pulsa de viaţă, tumultoasă, verde, fierbinte. Totul părea cuprins de frenezie: insectele, florile, şerpii, animalele – toate ardeau în focul ei.

La un moment dat, Christopher văzu un roi de fluturi zburînd aproape de pămînt în bătaia soarelui. Aripile lor păreau cuprinse de flăcări: străluceau roşii, albastre, galbene, ca cioburile de sticlă vopsită ale unui vitraliu dintr-o catedrală. Dar, cînd se apropie, observă că roiau

deasupra hoitului unui mic animal din care se hrăneau. Altă dată, Lhaten îi arătă o floare singuratică, de o rară frumuseţe, o bijuterie purpurie atîrnînd la capătul unei tije lungi: iar deasupra ei, ascunsă în întuneric, se întindea o pînză de păianjen în care se zbăteau cîteva insecte muribunde, atrase de petalele roşii.

De la început fuseseră hărţuiţi de lipitori. Semănînd cu nişte viermi scurţi, subţiri, aceste creaturi mărunte cădeau pe ei cînd se aşteptau mai puţin, strecurîndu-se prin cea mai mică deschizătură, pînă ajungeau la carnea după care tînjeau. Ajunse acolo, sugeau sîngele pînă se săturau. Era în zadar să le îndepărteze. Dacă le rupeau, gura le rămînea intactă, dacă le smulgeau, lăsau o urmă sîngerîndă. La fiecare cîteva mile, Christopher şi Lhaten erau nevoiţi să se oprească şi să aplice săculeţi mici cu sare, înmuiaţi în apă, ca lipitorile să se strîngă şi să cadă.

Multă vreme merseră în tăcere. Căldura şi aerul înăbuşitor le tăia orice chef de vorbă, însă în jur totul răsuna de ciripitul păsărilor multicolore, de orăcăitul broaştelor şi de ţipetele maimuţelor, de vacarmul tuturor celorlalte vieţuitoare din pădure. Jungla parcă aruncase o vrajă asupra lor, îngheţîndu-le vorbele pe limbă, în timp ce lipitorile le sugeau sîngele.

Dar noaptea, cînd se opreau să se odihnească, începeau să discute în şoaptă, în timp ce animalele de pradă îşi pîndeau viitoarele victime, iar florile umpleau aerul cu parfumul lor greu.

— Aţi luptat în război *sahib,* în războiul cel mare? Aţi văzut tancuri şi avioane?

— Nu, Lhaten. Nu am văzut nimic din toate acestea. Eram aici, în India. Erau spioni, spioni germani. Voiau să aducă războiul pînă aici, să ne ia India.

— Să vă ia India…

— Da, desigur. Dar nu ca să o dea înapoi indienilor. O voiau pentru ei. Atunci ar fi fost un *raj* german.

— Ar fi fost vreo deosebire?

Christopher cîntări puţin lucrurile. Pentru britanici, ar fi

fost, fără îndoială. Dar pentru indieni? Sau pentru nepalezi, cum era Lhaten? Ar fi dorit să spună „da“, dar nu era ferm convins şi nu o putea spune.

— Aţi prins germani în India?

— Da.

— I-aţi omorît?

— Pe unii, da. Pe ceilalţi i-am băgat la închisoare.

— Pentru că voiau să cucerească India?

— Da.

— Ca englezii?

— Da.

În întuneric se mişcă ceva. Un ţipăt dezarticulat fu urmat imediat de un fîlfîit de aripi. Animale de pradă şi victime alergau încolo şi încoace, prinse într-un joc nocturn, straniu.

În cea de-a treia zi dădură peste ruinele unui templu în mijlocul unui luminiş năpădit de buruieni. Iedera venera în felul ei propriu imaginile prăbuşite ale lui Shiva şi ale lui Vishnu, mîngîindu-le cu degete acaparatoare. Peste tot, blocuri de piatră prăvălite peste alte blocuri de piatră crăpate, erodate de ploi şi temperaturi ridicate, năpădite de fiinţa vie şi verde a junglei.

Christopher intră în luminiş, mînat de o curiozitate morbidă. Lhaten rămase în urmă, reţinut de un soi de teamă la vederea locului părăsit de atîta vreme. Îl urmări pe Christopher care trecea de la un zid acoperit de muşchi la altul, abia atingînd cu vîrful degetelor incrustaţiile vechi şi inscripţiile de mult uitate. Privea cu teamă zeii ciudaţi care zăceau prăbuşiţi în iarbă, în poziţii ciudate. Văzu un şarpe strecurîndu-se printre degetele lui Shiva, ca un sceptru viu în mîna zeului.

— N-ar trebui să vă duceţi acolo, *sahib,* îi strigă Lhaten dintre copaci, redevenind umil sub imperiul fricii. În locul ăsta bîntuie spiritele malefice. Ar trebui să vă cereţi iertare şi să plecaţi, *sahib.*

Undeva, sus, în vîrful copacilor, o pasăre scoase un ţipăt, apoi amuţi. Aici, în vecinătatea ruinelor, jungla

părea mai liniştită, ca şi cum aici s-ar fi aflat sufletul unei tăceri de veacuri. Christopher se întoarse şi-l văzu pe Lhaten făcîndu-i semne cu mîna, cu o expresie de teamă întipărită pe faţă.

— E-n regulă, Lhaten, strigă el, dar glasul îi răsuna sec şi aspru, şi nelalocul lui. Pe un zid scund din stînga lui ghici siluetele unor bărbaţi şi femei înlănţuiţi, cu membrele îndulcite de verdele moale al muşchiului. Nu mişca nimic. Nu se simţea nici o adiere, nici o pală de vînt proaspăt care să mişte frunzele. La picioarele lui mîna ruptă a unei statui dădea să strîngă în pumn aerul umed. Christopher se simţea ca şi cum zidurile junglei s-ar fi strîns mai aproape de el, sufocîndu-l. Brusc, simţi nevoia să se elibereze, să plece din locul acela şi să respire aerul proaspăt de munte. Fără o vorbă, veni lîngă Lhaten. Ocoliră luminişul şi porniră printre tufişuri, îndreptîndu-se către nord.

În noaptea aceea, la adăpostul întunericului, Lhaten îşi reluă întrebările:

— Acum nu mai sînt nemţi, nu-i aşa *sahib?*

— În India, vrei să spui?

— Da.

— Nu cred.

— Englezii şi germanii sînt acum în relaţii bune. Aşa este?

Christopher ridică din umeri:

— Nu ştiu cît de „bune“, dar trăim în pace unii cu alţii.

— Deci nu vînaţi nemţi.

— Nu, Lhaten, nu vînez nemţi.

— Pe cine căutaţi?

Christopher ar fi dorit să aprindă un foc de tabără. Cîte nopţi înnegurate îi mai aşteptau?

— Am un fiu. Un băiat pe nume William. Cineva l-a răpit. A fost adus la Kalimpong. Dar acum l-au dus mai departe, în Tibet, dincolo de Sebu-la.

Lhaten nu scoase o vreme nici un cuvînt:

— Aţi vorbit despre asta cu reverendul Carpenter?

întrebă într-un tîrziu.

— De ce ar fi trebuit să vorbesc cu el?

— Pentru că el ştie despre lucruri de felul ăsta. Despre băieţi care dispar sau despre fete pe care nu le mai vede nimeni niciodată. E o persoană foarte credincioasă. Un adevărat creştin – nu sînteţi de aceeaşi părere, *sahib?*

— Ce ştii despre Knox Homes, Lhaten?

Christopher nu uitase cum a reacţionat băiatul cînd s-a interesat pentru prima oară de orfelinat.

— Este un loc unde au grijă de copii. Şi, uneori, copiii pleacă şi se duc în altă parte. E un loc creştin.

— Ştiu mulţi despre asta, Lhaten? Că reverendul Carpenter vinde fete şi băieţi unor clienţi bogaţi?

Lhaten încuviinţă din cap:

— Da, unii ştiu. Dar reverendul Carpenter este un om sfînt, un om foarte bun. Noi îi sîntem cu toţii recunoscători pentru mila lui creştinească. Dacă v-aş fi spus de cum aţi venit că au dispărut copii, m-aţi fi crezut? Dacă propriul dumneavoastră fiu n-ar fi fost unul dintre ei, v-aţi mai fi dus să-i căutaţi? Christopher se înfioră. Băiatul avea dreptate. Ipocrizia avea mai mulţi adepţi decît oricare alt viciu. Unde-l duc pe fiul dumneavoastră?

Christopher cunoştea răspunsul sau, cel puţin, avea motive să creadă că îl ştie:

— Ai auzit vreodată de un loc numit Dorje-la?

Nu-i răspunse decît freamătul junglei.

— Lhaten, te-am întrebat dacă ai auzit de un loc pe nume Dorje-la?

În apropiere se auzi ţipătul subţire al unui liliac.

— Cred că e timpul să dormim, *sahib,* zise Lhaten într-un tîrziu. Nu răspunse la întrebarea lui Christopher.

20

Traversară rîul la Shamdong, pe un podeţ şubred, format din trei pari din bambus aşezaţi deasupra torentului rece ca gheaţa. Jungla ceda locul unei întinderi golaşe. În cea de-a şasea zi ajunseră la altitudinea de şapte mii de picioare, iar clima începea să se schimbe. Nu mai era cald. Pe culmile munţilor, vizibili din cînd în cînd, zăpada se contura în pete neregulate. Umbre alunecau pe piscurile îndepărtate, ca nişte bancuri de gheaţă care crapă şi alunecă în derivă. Deasupra lor se adunau nori albi şi cenuşii, aducînd cu ei ploaia rece, măruntă, care se prăvălea în rafale de gheaţă. Scoaseră din saci hainele groase şi le îmbrăcară.

Christopher îşi simţea inima grea. Nici chiar glumele şi rîsul lui Lhaten nu reuşeau să risipească proasta dispoziţie care pusese stăpînire pe el. Ridică privirea spre munţi, urmărind umbrele care alunecau pe zăpadă şi se înfioră, ca şi cum s-ar fi aflat deja acolo, în pustietatea aceea întunecată.

Trecură pe lîngă case din bambus, părăsite în timpul iernii. Uneori se adăposteau în cîte o cocioabă dintre acestea. Alteori erau nevoiţi să meargă mile întregi prin ploaie. Nu întîlniră nici un suflet, pentru că ocoleau pe departe fiecare sat sau cătun care le ieşea în cale. Pe cei cîţiva drumeţi rătăciţi îi ignorară, continuîndu-şi drumul, zgribuliţi şi tăcuţi, prin ploaia mocănească.

Imediat după Tsontang, rîul se bifurca, devenind Lachung în dreapta şi Lachen în stînga. Peste valea îngustă a rîului Lachen se lăsase o ceaţă uşoară, umedă. Fără un cuvînt, Lhaten pomi pe firul văii, păşind cu grijă printre bolovani şi pîlcuri de *duk-shing,* o buruiană otrăvitoare care creştea peste tot. A doua zi, ceaţa se ridică şi văzură, în sfîrşit, primele semne inconfundabile care marcau apropierea trecătorilor: toată valea era acoperită din loc în loc de zăpadă îngheţată.

Dimineaţa următoare, din cerul plumburiu începură să se cearnă fulgi grei de zăpadă. Mergeau tăcuţi, fiecare preocupat de propriile sale gînduri. Lhaten părea îngrijorat, dar nu-i spuse nimic lui Christopher. Drumul părea mai greu decît se aşteptase şi ştia că, pe măsură ce înaintau, va deveni şi mai dificil. Iar dacă vremea continua să se înrăutăţească, fiecare pas înainte avea să îi ducă mai aproape de punctul de unde nu mai exista întoarcere. Unicul lucru important acum era să calculeze cînd vor ajunge în acel punct.

Mai mult de atît, se apropiau de altitudinea critică de douăsprezece mii de picioare, dincolo de care orice tentativă de escaladare putea deveni periculoasă sau chiar fatală. Christopher îl asigurase că ajunsese la asemenea altitudine de mai multe ori. Dar omul se schimbă. Chiar şi inima unui bărbat călit putea să cedeze din cauza efortului.

Începea să se însereze, iar ei erau pierduţi într-un abis geros şi întunecat Simţeau atingerea fulgilor de zăpadă căzînd moi, reci, venind parcă dintr-o altă lume. Se aflau la douăsprezece mile altitudine faţă de satul Lachen, la capătul lumii. În spatele lor nu mai rămăsese decît Tangu, ultimul cătun înainte de intrarea în trecători. Unde vor ajunge doar dacă zeii şi vremea le-o vor permite.

După urcuşul abrupt dinspre Lachen ajunseră la înălţimea critică. Urmau să înnopteze acolo, iar după ce aveau să vadă cum se simte Christopher, vor decide dacă îşi mai puteau continua sau nu drumul. Dacă presiunea datorată altitudinii se dovedea a fi prea mare, trebuiau să coboare cît puteau de repede. Chiar şi o zi de întîrziere putea fi fatală.

Ridicară cortul micuţ din pînză ţesută din păr de iac într-un loc ferit, aproape de versantul văii. Toată noaptea Lhaten se foi agitat, incapabil să adoarmă. Băiatul era îngrijorat. La început fusese doar o bănuială, dar ultima zi i-o confirmase: erau urmăriţi. Li se luase urma cel

puţin de la Nampak, curînd după ce ieşiseră din junglă. Era foarte probabil că urmăritorii – avea certitudinea că erau cel puţin două persoane – se ţinuseră aproape de ei şi în pădure, dar acolo nu băgase de seamă.

Christopher dormi prost, tulburat de zăpada care cădea în falduri neîntrerupte, ca nişte petale albe în nopţile întunecoase şi tăcute de primăvară. În cortul bine izolat împotriva gerului muşcător era cald. Stihiile naturii se întorceau împotriva lor. Sus, în munţi, pale uşoare de vînt alunecau peste întinderile acoperite de gheaţă.

Dimineaţă, se iscă o mică altercaţie între ei. Lhaten dorea să rămînă pe loc încă vreo cîteva zile, ca să-i lase timp lui Christopher să se obişnuiască. Teoretic, băiatul avea dreptate, deşi nu ar fi putut explica de ce. La altitudinea de douăsprezce mii de picioare presiunea oxigenului din alveole scade la aproximativ cincizeci de milimetri; o dată cu aceasta, ventilaţia se accelerează, iar presiunea bioxidului de carbon din plămîni începe să scadă. De aici rezultă hipoxia, lipsă de oxigen cu consecinţe grave, dacă nu chiar mortale, în cazul în care organismul nu reuşeşte să se adapteze. În cursul acestei călătorii urmau să urce pînă la o altitudine de optsprezece mii de picioare. Dacă Christo- pher urcase deja la o asemenea înălţime, aclimatizarea ar fi trebuit să se producă relativ mai repede. Dar, după cum recunoştea el însuşi, nu mai trecuse prin trecători pe o asemenea vreme.

— Nu am nevoie de aclimatizare. Mă simt perfect, insistă el.

— Vă rog, *sahib,* nu mă contraziceţi! Pînă aici drumul a fost uşor. Dar greul abia vine. Lăsaţi-vă corpul să se obişnuiască.

— La dracu, am mai făcut-o, Lhaten. Nu te-am luat cu mine ca să-mi dai sfaturi. Arată-mi doar cum să ajung la trecătoare, atîta tot. După aceea te poţi întoarce şi la revedere.

Lhaten nu zise nimic. Irascibilitatea era deseori un efect al răului produs de altitudine.

— V-am promis că vin cu dumneavoastră pînă la trecătoare. Dacă doriţi, vă conduc prin ea. Singur nu veţi ajunge prea departe.

— O să mă descurc. Nu mă cicăli.

— N-aţi vrea să aşteptaţi măcar o zi, *sahib?* Pînă se mai potoleşte vremea.

Ninsoarea încetase încă de dimineaţă, dar atît în faţa, cît şi în spatele lor erau troiene uriaşe.

— Nu trebuie să pornim acum. Dacă începe iar să ningă, s-ar putea să nu mai răzbim dincolo. Sau poate chiar asta vrei. Pentru asta te rogi: să ningă atît de tare, încît să blocheze trecătoarea?

— Nu, *sahib.* Mă rog zeiţei Tara să ne apere. Şi să ne dea vreme bună.

Chiar în timp ce vorbea, trase cu ochiul spre norii grei şi negri care se adunau dincolo de munţi. Dacă ar fi fost după el, s-ar fi întors din drum în urmă cu două zile. Oricine din familia lui sau dintre prieteni ar fi procedat la fel. Dar Christopher, ca toţi *pee-ling*-ii*,* era încăpăţînat. Nu simţea pericolul. Orice s-ar fi întîmplat, ar fi insistat să meargă mai departe, chiar dacă pentru asta ar fi trebuit să-şi asume riscuri uriaşe. Iar asta însemna că avea nevoie de cineva care să-l salveze cînd va sosi momentul. Lhaten oftă. Era limpede cine va fi acea persoană.

Porniseră imediat după ora zece dimineaţa. Christopher mergea înainte, ursuz, iritat de rafalele de zăpadă care îi îngreunau mersul. Folosindu-şi corpul ca un plug, îşi croia drum prin troienele înalte uneori pînă la patru picioare. Lhaten îl urma, purtînd mai mult de jumătate din bagaje. De o parte şi de alta a văii înguste versanţii abrupţi blocau vederea. Nu exista nici o posibilitate de a răzbate dincolo de ei. Singura cale era înainte şi în sus.

Toată ziua şi cea care urmă, urcară neîntrerupt pînă ce ajunseră pe un platou aproape curăţat de zăpadă. Vremea se menţinuse neschimbată, deşi, pe măsură ce urcau, devenea sensibil mai rece. În porţiunile deschise erau expuşi vînturilor tăioase care se năpusteau asupra lor ca nişte vampiri, blocîndu-le respiraţia şi îngheţîndu-le sîngele în vine. Lhaten îl urmărea îngrijorat pe Christopher, încercînd să sesizeze vreun nou semn al răului de înălţime. Cam pe la miezul celei de-a doua nopţi, un vînt ca o vijelie smulse cortul fragil şi îl mătură în beznă. Pe lîngă pericolul altitudinii exista acum ameninţarea expunerii la ger în nopţile care urmau.

— Dacă mergem mai departe, şopti Lhaten în întuneric, înseamnă să ne afundăm mai mult. Vîntul va deveni şi mai puternic, destul ca să sfîşie carnea de pe noi. Şi s-ar putea să ningă din nou. Nu puţin, ca mai înainte, ci mult mai mult. S-ar putea să vină furtuna. Nimic nu îi rezistă, *sahib.* Absolut nimic.

Dar Christopher nu-l asculta. Părea fascinat, vrăjit de gheaţă şi de zăpadă. Îşi simţea inima bătînd mai repede, pe măsură ce aerul se rarefia şi sîngele încerca să recapete oxigenul pierdut. Lhaten îi auzea respiraţia accelerată, în întuneric, dar nu zicea nimic. Aştepta ca altitudinea să-l oprească din drum, ca apoi să-l conducă înapoi pe unde veniseră, ca pe un mieluşel.

În ziua următoare, ajunseră la gheţarul Chumiomo. De acolo, printr-o trecătoare strîmtă, aveau să ajungă în primul defileu. Urcuşul era abrupt şi Christopher se văzu nevoit să se oprească de cîteva ori, să se odihnească. În timpul mersului se ajuta greoi de un băţ. Respira mai sacadat, iar Lhaten se întreba cît va mai dura pînă ce epuizarea îl va obliga să se dea bătut şi să facă drum întors.

Ajunseseră cam la jumătatea drumului în defileu cînd se pomi avalanşa. Se auzi un bubuit înfundat care creştea în volum cu repeziciune, lăsînd impresia că un tren expres e pe punctul de a-i mătura din cale. Lhaten

recunoscu zgomotul imediat. Privi în jur, îngrozit, conştient că erau prinşi în capcană în mijlocul canionului. În aceeaşi secundă văzu masa enormă de zăpadă şi de bolovani, învăluita într-un abur alburiu, care se prăvălea cu o viteză năucitoare pe versantul abrupt din stînga lor. Tot universul păru să se cutremure şi urechile li se umplură de bubuitul atîtor tone de materie dislocată şi pornită la vale, spre locul în care se aflau ei.

Incapabili să schiţeze vreun, gest priveau grozăvia care se apropia: cristale de zăpadă zburau sclipitoare în aer, captînd lumina, dansînd în spaţiu, rotindu-se graţios. Era o frumuseţe lipsită de greutate, fără consistenţă, rarefiată, albă şi misterioasă, plămădită din apă şi aer, fină ca ceaţa ori ca un abur… şi la fel de distructivă ca o lamă de oţel călit.

Lhaten se smulse din vrajă şi îl apucă de braţ pe Christopher:

— Fugiţi! urlă el, dar glasul îi fu înghiţit de vuietul care venea de sus.

Christopher era, parcă, în transă îşi simţea picioarele ca de plumb, secate de orice putere care să-l ajute să se mişte.

— Trebuie să fugim, *sahib!* urlă din nou băiatul, dar bubuitul îi smulse cuvintele ca pe nişte fulgi. Începu să tragă de Christopher.

Christopher porni în urma lui Lhaten ca în somn, tîrîndu-se asemenea unui om prins în ghearele unei mlaşini înşelătoare. Primii bulgări de zăpadă începuseră să cadă în canion, lovindu-i neîntrerupt – bulgări de zăpadă prinşi într-un joc mortal. Teama puse stăpînire pe Christopher şi simţi cum îi revine puterea în picioare. Începu să alerge, urmîndu-l pe Lhaten pe cărarea îngustă. Avea senzaţia că încearcă să escaladeze versantul muntelui în plină viteză.

O piatră îl lovi în braţ, apoi un bolovan mai mare îi atinse în zbor piciorul. În faţă lumea se scufunda într-o pîclă albă. Lhaten dispăru într-o vîltoare de zăpadă

imaculată.

Christopher continuă să alerge, simţind că i se rup plămînii, luptîndu-se pentru fiecare gură de aer. Avea senzaţia că i se opreşte inima, atît de haotic i se zbătea în piept. Se clătină, apoi îşi recăpăta echilibrul şi-şi continuă goana anevoioasă. Lumea se reducea la mugetul care îi reverbera în urechi şi la roşeala pe care o vedea în faţa ochilor. Doi paşi, trei paşi, fiecare dintre ei era ca o agonie nesfîrşită. Universul dispăru, iar el se pomeni învăluit în zăpadă şi în urletul avalanşei. Toate celelalte sunete, orice geană de lumină pieriră fără urmă. Corpul i se îngreună, apoi picioarele refuzară să-l mai asculte şi simţi cum se prăbuşeşte cu faţa în jos.

Vuietul se stinse şi ultimele valuri de zăpadă se aşternură peste haosul din jur. Liniştea coborî din nou peste trecătoare. Munţii priveau nemişcaţi, impasibili, învăluiţi în mantia albă a zăpezii şi în intangibilitatea lor imaculată. Nu era nici prima, nici ultima oară cînd asistau la un asemenea spectacol.

21

În tăcerea din jur îşi auzea inima bătînd ca o tobă la o procesiune de înmormîntare, lent şi melancolic, totuşi vie. Deschise ochii, dar nu văzu nimic, doar bezna de nepătruns. Pentru o fracţiune de secundă, intră în panică, temîndu-se să nu fi orbit. Apoi înţelese că fusese îngropat de avalanşă. Simţea greutatea zăpezii apăsîndu-l, strivindu-i trupul. Şi totuşi nu era atît de grea. Era convins că putea ieşi la suprafaţă.

Fuseseră surprinşi la capătul pantei, acolo unde zăpada dislocată nu măsura mai mult de cîteva picioare grosime. Lui Christopher nu-i trebui mult timp să se elibereze. Găsirea lui Lhaten dură mai mult. Băiatul se

afla în faţa lui atunci cînd fuseseră surprinşi de avalanşă, aşa că începu să caute acolo, scurmînd cu mîinile goale în fiecare movilă suspectă. În timp ce căuta, scruta cu un ochi temător pantele de deasupra: era foarte posibil ca în drumul ei, avalanşa să fi slăbit mai multe troiene aflate la înălţime mai mare sau pe panta opusă.

Îl găsi pe Lhaten ghemuit la o adîncime de trei picioare sub zăpadă, la cîţiva yarzi de locul în care se aflase el însuşi. La început, Christopher îl crezu mort, atît era de ţeapăn. Dar după o examinare sumară constată că băiatul respira încă. Avea tîmpla stîngă însîngerată, iar alături de el zăcea un bolovan, iar Christopher se gîndi că leşinase din cauza loviturii. Abia cînd îl scoase de sub zăpadă, îi văzu piciorul.

Piciorul stîng al lui Lhaten era răsucit într-un unghi nefiresc. Sub genunchi pantalonul era năclăit de sînge, iar cînd Christopher îşi trecu degetele peste gambă, dădu de ceva tare sub ţesătură. Băiatul îşi fracturase tibia, iar osul rupt străpunsese pielea subţire.

Christopher împinse osul la loc, cînd băiatul era încă inconştient, apoi pregăti bandaje, rupte din cămaşă. Folosind bucăţi mai groase din *chuba* lui, cojocul din blană de oaie pe care i-l procurase Lhaten la Kalimpong, improviză cîteva tampoane pe care le aşeză între picioarele băiatului şi le legă strîns, nu înainte însă de a pansa rana propriu-zisă.

Cînd isprăvi, se prăbuşi lîngă băiat şi adormi buştean. Dacă s-ar fi produs încă o avalanşă, ar fi fost pierduţi: Christopher n-ar mai fi putut face nici un pas, nici măcar pentru a-şi salva propria viaţă.

Cînd se trezi, într-un tîrziu, era întuneric. Din senin se iscase un vînt rău prevestitor, un vînt ancestral, plin de tristeţe şi de furie oarbă. Era înfometat şi duşmănos. Totul în jur îi căzu pradă: cerul, munţii, trecătorile, gheţarii, toate podişurile, toate trecătorile bătute de călătorii damnaţi. Mătura defileul în care se aflau cu toată forţa deznădăjduită a unui suflet pierdut.

Din cauza vîntului, Christopher nu auzi imediat gemetele băiatului. Apoi percepu icnetele înfundate, care răsunau în beznă ca vaietul unui cîine surprins de furtună. Christopher se tîrî aproape de el:

— Sînt eu, Christopher. Te simţi bine?

Nu primi nici un răspuns, aşa că se aplecă, apropiindu-şi urechea de buzele tînărului. De data aceasta Lhaten şopti:

— Mi-e frig, *sahib.* Şi mă doare piciorul. Cineva mi-a legat picioarele împreună. Dar mi-e frig şi la degete. Nu le pot desface. Şi piciorul stîng mă doare îngrozitor.

Christopher îi explică ce se întîmplase, şi băiatul se linişti puţin. Apoi îl trase mai aproape şi-i spuse:

— Trebuie să găsim un adăpost, *sahib.* Dacă rămînem aici, murim.

Băiatul avea dreptate. Slăbiţi cum erau, expunerea la frig i-ar fi ucis pe amîndoi, dacă nu în noaptea aceea, atunci în cea de-a doua sau a treia. În cîteva ore Christopher ar fi îngheţat prea tare ca să se mai poată mişca, iar astfel ar fi fost amîndoi pierduţi. Din fericire, odihna forţată îi făcuse bine. Fusese cel mai îndelungat popas pe care îl făcuseră în ultima vreme, şi-l ajutase să se aclimatizeze puţin. Experienţa anterioară, acumulată cu prilejul altor călătorii la mare altitudine, îi dăduse posibilitatea organismului să suporte mai bine schimbările bruşte survenite în ultimele zile şi, după primul moment critic, începea să revină la normal. Acum, adevăratul pericol îl reprezenta nu atît altitudinea, cît vîntul şi viteza cu care putea smulge căldura din trup.

Christopher găsi sacul voluminos din pînză pe care îl purtase Lhaten atîrnat de gît şi pe care îl mai avea încă în momentul în care fusese descoperit. Sacul lui fusese smuls şi se pierduse în cădere. În cel al lui Lhaten dădu peste unealta de săpat pe care insistase să o ia cu ei. Era micuţă, dar robustă. Cu puţin noroc, le putea salva viaţa.

Vîntul continua să bată cu putere cînd Christopher îşi croi drum înapoi la locul avalanşei, aplecîndu-se adînc înainte, ca nu cumva să fie luat pe sus de urgie şi aruncat în prăpastie. Lumina abia îi permitea să desluşească drumul. Cînd se afundă în zăpadă, începu să decupeze blocuri lungi cam de două picioare şi jumătate şi late de un picior. După ce curăţă o suprafaţă de aproximativ şase picioare, începu să aşeze blocurile unul peste altul, formînd un soi de zid. Îi luă mai mult de o oră ca să clădească un iglu de formă dreptunghiulară, acoperit cu alte blocuri de gheaţă, puţin mai subţiri şi mai lungi.

Cînd se întoarse la Lhaten, îl găsi tremurînd spasmodic, pe jumătate îngheţat. Gemea şi bolborosea fără noimă. Christopher încercă să-i vorbească, dar tînărul părea că nu-l aude. Pulsul abia se simţea, iar respiraţia îi era slabă şi anevoioasă. I-ar fi fost imposibil să se tîrască pînă la adăpost, chiar şi cu ajutorul lui Christopher. În cel mai bun caz, vîntul i-ar fi rostogolit pe pămînt ca pe nişte pietricele.

Christopher începu să-l tragă după el. Nu erau mai mult de zece yarzi de parcurs, dar, din cauza vîntului şi a grijii de a nu-i disloca din nou piciorul, distanţa părea de zece ori mai mare. După efortul depus pentru clădirea adăpostului de zăpadă, plămînii erau pe punctul de a ceda din cauza suprasolicitării. Strînse pleoapele şi continuă să-l tragă după el. „Nu acum, se rugă, nu acum.“

Cuvintele unei rugăciuni îi reveneau cu uşurinţă în memorie. Buzele le rosteau mecanic, readuse la viaţă de copilul din el, de ruga credinciosului pentru sufletul păcătosului. În vuietul vîntului, asemenea lui Lhaten care era absorbit de mantrele lui, se ruga, într-o altă limbă, într-o altă credinţă, Fecioarei Maria. Se ruga pentru dragoste, pentru viaţă, pentru a mai rezista atît cît să-l tîrască pe băiat cîţiva paşi prin valea măturată de vînt.

— „Sfîntă Marie, Născătoare de Dumnezeu, roagă-te

pentru noi, păcătoşii, acum şi în ceasul morţii noastre. Sfîntă Marie, Născătoare de Dumnezeu, roagă-te pentru noi, păcătoşii, acum şi în ceasul morţii noastre. Sfîntă Marie, Născătoare de Dumnezeu…“

Vijelia îi smulgea cuvintele de pe buze. Se odihni o clipă, începu să tragă din nou. Băiatul era greu, deşi pentru Christopher nu ar fi trebuit să fie o povară. I se păru că trecuse o eternitate pînă ajunseră la adăpost.

Christopher îl aşeză pe băiat pe o pătură luată din sac, în fundul adăpostului. După aceea astupă intrarea cu alte blocuri de zăpadă, pregătite special în acest scop şi netezi cît putu de bine muchiile. De îndată ce puse la loc şi ultimul bloc, vuietul vîntului se stinse brusc, lăsîndu-l pe Christopher şi pe băiat într-o linişte stranie, ca şi cum ar fi intrat pe neaşteptate în mijlocul furtunii. Christopher umplu găurile din pereţii igluului cu zăpadă şi se ghemui la picioarele tînărului. În cîteva minute, adormi buştean. Visă strînsul recoltei şi abundenţa toamnei, visă snopi aurii şi mere pîrguite ascunse printre crengi.

În noaptea aceea vremea se schimbă. Era doisprezece ianuarie. În noaptea aceea două caravane fuseseră blocate în strîmtoarea Nathu-la, iar un uragan smulsese acoperişul unui templu, la Mindroling. În noaptea aceea un meteor străbătu cerul deasupra lui Tashi Lhumpo.

Aceea a fost noaptea în care zeii au încetat să se mai joace şi au coborît în locuri în care nu mai puseseră piciorul niciodată.

*

Pînă în zori temperatura din adăpost devenise aproape plăcută. Lhaten îşi recăpătase cunoştinţa şi spunea că se simte bine, cu excepţia durerii de la picior, în privinţa căreia Christopher nu putea face nimic. Christopher găsi nişte bălegar uscat de iac rămas de pe urma unei caravane în timpul verii şi aprinse focul. În Tibet, unde creşteau atît de puţini copaci, acesta era, practic, unicul

combustibil.

Se văzu nevoit să facă focul în adăpost, făcînd o gaură în perete, să iasă fumul. Afară vîntul continua să sufle năprasnic. După un timp începu să cadă o grindină deasă, usturătoare. Pe cerul înnegurat nori grei se ciocneau cu duşmănie.

Pregăti un ceai fierbinte şi puse într-un vas cîteva bucăţi de *tsampa.* În sacul lui Lhaten găsi găsi puţin unt şi îl adăugă în amestecul de *tsampa.* Băiatul înfulecă totul cu poftă, apoi bău puţin ceai cu unt. În pofida durerii care îl chinuia, arăta mai bine. Dar Christopher ştia că nu avea să dureze prea mult pînă ce se va simţi din nou slăbit. Trebuia cît mai curînd posibil să primească îngrijiri medicale.

— De îndată ce vei putea merge, trebuie să ne întoarcem.

— Voi avea nevoie de o atelă, zise Lhaten.

— M-am gîndit la asta. Mă duc afară să-mi caut sacul şi bastonul. Trebuie să fie în locul în care ne-a prins avalanşa. Nu cred că va fi prea greu să le scot de sub zăpadă. Putem tăia bastonul ca să ţi-l leg de picior. Nu va fi uşor, dar, dacă te sprijini de mine, vom reuşi să coborîm.

— Dar avalanşa? Zăpada! Canionul trebui să fie blocat. Nu voi reuşi să trec. Lasă-mă aici. Poţi aduce ajutoare de la Tson-tang. Dacă te grăbeşti, te poţi întoarce în cîteva zile.

Dar băiatul minţea. Ştia cum se schimba vremea. Şi mai era ceva, ceva ce păstra doar pentru el. Înainte de producerea avalanşei auzise undeva, sus, un pocnet ascuţit, ca de armă. Cineva stîrnise în mod intenţionat avalanşa. Poate că şi Christopher auzise zgomotul. Dar nu îşi dăduse seama că erau urmăriţi.

— Mă gîndeam că poate există o cale ocolită. Chiar dacă ar trebui să urcăm puţin ca să dăm de ea. Cu siguranţă că tu cunoşti drumul.

Lhaten clătină din cap:

— Îmi pare rău, *sahib.* Există un singur drum: acela pe care am venit. Acela şi numai acela. Trebuie să porneşti curînd, dacă vrei să cureţi zăpada înainte de lăsarea nopţii.

Christopher nu-i răspunse. Era exclus să se întoarcă singur, fără băiat. Şi-apoi, nu era sigur că el însuşi va reuşi să răzbată prin avalanşă. Exista o singură alternativă: să treacă în Tibet şi să caute cel mai apropiat sat. Asta echivala probabil cu prinderea lui, dar în clipa aceea viaţa băiatului părea mai importantă decît găsirea propriului său fiu.

*

Porniră înainte de ora prănzului. Christopher mergea adus de spate, pentru ca băiatul să se poată sprijini de el. Chiar şi prins în atele, piciorul rănit al lui Lhaten nu suporta nici cea mai mică apăsare. Cînd i se întîmpla să se sprijine în el, se prăbuşea, antrenîndu-l după el şi pe Christopher.

După masă începu să bată vîntul. O oră mai tîrziu se porni ninsoarea. Dar cădea liniştită, se contopea cu vîntul. Era ca şi cum vîntul ar fi fost un spirit malefic, tînjind după un trup pe care acum şi-l descoperise în zăpadă. Cu cît urcau mai sus, cu atît vîntul devenea mai violent. Aveau senzaţia că faţa le era tăiată cu lama. Trebuiau să se lupte pentru fiecare gură de aer, înainte de a le fi smulsă de vînt. Le luă cîteva ore să parcurgă o distanţă pe care în mod normal ar fi străbătut-o într-o oră.

În noaptea aceea se simţiră prea osteniţi ca să mai construiască un adăpost cum se cuvine. Christopher săpă un şanţ adînc în zăpadă şi se adăpostiră acolo, sub *namda* lui Lhaten, o pătură mare, groasă ca un covor.

Dimineaţă Lhaten se plînse că piciorul îl durea mai tare decît în ziua precedentă. Christopher îi dezlegă bocancul şi îi scoase şoseta. Piciorul băiatului era rigid,

alb şi îngheţat, ca o piatră. Frigul, în combinaţie cu circulaţia sangvină deficitară, îi provocase degerături serioase. Fără să scoată o vorbă, Christopher îi trase la loc şoseta şi bocancul.

— Ce este *sahib?* Am degerături?

Christopher dădu din cap:

—Da.

Nu avea rost să-i încălzească piciorul, pentru că ar fi îngheţat din nou, mai rău decît prima oară. Christopher se temea ca nu cumva şi celălalt picior al băiatului să păţească la fel. Purta bocanci din piele ieftină, iar şosetele erau prea subţiri. Christopher sacrifică două fîşii din *namda* ca să-i izoleze mai bine încălţările, dar se îndoia că vor fi de mare ajutor.

În ziua aceea viscolul se pomi cu toată puterea. Era ca şi cum întreg universul ar fi fost sfîşiat în bucăţi. Vîntul amestecat cu zăpadă năvălea prin trecători într-un iureş nebun. Vizibilitatea se redusese aproape la zero. Cînd nu mai puteau merge, începeau să se tîrască, Lhaten trăgîndu-şi piciorul după el. Nu scotea nici un sunet, dar Christopher ştia că avea dureri înfiorătoare.

Pînă la prînz abia de înaintaseră puţin, dar Lhaten nu mai putea face nici un pas. Vijelia nu se potolise nici un pic, iar ei nu ajunseseră încă la trecătoare. Christopher începea să se gîndească serios că ar fi mai bine să-l lase pe băiat şi să meargă după ajutoare. Dar ar fi putut convinge, oare, pe cineva să se întoarcă împreună cu el pe o asemenea vreme?

Construi un alt adăpost din zăpadă. Se cuibăriră înăuntru, tremurînd. Din cînd în cînd, Christopher îi dădea lui Lhaten să mănînce *tsampa* uscată şi un pumn de zăpadă în loc de apă. Christopher îşi imagina că se află din nou la Carfax, în faţa focului vesel din bibliotecă, citindu-i lui William o poveste de Arthur Mee.

În cursul nopţii Lhaten făcu febră şi începu să delireze, scoţînd ţipete nearticulate şi cuvinte fără noimă:

— Luaţi-l, urlă din toate puterile, acoperind vuietul

vîntului de afară.

— Ce anume? Ce vezi? îl întrebă Christopher.

Dar băiatul nu-i putu da un răspuns clar, iar Christopher se resemnă doar să-i vorbească, oferindu-i alinare, cu toate că ştia că nu mai are nici un rost. A fost o noapte lungă. În zori, lumina abia reuşea să răzbată pînă la ei.

Lhaten adormi, în sfîrşit, ca un copil epuizat de plîns. Cînd se trezi, mintea îi era limpede, dar se simţea foarte slăbit. Nu reuşi să înghită bucata de *tsampa* oferită de Christopher. De-acum avea degerături şi la celălalt picior.

Christopher îl obligă să meargă. Avea de ales între această variantă şi cea de a-l lăsa acolo, să moară. Ca nişte copii prinşi într-un coşmar, agăţaţi cu disperare unul de celălalt, îşi croiau cu greu drum prin furtuna dezlănţuită.

Ajunseră la Sebu-la, prima trecătoare, în aceeaşi după-amiază. Era o vale întinsă şi netedă, care le permitea să vadă ceva mai mult prin rafalele de zăpadă.

— *Lha-gyal-lo. De tamche pham,* şopti Lhaten, mulţumind zeilor pentru că îi ajutaseră să răzbată.

Zeii au triumfat. Demonii au fost învinşi. Aceasta era formula pe care o foloseau toţi călătorii ajunşi în siguranţă în vîrful trecătorii. Dar, rostite de buzele băiatului îngheţat, vorbele aveau o încărcătură de ironie crudă şi intensă.

— *Lha-gyal-lo,* repetă Christopher, blestemînd în gînd toţi zeii.

El crezuse că zeii se mai jucau încă. Dar jocul se sfîrşise.

Lhaten ar fi vrut să rămînă în vîrful trecătorii, dar Christopher îl forţă să meargă mai departe, după ce se odihniră puţin. Locul era prea expus vîntului. Cărarea cobora puţin, apoi urca din nou spre al doilea şi, în acelaşi timp, ultimul defileu. Fiecare pas înainte era o victorie pentru Christopher.

Petrecură noaptea între trecători. În primele ore ale dimineţii vîntul începu să se potolească, iar pînă se lumină, viscolul se opri. Cînd Christopher privi afară, avu impresia că universul îşi recăpătase înfăţişarea iniţială. Din cerul plumburiu se cernea o lumină mohorîtă care învăluia totul în jur.

În ziua aceea reuşiră să ajungă pînă în vîrful trecătorii, dar Christopher era conştient că se aflau la capătul puterilor. Mai tot drumul fu nevoit să-l care pe băiat în spate, abandonînd o parte din bagaje ca să îşi uşureze povara.

Poposiră chiar la capătul defileului, într-o crevasă adîncă săpată în stîncă. Lhaten mărturisi că nu poate merge mai departe, şi, de data asta, Christopher nu comentă. Dimineaţa avea să plece spre podişul Kampa. Dacă vremea rămînea neschimbată, va convinge pe cineva să se întoarcă împreună cu el. Dacă nu, va cumpăra lemne şi va face o sanie cu care îl va aduce pe Lhaten.

În cele din urmă, nu fu nevoie să-şi pună planul în aplicare. A doua zi dimineaţă Christopher îl ajută pe Lhaten să iasă din crevasă şi se apucă să-i construiască un adăpost din zăpadă. Ar fi fost mai călduros decît în grota din stîncă şi mai uşor de găsit la întoarcere.

În timp ce lucra, tăind şi stivuind blocurile de gheaţă, auzi o voce. Era glasul unui bărbat care venea din josul văii. Se opri din lucru şi aşteptă ca cei trei bărbaţi să ajungă mai aproape. Purtau haine groase de călătorie, iar feţele le erau acoperite cu fulare călduroase. Unul dintre ei era mai înalt decît ceilalţi şi mergea în frunte, ca şi cum ar fi fost conducătorul. Bărbaţii erau călugări – Christopher observă marginea tunicilor portocalii ivindu-se de sub poalele *chube*-lor. Se apropie încet, cu precauţia oricărui călător care întîlneşte un necunoscut în pustietate.

Bărbatul cel înalt se apropie de Christopher şi îl salută în tibetană:

— *Tashi delay.*

— *Tashi delay,* îi răspunse Christopher.

— Aţi fost prinşi de viscol?

Christopher încuviinţă din cap:

— Da. Am fost blocaţi înainte de trecătoarea Sebu-la. Prietenul meu este rănit. Aveam de gînd să plec azi după ajutoare. Aţi nimerit cum nu se poate mai bine.

— Ce a păţit?

Christopher le explică. Bărbatul nu-şi dădu fularul jos de pe faţă, ci îl scrută pe Christopher pe deasupra lui, cu ochi întunecaţi, sfredelitori. Christopher avu, preţ de o clipă, senzaţia că bărbatul îl recunoaşte, că se mai întîlniseră înainte.

— Cînd s-a întîmplat?

— Acum cinci zile.

— Înţeleg. Ziceaţi că aţi fost în canionul dinaintea trecătorii Sebu-la.

— Da.

— Eraţi singuri? Nu aţi văzut pe nimeni altcineva?

— Nu. Nu am văzut pe nimeni.

— Daţi-mi voie să mă uit puţin la băiat.

Bărbatul se apropie de Lhaten şi se apleacă să-l examineze. Cei doi călugări rămaseră lîngă Christopher, privind. Cu precauţie, străinul examină mai întîi piciorul lui Lhaten, apoi restul corpului. Băiatul se simţea iarăşi rău. Îşi pierduse cunoştinţa cam cu o oră mai devreme.

Christopher nu-şi dădu seama ce se întîmpla decît cînd era prea tîrziu. Bărbatul se ridicase şi scosese ceva din buzunar. Se aplecase asupra lui Lhaten şi-şi apropiase mîna de tîmpla lui. Se auzi un bubuit sonor şi Christopher realiză, oripilat, că străinul tocmai îl împuşcase pe tînăr. Bărbatul îşi îndreptă spatele şi puse revolverul înapoi în buzunar.

Părea că trecuse o eternitate pînă ce Christopher putu să reacţioneze. Focul de armă îi răsuna în cap, ca şi cum glonţul se înfigea din nou şi din nou în ţeasta lui Lhaten. Plecă privirea şi văzu cum o dîră subţire de sînge

purpuriu se scurgea din tîmpla lui Lhaten pe zăpada albă, imaculată.

Scoase un urlet de durere amestecată cu mînie şi dădu să se arunce asupra ucigaşului, dar ceilalţi doi călugări îl prinseră imediat de braţe şi îl ţinură la distanţă.

— De ce? urlă Christopher. De ce l-ai omorit?

— Oricum ar fi murit, zise străinul pe un ton indiferent. Sîntem încă prea departe de orice localitate. E mai bine aşa Mai bine pentru el. Mai bine pentru noi toţi.

— Puteam să-l salvăm! La cîteva mile de aici este un sat.

— Nu mergem spre sat. Ne-ar fi întîrziat. Ne-ar fi întîrziat foarte mult. Vremea se poate strica din nou. Un invalid ar fi fost o ameninţare pentru noi toţi.

Christopher începu să se zbată, dar fără folos. Ar fi vrut să-l pocnească pe bărbat, să-i smulgă fularul, să-i vadă chipul. Dar călugării îl ţineau strins.

Bărbatul aruncă o privire spre trupul inert care zăcea în zăpadă, în spatele lui.

— Aţi fost prevenit, domnule Wylam. Aţi fost prevenit să nu pătrundeţi în Tibet. Nu aţi ascultat şi s-a întîmplat deja o tragedie. Nu trebuie să se mai repete.

Tăcu. O pală de vînt îi săltă un colţ al fularului care căzu imediat la loc. Îl privea din nou fix pe Christopher, ca şi cum ar fi căutat ceva

— Cine eşti? întrebă Christopher.

Dar ştia deja. Necunoscutul ridică mîna şi trase în jos fularul care-i acoperea faţa. Christopher recunoscu chipul puternic marcat de urmele de vărsat de vînt.

— N-aş fi crezut că veţi ajunge atît de departe, domnule Wylam, zise călugărul. Dar, dacă tot aţi reuşit, poate ar fi mai bine să mergeţi cu noi restul drumului.

— Restul drumului? Unde vreţi să mă duceţi?

— Doreaţi să vă regăsiţi fiul. Vă pot conduce la el. Călugărul ridică ochii spre cerul acoperit de nori grei. E timpul să plecăm. Avem încă mult de mers.

22

A doua zi ajunseră în inima munţilor. La capătul coborîşului spre trecători, aproape de locul în care drumul se înfunda în Cîmpia Kampa, înainte de a coti spre Kampa Dzong, o luară spre vest, ocolind munţii de-a lungul versantului nordic, apoi intrară într-o vale a cărei intrare era imposibil de sesizat cu ochiul liber. Christopher era incapabil să-şi dea seama cum se orientau călugării, dar ei păreau să cunoască drumul şi cu ochii închişi. Urcau la înălţimi mari, alegînd uneori trecători ce păreau inabordabile, mărginite de prăpăstii adînci sau de muchiile ascuţite ale unor crevase întunecate. Mergeau tăcuţi prin adîncurile unei lumi albe, adormite, siluete mărunte, copleşite de grandoarea pereţilor de stîncă şi de imensitatea de zăpadă.

Uneori cădea zăpadă proaspătă, nu la fel de violent ca pînă atunci, ci în valuri moi care îi învăluiau încet în mantii imaculate. Trecură pe lîngă mai multe cascade îngheţate, ce îi aduceau aminte lui Christopher de cetăţi de sticlă, abandonate. Dimineţile, din plafonul de nori şi ceaţă se iveau culmi stîncoase, modelate de-a lungul secolelor de gerurile nemiloase. La apusul soarelui razele se reflectau în coloane de gheaţă şi în draperiile ţesute de ţurţuri lungi şi subţiri.

Merseră zile întregi, oprindu-se pentru scurt timp, să mănînce şi să se odihnească. Christopher, epuizat de chinurile ultimei săptămîni, simţea că ajunsese la capătul puterilor. Păşea ca în transă, mînat din spate de călugări, care în zonele mai accidentate se vedeau nevoiţi să tragă de el. Uneori trebuia să urce pe versanţi foarte abrupţi şi Christopher se temea că va aluneca şi se va prăbuşi în prăpastie. Dar norocul şi voinţa neclintită îi dădeau putere să meargă.

Se încăpăţînă să reziste, pentru că voia să-l omoare pe *lama,* dar prilejul întîrzia să apară. Noaptea, îi legau

strîns mîinile şi picioarele şi îl lăsau să doarmă la oarecare distanţă, chinuit de frigul pătrunzător. Rămînea treaz ore în şir, gîndindu-se la Lhaten şi la moartea lui crîncenă, la trupul însîngerat al lui Cormac, năpădit de roiul zgomotos de muşte.

Lama se numea Tsarong Rinpoche. După prima zi abia dacă îi mai adresă vreun cuvînt lui Christopher. Din cînd în cînd, schimba cîteva vorbe cu cei doi călugări, dar în rest mergea tăcut.

Călugării erau chiar mai taciturni. Cînd se opreau să se odihnească, obişnuiau să se roage. Cînd urcuşul era uşor, scoteau din buzunarul tunicilor şiraguri de mici *mani-khor* din argint şi le răsuceau, umplînd aerul cu un clinchet metalic. Roţile de rugăciune erau nişte tamburi de dimensiuni mici, frumos ornaţi, prevăzuţi cu mînere de lemn lustruit, în jurul cărora se roteau, acţionaţi de o contragreutate legată de un lanţ subţire. În interior se afla un rulou de hîrtie pe care erau imprimate, cu litere de tipar, cuvintele rugăciunii *mani,* repetată de mii şi mii de ori. La fiecare rotire, rugăciunile erau „recitate“ prin simplul gest al întîrtirii mînerului. Într-o singură zi călugării lansau spre cer milioane de invocaţii. În acelaşi timp buzele lor rosteau versurile altor rugăciuni.

Christopher nu pricepea cum nişte oameni aparent atît de pioşi asistaseră cu atîta indiferenţă la uciderea lui Lhaten sau cum de rezistau la călătoria ucigătoare la care se angajaseră. Sau, pur şi simplu, era vorba de un act de pietate pe care el nu putea spera să îl înţeleagă vreodată?

Uneori, se trezeau în miez de noapte şi umpleau liniştea teribilă a insomniilor lui Christopher recitînd *sutre* aparent fără nici un înţeles. Din cerul eliberat de orice urmă de nor luna trimitea fuioare de lumină glacială asupra siluetelor neclintite. De mai multe ori Christopher îl văzu pe *lama* sculîndu-se şi mergînd de colo-colo, mişcîndu-se între umbre şi lumină, ca şi cum nu ar fi suportat imobilitatea. Dormea puţin, totuşi

dimineaţa nu părea niciodată obosit sau nervos.

O dată se apropie de locul în care, la adăpostul întunericului, se odihnea Christopher.

— Îmi pare rău că trebuie să stai legat, spuse. Dar nu am ce face. Ştiu că vrei să mă ucizi. Trebuie să te răzbuni pe mine pentru moartea doctorului şi pentru cea a băiatului. Pentru că nu înţelegi, şi nici nu va fi uşor să te fac să înţelegi, trebuie să te împiedic să faci vreo prostie. Îmi pare rău.

— Am fi întîrziat chiar atît de mult dacă l-am fi salvat pe băiat? Poate o zi, două.

— Ne grăbeam. Ne grăbim şi acum.

— Dacă rămîn în urmă, mă vei omorî şi pe mine?

— Nu-ţi vom permite să rămîi în urmă.

Vocea îi răsuna straniu în întuneric. Cuvinte ca „alegere“, „înţelegere“, „împiedica“ şi „permite“ se legau unele de altele ca ochiurile unui lanţ care se strîngea din ce în ce mai tare în jurul lui Christopher.

— Dar ce se întîmplă dacă mă rănesc în cădere?

— Te vor duce pe braţe. Nu e permis să ţi se întîmple ceva. Au primit instrucţiuni precise.

Christopher îşi aminti de vorbele pe care i le spusese la Kalimpong: „Eşti sfînt – nu mă forţa să te ating“.

— Dar tu?

— Eu mă aflu aici ca să mă asigur că se respectă instrucţiunile.

— Cînd îl voi vedea pe William?

Călugărul clătină din cap:

— În privinţa asta nu hotărăsc eu.

— Spune-mi măcar dacă e teafăr.

— Da, e teafăr. Cel puţin, era cînd l-am văzut ultima oară. Dacă vrea zeul Chenrezi, va fi încă teafăr.

— Unde se află? întrebă Christopher brusc. Unde mă duceţi? Mergem la Dorje-la?

Lama îşi ridică braţul dezgolit şi atinse obrazul lui Christopher:

— Eşti un copil. Un copil care nu poate adormi.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.
— Nu! replică străinul şi se ridică.
Se îndepărtă în întuneric, o siluetă tăcută şi încordată, aşteptînd ivirea zorilor.

*

Călătoreau de şase zile. Christopher încercă să-şi dea seama unde se aflau, dar în zadar. Existau unele repere: culmile Kachenjunga, Chombu, Kachenjhau, Panhunri şi Chomolhari, care se ridicau în depărtare, cînd vizibile, cînd ascunse privirilor de crestele mai puţin înalte, dar mai apropiate, ale munţilor acoperiţi de zăpadă. Pe măsură ce înaintau, devenea totuşi din ce în ce mai greu să recunoască vîrfurile aproape identice. Christopher nu le văzuse niciodată din acel unghi şi, de cele mai multe ori, le bănuia identitatea doar judecînd după înălţime şi poziţie.
Ca să îngreuneze şi mai mult situaţia, munţii înşişi păreau hotărîţi să se antreneze într-un joc nebun al deghizării. Mai întîi, o culme se învăluia într-o coroană de nori, apoi o alta se ascundea în ceaţă, urmată de a treia care-şi trăgea pe deasupra o plapumă de ninsoare deasă, ce îi deforma imediat conturul. Lumina alterna cu umbrele în fiecare vale sau defileu prin care treceau. Ceea ce la un moment dat părea să fie o vale, în clipa următoare se transforma într-un gheţar; un platou neted se dovedea a fi o creastă ascuţită ca o lamă; o întindere strălucitoare de zăpadă se transforma, într-o clipă, într-o prăpastie cu o adîncime nebănuită. Totul era schimbător, iar Christopher era disperat la gîndul că nu va reuşi niciodată să recunoască, la întoarcere, drumul. O dată şi călugării se opriră ca să hotărască pe care din cele două cărări posibile trebuiau să o urmeze.
Tîrziu, în cea de a şasea zi, Christopher observă că se apropiau de o trecătoare largă. Aerul era extrem de rarefiat şi îi era greu să respire. Băgă de seamă că pînă

şi călugării trebuiau să-şi adune toate puterile. Chiar înainte de intrarea în trecătoare se opriră să se odihnească.

— În curînd ajungem la capătul călătoriei, îi şopti *lama* lui Christopher. Aceea este destinaţia noastră.

Arătă în sus, în direcţia trecătorii. Lumina palidă a soarelui poleia marginea unei creste curbate. Un vultur bărbos plana fără efort în jos, apoi se înălţa din nou, cu aripile scăldate pentru o clipă în lumina soarelui. Dincolo de lumină, la capătul trecătorii, plutea o masă leneşă de ceaţă fumurie.

— Nu văd nimic, zise Christopher.

— Priveşte mai atent. Acolo, sus, chiar în stînga pîlcului de ceaţă.

Întinse din nou degetul în direcţia aceea.

Christopher văzu o umbră tremurîndă. Îi trebuiră cîteva clipe ca să îşi dea seama ce era: un *tarcho,* stîlpul tradiţional de care era prins, pe toată lungimea, un drapel din pînză, imprimat cu rugăciuni. Alături mai era ceva, o aşezare, un cătun sau chilia unui sihastru.

Deodată, ca şi cum recunoaşterea *tarcho*-ului de către Christopher ar fi fost un semnal, din vale reverberă un sunet. Din înaltul muntelui coborî pînă la ei vaietul grav al unei goarne care marca începutul rugăciunii în templu. Nu era o trompetă obişnuită, ci un *dung-chen* gigantic. Sunetul grav şi profund al goarnei pătrunse în fiecare ungher al văii şi al trecătorii. În linişte apăsătoare şi pustie, mugetul ei umplu inima lui Christopher cu un sentiment foarte apropiat de teroare. În timp ce sunetul se multiplica prin forţa ecoului, Christopher îşi simţea pielea încreţindu-i-se.

Deodată, la fel de repede cum începuse, sunetul se stinse. Ultimele ecouri muriră şi totul se cufundă din nou în linişte.

Începură să urce spre trecătoare. Panta era abruptă şi înşelătoare. Porţiunile întinse de gheaţă îi obligau pe călători să parcurgă mare parte a drumului tîrîş. Deşi

capătul trecătorii li se păruse foarte aproape, văzut de acolo, de jos, acum părea că îşi bătea joc de ei, îndepărtîndu-se din ce în ce mai mult, pe măsură ce înaintau. Era un fel de iluzie optică, provocată de împletirea stranie a umbrelor şi a razelor soarelui la apus.

În cele din urmă, ajunseră la capăt şi călugării izbucniră în strigăte de bucurie: *Lha-gyal-lo! Lha-gyal-lo!* Era primul semn de exuberanţă pe care îl vedea Christopher la aceşti oameni.

Tsarong Rinpoche se apropie de Christopher şi îl prinse de braţ. Privirea îi trăda o emoţie puternică. Restul feţei îi era ascuns sub fular:

— Priveşte în sus, şopti şuierat, exagerat de tare faţă de liniştea care domnea în jur.

Christopher urmă îndemnul. La început nu remarcă nimic ieşit din comun: doar un perete de stîncă ce se ridica pînă la plafonul de nori de gheaţă. Ceaţa părea să umple toată regiunea din faţa lor, blocîndu-le vizibilitatea, ca o perdea de abur compact. În stînga şi în dreapta lor, gheaţa şi ceaţa formau un leagăn menit să-i ocrotească.

— Nu e nimic acolo, murmură Christopher, doar stînci şi gheaţă. Atîta tot.

Deodată auzi un sunet de trompetă, ca mai înainte, dar mult mai aproape de data aceasta. Notele grave, cutremurătoare, străpungeau pîcla asemenea unor schije. Dar, oriunde privea, Christopher nu vedea altceva decît stînci acoperite de gheaţă, ceaţă şi nori îngrămădiţi foarte aproape de pămînt.

— Aşteaptă, şopti Tsarong Rinpoche. Vei vedea.

Ceilalţi călugări erau preocupaţi să învîrtă roţile de rugăciune, îngemănînd clinchetul subţire cu reverberaţiile trompetei nevăzute care răsuna prin ceaţă.

Apoi, ca prin minune, ca şi cum trompeta ar fi adus un miracol din cer, o parte din ceaţă se ridică, dezvăluind

un acoperiş auriu şi o terasă pe care stătea nemişcată o siluetă îmbrăcată în portocaliu, cu faţa întoarsă spre soarele gata să asfinţească. Bărbatul sufla într-o goarnă mare, sprijinită pe butuci de lemn. Razele oblice ale soarelui se loveau de pîlnia instrumentului, transformînd-o într-o adevărată torţă. Apoi amuţi din nou şi, prin liniştea care se lăsă, răzbătu pînă la ei, ca murmurul valurilor ce se lovesc de malul mării, sunetul melodios al incantaţiilor. Silueta de pe terasă făcu o plecăciune şi se făcu nevăzută în ceaţă.

Sub privirile lui Christopher ceaţa continuă să se ridice treptat-treptat, dînd la iveală clădirile îngrămădite una lîngă alta ale unui vast complex monahal. Edificiul impunător părea suspendat între cer şi pămînt, plutind ireal pe o pernă de ceaţă, cu turnurile înalte pierdute undeva, în nori.

În mijloc trona o clădire mare, vopsită în roşu, în jurul căreia se îngrămădeau o mulţime de clădiri mai scunde, ca puii de găină adunaţi în jurul cloştii. Construcţia principală avea mai multe etaje şi un acoperiş strălucitor, cu turnuleţe care sclipeau incandescent în soare. Ferestrele erau acoperite cu obloane, împotriva vîntului tăios de seară. Oriunde priveai, streşinile se împodobiseră cu ţurţuri asemenea unor ornamente pe un tort uriaş.

După atîtea zile petrecute în pustietatea aceea albă, Christopher privea uluit priveliştea. Culorile peisajului îl fermecau. Uitase cîtă viaţă poate exista în culoare. Asemenea unui om înfometat se delecta cu viziunea poleită cu aur care i se înfăţişa privirilor, pînă ce lumina soarelui căpătă o nuanţă violacee, apoi se stinse uşor, luînd cu sine tonurile calde. Priveliştea se cufundă în întuneric, iar el începu să se întrebe dacă fusese aievea.

— Ce este aici? şopti, fără să se adreseze cuiva anume.

— Asta este destinaţia noastră. Trecătoarea prin care tocmai am venit se numeşte Dorje-la. Mănăstirea din

faţa ta este Dorje-la Gompa. Dar numele său real este Sanga Chelling: Lăcaşul Farmecelor Secrete.

Christopher ridică din nou privirea. La o fereastră, aproape de acoperiş, cineva aprinsese o lumină. Cineva îi urmărea. Cineva îi aştepta.

23

Dorje-la Gompa, sudul Tibetului, ianuarie 1921

Intrară în mănăstire a doua zi, imediat după ivirea zorilor. Îi trezise sunetul goarnei, răbufnind sonor pe terasă, chemînd lumina să revină pe pămînt. Şi, într-adevăr, aceasta se întoarse, zăbovind cîteva minute pe culmile măreţe ale Himalayei Răsăritene, pentru ca imediat după aceea să alunece, parcă împotriva voinţei sale, înapoi în valea întunecată ce se căsca sub Dorje-la.

Urcară spre mănăstire pe o scară şubredă din lemn, care ameninţa să cedeze dintr-o clipă în alta, aruncîndu-i înapoi, pe stîncile ascuţite de pe fundul trecătorii. Urca maşinal, fără să încerce vreun sentiment: groază, curiozitate, euforia izbînzii de a fi reuşit să ajungă pînă aici – toate îl părăsiseră.

Cînd intrară în clădire, slujba de dimineaţă se încheiase deja. Pătrunseră printr-o poartă scundă, vopsită în roşu, însă călugării se aflau încă în *Lha-khang,* bînd ceaiul înainte de a trece la îndatoririle lor zilnice. Călătorii fură întîmpinaţi de un călugăr scund şi gras, îmbrăcat în veşmintele tradiţionale ale servitorilor. Cei doi *trapa* murmurară cîteva cuvinte de bun găsit, apoi se făcură nevăzuţi pe un coridor îngust şi prost luminat, ca doi iepuri care se refugiază în vizuina lor.

Lama intră pe o uşă în stînga lor şi o închise fără zgomot. Christopher fu condus în altă direcţie, pe un coridor luminat de lămpi cu unt rînced, care împrăştiau o

lumină gălbuie ca pucioasa. Mirosul pătrunzător al untului *dri* şi cel de sudoare îi produceau o greaţă cumplită lui Christopher, obişnuit de atîta timp cu aerul proaspăt şi rarefiat de munte.

Servitorul îl introduse pe Christopher într-o cameră mică de la parter şi îl întrebă dacă doreşte să mănînce ceva.

— Nu, mulţumesc, zise el. Aş vrea să dorm. Sînt obosit.

Călugărul dădu din cap şi ieşi cu spatele, trăgînd uşa după el. Lîngă un perete se găsea un pat scund, acoperit cu o saltea de paie. Fără să mai piardă timpul inspectînd restul camerei, Christopher se aruncă în pat. Ultimul lucru care îi trecu prin minte înainte ca somnul să îl doboare fu reacţia lui Lhaten la întrebarea dacă mai fusese la Dorje-la: „Cred că e timpul să dormim, sahib“.

Şi avusese dreptate.

Cînd se trezi, Christopher nu putea spune cît timp dormise. Lampa lăsată de servitor ardea încă pe măsuţa scundă de lîngă uşă, dar la început rezervorul fusese plin cu unt topit. Patul comod şi somnul profund nu făcuseră altceva decît să accentueze senzaţia de oboseală şi durerea pe care Christopher o simţea pînă şi în cel mai neînsemnat oscior. Ar fi zăcut acolo la nesfîrşit între somn şi trezie.

De undeva, de departe, se auzeau glasuri, multe glasuri, înălţîndu-se şi coborînd, ca în acordurile unui marş funebru. Cîntecul era acompaniat de o mulţime de instrumente muzicale. Bătăi de tobă rare şi uniforme; un corn din care se ridicau note mai grave, însoţite de vaietul oboiului; din cînd în cînd, clinchetul unor talgere minuscule. Christopher recunoscu sunetul nervos, încordat, al unui *damaru,* o tobă mică, confecţionată dintr-un craniu uman şi folosită în timpul ceremoniilor tantrice.

Încetul cu încetul, în timp ce stătea întins pe pat,

ascultînd murmurul vocilor înălţate în rugăciune, Christopher începu să revină la realitate. Încă nu înţelegea mare lucru: deşi elementele disparate păreau să aibă legătură între ele, imaginea de ansamblu era atît de lipsită de logică, încît îl cuprindea disperarea. Dar acum era sigur de un lucru: fiul său, William, se afla aici, la adăpostul acestor ziduri. Mai presus de toată această nebunie, acesta era unicul lucru important.

Muzica şi cuvintele incantaţiei se stinseră şi mănăstirea se cufundă din nou în tăcere. Nu mişca nimic.

Christopher îşi plimbă privirea prin cameră. O pală de curent strecurată pe sub fereastră făcea flacăra lămpii să tremure, trimiţînd în jur umbre stranii. Deasupra patului atîrna o *thangka* mare, înfăţişîndu-l pe Buddha în mijlocul a opt sfinţi indieni. În partea opusă, un scrin vechi, lăcuit fusese transformat într-un mic altar, ornat cu lotuşi pictaţi şi cu diferite însemne sacre. Pe peretele de deasupra scrinului era agăţat un dulăpior din lemn cu uşi de sticlă; în interior se vedeau imagini pictate ale lui Tsongkhapa şi ale celor doi discipoli ai săi. Lîngă fereastră se afla o măsuţă cu un scaun, iar pe peretele de lîngă acestea era fixat un raft pe care erau aşezate cîteva exemplare legate ale unor texte sfinte.

Se ridică şi se apropie de fereastră. Mănăstirile tibetane nu aveau geamuri la ferestre, aşa că obloanele grele din lemn erau bine zăvorîte în timpul lunilor geroase de iarnă. Găsi zăvorul şi împinse unul dintre obloane. Afară se înnoptase din nou. Vîntul împrăştiase norii, iar deasupra celor trei culmi abia vizibile, cerul ca de cerneală era presărat cu nenumărate stele. Dintr-o parte, în afara cîmpului vizual al lui Christopher, razele lunii cădeau ca o pulbere de gheaţă peste peisajul îngheţat.

Închise oblonul, înfiorîndu-se de frig, şi se aşeză pe scaun. I se făcuse foame şi se întreba cum ar putea anunţa pe cineva să îi aducă ceva de mîncare. Poate că

aşteptau un semn din partea lui că era treaz. Se duse la uşă şi apăsă clanţa. Era încuiată. Chilia avea să-i fie în acelaşi timp şi celulă de închisoare.

24

Dimineaţa găsi pe măsuţă puţină mîncare: nişte *tsampa* călduţă, cîteva turte de orz şi ceai fierbinte într-o cană acoperită. Era un mic dejun frugal, dar după atîtea zile în care nu mîncase decît *tsampa* rece, fie şi doar căldura ei îl înfiora de plăcere. După ce termină de mîncat, deschise obloanele şi privi afară. Soarele strălucea, învăluind întreaga vale. Abia reuşi să distingă poteca pe care sosiseră cu o zi în urmă. La poalele mănăstirii, stîncile erau încă ascunse în ceaţă cenuşie care persista în pîlcuri, ca mici ochiuri de apă incoloră rămase după retragerea mareei. Ridicîndu-şi capul putea vedea siluetele munţilor din depărtare, ascunşi în parte de piscurile care închideau valea strîmtă din apropiere.

La uşă se auzi un ciocănit discret. Christopher închise obloanele şi întrebă:

— Cine e?

Auzi cheia răsucindu-se în broască, apoi uşa se deschise şi în odaie intră servitorul pe care îl văzuse în ziua precedentă. Într-o mînă ţinea un baston înalt, folosit mai puţin ca sprijin, cît drept simbol al poziţiei sale. În cealaltă mînă ţinea o lampă cu flacăra tremurîndă.

— Vă rog să mă urmaţi.

— De ce m-aţi încuiat în odaie?

Sevitorul se eschivă de la răspuns:

— Aţi fost chemat. Vă rog să mă urmaţi.

— Cine mă cheamă? Unde mă duci?

— Vă rog, zise servitorul, fixîndu-l cu o privire tăioasă. Nu puneţi întrebări. Nu avem timp. Trebuie să veniţi cu

mine chiar acum.

Christopher oftă. Nu avea nici un rost să se opună. Şi orice altceva era preferabil claustrării în odaia aceea.

Servitorul îl conduse în tăcere, mergînd pe un alt drum decît în ziua precedentă, strecurîndu-se pe culoare pustii şi nevăruite. Era din ce în ce mai frig. Nu se întîlniră cu nimeni. După cîtva timp, intrară într-un sector care părea să aparţină vechiului centru monahal. Nu mai locuia nimeni aici. Christopher simţea vîntul care se strecura nestingherit prin crăpăturile din zidurile părăginite ale clădirii. În cele din urmă, ajunseră la o uşă decorată cu o mulţime de ochi pictaţi. Vopseaua se decolorase de mult, dar ochii păstrau încă o căutătură severă.

Servitorul deschise uşa şi-i făcu semn lui Christopher să intre. Preţ de o clipă, avu senzaţia că părăsiseră brusc mănăstirea şi ieşiseră afară. Rămase în prag, uluit, încercînd să înţeleagă ceea ce vedea.

Zăpada cădea din abundenţă, strălucitoare şi translucidă, cu fulgi albi şi uşori, asemenea unor îngeraşi minusculi. Cineva aprinsese mii de lămpi şi le aşezase de jur împrejurul camerei; stăteau una lîngă alta pe podeaua acoperită cu zăpadă, închipuind un covor tremurător, ţesut din licurici sclipitori. Flăcările firave se unduiau, aruncînd umbre stranii pe pereţii de gheaţă.

Întreaga încăpere era acoperită de un văl de zăpadă şi gheaţă tăcută, strat îngheţat peste strat îngheţat, an după an. Era o cameră de gheaţă şi fildeş, cu tavanul spart prin care se vedea cerul, cu zidurile oglindind respiraţia nesfîrşită a munţilor. Razele soarelui pătrundeau acolo ca nişte baghete de sticlă; fulgii cădeau, sclipind în timp ce se aşterneau pe jos. Încăperea era înţesată de statui aşezate pe piedestale, statui înfăţişînd zei şi zeiţe, de nerecunoscut sub stratul gros de zăpadă îngheţată. Părul le era nins şi plin de ţurţuri mici de gheaţă, din mîinile rigide fîşii lungi de gheaţă se lăsau pînă la pămînt.

În capătul opus al sălii, ascunsă în umbră, într-o porţiune ferită de razele soarelui, Christopher desluşi o siluetă cenuşie, aşezată picior peste picior într-un jilţ înţesat cu perne. Încet, simţindu-şi fiecare bătaie a inimii, Christopher se apropie de locul învăluit în umbre. Silueta nu se mişcă, nu scoase nici un cuvînt. Şedea împietrită, cu mîinile pe genunchi, cu spatele drept. Privirea îi era aţintită asupra lui Christopher.

Personajul purta o robă simplă, de călugăr. Pe cap, avea o pălărie ţuguiată, cu apărătoare lungi pentru urechi, care îi atingeau umerii. Chipul îi era parţial ascuns în penumbră. Părea să fie brăzdat de riduri şi o expresie de tristeţe nesfîrşită. Ochii păreau să ardă de durere. Christopher se opri în faţa lui, neştiind ce să facă ori ce să spună. Îşi dădu seama că nu avea la el un şal *khata*, că nu putea îndeplini ritualul salutului. După un timp, necunoscutul ridică mîna dreaptă şi îi făcu semn lui Christopher:

— Te rog, ia loc. Nu-i nevoie să rămîi în picioare. Am dat dispoziţie să ţi se aducă un scaun.

Christopher observă abia atunci scaunul scund din stînga lui. Se aşeză, timorat. Simţea ochii bătrînului aţintiţi asupra sa, scrutîndu-l cu o intensitate extraordinară, amestecată cu acea tristeţe nemărginită.

— Numele meu este Dorje Losang Rinpoche. Sînt Dorje Lama, stareţul acestei mănăstiri. Mi s-a spus că tu te numeşti Christopher. Christopher Wylam.

— Da, aşa este.

— Vii de la drum lung.

— Da, spuse Christopher cu glas răguşit şi nesigur. Din India. De la Kalimpong.

— De mai departe, îl contrazise stareţul.

— Da, de mai departe.

— De ce ai venit? Te rog să fii sincer cu mine. Nimeni nu vine pînă aici fără un motiv serios. Trebuie să fie vorba de o chestiune de viaţă şi de moarte ca cineva să ajungă pînă la noi. Ce te aduce?

Christopher şovăi. Se temea de stareţ şi, în acelaşi timp, îi trezea neîncrederea. Acest om jucase un rol important în tot ceea ce se petrecuse. Din cîte ştia el, Zamiatin însuşi nu era decît un pion într-un joc de mai mare amploare.

— Am fost adus aici, replică. De trei dintre călugării tăi. Tsarong Rinpoche şi doi *trapa.* Tsarong Rinpoche a ucis-o pe călăuza mea, un băiat pe nume Lhaten. L-a omorît doar pentru că Lhaten era rănit. Înainte da a-ţi răspunde la întrebare, cer ca băiatul să fie răzbunat.

— Aduci o acuzaţie gravă.

Stareţul se apecă înainte, ca şi cum ar fi vrut să citească adevărul pe chipul lui Christopher.

— Nu e singura acuzaţie pe care o aduc. L-am întîlnit pe Tsarong Rinpoche înainte de asta, la Kalimpong. A recunoscut că a mai omorît o persoană acolo: un medic irlandez, pe nume Cormac. Ştiai de asta? A acţionat la ordinul tău?

Stareţul oftă şi-şi îndreptă din nou spatele. Chipul lui era cel al unui om bătrîn, dar extrem de palid. Ochii îi erau ca două oceane de tristeţe, dar Christopher păru să sesizeze încă ceva în privirea aceea. Milă? Iubire? Compasiune?

— Nu, nu a acţionat la ordinele mele. Nu aveam nici un motiv să doresc moartea doctorului sau a băiatului. Te rog să mă crezi. Nu doresc moartea nici unei fiinţe. Ţelul meu pe pămînt este acela de a uşura suferinţa, în orice fel îmi stă în putinţă. Dacă Tsarong Rinpoche a greşit, va fi pedepsit.

Stareţul tăcu şi îşi suflă uşor nasul într-o batistă mică pe care o scoase din mîneca largă a robei. Gestul acela atît de omenesc îl linişti pe Christopher mai mult decît toate vorbele.

— Tsarong Rinpoche mi-a spus că, atunci cînd te-a întîlnit, te aflai la graniţa Tibetului, dincolo de Sebu-la. Este adevărat?

Christopher încuviinţă:

— Da.

— Mi-a spus că te-a avertizat să nu părăseşti India, să nu încerci să ajungi în Tibet. Şi asta este adevărat?

— Da. Şi asta este adevărat.

— Ai fost prevenit că există pericole. Pericole pentru dumneata însuţi şi pentru cei care călătoresc cu dumneata. Ai ales un traseu despre care ştiai că este aproape impracticabil. Tsarong Rinpoche mi-a mărturisit că, după părerea lui, dumneata căutai chiar acest loc, Dorje-la. Aşa este?

Christopher nu zise nimic.

— Nu negi că ar fi adevărat? Prea bine, atunci trebuie să trag concluzia că ceva foarte important ţi-a condus paşii pînă aici. Sau mai corect ar fi să spun: „te-a tîrît pînă aici“. Ce poate fi acest lucra, Wylam-la? Poţi să-mi spui?

La început, Christopher nu zise nimic, fixîndu-l cu privirea pe bătrîn. Pe pieptul abatelui un *gau* din argint capta particulele de lumină de la flacăra lămpilor, transformîndu-le în umbră.

— Nu e vorba de „ceva“, ci de „cineva“, de fiul meu. Se numeşte William. Cred că se află aici, în această mănăstire. Am venit să îl iau acasă.

Stareţul îl privi pe Christopher cu ochi sfîşietor de trişti. În jurul celor doi zăpada continua să se cearnă. Se aştemea pe pletele bătrînului şi pe pernele pe care şedea.

— De ce crezi că fiul dumitale se află aici, domnule Wylam?

— Nu cunosc motivul. Tot ce ştiu este că un individ pe nume Zamiatin a ordonat ca fiul meu să fie răpit. Ordinele lui Zamiatin au fost duse în Tibet de un călugăr pe nume Tsewong. Tsewong a murit, dar asupra lui s-a găsit o scrisoare din care reieşea că vine din partea dumneavoastră. Carpenter, misionarul scoţian din Kalimpong, mi-a destăinuit că fiul meu a fost dus în Tibet de un mongol numit Mishig. Mishig este agentul lui

Zamiatin.

Dorje Lama ascultă toate acestea cu capul plecat, ca şi cum ar fi fost copleşit de vorbele rostite de Christopher. Urmă o pauză îndelungată.

— Ştii foarte multe, Wylam-la, zise în cele din urmă. Extrem de multe şi totuşi cunoşti atît de puţin.

— Dar am dreptate. Fiul meu se află aici. Aşa este?

Stareţul îşi împreună mîinile:

— Da. Ai dreptate. Fiul dumitale se află aici. Este în viaţă şi este teafăr. Este îngrijit cu cea mai mare atenţie. Nu ai absolut nici un motiv să te îngrijorezi.

— Vreau să-l văd. Duceţi-mă imediat la el.

Christopher se ridică. Se simţea slăbit şi extrem de furios.

— Îmi pare rău, dar acest lucru nu este posibil. Sînt multe lucruri pe care nu le înţelegi. El nu mai este fiul dumitale. Încearcă măcar să pricepi atîta lucru. Pentru binele dumitale. Te rog să încerci să înţelegi ceea ce-ţi spun.

— Ce vreţi să faceţi cu el? Christopher începuse să urle. Auzea ecoul propriei sale voci, amplificîndu-se în camera goală şi ninsă. De ce l-aţi adus aici?

— A fost adus aici la cererea mea. Am vrut să vină aici, la Dorje-la. Deocamdată nu înţelege nici el. Dar, cu timpul, va pricepe. Te rog, nu complica lucrurile. Te rog, nu-mi cere să te duc la el.

Stareţul se aplecă şi ridică un clopoţel de argint de pe măsuţa scundă. Îl scutură uşor şi camera se umplu deodată de un sunet cristalin. Se simţea miros de tămîie. Ca parfumul florilor aruncate pe un mormînt.

— Acum va trebui să pleci. Ne vom întîlni din nou.

În spatele lui Christopher se auziră paşi. Se întoarse şi văzu că servitorul îl aşteaptă. În timp ce se îndepărta de stareţ, vocea bătrînului îl ajunse din urmă:

— Domnule Wylam! Te rog, încearcă să fii înţelept. Nu încerca să-ţi găseşti fiul. Nu dorim să ţi se întîmple ceva rău, dar trebuie să ai grijă. Ai nesocotit sfatul lui Tsarong

Rinpoche. Te rog să nu îl nesocoteşti şi pe al meu.

25

Christopher fu condus înapoi în odaia în care îl încuiaseră cu o zi în urmă. Şezu ore în şir, singur cu gîndurile lui, încercînd să înţeleagă ce se petrece. Vestea că William era viu şi se afla la Dorje-la îl buimăcise. Avea nevoie de un răgaz de gîndire, de timp ca să decidă ce avea de făcut.

Se duse de mai multe ori la fereastră şi privi afară, spre trecătoarea care se căsca dedesubt. Odată observă un grup de călugări care plecau de la mănăstire pe cărarea cea îngustă. Îi urmări pînă se făcură nevăzuţi. Mai tîrziu văzu o siluetă care se apropia în fugă de grupul de clădiri, venind de undeva, dintr-un punct aflat imediat deasupra văii. Din cînd în cînd auzea glasuri intonînd cîntece religioase, punctate de bătăi de tobă. Pe o terasă aflată în stînga lui, un călugăr bătrîn zăbovi timp de cîteva ore, învîrtind o roată mare de rugăciuni. La apusul soarelui trompeta răsună de pe acoperiş, întîmpinînd seara ce avea să vină; era foarte aproape de el şi se auzi foarte puternic.

Un călugăr veni să-i aducă de mîncare, îi aprinse lampa şi plecă din nou, lăsînd fără răspuns întrebările lui Christopher. Avea supă, *tsampa* şi un bol mic cu ceai. Mîncă încet, mecanic, mestecînd şi înghiţind găluştele mici de orz prăjit, fără să le simtă gustul. După ce termină de mîncat, ridică uşor capacul de pe bolul cu ceai. Cînd se pregăti să-l toarne în cană, privirea îi fu atrasă de ceva alb, înghesuit în interiorul capacului.

Era o coală de hîrtie împăturită de mai multe ori şi împăturită bine. Christopher o scoase şi o desfăcu. Rîndurile erau scrise în tibetană, cu o ortografie Umay

elegantă. În partea de jos era o diagramă mică, compusă dintr-o serie de linii intersectate, aparent haotic.

Se apropie cu foaia de măsuţa de lîngă pat unde se afla lampa. Nu cunoştea prea bine scrisul de mînă tibetan, dar cu efort izbuti să descifreze mare parte a textului:

„Mi s-a spus că vorbeşti limba noastră. Dar nu ştiu dacă poţi să o şi citeşti. Nu pot face altceva decît să-ţi scriu, în speranţa că vei reuşi şi să citeşti această scrisoare. Dacă nu vei putea, va trebui să găsesc o modalitate de a trimite pe cineva la tine; dar s-ar putea să fie mai complicat. *Trapa* care îţi aduce mîncarea nu ştie că ţi-am strecurat acest mesaj în cană; nu-i spune nimic.

Am aflat că tu eşti tatăl copilului care a fost adus aici din ţara *pee-ling*-ilor. Am mai aflat şi alte lucruri, dar nu ştiu dacă pot să le cred.

Eşti în pericol aici, la Dorje-la. Fii tot timpul vigilent Vreau să te ajut, dar şi eu trebuie să fiu atent. Nu pot veni la tine, tu trebuie să vii la mine. În noaptea asta uşa ta va fi descuiată. După ce vei ieşi, urmează harta pe care ţi-am desenat-o mai jos. Te va conduce la *gön-kang.* Te aştept acolo. Dar ai grijă să nu te urmărească nimeni.“

Scrisoarea nu era semnată. O reciti de cîteva ori, să se convingă că a înţeles-o. După ce aflase că diagrama reprezenta o hartă, avea impresia că o înţelege, deşi nu putea face legătura între camerele şi coridoarele marcate şi locurile prin care trecuse.

Se ridică şi se duse la uşă. Era tot încuiată. Oftă şi se întoarse în pat, nerăbdător, pentru că acum ştia că există posibilitatea să întreprindă, în sfîrşit, ceva. Cine îi trimisese mesajul? Nu cunoştea pe nimeni la Dorje-la. Şi de ce ar dori vreunul dintre călugări să îl ajute pe el, un străin?

În orele care urmară se duse de mai multe ori la uşă, să o încerce. De fiecare dată o găsi încuiată şi începu să se teamă că misteriosul semnatar al scrisorii nu reuşise să-şi ducă planul la bun sfîrşit. Se încheiase şi ultima slujbă din ziua aceea, călugării se întorseseră în chiliile lor, să se culce şi, în sfîrşit, liniştea coborî asupra mănăstirii Dorje-la. După vreo oră auzi un zgomot înfundat dincolo de uşă. Se ridică şi se apropie uşor. Linişte. Întinse mîna şi încercă clanţa. Aceasta se răsuci fără să opună rezistenţă.

Cu mişcări repezi apucă lampa şi ieşi. Se afla într-un coridor lung. La capătul lui ardea o singură lampă cu seu. Nu se vedea nimeni în apropiere. Simţea că toată mănăstirea este cufundată într-un somn adînc. Era îngrozitor de frig.

Examină harta şi porni încet spre dreapta, unde coridorul se intersecta cu un altul. Cel de-al doilea pasaj se pierdea în umbră. Din loc în loc erau aşezate lămpi, abia reuşind să risipească puţin bezna atotputernică. La flacăra lămpii sale, pereţii vopsiţi păreau aproape vii, pulsînd cu mişcări tenebroase, chinuite. Roşul era culoarea predominantă. La tot pasul, din întuneric răsăreau chipuri, ca în secunda următoare să dispară. Fluturau mîini. Dinţii încleştaţi rînjeau. Schelete se avîntau în dans.

Christopher începu să-şi dea seama că mănăstirea era foarte veche. Caracterul sectoarelor prin care trecea se schimba treptat. Asemenea straturilor geologice, secţiunile individuale ale *gompei* indicau limpede felul în care fuseseră construite, puţin cîte puţin, de-a lungul timpurilor. Cu cît se afunda mai mult, cu atît picturile şi incrustaţiile deveneau mai primitive. Influenţa chinezească ceda locul celei indiene, iar aceasta din urmă alteia, în care Christopher recunoscu stilul tibetan timpuriu. Simţea cum îl cuprinde emoţia. Nu mai pusese piciorul în nici o altă mănăstire ca aceasta.

Cel din urmă coridor se termina cu o uşă, flancată pe

ambele părţi de cîte o zeitate protectoare, pictată pe perete. La jumătatea înălţimii zidului ardeau două torţe prinse în suporturi metalice.

Partea aceasta a mănăstirii era foarte veche, poate chiar de mii de ani. Se opri la intrarea în *gön-kang,* cea mai întunecată şi mai secretă încăpere a oricărei *gompa.* Christopher cunoştea doar din descrierile prietenilor săi tibetani cum arată un astfel de loc; nu i se permisese niciodată să intre în vreunul. Erau spaţii întunecoase ca nişte cripte unde se păstrau măştile folosite în dansurile sacre. Acesta era lăcaşul zeităţilor tutelare – *yi-dam* – ale căror statui înnegurate vegheau asupra mănăstirii şi a locuitorilor ei. Era sediul groazei sacre din inima religiei tibetane.

Christopher şovăi în faţa uşii, în mod curios speriat de ideea de a intra. Nu avea nici un motiv să se teamă: înăuntru nu era decît întuneric, întuneric şi zeii stranii în care el, personal, nu credea. Dar ceva îl reţinea, înainte de a deschide uşa.

Era descuiată. Chiar în spatele ei se afla o a doua uşă pe care era pictat, în culori vii, chipul unui *yi-dam.* Ochii roşii, cu privire fixă, îl ţintuiră ca nişte cărbuni aprinşi. Lumina lămpii tremură şi dezvălui pete de vopsea scorojită şi urme aurii. Împinse şi cea de a doua uşă.

Întuneric palpabil, întuneric ca o catifea aruncată asupra ochilor săi. Aici noaptea era permanentă. Nu fusese niciodată tulburată cu adevărat şi avea să dureze la nesfîrşit. Mirosul de unt rînced umplea aerul întunecat şi stătut. Era ca şi cum ar fi pătruns într-un mormînt.

Christopher ridică lampa deasupra capului. De tavan, aproape de intrare, spînzurau trupurile împăiate ale cîtorva animale: un urs, un iac, un cîine sălbatic. Cadavrele vechi de animale făceau parte din decorul oricărui *gön-kang,* emanau acelaşi aer de mister ca şi chipurile zeităţilor din altar. Christopher se înfioră, dezgustat, în momentul în care trecu pe sub aceste corpuri, aplecîndu-se mult, de teamă să nu atingă blana

putrezită a animalelor prost conservate. Numai Dumnezeu ştia de cînd atîrnau acolo şi cît timp aveau să mai rămînă aşa, pînă ce aveau să se descompună de tot. Generaţii de păianjeni învăluiseră în plasele lor trupurile animalelor. Alte pînze de păianjen prăfuite se lipiră, în trecere, de obrazul lui Christopher.

Era un loc străvechi. De cum păşi înăuntru, Christopher, îşi dădu seama că *gön-kang*-ul era mult mai vechi decît mănăstirea, concurînd ca vîrstă cu munţii înşişi. Era o grotă scundă şi întunecoasă, învăluită în cele mai tainice mistere încă de la începutul timpurilor. Măşti folosite în dansuri, atîmînd de frînghii groase, prinse de tavan, în dreapta lui Christopher; imagini ale morţii şi nebuniei, pictate cu foarte mult timp în urmă şi aşezate acolo în întuneric în chip de paznici ai mănăstirii. O dată sau de două ori pe an erau scoase şi purtate în timpul dansurilor rituale. În acele ocazii se roteau în acordurile flautelor şi tobelor, asemenea fetei goale văzute de Christopher la orfelinat, al cărei chip ascundea, ca o mască, teroarea din fiinţa ei. Feţele măştilor erau groteşti – zei şi semizei cu trăsături răutăcioase, chipuri care aveau puterea de a-l transforma pentru o zi pe călugărul care le purta într-o fiinţă nemuritoare, într-un zeu.

Lîngă măşti erau grămezi de arme vechi sprijinite de perete – spade şi săbii, platoşe, coifuri ţuguiate şi zale, lănci chinezeşti şi coifuri tătăreşti, cu vîrful ascuţit. Toate erau vechi, ruginite şi, în mare parte, nefolositoare, păstrate acolo în chip de simbol al morţii neaşteptate, arme destinate vechilor zei în lupta lor cu forţele răului.

De-a lungul peretelui din spate erau aliniate statui ale zeităţilor *yi-dam,* cu nenumăratele lor braţe şi cu capetele învăluite în fîşii de pînză, puse acolo în chip de ofrandă. Din întuneric privea Yamantaka cel cu cap de taur, purtînd o coroană formată din cranii omeneşti. În umbra tremurîndă, siluetele întunecate păreau ele însele să prindă viaţă, ca şi cum ar fi dansat în noaptea aceea

eternă. Frămîntat de o presimţire pe care nu o putea înţelege, dar nici stăpîni, Christopher se apropie.

În umbră se mişcă ceva. Christopher se trase îndărăt, ţinînd lampa în faţa lui. În faţa altarului din fundul sălii, întors cu faţa spre *yi-dam,* şedea cineva. Christopher observă că silueta se mişcă din nou, plecîndu-se grăbit în faţa zeilor, apoi aşezîndu-se la loc. Era un călugăr, înfofolit în haine groase, adîncit în meditaţie. Părea că nu observase lumina împrăştiată de lampa lui Christopher şi că nici nu-i auzise paşii.

Christopher nu ştia ce să facă. Bănuia că acesta era călugărul care îi trimisese scrisoarea, dar acum, cînd era pe punctul de a da ochii cu el, simţi că trebuie să fie mai prudent. Să fie aceasta încă o capcană abilă, ticluită de Zamiatin sau de Tsarong Rinpoche? În definitiv, tocmai pîngărise cel mai tainic sanctuar al mănăstirii. Oare aceasta fusese intenţia de la bun început, să ofere o justificare credibilă pentru moartea sa neaşteptată?

Silueta se mişcă, dar nu brusc, ca un om speriat, ci încet, asemenea cuiva trezit din somn, fără să se fi desprins încă din tărîmul viselor. Se ridică şi se întoarse. În aceeaşi clipă, o umbră trecu peste chipul lui, ascunzîndu-l privirii.

— Ai venit. Vocea era blîndă şi limpede, ca a unei fete. Christopher bănuia că trebuie să fie un novice, un *ge-tsul.* Dar ce ar putea dori un novice de la el?

— Tu ai scris scrisoarea? întrebă el, făcînd un pas spre bărbat.

— Te rog, nu te apropia mai mult, spuse călugărul, retrăgîndu-se la adăpostul umbrelor.

Christopher se opri brusc. Simţea că *ge-tsul* era nervos, aproape înspăimîntat de prezenţa lui.

— De ce mi-ai cerut să vin aici? Ce doreşti?

— Eşti tatăl copilului *pee-ling?*

— Da.

— Şi ai venit de departe ca să îl găseşti?

— Da. Ştii unde se află? Mă poţi duce la el?

Călugărul îl atenţionă:

— Nu vorbi aşa de tare. La Dorje-la pereţii au urechi. Făcu o pauză. Da, continuă el, ştiu unde îl ţin pe fiul tău. Şi te pot duce acolo.

— Cînd?

— Nu acum. Poate peste cîteva zile.

— E în pericol?

Novicele şovăi:

— Nu. Nu cred. Dar la Dorje-la se petrece ceva, ceva ce eu nu pot înţelege. Cred că în curînd putem fi cu toţii în pericol.

— Vreau să-l iau pe William de aici. Vreau să-l duc, prin trecători, înapoi în India. Mă poţi ajuta?

Se lăsă tăcere. Umbrele se adunau în jurul siluetei din faţa altarului.

— Te pot ajuta să-l scoţi de la Dorje-la, zise în cele din urmă. Dar drumul spre India este prea periculos. Dacă vrei ca fiul tău să plece de aici viu, trebuie să ai încredere în mine. Eşti de acord?

Christopher nu avea de ales. Oricît era de misterios, acesta era singurul lui aliat într-o lume pe care nu o înţelegea:

— Da. Voi avea încredere în tine.

— Îmi încredinţezi viaţa ta?

— Da.

— Şi pe cea a fiului tău?

Christopher şovăi. Dar viaţa lui William era deja în pericol:

— Da.

— Întoarce-te în odaia ta. Îţi voi trimite acolo un alt mesaj. Ai grijă să distrugi toate scrisorile pe care ţi le scriu. Şi nu vorbi cu nimeni. Cu nimeni, ai înţeles? Chiar dacă pare să-ţi fie prieten, îmi promiţi?

— Da, şopti Christopher. Promit.

— Prea bine. Acum trebuie să pleci.

— Cine eşti?

— Te rog, nu mă întreba. Mai tîrziu, cînd vom fi în

siguranţă, îşi voi spune. Dar nu acum. E prea periculos.

— Dar dacă se întîmplă ceva? Dacă va trebui să dau de tine?

— Nu trebuie să mă cauţi. Te voi găsi eu, cînd va sosi momentul. Te rog, pleacă.

— Lasă-mă cel puţin să-ţi văd chipul.

— Nu, nu se poate!

Dar Christopher ridică lampa şi se apropie, lăsînd razele de lumină să străpungă umbra de pe faţa lui. Misteriosul necunoscut nu era un novice, nici călugăr nu era. Şuviţe lungi de păr negru ca smoala încadrau un chip mic, cu trăsături delicate. Tunica brodată lăsa să se ghicească linia unui trup zvelt. Străinul era, de fapt, o femeie. În lumina nesigură, ochii ei verzi străluceau, iar obrajii îi erau auriţi de flăcările lămpii. Părul îi era acoperit, parcă, de o pulbere de aur.

Rămase cu ochii aţintiţi asupra lui Christopher, consternată. Duse repede mîna la faţă, acoperind-o. El făcu încă un pas, dar fata se dăduse înapoi, ascunzîndu-se în întuneric. Îi auzi paşii repezi îndepărtîndu-se pe pardoseala de piatră. Ţinînd lampa deasupra capului, porni după ea, dar lumina nu dezvăluia altceva decît statui de piatră aurită. Vopseaua de pe pereţi se scorojea şi cădea pe podea, ca o pulbere. Timpul se oprise în loc. Contururile strălucitoare ale zecilor de raiuri şi de iaduri tremurau precum beteala în întunericul înconjurător. Fata se volatilizase în negura din care se întrupase.

26

Reveni în odaia lui, trecînd ca o nălucă prin mănăstirea adormită. Din cîte îşi dădea seama, nimeni nu îl văzuse ieşind sau intrînd înapoi în odaie. Cam la o

jumătate de oră după întoarcerea sa în cameră, auzi din nou un zgomot înfundat la uşă, iar cînd încercă iarăşi clanţa, constată că uşa era încuiată.

Se cuibări în pat, încercînd să se încălzească, frămîntat de gînduri. Erau atîtea întrebări fără răspuns. Cine era femeia care îl chemase în *gön-kang?* Ce dorea, în realitate, de la el? Şi, oare, putea ea într-adevăr să-l scoată, împreună cu William, din acest loc? Se perpeli în întuneric, fără să ajungă la vreo dezlegare satisfăcătoare a enigmei. În cele din urmă, gîndurile agitate se transformară în vise neliniştite. Dar nici chiar în somn nu găsea răspunsurile căutate.

Fu trezit brusc de un zgomot. Lampa se stinsese şi camera era cufundată într-un întuneric de nepătruns. Îşi auzea răsuflarea, dar nimic mai mult. Ce anume îl trezise? Străduindu-se să respire egal, rămase întins în pat, ascultînd. Sunetul înfundat se auzi din nou. Cineva sau ceva se afla dincolo de uşă, încercînd să o descuie. Nu semăna cu zgomotul de mai înainte, cînd uşa fusese descuiată şi apoi încuiată la loc. Acesta era un sunet tainic, încet, care nu trebuia auzit.

O cheie se răsuci în broască. Cel care era pe coridor avea mare grijă să nu-l trezească. Dădu la o parte păturile şi se aşeză pe marginea patului. Mai mult pipăind, îşi găsi cizmele şi le încălţă. Cheia se răsuci încet, aproape fără zgomot. Se ridică în picioare, avînd grijă să nu facă patul să scîrţîie. Uşa începu să se deschidă, milimetru cu milimetru. Se ridică şi se strecură în partea opusă a camerei, lîngă altar.

Intrusul nu avea lampă la el. Christopher nu vedea şi nu auzea nimic. Îşi lipi spatele de perete. După ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, îşi dădu seama că prin oblon se filtra o dîră infimă de lumină. Un scîrţîit slab îi atrase din nou atenţia asupra uşii. Prin deschizătură o siluetă încerca să se strecoare înăuntru. Christopher îşi ţinu respiraţia.

Umbra se apropie de pat în vîrful picioarelor. Cu o

mişcare bruscă se aplecă, apoi Christopher îl văzu scotocind printre cearşafurile răscolite. În întuneric fulgeră o scînteie metalică: lama unui pumnal.

Christopher aşteptă ca silueta să se îndrepte, apoi ţîşni înainte, cu braţul întins, şi îl prinse pe atacator de gît.

Intrusul icni cînd Christopher îl trase în spate, strîngîndu-i gîtul în îndoitura braţului. Auzi cuţitul căzînd pe pardoseală cu un clinchet. Deodată, Christopher se simţi răsucit. Apoi urmă o mişcare rapidă şi o lovitură îl surprinse în şale, aproape de rinichi. În momentul în care se smulse din calea loviturii, bărbatul se întoarse din nou şi se eliberă din strînsoarea braţului. O a doua lovitură îl nimeri pe Christopher drept în stomac, azvîrlindu-l peste altar. Vasele zburară la pămînt, împrăştiind apă peste tot şi răsunînd strident, ca nişte clopote. Străinul nu scoase nici o vorbă.

Pe neaşteptate, făcu un pas înainte şi Christopher simţi ceva strîngîndu-i-se în jurul gîtului. Era o coardă subţire de care necunoscutul trăgea cu toată forţa. Capul începu să-i vîjîie pe măsură ce coarda se strîngea mai tare, împiedicînd circulaţia sîngelui şi tăindu-i respiraţia.

Nu-i mai rămîneau decît vreo cîteva secunde pînă să-şi piardă puterile. Aruncîndu-se înainte, se prăvăli spre atacator, care se dezechilibră şi căzu peste pat. Frînghia îşi slăbi strînsoarea şi Christopher o smulse fulgerător din mîna celuilalt. O aruncă la o parte. Christopher îşi dădea seama că singurul lui avantaj era greutatea corpului. Omul de sub el era mult mai scund, dar mai îndemînatic. Fără veste, se strecură de sub trupul lui Christopher şi îl izbi în gît. Lovitura alunecă mai mult spre bărbie, provocîndu-i o durere înfiorătoare, care îi amorţi tot maxilarul. Îşi aminti cît de uşor îl scosese din joc călugărul la Kalimpong. Sări în spate, lovind scaunul şi răstumîndu-l la pămînt. Fără să stea pe gînduri, îl ridică.

— Cine eşti? şuieră el, dar nu primi nici un răspuns.

Văzu umbra apropiindu-se, ridică scaunul şi lovi. Simţi

cum lemnul se izbeşte de corpul necunoscutului, ridică din nou scaunul şi lovi încă o dată. Se auzi un icnet înfundat, apoi tîrşîit de picioare, semn că agresorul încerca să-şi recapete echilibrul, îl văzu clătinîndu-se, apoi îndreptîndu-se şi ţîşnind spre uşă.

Christopher se repezi după el, încercînd să-l prindă din urmă, dar piciorul i se agăţă de un vas şi se împiedică. Cînd reuşi să se ridice în picioare, observă că adversarul dispăruse. Christopher se duse pînă la uşa deschisă şi privi în dreapta şi în stînga. Pe coridor nu se vedea nimeni. Luă cheia din broască, închise uşa şi o încuie pe dinăuntru, apoi ascunse cheia în cizmă.

Ar fi fost o nebunie să încerce să adoarmă din nou. Rămase treaz pînă în zori, apoi făcu ordine în cameră, aşezînd vasele pe altar, cît mai aproape de locul în care se aflaseră initial. Găsi arma agresorului, un pumnal cu lama subţire, lungă de opt ţoli şi o strecură în cealaltă cizmă. Începea să creadă că atacul se întorsese în avantajul lui.

Micul dejun sosi cu mult după ivirea zorilor şi după prima slujbă de dimineaţă. De data aceasta, nu găsi în capac nici un mesaj. Cînd servitorul reveni să strîngă vasele, Christopher îi spuse că doreşte să vorbească cu stareţul. La început omul îi spuse că aşa ceva este imposibil, dar Christopher îi dădu de înţeles că va avea probleme dacă nu va transmite mesajul. La plecare, călugărul nu zise nimic, dar mai tîrziu, în cursul după-amiezei, se întoarse şi-i spuse lui Christopher să îl urmeze.

Nu merseră pe acelaşi drum ca prima oară. Urcară nişte scări întunecate pînă la ultimul etaj al clădirii. Christopher bănuia că era condus în apartamentul stareţului. Aşa cum îi stă bine unui avatar, acesta trebuia să locuiască la cel mai înalt nivel, ca nimeni să nu se afle deasupra sa.

Avea impresia că lasă în urmă nu numai partea inferioară a mănăstirii. Aici, sus, era o cu totul altă lume.

În capătul scărilor o fereastră largă dădea spre trecătoare; avea chiar şi geam, din sticlă adevărată, adusă, probabil, tocmai din India. Christopher se opri să-şi tragă sufletul şi privi afară; în depărtare soarele se odihnea pe crestele munţilor sclipitori, contopindu-se, cuminte, cu zăpada imaculată. Se simţea prins în cursă, prizonier al acestui loc sinistru, în care nu pătrundea nici aerul, nici lumina soarelui.

Sevitorul îl conduse printr-o intrare cu inele mari de bronz, în jurul cărora fuseseră legate panglici colorate. Deasupra uşii stătea scris un mesaj în chineză, indescifrabil pentru Christopher. Era, poate, numele unui împărat, un imn de mulţumire, o avertizare?

Uşa se închise în urma lor şi ei se pomeniră într-o încăpere pătrată, plină de colivii vopsite în care se găseau păsări de toate mărimile, fluturîndu-şi aripile şi ţopăind de colo-colo. Atmosfera era plină de ciripitul lor care se lovea de pereţi, răspîndindu-se în ecouri stranii, ameţitoare. Erau porumbei albaştri, porumbei albi ca zăpada, sturzi, cintezoi şi canari din China, papagali pitici cu penaj viu colorat din India şi două păsări ale paradisului, cu penele sclipind în toate culorile curcubeului. Pene de toate culorile străluceau în bătaia lămpilor, stîrnind ecouri tăcute pe pereţii nevăruiţi. Cu toate astea, camera era o închisoare, o celulă în care umbrele, lemnul şi împletiturile de sîrmă îşi uneau forţele pentru a stîrpi orice strălucire. La fiecare pas Christopher era întîmpinat de fîlfîit de aripi lovite de barele coliviilor, ca fîşîitul sinistru al unui linţoliu într-un coşmar. Servitorul deschise o a doua uşă şi îl invită pe Christopher într-o altă încăpere.

Peste tot se vedeau vase de sticlă uriaşe cu fel de fel de plante aduse din regiunile de junglă de la poalele munţilor. Fiecare în parte era un univers sigilat pentru eternitate într-un ciclu de creştere şi descompunere. Printre plante se roteau fluturi mari, lovind cu aripi pe jumătate strînse pereţii transparenţi ai vaselor sau

trecînd de la o floare la alta, într-un zbor agitat. Alte temniţe, alte celule. Lumina se filtra prin ochiuri de geam fixate în tavan, iar plantele se luptau să absoarbă cît puteau mai mult din razele palide de soare care răzbăteau pînă la ele.

Trecură prin mai multe camere, fiecare la fel de stranie ca cea precedentă. Într-una dintre ele, păianjeni mari se foiau în acvarii de sticlă, ţesînd pînze complicare, uşoare ca mătasea. În alta, o mulţime de peşti înotau în bazine spaţioase, ţîşnind înainte şi înapoi în apele înnegurate, rotindu-se agitaţi, incapabili să se odihnească, să se oprească, asemenea rechinilor condamnaţi la moarte dacă nu se află în mişcare. Şi, în sfirşit, urmă o încăpere mică, luminată de zeci de flăcări vii. Peste tot ardeau lămpi, aruncînd limbi de foc în atmosfera dominată de umbre. Pămînt şi aer, apă şi foc – toate elementele şi creaturile specifice fiecărui element. Universul în miniatură.

La capătul camerei de foc se vedea o uşă diferită de celelalte prin care trecuseră. Era decorată cu *mandale,* motive circulare, în care era reprezentată lumea aerului, cea a pămîntului şi cea a mării. De la realitate la umbră, de la înveliş la miez. Servitorul deschise uşa şi se dădu la o parte, făcîndu-i loc lui Christopher să intre.

Dincolo de uşa cu *mandale* era o cameră spaţioasă, care părea să se întindă aproape pe toată suprafaţa etajului superior. Prin orificiile din tavan de filtrau fuioare de lumină prăfuită, care însă nu reuşeau să risipească umbrele ce adăstau peste tot. Flacăra anemică a lămpilor cu seu tremura în depărtare, ca mii de licurici rotindu-se deasupra unor ape înnegurate. Christopher auzi în spatele lui un zgomot. Se întoarse şi văzu uşa închizîndu-se. Servitorul plecase.

Cînd ochii i se obişnuiră cu întunericul, văzu mai bine în ce odaie se afla. Auzise de astfel de camere, dar nu se aşteptase niciodată să pună piciorul în vreuna. Era sala *chörten*-urilor, cea în care se aflau mormintele tuturor

foştilor stareţi, aliniate de-a lungul unui perete: lăzi mari de lemn, mai mari decît trupurile pe care le adăposteau, lăzi din lemn lustruit, nevopsit, acoperit de o peliculă de praf – adăposturi sclipitoare pentru carnea descompusă şi oasele mucegăite.

Luminile pîlpîiau, arătînd faţada mormintelor de bronz, aur şi argint, încrustate cu pietre preţioase şi bogat ornamentate.

Fiecare *chörten* era aşezat pe cîte un piedestal mare, ridi- cîndu-se pînă aproape de tavan. Într-o lume trecătoare, acestea erau simboluri ale perenităţii, asemenea cristalelor în gheaţă sau asemenea aurului în bătaia soarelui, fără să se topească vreodată, fără să se modifice acolo, în întuneric, graniţe nesigure ale schimbării şi ale şansei. În fiecare dintre ele odihnea trupul mumificat al unui stareţ. La răstimpuri se mai presăra sare, pentru a conserva mai bine mumiile. Prin vizetele de pe capacul *chörten*-urilor, chipurile ocupanţilor priveau distante spre lumea aceea de umbre cenuşii.

Păşind încet, Christopher trecu pe lîngă şirul de morminte aurite. De afară se auzea vuietul vîntului de după-amiază. În odaie era frig, frig şi pustiu, şi dăinuia un anumit sentiment al zădărniciei. În total, erau douăsprezece *chörten*-uri. Unii dintre stareţi muriseră la bătrîneţe, alţii în copilărie dar, dacă era să dai crezare călugărilor, cu toţii erau avataruri ale unuia şi aceluiaşi spirit, aceeaşi fiinţă întrupată în mai multe corpuri. Fiecare stareţ în viaţă îşi ducea zilele aici, sus, alături de fostele lui avataruri, aşa cum alţii îşi duc viaţa înconjuraţi de amintiri sau de haine scoase din uz, aşteptînd să îmbrace o formă nouă, dar niciodată o altă identitate.

Stareţul îl aştepta, ca şi în ziua precedentă, într-o nişă de la capătul încăperii, aşezat pe perne şi înconjurat de umbre şi zeităţi cu chipuri înflăcărate. Aici părea chiar mai scund, dominat de *chörten*-urile masive, o siluetă ştearsă printre fostele sale vieţi. Părea că stătea în

acelaşi loc de secole, dintotdeauna, urmărind cum sînt construite şi ocupate *chörten* -urile, aşteptînd ca cineva să vină şi să-i spună că s-a terminat, că sosise, în sfîrşit, momentul să plece. Christopher făcu o plecăciune adîncă şi fu invitat să ia loc pe un taburet tapiţat, aşezat în faţa stareţului.

— Ai cerat să te primesc, zise bătrînul.

— Da.

— E vorba de ceva important.

— Da.

— Continuă.

— Azi-noapte a intrat cineva în odaia mea. Cînd dormeam, înţelegeţi? A intrat în cameră în timp ce dormeam. A încercat să mă omoare. Vreau să ştiu de ce. Vreau să-mi spuneţi de ce.

Stareţul nu-i răspunse imediat. Părea tulburat de dezvăluirea lui Christopher.

— De unde ştii că a vrut să te ucidă? întrebă el într-un tîrziu.

— Pentru că avea un pumnal. Şi o coardă subţire cu care a încercat să mă stranguleze.

— Înţeleg. Şi îţi închipui că eu ştiu ceva despre asta, că, poate, chiar eu am dat ordin.

Christopher nu zise nimic.

— Da. Crezi că am încercat să te elimin.

Urmă o pauză lungă. Stareţul oftă din greu. Cînd vorbi din nou, vocea îi era schimbată. Era mai slabă, mai tristă decît pînă atunci:

— Nu ţi-aş face nici un rău. Asta trebuie să o crezi. Chiar dacă te îndoieşti de orice altceva din ceea ce vezi sau auzi. Mă crezi?

„Pentru mine eşti sfînt. Nu te pot atinge.“ Cuvintele îi reveniră pe negîndite în minte, asemenea unor păsări scăpate din colivie. Îşi fluturară aripile cenuşii şi dispărură. „Dar îţi pot face rău“, gîndi. Simţea lama rece a pumnalului lipită de gleznă.

— De ce te-aş crede? Mi-ai luat fiul cu forţa şi în timpul

ăsta ai omorît un om. Unul dintre călugării tăi a ucis un băiat a cărui singură vină era aceea de a fi rănit. Iar noaptea un bărbat înarmat cu un pumnal a intrat în odaia mea. De ce aş crede un cuvînt din ceea ce spui?

Călugărul îl privea pătrunzător:

— Pentru că spun adevărul. După un moment de tăcere, continuă: Cînd ne-am întîlnit prima oară, ai pomenit de un bărbat pe nume Zamiatin. Spune-mi ce ştii despre el.

Christopher şovăi. Ştia atît de puţin despre Zamiatin, iar ceea ce ştia provenea în mare parte din informaţii care nu-i puteau spune nimic stareţului unei mănăstiri izolate din Tibet; nici nu ştia cu ce să înceapă. Cel mai simplu era să înceapă cu faptele de bază pe care i le dezvăluise Winterpole.

Cînd termină, stareţul nu zise nimic. Şedea nemişcat pe tron, cîntărind cu grijă fiecare cuvînt spus de Christopher. După o tăcere care lui Christopher îi păru o eternitate, vorbi din nou:

— Zamiatin se află aici, la Dorje-la. Ştiai asta?

— Da. Bănuiam că este aici.

— E aici de cîteva luni. A venit în pelerinaj. Iniţial. Spune-mi, crezi că el se află în spatele tentativei de asasinat asupra dumitale? Christopher încuviinţă din cap. Era foarte probabil. Tu şi rusul sînteţi duşmani?

— Ţările noastre sînt… să zicem, nu chiar în război. Dar sînt rivale. Există o stare de tensiune.

— Nu ţările voastre. Nu popoarele voastre. Filozofiile voastre sînt. Nu cu mult timp în urmă, ţările voastre au fost aliate în războiul împotriva Germaniei. Nu este aşa?

Oricine ar fi fost stareţul, gîndi Christopher, îi subestimase cunoştinţele despre lumea de afară.

— Da, au fost aliate… dar la ruşi a izbucnit, între timp, o revoluţie. L-au asasinat pe ţar şi familia acestuia, soţia şi copiii. La putere a venit un partid bolşevic. Bolşevicii au omorît pe oricine le-a stat în cale, zeci de mii de oameni, vinovaţi, nevinovaţi – nu conta.

— Poate au avut un motiv să-l ucidă pe ţar. A fost un domnitor drept?

„Nu chiar drept, dar nici pe departe un tiran, gîndi Christopher. Doar lipsit de voinţă şi incapabil, exponentul unui sistem autocrat pe care nu-l putea schimba.“

— Cred că dorea să fie drept. Să fie iubit de popor.

— Nu-i suficient. Un om poate dori să ajungă în Nirvana, dar, mai întîi, trebuie să acţioneze. Sînt necesare opt lucruri pentru a te elibera de durere: cel mai important este să acţionezi corect. Cînd un om drept ezită să acţioneze, o va face cel nedrept în locul lui.

— Este adevărat, dar Zamiatin trebuie oprit. Bolşevicii intenţionează să preia controlul în Asia. Vor prelua fiecare ţară cu care se învecinează. Şi vor merge mai departe. Nimeni nu va mai fi în siguranţă. Nici chiar dumneata, în locul acesta izolat. Zamiatin a venit în Tibet să pregătească terenul pentru atingerea acestui ţel. Dacă ţineţi la libertatea voastră, ajutaţi-mă să îl opresc.

Bătrînul suspină sonor şi se aplecă din nou. Pe buze îi flutură o părere de zîmbet:

— Iar dumneata ce vei face după ce îl vei fi oprit?

Christopher nu era sigur. Depindea de ceea ce avea de gînd Zamiatin. Va trebui să rămînă acolo şi să întoarcă acţiunile rusului în favoarea Angliei? Sau era suficient să îl oprească pe Zamiatin?

— Mă voi întoarce acasă împreună cu fiul meu, zise, conştient că nu spunea decît o jumătate de adevăr.

Winterpole i-l oferise pe William în schimbul unui preţ.

— Şi ce va face poporul dumitale? După învingerea bolşevicilor, ne veţi lăsa în pace?

— Nu dorim să vă aservim. Cînd a fugit în China, noi l-am ajutat pe Dalai Lama. După ce i-am înfrînt pe chinezi, a fost liber să se întoarcă la Lhasa. Noi nu ne-am opus.

— Dar în 1904 tot voi aţi invadat Tibetul. Trupele voastre au ocupat Lhasa. Ne-aţi arătat pumnul. V-aţi

amestecat direct, mai mult decît s-au amestecat ruşii, în treburile acestei ţări. Şi conduceţi India. Dacă aţi putut înrobi o ţară, o puteţi înrobi şi pe cealaltă.

— Indienii nu sînt sclavii noştri, protestă Christopher.

— Dar nici nu sînt independenţi, îl contrazise calm stareţul.

— Nu îi oprimăm.

— Anul trecut aţi masacrat sute de oameni în Jalianwala Bagh din Amritsar. Dacă într-o bună zi se vor răscula din nou împotriva voastră, aşa cum au făcut-o, aşa cum s-au ridicat ruşii împotriva ţarului lor, se va întîmpla aşa pentru că aţi vrut să fiţi drepţi şi nu aţi acţionat... pentru că aţi fost nedrepţi şi aţi acţionat? Vreau să ştiu.

Glasul stareţului devenise tăios. Christopher ar fi vrut să-l vadă mai bine, dar umbrele îl învăluiau.

— Nu vă pot răspunde la asta. În mintea lui Christopher reveniră îndoieli vechi, aşa cum musculiţele sînt atrase de lumina lămpii. Cred că sîntem sinceri. Cred că, de cele mai multe ori procedăm corect. Amritsar a fost o greşeală, o eroare de judecată din partea ofiţerului care comanda trupele. A fost o aberaţie.

— O aberaţie? şuieră stareţul, furios. Îşi pierduse stăpînirea de sine, şi glasul căpătase tonalităţi dure. Amristar a reprezentat inevitabilul într-o ţară în care o rasă subjugă pe alta. Nu a fost nici o aberaţie, nici o greşeală – a fost rezultatul anilor de nedreptăţi meschine, de aroganţă, discriminare şi orbire. Amritsar a fost simbolul a tot ceea ce este mai putred în imperiul vostru. Iar dumneata vii la mine cu poveşti despre bolşevici, încerci să mă sperii pentru că un singur rus a pus piciorul în aceşti munţi, îmi spui că poporul tău nu are nici un gînd rău faţă de Tibet. Mă iei de prost?

Bătrînul amuţi. Urmă o tăcere îndelungă. La fel de repede cum venise, furia dispăru. Christopher simţea asupra lui privirea tăioasă, pătrunzătoare şi totuşi tristă a bătrînului. Bătrînul începu din nou să vorbească, dar cu

glas schimbat:

— Ar trebui să ştii mai bine, Wylam-la. Nu ar trebui să cazi în capcana acestei nebunii. Nu ai fost, oare, crescut în mijlocul indienilor, nu ai mîncat mîncarea lor, nu ai respirat acelaşi aer ca ei, nu ţi s-a contopit identitatea cu identitatea lor? Nu ai fost, oare, învăţat să vezi lumea prin ochii lor, să asculţi cu urechile lor, să guşti cu limba lor? Iar dumneata îmi vorbeşti de erori de judecată, de aberaţii, de demoni, de regi ucişi? Cum ai putut uita ceea ce te-am învăţat? Cum ai putut înstrăina atît de mult de ceea ce ai fost cîndva?

Christopher simţi că îi îngheaţă sîngele în vine. Îi era frică, îngrozitor de frică. Tot corpul îi tremura de panica ce-i creştea în suflet. Umbrele alunecară peste stareţ şi tron, subţiri ca nişte năluci înfometate. Lumina tremura. Odaia părea că se umple de şoapte, voci din trecutul lui, voci stinse de mult, voci ale morţilor. Îşi aminti de crucifixul pe care-l găsise în biroul lui Cormac, de durerea simţită cînd muchiile i se înfipseseră în carne.

— Cine eşti? întrebă Christopher cu vocea uscată de frică.

Bătrînul veni mai aproape, în lumină. Încet, umbrele îşi slăbiră strînsoarea. Trăiau de atîta timp contopite, umbrele şi fiinţa bătrinului, dar acum, pentru cîteva momente, se despărţiră, iar el reveni în lumina vie. Silueta fragilă, înveşmîntată în roba de culoarea şoftanului, se ridică şi coborî de pe podiumul pe care era aşezat tronul. Se apropie încet de Christopher, care observă că era mai înalt decît părea atunci cînd şedea între perne. Veni drept la el şi îngenunche în faţa lui; între feţele lor era o distanţă de doar cîţiva ţoli.

— Cine eşti? şopti Christopher din nou. Frica zvîcnea în el ca o fiinţă vie, zbătîndu-i-se în piept asemenea unui animal captiv sau a unei păsări închise în colivie.

— Nu mă recunoşti, Christopher? Glasul stareţului era calm şi blînd. La început Christopher nu realiză că aceste ultime cuvinte fuseseră rostite în engleză, nu în tibetană.

Lumea se cutremură.

— Nu mă…

Fragmentele se prăvăliră şi se risipiră în nori de praf.

— … recunoşti…

În capul lui Christopher vuia furtuna. Universul era un vid plin de pulberea lumii apuse. Auzi vocea mamei, strigîndu-l:

—… Christopher…

Şi glasul surorii, în lungile zile de vară, cînd alergau pe peluza inundată de soare:

—… Christopher…

Şi Elizabeth, cu braţele întinse spre el în agonia morţii, cu ochii goliţi de viaţă:

—… Christopher…

Şi, în final, vocea tatălui, în mijlocul acelui vid, adunînd la un loc pulberea, remodelînd universul:

—… Christopher? Nu mă recunoşti, Christopher?

27

Stăteau împreună lîngă ultimul *chörten.* Tatăl lui Christopher deschisese obloanele, să poată privi peste trecătoare. Multă vreme nu vorbi nici unul din ei. Soarele îşi schimbase poziţia şi arunca asupra piscurilor şi prăpăstiilor înzăpezite arabescuri complicate de umbre şi lumini. În afara umbrelor, nu mişca nimic. Întregul univers era nemişcat şi tăcut.

— Acela este Everestul, zise bătrînul deodată, arătînd spre sud-vest, aşa cum îi arată un părinte ceva copilului său. Tibetanii îi spun Chomolungma, Zeiţa Mamă a Pămîntului. Tăcu, dîndu-i timp lui Christopher să găsească piscul spre care arătase. Totul, cu excepţia vîrfului muntelui impunător, era învăluit în nori. Iar acela este Makalu, continuă, arătînd puţin mai spre sud.

Chamlang, Lhotse – îi vezi pe toţi de aici dacă nu este ceaţă. Uneori, stau ore în şir în locul acesta, privindu-i. Nu mă satur niciodată de priveliştea asta. Niciodată. Îmi amintesc şi acum de prima dată cînd i-am văzut. Tăcu din nou, meditînd la trecut.

Christopher se înfioră.

— Ţi-e frig? îl întrebă tatăl său.

Încuviinţă din cap, şi bătrînul închise obloanele.

— Aceasta a fost ultima mea reîncarnare, spuse tatăl lui Christopher, trecîndu-şi palma peste metalul patinat al sarcofagului.

— Nu înţeleg, spuse Christopher. Doi ori doi nu vor mai face vreodată patru, albul combinat cu negru nu va mai fi vreodată gri?

— Sînt convins că înţelegi atîta lucru, protestă tatăl. Că ne întrupăm într-un corp şi apoi ne lepădăm de el. Am avut multe trupuri. Curînd o să mă lepăd şi de acesta. Iar apoi va veni momentul să-mi găsesc altul.

— Dar eşti tatăl meu! protestă, la rîndul său, Christopher. Ai murit cu mulţi ani în urmă. Nu e posibil aşa ceva.

— Ce este posibil, Christopher? Ce este imposibil? Poţi să-mi spui? Poţi spune cu mîna pe inimă că ştii?

— Ştiu că, dacă eşti tatăl meu, dacă eşti bărbatul pe care l-am cunoscut în copilărie, nu poţi fi… avatarul nu ştiu cărui sfînt tibetan. Te-ai născut în Anglia, la Grantchester. Te-ai căsătorit cu mama. Ai avut un băiat şi o fată. Nu pricep nimic.

Bătrînul luă mîna dreaptă a lui Christopher şi o strînse cu putere într-a sa:

— Christopher, aş vrea să-ţi pot explica. Acum tu şi cu mine sîntem nişte străini; dar crede-mă că nu te-am uitat niciodată. Nu a fost dorinţa mea să vă părăsesc. Mă crezi?

— Nu ştiu ce ai dorit. Ştiu doar ce s-a întîmplat. Ceea ce mi s-a spus că s-a întîmplat.

— Ce ţi s-a spus?

— Că ai dispărut. Că într-o noapte ai plecat din tabără, iar dimineaţa nu te-au mai găsit. După un timp s-a presupus că ai murit. Este adevărat? Aşa s-a întîmplat?

Bătrînul dădu drumul mîinii lui Christopher şi întoarse puţin capul într-o parte:

— Într-un fel, spuse încet.

Era un bărbat scund, dominat de sarcofagele predecesorilor săi. Chipul zbîrcit trăda o oboseală copleşitoare:

— Este adevărat, într-un fel – ca mai toate lucrurile pe lumea asta. Adevărul adevărat, cel pe care nu-l puteau bănui, este acela că Arthur Wylam murise cu mult înainte de a ieşi din cort în noaptea aceea. Eram doar o carcasă goală pe dinăuntru, nu aveam absolut nici o consistenţă. Acţionam, îmi îndeplineam îndatoririle, aşa cum erau ele, treceam drept om. Dar înăuntru eram deja mort. Eram ca unul dintre acei *ro-lang* pe care cred unii că i-au văzut prin munţii aceştia. În dimineaţa aceea, cînd am plecat din tabără, nu ştiam ce fac, unde mă duc. Ca să fiu sincer, îmi amintesc foarte puţin. Tot ce ştiu este că viaţa aceea nu îmi mai oferea nimic. Epuizasem tot ce avea să-mi dea şi descoperisem că era putredă pînă în măduva oaselor. Nu-mi doream decît să merg. Şi asta am făcut. Am mers şi am urcat, şi am orbecăit zile în şir, pătrunzînd tot mai adînc în munţi. Nu aveam mîncare, nu aveam habar cum să găsesc ceva de-ale gurii, eram pierdut, iar mintea îmi era parcă acoperită de un văl.

Tăcu, pradă amintirilor, rememorînd singurătatea şi oroarea acelor zile:

— M-au găsit într-un loc pe nume Sepo. Erau doi călugări de la Dorje-la. Eram inconştient, aproape mort. De fapt, nimic ieşit din comun – un muribund înfometat, îngheţat, cu mintea rătăcită. Dar în Tibet nimic nu este chiar obişnuit. Totul poartă în sine un simbol – meteorul, o pasăre care se roteşte deasupra unui pisc, un copil cu chip monstruos. De multe ori lucrurile mărunte atrag

atenţia – forma urechilor unui copil, felul în care este aşezat stuful pe acoperişul unei case de ţară, cum se ridică fumul din horn. Lucrurile pe care tu sau eu nu le-am observa niciodată. Ne-am pierdut simţul. Locul în care m-au descoperit este punctul de întîlnire a doi gheţari. Spre est era un pisc ascuţit, iar spre vest, o prăpastie adîncă. În ziua aceea, în apropiere fuseseră văzuţi doi vulturi rotindu-se pe cer. Eu cred că aşteptau să mor, să se înfrupte din trupul meu. Lucruri logice, comune – dar ei le-au interpretat ca pe nişte semne. Au spus că există o profeţie potrivit căreia noul stareţ al mănăstirii Dorje-la va fi găsit într-un loc care corespundea acelei descrieri. Nu ştiu nici pînă în ziua de azi dacă este adevărat sau nu, dacă există o astfel de profeţie. Dar ei credeau în ea. Iar apoi… am început să cred şi eu.

Christopher îl întrerupse, continuînd să nu înţeleagă:

— Dar nu erai un copil. Aveai patruzeci de ani, erai un om în toată firea. Pentru noile reîncarnări sînt aleşi întotdeauna copii în vîrstă de trei-patru ani.

Tatăl oftă şi-şi puse mîna pe umărul lui Christopher:

— Aceasta nu este o mănăstire obişnuită, Christopher. Aceasta este Dorje-la. Lucrurile se petrec un pic mai altfel aici. Tăcu şi oftă din nou. Sînt cel de-al treisprezecelea stareţ al mănăstirii Dorje-la. Predecesorul meu a murit în anul în care m-am născut eu şi a lăsat cu limbă de moarte să nu i se caute succesoral mai curînd de patruzeci de ani. A mai spus că acesta va fi un *pee-ling.*

Tăcu. Christopher nu zise nimic. Dacă bătrînul credea în prostiile astea, ce rost avea să-l contrazică? Şi poate că, în definitiv, nici nu erau prostii. Poate că exista un miez de adevăr, pe care mintea occidentală nu-l putea percepe.

— N-ai vrea să trecem în altă cameră?

Christopher încuviinţă:

— Sînt în mîinile tale.

Tatăl îl privi, încercînd să regăsească în bărbatul din faţa lui copilul pe care îl părăsise cu atîţia ani în urmă. Rămăsese oare ceva din el?

— Nu, soarta ta este în propriile tale mîini.

Ieşiră din sala *chörten*-urilor şi trecură, printre draperiile grele, într-o odaie mai mică. Era o încăpere circulară, cu diametrul de aproximativ douăsprezece picioare, fără obişnuitele perne sau ornamente agăţate de tavan sau pereţi. La capătul lumii, Arthur Wylam descoperise austeritatea. Pardoseala era acoperită cu un covor simplu, iar pe un perete era aşezat un suport lung. În nişele acestuia se vedeau stive de cărţi. Cîteva lămpi atîrnau din tavanul uşor boltit.

Se aşezară împreună, tată şi fiu, sprijinindu-se de suport.

— Mă tem că este foarte simplu, spuse bătrînul. Nu sînt nici păsări, nici fluturi, nici peşti.

— De ce ţii toate astea? întrebă Christopher, referindu-se la animalele şi plantele pe care le văzuse în încăperile prin care trecuse mai devreme.

— Predecesorul meu a început amenajarea camerelor. Era o fire curioasă. Voia să aibă în jurul lui mostre din toată lumea. Eu le păstrez, le completez cînd este nevoie.

— Reprezintă elementele? Ce semnificaţie au?

Stareţul încuviinţă din cap:

— Elementele, da. Asta şi mai mult decît atît. Arată cum decădem. Cum ne naştem. Indică nivelurile existenţei. Şi multe altele, în afară de acestea.

— Înţeleg. Christopher şovăi. Ar fi vrut să vorbească despre alte lucruri. După ce te-au adus aici, de ce nu ai încercat să iei legătura cu cineva, să explici ce s-a întîmplat? Nici măcar nu mi-ai scris. Am crezut că ai murit.

— Asta am şi vrut. Ce altceva aş fi putut face? Să-ţi fi spus că trăiesc, dar că nu mă voi mai întoarce niciodată? Ai fi încercat să mă găseşti. La început nu am înţeles

locul acesta sau ce reprezintă. Nici măcar nu ştiam cine sînt, cine credeau ei că trebuie să fiu. Cum aş fi suportat să vii aici, să mă cauţi, să-mi reaminteşti cine eram? Iar mai tîrziu am început să înţeleg. Iar cînd am înţeles… nu a mai rămas cale de întoarcere.

— Dar cum rămîne cu dragostea? Cu încrederea?

Bătrînul suspină. Nu mai auzise acele cuvinte de multă vreme, în nici o limbă.

— Nu înţelegi că eu eram mai presus de toate astea? Mai presus de dragoste, mai presus de încredere. Nu mai aveam nimic din nici una dintre acestea în mine. Nici o fărîmă. Mă rog să nu atingi niciodată pragul ăsta. Cel puţin nu aşa cum mi s-a întîmplat mie. În final, va trebui să abandonezi astfel de sentimente – iubire, încredere, dorinţă. Mai ales pe aceasta din urmă, dorinţa. Altfel, te vor duce la pierzanie. Crede-mă, sînt foarte lacome. Dorinţa este insaţiabilă, nu cunoaşte nici început, nici sfîrşit Nu are limite. Dar toate acestea sînt fire care te leagă de suferinţă. Dacă nu te fereşti de ele, te vor lega pentru tot restul vieţii. Şi în vieţile următoare.

— De ce mi-ai furat fiul? întrebă Christopher brusc.

Stareţul nu-i răspunse. Chipul trăda tulburare. Îşi feri privirea de Christopher, întorcînd capul spre umbră:

— Din nu ştiu ce motiv este important pentru tine, nu-i aşa? insistă Christopher. Pentru ca şi el să devină un soi de avatar, am dreptate?

Tatăl plecă încet capul.

— Da, murmură.

Christopher se ridică cuprins de furie:

— Ei bine, te înşeli. William este fiul meu. Fiul soţiei mele. Nu ai nici un drept asupra lui. A fost alegerea ta să mori. Foarte bine, rămîi mort: morţii nu au nici un drept asupra celor vii. William este fiul meu şi locul lui este alături de mine. Îl duc acasă.

— Stai jos, şopti.

Christopher rămase în picioare.

— Am îmbătrînit, zise tatăl. Nu mai am mult de trăit

Dar, după ce mor, Dorje-la va rămîne fără stareţ. Te rog, încearcă să înţelegi ce înseamnă asta. Călugării ăştia sînt ca nişte copii, au nevoie de cineva care să le fie ca un părinte. Mai ales acum, cînd lumea de afară se schimbă rapid. S-ar putea să nu mai rămînă pentru multă vreme izolaţi aici. Cînd lumea de afară va ajunge pînă la porţile mănăstirii Dorje-la, trebuie să fie cineva care să o primească aşa cum se cuvine. Cineva de afară, un *pee-ling* ca şi noi.

— Dar de ce William, de ce fiul meu?

Bătrănul oftă:

— Există o profeţie. N-are importanţă dacă tu crezi sau nu în profeţii. Călugării cred în ele, mai ales în aceasta.

— Şi ce spune profeţia asta?

— Prima parte se referă la mine. Aşa cred ei. „Cînd Dorje-la va fi condusă de un *pee-ling,* lumea va fi guvernată de la Dorje-la.“ A doua parte se referă la „fiul fiului *pee-ling*-ului“. El va fl ultimul stareţ al mănăstirii Dorje-la. Apoi va sosi Buddha ultimului veac: Maidari.

— Şi crezi că William este „fiul fiului *pee-ling*-ului“?

— Ei cred că toţi europenii se căsătoresc, iar copilul trebuie să fie nepotul stareţului *pee-ling.* La început eu nu am crezut asta. Şi chiar dacă ai fi avut un fiu, nu vedeam cum l-aş putea aduce vreodată aici. Nu aveam mijloacele necesare.

— Ce te-a făcut să-ţi schimbi părerea?

Stareţul şovăi. Ceea ce îl frămînta pusese din nou stăpînire pe el, cu putere îndoită. Christopher credea că se teme de ceva.

— Zamiatin m-a făcut să-mi schimb părerea, zise, într-un tîrziu. Cînd a venit aici, ştia deja cum sună profeţia. Ştia de mine: cine sînt, de unde vin. Mi-a zis că, dacă am un nepot, el poate aranja să fie adus aici. La început m-am opus, dar, pînă la urmă, m-a convins. Aveam nevoie de băiat, înţelegi? Aveam nevoie de cineva care să-mi urmeze.

— N-ai fi putut încerca să găseşti un avatar pe calea obişnuită, aici, în Tibet? Un copil budist, unul al cărui părinţi ar fi fost fericiţi să fie ales.

Bătrînul clătină din cap:

— Nu. Există profeţia. În anii care au urmat morţii predecesorului meu, înainte de a veni eu aici, a existat un stareţ interimar. Un bărbat pe nume Tensing Rinpoche. Cînd am fost adus aici, el s-a opus alegerii mele în funcţia de stareţ. A murit doi ani mai tîrziu, dar o parte dintre călugări nu au încetat să-l considere adevăratul avatar. În tinereţe a aparţinut altei secte, care nu impunea călugărilor celibatul. A avut un fiu. Numele lui este Tsarong Rinpoche. Dacă nu las la Dorje-la un stareţ pe care să-l accepte majoritatea călugărilor, Tsarong Rinpoche va avea ocazia să se impună. Sînt destui care ar fi dispuşi să-l urmeze. Şi nu este nevoie să-ţi spun ce-ar însemna dacă s-ar proclama stareţ.

— De ce nu scapi de el?

— Nu pot. Este fiul lui Tensing Rinpoche. Crede-mă, nu-l pot alunga.

— De ce s-a oferit Zamiatin să te ajute? Ce are de cîştigat?

Stareţul ezită. În spatele lui flacăra unei lumînări tremură în aerul îngheţat:

— A venit în Tibet să caute ceva. Ceea ce căuta se află aici, la Dorje-la. A încheiat cu mine un tîrg: nepotul meu, în schimbul a ceea ce voia el. La început am refuzat, dar, în cele din urmă, nu am avut de ales. Am acceptat oferta.

— Ce anume căuta?

— Te rog, Christopher, nu-ţi pot explica. Cel puţin, nu deocamdată. Poate mai tîrziu, cînd vei fi stat mai mult aici.

— Şi William? Mi se va permite să-l văd?

— Christopher, ai, te rog, răbdare. Ţi se va permite cînd va sosi momentul. Dar trebuie să înţelegi că nu ţi se poate permite să-l iei cu tine. Trebuie să te împaci cu

gîndul acesta. Ştiu că-ţi va fi greu, dar eu te pot învăţa cum să procedezi. Poţi rămîne la Dorje-la oricît doreşti. Mi-ar face plăcere să rămîi aici. Dar nu vei putea pleca niciodată împreună cu fiul tău. Acum ne aparţine nouă.

Christopher nu zise nimic. Se duse la draperii şi le trase în lături. Afară soarele apusese şi întunericul pusese stăpînire pe *chörten*-uri. Simţea atingerea cuţitului în cizmă, metalul rece lipit de piele. Ar fi fost atît de simplu să pună lama la gîtul tatălui său, să-l constrîngă să i-l dea pe William. Nu ar fi îndrăznit nimeni să-l oprească atîta timp cît îl ţinea ostatic pe stareţ. Se întreba de ce nu-şi poate materializa gîndul.

— Vreau să mă întorc în camera mea.

Tatăl se ridică şi veni lîngă uşă:

— Nu te poţi întoarce acolo. Zamiatin a încercat să te ucidă o dată: data viitoare nu va mai da greş. Voi da ordin să ţi se pregătească o odaie la etajul acesta, lîngă mine. Privi camera întunecată. S-a înserat deja. Trebuie să-mi spun rugăciunile. Aşteaptă aici, voi trimite pe cineva să te conducă în noua ta odaie.

Stareţul se întoarse şi intră în camera cea mică. Christopher îl privi îndepărtîndu-se, adus de spate, cu părul alb. Tatăl lui revenise din morţi. Dar, dacă asta însemna că i-l poate lua pe William, atunci prefera să renunţe la miracol şi să-l trimită înapoi în mormînt.

28

Camera în care fu condus Christopher era mai mare decît celula în care fusese închis. Era de formă pătrată, frumos mobilată, cu pereţi înalţi care se terminau cu plăci de ceramică viu colorate, aduse tocmai din Persia. Păuni păşeau ţanţoşi şi fecioare cu ochii ca mărgelele aruncau priviri galeşe peste marginea cupelor cu vin. Pe

un cer albastru intens, ciocîrlii şi pupeze închipuiau un motiv complicat ca trilul păsărilor. Era o adevărată cameră a comorilor, departe de o chilie monahală; dar cu toate acestea, era în aceeaşi măsură o temniţă ca şi celula de la parter.

Rămase treaz în întunericul parfumat care-i aducea aminte de copilărie. Lampa cu seu se stinsese de la sine, lăsîndu-l să-şi retrăiască trecutul, ştiind acum că în toţi aceşti ani tatăl său fusese în viaţă. În timp ce Christopher îl jelea, el se afla aici, poate chiar în această odaie, făurindu-şi o identitate nouă. „Are vreo importanţă?“ se întrebă. Nimic nu putea schimba ceea ce a fost. Adormi frămîntat de gînduri, aşa cum adormise în noaptea aceea, cu mult timp în urmă, cînd aflase vestea morţii tatălui său, în timp ce citea *Eneida.*

Îl trezi un zgomot slab şi imediat observă o luminiţă tremurînd în cameră. Cineva stătea lîngă pat, privindu-l în tăcere. La început crezu că este tatăl său care venise să-l privească în timp ce dormea; dar băgă de seamă că silueta era mai scundă şi nu era gîrbovită.

— Cine-i acolo? întrebă. Dar ştia deja.

— Sst, făcu intrusul.

În acelaşi timp luminiţa fu ridicată mai sus şi Christopher o văzu. De cît timp stătea în semiîntuneric, privindu-l?

Se apropie de pat, fără un cuvînt.

— Îmi pare rău că te-am speriat, şopti fata. De la distanţa aceea îi desluşea perfect trăsăturile. Nu-şi imaginase aşa ceva: era extraordinar de frumoasă. Chipul i se desprinse din întuneric, aplecîndu-se, îngrijorat, asupra lui. Am venit să văd dacă eşti treaz, continuă ea tot în şoaptă.

Christopher se ridică în capul oaselor. Deşi era îmbrăcat din cap pînă în picioare, îi era frig:

— Nu face nimic. Nu cred că am adormit demult. Ca să fiu sincer, aş prefera să stau treaz.

Fata puse lampa pe măsuţa scundă şi se retrase în

penumbră. Christopher simţea că se teme de el.

— De ce te-au mutat în camera asta?

Îi spuse. Cînd isprăvi, fata părea foarte preocupată.

— De unde ai ştiut că sînt aici?

Fata ezită:

— Bătrîna mea dădacă, Sönam, ştie tot ce se întîmplă la Dorje-la. Ea mi-a spus că eşti aici.

— Înţeleg. Cum ai intrat? Călugărul care m-a condus aici mi-a spus că uşa va fi păzită toată noaptea.

Avu impresia că fata îşi reprimă un surîs:

— Dorje-la a fost clădită ca să păstreze secrete, şopti ea.

— Şi tu?

— Nu înţeleg.

— Şi tu eşti unul dintre secretele mănăstirii?

Fata coborî privirea în pămînt. Cînd ridică din nou ochii, aceştia păreau mai închişi la culoare, dar cu o strălucire aparte.

— Poate, spuse abia şoptit

Christopher o privi mai atent. Ochii îi erau ca nişte lacuri, lacuri adînci, în care te puteai îneca uşor, dacă nu erai precaut.

— Cum ai ajuns aici?

— Sînt dintotdeauna aici.

O privi din nou. Părea imposibil ca o fiinţă atît de graţioasă să aparţină unui astfel de loc.

— La Dorje-la a existat întotdeauna o Doamnă.

— O Doamnă? întrebă Christopher intrigat.

— Cineva care să o reprezinte pe Doamna Tara, zeiţa Drölma, soţia lui Avalokita. Ea a locuit dintotdeauna aici, la Dorje-la, în trupul unei femei.

O privi oripilat:

— Vrei să spui că eşti o zeiţă? Că te venerează?

Ea surîse şi clătină din cap:

— Nu. Tara este zeiţa. Sau Drölma, dacă preferi aşa, pentru că are multe nume. Eu sînt doar o femeie. Se reîncarnează în mine, dar eu nu sînt ea. Eu nu sînt zeiţă.

Înţelegi?

Christopher clătină din cap:

— E simplu. Noi toţi sîntem întrupări ale eternului Buddha. Eu sînt întruparea Tarei. Poate fi văzută în şi prin mine. Dar eu nu sînt Tara. Sînt Chindamani. Sînt doar o purtătoare a Tarei aici, la Dorje-la. În alte locuri are alte corpuri.

Christopher clătină din nou cap:

— Eu nu pricep nimic din toate astea. Aş putea crede că eşti zeiţă, nu mi-ar fi deloc greu. Eşti mai frumoasă decît orice statuie pe care am văzut-o vreodată.

Fata roşi puternic şi îşi feri ochii:

— Nu sînt decît o femeie, murmură. Nu am cunoscut decît viaţa aceasta, trupul acesta. Doar Tara îmi cunoaşte celelalte trupuri. Cînd voi renaşte, Tara va avea un alt trup. Dar Chindamani nu va mai exista.

Afară auzi o rafală de vînt care se stinse imediat.

— Îmi pare rău că ţi-e greu să înţelegi, zise ea.

— Şi mie.

Îl privi din nou şi zîmbi:

— Nu ar trebui să fii trist.

Dar era. Nimic nu-l putea izbăvi de această tristeţe.

— Spune-mi, ce înseamnă numele Chindamani? Spuneai că Tara are multe nume. Acesta este unul dintre ele?

Fata clătină din cap:

— Nu, este un cuvînt sanscrit. Înseamnă „nestemata care îţi îndeplineşte dorinţele“. Despre nestemata asta se vorbeşte într-o veche legendă: cel care o găseşte are voie să ceară îndeplinirea tuturor dorinţelor sale. În ţara de unde vii aveţi astfel de legende?

— Da, răspunse el, dar în sinea lui gîndea că toate se sfîrşesc în mod tragic.

— Nu mi-ai spus cum te cheamă.

— Christopher. Mă numesc Christopher.

— Ka-ris To-feh. Ce înseamnă?

— E greu de explicat. Unul dintre numele zeului pe

care îl venerează poporul meu este „Christ“. „Christopher“ era numele bărbatului care l-a purtat pe umeri cînd era copil. Înseamnă „cel care l-a purtat pe Christ“.

I se păru că îl priveşte straniu, ca şi cum vorbele lui i-ar fi trezit interesul. Tăcu o vreme, pierdută în meditaţie. Christopher îi cercetă chipul, dorindu-şi să fi fost zi, ca să o poată vedea mai bine.

— Chindamani, zise el, schimbînd subiectul. Ştiu cine este Dorje Lama. Ştiu de ce l-a adus pe fiul meu aici, de ce vrea să îl ţină la mănăstire. Spuneai că mă poţi ajuta să plec de aici împreună cu William. Mai eşti dispusă să faci asta pentru mine? Fata încuviinţă din cap. De ce? De ce vrei să mă ajuţi?

Chindamani se încruntă:

— Am nevoie, în schimb, de ajutorul tău. Pot găsi o cale de scăpare de la Dorje-la pentru tine şi pentru fiul tău. Dar odată ajunşi afară nu mai pot face nimic. Am fost adusă aici pe cînd eram copil; lumea de afară e ca un vis pentru mine. Am nevoie de ajutorul tău ca să-mi găsesc calea în ea.

— Dar de ce vrei să pleci, în fond? Ajută-mă să îl scot pe William şi mai departe mă descurc.

Fata clătină din cap:

— Ţi-am spus că aici este un loc periculos. Trebuie să plec.

— Vrei să spui că eşti în pericol?

Fata clătină iarăşi din cap:

— Nu. Nu ar îndrăzni nimeni să-mi facă vreun rău. Dar alţii sînt în pericol. Mai ales unul; viaţa lui atîmă de un fir de păr. Trebuie să-l ajut să scape. Vreau să mă ajuţi.

— Nu înţeleg. Cine este acea persoană? De ce îi este viaţa în pericol?

Fata şovăi:

— Nu este uşor de explicat.

— Încearcă.

Ea scutură iarăşi din cap:

— Nu. E mai bine să vezi chiar tu. Vino cu mine. Dar să nu faci zgomot. Dacă ne descoperă, nu mai pot face nimic pentru tine. Va pune să fii ucis.

— Cine? Cine va pune să fiu ucis?

— Un mongol. Se spune că vine dintr-un loc îndepărtat, din Rusia. Numele lui este Zamiatin.

Christopher încuviinţă:

— Da. Am auzit de el. El este sursa de pericol aici?

— Da. Zamiatin şi cei care îl susţin. Are mulţi adepţi în mănăstire. Bărbatul care te-a adus aici, Tsarong Rinpoche, este unul dintre ei.

Încă nu era totul limpede, dar Christopher începea să desluşească intriga în linii mari.

— Unde mergem?

Fata îl privi pentru prima oară drept în ochi:

— Să-l vedem pe fiul tău. Ţi-am promis că te duc la el.

29

Ieşiră din odaia lui Christopher printr-o uşă mascată în perete, în spatele draperiilor grele. Dincolo de ea era un coridor lung şi umed, care ducea la o a doua uşă, prin care pătrunseră într-unul din holurile mari. Chindamani cunoştea drumul cu ochii închişi. O privea lunecînd în faţa lui, ca o umbră printre celelalte umbre din jur. Rămaseră la etajul acela, trecînd prin coridoare sinuoase şi camere întunecate şi reci. În cele din urmă ajunseră la o scară în spirală, care se înfunda într-un chepeng din tavanul coridorului. Lîngă scară, pe nişte cîrlige, atîrnau cîteva cojoace din piele de oaie.

— Îmbracă o haină, îi ordonă Chindamani, întinzîndu-i un cojoc.

— Ieşim afară?

— Da. Afară, zise ea, dînd din cap. Vei vedea.

Îmbrăcă o *chuba* cu cîteva măsuri mai mare decît i-ar fi trebuit, îşi trase gluga pe cap şi fără să mai scoată o vorbă, se întoarse şi începu să urce scara cu îndemînare. Cînd ajunse sus, scoase cîrligul cu o mînă. Era ca şi cum i-ar fi deschis uşa vîltorii. Un vînt rece, ca însăşi răsuflarea nordului, coborî peste ei. Lampa lui Chindamani se stinse instantaneu, lăsîndu-i în beznă totală. Christopher urcă după ea.

— Stai aproape de mine, îi strigă fata.

Vîntul îi bătea în faţă cu atîta putere, încît aprope o doborî de pe scară. Ieşi prin deschizătură pe acoperiş, aplecîndu-se mult în faţă, ca să nu fie luată de urgie şi azvîrlită în gol. Întunericul nu era întuneric, ci o masă de sunete indescifrabile: gemetele şi ţipetele sufletelor pierdute în labirinturile durerii.

Christopher se căţără şi el pe acoperiş şi închise chepengul cu greutate. Întinse mîna şi o găsi în întuneric. Fata îl apucă de mînă, strîngîndu-l tare cu degetele ei reci şi tremurînde.

Cînd ochii i se obişnuiră cu întunericul, Christopher desluşi contururile din jur: cupole aurite şi bogat ornamentate, roţile de rugăciune şi statuile poleite pe care le văzuse din depărtare în ziua sosirii la Dorje-la. Chindamani cunoştea drumul pe acoperiş dintr-o experienţă îndelungată. Împreună, înfruntară vîntul pînă ajunseră la marginea acoperişului. Chindamani îl trase pe Christopher mai aproape şi-şi lipi buzele de urechea lui.

— Acum vine partea cea mai grea.

Christopher se întrebă care fusese partea uşoară.

— Ce trebuie să facem?

— Acolo e un pod, strigă fata. Duce de la acoperiş pînă la un alt versant al muntelui. Nu e departe.

Christopher scrută bezna de dincolo de acoperiş:

— Nu văd nimic, ţipă el. Buzele îi atingeau urechea; ar fi vrut să o sărute. În clipa aceea, în întuneric, în bătaia vîntului.

— E aici. Crede-mă! Dar pe vîntul ăsta trebuie să mergem în patru labe. Nu există nici o balustradă. Nu avem nimic de care să ne ţinem.

— Cît este de lat?

Nu i se părea deloc o idee bună.

— Cît de lat doreşti tu să fie. Zece mile. Lat cît Tibetul. Lat cît palma zeului Chenrzi. Nu o să cazi.

Christopher scrută din nou întunericul. Ar fi vrut să poată fi mai încrezător.

— Nu fi atît de sigură.

Fata dădu drumul palmei lui Christopher şi se lăsă în genunchi, sprijinindu-se în mîini. Abia reuşea să o desluşească, tîrîndu-se ca o nălucă în bezna înconjurătoare.

Christopher îi urmă exemplul. *Chuba* îl făcea să se simtă greoi şi neîndemînatic, expus în orice moment vîntului puternic, care ameninţa să îl răstoarne. Îi era îngrozitor de teamă pentru Chindamani, al cărei trup subţire n-ar fi putut opune rezistenţă rafalelor puternice care o puteau ridica uşor, ca pe o frunză, pentru a o arunca în gol.

Fata se făcu nevăzută în întuneric, iar Christopher se grăbi spre locul în care o văzuse ultima oară. Cu greu putea ghici conturul unui cap de pod clădit din piatră, care pornea de pe acoperiş. Întrebase cît este de lat, dar nu şi cît este de lung. Din cîte îşi putea da seama, nu era mai lat de trei picioare, iar suprafaţa părea netedă ca sticla. Prefera să nu se gîndească la ce se afla dedesubt.

Cu inima bătîndu-i haotic, cu răsuflarea întretăiată, porni spre pod, apucîndu-se cu mîinile de margini, ţinîndu-şi genunchii apropiaţi şi rugîndu-se ca vîntul să nu se mai înteţească. În ciuda gerului, simţea broboane de sudoare adunîndu-i-se pe frunte şi prelingîndu-i-se pe obraji. Se încurca la tot pasul în cojocul de blană. Nu o putea vedea pe Chindamani în faţa lui. Nu era decît vînt şi beznă, un întuneric fără sfîrşit, răsunînd de vuietul neostenit al vîntului.

Înainta mişcîndu-şi braţele şi picioarele pe rînd: braţul stîng, piciorul drept, braţul drept, piciorul stîng. Era obsedat de ideea că îşi va pierde echilibrul şi va aluneca de pe pod, fără putinţă de scăpare.

De două ori o rafală de vînt venită de jos îi umflă cojocul, ridicîndu-l puţin, dar de fiecare dată reuşi să se lipească de suprafaţa podului, aşteptînd să se potolească urgia. Degetele îi erau atît de îngheţate, încît abia se mai putea ţine de marginea podului. Nu vedea, nu auzea şi nu simţea nimic; traversarea podului era, pur şi simplu, un act de voinţă, nimic mai mult.

Traversarea dură, parcă, secole. Timpul se oprise în loc, în timp ce el îşi continua drumul prin întuneric. Viaţa lui anterioară i se părea doar un vis, pe cînd cea pe care o trăia acum era acut de reală, marcată de tîrîtul prin beznă, de aşteptarea clipei în care va fi smuls de vînt şi izbit ca o marionetă de stînci.

— De ce ai întîrziat atît? Era glasul lui Chindamani, venind din întuneric.

Se afla la capătul opus al podului, continuînd însă să se tîrască, resemnat la gîndul că podul nu va avea sfîrşit.

— Aici ne putem ridica în picioare. Locul este mai ferit decît acoperişul.

Christopher băgă de seamă că vîntul bătea mai potolit şi nu îi biciuia faţa cu aceeaşi forţă. Chindamani stătea lîngă el, micuţă şi ridicol de voluminoasă în *chuba* sa supradimensionată. Fără să judece, împins doar de disperarea care i se cuibărise în suflet în timpul traversării, se apropie de ea şi o strînse în braţe. Fata nu spuse nimic, nu schiţă nici un gest de respingere, ci se lăsă în voia lui. Blana groasă a *chube*-lor le ţinea trupurile la distanţă, tot atît cît şi întunericul. Îl lăsă să o ia în braţe, deşi ştia că greşeşte, că nici unui bărbat nu ar fi trebuit să-i permită vreodată acest lucru. O cuprinse o teamă surdă. Nu putea să o definească exact, dar ştia că avea, într-un fel, legătură cu bărbatul acesta necunoscut, al cărui destin se încrucişase atît de crud cu

al ei.

— E timpul, spuse, în cele din urmă.

Nu o sărutase, nu-i simţise atingerea pielii, totuşi ştia că trebuie să se smulgă din îmbrăţişarea lui înainte ca teama să devină mai mare. Nu-şi imaginase niciodată că teama şi dorinţa se pot învecina atît de mult, coexistînd asemenea unui zeu cu consoarta sa, îngemănaţi pentru eternitate în piatră.

Christopher îi dădu drumul încet, dăruind-o din nou nopţii. Mirosea a scorţişoară. Nările îi erau pline de parfumul trupului fetei. Nici chiar vîntul nu i-l putu smulge.

Îl conduse peste o porţiune întinsă de stîncă, presărată cu crengi rupte şi pete de gheaţă. Deasupra lor muntele se înălţa, în întuneric, invizibil şi uriaş, făcîndu-şi prezenţa mai mult simţită decît văzută. Deşi era un loc ferit, părea să fie mai rece aici pe stîncă, la poalele muntelui.

—I se spune Ketsuperi, zise ea.

Christopher îi răspunse că nu înţelege.

— Muntelui, îi explică Chindamani. Înseamnă „muntele care ajunge pînă la cer".

Pe nesimţite ajunseră chiar pe versant. Chindamani puse palma pe peretele de stîncă şi împinse. Ceva se mişcă şi Christopher îşi dădu seama că ceea ce văzuse nu era, de fapt, stîncă, ci o uşă tăiată în munte. Prin deschizătură se filtra lumina slabă, răspîndită de cîteva lămpi. Chindamani împinse mai tare şi uşa se dădu de perete.

În faţa lui se întindea un coridor îngust, lung de şapte-opt picioare. Fusese săpat chiar în stîncă, dar pereţii erau neteziţi şi tencuiţi. Din tavan atîrna u lămpi frumos împodobite, care pîlpîiau uşor în bătaia curentului ce pătrundea prin uşa deschisă.

Chindamani o închise şi îşi dădu jos gluga de pe cap. În coridor era mult mai cald decît afară.

— Ce este locul acesta?

— Este un *labrang.* Aici este reşedinţa reîncarnărilor în Dorje-la. Aici sînt adăpostiţi prima oară, după ce sînt luaţi de la familiile lor. Stareţul de acum – tatăl tău – nu a stat niciodată aici. A locuit de la început la ultimul etaj al clădirii principale. Din cîte ştiu eu, nici nu a pus piciorul aici. Tăcu o clipă: Cînd m-ai luat în braţe, acolo, afară, ce ai simţit? La ce te-ai gîndit?

Întrebarea, născută din acea parte a conştiinţei sale, pe care o crezuse adormită pînă acum, o sperie. Pînă atunci nu simţise niciodată nevoia să întrebe pe cineva ce gîndeşte despre ea. Ea era Tara, nu fizic, ci spiritual, iar asta era suficient. Propriul ei trup era lipsit de importanţă, era un simplu înveliş, nimic mai mult. Nici măcar nu se gîndise vreodată la faptul că are o identitate proprie.

— Mă gîndeam la frig. La întuneric. La anii pe care i-am petrecut pe pod, crezînd că te-am pierdut pentru totdeauna. Şi m-am mai gîndit cum ar fi fost dacă era cald. Dacă era lumină. Dacă ai fi doar o femeie, nu o zeiţă.

— Dar ţi-am spus că sînt femeie. Nu e nici un mister.

El îi căută privirea, apoi şopti:

— Ba da, este un mister. Nu înţeleg aproape nimic. În lumea voastră sînt orb şi surd, mă tîrăsc prin întuneric, aşteptînd să mă prăbuşesc în neant.

— Nu există altceva decît neantul.

— Nu pot crede aşa ceva, protestă Christopher.

— Îmi pare rău.

Îşi întoarse faţa, roşind. Dar ceea ce spusese era adevărat: nu exista decît neantul. Universul era o libelulă care se rotea în tăcere deasupra apelor întunecate.

Christopher făcu un pas spre ea, conştient că o rănise. Nu o făcuse intenţionat.

— Vino cu mine, zise ea. Fiul tău te aşteaptă. Probabil că doarme. Dar, te rog, orice ai face, nu încerca să-l trezeşti sau să-i vorbeşti. Promite-mi.

— Dar…

— Trebuie să-mi promiţi. Dacă se află că l-ai văzut, nu vom mai putea ajunge niciodată la el. Promite-mi.

Christopher încuviinţă:

— Promit.

*

La capătul coridorului era o uşă care dădea în stînga. Dincolo de ea se afla o încăpere plină de statuete şi chipuri pictate. De aici se deschideau alte trei uşi.

Chindamani îi făcu semn lui Christopher să tacă, apoi deschise uşa din dreapta.

Christopher îşi dădu imediat seama că se aflau într-un dormitor. Ardea o singură lampă, iar la lumina palidă se putea vedea un pătuţ acoperit cu brocarturi grele, sub care era ghemuită o siluetă plăpîndă, învăluită în umbră.

Chindamani făcu o plecăciune adîncă, apoi îşi îndreptă spatele, duse un deget la gură şi se strecură înăuntru. Christopher o urmă.

Era ca şi cum Dorje-la şi toată sălbăticia aceea necuprinsă, acoperită de zăpadă şi gheaţă, ar fi dispărut ca prin farmec. Christopher îşi imagina că se află din nou la Carfax, privindu-şi fiul cum doarme în camera plină cu jucării şi cărţi. Coşmarul nu exista decît în mintea lui. El, nu copilul, era cel care visa, cel care nu se putea trezi, oricît de mult ar fi încercat.

Se apropie de William, călcînd în vîrful picioarelor. Pletele îi căzuseră copilului pe ochi. Christopher dădu şuviţele la o parte cu gesturi blînde, mîngîind în treacăt fruntea băiatului. William se foi şi mormăi ceva în somn. Chindamani îl apucă de braţ, temîndu-se să nu îl trezească pe copil. Christopher simţi cum i se umplu ochii de lacrimi.

Ar fi dorit să-l ia pe William în braţe, să-i spună că totul era bine, să-l ducă departe de locul acesta. Dar Chindamani îl trase deoparte şi-l scoase din încăpere.

Christopher avu nevoie de mult timp pînă să poată scoate o vorbă. Chindamani aştepta răbdătoare, fără să-l slăbească din priviri. Îi era sortit să nu aibă parte de copii, dar înţelegea bine tulburarea care pusese stăpînire pe Christopher.

— Iartă-mă, zise el într-un tîrziu.

— Nu te scuza. Cînd va sosi momentul potrivit, vei putea vorbi cu el. Dar deocamdată este mai bine să nu ştie că eşti aici.

— Spuneai că o să-mi mai arăţi ceva. Spuneai că cineva este în pericol din cauza lui Zamiatin.

— Da. Mergem să-l vedem chiar acum.

— Zamiatin a venit aici să caute ceva. Cînd am discutat cu... şovăi o clipă... tatăl meu, mi-a spus că a încheiat un tîrg cu Zamiatin: fiul meu în schimbul a ceea ce caută Zamiatin. Mai are şi altcineva legătură cu asta?

Chindamani încuviinţă din cap:

— Da. Zamiatin a venit aici să-l găsească. Vreau să mă ajuţi să îl scăpăm de el.

Îl conduse la una dintre celelalte uşi. Dincolo de ea era o altă cameră slab luminată, un alt pat acoperit cu ţesături minunate, în pat dormea un copil, cu părul răvăşit, ochii strîns închişi, cu o mînă odihnindu-se pe pernă, ca şi cum ar fi vrut să apuce sau să respingă un vis.

— Iată, şopti ea. Asta caută Zamiatin. Asta te-a adus aici.

Un băieţel? Un copil învăluit în umbră? Atîta tot?

— Cine e?

— Cine ai vrea să fie? îi răspunse Chindamani tot printr-o întrebare. Un împărat? Poate viitorul împărat al Chinei? Moştenitorul ţarului care a reuşit cumva să supravieţuiască? Vezi, nu sînt chiar neinformată despre lumea voastră.

— Nu ştiu. Ar putea fi oricine. Nu mă aşteptam la asta.

Dar la ce se aşteptase, oare? În fond, se aşteptase la ceva?

— Nu e decît un băieţel, zise Chindamani încet, dar emoţionată. Nimic mai mult. Asta-i tot ce-şi doreşte să fie. Dar nu are nici un cuvînt de spus în privinţa asta, zise după o pauză. Nu poate fi ceea ce doreşte, pentru că lumea doreşte ca el să fie altcineva. Înţelegi?

— Cine spun ei că este?

Chindamani se uită la băiat, apoi înapoi la Christopher:

— Maidari Buddha. Al nouălea Buddha de la Urga. Şi ultimul.

— Nu înţeleg.

Fata îşi clătină capul încet, cu tristeţe:

— Nu, nu înţelegi. Făcu o pauză şi îi aruncă din nou o privire băiatului: Este conducătorul legitim al Mongoliei, şopti ea. El este cheia unui continent. Acum înţelegi?

Christopher îşi plecă privirea asupra copilului. Deci asta era! Zamiatin căuta cheia cu care să descuie camera comorilor din Asia. Un zeu în viaţă, care să facă din el cel mai puternic om din Orient.

— Da, şopti el. Da, cred că încep să înţeleg.

Fata îşi întoarse privirea către el:

— Nu. Nu înţelegi absolut nimic.

30

Îi lăsară pe copii să doarmă şi ieşiră din nou în noapte, întorcîndu-se în clădirea principală tot peste pod. Mănăstirea era cufundata în somn, însă Chindamani insistă să meargă în tăcere pînă ajunseră în odaia lui Christopher.

Rămase cu el în noaptea aceea, pînă aproape de ivirea zorilor. La început Christopher şezu absent, uitînd de prezenţa ei, pentru că revederea lui William îl copleşise. Chindamani pregăti ceaiul pe o sobă scundă din colţul odăii. Era ceai chinezesc, *wu lung,* aproape

transparent, în care pluteau cîteva flori de iasomie, asemenea nuferilor pe suprafaţa liniştită a unui lac. Cînd ceaiul fu gata, îl turnă cu grijă în două ceşcuţe de porţelan, aşezate una lîngă alta pe o măsuţă joasă. Ceşcuţele erau subţiri ca o coală de hîrtie, de culoare albastru-pal, ca găoacele de ou. Prin porii fini, Christopher putea vedea ceaiul, strălucind auriu în lumina blîndă.

— Chinezii le spun *t'o t'ai,* zise Chindamani, atingînd cu degetul marginea unei ceşti. Sînt deosebite, extrem de rare. Acestea două au făcut parte dintr-un serviciu dăruit unuia dintre stareţii de la Dorje-la de către împăratul K'ang-hsi. Sînt vechi de peste două sute de ani.

Ridică ceşcuţa spre lumină, urmărind jocul flăcărilor în lichidul de culoarea ambrei. Pentru prima oară, Christopher avea ocazia să o admire în toată frumuseţea ei. Pielea ei era asemănătoare cu porţelanul pe care îl ţinea în mînă şi era la fel de delicată şi de netedă ca şi acesta. Era scundă, nu mai înaltă de cinci picioare, dar avea un trup perfect proporţionat. Cînd făcea vreun gest – să toarne ceaiul, să ducă la buze ceşcuţa fragilă sau doar să dea la o parte o şuviţă rebelă de păr – emana o graţie infinită, pe care nu o remarcase la nici o altă femeie pînă atunci.

Nu era eleganţă studiată ori deprinsă de-a lungul timpului, ci o uşurinţă naturală în mişcare, ce-şi avea originea în armonia perfectă care exista între trup şi lumea în care trăia. Avea senzaţia că ar putea aluneca pe apă ori peste o pajişte, fără să strivească un singur fir de iarbă. Şi deodată se întristă, pentru că o asemenea perfecţiune părea a fi mult mai presus de atingerea lui stîngace.

La început sorbiră ceaiul fără să schimbe o vorbă, urmărind umbrele care alunecau pe pereţi, schimbîndu-şi necontenit forma. Christopher era adîncit în gînduri, plutind la mii de mile distanţă, ca pe o plută aflată în

derivă în largul oceanului, neştiind în ce direcţie se află ţărmul. Ea nu schiţă nici un gest pentru a-l smulge din meditaţie, nu încercă în nici un fel să spargă tăcerea ori să-l distragă de la durerea care îl frămînta. Doar, din cînd în cînd, îi arunca priviri, cu chipul pe jumătate ascuns în penumbră.

În cele din urmă, Christopher începu să vorbească, poticnindu-se, cu pauze lungi şi dureroase. Ceaiul se răcise, iar florile de iasomie căzuseră, ofilite, pe fundul ceştii. Vîntul continua să vuiască printre munţi, ca un suflet rătăcit. Vorbea dezlînat, fără să-şi pună ordine în gînduri: pur şi simplu, le dădea frîu liber, pentru ca în momentul următor să se cufunde din nou în muţenie. Acum vorbea despre copilăria lui, petrecută în India, apoi povestea despre mătuşa Tabitha şi despre verile lungi de la Carfax, veri care odinioară i se păruseră interminabile. Sau îi vorbea despre oamenii pe care îi ucisese, despre cei pe care îi trădase, despre o femeie pe care o înşelase cîndva, într-o după-amiază geroasă de iarnă. Îi mai povesti despre moartea lui Cormac şi despre cum se rugase pentru el, despre bîzîitul înnebunitor al muştelor pe care nu şi-l putea scoate din minte; despre fata goală de la orfelinat; despre cum fusese ucis Lhaten, asemenea unui viţel sacrificat pe întinderea imaculată de zăpadă. Ea îl asculta aşa cum ascultă preotul spovedania unui păcătos, fără să-l mustre, fără să-l absolve de vină. Iar el nici nu cerşea aşa ceva, fiind mulţumit de simpla ei prezenţă şi de privirea pe care i-o dăruia în penumbră. În final, îi povesti despre tatăl lui, despre renaşterea misterioasă şi teribilă care avusese loc, în după-amiaza aceea, acolo, printre sarcofage. Se lăsă o tăcere apăsătoare. La un moment dat, îşi dădu seama că ţinea mîna ei mică şi delicată, aidoma unei scoici sau unui ciob de porţelan: o fărîmă din ceva ştiut de mult şi pe care îl crezuse pierdut pentru totdeauna.

— Cum a ajuns băiatul aici, cel pe care îl caută Zamiatin?

— Se numeşte Dorje Samdup Rinpoche. S-a născut într-un sat din vest, departe de aici, aproape de lacul sacru Manosarowar. Asta s-a întîmplat acum zece ani. Cînd era încă foarte mic, cîţiva călugări au venit din Mongolia la Manosarowar. Au descoperit anumite semne din care reieşea că el este noua încarnare a lui Maidari Buddha.

„Asta era în jur de 1912“, socoti Christopher. Acum ştia ce anume descoperiseră Maisky şi Skripnik la Manosarowar, ce anume intenţiona Zamiatin să redescopere.

— La început călugării au vrut să-l ducă pe Samdup înapoi în Mongolia, în oraşul sfînt al lui Urga. Dar ceilalţi s-au opus. Există încă un Khutukhtu pe tronul din Urga: dacă ar fi aflat de existenţa băiatului, ar fi încercat mai degrabă să-l asasineze, decît să-i cedeze locul.

— Un Khutukhtu? întrebă Christopher, care nu mai auzise acest cuvînt.

— Aşa numesc mongolii avatarurile. Samdup este adevăratul Khutukhtu Urga. Jebtsun Damba Khutukhtu. Adevăratul conducător al Mongoliei.

— Nu înţeleg. Cum pot fi doi Khutukhtu în acelaşi timp? Cum l-ar putea înlocui unul pe celălalt cît timp sînt amîndoi în viaţă?

— Nu există doi Khutukhtu. Sînt una şi aceeaşi persoană. Sălăşluiesc în două trupuri diferite, atîta tot. Dar cel de-al optulea trup a încetat să mai fie vehiculul potrivit. Maidari Buddha a hotărît să se întrupeze în alt corp, înainte ca cel de-al optulea să fie distrus. Este foarte simplu.

— Da, dar ceea ce nu pricep este de ce ar irosi Zamiatin atîta timp, venind să îl caute pe copil. De ce nu merge mai degrabă în Mongolia, să încerce să-l influenţeze pe actualul Khutukhtu.

Chindamani clătină din cap:

— Khutukhtu din Urga nu are nici o putere. Eu nu mă pricep la lucrurile astea, dar i-am auzit vorbind pe stareţ

şi pe ceilalţi călugări. Ei spun că în perioada în care s-a născut Samdup, împăratul Chinei a fost învins în urma unei mari rebeliuni. Este adevărat?

Christopher încuviinţă din cap. În 1911 dinastia Manchu fusese răsturnată de la putere, iar China fusese proclamată republică.

— Cînd s-a întîmplat asta, continuă Chindamani, Khutukhtu din Urga s-a răzvrătit împotriva chinezilor, care au asuprit Mongolia vreme de secole. A fost proclamat conducător, iar chinezii au părăsit ţara. L-a început, i-a acordat protecţia o altă ţară independentă, dinspre nord. Am auzit că era una dintre ţările *pee-ling,* dar nu înţeleg asta.

— Rusia. Împăratul ei dorea să aibă influenţă asupra Orientului. Continuă.

— Khutukhtu a guvernat cu ajutorul ei mai mulţi ani. Dar apoi împăratul *pee-ling* a fost înlăturat, ca şi cel al Chinei. Aşa este?

— Da. Este adevărat.

— Cînd s-a întîmplat asta, chinezii s-au întors în Mongolia. L-au obligat pe Khutukhtu să semneze hîrtii prin care renunţa la putere. L-au sechestrat în palatul lui. Acum este bătrîn şi orb. Iar poporul nu mai are încredere în el. Zamiatin vrea să-l ducă pe Samdup la Urga şi să-l înscăuneze în tronul lui.

— Spuneai că actualul Khutukhtu nu mai este vehiculul potrivit şi că poporul nu mai are încredere în el. Ce ai vrut să zici cu asta?

Fata părea stînjenită că trebuie să discute cu el despre asemenea lucruri:

— Nu ştiu decît ce mi-a spus Sonam. Actualul Khutukhtu s-a născut acum cincizeci de ani, într-un sat lîngă Lhasa. Încă de la o vîrstă fragedă a dat semne de nepotrivire: exista o tensiune între om şi spiritul pe care îl încarna. Se mai întîmplă. E ca şi cum ceva nu ar merge cum trebuie în momentul încarnării. Tăcu o clipă, apoi continuă: Khutukhtu a început să bea. S-a însurat, nu o

dată, ci de două ori. Cea de-a doua soţie a fost o tîrfă: invita în cortul ei bărbaţi, bărbaţi tineri, *trapa,* bărbaţi care ar fi trebuit să aibă mai multă minte. Dar el e şi mai rău. El se culcă şi cu bărbaţi, şi cu femei. Acum cîţiva ani, cîţiva *lama* s-au plîns de el. Ziceau că terfeleşte credinţa, că discreditează statutul de Khutukhtu. A pus că fie executaţi. Acum nu mai îndrăzneşte nimeni să îl vorbească de rău. Îi aruncă o privire lui Christopher, curioasă să vadă ce înţelesese din tot ce-i spusese: Te-am şocat? Crezi că aşa ceva este imposibil?

El clătină din cap:

— Nu ştiu ce este posibil în lumea voastră. Nu văd nimic nefiresc în faptul că un bărbat bea sau îşi doreşte o femeie. Bărbaţii sînt bărbaţi, indiferent al cui suflet sălăşluieşte în ei.

Chindamani sesiză substratul spuselor lui: o femeie este tot o femeie, orice ar spune bărbaţii că este.

— Uneori se întîmplă astfel de lucruri, zise ea. Aşa a fost şi în cazul celui de-al şaselea Dalai Lama. Cel de-al cincilea a murit în timp ce se construia palatul de la Lhasa, Potala. Timp de zece ani, regentul a ascuns poporului moartea lui, spunîndu-le că s-a retras să mediteze. Cînd l-au descoperit, în sfîrşit, pe cel de-al şaselea, acesta era un puşti de treisprezece ani. Trăise în lume. Simţise parfumul florilor. Cunoscuse dorinţa. L-au adus la Lhasa şi l-au închis în Potala. Acolo era întuneric şi trist, iar el ura asta. Voia să trăiască în lumea soarelui, printre oameni obişnuiţi, dar ei l-au forţat să-şi ducă zilele în beznă, fără altă companie decît cea a zeilor şi a profeţilor.

Christopher simţea compătimirea care răzbătea din vocea ei. De fapt, ea dădea glas propriilor sale dorinţe, propriilor sale gînduri:

— Mai tîrziu, cînd s-a maturizat destul ca să-şi vadă singur de treburi, a început să iasă noaptea în oraş, deghizat în chip de muritor de rînd. Se ducea în taverne şi se culca cu tot felul de femei. Cînd se apropiau zorile,

se strecura înapoi în palatul Potala. A trăit aşa ani de zile. Dar apoi au venit chinezii care au pus stăpînire pe partea de est a Tibetului. Au pus sub pază drumul spre Lhasa. Şi l-au ucis pe Dalai Lama.

Tăcu.

— Oamenii nu se îndoiau că este adevăratul avatar?

Fata clătină din cap:

— Nu. Nu s-au îndoit de el nici o clipă. Era blînd. Nu ca cel de la Urga. Oamenii ziceau că are două trupuri: cel real şi unul fantomatic. Spuneau că trupul real rămîne la Potala, în timp ce năluca se plimbă prin taverne, punîndu-le la încercare credinţa. Scria poezii. Cîntece de dragoste. Dar poemele sale erau triste. Ca parfumul unui om pe moarte. Începu să recite cîteva versuri din poeziile lui:

„Sus, în Potala, în odăi întunecate, singur trăiesc.
Sînt un zeu viu, o fiinţă supranaturală,
Dar cînd mă afund în străduţe înguste,
Cînd merg printre oameni şi umbre,
Sînt pămîntean, al dansurilor rege,
Sînt universul însuşi care-nvaţă să cînte.“

În tăcerea care se lăsă, ea realiză pentru întîia oară cît fusese de singură. Nici chiar zeiţa Tara nu putea înlocui prezenţa unei fiinţe în carne şi oase. Încercă să-şi amintească chipul mamei sale, aplecîndu-se asupra ei în copilărie, dar nu vedea decît umbre şterse.

— Îmi pare rău pentru el. Cred că era foarte trist.

Chindamani privea în jos, undeva, în gol:

— Da, şopti ea. Dar poate că nu mai mult decît alte avataruri, decît alţi Dalai Lama. Cu toţii ducem o viaţă identică cu a lui. Sîntem desfiguraţi în acelaşi mod. Trupurile noastre sînt lipsite de culoare, Christopher. Carnea ne este ca de gheaţă. Viaţa noastră este un ritual interminabil. Ridică ochii repede, temîndu-se parcă să nu-l vadă dispărînd: Nu am mirosit o floare niciodată în

viaţa mea. Doar tămîie. Doar mirosul de seu al lămpilor. Aici nu cresc flori.

„Nicăieri în lumea asta nu cresc flori, gîndi Christopher. Nu e decît zăpadă. Gheaţă. Chiciură.“

Chindamani se ridică şi se duse la fereastră. Ca şi celelalte, de la etajul superior, geamul era de sticlă. Privi afară, în întuneric, dincolo de reflecţia propriului său chip, de cea a flăcărilor, privind dintr-o lume a umbrelor o alta la fel. Încă nu era dimineaţă, dar pe cer se arătau primele semne ale zorilor. Continua să privească întunericul, acolo unde noaptea încă nu capitulase în faţa luminii.

— Venim din întuneric, zise ea, şi ne întoarcem în întuneric.

Acest *pee-ling* o tulbura. Răsturnase totul cu susul în jos. Nu cunoscuse în viaţa ei alt loc decît Dorje-la. Vreme de douăzeci de ani privise cum apune soarele dincolo de aceeaşi munţi, se rugase aceloraşi zei, străbătuse aceleaşi coridoare.

Se întoarse îngîndurată la locul ei:

— Ka-ris To-feh, zise cu glas stins, îţi iubeşti mult fiul?

— Desigur.

— Şi dacă ţi-ai găsi destinul? Aici, în munţii aceştia. Poate la Dorje-la. Ai renunţa la el, doar ca să pleci acasă cu fiul tău?

— Îmi oferi un destin? Despre asta este vorba?

— Nu ştiu, zise simplu, şi Christopher remarcă tristeţea din privirea ei.

— Ce vrei să fac?

Chindamani tăcu şi îşi plecă ochii asupra ceşcuţei pe care o ţinea în mînă. Dacă o spărgea, era pierdută pentru vecie. Nu toate lucrurile sînt veşnice. Totul este trecător.

— Du-ne departe de Dorje-la, zise ea. Pe mine şi pe Samdup. Du-ne spre nord. În nord este o mănăstire unde Samdup va fi în siguranţă. Şi fiul tău va fi ferit acolo, pînă vei putea să-l duci acasă. Vrei să ne ajuţi?

Christopher şovăi. Asta însemna să-şi prelungească foarte mult călătoria. Şi un astfel de ocol nu ar fi lipsit de pericole. Instinctul de conservare îi şoptea să spună nu. Dar ştia deja că nu are putere să o facă.

— Cum vom găsi drumul?

— Am o hartă. A găsit-o Sönam în biblioteca stareţului şi mi-a dat-o.

Îi privi chipul, ochii. Nu-şi putea desprinde privirea de pe faţa ei.

— Bine, zise el. Vin cu tine. O să descoperim sanctuarul pe care îl cauţi.

Tînăra zîmbi şi se ridică:

— Mulţumesc, murmură ea. Îşi simţea inima eliberată de o povară grea. Atunci, de ce era atît de înfricoşată?

De afară se auzi sunetul strident al trompetei.

— E timpul să plec. O să mă întorc mai tîrziu. Acum trebuie să dormi. Nu avem mult timp la dispoziţie. Cred că Zamiatin intenţionează să plece în curînd de aici.

Christopher se apropie de ea:

— Ai grijă de tine, zise el.

Chindamani îi surîse:

— Somn uşor.

Christopher se aplecă şi o sărută pe frunte. Fata se înfioră şi întoarse capul într-o parte:

— La revedere, Ka-ris To-feh, zise şi se întoarse grăbită spre uşa prin care intrase.

Christopher se apropie de fereastră şi privi afară. Dacă îşi forţa puţin ochii, putea desluşi conturul munţilor răsărind din întuneric.

31

Visa că se afla din nou la Carfax, iar William îi face semn cu mîna, desenînd cu degetele subţiri şi albe

arabescuri pe cerul albastru. Trecuse atîta timp, iar în Tibet era aşa de frig! Cît de mult trebuie să fi crescut William şi cît de dogoritor trebuie să fie focul din căminul bibliotecii! Cu fiecare pas pe care îl făcea, băiatul creştea tot mai mult şi, în final, îl văzu în faţa lui, nu în chip de copil, ci deja ca adult. Părul lui William încărunţise la tîmple, exact ca al lui, iar chipul îi era brăzdat de cute adînci, dar nu putea spune dacă erau din cauza durerii sau, pur şi simplu, a vîrstei. Din senin, în urechea lui Christopher răsună un glas de copil:

„Eşti bătrîn, micuţule William, i-a spus tata,
Iar părul ţi-a albit mult.
Şi totuşi, în fiecare seară îl duci la culcare –

La vîrsta ta mai dormi în fiecare noapte?"

— Ai fost plecat mult timp, tată, zise William. Am crezut că ai murit. Am crezut că ai dispărut, ca bunicul.

— Am fost mort. Dar acum sînt iarăşi viu.

— Eşti sigur? întrebă William, cu un suris în colţul gurii.

*

O aşteptă toată ziua pe Chindamani, dar ea nu veni. Nu veni nimeni, în afară de tînărul călugăr care îi aduse mîncare de două ori şi plecă fără o vorbă. O dată, după-amiază, i se păru că aude voci furioase, dar după o vreme se stinseră şi acestea, iar el rămase din nou înconjurat de tăcere. La apusul soarelui trompeta nu sună. Cînd băiatul reveni să strîngă vasele, i se păru speriat, dar refuză să răspundă întrebărilor lui Christopher şi plecă în grabă.

Se culcă devreme, neliniştit Nu putu să adoarmă mult timp. Se forţa să surprindă zgomotele nopţii. Nu se auzea decît vîntul. Stătea întins în întuneric, dorind să îl cuprindă somnul. Sau să vină Chindamani, să i-l alunge.

Adormi pe nesimţite, cînd se aştepta mai puţin.

Se deşteptă simţind o prezenţă lîngă pat. Era Chindamani, care îşi ţinea palma apăsată pe gura lui. Îşi apropie buzele de urechea lui Christopher şi îi şopti agitată:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ka-ris To-feh, nu scoate un sunet. Scoală-te din pat cît poţi de uşor şi vino după mine. Te rog să nu-mi pui întrebări, nu avem timp de asta.

Christopher sesiză neliniştea şi teama din glasul fetei. Fără să stea pe gînduri, se ridică din pat. Cuţitul pe care îl luase de la agresorul care îl atacase cu două nopţi în urmă era aşezat pe măsuţa de lîngă pat. Se aplecă, scotocind după cizme, dar Chindamani i le puse în braţe. Luă repede pumnalul şi îl strecură într-una din cizme.

Dincolo de uşa odăii, holul era cufundat în bezna ca de smoală. Chindamani îl luă de mînă, ca şi prima oară. Cu cealaltă mînă pipăia peretele, să nu greşească drumul. De undeva se auziră glasuri stridente; urmă un pocnet, ca şi cum ar fi căzut un obiect foarte mare. I se păru că aude paşi alergînd, apoi se lăsă din nou tăcerea. Un ţipăt şi liniştea se lăsă din nou.

Chindamani pipăia drumul prin întuneric. Dădură de o uşă şi intrară. Se auzi un scăpărat de chibrit şi o flacără vie sfîşie întunericul. Chindamani aprinse o lampă mică şi o aşeză pe un dulăpior scund. Mîna îi tremura. Fata era îngrozită. Pe frunte avea o tăietură prelungă care sîngera destul de tare. Christopher întinse mîna, cu gîndul să-i şteargă fruntea. Chindamani tresări şi se trase înapoi.

— Ce se petrece? întrebă Christopher abia şoptit.

— Nu ştiu. Am auzit zgomot şi m-am dus să văd ce este. Pe coridor era cineva – unul dintre călugări, nu ştiu cum îl cheamă. Mi-a… mi-a zis să mă întorc în odaia mea şi să rămîn acolo. Mi-a vorbit ca şi cum n-ar fi ştiut cine sînt. Sau ca şi cum i-ar fi fost indiferent. M-am înfuriat; i-am spus să se comporte cum se cuvine şi să-mi explice

ce caută acolo. Nimeni nu are voie să urce la etajul acesta fără să ceară voie mai înainte. Avea în mînă o bîtă. Cînd l-am înfruntat, a ridicat-o şi m-a lovit. Am căzut. Cred că avea de gînd să mă mai lovească o dată, nu ştiu. În clipa aceea, l-a strigat cineva din apropiere şi m-a lăsat în pace. M-am dus direct în apartamentul tatălui tău, după ajutor, dar acolo nu era nimeni. Cel puţin... Se poticni. Lumina lămpii dansa pe chipul ei ca după o melodie sacadată. Ochii îi erau înspăimîntaţi, iar sîngele se prelinse peste o sprînceană, închegîndu-se printre perii fini: Sînt mai mulţi călugări care îl servesc pe stareţ, continuă ea, revenindu-şi în fire. Erau cu toţii acolo. Erau... Tăcu şi se sprijini de marginea dulăpiorului. Degetele atinseră coada încolăcită a unui şarpe de mare. Sîngele i se scurse din obraji: Erau toţi morţi, continuă pe un ton gutural. Se cutremură, retrăind momentul. Christopher făcu un gest, ca şi cum ar fi vrut să o strîngă în braţe, să o liniştească, dar ea se crispă. Nu sosise momentul potrivit ca să o aline. Poate că acel moment nu avea să vină niciodată. Sîngele încă nu i se uscase pe frunte: Era sînge... peste tot, zise ea. Toată camera era înroşită, plină de pete mari de sînge. Năclăise totul: covoarele, pernele, totul. În crăpături erau ochiuri de sînge, ca nişte lacuri în miniatură. Aveau... aveau beregata tăiată. Nu era o tăietură fină, ci una foarte precisă, ca şi cum ar fi fost făcută cu un obiect mare şi greu, o sabie sau cu o spadă încovoiată. Au fost măcelăriţi ca nişte animale.

— Tatăl meu... Era...?

Chindamani clătină din cap şi îşi muşcă buza inferioară cu dinţii mărunţi şi albi:

— Nu, şopti ea. Nu era printre ei. Mi-era frică. Dar am rămas, să îl caut. M-am uitat în toate camerele, dar nu era nici urmă de el. Există odăi secrete, unde se poate refugia. Dar mi-a fost teamă, nu am vrut să-l strig cu glas tare. Mi s-a făcut rău la vederea sîngelui împrăştiat peste tot. Nu-ţi pot spune... Se înfioră din nou, copleşită

de amintirea vie care i se imprimase în carne ca o gheară de gheţă inexpugnabilă: Apoi m-am gîndit la Samdup şi la fiul tău. Mi-am dat seama că sînt singuri şi că nu ştiu nimic din cele întîmplate. Am alergat sus, pe acoperiş, am mers la *labrang,* dar băieţii nu mai erau acolo. Îi luase cineva, Ka-ris To-feh. Poate că i-au şi omorît deja. Mi-e frică. Nu ştiu ce să fac.

El schiţă un gest ca de alintare, dar ea se retrase din nou din calea mîinii lui, nu atît pentru că s-ar fi temut de el, personal, cît din teamă faţă de toată rasa umană. Dintr-o dată, se pomenise azvîrlită în tumultul lumii reale, iar în clipa aceea el era cel mai apropiat reprezentant al acesteia.

Christopher bănuia ce se petrece. Zamiatin se hotărîse, probabil, să treacă la acţiune. Preluarea controlului asupra mănăstirii Dorje-la nu reprezenta o victorie pentru el. Dar capturarea celor doi băieţi şi faptul că dispunea de o bază de unde să îi manipuleze – acestea puteau transforma un conflict neglijabil în ceva care să încline balanţa politică din Asia. Dar ce provocase declanşarea neaşteptată a operaţiunii?

— I-ai spus cuiva că ai de gînd să-l iei cu tine pe Samdup? întrebă el.

Chindamani căzu pe gînduri, apoi încuviinţă din cap încet:

— Da, şopti ea. I-am spus azi-dimineaţă stareţului. I-am cerut voie să plec. Făcu o pauză. M-a refuzat. Zicea că ştie ceva despre planurile lui Zamiatin, dar că poate stăpîni situaţia. Îşi închipuia că se va putea folosi de Zamiatin.

— Să se folosească de el?

Chindamani clipi, apoi dădu din nou din cap:

— Tatăl tău îşi avea şi el planurile lui, propriile lui… vise. Cred că Samdup făcea parte dintre ele. Şi Zamiatin. Şi… cred că şi fiul tău.

— Ce fel de planuri?

Fata clătină din cap:

— Nu ştiu exact. Visa să obţină puterea. Nu pentru el personal, ci pentru *dharma,* doctrina lui Buddha. Visa la un mod de a împiedica orice amestec din afară, fie că venea din partea Marii Britanii, a Rusiei sau a Chinei. Există o profeţie care spune că, atunci cînd Dorje-la va fi condusă de un *pee-ling,* întreaga lume va fi guvernată de la Dorje-la. Nu în sensul literar al cuvîntului, dar într-un anumit sens, da. Credea cu tărie în asta. Credea că are o menire.

— Ţi-a vorbit despre asta?

— Puţin. Restul l-am ghicit singură. Dar cred că acum este prea tîrziu, dacă ai dreptate, dacă Zamiatin a preluat controlul.

— V-a auzit cineva vorbind azi-dimineaţă? Sau crezi că tata ar fi putut povesti altcuiva?

Ea cumpăni cîteva clipe, apoi pe chip i se aşternu o expresie de consternare:

— La un moment dat, a intrat în cameră Losang Khyongla. Este secretarul stareţului. Abia acum îmi dau seama că el nu era printre morţii pe care i-am găsit în apartamentul tatălui tău. Doar nu crezi că el…?

Christopher dădu din cap:

— Este foarte posibil. În orice caz, nu asta e important acum. Trebuie să aflăm ce se întîmplă. Ai idee unde i-ar fi putut duce pe tata şi pe cei doi băieţi?

Chindamani se gîndi o clipă:

— Cel mai probabil, în camera lui Thondrup Chophel. Este o încăpere spaţioasă, aproape de Lha-khang. Călugării sînt trimişi acolo frecvent, pentru penitenţă. Thondrup şi slugile lui sînt gata oricînd să-şi ofere serviciile.

— Cine este Thondrup Chophel?

— Este *geku*-ul*,* binenţeles. El veghează asupra respectării disciplinei în mănăstire. Este normal ca un *geku* să inspire teamă. Unii dintre călugări mai greşesc. Dar mie nu îmi place Thondrup. Este…

Se întrerupse.

— Da?

— Poate fi brutal. De mai multe ori stareţul a trebuit să îl certe pentru severitatea lui. O dată i-a rupt unui om braţele doar pentru că a făcut o greşeală în timp ce recita *Tangyur*-ul*.*

— De ce nu a fost înlocuit?

Fata îi aruncă un surîs obosit:

— Sîntem la Dorje-la. *Geku*-ul nu poate fi concediat niciodată. Disciplina este mai presus de toate. Oasele rupte se vindecă.

Christopher o privi îngrijorat:

— Dar cum rămîne cu inimile frînte?

Chindamani oftă:

— Inima este ca o ceşcuţă de porţelan, murmură ea. Dacă se sparge, nu mai poate fi lipită la loc.

Surîsul pieri şi chipul îi redeveni grav.

— Bine. Atunci, vom merge în camera lui Thondrup Chophel. Poţi să mă conduci acolo fără să fiu văzut?

Fata încuviinţă:

— Cred că da.

Îşi duse mîna la frunte. Sîngele începuse să se usuce, iar rana începea să o doară.

*

Trecură prin coridoare întunecate sau slab luminate, furişîndu-se ca şoarecii printre umbre, ciulind urechea la cel mai mic zgomot. Uneori auzeau sunete venind din depărtare şi de două ori fură forţaţi să se retragă la adăpostul umbrelor, aşteptînd să treacă grupuri mici de călugări. Porneau de la premiza că oricine era în mişcare nu le putea fi decît duşman. La etajele inferioare, mîna lui Zamiatin îşi pusese amprenta inconfundabilă. Peste tot zăceau trupurile neînsufleţite ale victimelor sale. Unii aveau beregata tăiată, alţii zăceau cu gîtul frînt, iar

cîţiva muriseră din cauza rănilor de la cap. Totul se desfăşurase în tăcere, dar cu efect mortal.

Chindamani îi povesti în şoaptă că un grup restrîns de călugări a urmat un curs de iniţiere în artele marţiale chinezeşti, sub conducerea lui Tsarong Rinpoche. Mulţi dintre aceştia au devenit susţinători fervenţi ai lui Zamiatin. Părerea ei era că Zamiatin exercita un soi de control asupra lor, prin intermediul lui Tsarong Rinpoche. Pe măsură ce se apropiau de *Lha-khang* se auzea tot mai distinct un murmur de voci.

— Ascultă, şopti Chindamani. Cîntă imnuri în cinstea lui Yama.

— Cine este Yama?

Chindamani îi aruncă o privire mirată şi o luminiţă îndepărtată se reflectă în pupilele ei negre:

— Este zeul morţii, răspunse simplu, întorcîndu-şi capul.

Lha-khang rămase în urma lor, dar murmurul îi urmări obsedant. La capătul coridorului, în dreapta, dădură peste o uşă vopsită în roşu.

— Aceasta este singura intrare?

Chindamani dădu afirmativ din cap.

Îşi lipiră urechea de uşă, dar din spatele ei nu răzbătea nici un sunet. Christopher se simţea gol, ştiind că nu are altă armă să se apere în afară de pumnalul acela mic.

— Nu e bine. Am nevoie de arme. Oamenii ăştia sunt puşi de fapte mari, nu-i putem înfrunta cu mîinile goale.

Fata cugetă cîteva clipe, apoi dădu din cap:

— Bine. Aşteaptă-mă acolo.

În apropiere era o cămăruţă în care se păstrau robele şi alte obiecte folosite în *Lha-kang.* Chindamani îl lăsă pe Christopher înăuntru şi plecă grăbită. Paşii ei nu stîrneau nici cel mai mic zgomot pe dalele reci de piatră ale coridorului, de parcă ar fi fost o umbră. O aşteptă în întuneric, îngrijorat şi nervos pentru că lucrurile se precipitau.

Chindamani se întoarse după cinci minute, ţinînd în

mînă o sabie scurtă. O găsise în *gön-kang,* îi explică ea. Majoritatea armelor dispăruseră. Se întoarseră la uşa camerei *geku*-lui şi traseră din nou cu urechea. Era tot linişte. Dar din *Lha-khang* continua să răsune imnul închinat lui Yama. Christopher împinse uşa.

După aceea îşi puse de nenumărate ori întrebarea: cum de se abţinuse să nu urle? Scena fusese atît de groaznică, încît mintea nu putuse cuprinde imediat dimensiunile ei. Sau trecuse, într-o singură fracţiune de secundă, dincolo de orice grozăvie, într-un alt tărîm, unde tăcerea era unicul limbaj?

Simţi mîna lui Chindamani încleştîndu-i-se pe braţ, dar era ca şi cum carnea lui şi cea a fetei ar fi aparţinut unui alt univers, pe care îl lăsaseră în urmă. Cineva aprinsese mai multe lămpi şi le atîrnase din loc în loc pe perete, aşa că totul se vedea perfect clar.

De grinzile tavanului fuseseră legate funii, zeci de funii, ca nişte plante agăţătoare în pădure, atîrnînd de crengile joase, îngreunate de fructe coapte. Frînghiile erau întinse şi se roteau încet în penumbră. La capătul fiecăreia atîrna ceva greu, cîte un trup care se legăna alene. Trupurile atîrnau ca nişte manechine în atelierul unui croitor, anonime, aşteptînd să fie expuse în vitrina magazinului din vreun orăşel uitat de vreme; sau ca nişte păpuşi de cîrpă, aşteptînd apariţia vreunui copil uriaş care să le taie de pe sfoară şi să înceapă să se joace cu ele.

Christopher îşi simţi trupul străbătut de un fior teribil de gheaţă. Răceala îl pătrunse pînă în măduva oaselor, îngheţîndu-i sîngele în vine. Îşi aminti de visul despre fetele de la orfelinat, care se legănau la capătul unor frînghii, cu ochii aţintiţi asupra lui, cu buzele întredeschise. Dar ceea ce vedea acum nu era un vis.

Intră în cameră, păşind încet printre trupuri, privindu-l pe fiecare în parte, în căutarea unuia anume. Într-o parte văzu un taburet pe care fuseseră forţate să se suie victimele, pentru a li se pune ştreangul de gît. Îşi

imagină un picior expert izbind scaunul, corpul căzînd în gol, chipul schimonosit în ghearele agoniei, în timp ce sfoara se înfige în carne. Toţi bărbaţii aveau mîinile legate la spate. Moartea fusese lentă şi dureroasă.

Deodată, o auzi în spatele lui pe Chindamani scoţînd un ţipăt de durere sau, poate, de groază. Se răsuci rapid, gata să alerge în ajutor. Dar era prea tîrziu. Tsarong Rinpoche o ţinea strîns, cu un braţ încolăcit în jurul gîtului fetei. În spatele lui, în pragul uşii, stătea un grup de călugări înarmaţi.

— Aruncă arma la pămînt, Wylam-la. Dacă te opui, zeiţa Tara va trebui să-şi caute alt corp.

32

— Ai fost avertizat să nu vii în Tibet, zise Tsarong Rinpoche, adresîndu-i-se lui Christopher. Glasul îi suna trist, ca şi cum ar fi fost dezgustat de poziţia ingrată în care se afla, dar pe care nu o putea evita. Ai decis să ignori acel avertisment. A murit un băiat. Acum propria ta viaţă atîrnă de un fir de păr. Te-aş fi scutit de toate astea. Să nu uiţi asta!

Dar, în sinea lui, Rinpoche era foarte mulţumit de sine. Zeii îi fuseseră favorabili în eforturile sale. Rusul era mulţumit – iar şefii lui de la Moscova aveau să trimită ajutorul promis. Acum, că preluase controlul, se sfîrşise cu dezordinea. Zeii îl vor răsplăti cu vîrf şi îndesat. Se întoarse către Chindamani:

— Îmi pare rău, stăpînă, dar am primit instrucţiuni să vă iau cu mine. Dacă vă purtaţi bine, nu vi se va întîmpla nimic rău.

Îi eliberă gîtul din strînsoarea braţului şi o lăsă să se îndepărteze de el. Chindamani făcu un pas înapoi şi îl prinse pe Christopher de mînă:

— Dumneata eşti vinovat de… asta? zise ea, arătînd spre cadavrele atîrnate.

— Execuţiile au fost necesare, zise Rinpoche, pentru ca să nu încerce să zădărnicească planul meu. Zam-ya-ting şi-a dat consimţămîntul. A mai făcut aşa ceva înainte.

— Ce se întîmplă cu tatăl meu? întrebă Christopher. I-aţi făcut vreun rău?

Tsarong Rinpoche ridică din umeri:

— El era stareţul. Nu-l puteam lăsa în viaţă, sperînd că voi putea conduce în locul lui. Era un *trulku.* Venise timpul să renască.

Pentru a doua oară în viaţă, Christopher primi vestea morţii tatălui său în tăcere. Bătrînul revenise din negură şi se întorsese din nou acolo, nerecunoscut, neiertat, aproape pierdut în uitare. Acum, Christopher era moştenitorul negurei. În penumbra din spatele lui, cadavrele pendulau ca un singur trup; aceasta era moştenirea lui şi ştia că, în curînd, va veni vremea să şi-o revendice.

— Are şi rusul vreun amestec în moartea lui?

Rinpoche clătină din cap:

— Nu. Am făcut-o singur. Făcu o pauză: Nu avem timp de discuţii. Zam-ya-ting vrea să te vadă. S-a gîndit întruna la tine de cînd ai sosit aici.

*

Porniră imediat, Tsarong Rinpoche în frunte, urmat de Christopher şi de Chindamani, fiecare ţinut de braţ de cîte un călugăr. În timp ce mergeau, Christopher medita la ceea ce se întîmplase. Munca de „curăţire“ a mănăstirii se încheiase, iar Zamiatin devenise stăpîn absolut. În privinţa aceasta nu încăpea nici o îndoială. Teoretic, conducerea fusese preluată de Tsarong Rinpoche – Christopher ghicise deja asta. Dar adevărata forţă conducătoare, mîna care trăgea toate sforile, era

cea a lui Zamiatin. Iar dincolo de Zamiatin se ascundea noul regim de la Moscova.

Urcară la etajul superior, trecînd pe lîngă cadavre prăbuşite pe scară.

— Ce vei face cu oamenii pe care i-ai omorît? întrebă Christopher. Cum vei scăpa de atîtea cadavre?

La început, Christopher crezu că Rinpoche nu-i va răspunde. Apoi îi auzi glasul distant, indiferent, ca al unui profesor pe care elevii îl întreabă despre marea epidemie de ciumă: „Cum i-au îngropat pe toţi, domnule?“

— Îi vom lăsa sub cerul liber. Cerul va fi acoperit de vulturi. Va dura cel puţin cîteva zile, dar sînt păsări lacome, iar călugării nu au prea multă carne pe oase.

Christopher înţelese. Într-o ţară în care exista pămînt puţin şi încă şi mai puţine lemne, cadavrele erau rareori incinerate sau îngropate. În schimb, trupurile morţilor erau duse în locuri aflate la mare altitudine şi disecate de bărbaţi experţi, înarmaţi cu cuţite de măcelar. Carnea era dată vulturilor, oasele erau sfărîmate pînă se transformau în pulbere, apoi erau amestecate cu creierul şi oferite ca ultimă delicatesă. Christopher văzuse odată un vultur după un astfel de ospăţ, cu trupul atît de îngreunat, încît abia se putea ridica în aer, bătînd macabru din aripile mari.

Drumul lor ducea fără abatere spre ultimul nivel al mănăstirii şi, în cele din urmă, ajunseră în sala *chörten*-urilor, unde sarcofagele stăteau aliniate tăcute, în semiîntuneric. Arama, aurul şi argintul reflectau o lumină tristă ca moartea. La capătul sălii, erau aşteptaţi de o siluetă înveşmîntată în negru, scăldată în lumina lămpilor.

Zamiatin era îmbrăcat extrem de simplu: o haină de bumbac cu croială chinezească şi o pereche de pantaloni. Purta părul tuns scurt, nu aşa cum îl aveau călugării, care aveau capul ras. Şedea cu picioarele încrucişate într-un jilţ plin de perne, asemenea unui zeu

al Infernului. Christopher îşi reaminti de ceea ce-i spusese Winterpole la plecare, cum că bolşevicii aveau un adevărat cult al Istoriei, pe care o transformaseră într-un fel de divinitate ce guvernează întregul univers. Privindu-l pe Zamiatin, avea impresia că vede Istoria înscăunată, în sfîrşit, cuvîntul încarnat în trupul unui om.

Lîngă Zamiatin şedeau cei doi copii, William şi Samdup. Se vedea că amîndoi sînt speriaţi de moarte, dar făceau eforturi disperate să-şi înfrîngă teama. William era îmbrăcat în haine tibetane, în care se vedea că nu se simţea în largul lui. Samdup purta o robă din brocart, iar pe cap avea un fes albastru, cu vîrf ţuguiat. Ambii băieţi ţineau privirile în pămînt, abătuţi.

Christopher îşi simţi inima bătînd. La fiecare pas se aştepta ca William să ridice capul şi să-l recunoască. Duse un deget la gură ca să-i dea de înţeles băiatului să nu scoată nici un sunet, dar, în acelaşi timp, avea nevoie de toată stăpînirea de sine de care era în stare ca să nu alerge la copil şi să-l îmbrăţişeze.

Ajunseră la cîţiva paşi de tron. Zamiatin nu-şi dezlipea ochii de la ei. Îi urmărea ca o pasăre de pradă care şi-a ales viitoarea victimă şi aşteaptă doar momentul prielnic ca să se năpustească asupra ei. Christopher îi remarcă mîinile lungi, subţiri ca nişte gheare. Zăceau nemişcate pe genunchi, ca mîinile unei figuri de ceară dintr-un muzeu.

Deodată, Samdup ridică ochii şi o văzu pe Chindamani. Scoase un strigăt şi dădu să o rupă la fugă spre ea, dar Zamiatin îşi întinse braţul lung şi îl apucă de încheietura mîinii:

— E timp, mieluşelule, e timp destul.

În clipa aceea şi William ridică privirea. La început îl privi direct, fără să-l recunoască. Apoi Christopher zîmbi şi chipul băiatului se transfigură instantaneu:

—Tată!

Christopher se opri ţintuit locului, temîndu-se să spună ceva sau să schiţeze vreun gest. Ştia că ar trebui

să alerge la copil, dar acum, cînd sosise, în sfîrşit, clipa, ceva îl reţinea. Era oare instinctul care îi şoptea că nu trebuie să-şi trădeze emoţia în faţa acestui bărbat?

William îl strigă din nou şi încercă să se ridice. Zamiatin îl apucă şi pe el de încheietură şi-l trase mai aproape. Îl pironi cu privirea pe Christopher. O umbră trecu peste ochii lui şi dispăru aproape imediat. Totul nu dură mai mult de o fracţiune de secundă, dar Christopher resimţi privirea duşmănoasă ca pe o lovitură fizică.

Nu-i mai despărţeau decît vreo cîţiva paşi. Christopher se opri, fixîndu-l pe Zamiatin cu privirea. Rusul avea tenul alb, dar ochii îi erau negri, contrastînd flagrant cu restul fizionomiei: erau animaţi de o duşmănie mocnită. Ochi orientali, arzători şi totuşi lipsiţi de căldură în adevăratul sens al cuvîntului. Mai mult decît ochii, îl trăda conturul gurii. Buzele erau moi, aproape senzuale: dar, cu timpul, îşi impusese o expresie dură, care le subţiase şi le deformase. Orice urmă de blîndeţe, orice înclinaţie spre lux fuseseră înăbuşite şi alungate, asemenea unui cîine bătut, în cel mai ascuns ungher al personalităţii sale.

— Ce caută fiul meu aici? întrebă Christopher. Insist să-i dai drumul imediat.

— Îţi este permis să vorbeşti doar atunci cînd spun eu, domnule Wylam, îl apostrofă Zamiatin cu glas ostenit. Dacă nu vrei să înţelegi asta, te voi ajuta eu.

— Pentru numele lui Dumnezeu, băiatul a trecut şi aşa prin multe! Dumneata nu ai de gînd să înţelegi? Ai obţinut ceea ce căutai. Dă-i drumul!

Zamiatin nu zise nimic. Ridică doar un deget şi-i făcu semn cuiva din spatele lui Christopher să se apropie. Tsarong Rinpoche făcu un pas înainte, îl apucă pe Christopher de gît şi-l strînse uşor. Durerea fu insuportabilă: pielea era intactă, dar nervii pulsau de durere.

— Domnule Wylam, te asigur că noul stareţ al

mănăstirii Dorje-la nu seamănă deloc cu predecesorul lui. Dar de-acum cred că ţi-ai dat seama.

— Ce ai de gînd cu Samdup? interveni, precipitat, Chin- damani. De ce l-ai luat din *labrang*-ul lui?

Zamiatin întinse un braţ descărnat şi-l mîngîie pe băiat, trecîndu-şi degetele ascuţite peste obrajii copilului, ca şi cum ar fi fost un animal de casă. Pe chip i se întipărise o expresie batjocoritoare:

— Samdup şi cu mine încercăm să ne împrietenim. Nu-i aşa?

Dar Samdup se foi speriat, retrăgîndu-şi mîna.

— Băiatul este obosit şi înfricoşat, zise Chindamani. Nu ar trebui să se afle aici. Nu ai nici un drept să stai aici, cum nu ai nici un drept să fii împreună cu copilul.

Zamiatin îi aruncă o privire care echivala cu o palmă peste obraz. Chindamani se înroşi vizibil cînd auzi răspunsul răstit:

— Nu-mi vorbi mie despre drepturile pe care le am, domnişoară. S-a zis cu toate privilegiile. Oamenii au preluat conducerea mănăstirii. Eu sînt reprezentantul lor. Acum Tsarong Rinpoche este Dorje Lama. El va fi cel care hotărăşte ce drepturi şi ce îndatoriri vei avea.

Pe neaşteptate, Samdup se retrase de lîngă Zamiatin şi-i strigă rugător lui Chindamani:

— Te rog, Chindamani, nu vreau să rămîn aici. Nu înţeleg ce se întîmplă. Unde este Dorje Lama? Cine este omul acesta?

— Îţi sînt prieten, zise Zamiatin, ridicînd mîna să îl mîngîie din nou.

—Nu eşti prietenul meu, i-o întoarse Samdup. Chindamani este prietena mea. Te rog, Chindamani, ia-mă cu tine. Nu vreau să rămîn aici.

— Nu vrea să stea cu tine, îl repezi Chindamani pe Zamiatin. Nu avea de gînd să se lase înfricoşată de Zamiatin şi de aroganţa lui. Lasă-mă să-l iau cu mine! Împreună cu celălalt băiat. Amîndoi au nevoie de odihnă. La etajul acesta nu există camere în care am putea sta.

Nu te teme, nu vom evada. Nu avem unde merge.

Zamiatin păru să cîntărească propunerea:

— Bine, deocamdată ia-i de aici. Citeşte-le poveşti, mi s-a spus că eşti foarte pricepută la aşa ceva. Făcu o pauză şi se întoarse către Tsarong Rinpoche: Condu-i pe ea şi pe băieţi. Ai grijă să li se dea o cameră confortabilă pentru noaptea asta. Şi vezi să fie bine păziţi. Răspunzi personal dacă vor reuşi să fugă. Acum, plecaţi cu toţii. Vreau să vorbesc cu domnul Wylam între patru ochi.

Cînd William trecu pe lîngă el, Christopher îi zîmbi şi întinse mîna să-i mîngîie obrazul. Băiatul plîngea, tot entuziasmul pe care îl simţise în clipa în care îşi văzu tatăl se prefăcuse în pulbere la gîndul că şi Christopher era tot atît de neajutorat ca şi el însuşi.

— Nu-ţi fie teamă, William. Încă nu ne-au înfrînt. Nu-ţi pierde speranţa.

Dar cuvintele păreau goale şi false. Lucrurile stăteau cum nu se putea mai prost.

Rinpoche şi oamenii lui ieşiră tăcuţi, luîndu-i cu ei pe Chindamani şi pe cei doi copii. La uşă, fata se întoarse şi-l privi în ochi pe Christopher. Apoi cineva o trase de braţ şi se făcu nevăzută.

33

— Văd că îţi place fata, zise Zamiatin.

Acum vorbea în engleză, pe tonul degajat al unui om de lume, zeflemitor. Nobilul dezmoştenit căpătase undeva, de-a lungul vieţii, o pojghiţă de rafinament. Sau poate că avea mondenitatea în sînge, izvorîtă din originea lui slavă?

— N-am ce spune, e drăguţă. La un moment dat, m-a tentat şi pe mine ideea. Dar femeile te distrag, ar trebui să ştii şi tu atîta lucru.

— Te distrag de la ce? De la crimă?

— De la viaţa reală, evident. De la lucrurile cu adevărat importante. Hai, vino şi şezi lîngă mine. E momentul să stăm de vorbă.

Christopher luă o pernă şi se aşeză în faţa lui Zamiatin, dar la oarecare distanţă, pentru că nu dorea să pară prea apropiat de acest personaj.

Rusul îl privi drept în ochi:

— Devotamentul dumitale m-a impresionat, domnule maior Wylam. Nu sînt un sentimental, dar trebuie să recunosc că am fost luat prin surprindere. E limpede că nu trebuie ignorate simţămintele fundamentale. Te felicit! Şi te înţeleg. Deşi cred că nu ai nevoie de nici una dintre aprecierile mele. Christopher nu zise nimic. Crede-mă, fiul dumitale nu ţi-a fost luat fără scop. Desigur, poate că dumitale aşa ţi s-a părut. Dar te asigur că în joc sînt mize mai importante decît ţi-ai putea închipui. Nu mă aştept să susţii scopurile pentru care ţi-a fost răpit băiatul. Dar am pretenţia să înţelegi că ceea ce s-a făcut s-a făcut din raţiuni mai înalte. Nu pentru profit material sau cuvinte de laudă, ci pentru motive dintre cele mai importante. Ne poţi condamna pentru ceea ce am făcut, dar trebuie să ne înţelegi justificarea.

Din clipă în clipă, Christopher devenea tot mai furios:

— Sînt tatăl băiatului! explodă. Cum naiba te aştepţi să tolerez ceea ce s-a făcut? Nimic nu îţi dă dreptul să răpeşti un copil şi să îl tîrăşti după tine în partea cealaltă a lumii. Nimic!

— Îmi pare rău că spui asta, domnule maior. Mă aşteptam ca, cel puţin, să ai un pic de înţelegere faţă de situaţia în care mă aflu. Sîntem amîndoi nişte profesionişti. Dumneata lucrezi pentru patria dumitale, eu pentru o cauză. Dacă aş fi soldat în tabăra adversă, sînt sigur că m-ai respecta. Dar eu lupt pentru o cauză care este mai presus de aspectele meschine legate de rasă sau naţiune care au determinat începerea războiului mondial. Cu toate acestea, dumneata refuzi

să-mi acorzi respectul pe care i l-ai acorda unui soldat inamic.

— Soldaţii îşi riscă viaţa în luptă. Dumneata ai pus la cale răpirea unui copil de la o distanţă mai mult decît comodă. Ai trimis alţi oameni să facă toate treburile murdare în locul dumitale.

Obrajii rusului se aprinseră. Îl sfredeli cu privirea pe Christopher:

— Dar dumneata, domnule maior Wylam, dumneata cînd ai fost ultima oară pe cîmpul de luptă? Cîţi oameni ai ucis sau ai pus să fie eliminaţi în timpul acţiunilor de spionaj la care ai participat? Cîţi agenţi ai instruit ca să ucidă în locul dumitale, pentru binele tuturor? Pentru propăşirea imperiului! Nu-mi vorbi mie de moralitate! Dacă superiorii ţi-ar fi dat ordin să răpeşti un copil rus, în credinţa că veţi putea răsturna guvernul revoluţionar, nu cred că ai fi şovăit o clipă.

Christopher nu zise nimic. Cel mai mult îl îngrozea faptul că Zamiatin avea dreptate. Fiecare mişcare făcută de Christopher în cariera sa de ofiţer de contrainfomaţii fusese dictată de raţiuni mai înalte. În adîncul mormintelor lor chivernisite, morţii ascultau în tăcere. Razele de lumină alunecau jucăuşe pe suprafeţele de bronz aurite. Christopher simţea lama cuţitului lipită de picior:

— Treci la subiect. Nu mi-ai cerut să rămîn aici doar ca să stăm la taclale. Ce vrei de la mine?

Îşi shimbă poziţia, astfel încît să poată ajunge mai uşor la pumnal.

Zamiatin se mişcă pentru prima oară şi îşi lipi palmele una de cealaltă, ca pentru un gest pios. În mod destul de bizar, nu i se părea un gest deplasat, chiar dacă el însuşi era în contrast izbitor cu locul în care se afla:

— Nu-ţi cer altceva decît un mic ajutor, cîteva informaţii. Ai fost un om important. Nu cu mult timp în urmă, ai ocupat o poziţie-cheie în serviciile secrete britanice din India. Ai cunoscut foarte bine planurile pe

care le avea ţara ta cu regiunea de nord a Himalayei. Eşti un tezaur de date. Sincer să fiu, domnule maior Wylam, prezenţa dumitale aici este pentru mine o adevărată mană cerească. Cînd am început să mă interesez de dumneata şi de fiul dumitale, habar nu aveam cine eşti. Îţi închipui cît am fost de surprins şi de incitat cînd am descoperit că eşti unul dintre personajele principale dintr-un domeniu al spionajului atît de aproape de sufletul meu. Poate că există totuşi un Dumnezeu. Poate că şi-a întors faţa către mine.

— Nu mai lucrez pentru spionajul britanic.

Christopher îşi scărpină genunchiul, lăsînd vîrfurile degetelor să alunece în jos, spre mînerul pumnalului.

— Mă îndoiesc. Cum ai ajuns în India atît de repede? Cine ţi-a spus unde să mergi, ce să cauţi?

Christopher era iritat. Un an nu însemna foarte mult. Dispunea încă de informaţii care s-ar fi putut dovedi inestimabile pentru Zamiatin sau pentru cuiburile de comunişti din India.

— De ce crezi că ţi-aş spune ceva?

Zamiatin surise:

— Te rog, nu-mi insulta inteligenţa, domnule maior. Cărţile nu îţi sînt favorabile; te rog să ţii minte ce spun. Fiul tău şi-a îndeplinit misiunea. Să presupunem că l-aş folosi şi în alte scopuri. Dar le-am pus în balanţă cu informaţiile pe care ştiu că le deţii. Fiul dumitale îmi poate fi mai folositor mort decît viu. Te rog să te gîndeşti la asta.

— Dacă moare, nu te mai poţi aştepta la nimic din partea mea.

Sub adăpostul penumbrei degetele lui Christopher dibuiră mînerul pumnalului şi începură să-l ridice uşor.

— Bineînţeles. Nu-s tîmpit. Dar nu uita că moartea poate fi foarte lentă. Şi aminteşte-ţi că există o alternativă. Tatăl dumitale a încheiat cu mine un tîrg. Sînt dispus să închei unul şi cu dumneata. În schimbul cîtorva informaţii, informaţii sigure, poţi răscumpăra

viaţa fiului tău.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-i decît un copil!

— Cu toţii sîntem copii. Dumneata, eu, fiul dumitale. Bărbaţii rămîn puşti, imaturi şi nătîngi. Lumea se maturizează extrem de încet. Vom ajunge la maturitate doar atunci cînd pe pămînt va apărea o societate nouă. De aceea trebuie să fiu acum atît de dur. „Bătaia-i ruptă din rai“; „Trebuie să fii neîndurător de dragul blîndeţii“ şi: „Poţi să îndoi un vlăstar, dar nu şi copacul“[4] – nu aşa spuneţi? Voi, englezii, aveţi atîtea expresii pentru a reda aceeaşi idee.

— Iar ceea ce s-a întîmplat în seara asta, replică Christopher, a însemnat îndoirea vlăstarilor?

— Ascultă ce spun! Lumea voastră a dispărut. Vechea ordine trage să moară. În locul ei, se formează alta nouă. Cînd vezi că o clădire nu mai prezintă siguranţă, nu-ţi pierzi timpul lipind tapet peste crăpăturile din perete. O demolezi. Iar molozul îl foloseşti la fundaţia unei clădiri noi. Nu înţelegi? Nu contează dacă ajungem la vărsare de sînge, dacă fiii îşi pierd taţii ori mamele îşi pierd fiicele. Vor deveni cu toţii piatra de temelie a construcţiei viitoare. Îi aruncă lui Christopher o privire aproape rugătoare: Poţi alege ce vrei să devii – moloz ori parte integrantă a noului edificiu.

— Şi dacă nu vreau să fiu nici una, nici alta?

Christopher reuşise să scoată din cizmă minerul pumnalului.
Continuă să tragă de el, cu mişcări infinit de lente, încercînd să elibereze şi lama.

— Opţiunea asta nu există pentru dumneata. Trebuie să fii ori una, ori alta. Acest lucru a fost hotărît în locul dumitale de dialectica istoriei. Nici unul dintre noi nu are vreun cuvînt de spus în privinţa asta. Putem alege doar de care parte trecem.

---

[4] **În original:** *Spare the rod and spoil the child; I must be cruel to be kind* **si** *You can bend a sapling, but not a tree* **(n. red.).**

— Dintre călugării pe care i-ai ucis în seara asta a avut vreunul de ales? I-ai întrebat dacă vor să se alăture revolţiei voastre?

Zamiatin clătină încet din cap. Arăta ca şi cum ar fi purtat în spate o povară covîrşitoare. Îi plăcea postura aceasta de cavaler al tristeţii:

— Aceasta nu este revoluţia, domnule maior Wylam. Nu sînt nici măcar primele zvîcniri ale luptei revoluţionare. Aici nu există proletariat urban, nu există un sistem capitalist care ar trebui răsturnat. Doar zei, demoni şi preoţi.

Oftă din rărunchi, de parcă şi-ar fi petrecut întreaga viaţă închinîndu-se în faţa altarelor înnegurate, aprinzînd lumînări la picioarele vechilor zei:

— Au nevoie de conducători noi, de bărbaţi care să îi dezbare de superstiţii. Voi vreţi să le daţi şcoli, tribunale şi terenuri de crichet. Dar ei au deja cărţi, legi şi jocuri. Ceea ce le lipseşte este libertatea. Lipsa opresiunii. A nedreptăţii. A neajunsurilor.

— Şi le veţi oferi voi toate astea?

— Vom crea condiţiile necesare. Îşi vor obţine singuri independenţa.

— Dar cum rămîne cu libertatea de opţiune?

Zamiatin îl fulgeră cu privirea:

— Asta va veni o dată cu celelalte. Dar, mai întîi, va trebui să se elibereze de feudalism. Acesta va fi un proces dureros. Mulţi vor muri înainte ca el să se sfîrşească. Dar fiecare moarte va aduce naţiunea cu un pas mai aproape de libertate. E inevitabil! Forţele istoriei sînt de partea noastră.

Asemenea unui drept-credincios care îşi deapănă rozariul ori întoarce încet roata de rugăciune, Zamiatin murmura vorbele propriei sale liturghii, invocînd Istoria în vremurile ei de vicisitudine. Christopher îşi aminti de ceea ce îi spusese Winterpole: „Bolşevicii vorbesc despre inevitabilitatea istorică, aşa cum iezuiţii vorbesc despre supunerea absolută. Istoria nu are sentimente:

nici milă, nici iubire, nici grabă, nici entuziasm ori amărăciune. Ea evoluează pe o traiectorie dinainte stabilită. Şi Dumnezeu să-i aibă în pază pe cei care îi stau în cale.“

Christopher se simţea încolţit atît moral, cît şi emoţional. Bătuse atîta drum ca să-şi salveze fiul, dar pentru asta trebuia să trădeze bărbaţi şi femei nevinovate din alte colţuri ale lumii. Zamiatin nu se va mulţumi doar cu cîteva fărîme de informaţii lipsite de importanţă. Va găsi o modalitate să verifice tot ce-i va spune Christopher, va pune întrebări la care va pretinde răspunsuri logice. Iar după ce Christopher îşi va fi desăvîrşit actul de trădare, ce garanţie avea că rusul îşi va respecta cuvîntul dat? Pentru el oamenii nu erau decît nişte marionete, iar Christopher nu-şi închipuia nici măcar o clipă că va accepta să piardă timp pentru a le garanta, lui şi fiului său, securitatea.

— Îmi trebuie timp de gîndire.

Reuşise să scoată pumnalul. Îl strîngea cu vîrful degetelor, gata să sară în orice clipă asupra rusului.

Zamiatin îşi ţuguie buzele. Lumînările erau pe punctul de a se stinge. Dincolo de ferestre, noaptea devenise atotstăpînitoare.

— Nu-ţi pot da timp. Nu am timp la dispoziţie. Va trebui să te hotărăşi în noaptea asta. Mîine plec în Mongolia. Băiatul tibetan urmează să fie declarat zeu. Fiul dumitale merge cu mine şi depinde de dumneata dacă va supravieţui sau nu călătoriei. Sper că m-ai înţeles, domnule maior Wylam.

— Am înţeles.

Christopher se ridică.

— Voi da ordin să fii condus în odaia dumitale. Dacă ai nevoie de ceva, spune-i servitorului.

— Spune-mi: de ce ai ucis atîţia oameni? Făcusei un tîrg. Aveai ceea ce doreai. Chiar a fost nevoie să-i măcelăreşti?

Zamiatin se ridică şi făcu un pas spre Christopher:

— Tatăl dumitale a încălcat înţelegerea. Mi-a poruncit să plec, le-a ordonat călugărilor să mă dea afară. Cînd am auzit că Tsarong Rinpoche te-a adus aici, m-am temut că aşa se va întîmpla. Tatăl dumitale s-a lăsat pradă sentimentelor. Jumătate din viaţă a reuşit să le înăbuşească, pentru ca apoi să aibă o singură clipă de slăbiciune. Era la fel de imatur ca şi noi. Nu am avut timp de discuţii. Să nu faci aceeaşi greşeală ca şi el.

Christopher îşi făgădui în gînd că nu o va face. Apucă strins pumnalul, îl ridică şi se aruncă asupra lui Zamiatin. Christopher se prăbuşi pe perne, dar imediat se ridică şi întinse braţul înarmat, îndreptîndu-l spre Zamiatin.

Rusul căzu greoi pe o parte. Pernele îl încurcau în mişcare, împiedicîndu-l să se ridice. Christopher îşi luă din nou avînt.

Zamiatin îi prinse braţul cu mîna stîngă, icnind în timp ce se străduia să îndepărteze lama de piept, căci aceasta nu era mai departe de doi centimetri. Christopher se lupta din răsputeri să îi înfigă pumnalul în inimă, lăsîndu-se cu toată greutatea peste el. Furia izbucni în el ca o adevărată furtună, sporindu-i puterile, dar slăbindu-i judecata. Începu să înjure, cînd Zamiatin îşi ridică genunchiul şi îl izbi în stomac, aruncîndu-l pe spate. Se prăbuşi într-un şir de lumînări, răsturnîndu-le pe perne. O bucată de pînză fină se aprinse, dînd foc pernei din apropiere.

Christopher se opinti, copleşit de greutatea trupului lui Zamiatin, care îl apăsa cu toată forţa. Ţinea încă în mînă pumnalul, dar braţul îi era imobilizat sub genunchiul lui Zamiatin. Contrar aparenţelor, rusul era un luptător experimentat. Christopher îşi propti braţul stîng în gîtul adversarului, împingîndu-l în spate. Dar Zamiatin avea braţele libere. Îl izbi pe Christopher cu putere, chiar la baza gîtului, paralizîndu-l pe moment şi făcîndu-l să scape cuţitul din mînă.

Zamiatin ridică pumnalul şi îl lipi de gîtul lui Christopher. Tăişul zgîrie pielea şi sîngele începu să

băltească încet. În spatele lor focul înghiţea una după alta pernele. Odaia se umpluse de un fum înecăcios, care îi sufoca, făcîndu-i să tuşească.

Rusul era decis să-l omoare. Christopher o citea în privirea lui. Respira greoi şi, treptat, furia durerii cedă locul unei uri mai profunde. Christopher îşi dădu brusc seama că Zamiatin îl ura. Îşi reaminti privirea acestuia atunci cînd îl văzuse intrînd şi nervozitatea care-i umpluse ochii. Şi realiză pe neaşteptate care era motivul. Rusul abandonat de tatăl lui îl ura din cauza dragostei pe care el i-o purta lui William. „La naiba cu istoria, îşi zise în gînd, nemernicul încearcă doar să se răzbune pe taică-său.“ Deodată auzi zgomotul unor paşi grăbiţi. Cineva observase flăcările. Un grup de călugări intră în goană. Unul dintre ei avu prezenţa de spirit să smulgă draperiile grele şi să le arunce peste flăcări. Ceilalţi începură să calce în picioare focarele mai mici sau să arunce la o parte pernele, cît mai departe din calea focului. În mai puţin de un minut vîlvătaia era sub control.

În lipsa lumînărilor aprinse şi a focului, sala *chörten*-urilor se cufundă în beznă. Zamiatin rămase în genunchi, aşezat peste Christopher, fără să slăbească apăsarea pumnalului pe gîtul acestuia. O şuviţă de sînge se prelingea din rană pe covor.

Călugării amuţiră şi se adunară în cerc în jurul celor doi bărbaţi. Christopher intui lupta care se dădea în mintea lui Zamiatin. Voia să-l ucidă, dar ştia cît sînt de valoroase informaţiile pe care i le-ar fi putut smulge. Treptat, respiraţia îi deveni mai regulată şi degetele i se relaxară pe mînerul pumnalului. Cu o mişcare bruscă îşi retrase mîna înarmată şi se ridică:

— Scoală-te! îi ordonă răstit.

Christopher se ridică, greoi, în picioare.

Zamiatin îl pironi cu privirea:

— Ai la dispoziţie cîteva ore, Wylam. Tu hotărăşti ce decizie vei lua. Dar odihneşte-te cu gîndul la ceea ce ar

putea îndura fiul tău dacă refuzi să colaborezi. Vreau nume, adrese, coduri şi metode de operare. Vreau detalii despre toate informaţiile pe care le-au adunat ai voştri despre comuniştii indieni. Aş vrea să aflu ce învîrte omul vostru, Bell, în Tibet. Restul rămîne la latitudinea ta; poţi să-mi dai cît vrei de multe sau de puţine date; fiul tău va fi tratat corespunzător. Dacă încerci o şmecherie cît de mică, dacă-mi dai o singură informaţie falsă, îi tai gîtul pungaşului ăluia mic, cu propriul tău cuţit. Se întoarse şi le ordonă grăbit călugărilor: Duceţi-l în apartamentul lui. Dacă există vreo ieşire secretă, căutaţi-o şi blocaţi-o. Dacă evadează, veţi răspunde personal şi jur pe Dumnezeu că veţi plăti! Aduceţi-l înapoi dimineaţă la prima oră.

Vocea reverberă printre sarcofagele vechi şi se stinse. Peste numai şapte ore avea să se lumineze.

34

William era înspăimîntat. Fireşte, senzaţia nu era o noutate pentru băiat. Era speriat din clipa în care fusese răpit de bărbaţii aceeia, după slujba de la biserică. De atunci, timpul îşi pierduse sensul, iar el nu ar fi putut spune de cînd se afla acolo. Tot ce ştia era că ceea ce începuse ca un vis urît devenise un coşmar fără sfîrşit, din care voia cu disperare să se trezească.

Îşi amintea de toate incidentele din săptămînile trecute cu o acuitate surprinzătoare pentru vîrsta lui: uciderea părintelui Middleton, bărbaţii care îl înghesuiseră în maşină, goana nebună prin zăpadă şi ceaţă pînă la un port necunoscut. Apoi fuseseră transbordaţi într-o barcă.

Cei trei bărbaţi fuseseră tot drumul prost dispuşi şi necomunicativi; cel mai tare îl înspăimîntase cel de-al

treilea bărbat, slăbănogul care dădea ordine. Fuseseră prinşi de furtună şi navigaseră pe valuri înalte cît casa. Habar nu avea unde acostaseră.

Restul drumului îl făcuse însoţit doar de bărbatul cel slab. Pe un cîmp apropiat de locul în care acostaseră îi aşteptase un avion. La început zburaseră către nord – ştia să identifice punctele cardinale după poziţia Soarelui şi a Stelei Polare – apoi o luaseră către est. Din cîtă geografie ştia, bănuia că zburau spre Rusia. Aterizaseră de mai multe ori, să alimenteze avionul sau să facă mici reparaţii. După o vreme îşi continuaseră călătoria spre sud.

La sosirea în India se simţea epuizat dar, cu toate că avea posibilitatea de a dormi într-un pat, urîse din toată inima orfelinatul la care fusese dus. Nu se putea gîndi o clipă la reverendul Carpenter fără să se înfioare. Călătoria care urmase fusese îngrozitoare. Mishig, omul care conducea caravana, era o brută şi îi transformase viaţa într-un infern.

La mănăstire nimic nu i se păruse real. Peste tot erau picturi înfricoşătoare şi statui groteşti, oriunde se uita vedea bărbaţi costelivi, cu capetele rase, care îl priveau cu o curiozitate de bîlci. Bătrînul care vorbea englezeşte şi pretindea că îi este bunic îi spusese să nu se teamă, dar era peste puterile lui: era singur, derutat şi pierdut. Nici măcar celălalt băiat, care îi vorbea într-o limbă pe care nu o înţelegea, sau doamna care i se adresase prin intermediul bunicului, nu reuşiseră să-i alunge teama.

Dar în noaptea aceasta fusese mai rău decît oricînd. Veniseră în toiul nopţii după el şi după celălalt băiat, Samdup, şi îi tîrîseră peste podul acela groaznic. Văzuse zeci de oameni ucişi. Apoi văzuse cum îl aduc pe tatăl lui şi cu asta toate speranţele i se spulberaseră. Dacă şi tatăl lui căzuse în mîinile acelor oameni, atunci cine avea să vină după el ca să-l salveze?

Chindamani îl convinsese pe Tsarong Rinpoche să o

lase să-i ducă pe copii în odaia ei. În faţa uşii postaseră doi paznici pe care nu-i văzuse niciodată. Rinpoche plecase, nu înainte să o avertizeze că se va întoarce în zori.

Bătrîna ei dădacă, Sönam, era acolo. Chindamani o descoperise ascunsă sub pat. Bătrîna *ama-la* îi fusese tovarăşă credincioasă încă din ziua în care ajunsese, copilă fiind, la Dorje-la. De atunci trecuseră şaisprezece ani.

Sönam era şi pe vremea aceea bătrînă; acum atinsese o vîrstă cu adevărat venerabilă. Fusese în slujba a două avataruri ale zeiţei Tara, îmbăindu-le şi hrănindu-le în pruncie, iubindu-le în copilărie, sfătuindu-le în anii pubertăţii şi ascultîndu-le păsurile în anii maturităţii. Cu douăzeci de ani în urmă, o îmbălsămase pe predecesoarea lui Chindamani şi o îmbrăcase în cele mai frumoase veşminte, apoi îi aşezase trupul în *chörten*-ul dinainte pregătit pentru ea, în templul zeiţei Tara. Patru ani mai tîrziu i-o aduseseră pe Chindamani, o fetiţă micuţă, care strîngea cu jale la piept o păpuşă din lemn şi cerea cu glas rugător să fie dusă înapoi la mama. Păpuşa era şi acum acolo, tocită şi nefericită. Nefericită ca şi Chindamani.

— Ce putem face, *ama-la?* o întrebă Chindamani pe bătrînă.

Se părea că pierduse orice iniţiativă din clipa în care păşise în camera lui Thondrup Chophel şi văzuse trupurile spînzurate în penumbră. Nu-i spusese mai nimic lui Sonam despre ceea ce văzuse: atît cît să-i satisfacă puţin curiozitatea, dar nu destul ca să o sperie.

— Să facem? Ce putem face? se bîlbîi bătrîna.

Ochii mici i se zbăteau ca nişte peştişori pe chipul uscat ca pergamentul. Îşi purta şi acum părul împletit tradiţional, în o sută opt codiţe, dar, cu anii, şuviţele se subţiaseră tot mai mult, nemaivorbind de grăsimea care se depusese pe ele. Rămăsese de mult ştirbă, dar nu se plîngea niciodată: se hrănise toată viaţa cu *tsampa* şi

ceai şi nu tînjise niciodată după carne sau peşte. Între degete răsucea nervos o roată de rugăciune.

— Spui că Tsarong Rinpoche l-a înlăturat pe *pee-ling trulku.* Ha! N-o să dureze. *Pee-ling* îi este superior. Îl cunosc pe acest Tsarong de cînd a venit aici, copil fiind. A fost întotdeauna soi rău. Obişnuia să smugă aripile muştelor, apoi picioarele, la urmă capul. Era un nemernic foarte metodic. Cînd era pedepsit cu bătaia, zicea că le făcuse muştelor un serviciu – poate că aveau să se reîncarneze într-o fiinţă superioară: libelule, fluturi sau lilieci. Este rău şi nu e apreciat de către ceilalţi. Nu vor rămîne de partea lui. Curînd Dorje Lama va reveni la conducere.

Chindamani oftă profund. Nu intenţionase să o amărască pe bătrănă. Dar trebuia să afle măcar o parte din adevăr:

— Dorje Lama e mort, *ama-la,* şopti ea.

— Mort? Cum?

Chindamani îi povesti pe scurt ce aflase de la Tsarong Rinpoche. Îi era greu şi cînd termină, lacrimile îi şiroiau pe obraji. Samdup n-o slăbea din priviri şi în sufletul lui era din ce în ce mai îngrozit şi mai revoltat.

— Ucis? repetă Sonam. Oh! Asta o să-l coste pe Tsarong Rinpoche o sută de reîncarnări. O să devină o muscă fără aripi, iar cînd va fi aşa, îl voi strivi sub talpă.

Furia şi gîndurile de răzbunare erau doar la suprafaţă. În adîncul inimii, bătrîna simţea că tot universul ei se spulberase. Îi trebuise mult timp ca să se obişnuiască cu *pee-ling trulku,* dar pînă la urmă, se ataşase de el.

— Sîntem cu toţii în pericol, *ama-la.* E aici un om din nord, un buriat. Vrea să-l ia cu el pe stăpînul Samdup şi pe nepotul lui *pee-ling trulku.*

— Şi tu, comoara mea… ce au de gînd cu tine?

Bătrîna dădacă întinse mîna cu pielea ca pergamentul şi mîngîie cu dragoste părul lui Chindamani.

— Cred că Tsarong Rinpoche mă va ucide şi pe mine, răspunse Chindamani cu tot calmul de care era în stare.

Ştie prea bine că, dacă aş vrea, i-aş mai putea atrage de partea mea pe călugări şi aş putea pune capăt uneltirilor lui. Dar nu-mi va permite aşa ceva. Şi nici buriatul.

Tăcu şi luă mîna lui Sönam, strîngînd-o cu putere.

— N-o să se atingă de tine, strigă Samdup, ridicîndu-se şi ducîndu-se lîngă Chindamani. Nu o să le dau voie. Au nevoie de mine. Dacă îţi fac vreun rău, nu o să fac ce vor ei.

Chindamani îl luă de mînă:

— Îţi mulţumesc, Samdup. Ştiu că ai face tot ce se poate. Dar nu ai reuşi să-i opreşti. Eu sînt un avatar, ceea ce el nu este.

— Dar şi eu sînt un avatar! Pot să…

— Aşa este, Samdup, dragule, dar nu uita că eşti totuşi un copil. Dorje Lama a fost un avatar şi totuşi l-au ucis. Alţii nu l-ar fi ucis pe Dorje Lama. Aminteşte-ţi cum te-au adus înapoi cînd ai încercat să evadezi cu Tobchen Geshe.

Samdup se încruntă şi se aşeză la locul lui, aducîndu-şi aminte cît de neajutorat fusese atunci, cît de uşor îl adusese Thondrup Chophel înapoi la Dorje-la.

Chindamani se întoarse din nou către Sonam:

— Ascultă-mă, *ama-la.* Ascultă-mă cu atenţie şi nu te enerva. Trebuie să evadez. Şi trebuie să iau copiii cu mine.

— Singură? Doar tu şi copiii? Nu vei reuşi niciodată să ieşi din trecătoare.

— Nu singură. Nu l-au ucis şi pe fiul lui Dorje Lama. Cel puţin… Se opri o clipă: Nu-l omorîseră încă atunci cînd am fost scoasă din sală. Dacă reuşesc să ajung la el… Am ascuns deja haine şi hrană pentru călătorie.

— Şi cum vei ieşi de la Dorje-la? bombăni bătrîna. Ştia totul despre Christopher. De două zile Chindamani nu-i vorbise decît despre el. În noaptea asta nu va dormi nimeni. Ştii că este imposibil să cobori în vale, chiar dacă ai funii. Nu sînteţi păsări, nu aveţi aripi. Ka-ris To-feh este, cumva, magician? Poate zbura ca Padma-

Sambhava? Sau poate că este vreun *lung-pa* care aleargă într-o zi sute se mile şi poate evada din acest loc înainte ca cineva să-şi dea seama de lipsa lui?

— Nu, clătină din cap Chindamani. Nu este nici una, nici alta.

— Nici eu, murmură dădaca. Şi nici tu nu eşti. Doar pentru că zeiţa Tara…

— N-o amesteca în asta pe zeiţa Tara, Sönam, replică Chindamani. Nu mă gîndesc la magie şi nici de acum încolo nu o voi face.

— Ei bine, ca să scăpaţi dintr-un loc ca acesta, v-ar trebui o vrăjitorie. Şi încă una ca să dispăreţi înainte ca Tsarong Rinpoche să pornească în urmărirea voastră. Ce să spun, Rinpoche! Nu e Rinpoche cum nu sînt eu iac.

Bătrina chicoti; nu se lăsa contrazisă de pupila ei, chiar dacă era reîncarnarea zeiţei Tara.

—*Ama-la,* situaţia este foarte gravă. Nu ne putem permite să pierdem timpul. Sînt sigură că ştii o cale de ieşire, o cale pe care nu o cunosc nici chiar eu. Poate o galerie secretă în stîncă. Nu ai pomenit…?

— Pomenit? Despre ce am pomenit? Nu am pomenit niciodată despre nimic.

Deodată Sönam deveni gravă. Ochii i se zbăteau necontenit. Nu o putea privi în faţă pe Chindamani. Ştia ce voia să o întrebe tînăra.

— Te rog, gîndeşte-te, Sönam dragă, o imploră Chindamani. Cu mulţi ani în urmă, cînd eram copil, mi-ai povestit despre o galerie construită cînd s-a clădit Dorje-la, un tunel secret care leagă mănăstirea de trecătoare. Ziceai că duce pînă la poalele muntelui. E adevărat? Există o astfel de galerie?

Bătrîna păru că se înfioară:

— Nu, nu există o astfel de galerie. Spuneam prostii, poveşti de adormit copiii. Nu ar trebui să iei de bun tot ce îndrugă bătrîna ta doică.

Dar Chindamani o cunoştea prea bine ca să se lase păcălită, fie şi pentru o clipă:

—*Ama-la,* te rog, acum mă minţi. Ştiu după vocea ta că ce mi-ai povestit este adevărat. Te rog să nu mă minţi. Nu avem timp. Unde este galeria? Cum pot ajunge la ea?

Sönam luă mîna lui Chindamani într-a ei şi începu să se joace cu degetele ei. Era vizibil speriată:

— Am jurat să nu spun nimănui, niciodată. Mie mi-a spus ultimul tău avatar. Nu ştiu de unde a aflat ea. Femeia măruntă inspiră adînc. Pulsul i se accelerase şi o trecuseră năduşelile: Există o galerie sub *gön-kang,* şopti. Chindamani trebui să se aplece mai aproape de ea, ca să o poată auzi. Samdup veni lîngă ele şi se aşeză. William le urmărea din scaunul lui, de lîngă perete. Ar fi vrut să ştie despre ce vorbeau. Sesizase teama şi emoţia din glasurile lor, dar nu pricepea o iotă din ceea ce discutau: E lungă de cîteva sute de yarzi. Apoi urmează un rînd de trepte săpate în stîncă. Sînt cunoscute sub numele de „Scara lui Yama“, dar nu ştiu de ce. Duc într-un loc, sub trecătoare, care nu se poate observa de la mănăstire. Au fost construite pe vremea vechilor împăraţi, acum mii de ani.

Chindamani bănuia că „vechiul împărat“ era Lang Darma, iar scările fuseseră construite ca o cale de evadare din *gompa,* astfel încît, în cazul unui atac din partea armatei regale, stareţul să se poată refugia într-un loc sigur. Asta fusese cu sute de ani în urmă, cînd adepţii budismului erau prigoniţi în toată ţara.

Samdup bătu din palme, încîntat:

— Păi, e perfect! exclamă el. Chindamani cunoaşte o mulţime de drumuri secrete pînă la *gön-kang.* Nu trebuie decît să ajungem acolo şi sîntem în siguranţă. Nu îşi vor da seama niciodată pe unde am luat-o.

Bătrîna clătină din cap, furioasă. Clătină atît de tare, încît aveau impresia că gîtul i se va frînge şi capul îi va cădea în poală.

— Nu, stăpîne, nu! strigă ea. Nu trebuie să o luaţi pe acolo. Nu v-am spus încă totul. Tăcu din nou, ca şi cum

ar fi avut nevoie de timp ca să-şi adune curajul: Acum sute de ani, cînd Chöje a venit aici, a adus cu el o avere inestimabilă de la Lhasa – aur, argint şi pietre preţioase – care urmau să-i împodobească veşmintele pe care le purta cînd intra în transă. L-aţi văzut îmbrăcat cu ele în *Lha-khang,* cînd apare înconjurat de zei.

Chöje era Oracolul de la Dorje-la. În stare de transă mistică obişnuia să intre în legătură cu spiritele sau cu zeii înşişi şi apoi să transmită mesaje oamenilor. Ceremoniile la care participa aveau loc doar de cîteva ori pe an, dar erau cele mai importante evenimente din viaţa mănăstirii.

Veşmintele sale erau cu adevărat impresionante: pălăria mare, atît de grea, încît trebuia susţinută de două persoane pînă ce Chöje intra în transă, era împodobită cu nenumărate rubine, smaralde şi ametiste; tronul pe care şedea Oracolul era încrustat cu pietre preţioase de toate felurile, iar muchiile erau întărite cu aur curat. Marea oglindă a divinaţiei, pe care o purta pe piept, era făurită din argint masiv, bătut pe margine cu nestemate de cea mai bună calitate.

— Te-ai întrebat vreodată unde sînt păstrate acele lucruri nepreţuite atunci cînd nu sînt purtate? continuă *ama-la.* Ţi-ai dorit vreodată să le vezi mai de aproape?

Chindamani clătină din cap. Prestaţia Oracolului în sala întunecată, cu miros greu de tămîie o umpluse dintotdeauna de groază şi nu căutase niciodată să se apropie mai mult de lumea întunericului al cărui reprezentant era.

— Doar o mînă de oameni cunosc acest secret, şopti bătrîna. Chöje însuşi, asistenţii săi şi stareţul. Şi, fireşte, eu – deşi nu a aflat nici unul dintre ei că le cunosc taina.

— Eu am crezut întotdeauna că sînt păstrate în odaia lui Chöje, o întrerupse Chindamani.

Sönam clătină din cap:

— Aşa crede majoritatea oamenilor. Dar tot timpul sînt ţinute în altă parte. Într-o cămăruţă, chiar sub *gön-kang.*

O privi adînc pe Chindamani. Fata sesiză teama din ochii bătrînei, care ameninţa să pună stăpînire pe toată fiinţa ei. Acum o simţea şi ea, tangibilă, ademenind-o în mrejele ei.

— Ca să ajungi la tunelul care duce spre scară, trebuie să treci prin camera în care sînt păstrate veşmintele Oracolului. Înţelegi? Trebuie să treci prin odaia lui Chöje.

—*Ama-la,* nu înţeleg, se tîngui Chindamani. Şi ce dacă trec prin camera lui? Nu o să mă ating de bijuteriile lui Chöje. Le vom lăsa exact aşa cum au fost. Nici măcar nu o să ne uităm la ele de aproape. Zeii nu se vor supăra. Ce putem păţi dacă trecem prin odaia lui?

Bătrîna se cutremură. Chindamani simţi şi ea fiori reci în tot corpul. De ce se temea *ama-la*?

— Nu pricepi? pledă bătrîna cu voce subţiată de frică. Au pus un om de pază acolo. Acum foarte mult timp, cînd au aşezat comorile acolo, au postat acolo un gardian. Este acolo de peste cinci sute de ani. Chiar şi acum.

35

— Ce fel de paznic? întrebă Chindamani, încercînd să-şi înăbuşe senzaţia de leşin.

— Nu ştiu, replică Sönam . Bătrîna era mai speriată decît şi-ar fi închipuit. Nu ştiu ce este, dar e acolo, jos.

— Cum îşi ia Chöje veşmintele? Trebuie să coboare acolo de trei ori pe an, nu? De ce nu-i face rău gardianul? Sau asistenţilor lui?

— Nu ştiu. Probabil că are o oarecare putere asupra lui. Are puteri magice. Mai mari decît ale tale, stăpînă. Şi mai mari decît cele ale lui Tsarong Rinpoche.

— Eu nu am puteri magice, *ama-la.* Ţi-am spus asta de nenumărate ori. De fapt, nu credea că altcineva ar

avea astfel de puteri; dar convingerea asta o păstra numai pentru ea. Spune-mi, Sönam, ştie cineva cum arată gardianul acesta?

— Desigur, pufni bătrîna. Chöje ştie. Şi stareţul ştie. Cel puţin... se opri, aducîndu-şi aminte ceea ce auzise de la Chindamani. Cel puţin, ştia. Şi ştiu şi asistenţii lui Chöje. Asta-i tot. Sînt convinsă că doar ei ştiu.

Chindamani oftă. Nu dorea să o necăjească şi mai tare pe bătrînă, dar recunoscuse deja cadavrele lui Chöje şi ale celor trei asistenţi ai săi printre morţii spînzuraţi de tavanul camerei lui Thondrup Chophel.

— Va trebui să riscăm, zise, hotărîtă. Dacă Chöje şi asistenţii lui au putut intra acolo fără să păţească nimic, putem şi noi.

Bătrîna îşi îngropă faţa în mîini şi începu să geamă, legă- nîndu-se înainte şi înapoi.

— Te rog, *ama-la,* o imploră Chindamani. Nu avem timp pentru aşa ceva. Ai încredere în mine. Zeiţa Tara nu va permite să mi se întîmple ceva rău.

Dar bătrîna nu-i dădea nici o atenţie. Gemetele ei deveniră din ce în ce mai sfîşietoare, pe măsură ce frînturi din situaţia lor reală se întrepătrundeau cu închipuiri cu care ea trăise o viaţă întreagă, imagini ale ororilor suprafireşti din universul în care ea trăia.

Chindamani se întoarse spre Samdup:

— Samdup, te rog, ai grijă de băieţelul *pee-ling.* Încearcă să-i dai de înţeles că nu trebuie să se teamă. Şi ai grijă şi de Sönam. Spune-i că nu are de ce să-i fie frică. Roag-o să te ajute să pregătiţi hainele şi toate cele trebuincioase. Am aşezat totul în scrinul acela mare. Scoateţi tot şi împărţiţi-le în grămezi. Mai tîrziu, nu vom avea timp de pierdut. Eu nu te pot ajuta; trebuie să mă duc să-l caut pe Ka-ris To-feh.

Dar băiatul continua să stea ţeapăn pe scaun, privind-o fix.

— Ce s-a întîmplat, Samdup?

— Mi-e frică. Nu vreau să merg în noaptea asta la *gön-*

khang. Şi nu vreau să trec prin tuneluri.

Chindamani se apropie şi se aşeză lîngă ei:

— Şi mie mi-e frică, Samdup, şopti ea. Dar amîndoi trebuie să fim curajoşi. E foarte important ca în noaptea asta să arăţi că eşti curajos. Aşa cum ai fost atunci cînd ai încercat să ajungi la Gharoling, împreună cu Tobchen Geshe.

— Dar atunci nu am fost curajos, Chindamani. Cînd a dispărut Tobchen Geshe, m-am speriat şi am plîns.

— Ştiu, zise ea, punînd mîna pe capul băiatului. Dar aveai motiv să te temi. Erai singur şi într-un real pericol. Dacă nu sosea la timp Thondrup Chophel, ai fi putut muri.

— Dar Thondrup Chophel m-a speriat mai mult decît orice.

— Doar la început. După aceea, ai fost, pur şi simplu, nefericit. Nu mai erai în pericol. Acum, în noaptea asta, eşti, într-adevăr, în pericol. Nu va încerca nimeni să te omoare; valorezi prea mult pentru ei. Dar poate veni clipa în care vor hotărî că e în interesul lor să scape de tine. De aceea trebuie să plecăm amîndoi în noaptea asta. Înţelegi?

— Da, înţeleg, dar…

— Nu are de ce să-ţi fie frică în *gön-kang.* Se trase mai aproape şi îi şopti repede la ureche: Iar eu nu m-aş speria de povestea lui Sönam. E doar un basm vechi; nu există nimic acolo, jos.

Însă în sinea ei era îngrijorată. Nu se aştepta la ceea ce îşi închipuia bătrîna doică, dar era posibil ca cineva să le fi pregătit o surpriză urîtă.

Strînse tare mîna lui Samdup şi îi zîmbi. Băiatul îi întoarse zîmbetul, nesigur. Chindamani se duse lîngă William, regretînd că nu poate să-i spună măcar cîteva cuvinte în limba lui, să-l liniştească. Nu ştia să rostească decît numele tatălui său, Ka-ris To-feh, dar nu era sigură că băiatul pricepe ce îi spune. Surîse şi îl sărută uşor pe frunte. Copilul încercă să-i întoarcă zîmbetul, dar era

încă foarte speriat.

Traversă odaia şi se opri în faţa scrinului încăpător, din lemn lăcuit. Înăuntru păstra lucrurile pe care le pregătise pentru drum: îmbrăcăminte pentru toţi patru, un cort, alimente, un săculeţ de cărbuni şterpelit de la bucătărie şi bani. Nu folosise în viaţa ei bani, dar le înţelegea rostul şi îşi dădea seama că era mai puţin riscant decît să poarte asupra lor aur sau bijuterii, singurele valori mobile de care dispunea. Banii îi avea de la Sönam, care avea un talent aparte de a face rost de orice.

Chindamani îmbrăcă o manta grea, bărbătească: aceasta, spre deosebire de *chuba,* îi dădea oarecare libertate de mişcare, îi mai adresă cîteva cuvinte de îmbărbătare bătrînei, le surîse băieţilor şi se îndreptă spre fereastră.

Odată, cu mult timp în urmă, pe cînd era doar o copiliţă, descoperise un pervaz îngust ce se întindea pe toată lungimea etajului inferior, chiar sub ferestre. Încercase să meargă pe el pînă la camera alăturată, unde locuia unul dintre dascălii ei, dar fusese surprinsă şi aspru pedepsită de Sönam. Acum se ruga să fie capabilă să-şi menţină echilibrul cel puţin pînă ajungea în camera lui Christopher, care se afla pe aceeaşi latură a *gompei* ca şi camera ei.

Gerul îi înţepa faţa şi mîinile cu mii de ace înfipte sub piele. Se lăsă uşor pe lespede şi constată că era mai aproape decît îşi amintea; scăpase din vedere cît de mult crescuse în răstimpul care trecuse de la ultima ei escapadă afară. Bordura era, într-adevăr, mai aproape, dar tot atît de adevărat era şi faptul că o simţea mai îngustă – mult mai îngustă decît podeţul care ducea la *labrang.* Era aproape una cu zidul.

Vîntul era mai cumplit chiar decît gerul. Izbea frontonul mănăstirii alergînd furibund, fără ţintă. Întunericul, frigul şi vîntul se înfrăţiseră cu singurul scop de a o orbi, de-a o paraliza şi a o arunca în hău.

În cîteva clipe lumina şi căldura din odaie deveniră o amintire pe care trebuia să şi-o alunge din minte cu un uriaş efort de voinţă. Toată forţa, toată stăpînirea de sine se concentrau asupra unui singur gînd: cum să supravieţuiască în următoarele cîteva minute.

Înainta puţin cîte puţin, fără să-şi desprindă o clipă picioarele de pe lespede, tîrîndu-se către stînga, cu palmele lipite de zid. Piatra nu era netedă; tencuiala căzuse pe alocuri, împiedicînd-o să aprecieze corect denivelările suprafeţei. Zidul, lespedea şi hăul din spatele ei deveniră pentru moment întregul ei univers. Nu mai exista altul nici în trecut, nici în viitor. Se tîra înainte pe bordura de piatră pentru simplul motiv că se afla acolo; orice alt motiv, orice alt ţel dispăruseră.

Brusc, piciorul îi alunecă, făcînd-o să se dezechilibreze. Rămase nemişcată preţ de cîteva clipe bune, opunîndu-se cu disperare groaznicei forţe gravitaţionale care încerca să o doboare şi să o arunce în braţele vîntului. Degetele îngheţate apucau stînca goală, pipăind orbeşte în căutarea unei crăpături cît de mici de care să se agaţe.

O porţiune din bordură cedase. Poate că aşa fusese dintotdeauna, nu-şi amintea cît de departe ajunsese data trecută. Întrebarea era: oare cît de lată era spărtura? Şase ţoli? Un picior? Zece? Nu avea nimic asupra sa cu care să fi putut măsura distanţa. Era întuneric beznă şi nu vedea nimic. Dacă se aventura şi aprecia greşit distanţa, s-ar fi sfărîmat de stîncile care se căscau sub ea.

Dacă se întorcea să ia ceva cu care să măsoare spărtura, ştia că şi-ar fi pierdut curajul şi nu ar mai fi fost în stare să o ia de la capăt

Cu băgare de seamă, sprijinindu-se pe piciorul drept, cu spatele lipit de zid, pentru a-şi păstra cît mai bine echilibrul, întinse din nou piciorul stîng, pipăind muchia spartă a pervazului. Vîntul îi vuia în urechi, distrăgîndu-i atenţia. I se agăţa de trup, încercînd să o smulgă de pe

zid. Inima i se zbătea în piept.

Greutatea începea deja să se lase pe piciorul celălalt şi tot nu găsise încă marginea parapetului. Ar fi vrut să se lase pe genunchiul drept, dar ştia că asta ar fi îndepărtat-o mai mult de perete. Transpiraţia îi inundă corpul. Năduşeala îi îngheţă aproape instantaneu pe faţă şi pe mîini. Se înfioră şi simţi că este pe punctul de a se dezechilibra. Încă nu dibuise nimic. Pur şi simplu nu ştia cu certitudine unde să aşeze piciorul stîng. Muşchii piciorului drept îi zvîcneau dureros. O durere crîncenă îi cuprinse coapsa; simţea un cîrcel. Tot nimic. Ar fi dorit să ţipe, să se elibereze cumva de tensiune, să îşi relaxeze muşchii.

Mişcă abia perceptibil braţul stîng, apoi pe cel drept. Deplasă încă puţin piciorul stîng. În minte îi răsuna o voce care repeta obsedant: „Dă-ţi drumul; dă-ţi drumul; dă-ţi drumul!“ Dorea să se prăbuşească, să lase hăul să o elibereze de toate grijile. De ce nu? Stăpîna îşi va găsi un alt trup în care să se încarneze. Încă nu descoperise nimic.

Dacă ar mai fi avut de parcurs un ţol, nu s-ar mai fi putut întinde. Şi deja era îngrozită la gîndul că, fără să-şi dea seama, ajunsese într-un punct de unde nu mai exista întoarcere, de unde ar fi fost zadarnic să încerce să-şi recapete echilibrul şi să revină în poziţia iniţială. Durerea agonizantă din piciorul drept nu i-ar fi permis să reziste efortului de a-l retrage. Parcurse ultima porţiune. Tot nimic. Mai înaintă puţin.

Simţi că îşi pierde echilibrul. Acum era nemişcată, abia ţinîndu-se, pentru ca în clipa următoare să îşi piardă controlul şi să înceapă să se clatine, gata să se prăbuşească în prăpastia neagră de sub ea.

Vîrful piciorului prinse colţul parapetului şi se agăţă de el. Stătea atîrnată acolo, suspendată între fiinţă şi nefiinţă, mintea şoptindu-i să cedeze, dar forţîndu-şi în acelaşi timp fiecare fibră a muşchilor să-şi recapete echilibrul. Inima îi bătea gata să sară din piept.

Întunericul păru să se risipească, iar ea se pomeni singură într-un univers de lumină. Apoi lumina se stinse şi se regăsi din nou pe parapetul de piatră tremurînd gata să se lase cuprinsă de panică.

Îşi înfrînse groaza din ce în ce mai puternică şi încet, încet lăsă piciorul stîng să alunece în sus pe prag, rugîndu-se în gînd să reziste. Într-un ungher al minţii îi răsunau cuvintele mantrei Tarei dar uitase cu desăvîrşire de zeiţă. Doar propriile sale simţuri o mai legau acum de realitate. Senzaţia că stă cu piciorul pe lespedea tare îi provoca un sentiment de fericire copleşitoare, care depăşea orice altă bucurie pe care i-ar fi putut-o da rugăciunile sau ofrandele.

Treptat, bătăile inimii şi respiraţia îşi recăpătară ritmul normal şi piciorul drept îi reveni la viaţă. Deplasă piciorul stîng puţin mai departe, atît cît să facă loc şi celui drept şi trecu peste spărtură. Izbutise. Ştia că a doua oară nu ar fi putut repeta ceea ce făcuse. Dacă nu găsea o altă cale de a intra în mănăstire, fie murea îngheţată, fie se prăbuşea, părăsind pentru totdeauna această lume.

După socoteala ei, camera lui Ka-ris To-feh ar fi trebuit să fie a cincea din locul în care se afla, dar în întunericul acela îi era greu să desluşească limpede ceva, iar gîndul că putea trece din greşeală pe lîngă ea o îngrozea. Se ruga ca obloanele să fi rămas deschise, cum fuseseră de dimineaţă; nu mai ţinea minte cum fuseseră în cursul serii, cînd se dusese în camera lui să îl trezească.

Cu o strîngere de inimă realiză cît de repede trece timpul. Frica o îmboldea să se grăbească. Totuşi, se forţă să înainteze încet, puţin cîte puţin, dorind cu ardoare ca şi timpul să îşi încetinească scurgerea şi să ţină ritmul cu ea.

Începea să îşi facă griji din cauza degetelor. Dacă mai stătea mult afară fără să le protejeze cumva, se putea trezi cu degerături serioase. Deja nu le mai simţea şi se putea folosi de ele doar printr-un mare efort de voinţă.

I se părea că au trecut ore întregi pînă ajunse la cea

de-a cincea fereastră. Spre bucuria ei, din odaie se strecura un firicel palid de lumină. Cînd ajunse chiar sub fereastră, se săltă sprijinindu-se în dosul palmelor, apoi pe coate şi privi înăuntru. Christopher nu se afla în odaie.

36

Cu fiecare clipă ce trecea, Tsarong Rinpoche devenea tot mai îngrijorat. Cu ajutorul buriatului Zam-ya-ting pusese, în sfîrşit, stăpînire pe Dorje-la. Zam-ya-ting îşi imagina că el este conducătorul, dar curînd avea să îi demonstreze cine are ultimul cuvînt de spus. Mai mult îl îngrijora femeia, Chindamani. Era reîncarnarea zeiţei Tara, iar Tara era extrem de iubită de călugări şi de popor. Dacă îi dădea răgaz, căţeaua i-ar fi putut zădărnici toate eforturile apelînd direct, cu vorbe mieroase, la loialitatea *trapas*-ilor*.* Trebuia să o înlăture – iar pentru asta trebuia să întindă o cursă abilă, ca planurile să nu i se întoarcă împotrivă.

Englezul, Wy-lam, îşi îndeplinise menirea. Atrăgîndu-l la mănăstire, reuşise să îl implice pe abatele *pee-ling* în uneltirile britanicilor. Zam-ya-ting cunoştea o mulţime de lucruri despre Wy-lam şi izbutise să îi convingă pe călugări că atît el, cît şi tatăl său făceau parte dintr-un fel de complot. Poate că aşa şi era. Dar nu asta conta acum.

Ceea ce conta era aceea că Wy-lam-la se putea dovedi a fi chiar mai periculos decît femeia. Funcţia de stareţ nu era ereditară. Englezul nu putea susţine că este un *trulku,* lucru de care Tsarong Rinpoche nici nu se temea. Dar toţi cei de la Dorje-la cunoşteau cuvintele unei profeţii descoperite într-o carte *terma* veche: „Cînd Dorje-la va fi condusă de un *pee-ling,* lumea întreagă va

fi guvernată de la Doije-la“. Şi cunoşteau şi urmarea din carte: „în anul în care fiul unui fiu de *pee-ling* va veni în ţinutul Zăpezilor, în acel an se va arăta Maidari. Va fi ultimul stareţ de la Dorje-la şi cel mai măreţ“.

Desigur, englezul nu avea de unde să ştie toate astea; dar era convins că fata îi va deschide ochii, iar asta îi va ajuta să obţină sprijinul unora dintre călugări. Era suficient ca Wy-lam să-şi convingă fiul să joace orice rol i-ar fi sugerat fata. Deocamdată Rinpoche nu putea fi sigur de devotamentul tuturor călugărilor. La un semnal toţi i-ar putea întoarce spatele.

Acest lucru trebuia împiedicat cu orice preţ. Nu ştia ce planuri are buriatul cu Wy-lam sau cu femeia. Dar nu avea nici o îndoială în privinţa planului său: fata şi englezul trebuiau ucişi în noaptea aceea.

Zăvorul de la fereastră cedă fără prea mare greutate. Nu fusese conceput ca să facă faţă vreunui intrus; dinspre trecătoare, pe o rază de o sută de picioare, îi era oricui imposibil să urce pînă acolo. Chindamani sări în odaie. Era cald. Christopher fusese acolo de cînd îl văzuse ultima dată. Hainele groase, cele cu care venise la Dorje-la, dispăruseră. Cu siguranţă că a fost adus înapoi, s-a îmbrăcat cu ele şi a plecat din nou. Ce se petrecea?

Se apropie, precaută, de uşă. După drumul făcut pe bordura din exterior inima îi bătea încă puternic, iar mîinile o dureau din cauza sîngelui care încerca să-şi reia circuitul normal. Ar fi dorit mai mult ca orice să se arunce pe pat şi să doarmă. În acel moment singurul lucru pe care-l dorea era să scape de toate, abandonîndu-se viselor.

Uşa era întredeschisă. Ţinîndu-şi respiraţia, o deschise mai mult. Cam la un yard depărtare un bărbat era întins pe podea, nemişcat. O halebardă lungă din *gön-khang* scăpase din mînă şi zăcea lîngă el. Chindamani se apropie de el şi se aplecă. Era mort. Din cîte îşi dădea

seama, cineva îi frînsese gîtul. Oare lupta nu se sfîrşise încă? Sau Ka-ris To-feh săvîrşise asta, într-o încercare disperată de a evada?

Dacă făptaşul era Ka-ris To-feh, cu siguranţă că încerca să găsească o cale de a ieşi din mănăstire. Iar drumul cel mai scurt pe care îl cunoştea era peste acoperiş, pe unde merseseră împreună atunci cînd îl condusese să-i vadă pe băieţi, în *labrang.* Dar, dacă spera să scape pe acolo, se înşela amarnic; acoperişul nu ducea nicăieri. Iar peste pod se putea ajunge doar în *labrang.*

Porni cu paşi grăbiţi spre chepengul prin care ieşise împreună cu Christopher pe acoperiş. Mănăstirea se cufundase din nou în linişte, dar în seara aceea era o linişte ameninţătoare, diferită de liniştea meditativă cu care era obişnuită. Înainte, ori de cîte ori se aventura noaptea afară, obişnuia să păşească tiptil, din respect pentru somnul sau rugăciunile călugărilor retraşi în chiliile lor. În noaptea aceea o făcea din teamă pentru propria sa viaţă.

Cînd ajunse la chepeng, constată că era zăvorît. Dar scara dispăruse şi Chindamani îl bănuia pe Ka-ris To-feh că o trăsese după el, sus, pentru a-i întîrzia pe eventualii urmăritori. Fără scară îi era imposibil să ajungă la chepeng. Singura cale care îi rămînea era printr-un al doilea chepeng aflat în apropiere; o ieşire secretă, folosită de abate ori de cîte ori dorea să se ducă în *labrang* sau pur şi simplu să se retragă pe acoperiş pentru o vreme, să privească norii alunecînd pe cer.

Scara de sub cel de-al doilea chepeng era la locul ei. În cîteva clipe Chindamani era sus, pe acoperiş. Se ruga să nu vină nimeni care ar putea descoperi scara sprijinită, dar nu avea vreme de pierdut ca să-şi şteargă urmele.

Frigul o cuprinse cu degete ucigătoare, invidios pe răstimpul pe care îl petrecuse la adăpost de atingerea lui. Pe acoperiş vîntul sufla liber, fără oprelişti. Fulgii de

zăpadă îi biciuiau faţa, năpustindu-se din negura profundă. Nu se auzea nici un sunet în afară de urletul vîntului, împletit cu bătăile inimii, gata să-i spargă pieptul. Ca un înotător care plonjează în străfundurile verzui ale apei, înconjurat de o linişte absolută, deschise gura şi îi strigă numele, dar nu auzi nimic. Glasul i se stinse, slab şi neputincios, înghiţit de larma atotstăpînitoare din jur. Se forţă iar şi iar să se facă auzită, strigîndu-i numele la răstimpuri egale, ca o *mantra* repetată, neauzită şi nebăgată în seamă. Trebuia să fie pe undeva, pe aproape, nu avea unde să se ducă în altă parte.

Mergea prin întuneric, strigîndu-l. Pentru ea invocarea numelui lui, a numelui unui bărbat, un nume pe care abia de-l putea pronunţa era ca un miracol secret O tulbura faptul că simpla strigare a numelui lui în întuneric îi provoca o asemenea plăcere, în ciuda gîndului neliniştitor că poate ieşise aici doar ca să-şi întîlnească moartea.

Îl găsi şezînd pe soclul unei statuete vechi din bronz reprezentînd un dragon postat acolo să vegheze peste *chörten*-uri, privind fără ţintă în întuneric, o siluetă estompată care abia se detaşa de împrejurimi.

— Ka-ris To-feh, zise aşezîndu-se lîngă el. Trebuie să plecăm. Trebuie să evadăm de la Dorje-la.

— Am încercat. Dar nu există nici o cale de scăpare. Şi chiar dacă ar fi, nu am avea unde să ne ducem. Totul este la fel – îngheţat, pustiu, lipsit de sens. Ce importanţă are, aici sus, dacă eşti viu sau mort? Nici măcar nu-i pasă cuiva.

— Mie îmi pasă.

— Ţie? exclamă şi un sunet uscat, ca un hohot de rîs urcă din gît şi se risipi imediat, purtat de vînt. Ţie nu-ţi pasă de altceva decît de zeii tăi, de Buddha şi de reîncarnările în trupuri de copii. Tu nu ştii cum arată lumea adevărată. Nu ştii cît rău pot face aceşti zei ai tăi, cîtă durere pot provoca.

— Îmi pasă de tine, şopti apropiindu-se pentru ca vîntul să nu-i fure cuvintele. Te iubesc.

De îndată ce rosti aceste cuvinte îşi dădu seama că soarta îi era pecetluită. Nu avea importanţă dacă o auzise, înţelesese sau îşi va aminti ori nu. Dacă reuşeau să scape de la Dorje-la, acele cîteva cuvinte aveau să o lege de el mai puternic decît toate jurămintele ei din copilărie făcute zeiţei Tara sau *dharmei* sau lui Buddha. De acum îi aparţinea aşa cum nu aparţinuse vreodată cuiva, cu atît mai puţin sieşi.

Îşi croiră drum înapoi spre chepeng, luptîndu-se cu vîntul care bătea din faţă. Înăuntru, după ce închiseră chepengul şi ascunseră scara, rămaseră tăcuţi unul lîngă altul.

— Trebuie să ajungem în camera mea. Nu departe de aici este un coridor pe care putem ajunge acolo fără să fim văzuţi.

— Şi după aceea?

Tînăra şovăi:

— Îţi voi explica... După ce ajungem acolo.

Dacă pînă atunci Tsarong Rinpoche fusese îngrijorat, acum îşi ieşise din minţi.

Pee-ling-ul îi omorîse gardianul şi reuşise să fugă în mănăstire. Putea fi oriunde. Dacă reuşea să ajungă pînă în odaia femeii, aceasta putea găsi vreun mod de a se ascunde amîndoi pînă la momentul potrivit.

Cel puţin ar putea face ceva pentru a preîntîmpina acest lucru. Păstra încă în buzunar arma pe care i-o dăduse Zam-ya- ting. O pipăi uşor, simţind sub degete perfecţiunea liniilor. Era un mesaj din alt univers, care îi dezvăluia posibilităţile pe care le oferă puterea lumească. Pistolul trăda o măiestrie pe care nu o mai simţise în nimic altceva. Îşi amintea clipa în care apăsase pe trăgaci, ucigîndu-l pe băiatul nepalez, în strîmtoare; beţia acelei clipe era încă vie în fiinţa lui, îndemnîndu-l să repete experienţa. Nici măcar execuţiile prin spînzurare din seara aceea nu-l copleşiseră cu un

asemenea val de încîntare.

Dar, cu toate acestea, prezenţa revolverului în buzunar îi dădea un sentiment de nelinişte. Încălcase toate jurămintele pe care le făcuse. Dacă exista o viaţă de apoi, avea să plătească un preţ cumplit pentru tot ceea ce făcuse. Spera că Zam-ya-ting avea dreptate şi că aceasta era unica viaţă hărăzită omului. Mizase totul pe o carte. În caz contrar, ceea ce intenţiona el să facă l-ar condamna la atîta suferinţă, încît nu i-ar ajunge cinci mii de vieţi ca sufletul său să redevină împăcat.

Trase zăvorul şi porni spre odaia lui Chindamani.

*

Nu irosiră timpul. Coridorul secret de care pomenise Chindamani ducea printr-o capelă micuţă, închinată zeiţei Tara, drept în camera ei. Doar ea, Sönam şi tatăl lui Christopher ştiuseră de existenţa sa; fusese săpat cu multe secole în urmă, pentru a permite avatarului zeiţei Tara să circule nevăzut de nimeni între odaia şi capela personală. Pentru Chindamani şi, fără îndoială, pentru multe dintre predecesoarele ei, culoarul înseninase mai mult decît calea spre lăcaşul de rugăciuni, oferindu-le acces nestingherit către alte părţi ale mănăstirii. Din capela Tarei porneau alte culoare ce făceau legătura cu diferite etaje: unul ducea către principalul *Lha-khang,* unde se afla o odaie cu draperii de unde avatarul Tarei putea urmări slujbele; altul făcea legătura cu vechiul templu, înveşmîntat acum în gheaţă şi chiciură, locul în care Christopher îşi întîlnise pentru prima oară tatăl; iar al treilea, spre *gön-kang,* în cazul în care *trulk*-ul Tarei ar fi dorit să comunice cu binevoitorii zei protectori din neguri.

La capătul galeriei se afla o uşă mascată de draperii din interiorul dormitorului lui Chindamani.

Cînd intră, împreună cu Christopher, îi găsi pe Sönam şi pe băieţi exact aşa cum îi lăsase. William şedea pe

canapea. Samdup era aşezat alături de bătrînă, încercînd să o liniştească pentru că ea plîngea.

—*Ama-la,* zise Chindamani, m-am întors şi l-am adus şi pe Ka-ris To-feh, fiul lui Dorje Lama. La auzul glasului tinerei, Sönam ridică privirea. Ochii ei bătrîni erau înroşiţi şi înotau în lacrimi. Plînsul îi adîncise durerea ca un drog în vinele ei îmbătrînite.

— Fetiţa mea, strigă ea, l-a ucis pe Dorje-Lama; noi ce vom face?

— Ştiu, *ama-la,* şopti Chindamani. Ştiu. Acum, că venise vremea să plece, se simţea rău şi foarte vinovată. Cum să o lase aici pe Sönam, cu Tserong Rinpoche şi cu cei care-l urmau?! Bătrîna îi fusese ca o mamă.

Stătea jos, lîngă bătrînă; îşi petrecu braţul în jurul ei. Se întoarse să-l privească pe Christopher, dar el deja se îndreptase spre fiul lui, îmbrăţişîndu-l strîns, şoptindu-i cuvinte liniştitoare. Se uită la ei şi simţi brusc junghiul geloziei, senzaţie necunoscută ei pînă atunci. O tulbură să descopere nemulţumirea pe care i-o provocase faptul că fiul îşi revendica dreptul asupra tatălui său.

Deodată, se auziră zgomote de paşi afară, pe coridor. Christopher sări în picioare. Se uită disperat în jur, căutînd un loc în care ar fi putut să-l ascundă pe William; abia îl regăsise şi prefera să moară mai degrabă, la gîndul că ar fi putut să-i fie luat din nou.

Uşa se deschise fără ca nimeni să bată şi Tsarong Rinpoche intră, urmat îndeaproape de călugărul care stătuse de gardă afară. Rinpoche nu-şi putuse imagina că poate fi atît de norocos. Îşi dădu seama într-o clipită că, eliminîndu-i pe bărbat şi pe femeie, cu micuţul englez în mîinile lui, nu ar mai fi avut nevoie de Zam-ya-ting.

— Stai jos! îi ordonă el lui Christopher.

Christopher se îndreptă către el, dar Rinpoche scoase arma din buzunar şi o îndreptă ameninţător în direcţia lui.

— Ai mai văzut pistolul ăsta înainte, Wylam-la, zise.

Ştii bine ce poate face. Aşază-te, te rog, pe scrin şi taci.

Călugărul închise uşa bine. Curentul de aer stîrnit se abătu asupra uneia dintre lămpile cu unt şi o făcu să pîlpîie, trimiţînd umbre ciudate pe feţele celor doi bărbaţi.

Christopher nu avea chef să se aşeze. De cînd coborîse de pe acoperiş, simţise că totul recăpătase sens. Chindamani îi retrezise speranţa de a merge mai departe, iar William făcuse ca speranţa aceasta să pară reală, cu putinţă de a fi împlinită. Începuse să creadă că există, în sfîrşit, posibilitatea de a evada din mănăstire, prin trecătoarea de sub zidurile ei.

— Şi cît va mai fi? îl întrebă pe Rinpoche. Destul ca să te tîrăşti prin noroi pentru eternitate, cred.

— Ţi-am zis să taci, lătră Rinpoche. Simţea deja că încrederea în sine se duce. Nu va fi uşor. N-ar fi greu să-i ucidă unul cîte unul. Dar pe amîndoi în faţa băieţilor şi a bătrînei…

Brusc, înlemniră cu toţii. Cu o voce înaltă, venită parcă din altă lume, bătrina Sönam începuse să rostească nişte cuvinte care pentru Christopher păreau un fel de incantaţie. Îl văzu pe Tsarong Rinpoche pălind şi strîngînd arma de parcă ar fi vrut să fărîmiţeze metalul cu mîna goală.

Vocea bătrînei continuă să se ridice şi să coboare, tremurătoare şi totuşi acută, umplînd cămăruţa cu ecouri stranii.

— Taci! urlă Tsarong Rinpoche la Sönam. Christopher observă că şi paznicul pălise la fel de tare şi că se retrăgea către uşă.

—*Ama-la,* te rog! o somă Chindamani, strîngînd-o de umeri. Nu mai recita! Dar dădaca nu o băgă în seamă. Cu ochii pironiţi asupra lui Rinpoche, ea continuă incantaţia, cuvintele revărsîndu-se în umbra ce-l înconjura.

—Tăcere! strigă încă o dată Rinpoche, îndreptîndu-se către bătrînă, agitînd larg pistolul în aer.

Căutătura lui era sălbatică şi fixă. Christopher vedea că fusese subjugat cine ştie cărei spaime superstiţioase, deşi el nu putea desluşi nimic din cuvintele versurilor intonate de către bătrîna doică. Ghicise că trebuia să fi fost vreun blestem pe care Rinpoche îl lua în serios.

— Te rog, Sönam, nu face asta, o rugă Chindamani. Samdup îngheţase în locul în care stătea; ochii lui urmăreau silueta bătrînei, privind fascinat şi înfricoşat cum ridurile ei se mişcau ritmic, însoţind stihurile care se rostogoleau de pe buzele ei.

— Opreşte-o! strigă Rinpoche. Opreşte-o sau o omor! Jur că o omor dacă nu se opreşte!

— Potoleşte-te, *ama-la!* o rugă Chindamani. Simţise durere în vocea lui Tsarong Rinpoche şi ştia că va trage în Sönam dacă ea va continua. Ea ştia de ce anume îi este lui frică.

Dar nimic nu o putea face să tacă. Ea continua neabătut să arunce cuvinte întunecate de blestem, ca şi cum ele puteau otrăvi sau ucide.

Tsarong Rinpoche trase. Un singur foc, după care arma spînzură neputincioasă în degetele lui. Glonţul o nimerise pe *ama-la* în gît cu un sunet îngrozitor. Aşa cum intrase prin partea din faţă a gîtului, ieşise prin ceafă, despicîndu-i coloana vertebrală. Un jet de sînge ţîşni din rană. Un sunet înfiorător. Sîngele roşu, strălucitor apăru ca o spumă pe buzele ei. Ochii ei bătrîni încremeniseră şi, o clipă mai tîrziu, trupul ei inert se prăbuşi în braţele lui Chindamani.

Nimeni nu spuse nimic. Camera se cufundase într-o linişte înfiorată, care dură mai mult de un minut. Afară, o rafală de vînt se opinti în fereastră. Venise parcă să ia încă un suflet de la Dorje-la şi să-l ducă pe tainicul tărîm al lui Bardo.

Prima care se mişcă fu Chindamani. Ochii ei se umpluseră de mînie rece pentru prima dată. Dădu drumul trupului lui Sönam, aşezîndu-l pe pat, apoi se ridică încet, cu privirea aţintită asupra lui Rinpoche.

Figura călugărului se schimonosi. Un nerv tresărea în obrazul lui drept. Mîna care ţinea arma se mişcă necontrolat.

Chindamani începu să recite blestemul de unde îl lăsase Sönam. Vocea ei şoptită se făcea totuşi auzită clar de către cel căruia îi era adresat blestemul. Îndreptă un deget spre el şi vocea ei se cutremură de mînie.

Hipnotizat, Tsarong Rinpoche rămase înmărmurit o clipă, după care mîna lui începu să se mişte. Ridică pistolul în direcţia lui Chindamani. Tremura din toate încheieturile şi strîngea din dinţi, să se stăpînească. Apoi, la fel de încet şi de sigur, întoarse arma pînă cînd aceasta fu aţintită către faţa lui. Pistolul era greu, degetele slăbite, secate de vigoare. Deschise gura şi îi sprijini vîrful pe dinţii de jos. Trupul lui tremura. Vocea lui Chindamani umplea tot universul. El ar fi vrut să ţipe, să urle ca să acopere incantaţia, dar era ca şi paralizat. Doar degetul i se mişcă, strîngînd metalul rece al trăgaciului.

Christopher se uita cu groază, neînţelegînd ce se întîmplă. *Lama* fusese înfricoşat peste măsură. Dar sigur că, singură, forţa superstiţiei nu putea conduce la frica iraţională pe care i-o provocase blestemul. Tsarong Rinpoche comisese toate sacrilegiile posibile. Şi totuşi cele cîteva cuvinte ale unei bătrîne fuseseră suficiente pentru a-l distruge.

Christopher îl ţinea pe William cu faţa lipită strîns de pieptul său. Băiatul văzuse deja prea multe orori. Vocea lui Chindamani îi suna în urechi neîndurată, ca un cuţit străpungînd pielea. Tsarong Rinpoche închise ochii.

37

Explozia smulse o mare parte din craniul lui Tsarong

Rinpoche. Sîngele împroşcă pereţii odăii lui Chindamani cu stropi vii, duşmănoşi. Trupul lui Rinpoche zvîcni din toate încheieturile, apoi se frînse şi se prăbuşi pe spate. Chindamani se cutremură, închise ochii, dar rămase în picioare. Samdup scoase un ţipăt îngrozit şi îşi duse repede mîinile la ochi. William, care auzise, dar nu văzuse explozia, se lipi strîns de tatăl său. Călugărul care îl însoţise pe Tsarong Rinpoche era năclăit de sînge. Aruncă arma fără un cuvînt şi părăsi camera în goană.

Christopher se înfioră. Rămase nemişcat, parcă, o veşnicie, strîngîndu-l pe William lîngă el, cu ochii aţintiţi asupra cadavrului lui Tsarong Rinpoche din care sîngele se scurgea în şuvoaie spre peretele gol. Într-un tîrziu îşi dădu seama că nu mai aude glasul lui Chindamani. Întoarse capul şi o văzu stînd încremenită în acelaşi loc, cu braţul întins şi degetul îndreptat spre locul gol în care, cu puţin timp în urmă, se aflase Rinpoche.

Îl aşeză pe William pe canapea şi se apropie de ea. Cu gesturi nesigure o cuprinse în braţe. Îşi reveni rapid din şocul produs de cele întîmplate şi îşi dădu seama că, dintr-o clipă în alta, putea veni cineva alertat de zgomotul împuşcăturilor.

— Chindamani, şopti. Trebuie să plecăm. Zamiatin va trimite pe cineva să vadă ce s-a întîmplat. Călugărul care a fost aici îi va avertiza pe ceilalţi. Trebuie să plecăm imediat, altfel nu vom mai putea scăpa.

Fata continua să privească în gol, nemişcată. O prinse de umeri şi începu să o scuture. Nici o reacţie.

Deodată îl observă alături de el pe Samdup. Băiatul făcuse un efort imens ca să îşi înfrîngă groaza provocată de cele văzute.

— Chindamani, zise copilul. Răspunde-mi, te rog. *Peeling* are dreptate – trebuie să plecăm. Te rog, grăbeşte-te, altfel ne vor găsi aici.

Ca şi cum glasul băiatului ar fi avut un efect magic asupra sa, fata clipi şi începu să se liniştească. Braţele îi căzură pe lîngă corp şi coborî privirea asupra lui

Samdup:
— Mi-e frig, zise abia şoptit.
Samdup ridică ochii spre Christopher:
— Lucrurile care ne trebuie pentru călătorie sînt în scrin. Trebuia să le pregătesc eu, dar a trebuit să mă ocup de Sönam şi am uitat.
— William, zise Christopher. Vino şi ajută-ne să ne pregătim de drum. Ajută-l pe Samdup să scoată lucrurile din scrin.
În timp ce băieţii începură grăbiţi să scoată îmbrăcămintea, corturile şi alimentele, Christopher o ajută pe Chindamani să se aşeze. O cuprinse în braţe, amintindu-şi cum, nu cu foarte mult timp în urmă, rolurile fuseseră pe dos.
— Unde mergem, Ka-ris To-feh?
— Departe de aici. Cît mai departe.
Tînăra schiţă un zîmbet şi se aplecă să ridice nişte saci de pe podea.
— Nu-ţi pierde timpul cu legatul lor. Ne putem ocupa de asta mai tîrziu. Acum cel mai important lucru este să ieşim din camera asta.
Chindamani se întoarse şi îi aruncă o ultimă privire lui Sönam. Bătrîna zăcea pe pat, întinsă pe spate, aşa cum căzuse, cu o expresie de uimire în ochi. Chindamani se aplecă şi îi îndreptă braţele şi picioarele. Îi închise pleoapele cu palma, apoi o sărută uşor pe buze.
Pe coridor răsunară paşi repezi.
— Grăbiţi-vă! Să mergem!
Christopher trase la o parte draperia, iar Chindamani deschise uşa glisantă şi trecu pragul în urma lui Samdup şi a lui William. Christopher li se alătură şi trase uşa după el. Cineva neavizat nu ar fi observat uşa chiar dacă ar fi dat draperia la o parte.
Pe o policioară apropiată ardea o lampă. Chindamani o luă şi porni în fruntea grupului, pe coridor. În spatele lor auziră voci înfundate răzbătînd din apartamentul pe care abia îl părăsiseră.

— Ce s-a întîmplat, Chindamani? întrebă Christopher, imediat ce se îndepărtară de uşa secretă. Ce i-ai făcut? De ce s-a sinucis?

Fata nu-i răspunse imediat. Mergea în faţă, luminînd drumul, astfel încît Christopher nu-i putea vedea chipul. Pereţii galeriei erau aspri şi nefinisaţi; dar cineva, fără îndoială vreuna dintre predecesoarele lui Chindamani, pictase o scenă domestică, o mamă cu copiii ei stînd în ogradă, înconjuraţi de oi şi de vaci. Lumina trecu, tremurătoare, peste pictură, apoi întunericul îi luă locul.

— A fost un blestem…, zise în cele din urmă, ca pentru sine.

— Un blestem? Doar nu crezi că…

— Sönam nu ştia ce înseamnă, continuă Chindamani ca şi cum nu l-ar fi auzit. Este un blestem tantric, foarte puternic. Ea n-ar fi trebuit să-l cunoască, asta l-a speriat, îl cunosc doar cei iniţiaţi. Dar pe vremea cînd aceştia erau instruiţi, Sönam obişnuia să treacă prin această galerie, în drum spre *Lha-khang.* A fost fascinată şi a învăţat tot felul de lucruri. Desigur, n-a priceput nimic; dar a memorat ritualuri, incantaţii… blesteme întregi! Se opri şi se întoarse către Christopher. Cred că Tsarong Rinpoche era deja înnebunit de sentimentul de vinovăţie. Cînd a auzit blestemul acela rostit de cineva necunoscător în astfel de treburi – cum îşi imagina el – trebuie să fi crezut că îi vorbesc zeii, gata să îl condamne.

— Dar tu? Cum de ai ştiut continuarea?

— O, Sönam m-a învăţat tot ce a auzit acolo, jos, în *Lha-khang.* Uneori ne duceam amîndouă acolo şi ascultam ritualurile ore întregi. Dar… A mai fost ceva ce m-a determinat să fac ceea ce am făcut. Acum mi-a trecut. Dar, în clipa în care a împuşcat-o pe Sönam, am avut sentimentul că ceva mă copleşeşte.

— Furie?

— Nu, mai mult de atît. Ceva cu totul diferit. Nu-ţi pot explica.

— Nu e nevoie. Haide, trebuie să mergem. Încă nu mi-ai explicat cum putem ieşi din Dorje-la.

Un şir de trepte de lemn şi cîteva coridoare înguste duceau din templul Tarei afară, în *gön-khang.* Capela mică era pustie, vegheată doar de zei şi de cîteva animale împăiate. Cele cîteva lămpi aprinse aruncau o lumină alb-gălbuie în ungherele încăperii.

Chindamani îi explică lui Christopher pe unde ducea calea spre libertate, descrisă de Sönam. O asculta încruntat, neputîndu-şi da seama cît din povestea bătrînei era adevărat şi cît ţinea de legendă.

Împăturiră hainele de călătorie şi agăţară de ele restul echipamentului pregătit de Chindamani. Christopher descoperi în grămăjoara de arme abandonată în *gön-khang* o sabie scurtă, cu lama ruginită, şi o strecură sub cureaua pantalonilor.

— William!

Băiatul nu se dezlipea de el, hotărît să nu îşi mai piardă tatăl din ochi. Christopher băgă mîna printre cutele *chubei* şi scoase ceva pufos. Era un ursuleţ de jucărie, micuţ şi foarte jerpelit.

— Ţi l-am adus de la Carfax pe bătrînul Samuel. M-am gîndit că ţi-ar plăcea să-l ai cu tine. Ca să-ţi amintească de casă.

Băieţelul luă ursuleţul şi îl strînse la piept. Fusese dintotdeauna jucăria lui preferată, tovarăşul nelipsit care îl însoţea la culcare, reumplut şi cusut din nou de zeci de ori. Ridică privirea spre tatăl lui şi surîse pentru întîia oară. Cu Samuel alături se simţea în stare să înfrunte orice primejdie.

Samdup privea mirat. Un animal împăiat nu reprezenta nimic nou pentru el, dar nu mai văzuse niciodată ceva asemănător cu acesta. De de ce ar fi vrut băieţelul *pee-ling* să-l poarte cu el? Era, oare, un fel de zeu?

William îl băgă pe Samuel în sac:

— În curînd ne vom întoarce la Carfax, Samuel.

Christopher zîmbi. Cît ar fi dorit să creadă şi el asta!

Rulară cîteva covoare din faţa altarului principal. Dedesubt desluşiră conturul unui chepeng îngust, cu inel de alamă, încastrat în podea.

Christopher se întoarse spre Chindamani. Avea obrajii îmbujoraţi, iar ochii îi străluceau în lumina plăpîndă. Abia îndrăznea să o privească în faţă

— Nu eşti obligată să vii cu noi. Nici tu, nici Samdup. Sînt convins că vei fi în siguranţă. Tsarong Rinpoche e mort. Za- miatin îşi va da seama că este mai bine să te lase în viaţă, se va folosi de tine ca de un simbol, dar îţi va cruţa viaţa. Cît despre băiat – lui Zamiatin îi este mai folositor viu, decît mort. Nu poţi şti ce este acolo, jos. Sau ce ne poate aştepta în timpul călătoriei.

— Eu sînt vinovată pentru moartea lui Rinpoche. Sau cel puţin aşa va pretinde călugărul care l-a însoţit. Acoliţii lui nu vor trece peste asta. Iar Samdup nu va fi în siguranţă în preajma lui Zam-ya-ting. Ştii bine asta. Ştii din ce cauză.

La asta nu avea ce să-i răspundă. Avea dreptate: ştia din ce cauză.

— Bine. Vom pleca împreună. Nu mai putem pierde timpul aici. Ne caută deja peste tot. Nu ştiu ce este sub chepengul acesta; poate că nu este nimic, poate că este ceva mai periculos decît orice ne-ar putea rezerva Zamiatin şi oamenii lui. Dar nu avem de ales. Dacă vrem să ieşim de aici, aceasta este singura cale care ne-a rămas deschisă.

Se întoarse spre Samdup şi i se adresă pentru întîia oară direct:

— Tu ce spui, Samdup? Te simţi în stare să faci faţă?

Băiatul nu îi răspunse imediat. Îl privi la rîndul lui, cu un licăr tulburător de grav în ochi. De cînd se descoperise că este un *trulku* şi se instalase la Dorje-la, nimeni nu-l tratase ca pe un copil. Îşi revenise repede după scena la care asistase în odaia lui Chindamani.

— N-ar trebui să-mi spui „Samdup“. Numele meu

complet este Dorje Samdup Rinpoche. Îmi poţi spune Samdup Rinpoche sau, dacă preferi, Lord Samdup. Doar cei care îmi sînt foarte apropiaţi au voie să mi se adreseze pe numele acesta. Iar atunci cînd îmi vorbeşti, te rog să foloseşti formele verbale corecte.

Din privirea şi tonul băiatului răzbătea ceva ce dădea cuvintelor o seriozitate matură de care puţini copii britanici de vîrsta lui ar fi putut da dovadă. Christopher se simţi muştruluit cum se cuvine.

— Îmi cer scuze... stăpîne. Există încă multe lucruri pe care trebuie să le învăţ.

— Nu-i nimic. O să te învăţ eu. În ceea ce priveşte plecarea noastră de aici – nu cred că mai avem timp de pierdut.

Christopher nu zise nimic. Zarurile fuseseră aruncate. Nu le rămînea decît să coboare în galeriile de sub *gön-khang.* Se aplecă şi apucă inelul de alamă.

Chepengul era greu. Îl ridică încet, fără zgomot.

38

Jos nu era nimic altceva în afară de negură, jilavă şi rece. Din văgăună răzbătea un miros greu sau poate că era un amestec de mirosuri greu de identificat, greu de încadrat în categoria mirosurilor obişnuite. Era o duhoare malefică, una care se furişa în nări cu o tenacitate sumbră. Chindamani întoarse capul şi lăsă să-i scape un sunet gîtuit. Christopher îşi trase fularul gros peste gură şi nas. Ceilalţi îi urmară exemplul.

— Pornesc eu primul. După aceea, William, apoi stăpînul Samdup. După ei, Chindamani. Vom purta cu toţii lămpi, iar dacă a vreunuia se stinge, va trebui să anunţe imediat şi să o reaprindă de la lampa altuia. Străduiţi-vă să faceţi cît mai puţin zgomot. Şi trageţi

chepengul după voi.

Christopher îndreptă flacăra lămpii – o lampă mare, găsită de Chindamani lîngă altarul principal – spre deschizătură şi desluşi primele trepte ale unei scări din lemn.

Coborîră încet. Scara ducea la o adîncime de aproximativ zece picioare sub podeaua *gön-kang*-ului. După ce Christopher, William şi Samdup ajunseră jos, Chindamani le aruncă bagajele mai voluminoase, apoi trase chepengul şi coborî după ei.

Era o beznă absolută, ceva de sine stătător, nu doar o simplă lipsă a luminii. Aveau impresia că respiră, că trăieşte şi prinde putere cu fiecare clipă care trece. Lumina lămpilor îşi pierdu strălucirea şi deveni lipsită de tărie. Îi învăluia într-un halou palid, sfîşîiat şi distorsionat de întunericul atotcuprinzător.

Se aflau într-o cămăruţă de aproximativ cincisprezece pe zece picioare. Christopher desluşi lîngă un perete contururile cîtorva scrinuri şi lăzi din lemn lăcuit. Alături de ele se afla un tron încrustat cu pietre preţioase. Se apropie de o ladă înaltă, ornamentată cu păuni de un roşu aprins şi ridică încet capacul. O fracţiune de secundă avu impresia că lumina răspîndită de la lampa pe care o ţinea în mînă explodează în mii de fragmente. Peste tot, în întuneric, sclipeau pete mărunte de lumină multicoloră. Rubine, smaralde, diamante şi ametiste erau aşternute în cufăr, asemenea pietrişului de pe plaja din Brighton.

Christopher luă un pumn de pietre şi le lăsă apoi să i se scurgă printre degete. Erau reci la atingere şi neaşteptat de uşoare, ca şi cum ar fi fost făurite doar din culoare şi strălucire.

Culorile tremurau şi se înălţau, asemenea aripilor unor păsări colibri în luminişul din pădure, tresărind în lumina neaşteptată a soarelui.

Luă încă un pumn de pietre. Aveau nevoie de bani pentru călătorie. Iar după aceea, pentru a-i întreţine pe

Chindamani şi pe băiat. Dincolo, în ceea ce Christopher considera ca fiind lumea adevărată, nu însemna nimic să fii zeiţă ori reîncarnare a lui Maidari Buddha.

— Ţi-e foame?

Era glasul lui Samdup. Christopher cobori privirea şi clătină din cap.

— Nu, stăpîne.

— Ţi-e sete?

— Nu.

— În cazul acesta, nu ai nevoie de ele. În saci avem alimente; nu o să murim de foame. E zăpadă; nu ne va fi sete. Dacă le iei cu tine, vor deveni o povară mai grea decît toată Dorje-la.

Christopher răsfiră degetele şi giuvaierele căzură unul cîte unul înapoi, în ladă. Nu-şi putea explica de ce, dar în clipa aceea i se păreau lipsite de valoare, ca bucăţile de plastilină colorată sau bomboanele roşii şi galbene pentru un copil lacom. Închise capacul şi ridică din nou lămpaşul.

Pereţii erau învioraţi de picturi: printre chipurile binecunoscute de zeităţi şi demoni străluceau mandale şi fetişuri viu colorate, în formă de floare de lotus, acoperite cu un scris delicat. Din loc în loc fuseseră agăţate steguleţe pătrate, imprimate cu imaginea unui cal înaripat care ducea în spate un giuvaier mistic; acum erau decolorate, zdrenţuite şi acoperite de praf.

Ascultară cu atenţie, încercînd să desluşească zgomotul vreunei vietăţi, dar camera era plină doar de obiecte fără viaţă. Christopher începea să creadă că legenda gardianului era doar un şiretlic menit să-i descurajeze pe eventualii hoţi. Dar atunci de ce fusese tăinuită povestea?

În zidul din faţa uşii prin care pătrunseseră în odaie era intrarea unei galerii largi. Se vedea că nu fusese folosită de multă vreme: în mare parte era acoperită de pînze de păianjen groase şi prăfuite.

— Cel puţin nu trebuie să ne batem capul pe unde

trebuie să o luăm.

Cu ajutorul săbiei scurte Christopher smulse pînzele de păianjen, eliberînd gura tunelului ca să poată trece.

Christopher porni în frunte ţinînd lampa în mîna stîngă întinsă în faţă, în timp ce cu dreapta strîngea pumnalul, gata să acţioneze la primul semn de viaţă. Inima îi bătea cu putere: avea impresia că îi aude ecoul amplificat de pereţii galeriei. Duhoarea era mai pregnantă şi, cu fiecare clipă, devenea din ce în ce mai puternică.

Tunelul nu era destul de înalt ca să-i permită să meargă fără să se aplece, dar lăţimea era suficientă ca să poată înainta fără greutate. Era sigur că aproape ieşiseră din mănăstire. Frigul din galerie nu semăna cu cel din altele prin care trecuseră de cînd părăsiseră apartamentul lui Chindamani. Şi acolo fusese rece, dar se mai păstra încă o urmă de căldură, care părea să se fi infiltrat din zonele locuite prin care treceau. Aici, în schimb, era un frig fetid, neliniştitor, crud şi aspru, ca şi cum de secole nici o vietate nu ar fi respirat aerul tăios.

Piciorul lui Christopher atinse ceva. Ceva dur şi puţin sfărîmicios. Coborî încet lampa încercînd să o ţină în aşa fel încît să lumineze pămîntul din faţa lui.

În prima clipă nu-şi dădu seama ce este. Părea să fie un pachet, lung de aproximativ cinci picioare, colţuros în unele locuri, murdar şi cenuşiu. Apoi apropie lumina şi, deodată, văzu limpede ce era… sau ce fusese.

Corpul mărunt era incredibil de chircit, ca şi cum, în timp, ceva îi supsese toată seva. Nu mai rămăsese nimic, doar pielea uscată, întinsă pe oasele bătrîne. Degetele subţiri ca nişte gheare erau încleştate pe gît. Capul era dat pe spate, îndepărtat mult de corp, ca şi cum moartea fusese o lungă agonie. Cadavrul era acoperit din cap pînă în picioare în fîşii prăfuite, făcute, parcă, dintr-o ţesătură putredă, asemenea pînzelor de păianjen pe care le văzuseră mai înainte.

Semăna cu un cocon, bine înfăşurat şi lăsat să se usuce acolo, în tunel. Zăcea acolo de mult timp. Poate

chiar de cinci secole. Christopher se înfioră şi înălţă lampa.

— Ce este, Christopher? De ce te-ai oprit? întrebă Chin- damani.

— Nu este nimic… Doar un obstacol. Mergeţi pe dreapta şi veţi putea trece.

Continuă să înainteze, ezitînd, dar pregătit să înfrunte orice i-ar mai fi aşteptat în drum. Gardianul despre care le vorbise Sönam începea să iasă din pîcla legendei şi să capete contur. În spate auzi exclamaţiile celorlalţi cînd dădură de piedica din drum.

Următorul cadavru se afla cîţiva yarzi mai departe. Moartea îl surprinsese şezînd, cu spatele proptit de perete. Braţele erau întinse în faţă, ca şi cum s-ar fi apărat de ceva ce venea din întuneric. Ca şi la celălalt cadavru, trupul era mumificat. Sub straturile de pînză prăfuită se iveau bucăţi de carne uscată, maronie. Christopher avea impresia că ceva i se strecurase în trup, sugînd încet toată seva vitală din el, pînă se uscase.

— Cine sînt, Christopher?

Glasul lui Chindamani răsună chiar lîngă el. Stătea în picioare, cu un braţ petrecut după umerii lui Samdup şi cu privirea plecată asupra cadavrului pipernicit. Băiatul părea tulburat, dar nu înspăimîntat. Christopher îşi aminti că fusese crescut într-o civilizaţie care nu se temea de lucrurile ce aminteau de moarte. În locul lui Bo Peep şi Humpty Dumpty, pereţii camerei lui Samdup trebuie să fi fost pictaţi, în copilărie, cu imagini reprezentînd carne în descompunere şi mormane de oase. În loc de ursuleţ de pluş trebuie să fi avut lîngă pătuţ o statuetă a lui Yama.

— Cred că acesta a fost un copil. Dar era doar o presupunere, bazată pe dimensiunile cadavrului. Pare… mai proaspăt decît celălalt. E mai puţin prăfuit. Poate mai sînt şi altele. Vrei să mergem mai departe?

— Desigur. Nu avem de ales – chiar tu ai spus-o.

Cinci yarzi mai departe, Christopher dădu peste o pînză groasă de păianjen care aproape bloca tunelul. O dădu la o parte, dar găsi alta, apoi încă una Tot spaţiul era înţesat de fuioare mari, grele, de pînză de păianjen. Duhoarea era din ce în ce mai pătrunzătoare. Christopher începea să bănuiască ce anume străpunsese trupurile pe care le văzuseră. Dar, cu siguranţă, nici un păianjen obişnuit nu ar fi putut să îi sugă de sevă în asemenea hal.

Brusc, tunelul se sfîrşi, iar în faţă li se înfăţişă un spaţiu de dimensiuni imposibil de apreciat. Lampa lui Christopher lumina pe o rază restrînsă, dar, cînd i se alăturară şi Chin- damani şi băieţii cu lămpile lor, începu să desluşească treptat în ce fel de loc se aflau.

Era o încăpere plină cu vechi pînze de păianjen, de dimensiuni uriaşe, care ţeseau motive decorative fantastice din podea pînă în tavan şi de la un perete la altul. Lumina lămpii zămislea complicate jocuri de lumini şi umbre prin dantelăria de fire. Unele atîrnau ca nişte hamace, altele îmbrăcau zidurile asemenea unor draperii grele. Oriunde s-ar fi uitat, nu vedeau decît pînze de păianjen.

Şi peste tot se ghiceau rămăşiţe mumificate de trupuri umane. Pînzele erau înţesate cu ele: atîrnau ca nişte muşte, uşoare, cenuşii, golite de sînge. Încăperea era o cămară subterană, Dumnezeu ştie cît de veche. Pe alocuri, trupurile zăceau unele peste altele, formînd un morman compact de rămăşiţe descompuse. Într-un colţ, o mică armată de păianjeni sugea ultimii stropi de sevă din ceea ce părea a fi cea mai recentă bucată din provizia lor de carne, adunîndu-se deasupra ei cu mişcări rapide, tremurătoare.

Îngrozit, Christopher aprecie din priviri dimensiunile insectelor: cea mai mare dintre ele avea picioare mai lungi decît antebraţul unui om, măsurat de la vîrful degetelor la cot.

De jur-împrejur, siluete întunecate se mişcau de colo-

colo prin întuneric. Pînzele căpătau viaţă, tremurînd la fiecare mişcare a picioarelor lungi şi diforme.

—Pentru Dumnezeu, fugiţi înapoi în tunel!

Christopher observase ţepi la capătul corpurilor umflate şi ghici că păianjenii nu reuşiseră să-şi imobilizeze prada doar prin forţă.

Se întoarseră cu paşi împleticiţi spre gura tunelului acoperit de pînze de păianjen şi alergară pînă în locul în care descoperiră primul cadavm. William tremura de frică şi de scîrbă – nici cel mai cumplit coşmar al său nu se compara cu ceea ce văzuse. Samdup era şi el îngheţat de frică.

— Ce oroare! Ce oroare! repeta întruna Chindamani.

Îşi freca neîncetat braţele şi trupul, încercînd cu disperare să se elibereze de orice s-ar fi lipit de ea. Simţea parcă trupurile moi şi picioarele reci alunecîndu-i pe carne. Să fii otrăvit, imobilizat şi golit de sînge de astfel de creaturi…

Christopher se asigură că în jur nu sînt păianjeni. Deocamdată nu căzuse nici unul pe ei, nu-i urmărise nici unul. Aşadar, aceştia erau paznicii comorii Oracolului. O specie de păianjeni care a suferit mutaţii din cauza aerului rarefiat şi a întunericului, descoperită sau adusă acolo, jos, cu scopul de a ucide intruşii. Dar de ce nu văzuseră nici unul în camera comorilor? Şi de unde veneau victimele lor?

— Chindamani, Samdup! Scoateţi toate hainele pe care le aveţi în saci. Înfăşuraţi-vă bine mîinile şi faţa. Nu lăsaţi nici un loc neacoperit, doar o fîşie pentru ochi. Şi grăbiţi-vă. I-am deranjat: în curînd vor porni în cercetare. Se aplecă şi repetă încă o dată ceea ce spusese pentru William. Băiatul îl scosese pe Samuel din sac şi îl strîngea speriat la piept. Ascunde-l pe Samuel. Trebuie să ai mîinile libere.

William se conformă fără tragere de inimă.

Cu gesturi înfrigurate, Chindamani şi Samdup se ajutară unul pe celălalt să se acopere cu fularele şi

ciorapii împachetaţi în bagaje. Cînd terminară, Chindamani îl ajută mai întîi pe William, apoi pe Christopher.

— Încă ne mai putem întoarce.

Chindamani clătină din cap:

— Nu. Acolo ne aşteaptă Zamiatin. În orice direcţie am lua-o, ne aşteaptă moartea. Dar poate că aici mai avem o şansă. Acolo este bîrlogul lor. Dincolo de el trebuie să fie „Scările lui Yama“. Dacă reuşim să ajungem pînă la ele, sîntem în siguranţă.

Christopher se ruga să aibă dreptate.

Cînd terminară, Christopher porni înainte, spre ieşirea din tunel. Auzea foşnetul picioarelor lor în întuneric, ca hîrşîitul sîrmei pe hîrtie – o armată de păianjeni porniţi în căutarea celor care îi deranjaseră.

Dacă ar fi găsit o breşă undeva, ar fi putut trece în fugă printre ei! Se temea că, dacă s-ar încurca în reţeaua vastă de pînze, ar începe să se zbată, încercînd să scape de asaltul creaturilor hidoase, iar în timpul luptei şi-ar putea pierde lămpile şi ar rămîne în beznă. Iar acest lucru le-ar fi fost, cu siguranţă, fatal.

Un păianjen uriaş, mişcîndu-se spasmodic, ca o maşinărie prost unsă, se apropia de el la înălţimea umerilor, tîrîndu-se pe o fîşîie de pînză zdrenţuită. Cu o mişcare scurtă a săbiei îl expedie înapoi, în întuneric. Un altul venea alergînd către el, mişcîndu-se ciudat, în lateral. Lovi tare cu piciorul şi simţi cum îl striveşte sub tocul cizmei.

— În care direcţie o luăm, Christopher? întrebă Chindamani lipindu-se strîns de spatele lui.

— Nu ştiu. Dacă există, într-adevăr, o scară ar putea fi oriunde.

— Trebuie să fie o scară. Pînă acum s-a adeverit tot ce a spus Sönam.

— Poate că da. Nu putem afla decît într-un singur mod. Probabil este chiar pe partea opusă. O să fac o încercare. Urmăreşte-mă cu atenţie. Dacă reuşesc să

trec printre ei şi găsesc scara, te strig. Nu mai pierdeţi timpul, fugiţi după mine.

— Ai grijă, Christopher.

Nu-i vedea decît ochii prin crăpătura lăsată de fular. Întinse mîna şi o atinse. Fata îşi puse palma peste mîna lui. Rămaseră o clipă aşa, atingîndu-se în tăcere, înconjuraţi de o lume a păianjenilor, printre pînze întunecate, mătăsoase, ale celei mai dezolante morţi. Pielea lor nu se atingea, nici buzele, iar respiraţia sacadată îngheţa sub suflarea morţii.

Un păianjen gigantic căzu pe spatele lui Christopher. William scoase un strigăt şi Christopher se răsuci, zvîrlind monstrul jos şi călcîndu-l în picioare.

— Fugi!

Începu să alerge, croindu-şi drum cu sabia printre ochiurile împletite din mai multe fire de pînză de păianjen, smulgînd, rupînd, sfîşiind totul în timp ce traversa încăperea cu paşi nesiguri. Podeaua era pavată cu cadavre mici, mumificate, grămăjoare jalnice în care era imposibil să mai recunoşti omul. La fiecare pas alţi şi alţi păianjeni cădeau pe el, prinzîndu-i-se de braţe şi de picioare, încercînd să străpungă straturile groase de ţesătură şi de blană.

Nu ştia nici el cum reuşise să ajungă în partea opusă a camerei. Dădu la o parte ultima draperie din pînză de păianjen. Nu descoperi nimic în afară de stîncă. Începu să caute nerăbdător, sfîşiind pînzele din jur. Nu era nimic, doar stîncă goală. Ceva îi lovi lampa şi i-o azvîrli din mînă. Totul în jur se cufundă în întuneric. Cu un clinchet scăpă sabia.

Un păianjen gigantic îi căzu pe cap, apoi un altul pe umeri. Se împiedică de unul dintre cadavre şi se prăbuşi neajutorat în genunchi. Disperat, întinse braţul înainte, dar degetele nu întîlniră altceva în cale decît o perdea de pînze de păianjen încîlcite.

39

— Christopher!

Ecoul îi preluă glasul, trimiţîndu-l în cele mai ascunse unghere ale tunelului îngust.

— Christopher, unde eşti? Ce se întîmplă? Răspunde-mi!

Ecourile vocii se stinseră, lăsînd în urmă doar tăcere. Observase că lampa lui Christopher se stinsese. Iar acum nu-i răspundea. Păianjenii forfoteau peste tot în jurul ei, fiinţe nemiloase, crude, de neînfrînt. Se înfioră şi strigă din nou:

— Christopher!

Auzi ceva – un sunet înfundat, venind de undeva, din capătul încăperii.

Chindamani strînse din dinţi şi o imploră pe zeiţa Chenrezi să îi dea forţa de care avea nevoie ca să facă ceea ce trebuia.

Puse mîna pe umărul băiatului şi îl întoarse cu faţa către ea. William privea cu ochi înspăimîntaţi.

— Samdup, trebuie să-l ajut pe Ka-ris To-feh. Aşteaptă aici atîta timp cît ai curajul să o faci. Dacă nu mă întorc, pleacă pe unde am venit. Întoarce-te în *gön-kang.* Ia-l pe băiat cu tine. Veţi fi amîndoi în siguranţă; nu o să vă facă nimeni nici un rău. Înţelegi?

Nici nu termină ce avea de spus cînd William o rupse brusc la fugă, smulgînd în goană pînzele de păianjen şi strigîndu-şi tatăl. Chindamani întinse mîna să-l prindă, dar era prea tîrziu şi degetele nu întîlniră decît pînze vechi şi prăfuite de păianjen.

Fără să stea pe gînduri, porni în grabă pe urmele lui, croindu-şi drum printre fuioarele de pînză de păianjen care atîrnau din tavan şi dînd din braţe ca să alunge trupurile fremătînde care îi aţineau calea.

Dădu la o parte şi ultima perdea cenuşie şi îi văzu: Christopher, prăvălit pe spate, luptîndu-se să alunge

zecile de păianjeni care se tîrau pe trupul lui, fiul său, agitînd sabia lui Christopher, pentru a-i ţine la o parte. Dar umbrele negre continuau să vină.

Îl apucă pe Christopher de mînă şi îl ajută să se ridice în picioare. Fusese, oare, otrăvit? Dacă da, cît timp mai avea pînă să-şi facă efectul veninul?

— Nu există nici o ieşire! Trebuie să ne întoarcem în tunel.

Un păianjen începu să urce pe piciorul stîng al lui Chindamani, apoi al doilea, al treilea. Îi scutură, dar îi urmau alţii. Unul căzu pe ceafa lui William şi îşi înfipse armele sale în piele. Christopher îl prinse cu mîinile goale şi îl trase. Bănuia că îl muşcase pe băiat, dar nu aveau timp să verifice.

Deodată, William strigă:

—Priviţi!

Arăta spre un loc pe peretele din spate. Era o uşă acoperită cu pînze dese de păianjen, vizibilă, totuşi.

Chindamani strigă agitată spre Samdup:

— Pe aici, pe aici! Grăbeşte-te!

Îi văzură lampa legănîndu-se în întuneric. Se împiedică şi Chindamani se repezi înapoi, să-l ajute. Păianjenii mişunau de-acum peste tot, furioşi. Chindamani îl găsi pe Samdup şi îl ajută să parcurgă ultimii cîţiva yarzi.

— Este aici, ţipă Christopher, arătînd spre uşă.

Începură să alerge, sfîşiind pînzele de păianjen, strat după strat. Şi peste tot zăceau trupuri uscate, ca nişte gogoşi de mătase uriaşe.

Uşa era înţepenită. Christopher trase de inelul care servea drept clanţă, dar uşa nu cedă. William şi Samdup se străduiau cum puteau să ţină păianjenii la distanţă. Chindamani se alătură lui Christopher lîngă uşă, trăgînd disperată, cu toată puterea. De cînd nu mai fusese uşa deschisă? De un secol? De zece secole? Îşi dublară eforturile, ştiind că nu ar fi reuşit niciodată să se mai întoarcă în tunel. Nu aveau altă soluţie decît uşa.

Uşa cedă o frîntură, apoi se înţepeni din nou, mai tare

ca prima oară. Christopher credea că i se rup degetele, dar continua să tragă, simţind cum durerea îi dă forţe noi.

Se auzi un pocnet şi uşa se deplasă. Nu mult, dar suficient ca să se poată strecura de partea cealaltă. Christopher îl prinse pe William şi îl împinse prin deschizătură, apoi procedă la fel cu Samdup şi cu Chindamani. Ridică lampa pe care Chindamani o lăsase pe podea. Ea o luă din mîna lui, iar Christopher închise uşa. Reuşiseră.

Împreună cu ei se strecuraseră afară şi cîţiva păianjeni. William îi izbi cu sabia, iară şi iară, cu o furie distrugătoare şi neostoită pe care trupul lui de copil nu o mai putea înfrîna. Era prima furie de adult pe care o cunoştea, o furie îndreptată nu atît împotriva păianjenilor, care treziseră în el frică şi repulsie, cît împotriva lui Tsarong Rinpoche şi a rusului, cei care destrămaseră întreg universul lui. Era un amestec de furie, de tristeţe şi de îndoială: furia trădării, tristeţea pierderii a tot ceea ce cunoscuse, îndoiala faţă de lucrurile sigure care îi populaseră lumea pînă în momentul acela.

Erau nişte trepte, aşa cum spusese Sönam; bine conturate, abrupte şi atît de frumoase în lumina aruncată de singura lor lampă. Rămaseră parcă o veşnicie pe platforma mică de la capătul scărilor, fără să rostească un cuvînt, străduindu-se să alunge oroarea din minte, pregătindu-se pentru ultima coborire spre aerul proaspăt şi spre libertate. Întrebarea pe care nu o rostea însă nimeni era dacă scara le rezerva vreo surpriză nedorită.

Christopher îl ţinea strîns pe William. Se uită la ceafa lui. Locul unde îl înţepase păianjenul era roşu. Dar copilul îi spuse că nu îl doare aproape deloc. Scăpase uşor.

— În curînd se luminează, zise Chindamani. Trebuie să plecăm de aici înainte de venirea zorilor.

Christopher dădu din cap. Avea dreptate. Vroia să fie

cît mai departe de Dorje-la atunci cînd Zamiatin îşi va da seama că au evadat din mănăstire.

Începură să coboare scara în urma lui Christopher, unul în spatele celuilalt. Treptele fuseseră tăiate în stînca brută, fără a fi netezite. Erau reci, întunecate şi periculos de înclinate, ca şi cum ar fi dorit ca drumul să se termine mai repede. Nu fuseseră făcute să zăboveşti pe ele.

Aerul rece înlătură duhoarea oribilă. Îşi descoperiră gurile şi inspirară adînc, umplîndu-şi plămînii. Cu fiecare treaptă simţeau cum li se ridică o greutate de pe umeri. Moartea nu păruse niciodată atît de reală, de apropiată sau de insalubră. Nici chiar credinţa în reîncarnarea eternă nu putea şterge oroarea morţii, cînd aceasta era atît de nefirească.

Ajunseră la ultima treaptă. Stînca fusese tăiată meşteşugit, făcînd deschizătura invizibilă de afară, iar, pentru a întregi camuflajul, în faţa lor atîrna o perdea de gheaţă.

Afară vîntul alungase norii de pe cer. Luna palidă, subţire ca o foiţă de argint, se pregătea să apună spre vest, dincolo de o creastă înnegurată. Pe cerul purpuriu străluceau o mulţime de stele îngheţate, luminoase. Sus, mult deasupra locului în care se aflau, se contura, sinistră şi maiestuoasă, ascunzîndu-şi în tăcere secretele, silueta întunecată a mănăstirii Dorje-la Gompa.

Christopher ridică privirea, încercînd să străpungă întunericul. Se vedea o singură luminiţă, la o fereastră fără obloane de la ultimul etaj. Chindamani veni lîngă el şi îl luă de mînă.

— Priveşte!

Ochii ei îi urmăriră privirea către fereastra luminată.

— Stă cu ochii pe noi.

— Cine?

— Zamiatin. O simt. Nu ne va lăsa să-i scăpăm aşa uşor. Samdup îi aparţine. Într-un fel, şi eu îi aparţin. Ne va urmări – fii convinsă de asta.

Un timp nu spuse nimic, dar rămase cu mîna lui Christopher într-a ei, privind fix spre fereastra luminată, gînditoare.

— E timpul să plecăm.

Dar Christopher nu se urni. Stătea pierdut în gînduri, ca o molie fascinată de lumina gălbuie.

— Ka-ris To-feh! exclamă, trăgîndu-l uşor de braţ.

Christopher întoarse capul. În lumina lunii chipul ei era palid, fantomatic. Se simţea străin şi efemer. Părea că totul se scurge din el, ca dintr-un ciur prin care trece apa.

— Înţelegi ce se va întîmpla dacă vii cu mine? Trebuie să plec în India, apoi înapoi, în Anglia. E patria lui William, trebuie să îl duc acolo. Dacă ajungem în India, nu te voi mai putea ajuta. Acolo sînt alţii, oameni ca Zamiatin, care îl vor vrea pe Samdup pentru propriile lor interese. De cum vor afla cine este, crede-mă, va deveni pionul lor. Tu nu ştii cum este lumea, cum îi poate transforma pe oameni. Înţelegi ce încerc să spun?

Ea clătină din cap. O cultură scuturîndu-şi capul în faţa altei culturi, o lume negînd-o pe alta.

— Se pare că nu ne înţelegem de loc, Ka-ris To-feh. E atît de greu să fii muritor? Să nu înţelegi?

— Nu îţi dai seama? zise el. Maidari Buddha al tău va deveni o monedă de schimb. Valorează atît de mult pentru Zamiatin! Pentru superiorii mei ar valora şi mai mult sau poate mai puţin. Zamiatin nu stăpîneşte sau nu poate stăpîni anumite lucruri, dar ei ar fi gata să mă pună să manipulez situaţia în favoarea lor. Nu vreau să le fac jocul. Îl voi termina pe cel pe care l-am început, dar atît. Te duc la Lhasa, dar te voi lăsa acolo. Înţelegi?

Dorinţa îl mistuia ca o febră. Faptul că o renega, că nega dragostea şi dorinţa carnală pentru ea îl durea mai mult încă, îi răscolea trupul şi mintea, sfîşiindu-l.

Ea nu-i răspunse. În loc de asta, se ridică şi îşi luă sacul. Îl luă pe Samdup de mînă şi porni către trecătoare. Christopher simţi că i se strînge inima. Se

ridică şi îl ajută şi pe William. Porniră pe urmele lui Chindamani şi ale lui Samdup.

Cînd începură să coboare panta, William îşi ridică ochii spre Christopher:

— Şi bunicul?

— Nu înţeleg.

Îşi dădu seama că tatăl lui trebuie să-i fi spus băiatului cine era.

— Nu-l luăm cu noi?

Christopher scutură din cap:

— Îmi pare rău. Bunicul a murit. De data asta a murit cu adevărat.

— De unde ştii?

— Ne-a spus Tsarong Rinpoche. Chiar înainte de a ne duce în camera în care stăteai tu cu Samdup şi cu Zamiatin. A spus că l-a omorît chiar el.

William se opri, obligîndu-şi tatăl să facă la fel.

— Dar nu poate fi adevărat.

— De ce nu?

— Pentru că l-am văzut pe bunicul chiar înainte de a veni tu.

— Cu cît timp înainte?

Christopher simţi o nerăbdare care îi îngheţă inima.

— Nu cu mult. Cîteva minute. Au venit nişte oameni şi mi-au spus că trebuie să plec. Bunicul mi-a zis că pe el o să-l încuie în cameră. Rinpoche nu era acolo.

— William, eşti sigur? Poate că l-au omorît după ce ai plecat.

— Nu, pentru că în drum spre camera doamnei am trecut pe lîngă camera lui. Am bătut la uşă şi l-am strigat. Mi-a răspuns. Mi-a urat noapte-bună.

40

Christopher îi strigă lui Chindamani să se oprească. O ajunsese din urmă în fugă, împreună cu William, şi îi povesti ce-i spusese băiatul.

— Zamiatin n-a spus nimic despre moartea stareţului, ci doar că a fost înlocuit. Tsarong Rinpoche a minţit. A vrut să ne facă să credem că tata a murit, pentru că bătrînul putea reprezenta încă o ameninţare pentru el. Dar pînă şi el trebuie să fi ştiut că nu poate glumi cu moartea.

Christopher îşi aminti cuvintele pe care i le adresase Rinpoche: „Pentru mine eşti sfînt, nu mă pot atinge de tine". Îl considerase sfînt pentru că era fiul avatarului unui zeu. Oricît ar fi fost de crud, era limpede că Rinpoche era, în adîncul fiinţei sale, foarte superstiţios. Unele crime treceau de acest prag.

Dar Zamiatin nu se simţea timorat de sentimentul de pioşenie superstiţioasă. El era mai mult decît capabil să transforme în realitate faptele cu care se fălea Tsarong Rinpoche.

— Trebuie să mă întorc. Chiar dacă nu am decît o umbră de speranţă, nu pot pleca de aici fără să încerc să-l salvez. Este tatăl meu. Orice ar fi făcut, nu pot să îl părăsesc pur şi simplu.

Chindamani îi întinse mîna. Dorea atît de mult să-l ţină lîngă ea pînă ce toate acestea se vor fi terminat!

— Ia-mă cu tine, zise ea.

Christopher scutură din cap:

— Nu pot. Ştii foarte bine că nu pot. Am trecut prin atîtea încercînd să evadăm. Nu putem da cu piciorul la tot, întor- cîndu-te acolo. Trebuie să rămîi aici cu William şi cu Samdup. Dacă nu mă întorc pînă mîine la prînz, vei şti că nu mă mai întorc. Ia băieţii cu tine şi plecaţi. Încercaţi să găsiţi calea spre Lhasa, tu eşti avatarul unei zeiţe, Samdup este şi el avatarul unui zeu, se va găsi

acolo un loc pentru voi. Du-l pe William la un bărbat pe nume Bell – este consulul britanic din Tibet. Va avea grijă ca băiatul să ajungă teafăr acasă.

— Mă tem pentru tine, Ka-ris To-feh!

— Ştiu. Şi eu mă tem pentru tine. Dar nu am de ales. Am de gînd să mă întorc împreună cu tata. Aşteaptă-mă aici.

Se întoarse spre William şi îi explică aşa cum putu mai bine că trebuie să se întoarcă după tatăl lui.

— Pînă mă întorc, Chindamani va avea grijă de tine. Să faci ce-ţi spune, chiar dacă nu înţelegi cuvintele. Crezi că te descurci?

William dădu din cap. Îl întrista faptul că trebuia să se despartă de tatăl său, dar înţelegea.

— Ce-ţi mai face gîtul? Te doare?

William clătină din cap:

— Simt o mîncărime, atîta tot.

Christopher zîmbi, îl sărută pe obraz şi începu să urce spre mănăstire. Chindamani îl urmări cu privirea. În timp ce Christopher se făcea nevăzut în întuneric, umbre furişate acoperiră stelele. Simţea cum universul se îndepărtează din ce în ce mai mult de ea, asemenea unui nor risipit de furtună.

Îi trebui o oră ca să ajungă la picioarele clădirii principale. Scara era la locul ei. Privi în sus dar din locul în care se afla nu putea desluşi fereastra lui Zamiatin. Puse piciorul pe prima treaptă şi începu să urce.

La uşă fuseseră postaţi doi gardieni. La bătăile lui Christopher o deschiseră, arătîndu-şi chipurile ursuze, duşmănoase şi, gîndi Christopher, mai mult decît speriate. Îşi dădură seama că el trebuia să fie *pee-ling-ul* periculos pe care primiseră ordin să-l prindă. Dar se aşteptaseră să-l găsească în interiorul mănăstirii, nicidecum venind de afară. Înainte de a ieşi din odaia lui Chindamani, Christopher luase cu el revolverul lui Tsarong Rinpoche. Pipăi cu degetele arma ascunsă în buzunar, a cărei greutate îi amintea de o altă existenţă.

— Am venit să vorbesc cu Zamiatin.

Călugării îl cercetară circumspecţi, incapabili să priceapă de unde răsărise în faţa lor. Hainele îi erau murdare şi acoperite cu pînze de păianjen, iar în priviri avea un licăr straniu, pe care nu îl înţelegeau. Erau înarmaţi cu halebarde chinezeşti, arme de război cu lamă lungă, care puteau provoca răni grave chiar şi atunci cînd erau tocite. Dar nici unul dintre ei nu se simţea în siguranţă, în pofida armelor grele pe care le ţineau în mînă. Auziseră, într-o versiune mult mai înfrumuseţată, despre soarta lui Tsarong Rinpoche. Zamiatin le poruncise să păzească poarta, dar teama superstiţioasă îşi croia drum prin venele lor mult mai bine decît ordinele străinului.

— Nimeni nu are voie să-l deranjeze pe Zam-ya-ting, zise unul dintre bărbaţi, mai curajos sau poate mai prost decît tovarăşul său.

— Eu am de gînd să îl deranjez, replică Christopher pe un ton categoric.

Atitudinea mai degrabă implacabilă decît furioasă sau ameninţătoare a *pee-ling*-ului îl descumpăni pe călugăr. În orice caz, simţeau deja primele mustrări de conştiinţă pentru ceea ce se petrecuse. Ei – şi majoritatea tovarăşilor lor – trecuseră din beţia morţii intr-o mahmureală a nesiguranţei. Fără îndrumările lui Rinpoche erau ca nişte copii care, fără voia lor, trecuseră graniţa care separă un joc inofensiv de obrăznicie.

Christopher le simţi ezitarea şi trecu pe lîngă ei. Unul dintre ei îi strigă să se oprească, dar el îşi continuă drumul, impasibil, şi strigătele se stinseră.

Mănăstirea era cufundată în tăcere. Deşi se apropiau zorile, nimeni nu se aventurase să iasă ca să anunţe începerea rugăciunii de dimineaţă. Dorje-la avea de gînd să doarmă pînă tîrziu în ziua aceea – dacă dormea, într-adevăr.

Urcă pînă la ultimul etaj, simţindu-se obosit, trist, învins. Ajunse în coridorul spre sala *chörten-urilor*. Nu-l

opri nimeni. Nu auzi nici un glas, nu zări nici un semn care să trădeze prezenţa cuiva acolo.

Coridorul lung era pustiu. Îl întîmpinară doar trupurile celor morţi. Prima rază palidă a zorilor se strecură prin fereastra cu jaluzelele deschise, alături de care continua să pîlpîie o lampă. Osteneala lui Christopher se transformă încet într-un sentiment de profundă nelinişte. Unde era rusul?

—Zamiatin!

Vocea neaşteptat de puternică fu amplificată de ecoul încăperii.

— Zamiatin! Eşti aici?

Traversă camera, trecînd pe lîngă fereastra care dădea spre trecătoare, încercînd să izgonească amintirile proaspete, cu atît mai dureroase, care îl evocau pe tatăl său revenind din nou la viaţă din tărîmul umbrelor, pe el însuşi, privindu-l cu uimire pe bătrîn. Prea multe fantome! Prea multe umbre!

Se îndreptă spre dormitorul bătrînului stareţ. Uşa era încuiată, dar, în lipsa unui paznic care să i se opună, nu reprezenta un obstacol. Încuietoarea mai degrabă ornamentală decît funcţională, cedă fără greutate la o singură lovitură dată de Christopher.

Bătrînul şedea cu picioarele încrucişate în faţa unui mic altar, cu spatele către Christopher, cu silueta gîrbovită învăluită în haloul de lumină revărsată de vreo zece lămpi de seu. Nimic nu dădea de înţeles că auzise zgomotul uşii sparte de Christopher. Nu întoarse capul, nu zise nimic, ci îşi continuă ruga.

Christopher se opri lîngă uşă, simţindu-se dintr-o dată stînjenit şi stingher, un intrus care tulbură intimitatea părintelui său. Bătrînul continua să murmure abia perceptibil, ignorînd tot ceea ce-l înconjura. În definitiv, în locul lui Christopher ar fi putut fi Tsarong Rinpoche, revenit cu gîndul de a-l ucide, dar stareţul nu-i dădea nici o atenţie.

Christopher înaintă cîţiva paşi. Se opri, ascultînd ruga

tatălui, ezitînd să-l tulbure. Apoi, cu şocul revelaţiei, înţelese cuvintele pe care le intona bătrinul:

—*Nune dimittis servum tuum Domine*… „*Ac*um slobozeşte pe robul Tău, Stăpîne, după cuvîntul Tău, în pace, că văzură ochii mei mîntuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor.“

Era cîntarea lui Simeon, bătrînul care, după ce l-a văzut pe pruncul Iisus, L-a implorat pe Dumnezeu să-l lase să părăsească această lume în pace. Christopher stătea nemişcat, ascultînd cuvintele cunoscute, întrebîndu-se dacă nu era doar un vis ceea ce îl despărţea de noaptea aceea fatidică ce a urmat slujbei bisericeşti.

În cele din urmă, stareţul ajunse la sfîrşitul incantaţiei. Christopher înaintă şi îi puse mîna pe umăr:

— Tată, zise, adresîndu-i-se astfel pentru prima oară de cînd se reîntîlniseră. E timpul să plecăm.

Stareţul ridică privirea, avînd aerul cuiva care aşteaptă de mult timp chemarea:

— Christopher! Am sperat că ai să vii. Ţi-ai văzut fiul?

Christopher dădu din cap:

— Da.

— Este teafăr? E în siguranţă?

— Da, tată. Este în siguranţă.

— Şi celălalt băiat, Dorje Samdup Rinpoche? Şi el e bine?

— Da. I-am lăsat pe amîndoi jos, în trecătoare. Chindamani e cu ei. Te aşteaptă.

Bătrînul surîse:

— Mă bucur că au scăpat. Trebuie să pleci şi tu, să îi ajuţi să ajungă cît mai departe.

— Nu plecăm fără tine, tată. Am venit să te iau cu mine.

Stareţul scutură capul; surîsul i se stinse de pe buze, făcînd loc unei expresii grave:

— Nu. Eu trebuie să rămîn aici. Eu sînt stareţul. Orice şi-ar imagina Tsarong Rinpoche, sînt încă abatele de la

Dorje-la.

— Tsarong Rinpoche este mort, tată. Poţi rămîne în continuare stareţ. Dar deocamdată este mai bine să pleci. Doar pentru scurt timp, pînă te vei putea întoarce din nou, în siguranţă.

Dar tatăl îşi scutură din nou capul, de astă dată cu mai multă tristeţe:

— Îmi pare rău pentru Tsarong Rinpoche. A fost un om foarte nefericit. Iar acum va trebui să ia drumul de la capăt prin reîncarnare. Asta mă face să mă simt atît de obosit! Christopher, e timpul să părăsesc trupul acesta, ca pe celelalte. Este timpul să renasc.

— Te-ai renăscut. Pentru mine a fost ca o renaştere atunci cînd mi-ai spus cine eşti. S-a repetat şi în noaptea aceasta. Tsarong Rinpoche mi-a spus că ai murit, iar eu l-am crezut. Cînd am intrat aici şi te-am privit rugîndu-te – asta a fost ca o altă naştere.

Bătrînul acoperi mîna lui Christopher cu a sa:

— Ştii ce rugăciune spuneam?

— Da. Cîntarea lui Simeon.

— El a ştiut cînd să pună capăt lucrurilor. A văzut ceea ce a aşteptat să vadă toată viaţa. Eu simt la fel. Nu mă obliga să vin cu voi. Locul meu este aici, printre aceste morminte. Tu ai un alt destin. Nu-ţi irosi timpul aici. Băieţii aceia au nevoie de tine să îi aperi. Şi Chindamani are nevoie de tine. Şi cred că şi de dragostea ta. Nu-ţi fie prea teamă de ea; nu este tot timpul zeiţă.

Bătrînul se sprijini de braţul lui Christopher şi se ridică încet în picioare:

— Rusul mai trăieşte?

— Nu ştiu. Cred că da.

— Atunci e momentul să porneşti. Nu mă interesează politica. Bolşevici, torry, liberali – pentru mine sînt tot una. Dar băiatul trebuie protejat. Ai grijă să nu i se întîmple nimic rău. Şi nici fiului tău. Îmi pare rău că l-am adus aici. Îmi pare rău că te-am făcut să suferi. Dar te rog să mă crezi că am fost convins că este mai bine aşa.

— Eşti sigur că nu vrei să vii cu mine?

— Foarte sigur.

Christopher tăcu:

— Eşti fericit? întrebă după o vreme.

— Sînt împăcat, Christopher. Acesta este un lucru mai important decît fericirea. Vei vedea. În cele din urmă, îţi vei da seama. Acum însă trebuie să pleci.

Cu regret, dădu drumul mîinii bătrînului:

— Adio…

— Adio, Christopher. Ai grijă de tine.

*

Afară lumina bolnăvicioasă a soarelui încerca să răzbată peste cer. Stelele se stinseră una cîte una şi piscurile zdrenţuite ale munţilor se ridicară din nou pe bolta mohorîtă. Deasupra lui un vultur se îndrepta cu bătăi ample de aripi către Dorje-la Gompa. Umbra aluneca cenuşie peste zăpada de jos.

Christopher începu să alerge către locul unde îi lăsase pe Chindamani şi pe băieţi. Aerul tare îi sfredelea plămînii. Pieptul i se umfla greoi, umplîndu-se de durere. Începea să resimtă efectul altitudinii, îmbinat cu oboseala.

Întîlni o creastă joasă. O urcă împleticindu-se şi se prăbuşi în zăpada moale. Îşi adună puterile şi se ridică, privind în jos spre trecătoare. Era pustie.

PARTEA A III-A
PARUSIA[5]

[5] Concept central al teologiei creştine; desemnează cea de a doua venire a lui Hristos în lume, la sfîrşitul istoriei.

Moto:

“...Şi care-i fiara – ceasul i-a venit într-un sfîrşit –
Ce se îndreaptă spre Bethleem să se nască?“

W.B. Yeats, *A Doua Venire*

DRUMUL CĂTRE SINING-FU

41

Cea mai mare teamă a lui Christopher era ca nu cumva să adoarmă în zăpadă şi să moară îngheţat. Era deja ostenit după drumul spre Dorje-la, iar aventurile nopţii trecute îl marcaseră. Era un ger cumplit, iar singura lui protecţie erau hainele cu care era îmbrăcat. De mai multe ori, cînd se odihnea, se surprinsese moţăind. Ştia că şi Zamiatin şi ceilalţi erau obosiţi, dar nu atît de tare ca el. Iar ei aveau două corturi, ceva lemne de foc şi hrană. Singura lui speranţă stătea în urmele care îi dezvăluiau încotro se îndreptau. Avea de gînd să se ţină după ele pînă îl vor lăsa puterile.

În prima noapte găsi o scobitură în peretele de stîncă, nu atît de mare cît să poată fi numită grotă, dar suficientă pentru a-i oferi adăpost împotriva vîntului muşcător. Nu mai mîncase din seara precedentă.

Toată ziua următoare continuă să meargă, afundîndu-se tot mai mult în munţi. Nu avea nici un sens să se întoarcă; ştia că oriunde s-ar fi îndreptat nu ar fi găsit decît zăpadă şi gheaţă. Urmele din faţa lui deveniseră singurul lui univers, anihilînd orice altceva.

Era chinuit de vise. Mintea lui obosită începea să trezească imagini stranii pe albul zăpezii. Odată avu halucinaţia unui şir de piramide, pierzîndu-se dincolo de linia întunecată a orizontului. Iar, în rînd cu ele, un şir se sfincşi, înveşmîntaţi în mătase neagră şi purtînd coroane împletite din crengi de ienupăr. Îl copleşea somnul. Nu-şi dorea decît să se întindă şi să se lase cuprins de vise. Fiecare pas era un supliciu, fiecare clipă în care reuşea să rămînă treaz, o victorie.

A doua noapte reuşi să rămînă treaz ţinînd pistolul

îndreptat spre piept, cu degetul pe trăgaci, astfel încît, dacă s-ar fi aplecat prea mult, arma ar fi luat foc. Cînta în beznă şi făcea mintal exerciţii de aritmetică.

A treia zi dimineaţă descoperi un alt adăpost în stîncă, de data aceasta unul mai adînc. Se tîrî înăuntu şi căzu imediat într-un somn adînc. Era lumină cînd se trezi, dar era încă ameţit; bănuia că dormise toată ziua şi toată noaptea care urmase, atît de amorţite îi erau picioarele şi atît era de înfometat.

Cînd ieşi din grotă descoperi o lume schimbată. Fusese viscol. Oricît s-ar fi străduit, nu reuşea să descopere nici una dintre urmele după care se ţinuse. Era pe punctul de a se da bătut. Nu-i trebuia decît un glonţ ca să termine. Dar, în loc de asta, hotărî să meargă înainte, căutînd cea mai uşoară cale spre direcţia aproximativă în care se îndrepta Zamiatin: către nord.

O găsi pe Chindamani cinci ore mai tîrziu, pe o stîncă, la marginea gheţarului. Stătea acolo din ziua precedentă. Cînd o descoperi Christopher, şedea în faţa unui cort mic, îngînînd pentru ea însăşi o mantra, la nesfîrşit. Îşi aminti de tatăl său spunînd cîntarea lui Simeon.

Se aşeză încet lîngă ea, să nu o sperie. La început continuă să cînte, concentrată asupra mantrei, făcînd abstracţie de tot. Apoi deveni conştientă de prezenţa lui şi tăcu.

— Nu te opri. Nu am vrut să te deranjez.

Se întoarse şi îl privi fără un cuvînt. Pînă atunci nu o văzuse decît în lumina gălbuie a lămpilor sau în lumina lunii, abia conturată. În lumina aceea alburie părea palidă, cu faţa trasă, lipsită de căldură.

— De cînd eşti aici?

— Nu ştiu. De mult. Ai venit să mă iei acasă?

— Nu cunosc drumul, zise clătinînd din cap. A fost viscol, s-au şters toate urmele. Chiar dacă aş vrea, nu te-aş putea duce acasă.

Îl privi ţintă în ochii trişti:

— Eşti obosit, Ka-ris To-feh. De ce eşti aşa de obosit?

— Nu am mîncat de trei sau patru zile. Abia dacă am închis ochii. Ce s-a întîmplat? Cum a dat Zamiatin peste tine?

Îi povesti. Cineva îi vorbise rusului despre „Scările lui Yama“, iar el ajunsese la trecătoare printr-o ieşire laterală. Cum la o jumătate de oră după ce Christopher plecase să-şi caute tatăl, Zamiatin îi găsise pe Chindamani şi pe băieţi. Îi legase unul de altul cu o funie lungă şi îi obligase să pornească la drum.

— Unde se duce?

— Spre nord. În Mongolia. Pe mine m-a lăsat aici pentru că zicea că îi ţin din drum. Mi-a dat voie să păstrez un cort şi mi-a lăsat mîncare cît să-mi ajungă pentru o săptămînă.

— Băieţii sînt teferi?

— Sînt puţin cam obosiţi şi înspăimîntaţi, dar nu le-a făcut nici un rău.

— Dar…?

— Gata cu întrebările, zise, întinzînd mîna şi mîngîindu-l pe obraz, în cort am mîncare. E timpul să mănînci ceva.

În după-amiaza aceea fură surprinşi pe drum de o ninsoare, de două viscole care transformară totul în alb compact, pînă spre nord, unde se îndreptau. Noaptea ridicară cortul în scobitura unui perete înalt de stîncă, într-un loc ferit de bătaia vînturilor neostoite. Pentru prima oară de cînd plecase de la Dorje-la, Christopher simţi cum căldura îi cuprinde din nou trupul.

A doua zi fu la fel cu cea dinainte, a treia, identică. Pentru a parcurge doar cîteva mile în fiecare zi era necesar un efort supraomenesc. Christopher nici nu-şi putea imagina grozăvia unui drum tocmai pînă în Mongolia. Erau prizonierii muntelui: nu ştiau dacă se îndreptau în direcţia corectă sau nu. Cu toate că drămuiseră bine mîncarea, nu le mai ajungea decît pentru cîteva zile. Dacă nu găseau foarte repede o

trecătoare prin care să iasă din munţi, aveau să rămînă prizonierii stîncilor pentru totdeauna. Christopher nu-i arătă revolverul: dacă va fi nevoit să o facă, o va face cînd ea doarme.

Făcură dragoste pentru prima oară în cea de a treia noapte. Pînă atunci, ea dormise în colţul ei din cort, visîndu-şi propriile ei vise, trezindu-se în propria ei singurătate. Dar în noaptea aceea ea veni, nu numai în aşternutul, ci şi în universul lui. Nu însemna că din acel moment ea a lăsat complet în spate vechea ei existenţă; atîta doar că aceasta deveni mai ştearsă ca pînă atunci, mai puţin materială.

Veni lîngă el în timp ce Christopher dormea, ca şi cum ar fi făcut parte din visul lui, tăcută şi neobservată. La început el nu se trezi. În valea în care ridicase cortul bătea un vînt răzleţ, dar în interiorul adăpostului de pînză din păr de iac era cald. Ridică pătura grea care îl acoperea şi se cuibări lîngă el, tremurînd pe pămîntul gol, perfect trează, mai trează decît fusese vreodată. Cu infinită grijă, ca un copil care se furişează în patul tatălui său, căutînd alinare, dar temător să nu îl trezească, ea se lipi de spatele lui, neîndemînatică şi încordată.

Se deşteptă dintr-un coşmar. Somnul îi fusese tulburat de siluete ceţoase, pe care nu şi le putea reaminti la trezire. Umbre înfăşurate în mantale cu glugă se furişau pe lîngă el pe străzi înguste, pustii. Vulturi coborau fluturînd aripi de îngeri, cu ciocul ascuţit pregătit să sfîşie carnea.

În întuneric o simţi aproape de el. Pe măsură ce se dezmeticea din somn, îi auzi respiraţia, îi simţi căldura în ceafă. Se culcase îmbrăcat complet, cu excepţia şubei şi a cizmelor. Prin veşmintele groase abia îi simţi apăsarea trupului lipit de al lui.

Rămase mult timp aşa, în întuneric, ascultînd vîntul dansînd dincolo de pereţii subţiri ai cortului, ascultîndu-i respiraţia uşoară pe pielea descoperită a cefei lui. Apoi, fără un cuvînt, ca prin vis, se întoarse cu faţa către ea.

Cu un braţ o trase lîngă el, pînă ce trupurile li se lipiră. Degetele lui o mîngîiau cu blîndeţe, trist, continuîndu-şi visul. Ea se crispă simţind îmbrăţişarea lui stîngace, apoi se lăsă în voia lui.

Nu vorbi nici unul dintre ei. Apropiindu-se de el, simţi întunericul şi singurătatea înteţindu-se în jurul şi înăuntrul ei. Apropierea de el părea să sporească distanţa care persista încă în mintea ei.

Vocea lui o învălui ca o mînă îngrijorată:

— De ce ai venit?

— Are vreo importanţă?

— Ţi-e teamă? o întrebă, mîngîindu-i spatele.

Nu zise nimic, apoi îşi trecu mîna peste ceafa lui şi îi trase faţa mai aproape:

— Da.

— De mine?

— Nu de tine. De faptul că te doresc. De faptul că doresc să stau întinsă lîngă tine. Că vreau să devin carne din tine.

Nu spuse „una cu tine“, ci „carne din tine“.

— Toată viaţa mea am foat gazda unui spirit. M-am prefăcut că trupul meu este o oglindă, că ceea ce contează este imaginea, nu oglinda. Am obosit să mă prefac. Sînt ceea ce sînt. Chiar dacă se sparge sticla, vreau să fiu mai mult decît o oglindă.

O sărută cu blîndeţe pe frunte, apoi pe toată faţa, cu săruturi mărunte, delicate, ca fulgii de zăpadă. Ea se înfioră şi se lipi de el.

Începu să-i mîngîie spatele cu mişcări mai lungi şi simţi cum îl răscoleşte dorinţa. Ea purta îmbrăcămintea ei de la mănăstire: o tunică de mătase şi pantaloni. „Dorinţa este lacomă. Te va devora“, îi spusese tatăl lui. Dar ce se întîmplă dacă cineva este deja devorat? De singurătate. De incapacitatea de a iubi. De simpla apatie a trupului.

O dezbrăcă cu gesturi febrile. Avea trupul fraged, simplu şi liniştit, îmblînzit, albind tot ceea ce atingea. Se

aplecă peste ea şi o sărută din nou pe frunte, apoi pe ochi, cu egală generozitate. Ea suspină, înfiorată. Îi simţea buzele fierbinţi pe piele. Se gîndi că, în adîncul fiinţei sale, şi zeiţa trebuie să se fi înfiorat

— Te iubesc.

Îi spunea asta pentru a doua oară, dar cuvintele i se păreau încă stranii, ca o frază dintr-o liturghie pe care o ascultase deseori, dar pe care nu o recitase niciodată pînă atunci.

Ea simţea dorinţa născîndu-se în ea, inundînd-o aşa cum lumina inundă o cameră întunecată. Degetele lui se plimbau pe carnea ei, încet şi blînd, ca aripile unor porumbei bătînd aerul proaspăt. Gura lui o întîlni în întuneric pe a ei, fără vorbe şi fără vreun sunet, iar ea îşi întredeschise buzele, primindu-l, respiraţia ei amestecîndu-se cu respiraţia lui, inima ei bătînd la unison cu a lui. Ridică o mînă şi îi atinse obrazul. I se părea ciudat, degetele ei pipăiau oarbe firele aspre ale bărbii lui.

Dorinţa creştea neîncetat în amîndoi, ştergînd orice altceva. Universul se chirci pînă deveni un punctişor, apoi dispăru. Nu rămăseseră decît trupurile lor, plutind în vid. Deveniseră un singur univers în care nu putea pătrunde nici o lumină, nici un sunet, nici binele, nici răul.

Îl ajută să se dezbrace, cu degete neîndemînatice, copleşite de pasiune. De ce nu-i spusese nimeni că trupul unui bărbat era mai frumos decît cel al unui zeu, că neîndemînarea dorinţei era mai copleşitoare decît cel mai perfect ritual, că împlinirea unei clipe valora mai mult decît o viaţă de feciorie cucernică? Chiar şi zeii coabitau cu consoartele lor celeste: ritmul trupurilor lor înlănţuite în actul iubirii arunca umbre asupra lumii muritorilor.

Mîinile lui îi cutreierau acum corpul cu uşurinţa dragostei împlinite. Din străfundurile trecutului amintirile îi îndrumau degetele pe apele neîntinate ale cărnii ei. Îi

simţi nesiguranţa şi ezitarea în pragul acestei iniţieri stranii. Ea nu avea amintiri care să o conducă, doar instinctul şi şabloanele stabilite de zeităţile ei incapabile de pasiune.

Şi cu toate astea, cînd o pătrunse şi se abandonară total dansului, descoperiră o armonie feroce, un ritm unic care le poseda trupurile şi inimile. Se mişca sub el cu uşurinţă, blînd, fără vreun sentiment de vinovăţie sau de ruşine, cu arcuiri lente, erotice, cu care nu se putea compara nici o artă sau meşteşug. Iar el se mişca perfect în trupul ei, potrivindu-şi fiecare unduire cu a ei, căutînd-o în întuneric cu o febrilitate de vis. Şi astfel amintirile se spulberară şi nu mai exista decît clipa, decît dragostea pentru ea, trecînd peste trecut, izgonindu-l, remodelîndu-l după chipul ei.

Şi, în cele din urmă, se lăsă tăcerea. Iar întunericul părea să dureze o eternitate. Rămaseră întinşi unul lîngă celălalt, atingîndu-se doar cu degetele. Nu vorbea nici unul dintre ei.

Pînă dimineaţa ninsoarea se opri. Nu erau decît fiinţe vii într-o imensitate albă care părea să nu aibă sfîrşit.

42

În aceeaşi zi, la prînz, găsiră o trecătoare ce conducea în regiunea văii Tsangpo. Dincolo de trecătoare dădură peste o colibă locuită de doi vînători. La început, bărbaţii se arătară morocănoşi, dar cînd Chindamani le spuse cine este, frunţile li se descreţiră şi mîncarea şi băutura apărură ca din pămînt. Christopher îşi dădu seama cît de puţin o cunoştea în realitate. Aici era un fel de regină, o divinitate căreia toţi ceilalţi i se supuneau fără să crîcnească şi fără să stea pe gînduri. Cît timp rămaseră la colibă, se ţinu departe de ea.

Vînătorii le explicară cum să ajungă la Gharoling, mănăstirea la care încercase Tobchen Geshe să îl adăpostească pe Samdup. Sosiră acolo două zile mai tîrziu. Mănăstirea era situată la nord de lanţul muntos prin care trecuseră, într-o vale izolată, străbătută de un afluent al rîului Yarlong Tsangpo, cursul superior al fluviului Brahmaputra. Shigatse, capitala provinciei Tsang, se afla la numai cîteva zile de mers, către nord-est.

O primăvară timpurie pusese stăpînire pe vale. Pe malurile rîului începuse să încolţească iarba, împestriţată de floricele mici şi albastre al căror nume nu îl ştia nici unul dintre ei. Copacii cu ramurile înmugurite adăposteau păsări care cîntau neîncetat. La poalele *gompei,* aşezată pe o colină nu prea înaltă, la intrarea în vale, se adăpostea un mic cătun. Drapele albe de rugăciune fluturau la tot pasul, umplînd aerul cu foşnetul moale al pînzei.

Se opriră la gura văii, îmbrăcaţi în hainele lor zdrenţuite din timpul călătoriei, epuizaţi şi înfometaţi, privind scena care li se desfăşura în faţa ochilor ca nişte suflete blestemate care aruncă o privire, pe furiş, în paradis. Chindamani avea ochii măriţi de uimire: nu cunoscuse nicicînd pînă acum o lume care să nu fie înrobită zăpezii. Anotimpurile nu îi spuneau nimic. Atinse iarba cu degete neîncrezătoare, adulmecă aerul cald şi privi păsările care aduceau în cioc rămurele, să-şi clădească cuibul.

Christopher culese o floare şi i-o prinse în păr.

— O să o păstrez întotdeauna, Ka-ris To-feh.

— Nu, zise el scuturînd din cap. Dacă o pui în apă va mai rezista cîteva zile. Altfel moare.

Pentru o clipă păru buimăcită, apoi surîse:

— Poate de aceea este atît de frumoasă.

Christopher o privi aşa cum era, cu floarea prinsă în păr:

— Da. Şi se gîndi că este atît de frumoasă! Şi că va

muri.

A doua zi după sosire, Chindamani îşi petrecu aproape toată ziua închisă în odaie, împreună cu abatele Kyongla Rinpoche. Seara, cînd ieşi de acolo, avea chipul grav, iar în ciuda strădaniei sale, Christopher nu izbuti să îi readucă zîmbetul pe buze. Refuza să îi spună ce discutase cu abatele.

Dormiră în odăi separate, iar în noaptea aceea ea nu veni în camera lui. O aşteptă pînă în zori, dar, în cele din urmă, se obişnui cu gîndul că nu va veni şi adormi buştean pînă tîrziu, a doua zi dimineaţă.

Trecu o săptămînă, timp petrecut mîncînd, odihnindu-se şi adunîndu-şi forţele pentru călătoria care îi aştepta. În fiecare zi plecau de la mănăstire şi se plimbau prin valea înverzită sau şedeau pe malul rîului. Dorje-la părea la ani lumină distanţă, un loc plin de grozăvii care aici li se păreau inimaginabile. Erau nişte simpli îndrăgostiţi într-o lume a iubirii. Restul era doar un coşmar sau doar o iluzie. Dar cînd revenea, după discuţiile ei cu abatele, privirea îi era umbrită de o tristeţe pe care nu reuşea să o risipească nici strălucirea soarelui, nici cuvintele de iubire.

— Mă iubeşti cu adevărat, Ka-ris To-feh?

— Da, micuţă Drölma.

— Te rog, ţi-am cerut să nu-mi mai spui aşa, zise, cu chipul tulburat.

— Da ce nu? întrebă, încruntîndu-se. Trăieşte încă în tine?

Ea dădu din cap. O umbră alunecă peste suprafaţa apei:

— Da. Orice s-ar întîmpla, ea trăieşte în mine.

— Înţeleg. Foarte bine, îţi promit că nu o să-ţi mai spun Drölma, dacă şi tu îmi promiţi să îmi spui aşa cum îmi spun prietenii.

— Cum anume?

— Chris.

— Ka-ris. Rîse: De acord. De acum încolo o să-ţi spun

Ka-ris.

El îi zîmbi:

— Dar tu, tu mă iubeşti cu adevărat?

Fata se apleacă şi îl sărută. Un vultur pleşuv plana în înaltul cerului.

Discutară despre viaţa lui: despre India, despre Anglia, despre război. Toate acestea erau pentru ea noutăţi, dincolo de puterea ei de închipuire. Atunci cînd îi vorbea despre oraşe, ea nu se gîndea decît la mănăstiri gigantice, ca nişte furnicare de oameni. Cînd îi descria vapoarele care străbăteau oceanul între India şi patria lui mamă, nu se putea gîndi decît la o întindere nesfîrşită de zăpadă. Rîul pe malul căruia se plimbau era prima apă curgătoare pe care o vedea; oceanul era ceva de neconceput pentru ea. Cînd îi povestea despre tancuri şi avioane, ea nu putea decît să îşi scuture neîncrezătoare capul şi să închidă ochii.

La un moment dat un fluture cu aripi lucioase trecu în zbor peste capetele lor, era şi el sortit să moară pînă la căderea nopţii. Îl privi îndepărtîndu-se în zare şi gîndul îi zbură la opera lui Puccini, la eroina sa, Butterfly, condamnată să aştepte un an întoarcerea lui Pinkerton, la fidelitatea orientală şi la trădarea caracteristică occidentalilor.

— Iubita mea Butterfly, murmură, dezmierdîndu-i obrazul cu blîndeţe.

Ea surîse şi îl privi, cu gîndul la aripile multicolore care trecuseră peste frunţile lor cu cîteva clipe în urmă. El îşi întoarse privirea, cu gîndul la o scenă pictată în care o tînără îmbrăcată în chimonou aştepta cu sufletul sfîşiat apariţia unei dîre de fum la linia orizontului.

Într-o peşteră aflată mai sus de mănăstire locuia un pustnic, un *gomchen,* care fusese exilat acolo la vîrsta de douăzeci de ani, cu patruzeci de ani în urmă. Peştera lui nu avea nici ferestre, nici geamuri, însă în interior îşi avea izvorul un pîrîu care se infiltra printr-o nişă minusculă din perete, înainte de a se contopi cu apele

fluviului care curgea dedesubt. În fiecare dimineaţă sătenii îi lăsau merinde în nişă; în fiecare seară se duceau după bolul gol. În rest nu trecea nimic pe acolo, nici o rază de lumină, nici un sunet, nici un miros. Dacă treceau şase zile fără ca hrana să fie atinsă, trebuiau să dărîme zidul şi să scoată trupul bătrînului ca să îl înmormînteze.

Urcară dealul să vadă peştera.

— La ce meditează? întrebă Christopher.

— Dacă aş şti, aş fi şi eu zidită ca şi el.

— Nu ştii? Nu-ţi spune zeiţa Tara?

Ea scutură din cap, iritată:

— Ţi-am spus, nu-mi spune nimic. Eu sînt doar un instrument. Dar, oricum, e altceva. Eu nu pot alege să fiu un *trulku.* El a hotărît să se retragă în peşteră. Va scăpa de reîncarnare prin propriile sale eforturi. Zeiţa Tara va continua să renască prin mine, prin cele de după mine.

— Şi noi avem sfinţi. Dar ei nu se lăsă zidiţi aşa. Se roagă, dar nu neîncetat. Postesc, dar nu exagerat.

— Atunci nu pot fi sfinţi. Poate au norocul să renască drept *gomchen.*

— Eu cred că este îngrozitor să fii zidit astfel. Să nu ai lumină, nici companie, nici aer proaspăt, an după an, vreme de patruzeci de ani. E mai rău decît în temniţă. Un om poate înnebuni acolo.

— Lumea aceasta este o închisoare. El încearcă să scape. Lumina, aerul proaspăt şi conversaţia nu sînt altceva decît gratii şi ziduri. Sîntem condamnaţi să renaştem între ele. În peştera aceasta el este deja liber.

Îi luă mîna într-a lui şi o strînse cu putere:

— Crezi asta? Crezi asta atunci cînd facem dragoste, cînd stau întins lîngă tine? Crezi asta acum, cînd stai aici cu mine în lumina soarelui?

Ea îşi feri privirea, întorcîndu-se spre peşteră, spre pîrîul care izvora de acolo, spre versantul dealului:

— Nu mai ştiu ce să cred.

Din peşteră nu se auzea nimic, nici măcar murmurul

vocii bătrînului sihastru recitîndu-şi rugăciunile.

În faţa lor valea se întindea pînă în zare. Din coşurile caselor din sat se ridicau pale de fum. Pe cîmp păşteau iaci. La picioarele lor, cupolele aurite ale mănăstirii sclipeau în soare.

— Îmi amintesc de picturile de pe pereţii camerei lui Chöje, zise. Apoi tăcu.

— Da. Continuă.

— Erau picturi ciudate. Credeam că înfăţişează imagini din lumea de dincolo, din infern. Într-una din ele apărea un bărbat ţinut de un grup de călugări. Avea mîinile şi picioarele legate, iar ei îl ridicau.

Tăcu din nou. Dincolo de vale, culmi semeţe se ridicau spre cerul îngheţat. Se înfioră.

— Da, continuă.

— Era o gaură. Îl ridicau, doar pentru a-l coborî în gaură.

— Înţeleg.

— Iar în imaginea următoare el fusese deja coborît prin hrubă şi stătea într-o încăpere întunecoasă. Cred… continuă înfiorîndu-se, că era prins acolo într-o pînză de păianjen.

— Înţeleg. Erau şi altele? Mai erau picturi?

Ea încuviinţă din cap:

— Da. Încă una. În aceea bărbatul zăcea întins pe jos. Poate că nu era un bărbat, ci doar un băiat. Părea foarte mic. Şi era atacat de nişte demoni cu mai multe braţe. Îţi spun, credeam că acela era iadul.

— Da, era iadul.

Dar în sinea lui se gîndea – deşi nu era sigur – la fotografiile pe care le găsise pe biroul lui Cormac. „Simon, Dorje-la? 1916“, „Matthew, Dorje-la? 1918“, „Gordon, Dorje-la? 1919“.

— Cred că ei îşi duceau victimele în încăpere cu cîteva zile înainte de data cînd trebuiau să coboare în prima încăpere după veşmintele lui Chöje. În restul timpului trebuie să fi fost nişte gărzi care păzeau comoara; dar

cînd comoara era folosită, ei benchetuiau la celălalt capăt al galeriei.

Christopher se înfioră. Oare tatăl lui ştiuse ce se petrece? Ştiuse oare Carpenter în ce scop erau folosiţi băieţii pe care îi vindea el?

— Cînd a apărut ultima oară în public Oracolul?

— Cam… cu o săptămînă înainte de sosirea ta la Dorje-la, îi răspunse ea după o clipă de gîndire.

Christopher căzu pe gînduri. Se potrivea. Cadavrul proaspăt. Nici urmă de păianjeni în camera comorilor.

— Cred că ar fi mai bine să coborîm pe malul rîului.

În cea de-a patra zi abatele îl chemă la el. Chindamani îl conduse, apoi îi lăsă singuri. Abatele era bătrîn şi grav, dar Christopher intui că cel puţin o parte din ridurile care îi crestau pielea din jurul ochilor se datorau rîsului; bănuia că, în alte vremuri şi în alte împrejurări, bătrînul fusese, poate, mai puţin sever decît acum.

— Eşti fiul lui Dorje Lama? Aşa este? îl întrebă bătrînul după ce li se servi ceaiul.

— Sînt fiul unui bărbat căruia i se spunea Arthur Wylam. În lumea noastră el a murit. În lumea voastră a devenit abatele unei mănăstiri. Nu înţeleg. Nu pot da o explicaţie. Acum nici măcar nu mai caut o explicaţie.

— E foarte înţelept din partea ta. Nu există nici o explicaţie pe care ai putea să o înţelegi. Spui că ai crezut că tatăl tău murise. Poate că cel mai bine ar fi să crezi în continuare asta.

Abatele făcu o pauză privindu-l pe Christopher.

— Povesteşte-mi despre Zam-ya-ting, buriatul.

— Ce doriţi să aflaţi?

— Adevărul. Aşa cum îl înţelegi tu. Cine este, ce intenţii are cu Dorje Samdup şi cu fiul tău?

Christopher îi povesti ceea ce putea fi dezvăluit. De fiecare dată cînd era pe punctul de a-şi lăsa sentimentele personale faţă de Zamiatin să se amestece cu faptele, o privire scurtă a lui Khyongla Rinpoche îl oprea. Nu era o reacţie conştientă, dar după aceea

realiză că acest lucru se întîmplase pe toată durata conversaţiei.

Cînd isprăvi, abatele dădu din cap şi turnă ceai în ceaşca lui Christopher. Christopher îşi dădu seama pentru prima oară că ceşcuţele din care beau erau *t'o t'ai,* identice cu cele din care băuse la Dorje-la.

— Dar femeia, Jebtsumma Chindamani… O iubeşti?

— V-a spus că o iubesc?

— Da. Aşa mi-a spus. Şi că te iubeşte şi ea. Este adevărat?

Christopher se simţea de parcă ar fi păşit pe o pojghiţă subţire de gheaţă, gata să se crape în orice clipă sub picioare. Era convins că nesocotise o lege fundamentală a acestei societăţi rînduite de ritualuri. Cum îi pedepseau pe muritorii care le seduceau zeiţele?

— Te-ai culcat cu ea?

Christopher nu se putu împiedica să nu dea din cap afirmativ. Spera ca, indiferent ce execuţie i se rezerva, să ducă la o moarte rapidă.

— Nu trebuie să te fereşti de mine. Mi-a spus ea însăşi. Mă bucur.

— Vă bucuraţi? repetă Christopher, convins că nu auzise bine.

— Desigur. Credeai că o să mă supăr? Noi punem preţ pe castitate – în definitiv, aceasta este o mănăstire. Toţi călugării şi călugăriţele budiste sînt celibatari. Dar Jebtsumma Chindamani nu este călugăriţă. Nu este legată de Sangha printr-un jurămînt de credinţă. Este doar o convenţie potrivit căreia reîncarnarea zeiţei Tara de la Dorje-la va rămîne nemăritată.

— Dar eu nu sînt…

— De spiţă divină? Nici ea nu este. Dar bănuiesc că ea ţi-a explicat deja asta, dar nu ai înţeles-o. Nu pot să afirm că sînt de acord cu faptul că a ales drept iubit un *pee-ling.* Poate că nu e un lucru înţelept. Dar zeiţa Tara trăieşte în ea. Iar tu eşti fiul lui Dorje-Lama. Nu o pot critica. Dacă te-a ales pe tine, înseamnă că eşti alesul

zeiţei Tara.

Christopher începu să se întrebe dacă, la urma urmei, el avusese vreo alegere în toate astea. Nu se simţise niciodată folosit aşa, ca o marionetă. Şi ştia exact ale cui erau mîinile care trăgeau sforile.

— Acum întoarce-te la ea şi spune-i că doresc să stau din nou de vorbă cu ea. Nu îi cere să îţi povestească despre ce discută cu mine, pentru că sînt lucruri pe care este mai bine să nu le ştii. Dar nu te supăra. Ai o datorie importantă. Ai fost ales ca să o îndeplineşti, ai grijă să o duci la bun sfîrşit.

43

În ultima noapte petrecută la Gharoling veni în camera lui îmbrăcată într-un chimonou chinezesc din mătase albă, purtînd în picioare pantofi indieni din brocart brodat. Aduse cu ea ceai şi turte mici din făină de orz şi tămîie roşie, care miroase a miere, şi mosc şi trandafiri sălbatici. În timp ce sorbeau ceaiul din ceşti minuscule, rotocoale de fum se ridicau deasupra capetelor lor, umplîndu-le nările cu o aromă grea, pătrunzătoare. Parfumul îi aducea aminte de copilărie, de sărbătorile sfinte petrecute în biserică, de serile de primăvară emanînd parfumul dulce al sfinţeniei, de mîinile albe ale preotului transformînd pîinea în carne şi vinul în sînge.

Dar nu exista nici un preot, nici un altar, nici un Dumnezeu gata să renunţe la viaţă care să se interpună între el şi simţurile lui. Părul, ochii, buzele ei, simplul miracol că se afla acolo îl umplea de fericire. Ajunsese să aibă nevoie de ea şi se întrebase cum putuse să trăiască înainte de a o fi cunoscut.

— Acolo de unde vii tu bărbaţii iubesc femeile, Ka-ris?

— Desigur! Iar femeile iubesc bărbaţii, îi răspunse surîzînd.
— Şi se căsătoresc?
— Da.
— Cu persoana pe care o iubesc?
— Nu, nu întotdeauna, spuse scuturînd din cap. Poate chiar foarte rar. Se căsătoresc pentru bani sau pentru pămînt sau ca să le facă plăcere părinţilor.
— Dar o femeie poate avea mai mulţi bărbaţi?
— Nu, unul este suficient, răspunse, rîzînd.
— În Tibet o femeie se poate căsători în acelaşi timp cu mai mulţi fraţi. Cînd fratele mai în vîrstă este plecat, ea trebuie să se culce cu următorul. Nu e niciodată singură.
— Şi dacă nu îi plac bărbaţii ei?
— S-ar putea să-i placă unul, zise ridicînd din umeri. Dar dacă unei englezoaice nu îi place de singurul ei soţ? Îşi poate alege altul?
— Uneori. Dacă este bogată.
— Dar dacă este săracă?
— Atunci trebuie să rămînă cu el.
— Chiar dacă el o bate?
— Chiar dacă o bate, încuviinţă din cap.
— Cred că poporul tău este foarte nefericit, zise după un moment de tăcere.
— Da, uneori cred că este.
Chindamani suspină:
— Nu înţeleg de ce un lucru atît de simplu poate provoca atlta nefericire. Eu te fac fericit? Eşti fericit cînd stai întins lîngă mine?
Dădu din cap. Era atît de frumoasă!
— Cum aş putea să nu fiu fericit? Nu îmi doresc nimic altceva.
— Dar dacă nu ţi-aş mai face plăcere?
— Nu vei înceta niciodată să îmi placi.
— Niciodată este un timp îndelungat.
— Chiar şi aşa.

Şedea privindu-l, muşcîndu-şi cu dinţii mici şi albi buza inferioară, inspirînd aerul parfumat.

— Îţi place trupul meu? Nu am mai dormit cu nici un bărbat înaintea ta. Totul mi se pare minunat la tine. Dar tu ai cunoscut şi alte femei. Îşi place trupul meu în pat?

— Da, foarte mult.

Se ridică şi descheie nasturii rochiei albe şi o lăsă să-i cadă la picioare. Era goală. Doar fuioare de fum de tămîie îi înfăşurau corpul. Era pentru întîia oară cînd o vedea goală; de fiecare dată cînd făcuseră dragoste în timpul călătoriei se întîmplase în întunericul cortului.

— Asta îţi face plăcere?

— Da... Da, răspunse.

După aceea păru tristă şi puţin retrasă. Devenise din nou serioasă aşa cum o văzuse înainte, după discuţiile purtate cu abatele.

Se ridică şi se duse la uşa care dădea pe terasa mică. O deschise şi ieşi. Îşi pusese rochia albă; noaptea era friguroasă. Se duse după ea şi îi luă mîna într-a lui.

Ea continuă să privească în noapte. Stelele păreau atît de îndepărtate, întunericul atît de apropiat, atît de copleşitor!

— Să nu crezi că pot fi a ta pentru totdeauna. Nu trebuie să crezi asta.

Nu-i răspunse. Dedesubt se vedeau luminile din vale, lumini mici, care sclipeau ca şi cum cerul s-ar fi prăvălit acolo.

— Atunci ce trebuie să cred? întrebă, într-un tîrziu.

— Că sînt pe moarte, că am murit, că am renăscut şi nimic nu se poate apropia de mine, nici tu, nici zeiţa Tara, nici chiar întunericul.

— Te rog, nu îmi vorbi atît de enigmatic. Ştii că nu înţeleg. Mă sperii cînd vorbeşti aşa. Se opri şi se înfioră. Tu susţii că renaştem cu toţii. Foarte bine, dacă tu intenţionezi să mori şi să revii, eu de ce n-aş putea face la fel? Ce mă opreşte?

Obrajii i se înroşiră de furie:

— Ce ştii tu despre asta? se răsti. Crezi că e simplu? În locuri ca astea oamenii se pregătesc toată viaţa pentru moarte. O studiază aşa cum se studiază un text care trebuie memorat. Îi cunosc chipul ca şi cum ar fi chipul unei persoane iubite; sunetul vocii, mirosul respiraţiei, atingerea degetelor. Şi, cu toate acestea, în ultima clipă gîndurile li se tulbură şi dau greş. Crezi că tu poţi face din moarte ceva atît de simplu?

El îi luă faţa în mîini. Lacrimile de pe obrajii ei erau reci.

— Da. Te iubesc. E de ajuns. Oriunde vei merge, te voi urma. Îţi jur!

Ea îşi plecă uşor capul şi îl strînse în braţe. În întunericul nopţii o bufniţă alunecă peste cîmpul îngheţat, în căutare de şoareci.

Porniră la drum a doua zi, călare pe nişte ponei primiţi de la abatele de la Gharoling. Se oferise să trimită cu ei un călugăr, drept călăuză, dar, din motive destul de neclare pentru Christopher, Chindamani îl refuză. El, personal, era cît se poate de fericit să fie singur, împreună cu ea. Tristeţea care o cuprinsese noaptea trecută dispăruse şi, în timp ce încărcau proviziile pentru drum pe cai, îi zîmbea des.

Abatele îi conduse pînă la poarta mănăstirii, iar Christopher simţi în comportamenul lui un calm şi o stăpînire de sine pe care nu le mai întîlnise la un *lama.* Era ca şi cum fiecare gest, fiecare cuvînt rostit erau menite să transmită cel mai simplu mesaj: că toate sînt trecătoare şi că pînă şi cea mai copleşitoare grijă avea să-şi piardă curînd importanţa.

— Călătoriţi pe distanţe scurte, îi povăţui. Odihniţi-vă cînd sînteţi obosiţi. Nu mînaţi prea tare animalele. Menajaţi-vă şi călătoria va fi mai uşoară.

Îi mulţumiră şi porniră la drum. După ce ieşiră pe poartă şi începură să coboare dealul, se întîlniră cu o mică procesiune de călugări care transportau ceea ce părea a fi o siluetă omenească înfăşurată într-un linţoliu

alb.

— Ce se întîmplă? întrebă Christopher. Este o înmormîntare?

Chindamani dădu din cap cu gravitate:

— Este pustnicul. L-au descoperit, noaptea trecută, mort. Nu luase de şase zile mîncarea pe care i-o lăsaseră. A murit a doua zi după sosirea noastră.

Călugării trecură recitind un bocet lent, îndreptîndu-se spre un loc izolat de pe colină, unde rămăşiţele împuţinate ale *gom-chen*-ului aveau să fie tăiate în bucăţi, ca hrană pentru vulturi. Un nor trecu pe cer, aruncînd o umbră peste valea Gharoling.

44

Străbateau Tibetul ca pe un covor de iarbă, pămînt golaş şi stînci care, pe alocuri, se acopereau cu modele de gheaţă spartă şi cu pîraie sclipitoare de munte. Uneori mergeau călare, alteori pe jos, trăgînd poneii de căpăstru. Botezaseră animalele Pip şi Squeak, după numele căţeluşului şi al pinguinului ale căror peripeţii le citea William zilnic în *Daily Mirror.* Pentru Chindamani, care nu văzuse niciodată benzi desenate sau ziare şi cu atît mai puţin un pinguin, numele nu reprezentau decît nişte excentricităţi *pee-ling.* Caii nu se sinchiseau de nume, fie ele englezeşti sau tibetane, şi îşi vedeau de treabă, străbătîndu-şi calea. În fond, aceasta era viaţa lor: să meargă, să mănînce şi să doarmă.

Nici pentru cei doi oameni viaţa nu era foarte diferită; doar că ei puteau decide cînd să călătorească, cînd să se oprească, cînd să mănînce şi cînd să doarmă. Ocoleau marile oraşe, preferind să nu atragă atenţia oficialităţilor asupra prezenţei lui Christopher. Abatele de la Gharoling îi dăduse lui Chindamani o scrisoare cu sigiliul lui pe care

o foloseau uneori ca să obţină un adăpost. Se retrăgeau în case *tasam* – caravanseraiuri, unde găseau fin pentru animale şi adăpost pentru ei – sau în mănăstiri mici unde scrisoarea lui Chindamani le asigura mai mult decît un pat pentru o noapte.

Oriunde mergeau, Chindamani era primită cu respect, chiar cu reverenţă. Christopher era un apanaj al sanctităţii ei ca încarnare a Tarei, iar lipsa ei de experienţă în lumea de dincolo de zidurile mănăstirii Dorje-la nu îi permitea să se comporte ca o muritoare de rînd. Cu Christopher putea fi ea însăşi sau cel puţin acea parte din ea pe care o ascundea faţă de ceilalţi, dar faţă de restul lumii îşi arăta doar chipul de avatar.

Mergeau tot spre nord şi puţin spre est, îndreptîndu-se spre Marele Zid şi spre graniţa cu Mongolia Centrală. Trecură prin partea de vest a Shigatseului, pe firul Rîului Tsangpo. În dreapta lor, la poalele Muntelui Dromari se întindeau zidurile roşii şi acoperişurile aurite ale Mănăstirii Tashilhunpo, sediul lui Panchen Lama. La îndemnul lui Chindamani, trecură repede pe lîngă ea, nerăbdători să o lase în urmă.

Şase zile mai tîrziu trecură prin Yanbanchen, unde drumul cotea către est, spre Lhasa şi Vîrful Potala. Chiar la marginea oraşului un gardian îi opri şi începu să-l chestioneze pe Christopher. Dar Chindamani interveni cu tărie. Nu îşi mai întrerupseră călătoria pînă ce Pip şi Squeak fură gata să cadă din picioare şi Yanbanchen rămase mult în urmă.

Dincolo de Shigatse drumul era mai anevoios: coaste abrupte, văi întunecoase şi pîrîuri repezi de munte le blocau la tot pasul calea. Întîlniră multe sate şi mănăstiri, dar munţii prin care treceau erau golaşi şi ameninţători, străpunşi de văi înguste, cu pereţi înalţi care se înălţau deasupra capetelor lor, împiedicînd lumina să pătrundă.

În fiecare zi lumea renăştea pentru Chindamani. Cele mai simple lucruri îi atrăgeau atenţia ca nişte miracole.

Iar în felul lor chiar erau miracole, cel puţin pentru ea. Venea dintr-o lume a zăpezilor eterne şi a gheţii, într-un ţinut al schimbărilor, unde razele soarelui şi umbrele închipuiau desene complicate pe iarbă, pe stînci şi pe lacurile sclipitoare şi unde, printre dealuri, se iveau privelişti clare ale unor întinderi nesfîrşite. Nu văzuse niciodată atît de limpede sau atît de departe.

Privea bărbaţii şi femeile ca pentru întîia oară. Atîtea chipuri, atîtea stiluri de îmbrăcăminte, atîtea ocupaţii: nu şi-ar fi imaginat niciodată că poate exista atîta diversitate.

— Toată lumea este aşa, Ka-ris?

— Fiecare parte a ei este diferită, îi răspunse clătinînd din cap. Aceasta este doar o părticică.

— Dar de unde vii tu… nu este la fel? întrebă cu ochii măriţi.

Dădu din cap. Cum i-ar fi putut explica? Se gîndea la metroul londonez, la automobile şi trenuri, la coşurile înalte ale fabricilor. La mulţimea de pe străzi, mişunînd ca albinele într-un stup, în căutarea a mii de feluri diferite de miere, fiecare în sine lipsită de gust sau savoare. La bisericile pe care fluturau drapelele militare şi la nenumăratele monumente ale soldaţilor căzuţi. La rîurile poluate, la colinele purtînd cicatrice adînci şi la palele negre de fum gîtuind cerul. Şi totuşi sub toate acestea zăcea un rău pe care nu credea că ea l-ar fi înţeles. Dar gîndindu-se mai mult bănuia că l-ar fi înţeles chiar foarte bine.

— Există o regiune numită Scoţia. Odată am fost acolo în vacanţă cu mătuşa mea, Tabitha. Într-un loc pe nume Kyle of Lochalsh. Seamănă foarte mult cu acesta.

Ea surîse:

— Poate vom merge odată acolo împreună, zise ea, zîmbind.

— Poate că da, răspunse Christopher.

De cîteva ori călătoriră o zi întreagă fără să îşi vorbească, în tăcere, învăluiţi în gîndurile lor. Vînturile

de primăvară măturau aproape fără încetare cîmpiile pustii, obligîndu-i să se aplece pe grumazul cailor, orbiţi şi îngheţaţi pînă la oase. Trecură pe lîngă lacuri şi rîuri îngheţate în care se mai zăreau bancuri de gheaţă, groase şi sfîşiate de vînturi.

Trecură prin zone cu ceaţă deasă, albă, rece şi compactă, strecurîndu-se ca nişte stafii. Părul negru al lui Chindamani strălucea din cauza picăturilor pe jumătate îngheţate. Christopher o privea călărind în faţa lui, o siluetă estompată, cînd vizibilă, cînd invizibilă. Contururile lumii păreau şterse. Nimic nu era clar definit: nici vorbele, nici gîndurile, nici amintirile. Mergeau sau călăreau într-o linişte voită. Departe de lume, nişte călători fără o destinaţie precisă, trecători printr-un spaţiu atemporal, lipsit de formă.

Întîlneau la tot pasul simboluri ale credinţei, amintind de prezenţa zeilor: drapeluri de rugăciune şi *chörtens*-uri*,* *maniwall*- uri lungi şi doi pelerini care înfruntau drumul îngheţat, prosternîndu-se din cînd în cînd pînă la pămînt.

— Unde se duc?

— La Jonkhang. Marele templu de la Lhasa. Se duc să-şi prezinte omagiile lui Jovo Rinpoche.

Christopher părea nedumerit.

— Este o statuie mare a Stăpînului Buddha copil, îi explică. Este cea mai sfîntă reprezentare din întregul Tibet. Vin oameni din toate colţurile lumii să o vadă. Unii străbat sute de mile, măsurînd distanţa cu trupurile lor – ca aceştia doi. Durează luni, chiar ani. Uneori mor înainte de a ajunge în oraşul sfînt. E un mod frumos de a muri.

— De ce fac asta?

— Ca să şteargă *karma* rea pe care au dobîndit-o în vieţile anterioare. Ca să dobîndească o *karma* bună pentru viaţa următoare. Ca să se poată reîncarna într-o stare mai apropiată de statutul lui Buddha. E tot ceea ce poate face oricare dintre noi.

El se uită la ea:

— Călătoria noastră valorează ceva? întrebă el.

— Da. Scopul nostru este Maidari Buddha. Ţelul nostru este de a-l găsi şi de a-l aduce în mijlocul poporului său. Sîntem uneltele lui; vei vedea.

— Crezi că îl vom găsi?

Îl privi lung înainte de a-i răspunde:

— Tu ce crezi? zise într-un tîrziu.

Christopher nu spuse nimic. Dar, în timp ce îşi continuau drumul, se întreba ce fel de *karma* va dobîndi dacă îl salva pe băiat din mîinile lui Zamiatin doar ca să-l aşeze pe tronul Mongoliei ca marionetă britanică.

*

Auziră primele veşti despre Zamiatin într-un sătuc din apropiere de Nagchu Dzong, la vreo sută şaizeci de mile distanţă de Lhasa. *Nemo* de la hanul la care trăseseră îşi amintea de un bărbat însoţit de doi băieţi care trecuse pe acolo cu vreo zece zile în urmă. Călătoreau călare, în mare grabă. Zamiatin fusese nevoit să îşi asume riscul de a se opri la han pentru a obţine proviziile atît de necesare şi cai odihniţi.

— Au venit aici cu trei mîrţoage cum n-am mai văzut, spuse femeia. Erau mai mult moarte decît vii. Au scos sufletul din ele, atît de tare le-au mînat. Era vina mongolului, sînt sigură de asta. Era disperat să pornească mai departe. Era agitat, nervos, dar mi-am dat seama că nu era omul cu care să te pui. Copiii erau epuizaţi, sărăcuţii de ei. I-am spus că ar trebui să-i lase să se odihnească, dar el m-a înjurat şi mi-a răspuns că nici nu se gîndeşte. Trebuiau să pornească imediat la drum; nu avea timp nici să bea un ceai. Amintirea unei asemenea impoliteţi o făcu să se încrunte. Le-am vîndut cai odihniţi, dar n-aş da prea mult pentru cei pe care i-au lăsat aici. Cu timpul or să se îngraşe, desigur, dar dintre ei, unul nu o să mai poată fi călărit niciodată: de-abia îşi mai trage sufletul şi e tocmai bun de dus la abator. Am cerut cinci sute de *trangkas* pentru cei doi cai pe care i-

am vîndut, iar el mi i-a plătit fără să sufle. Asta în bani chinezeşti însemna patruzeci de *liang*. I-am zis soţului meu că omul ăsta învîrte ceva necurat. Eram aproape hotărîtă să trimit pe cineva după ei, să mă conving că băieţii sînt în siguranţă. Dar bărbatul meu a zis că e mai bine să nu ne amestecăm şi poate că avea dreptate.

— A încercat vreunul din băieţi să îţi atragă atenţia cumva?

— Acum, că spuneţi asta, cred că unul dintre ei a încercat. Cred că ar fi vrut să îmi vorbească. Dar bărbatul nu i-a permis şi l-a scos din cameră fulgerător.

— Nu ai încercat să faci ceva? Să protestezi?

Nemo o privi pe Chindamani cu ochi tăioşi:

— Dacă l-ai fi văzut, ai fi înţeles. Nu aş fi vrut să îl enervez. Poate că ar fi trebuit, acum nu mai ştiu. Dar dacă ai fi fost în locul meu, dacă l-ai fi văzut… Dar poate că îl cunoşti, domniţă.

Chindamani nu-i zise nimic.

— Caii pe care i-ai vîndut erau sănătoşi? Destul de puternici ca să îi ducă departe?

Bătrîna *nemo* păru jignită:

— Bineînţeles că erau. Crezi că aş vinde altceva decît animale sănătoase? Să fiu în stare să înşel, să vînd o mîrţoagă drept un cal bun de drum?

Christopher îşi imagina că ar fi făcut-o şi încă pentru un preţ piperat.

— Nu am vrut să te jignesc, se scuză. Dar ai văzut ce au păţit caii cu care au venit. Poate că nu erai dispusă să dai animalele cele mai bune pe mîinile lui.

Un pic mai îmbunată, dar nu de tot, femeia pufni pe nas:

— Poate că mi-a dat prin cap. Dar s-a uitat la toţi caii şi a ales trei pentru ei. Erau cei mai buni cai din grajd şi făceau bani frumoşi. O să îi aducă în halul în care i-a adus şi pe ceilalţi. Dar îi vor duce o bună bucată de drum. De-acum trebuie să fie la vreo douăzeci de *shasa* distanţă sau mai mult.

O *shasa* înseamnă o zi întreagă de mers susţinut, între zece şi douăzeci de mile. La viteza de deplasare a lui Zamiatin erau, cu siguranţă, cu treizeci de *shasa* bune în avans faţă de ei.

— Nu-i mai putem ajunge, Ka-ris, zise Chindamani cu glas frînt.

— O să ajungă la Urga înaintea noastră, atîta tot, zise Christopher, însă se simţea descurajat de avantajul confortabil al rivalului său. O să-l prindem din urmă acolo. Graba strică treaba. Mai au mult de mers. Nu or să găsească, ori de cîte ori au nevoie, cai odihniţi. Şi trebuie să traverseze Deşertul Gobi sau să îl ocolească.

— Şi noi la fel.

*

La început descurajaţi, îşi continuará drumul. Călăreau mai repede, se odihneau mai rar, se trezeau mai devreme ca să pornească la drum înainte de răsăritul soarelui. Cel puţin, se gîndea Christopher, pînă aici erau pe drumul cel bun. Zamiatin şi băieţii trecuseră pe acolo; oricît de mult s-ar fi abătut din drum, în cele din urmă trebuiau să se întoarcă la el; aveau cu toţii o singură destinaţie.

Călătoreau prin ţinuturile întinse de stepă de la est de Chang Tang, marele podiş central al Tibetului. La nord de cursul superior al Fluviului Albastru intrară în Amdo. Mereu spre nord-est, mereu către Mongolia.

Treceau zilnic pe lîngă tabere mici de nomazi, corturi negre scunde, vizibil deosebite de iurtele rotunde ale mongolilor din nord. Ciobanii păstoreau turme mici de iaci în văi; îi priveau pe Christopher şi pe Chindamani trecînd călare pe lîngă ei, apoi îşi continuau veghea nesfîrşită.

Zece zile după plecarea de la Nagchu Dzong, ajunseră pe malul sudic al Koko Nor, marele lac care stă de veghe la graniţa de nord-est a Tibetului. Mai aveau de străbătut doar cîteva mile pînă la provincia chineză Kansu.

Christopher era agitat. Chinezii erau în tensiune, simţind ameninţarea care plutea asupra Mongoliei şi gîndindu-se că Tibetul ar fi putut fi o recompensă, în cazul în care primul teritoriu avea să le scape. Dacă ar fi fost prins de gărzile chineze şi identificat drept un cetăţean englez care intenţionează să pătrundă în Kansu, se îndoia serios că aceştia ar fi acordat vreo atenţie etichetei diplomatice. Cu siguranţă că, în cel mai scurt timp, capul lui avea să împodobească un ţăruş ascuţit pe parapeţii de la Sining-fu.

Acestea erau vremurile de glorie ale marilor războinici. China era sfîşiată de războiul civil şi nici o autoritate centrală nu era capabilă să readucă ţara la starea de echilibru. Manchu dispăruseră, republica abia dacă era mai mult decît o denumire, iar în provincii domnea haosul şi vărsarea de sînge. Armate întregi de ţărani se aruncau în luptă şi erau spulberate. În locul lor se ridicau alte armate. Era unul dintre momentele de apogeu ale Morţii.

Stepa cobora lin spre apele întunecate ale lacului. Valuri mici măturau oglinda apei, ducîndu-l pe Christopher cu gîndul la patrie şi la mare. Spre nord munţii din lanţul Tsun-ula se întindeau spre est şi spre vest, dincolo de orizont. Mai multe culmi erau acoperite de zăpadă.

În mijlocul lacului se afla o insulă stîncoasă pe care era ridicat un templu, acum izolat de restul lumii, în urma topirii gheţii din timpul iernii. Chindamani rămase mult timp nemişcată în şa, cu ochii aţintiţi asupra mănăstirii mici, urmărind valurile întunecate care se loveau de stînca pe care fusese ridicată, ascultînd plescăitul lor cînd se loveau de mal. Deodată dinspre munţi cobori o briză tăioasă ce netezi valurile. Norii începeau să se aglomereze pe cer.

— Hai să mergem mai departe, zise Christopher.

Dar ea continua să stea nemişcată, privind insula din depărtare. Vîntul îi răvăşea părul, înălţîndu-l mai întîi ca

pe un drapel de rugăciune şi coborîndu-l în clipa următoare. Nu părea să observe. Apoi, pe neaşteptate, se înfioră şi întoarse privirea către el:

— Am mai fost aici, zise privind încă o dată templul. Şi mă voi reîntoarce.

45

În după-amiaza aceea dădură peste o altă urmă de-a lui Zamiatin. După ce lăsară lacul în urmă, se îndreptară spre est, către Sining-fu. În ciuda tuturor primejdiilor, Christopher hotărîse să se îndrepte spre oraş ca să îşi completeze proviziile şi să angajeze o călăuză care să îi ajute să traverseze Deşertul Gobi – dacă ar fi procedat altfel ar fi fost sinucidere curată. Cu puţin înainte de trecătoarea Hadda-ulan dădură peste o tabără mică, compusă din corturi negre din păr de iac.

Tabăra era neliniştitor de tăcută. Nu se repezi nici un cîine rînjind, gata să îşi înfigă colţii în picioarele lor, aşa cum se întîmplă de obicei în preajma taberelor de nomazi. Nu se vedea nici o dîră de fum. Nu se auzea nici un scîncet de copil. Nu mişca nimic. Christopher scoase revolverul de la brîu şi îl armă. Aici răufăcătorii erau o prezenţă obişnuită. Ca şi bandiţii şi moartea violentă.

Zări primul cadavru sau ceea ce rămăsese din el chiar la intrarea celui mai apropiat dintre cele patru corturi. Vulturii îl curăţaseră de carne, lăsînd oasele albe, acoperite doar de cîte o fişie zdrenţuită de pînză. Lîngă oseminte zăcea o puşcă neagră, din cele cu patul lung, folosite de mongolii şi de tanguţii din zonă.

Un al doilea schelet, alb şi dezgolit, era la distanţă de numai cîţiva yarzi, apoi un al treilea, aparţinînd unui copil de cinci sau şase ani. Vîntul răsfira şuviţele de păr de pe craniile lor, ridicîndu-le în aer şi lăsîndu-le să cadă

la loc brusc. Un norişor de praf se ridică şi trecu stingher printre corturile tăcute, apoi dispăru.

Brusc, se auzi un fîlfîit de aripi, sonor şi înspăimîntător în liniştea din jur. Christopher se răsuci pe călcîie şi zări un vultur ridicîndu-se greoi de pe pămînt şi avîntîndu-se în aer. În locul din care se ridicase, întrerupîndu-şi ospăţul, se zărea o grămăjoară indistinctă de haine. Banchetul nu se sfîrşise. Ca la orice masă, existau încă oaspeţi întîrziaţi.

Găsiră o jumătate de duzină de schelete afară şi aproape douăzeci de cadavre în interiorul corturilor. Cele acoperite nu fuseseră încă dezgolite de carne, iar aerul rece al Tibetului împiedicase deocamdată descompunerea trupurilor. În mare parte erau trupurile unor femei şi copii, dar printre ele zăceau şi cîteva cadavre de bărbaţi. Era uşor de văzut cum îşi găsiseră sfîrşitul: un singur glonţ, tras de obicei în frunte sau în tîmplă. De ce ar fi făcut nişte bandiţi asta? se întreba Christopher. Războiul civil din China se extinsese şi în Amdo?

Fetiţa se ascundea în spatele unui cufăr mare, în cel de-al patrulea cort. Au descoperit-o din întîmplare, cînd Christopher intră ca să ia o pînză cu care să acopere un cadavru. Avea în jur de zece-unsprezece ani, tremura de frig, era murdară, înfometată şi îngrozită.

Cum prezenţa lui părea doar să accentueze teroarea pe care o resimţea fetiţa, Christopher o lăsă în grija lui Chindamani şi ieşi. Chiar şi în aerul curat de afară miasma morţii învăluia totul. Se întreba dacă duhoarea avea să-i dispară vreodată din nări.

Descoperi rămăşiţele unor ponei imediat în spatele corturilor. Se vedea că fuseseră legaţi unul de celălalt şi că mai mulţi dintre ei muriseră de foame doar cu o zi sau două în urmă. Unul mai trăia încă: îi scurtă agonia cu o singură împuşcătură. După ce termină, merse un timp, îndepărtîndu-se de corturi.

La intrarea în vale văzu o movilă clădită din lespezi

plate de piatră. Era un *obo,* construit în cinstea zeilor autohtoni. Din loc în loc fluturau fîşii de pînză, oboluri din partea drumeţilor. Lespezile erau inscripţionate cu caractere tibetane şi sprijinite unele de altele în toate unghiurile posibile, alte patru fiind aşezate deasupra, închipuind un fel de acoperiş. Christopher desluşi formula mantrică *Om mani padmehum* gravată de mai multe ori în piatra de culoare verde-închis. Simţea o dorinţă nestăvilită să demoleze întreaga construcţie, să sfărîme *obo* şi să împrăştie lespezile. Care era rostul zeilor dacă nu stăteau de veghe?

Cînd reveni în tabără, observă că Chindamani reuşise să o liniştească pe fetiţă. Era încă zguduită, dar teroarea începea să lase loc durerii, ce se revărsa într-un torent nezăgăzuit, care umplea cortul micuţ. De data aceasta nu avu nici o reacţie la vederea lui Christopher, aşa că el se aşeză lîngă Chindamani în timp ce ea mîngîia şi alina copilul.

Puţin mai tîrziu fetiţa căzu într-un somn adînc, pentru prima oară după multe zile. Hotărîră că era mai bine pentru ea să nu se mai trezească în tabără sau în împrejurimile ei. Christopher o luă în braţe cu grijă şi o culcă peste bagajele de pe spatele lui Pip. Copil de nomad, micuţa era obişnuită dintotdeauna să doarmă în legănatul cailor.

Înainte de a pleca, scoaseră restul de cadavre afară din corturi şi le lăsară la discreţia vulturilor. Chindamani spuse cîteva rugăciuni cu voce scăzută, apoi porniră la drum înainte ca fetiţa să se deştepte şi să fie cuprinsă din nou de durere la vederea înmormîntării sub cerul liber.

Petrecură noaptea aceea în valea largă de dincolo de trecătoare. La un moment dat copila se deşteptă pentru scurt timp. Mîncă puţin, apoi adormi din nou. Făcură cu rîndul de pază în micuţa lor tabără. Era o noapte friguroasă, iar stelele îi vegheară pînă în zori.

Dimineaţa, la micul dejun, fetiţa le povesti ce se

petrecuse. Se numea Chodron şi bănuia că are în jur de zece ani. Victimele din tabără erau membrii familiei ei – tatăl, mama, fraţii, surorile, un bunic şi o bunică, doi unchi, două mătuşi şi şase veri.

Cu mai multe zile în urmă – Christopher bănuia că era vorba de o săptămînă – în tabăra lor a venit un mongol călare. Era însoţit de doi băieţi, un tangut sau tibetan şi unul despre care spunea că semăna cu Christopher. Băieţii erau îmbrăcaţi cu veşminte frumoase, năclăite de noroi şi praf, dar păreau foarte trişti. Ea ieşise din cort, împreună cu mama ei, să îi vadă pe străini.

Bărbatul ceruse cai odihniţi, oferindu-se să le dea caii cu care veniseră el şi băieţii în schimbul altora mai buni, împreună cu o sumă de bani lichizi. Unchiul ei refuzase oferta; o dată cu venirea primăverii, bărbaţii aveau nevoie de toţi caii pe care îi aveau şi nu îşi puteau permite să rămînă pe cap cu două animale epuizate. Oricum, bărbatul se purtase dur şi poruncitor, iar ea simţise că refuzul unchiului se datora mai ales antipatiei pe care i-o stîrnise necunoscutul.

Îşi amintea că avusese loc un schimb de cuvinte dure şi că apoi cineva trăsese primul foc de armă. Nu era sigură dacă unchiul sau mongolul trăsese primul. Dar arma rapidă a străinului terminase repede cu bărbaţii înarmaţi doar cu flinte care trebuiau reîncărcate după fiecare glonţ tras.

Nu putea să explice şi nici nu îşi amintea limpede masacrul care a urmat; nici Chindamani, nici Christopher nu doreau să o facă să retrăiască acele momente de nebunie. Mama ei reuşise cumva să o ascundă în cufărul în spatele căruia o descoperiseră ei şi reuşise să scape fără să fie observată de mongol. În cufăr nu mai rămăsese loc pentru mama ei sau pentru altcineva. Doar pentru ea.

Christopher i-l descrise pe Zamiatin, deşi ştia care va fi răspunsul. Fetiţa se cutremură şi le spuse că era unul şi acelaşi bărbat. O întrebă despre băieţi, iar ea răspunse

că erau palizi şi trişti, dar nevătămaţi.

În ziua următoare continuară să meargă spre est, către Sining-fu. La Tsagan-tokko, un sat cu case din lut, întrebară de Zamiatin. Nu fuseseră văzuţi nici el, nici băieţii.

Abia pierduseră din ochi satul, cînd auziră în spatele lor tropăit de cai. Un călăreţ mongol se opri lîngă ei. Era un bărbat solid, îmbrăcat în blănuri, cu o puşcă aruncată peste umăr.

— Am auzit că sînteţi în căutarea unui buriat care călătoreşte împreună cu doi băieţi.

Christopher dădu din cap.

— L-am văzut acum cinci zile. Călăream în Tsun-ula, munţii de la nord de Koko-nor. Am schimbat cîteva cuvinte. L-am întrebat unde se îndreaptă. „Trebuie să ajungem la Kanchow în zece zile“, mi-a răspuns. Cînd l-am întrebat de ce, mi-a spus că trebuie să se întîlnească cu cineva acolo. Asta a fost tot. Băiatul tibetan a încercat să îmi spună ceva, dar bărbatul i-a poruncit să tacă.

— Este posibil să ajungă la Kanchow atît de repede? întrebă Christopher. Nu trebuie să traverseze munţii Nan-shan?

Mongolul dădu din cap:

— Ba da. Dar pot reuşi doar dacă nu îi întîrzie nimic. Toate trecătorile sînt deschise. I-am explicat care este cel mai bun traseu. Se foi stînjenit în şa: Băiatul tibetan… era foarte palid. Speriat. L-am visat toată noaptea aceea. Se făcea că venea spre mine zîmbind. Purta veşmintele unui Buddha. Era învăluit într-o aură de lumină. Se întrerupse: Cine este?

Chindamani îi răspunse cu glas scăzut, cu o autoritate pe care Christopher nu o mai remarcase pînă atunci:

— Este Maidari Buddha.

Călăreţul o privi scrutător, dar nu zise nimic. Se scurse aşa cam o jumătate de minut, apoi bărbatul zîmbi larg, întoarse calul şi porni în galop spre Tsagan-tokko.

*

Trecură în China tăcuţi, într-o după-amiază lungă de aprilie, ca nişte hoţi de vite sau cercetaşi trimişi în recunoaştere de nişte trupe de invazie, nevăzuţi, nebănuiţi, fără să fie împiedicaţi de nimeni. Aici nu exista o graniţă în adevăratul sens al cuvîntului, nu puteai spune unde se sfîrşeşte Tibetul şi unde începe China. Era doar o trecere treptată, o schimbare de tonalitate, o serie de modulaţii abia perceptibile ale peisajului şi ale chipurilor. Lumea nomadă de la Amdo începea să se piardă, iar în locul ei se insinua încet o alta: o lume a văilor şi a satelor clădite pe înălţimi, bine fortificate, o lume a viroagelor înguste şi a apelor repezi, a templelor aurite cu porţi ornate şi a pagodelor înguste, zvelte, care se ridicau deasupra zidurilor mohorîte, din argilă bătătorită.

Populaţia de la hotare şi de pe lîngă lacurile sărate din bazinul Tsaidam, oameni înveşmîntaţi în blănuri, murdari, cu pielea tăbăcită de vîntul permanent, lăsară treptat loc populaţiei din regiunile aflate la poalele Marelui Zid. Comercianţi şi artizani, ţărani fermieri şi comercianţi *hong*, toţi nerăbdători să se reîntoarcă la Canton sau Peking. Principala deosebire – sau cel puţin aşa i se părea lui Christopher – consta în ochii lor. Nomazii şi cei care coborau cu caravanele de cămile din stepele mongole sau din regiunile de dincolo de Urumchi aveau o privire pierdută în depărtare: ei erau obişnuiţi cu orizonturi vaste, deschise, netulburate de zidurile oraşelor – o lume care nu era niciodată aceeaşi de la o zi la alta. Dar chinezii *han* de la Kansu îşi duceau viaţa într-o lume cu orizont limitat, iar în ochii lor Christopher desluşea ziduri, uşi şi gratii mentale care îi încătuşau.

Mandarini cu chipuri gălbejite şi ochi obosiţi, mulţi dintre ei purtînd încă părul prins în stil *manchu,* cu codiţe lungi, împletite la spate şi fruntea descoperită treceau pe lîngă ei alături de soldaţi musulmani Hui în drum spre

Sining-fu sau mai departe, spre capitala provinciei, Lanchow. Dar nici unul dintre ei nu îi deranjă pe Christopher sau pe însoţitoarele lui. Pentru un om obişnuit Christopher nu prezenta nici un interes: doar un nomad care călătorea împreună cu soţia şi copilul din motive care nu aveau cum să stîmească interesul autorităţilor chineze. Chipul îi era murdar şi părul neîngrijit, iar vîntul, gheaţa şi zăpada şterseseră orice trăsătură care i-ar fi trădat originea.

Sining-fu îi întîmpină cu indiferenţă. Nişte drumeţi în plus sau în minus nu reprezentau nimic pentru oraş sau pentru locuitorii săi. Pe toată lungimea zidului lat care înconjura oraşul patrulau soldaţi, ţinînd sub observaţie cîmpiile din jurul şi de dincolo de mozaicul de acoperişuri de dedesubt, un amestec de ţigle roşii şi de arabescuri. Amestecaţi printre atîţia alţii, nimeni nu îi băgă în seamă pe cei trei nou-veniţi.

Parcurseră strada principală care tăia oraşul în două, lăsînd în urmă în dreapta şi în stînga *yameni*-i autorităţilor locale, nişte clădiri scunde, colorate, păzite de dragoni şi de lei de piatră, fiecare purtînd un simbol din alfabetul chinezesc pentru a indica funcţia locatarului. La fiecare pas se loveau de trecători grăbiţi: mongoli trăgînd de căpăstru cămile cu păr lung, care se opreau din magazin în magazin, oferind spre vînzare păr de iac sau blănuri, în schimbul unor oale sau tingiri şi cuţite de bucătărie; catîri încărcaţi cu bulgări mari de cărbune din Shansi; căruţe purtînd chinezoaice îmbrăcate în vestoane de un roşu aprins, cu părul bine pomădat şi cu picioarele micuţe schilodite pentru totdeauna de legăturile făcute să dureze toată viaţa.

Pe o străduţă lăturalnică, lîngă unul dintre cele mai mari magazine, găsiră un *deng* micuţ unde puteau petrece noaptea. Hanul era mai murdar şi mai aglomerat decît altele, dar era retras şi era frecventat de oaspeţi care aveau bunul simţ de a nu se interesa prea mult de ceilalţi. O rugară pe *nemo,* o femeie micuţă, rezervată,

trecută de patruzeci de ani, să îi primească.

La început îi refuză, dar Chondron părea atît de obosită şi de tristă, încît, de dragul ei, le dădu o cameră.

Se retraseră seara devreme. *Nemo* le aduse mîncare şi un trepied din alamă pe care îşi puteau pregăti cina, toate la un preţ frumuşel. Chondron adormi la scurt timp după masă. Chindamani şi Christopher rămaseră treji un timp, discutînd. Ar fi dorit să facă dragoste, dar cu Chondron în preajmă se simţeau stînjeniţi. În cele din urmă adormiră unul în braţele celuilalt, nu foarte în siguranţă, dar cel puţin nu singuri.

Christopher fu trezit în toiul nopţii de nişte ciocănituri în uşă. La început crezu că s-a înşelat, dar ciocănitul se repetă, de data aceasta mai tare. Chindamani se foi, dar nu se trezi.

Se ridică din pat şi se duse la uşă. Simţea pardoseala rece de lemn sub tălpi. Undeva cineva începu să tuşească; tuşi şi tuşi, apoi tăcu, cu răsuflarea tăiată. Era cumplit de întuneric.

Deschise uşa şi miji ochii. În prag stătea un bărbat cu o lanternă în mînă.

46

Braţul străinului stătea în calea luminii şi îi arunca o umbră peste chip.

— Da? rosti Christopher, somnoros. Ce doreşti?

Vorbea în tibetană, sperînd că omul îl va înţelege.

— Salut, Christopher.

Cuvintele fuseseră rostite în engleză, iar glasul era cunoscut.

Străinul îşi retrase braţul şi lumina îi căzu pe faţă. Simon Winterpole străbătuse cale lungă. Dar nu se schimbase cîtuşi de puţin.

Christopher ieşi pe coridor şi închise uşa în urma lui. Winterpole era îmbrăcat în haine europene, elegant ca de obicei, o apariţie dintr-o lume pe care Christopher crezuse că o părăsise pentru totdeauna.

— Ce stai acolo şi te uiţi la mine, Christopher? Pentru numele lui Dumnezeu, nu sînt o stafie.

— Scuză-mă, nu am... Eşti ultima persoană pe care mă aşteptam să o văd. Cum naiba ai ajuns aici? Cum de m-ai găsit?

— Dumnezeule mare, doar nu te crezi invizibil? Lumina tremură cînd Winterpole îşi mişcă braţul, iar umbrele îi alunecară pe faţă cu rapiditatea unor picioare de crab. Ai fost văzut în apropiere de Lhasa acum cîteva săptămîni. După aceea am pus să fii urmărit tot drumul pînă aici. Nu îţi imaginezi cîte putem face. Am venit de la Peking săptămîna trecută ca să fiu aici cînd soseşti. Ştiam că trebuie să treci prin Sining-fu. Noi doi avem de vorbit; avem treburi de rezolvat.

—Te înşeli, Winteipole. Nu avem nimic de discutat. Nu mai avem. A fost de ajuns! Nu mai lucrez pentru tine. Nu mai lucrez pentru nimeni.

— Nu fi obositor, Christopher. Am mai vorbit despre asta cînd am fost la Hexham. Cu siguranţă că nu ai uitat

— Nu, zise Christopher cu glas gîtuit. Nu am uitat. Ţi-am spus atunci că nu îţi mai aparţin. Tu ai fost cel care m-a pus pe urmele fiului meu, aşa că îţi sînt recunoscător. Dar am venit aici să-l găsesc, nimic mai mult. Nu vreau să te amesteci în treburi care nu te privesc. Nu te băga, Winterpole. Nu ai nici o legătura cu asta.

La capătul coridorului tusea reizbucni.

— Dar eu mă tem că am. Uite ce e, nu putem discuta aici. La parter este o cameră unde putem sta. Vino şi ascultă-mă pînă la capăt. Am călătorit mult doar ca să vorbesc cu tine. Fă-mi plăcerea asta, te rog.

Nu avea rost să se opună, aşa cum nu avusese rost nici în seara aceea, la Hexham. Mareea neagră care îl

ameninţase atunci îl cuprinse din nou pe Christopher, antrenîndu-l mai departe, în adîncurile unui ocean rece şi lipsit de lumină.

Camera în care îl duse Winterpole avea tavanul scund şi era luminată de cîteva lumînări de seu. Două grupuri a cîte patru bărbaţi şedeau la măsuţe joase, jucînd *mah-jong* pe miză mică. Piesele mici de fildeş erau aranjate în rînduri drepte în faţa fiecărui jucător: pietre de vînt şi pietre cu dragoni, pietre cu flori şi pietre cu simboluri. Alţi cîţiva bărbaţi fumau opiu din pipe cu tija lungă şi cu vîrful argintat. Seva maronie se topea şi bolborosea cînd puneau cu cleştele lung de fier cîte un tăciune aprins. Cînd cei doi străini intrară în încăpere, ridicară o clipă ochii, măsurîndu-i cu priviri bănuitoare.

Winterpole nu avu nevoie de mai mult de un minut ca să îi scoată din odaie.

Venise înarmat cu o scrisoare purtînd parafa lui Ma Ch'i, *Dao T'ai*-ul oraşului Sining-fu, un musulman Hui, al cărui văr, Hung-k'uei, era în acel moment comandantul provinciei Kansu.
Christopher ştia că Winterpole nu se dă în lături să-şi folosească relaţiile pentru a obţine biciuirea, torturarea sau chiar decapitarea unui om dacă prin asta îşi putea atinge scopul. Iar în seara aceea s-ar fi putut să-i folosească.

— Ştiu că l-ai găsit pe Zamiatin, începu Winterpole de îndată ce uşa se închise în urma lor. Şi ştiu şi despre băiatul tibetan pe care îl duce cu el la Urga.

— Ştiai dinainte de a mă trimite aici pe mine, nu-i aşa?

Winterpole dădu din cap afirmativ:

— Da. Nu chiar despre toate. Dar cîte ceva, da. Trebuia să fim siguri: sursele noastre nu erau de încredere. Am socotit că ar fi o greşeală să îţi spunem prea multe, poate nu ai fi căutat ceea ce trebuia. Desigur, poate că nu am fi avut ce face cu rapoartele pe care le-am primit dacă Zamiatin nu ţi-ar fi răpit băiatul. Nu înţeleg nici acum de ce a făcut-o. Tu ai reuşit să afli

ceva?

Christopher îl privi uimit. Nu întrebase: „Ţi-ai găsit fiul?“. Nici: „E teafăr?“. Ci: „Ai reuşit să afli ceva?“. Informaţii – asta era tot ce îl interesa pe Winterpole. Orice altceva era lipsit de importanţă.

— Da. Am aflat cîte ceva.

Dar cum i-ar fi putut explica totul unui om ca Winterpole?

— Ei, bine? Ce urmărea? Ce rol avea băiatul în planurile lui?

— E un pion, deocamdată nu e nevoie să ştii mai multe. William făcea parte din tîrgul încheiat de Zamiatin. Ceea ce dorea el cu adevărat era băiatul tibetan. Se numeşte Samdup. Dorje Samdup Rinpoche.

— Dar cine este el, exact? Vreun avatar? Asta urmăreşte Zamiatin?

— Da, răspunse Christopher, oftînd. Băiatul este Maidari Buddha. Asta înseamnă că poate fi proclamat conducător al Mongoliei în locul actualului Khutukhtu. De aceea s-a dus Zamiatin în Mongolia. Ca să facă din băiat un zeu.

Winterpole tăcea. Părea să cîntărească cele aflate de la Christopher, să le încadreze în vreunul din planurile lui.

— Înţeleg. Acum totul capătă sens. Nu ne mai rămîne decît să-l găsim pe Zamiatin.

— E mai uşor de spus decît de făcut. Pînă acum au ajuns la jumătatea drumului spre Urga. Înainte ca cineva să îl poată ajunge din urmă, Zamiatin îl va înconjura pe Samdup cu un cordon de soldaţi din Armata Roşie şi îşi va lua un bilet la lojă pentru festivitatea încoronării lui.

— Eu nu aş paria pe asta.

— Nu? Ascultă-mă! I-am pierdut pe toţi la Hadda-ulan. Zamiatin trebuia să se întîlnească cu cineva la Kanchow acum vreo trei zile. De-acum se apropie de Urga. Sau… se opri, şovăind.

— Da? îl zori Winterpole.

— Sau e în drum spre Moscova.
— O, sînt convins. Am auzit deja de întîlnirea lui Zamiatin. A luat legătura cu un individ pe nume Udinski, un rus, tot bolşevic, care pînă nu demult făcea afaceri cu blănuri şi lînă la Urga. A lucrat pentru o companie americano-daneză numită Andersen & Myer. Udinski îl aştepta la Kanchow de peste o lună. E mesagerul lui Zamiatin pentru Urga. Are o maşină, una bună, cu care se poate traversa Deşertul Gobi în cîteva zile. Pot ajunge la Urga în orice moment. Sau cel puţin…
Winterpole se opri ca şi cum fîntîna omniscienţei sale ar fi secat brusc.
— Cel puţin…? repetă Christopher.
— Probabil nu va încerca să meargă direct spre oraş. Lucrurile s-au schimbat în Mongolia de cînd au început toate astea. Chinezii au fost alungaţi. Cel care conduce acum e un general rus alb, ţarist, Ungem Sternberg. Baronul Roman von Ungem Sternberg, mai exact. Ungem a fost împins dinspre Siberia de către bolşevici anul trecut El şi oamenii lui sunt cam ultimii ruşi albi. Au ajuns în Mongolia găsind întăriri pe drum. Pe la începutul lui februarie au preluat controlul în Urga. Ungem l-a salvat pe Buddha cel Viu din mîinile chinezilor şi l-a repus pe tron. Dar adevăratul conducător e Ungem. Aşa că, vezi tu, Zami- atin nu poate să se ducă direct la Urga, cu sau fără un avatar. Von Ungem Stemberg nu e genul care să cadă la înţelegere cu bolşevicii. Dacă Zamiatin e deştept, va merge altundeva. Ce zici? E deştept?
Christopher se aplecă peste masă:
— Pentru numele lui Dumnezeu, ăsta nu e un joc de şah! Zamiatin crede că poate cuceri Asia cu ajutorul unui copil. Nu-ţi dai seama? Raţiunea n-are nimic de-a face cu lucrurile astea. Miza e prea mare.
— Atunci va merge spre Urga. În cazul acesta, va trebui să fie al naibii de atent. Grija lui Ungem este să-i ucidă pe toţi: ruşi, evrei, chinezi fugiţi. Iar acum toate armatele albe rămase prin Siberia se îndreaptă spre sud

ca să i se alăture. Kazagrandi e în Uliassutari; Kazanţev a luat Kobdo, Haigorodov a fost văzut în Altai – i s-au alăturat Dutov şi Annenkov. E o nebunie, Christopher. Ungem crede că e un avatar al zeului mongol al războiului. A convins jumătate din populaţia ţării de lucrul acesta. Ceea ce înseamnă că el nu răspunde în faţa nimănui.

Winterpole se opri pentru a-şi lua pachetul de ţigări din buzunar. Îl deschise şi îi oferi şi lui Christopher.

— Nu, mulţumesc.

Winterpole luă una şi o aprinse:

— Vezi, continuă, cu Ungem controlînd Urga, nici Zamiatin, nici Udinski nu pot risca să se ducă direct acolo. Vor ajunge, cred, undeva în afara oraşului, să-l lase pe Udinski şi maşina pentru ca Zamiatin să fie liber tot restul călătoriei, doar cu cei doi copii.

Christopher simţi că-l trece un fior. Nu ar fi mai comod pentru rus dacă l-ar abandona şi pe William?

— De ce eşti aici, Winterpole?

— Ca să te supraveghez, desigur.

— Presupun că intenţionezi să-l supraveghezi şi pe Zamiatin, de asemenea.

Winterpole suflă un fir de fum:

— Da, sigur. Trebuie oprit. Iar tu bănuiesc că vrei încă să-ţi găseşti fiul. Te-ai descurcat bine pînă acum, dar e timpul să mergem mai departe. Vreau să ajung la Urga înaintea lui Zamiatin.

— Şi cum ţi-ai propus să faci asta?

— La fel ca Zamiatin: cu o maşină. Am una la *Dao T'ai.* Am cumpărat-o de la un danez în Kalgan. E un Fiat special construit pentru o ţară ca asta. Putem face călătoria la Urga mai repede decît Udinski cu maşina lui.

— Şi cînd ajungem acolo? Ce se va întîmpla?

— Aşteptăm ca Zamiatin să facă prima mişcare. Ungem va coopera. Zamiatin în schimbul fiului tău. Şi băiatul tibetan, desigur. Poziţia lui Ungem e fragilă: promisiunea ajutorului britanic nu e de refuzat! Îi voi

trimite o telegramă oficială mîine prin mijloacele diplomatice obişnuite. I se va comunica să ne aştepte, să ne ofere protecţie. O să cadă direct în capcană.

Christopher se uită la Winterpole ca şi cum acesta se afla undeva, departe. Îmbrăcămintea, ţigările şi aroganţa aparţineau unei alte lumi. Era un uneltitor, dar ştia extrem de puţine despre lumea pentru care urzea planuri.

— N-aş paria pe asta, zise Christopher.

47

Respectîndu-şi cuvîntul dat, Winterpole trimise o telegramă dis-de-dimineaţă. Era o procedură complicată, mesajul trebuia transmis la Peking via Lanchow, apoi trimis la Urga, unde avea să fie recepţionat în noul şi splendidul oficiu telegrafic al lui Ungem Stemberg. Chiar şi în vremurile bune existau întîrzieri inevitabile, greşeli de transmitere şi, de nenumărate ori, linii telegrafice căzute. Iar acestea nu puteau fi considerate vremuri bune – nici în China, nici în Mongolia.

Dacă Winterpole ar fi aşteptat încă o zi, i s-ar fi comunicat că liniile de telegraf dintre Yenan şi Peking fuseseră tăiate de trupele rebele şi că mesajul lui avea să întîrzie „pe termen nelimitat". Dar la mai puţin de o oră după ce expedie telegrama era deja înapoi la Christopher, zorindu-l să se pregătească de plecare. Se retrase în odaia de la parter ca şi data trecută.

— Nu sînt sigur că vreau să vin cu tine, zise Christopher.

— De ce nu?

— Pentru că nu am încredere în tine. Nu te interesează Zamiatin. După cum spui, intră singur în capcană. Nu ai fi avut altceva de făcut decît să-i trimiţi o

telegramă acestui Ungem Stemberg şi să pleci acasă. Dar tu vrei să mergi la Urga în persoană. Vrei băiatul pentru tine. Vrei să te foloseşti tu de el.

Winterpole scoase din buzunar o batistă albă şi îşi suflă nasul cu grijă. Cu aceeaşi grijă, o împături şi o puse înapoi în buzunar:

— Să *ne* folosim de el, Christopher.

— Eu nu vreau.

— Vrei să-ţi găseşti fiul, nu-i aşa? Vrei să-l iei cu tine acasă? Christopher nu zise nimic: Da, sigur că vrei. Atunci vino cu mine la Urga. Şi ia-o cu tine şi pe fata tibetană. Nu o poţi lăsa aici.

Christopher bănuia ce-i trece lui Winterpole prin cap. Cu Chindamani alături putea spera să exercite o oarecare influenţă asupra lui Samdup. Dar avea dreptate, desigur. Christopher nu avea de gînd să renunţe la ultima lui şansă de a-l salva pe William.

— Cine este von Ungem Stemberg?

Winterpole ridică din umeri:

— Nu-ţi pot da un răspuns simplu la această întrebare. Oamenii mei se ocupă de el de peste un an, dar pînă acum nu am primit decît nişte rapoarte contradictorii, în trei exemplare. Unul pentru mine, unul pentru „C“ şi unul pentru un funcţionar anonim de la arhivă care mai face încă cincizeci de copii după ele pentru jumătate din dosarele de la Whitehall. Dar deocamdată tot ce ştim despre el este aproape egal cu zero.

Făcu o pauză şi figura îi deveni gînditoare:

— Totuşi, ce ştim despre el…, tăcu. Ei bine, să spunem doar că e departe de a fi o persoană plăcută. Von Ungem Stemberg este ceea ce psihologii numesc un psihopat. Pare să nu facă nici o distincţie între noţiunile de bine şi de rău. Dar… Făcu din nou o pauză: Este omul momentului. Omul potrivit la locul potrivit. Se ştie că nu ne alegem întotdeauna prietenii potriviţi. Dar de cele mai multe ori nu avem de ales. Ungem este genul de om care nu se putea ridica în eşalonul superior decît în

vremuri ca acestea. Pentru asta a fost crescut; are asta în sînge şi trebuie să recunoaştem că este un sînge plin de răutate. Face parte din unul dintre cele patru clanuri principale de pe coastele Balticii – Unkull, Tiesenhausen, Rosen şi Ungem Stemberg: „Cele Patru Degete ale Pumnului". Familia Ungem este descendenta unei ramuri vechi a cavalerilor Otsei, care au condus un fel de cruciadă împotriva ruşilor în secolul al doisprezecelea. Riga a devenit fortăreaţa lor. Erau nişte nemernici: căutau totdeauna motiv de ceartă cu oricine, se întorceau întotdeauna acasă cu buzunarele umflate de comori furate. Huligani, piraţi, năvălitori, baroni tîlhari: au transformat duritatea într-o artă. Iar acum iată-l pe ultimul din seminţia lor – un nebun care se crede zeul mongol al războiului şi se comportă ca atare.

— Ce vîrstă are?

— Este cam de vîrsta ta. S-a născut în 1887. Şi-a început cariera în marina rusă, a absolvit Şcoala de cadeţi de marină de la Sankt Petersburg. Dar se pare că nu i-a prea plăcut viaţa pe mare, deşi are piraţi printre strămoşi. Sau poate că marina nu l-a dorit pe el. În orice caz, şi-a dat demisia, a plecat în Orient şi, în final, s-a alăturat cazacilor argani din Transbaikal. A dus o viaţă pe cinste, după cum se spune: vînătoare cu şoimi, dueluri, partide de vînătoare. Dar în cele din urmă pînă şi cazacii s-au dispensat de el: era prea lăudăros, prea indisciplinat. După aceea, pentru o vreme a devenit tîlhar. Apoi a izbucnit războiul şi a mirosit că ar avea şansa să se afirme. I-a scris personal ţarului, rugîndu-l să i se permită revenirea în armată. A obţinut-o şi s-a înrolat în oastea cazacilor nerchinsk, conduşi de Wrangel. Totuşi, nu era foarte iubit. Din cîte am aflat, ceilalţi ofiţeri îl ţineau la distanţă. Dar Ungem ştia să lupte, în privinţa asta nu era nimic de zis. A fost decorat cu toate medaliile posibile, pînă la Crucea Sf. Gheorghe. Avea atîtea decoraţii, încît au fost obligaţi să îl înainteze general-maior. Apoi a izbucnit revoluţia.

Winterpole tăcu şi îşi trecu limba peste buze. Degetele se jucau absente cu pietrele de *mah-jong* din fildeş lăsate pe masă, aranjîndu-le în grupuri mici de două sau trei pietre. Pietrele scoteau nişte clinchete agasante.

— De cum a văzut de unde bate vîntul, Ungem a şters-o de pe frontul german şi s-a întors în Transbaikal, unde i s-a alăturat lui Ataman Semenov. În scurt timp a fost făcut general şi numit comandant al regiunii din jurul Dauriei.

Privirea lui Winterpole deveni subit extrem de gravă. Degetele încetară să se mai joace. Piesele de joc rămăseseră neatinse pe masă.

— Am fost odată la Dauria. Ştiai asta? Christopher scutură din cap. Doar o idee. Era în iarna lui 1920. Trupele noastre se retrăseseră din Siberia. Generalii armatei albe erau terminaţi. Kolciak, Wrangel, Komilov: erau toţi morţi sau exilaţi. Rămăseseră în urmă doar japonezii la Vladivostok. Îi asigurau spatele lui Semenov, trimiţîndu-i arme, bani şi promisiuni mieroase de recunoaştere politică. Am fost trimis să-l vizitez la cartierul lui general de la Chita, ca să mă conving cît ne este de loial. A fost cea mai uşoară misiune din viaţa mea. Nu mi-a trebuit mult timp ca să îmi dau seama că Semenov îi era devotat doar lui Semenov. Iar acoliţii lui Semenov îşi erau devotaţi lor înşişi.

Nu am văzut niciodată nişte oameni mai abrutizaţi. Poate că ei credeau că sînt deja morţi şi nu mai aveau motive să se poarte ca nişte fiinţe umane. Umblau cu tîrfe, jucau jocuri de noroc şi beau, dar nu cum fac soldaţii în permisie sau înaintea unei bătălii, ci constant, cu ardoare. Iar ofiţerii erau mai răi decît soldaţii. Mai vicioşi, în adevăratul sens al cuvîntului. Nu se mulţumeau numai cu bere sau alcool. De cele mai multe ori preferau morfina, cocaina sau opiul. Şi nu se puteau abţine să nu ucidă. Cred că era efectul drogurilor. Pentru ei devenise o obişnuinţă. Nu-i oprea nimeni, nu îi

ameninţa nimeni cu pedepse. Ei făceau legea. Ucideau pe oricine doreau, nu conta. Atîta timp cît nu ucideau pe unul de al lor, nu se băga nimeni.

Tăcu din nou şi degetele începură să se joace iar cu piesele de *mah-jong.* Părea bîntuit de amintiri nu foarte îndepărtate ca să îşi piardă acuitatea.

— După cum ştii, expresul internaţional din Siberia spre Manciuria trece prin Transbaikal. M-au dus la o plimbare pe calea ferată să văd cum asigură Semenov desfăşurarea liberă a comunicaţiilor în regiunea de care răspunde. Toată zona din sectorul Transbaikal era împînzită cu ceea ce Semenov numea „gările morţii“. Oamenii erau daţi jos din tren – evrei, bănuiţi a fi bolşevici, comisari, comercianţi bogaţi. Erau apoi duşi la una dintre aceste gări. Nici unul dintre ei nu s-a întors să îşi continue călătoria. Dacă se făcea vreodată vreo anchetă, răspunsul oficial era „Dispărut în timpul călătoriei“. Iar în zilele acelea, cine avea curaj să pună întrebări? O dată… o dată am văzut cel mai straniu, cel mai oribil lucru de pe faţa pămîntului. Părea că nu se mai sfîrşeşte: un convoi interminabil de trenuri, toate intrate unul în altul. Mile, mile întregi de vagoane şi locomotive, toate îmbinate ca un şarpe gigantic. Un monstru marin, dar suficient de lung ca să înghită o flotă întreagă. Prima locomotivă rămăsese fără combustibil şi apă, apoi, din cauza gerului, roţile se lipiseră de şine. Apoi sosise un al doilea tren din spate care a încercat să îl împingă pe primul, dar şi acela a îngheţat pe şine. Iar în tot acest timp nu anunţa nimeni ce s-a petrecut; continuau să vină garnituri de tren. Tren după tren. Ne-am apropiat. Era un ger cumplit. Ţin minte că totul era acoperit de chiciură, pînă şi roţile metalice ale trenurilor. Trenurile erau pline de cadavrele pasagerilor care muriseră îngheţaţi, temîndu-se să părăsească adăpostul oferit de compartimente, fără să ştie ce se întîmplă, aşteptînd sosirea ajutoarelor de la Moscova. Mi s-a spus că în vagoane au murit îngheţaţi patruzeci de mii de pasageri.

Nu ştiu dacă este adevărat. Dar am văzut o mulţime de cadavre. Toate uimitor de bine conservate. Am văzut într-un vagon o femeie superbă, continuă înfiorat. Purta o blană de samur, iar părul îi era învăluit în chiciură ca într-o dantelă fină. Nu pot spune că părea schimbată. Era palidă ca gheaţa şi ţeapănă din cauza frigului, dar avea încă trăsături perfecte. Era superbă, se transformase într-un fel de păpuşă albă, tristă, intangibilă, ca un Pierrot cu mască. Aş fi vrut să sparg un geam, să mă pot apropia şi să o văd mai bine. Aş fi vrut să o sărut, doar ca să gust gheaţa care îi acoperea buzele. Credeam că o pot readuce la viaţă. Credeam că prin căldura propriului meu corp o voi putea readuce la viaţă. Era atît de nemişcată, atît de ţeapănă!

Tăcu, pierdut în amintiri dureroase, retrăind plimbarea aceea de-a lungul căii ferate a expresului transsiberian, privind chipurile palide în întunericul din ce în ce mai dens şi vagoanele din lemn, pline cu cadavre.

Christopher îl lăsă aşa, îndurerat, şi se reîntoarse în odaia lui de la etaj. Curînd trebuia să plece. Nu avea de ales. Niciodată nu avea de ales.

MONGOLIA

48

Plecară mai tîrziu, în aceeaşi dimineaţă. Chodron rămase la Sining-fu la familia care ţinea hanul în care trăseseră. *Nemo* prinsese drag de ea şi, auzindu-i

povestea, se arătase dornică să o ţină la ei. Fetiţa fusese nespus de fericită: emoţia provocată de Sining-fu, primul oraş pe care îl văzuse în viaţa ei, şi luxul de a trăi într-o casă în loc de cort compensau deocamdată, pe moment, pierderile pe care le suferise. Acceptă imediat să rămînă şi nici Chindamani, nici Christopher nu ar fi avut o soluţie mai bună.

Dar lui Chindamani îi venea greu să se despartă de copil. În afară de doica Sönam, nu avusese nici o altă tovarăşă, iar singurătatea lui Chodron îi amintea dureros de propria ei copilărie. Poate că regulile care permiteau ca un copil să fie luat de la o vîrstă atît de fragedă de lîngă părinţii săi doar pentru a trăi o altă etapă din ciclul reîncarnării erau, în felul lor, tot atît de crude ca şi actul de violenţă care făcuse din Chodron o orfană.

Maşina era un Fiat micuţ şi solid, obţinut de Winterpole pe bani buni de la *Dao T'ai.* Fusese adaptat pentru deşert şi folosit pînă atunci de *Dao T'ai în* scurtele sale expediţii de vînătoare în Gobi. Aveau suficiente canistre cu benzină ca să parcurgă drumul pînă în Siberia şi înapoi, aveau apă, hrană şi corturi. Urma să conducă Winterpole, în timp ce Christopher avea să-l îndrume, orientîndu-se după hîrtiile puse la dispoziţie cu mărinimie de Ambasada Marii Britanii la Peking.

Ocoliră versantul estic al Munţilor Nan Shan, îndreptîndu-se spre nord de Sining-fu, iar apoi puţin spre est. După-amiaza tîrziu trecură prin Marele Zid, lîngă Wuwei. Zidul abia dacă aducea cu un simbol: metereze scunde, pline de noroi, sparte şi erodate de oameni şi de vreme, deopotrivă. Dar cu toată lipsa de importanţă a argilei şi a stîncii, Christopher simţea că depăşiseră mai mult decît o barieră palpabilă.

La un moment dat, trecură pe lîngă un şir lung de cămile buimăcite. O clipă aerul se umplu de aroma mirodeniilor, apoi trecură mai departe şi se văzură din nou înconjuraţi de deşert. În faţa lor Ala Shan se întindea pînă la linia albastră a orizontului. Dincolo de el Deşertul

Gobi unduia sub razele soarelui tremurător. În maşină era insuportabil de cald.

— Îmi povesteai despre Dauria, îi reaminti Christopher lui Winterpole. Despre Ungem Stemberg şi Dauria.

Şedea pe bancheta din spate, împreună cu Chindamani, care se lăsase cu greu convinsă să urce în maşină. Oscila încă între groază şi uimire văzînd viteza cu care se deplasa automobilul.

Winterpole ridică privirea ca un om abia trezit dintr-un somn greu:

— Dauria? A, da, desigur, Dauria. Aruncă o privire pe fereastră spre deşertul care aluneca pe lîngă ei, spre nisipul pal şi steril care modela movile nesfîrşite de ambele părţi. Aş vrea să înţelegi cum a fost, Christopher. Vreau să ştii în ce te bagi. Crede-mă, dacă aş fi avut convingerea că avem o şansă, mai degrabă l-aş fi văzut pe Ungem în iad decît să fac afaceri cu el. Dar acum e vorba de el sau de Zamiatin. Tăcu. Ceva îl împiedica să povestească mai multe despre ceea ce văzuse: După aceea m-am dus acolo. După ce m-am întîlnit cu Semenov, m-am dus să-l văd pe Ungem la Dauria. Chiar Semenov m-a îndemnat; credea că o să fiu impresionat. Nu ştiu la ce se aştepta, de fapt. Nu ne înţelegeau. Nu ne înţeleg nici acum. Am ajuns tîrziu, într-o după-amiază, chiar la apusul soarelui. Am ajuns într-o cîmpie întinsă, înconjurată de movile de nisip. Era o întindere lipsită de orice formă de viaţă, cît vedeai cu ochii. Nu creştea nici o plantă, nu mişca nimic, nu se zăreau decît nişte colibe murdare, ca o colonie de leproşi în mijlocul pămîntului nimănui. Nu am avut niciodată o senzaţie mai acută a pierderii simţului orientării, a delimitării, a hotarelor. Era ca şi cum nu am fi fost nicăieri, ca şi cum am fi fost în centrul unui vid.

Era acolo o bisericuţă rusească cu un turn, mai degrabă în stil occidental decît în stil bizantin. Poate că odată fusese chiar frumoasă, nu ştiu, dar atunci îşi pierduse deja toate ţiglele, precum şi vopseaua

scorojită… Şi încă ceva. Pierduse acel lucru care face ca o biserică să fie biserică. Cum să-ţi explic? Iar în jos, în mijlocul cîmpiei, era cartierul general al lui Ungem. O mică fortăreaţă clădită din cărămizi roşii. Din unghiul din care am văzut-o eu pentru prima oară semăna foarte bine cu un abator pe care cineva îl mînjise de sus pînă jos cu sînge. Şi prin toate astea sufla vîntul, un fel de vînt al pustietăţii.

Făcu o scurtă pauză, reamintindu-şi zidurile roşii de la Dauria, auzind din nou în urechi vuietul vîntului pustietăţii măturînd cîmpia. Maşina trecea prin întinderea de nisip a deşertului, ştearsă, ca învăluită în ceaţă, un miraj fără apă, sclipind în bătaia soarelui după-amiezei.

— Atunci l-am cunoascut pe Ungem. Nu o să uit niciodată. Felul în care m-a privit cînd am intrat… Felul în care mă aştepta. Se înfioră: în mod normal i-aş trage un pumn celui care mi-ar arunca o astfel de privire. Dar pe el nu l-am lovit. Nu eram atît de prost. Am încercat să-l fac să plece privirea, dar… Oricum, o să-l cunoşti în curînd. Fii atent cînd îl vei vedea. Poate trece cu uşurinţă de la cea mai sinceră afabilitate la sadism pur sau la furie, asta în doar cîteva secunde. Am văzut cu ochii mei. Poartă întotdeauna cu el un soi de cravaşă făcută din lemn de bambus. Extrem de subţire şi de flexibilă, dar cu capete colţuroase. A intrat unul dintre ofiţerii lui. Un tinerel, probabil proaspăt absolvent al Academiei Militare, dar deja marcat vizibil de acea istovire pe care o remarcasem la Chita. A raportat ceva care, în mod vizibil, nu i-a făcut plăcere lui Ungem. Baronul s-a aprins de furie şi l-a lovit peste faţă cu cravaşa. I-a despicat obrazul pînă la os. Era gata să leşine, dar Ungem l-a obligat să rămînă în picioare şi să-şi termine raportul. Tremura de furie, mă refer la Ungem. Dar în clipa în care puştiul a ieşit pe uşă a început să discute cu mine ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic deosebit. După cîte am aflat pînă acum, bănuiesc că nu era ceva neobişnuit.

Winterpole privi afară, prin geamul portierei din stînga. Soarele era gata să apună, o sferă roşie în negura nisipurilor. În spatele lor se lăţea o dîră de praf, pierzîndu-se în deşert:

— Cît timp am fost acolo s-a mai întîmplat ceva. Au adus un bătrîn, un evreu. Fiul său fusese executat cu o zi înainte din ordinul lui Ungem, din motive pe care n-aş putea să le numesc. Bătrînul venise să îi ridice cadavrul. Atîta tot. Dorea ca fiul său să aibă parte de o înmormîntare iudaică, să nu fie lăsat să-l mănînce cîinii aşa cum se procedează prin părţile acelea. Nu s-a plîns. Nu a adus nici o critică. Dar fie chipul lui sau modul de a se comporta, fie faptul că era evreu sau altceva l-a înfuriat cumplit pe baron. Ungem i-a chemat pe doi dintre aghiotanţii lui şi i-a pus să-l ducă pe bătrîn afară. Mi-a spus să merg şi eu afară. Mi-am dat seama că trebuie să îl ascult: faptul că eram străin nu îmi garanta imunitatea. L-au luat pe bătrîn şi l-au aşezat într-un fel de ladă din lemn. Pe o latură, cutia avea o gaură prin care l-au obligat pe bătrîn să îşi scoată braţul. Era un ger cumplit, cu mult sub zero grade: noi eram îmbrăcaţi în blănuri călduroase, dar tot ne era frig, cumplit de frig. Au legat braţul bătrînului în aşa fel încît să nu şi-l poată trage înapoi. Apoi au turnat apă peste el pînă şiroia tot. Nu a durat prea mult pînă a îngheţat. S-au întors după trei ore. Braţul îngheţase bocnă, ca un calup de gheaţă. Ungem s-a apropiat tacticos şi pur şi simplu i l-a rupt. L-am văzut cu ochii mei. Ca şi cum ar fi rupt o creangă uscată. Nici măcar nu a sîngerat.

Tăcu. Se însera repede. Aprinse farurile maşinii şi două fascicule conice de lumină albă străpunseră întunericul, prinzînd în lumina lor mii de insecte, creînd lumi minuscule în care insectele se roteau o clipă, pentru ca în secunda următoare să se facă din nou nevăzute în beznă.

— Desigur, bătrînul a murit. A murit în aceeaşi noapte, în dureri cumplite, iar pînă dimineaţa cîinii înfulecară ce

mai rămăsese din el şi din fiul său.

Winterpole ridică privirea. Tot aplombul, toată afectarea dispăruseră de pe chipul lui, lăsîndu-l golit şi derutat, ca o scoică smulsă din inima oceanului:

— Aşadar, acum ştii. Ştii cu cine avem de-a face. Ştii cine sînt prietenii noştri. El e tot ce avem aici, Christopher. El e singurul care stă între noi şi bolşevici.

Se lăsă tăcerea. Maşina gonea prin pustietatea înnegurată ca un semnal de avertizare luminoasă asupra a ceea ce urma să se întîmple. Deşertul se deştepta. Trebuia admis că Winterpole, Ungem Stemberg şi Zamiatin aveau să aducă avantajele civilizaţiilor lor rigide în sălbăticie. Dacă nu aveau să prindă rădăcini, nu aveau să dispere, aveau tot timpul: aveau să ude răsadurile cu sînge.

— Avem nevoie de asemenea prieteni? întrebă Christopher.

Nu putea pricepe cum de era posibil ca două filozofii să poată fi despărţite de o barieră atît de fragilă.

— Ţie ţi-e greu să înţelegi, Christopher. Nu erai în Europa în timpul războiului. Nu ai văzut ce am putut face unii împotriva celorlalţi. Ne pierduserăm capul. Deveniserăm nişte animale. Cînd s-a încheiat războiul, toată lumea a fost de părere că a luat sfîrşit şi acest comportament de fiară. Ca şi cum acest lucru ar putea fi vreodată posibil. „Războiul dus pentru încheierea războaielor“ – aşa îi ziceam noi. Dar cum poate lua sfîrşit războiul? Face parte din noi, este în sîngele nostru. Dacă bolşevicii îşi împrăştie idealurile, va mai fi un război, unul mai cumplit decît cel care tocmai s-a încheiat. Sarcina mea este de a împiedica cu orice preţ acest lucru. Poporul nostru abia a ieşit victorios dintr-un război şi pacea nu li s-a părut niciodată atît de dulce ca acum. Vor să fie aşa pe vecie: cîmpuri cu maci înfloriţi, fotografia unchiului Arthur cu pieptul plin de medalii, aşezată pe policioara căminului, drapelul fluturînd zi după zi în bătaia vîntului, focul arzînd în sobă cît e iarna de lungă.

Iar eu mă tem pentru concetăţenii mei. Sînt pe cale să fie cuceriţi de Zamiatin şi de Istorie şi nici măcar nu ştiu asta. De aceea ne este necesar Ungem Stemberg. Lucru regretabil, dar te asigur, necesar. Nu te teme, nu va rezista mult. Oamenii ca el servesc unui scop în vremuri ca acestea. I-a gonit pe chinezi din cale şi a făcut o treabă bună. Dacă am fi făcut noi acelaşi lucru, am fi declanşat un conflict. Scandaluri diplomatice. Acte reparatorii. Îi va reţine pe bolşevici pînă ce noi vom putea organiza ceva mai bun, mai stabil. Apoi îl vom aşeza pe tron pe omul nostru, în locul lui. Poate chiar pe băiatul tibetan. Le vom furniza arme, consilieri, rezerve monetare. Vom instala stîlpi de telegraf, vom deschide bănci şi vom începe relaţiile comerciale. Pînă la urmă vor merge toate – o să vezi. Crede-mă, lucrul acesta a fost stabilit de persoane foarte importante. Au întors lucrurile şi pe faţă, şi pe dos. Aşa este cel mai bine. Vei vedea. Este cel mai bine.

Universul întreg părea înecat în huruitul motorului, întunericul era străpuns de lumini doar ca imediat după aceea să se lase din nou, dens şi de nepătruns.

Chindamani se întoarse spre Christopher:

— E ca o vrăjitorie. Lămpi care pot transforma întunericul în lumină. Lăzi care aleargă mai repede decît armăsarii. Nu mi-ai povestit niciodată despre lucrurile minunate pe care ştiu să le facă semenii tăi.

— Nu, răspunse Christopher, cu ochii pierduţi în întunericul de afară. Nu ţi-am povestit. Tot ce facem noi e o magie. Într-o bună zi vom transforma pămîntul într-o lume a basmelor. Aşteaptă şi te vei convinge.

49

În noaptea aceea făcură popas în mijlocul unei

depresiuni vaste, la o sută optzeci de mile nord de Sining-fu. Razele lunii pline argintau nisipul, iar adîncitura în care şedeau retraşi părea un bol imens şi lustruit. După apusul soarelui nisipul îşi pierduse din căldură. Aprinseră un foc de cărbuni, cumpăraţi la Sining-fu şi mîncară în tăcere, înfriguraţi.

Christopher nu îi putea explica prea bine lui Chindamani de ce era neliniştit. Îi spuse că în cîteva zile aveau să ajungă la Urga. Educată să creadă în minuni şi fascinată de pulsaţia magică a motorului maşinii, care îi purtase deja atît de departe în ţinutul acela lipsit de gheţuri şi zăpezi, îl crezu.

Îi povesti ceea ce ştia despre Ungem Stemberg, nu ca să o sperie, ci ca să o avertizeze. Îi mai spuse că rusul ţinea cîţiva lupi la Dauria – aflase de la Winterpole – şi că, uneori, îi hrănea cu trupurile victimelor sale. Dar ea nu văzuse nici un lup în viaţa ei, nici măcar nu-i auzise urlînd în liniştea nopţii, şi crezu că îi spune basme, ca acelea cu care îl delecta ea odată pe Samdup în *labrang-ul* lui, în toiul iernii.

Îi era nespus de dor de băiat şi se temea pentru el, cu atît mai mult acum, cînd distanţa dintre ei se micşora de la o zi la alta. Un sentiment de frică superstiţioasă îi şoptea că, fără să vrea, i-ar fi putut provoca moartea. Gîndind mai raţional, văzuse de ce este în stare Zamiatin, pentru care uciderea copiilor nu era un lucru de neimaginat.

Relaţia ei cu Christopher îi sporea neliniştea. Îşi dăduse seama că îl iubea într-un fel care nu înceta să o uimească şi să o incinte. Ochii, mîinile lui, modul straniu în care pronunţa cuvintele tibetane, blîndeţea degetelor, respiraţia lui uşoară pe pielea ei umedă – toate acestea o umpleau de o plăcere necunoscută şi imposibil de definit şi de mulţumirea pură de a fi cu el. Cînd împărţise pentru prima oară patul cu el simţise o bucurie atît de intensă, o bucurie pentru care nu o pregătise nimic din experienţa ei de viaţă. Considerase întotdeauna plăcerea

senzuală drept ceva rezervat exclusiv muritorilor de rînd sau zeilor; din moment ce ea nu era nici una, nici alta, pînă atunci fusese departe de ea.

Înţelegea pentru întîia oară ce înseamnă tentaţia; abia acum îşi dădea seama de forţa, de subtilitatea şi de intimitatea ei. Ar fi dat mai multe vieţi doar ca să îl mai simtă o dată pătrunzînd-o sau să îi simtă buzele pe sîni sau chiar numai să stea goală, întinsă alături de el în întuneric. În prima noapte petrecută în deşert o îmbrăţişase cu nerăbdare, cu o disperare pe care nu o cunoscuse pînă atunci în el. În clipa în care o pătrunse înţelese ceva vital şi anume că dragostea nu se stinge. Dimpotrivă, creşte zi de zi, pînă ce nimic nu mai poate să o cuprindă.

Şi se întrebă din nou cum se va descurca atunci cînd va sosi clipa să îl părăsească şi să se întoarcă în lumea umbrelor căreia îi aparţinea.

Le mai trebuiră două zile ca să traverseze pînă la capăt Deşertul Gobi şi lanţul muntos de dincolo de acesta. Maşina se defectă de cinci ori, şi de fiecare dată Winterpole se jura că acela era sfîrşitul. Dar înjura şi meşterea, iar înjura şi iar meşterea pînă ce maşina ceda iar insistenţelor şi pornea din nou la drum. Christopher era uluit de o asemenea demonstraţie de dexteritate din partea unui om aparent atît de indolent ca Winterpole. Se pare că maşinile erau pasiunea lui Winterpole. Spunea că le preferă oamenilor, iar Christopher îl credea pe cuvînt.

În cele din urmă, lăsară deşertul în urmă şi intrară în cîmp deschis. Cît puteau cuprinde cu privirea nu se vedea decît o întindere de iarbă. Era o ţară de nomazi, o lume a iurtelor din pînză groasă, albă, o lume a cailor dezlănţuiţi, a păşunilor line şi a pîrîurilor repezi, unde turmele de oi şi de capre şi cirezile de vaci rumegau într-o linişte senină. Trecură pe lîngă o herghelie de cai albi purtînd pe piepturile lor late talismane înfăşurate în săculeţi: erau animale sacre, aparţinînd unei mănăstiri

apropiate. Cînd treceau pe lîngă o tabără mică, erau întîmpinaţi de cîini care se repezeau la maşină lătrînd, pentru ca, în scurt timp, să disparǎ în urmă, înghiţiţi de linia albastră a orizontului. Se mai înveseliseră.

— Urga este acum la numai o sută cincizeci de mile distanţă. Dacă avem noroc, mîine sîntem acolo.

*

În după-amiaza aceea întîlniră în drum o pajişte verde, plină de flori roşii şi albe. Brusc, iarna păru ireal de îndepărtată iar nămeţii din Tibet, nimic mai mult decît o fantezie. Oriunde întorceau ochii nu vedeau decît un covor imens, colorat, întinzîndu-se pînă la linia orizontului. La rugămintea lui Christopher, Winterpole opri maşina şi coborîră cu toţii.

O urmări pe Chindamani aplecîndu-se uimită şi luînd între palme petalele unei flori purpurii.

— Miroase-o!

Dar parfumul se simţea deja peste tot, încălzit de razele soarelui, umplînd aerul cu un miros straniu, greu, încîntător, ca un parfum de femeie.

—Ţi-am spus că există flori în Mongolia, şopti Chindamani.

O pală de vînt venită dinspre nord îi răscoli părul. Iarba şi florile se unduiră în adierea lină; era ca un ocean imens, fără maluri, mişcîndu-se în ritmul unei muzici neauzite.

— A meritat să vii pînă aici? o întrebă.

Ea se ridică şi surîse, copleşită de priveliştea unei asemenea bogăţii. Pentru el era ceva obişnuit, o păşune ca oricare alta, înţesată de flori. Dar pentru ea tot universul se întorsese cu susul în jos.

Deodată izbucni în rîs şi începu să alerge, rotindu-se printre flori ca un copil la primul lui picnic. Christopher încercă să şi-o imagineze acasă, în Northumberland, într-o vară englezească, traversînd în fugă pajiştile blînde,

pînă jos, pe malul rîului din Carfax; dar silueta ei unduitoare avea nevoie de altceva, ceva care ar fi sfîşiat în bucăţi universul acela imaculat şi ordonat.

Brusc, se opri din alergat. Nu ţipă, nu strigă, dar Christopher îşi dădu seama imediat că ceva nu era în ordine, nu era deloc în ordine. Chindamani rămase nemişcată, cu trupul ţeapăn, cu mîinile încleştate, privind fix la ceva ce el nu putea percepe.

— Rămîi aici, îi zise Christopher lui Winterpole, preluînd imediat comanda. Ia-ţi revolverul din maşină. S-ar putea să nu fie nimic, dar nu ne putem permite să riscăm. Lasă motorul să meargă.

Porni în fugă spre ea, rugîndu-se să nu i se fi întîmplat ceva rău, şi ca ceea ce văzuse ea să fie doar ceva neaşteptat, poate un păun rătăcit Dar tăcerea ei îl neliniştea mai mult decît ar fi făcut-o un ţipăt sau un strigăt de ajutor.

La început nu îşi dădu seama ce fel de obiecte erau. Chindamani stătea în vîrful unei pante line care ducea spre un rîu nu foarte adînc. De jur-împrejur, cît cuprindeai cu ochii, panta era acoperită de obiecte rotunde, care la prima vedere păreau nişte tigve de dovleac sau nişte pepeni mici.

Dar cînd se apropie de Chindamani, văzu ceea ce văzuse şi ea. De-a lungul malului rîului erau înfipţi nişte ţăruşi, tăiaţi dintr-o pădure apropiată. În vîrful fiecărui ţăruş, ca o ofrandă grotescă, stătea înfipt cîte un craniu de om.

Christopher presupuse că se aflau acolo de cel puţin o lună. Unele erau aproape descărnate, altele se uscaseră ca nişte capete de mumii, scorojite, cu pielea uscată. Cîteva cranii purtau încă caschete de soldaţi chinezi. Era imposibil de apreciat cîte erau în total. În închipuire lui le vedea întinzîndu-se pe mile întregi, pînă la vărsarea rîului în mare. Din locul în care se afla, oriunde ar fi privit, nu putea să vadă capătul şirului.

O luă pe Chindamani după umeri şi o trase departe de

malul rîului. Cînd se întoarseră, observă un ţăruş înfipt în vîrful pantei. Pe el stătea bătută în cuie o pancartă. Se apropie şi o examină.

Pe ea erau scrise cîteva rînduri cu caractere chinezeşti şi ruseşti. Citi textul în rusă, dar nu îi pricepu înţelesul:

> „Încă o sută treizeci de zile şi s-a terminat. Eu sînt Moartea. Eu sînt Distrugătorul Lumilor. Roman von Ungem Stemberg."

Recunoscu ultimele două propoziţii ca fiind citate dintr-un text religios hindus, *Bhagavad Gita.* Dar prima propoziţie rămînea la fel de misterioasă. Părea ceva din Apocalipsă. Dar era convins că nu citise aşa ceva în Revelaţia Sfîntului Ioan.

Aruncă o privire înapoi, spre trofeele macabre, spre mărturiile carnagiului săvîrşit de Ungem. Apoi întoarse privirea către rîu. Acum era liniştit şi curat, eliberat din strînsoarea gheţii din timpul iernii, continuîndu-şi cursul spre mare. Dar şi-l putea imagina cum arăta în urmă cu o lună, plin de trupurile decapitate a zece mii de soldaţi chinezi măcelăriţi de von Ungem Stemberg şi de oamenii lui.

Salvatorul Mongoliei venise în cele din urmă şi se apucase de treabă printre oameni!

50

Auziră primele împuşcături cam cu o oră înainte de apusul soarelui. Era a doua zi după ce descoperiseră cîmpul de capete. După aceea, de cîte ori treceau pe lîngă cîte un pîlc de flori, Chindamani întorcea capul. „O, Trandafirule, eşti bolnav", şopti Christopher; însă viermele care se strecurase în viaţa lui Chindamani era departe de a fi invizibil.

— Opreşte maşina! strigă.

Ecoul purtă pînă la ei ropotul unei a doua împuşcături, trase undeva, departe.

Winterpole frînă brusc, făcînd maşina să se răsucească şi opri motorul. O tăcere adîncă pogorî peste lume. Undeva, o pasăre începu să cînte cu glas ciudat, cu modulaţii melodioase. Urmă încă un ropot ascuţit, apoi al doilea, şi din nou tăcere.

— Ce naiba se petrece? întrebă Winterpole.

— Taci! îl repezi Christopher. Încerca să-şi dea seama din ce direcţie veneau împuşcăturile. Erau, cu siguranţă, focuri de armă, nu le putea confunda sunetul.

În apropiere răsunară încă două focuri de armă. Tirul avea ceva elaborat, ceva metodic, care îi displăcea lui Christopher. Nu era sezonul de vînătoare de sitari, iar mongolii nu obişnuiau să vîneze păsări cu arma.

— Winterpole, rămîi în maşină cu Chindamani. Ţine pistolul pregătit şi foloseşte-l, dacă va fi nevoie, iar dacă vine cineva, goneşte-l. Chiar dacă nu pare periculos. Nu ne putem permite să riscăm. Eu mă duc să văd ce e cu împuşcăturile astea.

— De ce nu mergem cu maşina mai departe?

— Ca să ne băgăm în ce? Înainte de a merge mai departe vreau să aflu în ce se trage acolo, în păsări sau în oameni. Mă îndoiesc serios că ar fi prima variantă, iar dacă se adevereşte a doua, vreau să văd cine trage şi în cine. Mă bazez pe tine ca să ai grijă de Chindamani. Ai devenit un om de acţiune, Winterpole. A sosit momentul să-ţi murdăreşti mînuţele tale albe, imaculate.

— Cel puţin spune-mi Simon. Fă-mi plăcerea asta.

Christopher nu răspunse. Se aplecă şi scoase pistolul, cel pe care îl adusese de la Dorje-la, pistolul lui Tsarong Rinpoche.

Se aflau la liziera unei păduri întinse de pini, care se întindea în dreapta lor. Christopher era sigur că împuşcăturile veneau de acolo. Bănuiala i se confirmă cînd coborî din maşină şi auzi două rafale scurte, trase

una după alta. Ţinînd seama şi de copaci, socoti că fuseseră trase cam la jumătate de milă distanţă.

— Ai grijă, Ka-ris To-feh, îi spuse Chindamani în şoaptă, adresîndu-i-se numai lui, în universul lor intim. Mă tem pentru tine, te rog, ai grijă.

Se aplecă şi o sărută pe obraz.

*

Pădurea îl înghiţi imediat. Se simţea ca un scufundător care se avîntă în mare, plonjînd din lumina soarelui în universul verde, străpuns de fascicole subţiri de lumină frîntă, întrepătrunsă de umbre tulburi. Covorul de ace de brad îi absorbea zgomotul paşilor.

Peste tot zăceau conuri de brad înfipte în pămînt. Tăcerea domnea asemenea unui rege nebun peste un regat fără locuitori, încrîncenat şi însetat de sînge, nerăbdător să pustiiască. Răsuflarea lui era singurul sunet, aspru şi deprimat, copleşit de parfumul greu al răşinii de brad şi al vegetaţiei moarte. Dacă existau păsări acolo, atunci sigur stăteau ascunse, fără să scoată un sunet, fără să-şi fluture aripile, pîndindu-l dintre ramuri. Dacă existau alte animale, atunci sigur se furişaseră, lingîndu-şi botul în vreo văgăună săpată în pămînt.

Înainta în pădurea care îl înconjura din toate părţile cu faldurile sale de un verde intens. Era prins în dantela complicată a crengilor care aproape atingeau pămîntul. Îşi încărcă pistolul cu un gest nervos. Simţea că ajunsese aproape de locul de unde răsunaseră împuşcăturile.

În apropiere răsună glasul unui bărbat, lătrînd nişte cuvinte care aduceau cu un ordin. Urmă o tăcere scurtă, apoi alte două împuşcături cutremurară copacii. Bănuia că veneau dinspre pîlcul de copaci din stînga lui. Un murmur de voci veni din direcţia aceea, dar nu înţelegea ce spuneau, nici măcar nu îşi putea da seama în ce

limbă fuseseră rostite cuvintele.

Se strecură în desiş şi porni în direcţia vocilor. Copacii îl făceau nevăzut – dar, în acelaşi timp, îi ascundeau şi pe cei care trăseseră cu arma. Poate că era vorba de iepuri. Poate că trăgeau în iepuri. Dar nu se vedea nici un animal alergînd printre tufişuri.

Dacă ar fi fost un iepure, la următoarea împuşcătură Christopher ar fi ţîşnit în sus şi s-ar fi repezit drept spre luminiş. Dar încremeni şi se lipi de trunchiul unui copac. În poieniţa lîngă care se afla începea să coboare noaptea.

Ultima rază de soare se stinse pe cer. Se agăţa, disperată, de crengi, subţiindu-se, vlăguită, spărgîndu-se în mii de fragmente. Curînd avea să fie întuneric. Ar fi fost mai bine dacă ar fi fost întuneric.

Aproape douăzeci de bărbaţi, îmbrăcaţi în uniforme albe, murdare, stăteau în cerc, în mijlocul poieniţei. Pe cap purtau caschete stacojii, cu o insignă înfăţişînd un craniu cu două tibii încrucişate: era uniforma unităţilor siberiene, acum defuncte, ale lui Anenkov. În mîini ţineau puşti Mannlicher, cu calibrul de 8 mm, îndreptate spre centrul poieniţei. Se depărtaseră mult de casă, iar drumul înapoi era blocat. Îşi trăiau apocalipsa aici, în sălbăticia mongoleză. Unii dintre ei luptau din 1914. De şapte ani, şi încă nu se isprăvise.

În mijlocul poienii, de-a lungul unei adîncituri care fusese meticulos curăţată de vegetaţie, zăceau vreo patruzeci de cadavre, aruncate de-a valma, unul peste celălalt. Îmbrăcate în uniforme cenuşii, cu triunghiuri roşii pe mîneci; majoritatea purtau căciuli din astrahan cu o stea roşie în frunte; cîţiva aveau pe cap şepci din fetru, cu secera şi ciocanul. Lîngă cadavre erau aliniaţi încă vreo zece bărbaţi, purtînd aceleaşi uniforme şi aşteptînd împlinirea aceleiaşi soarte.

Dar privirea lui Christopher încremeni pe chipul unui singur om. Lîngă grămada de cadavre stătea un ofiţer mic de statură. Purta o haină mongolă verde, uzată, iar

pe cap avea o căciulă de cazac cu cozoroc. Braţul drept îi era susţinut de o eşarfă care arăta de parcă ar fi fost acolo din copilăria bărbatului, presupunînd că acesta fusese vreodată copil. Dar pe umeri purta însemne de general. Iar în mîna stîngă strîngea un revolver masiv. Christopher îl văzu întorcîndu-se către următorul prizonier din şir:

—*Kak vaşa familia?* Care-ţi este numele de familie?

Glasul străpunse liniştea, ameninţător şi dogit.

Condamnatul tremura în lumina soarelui gata să se stingă. Christopher citi în privirea lui o deznădejde profundă a sufletului, ca şi cum viaţa s-ar fi stins în el cu mult înainte de a simţi glonţul. Era tînăr, un puştan.

— Araceev.

Cîţi ani putea să aibă? Cincisprezece? Şaisprezece? Vocea era lipsită de inflexiuni; pentru el identitatea nu mai avea nici o importanţă.

—*Imiai otcestvo?* Numele şi patronimul?

— Iuri Nikolaevici.

Generalul întoarse capul pentru o fracţiune de secundă şi răsti un ordin către un subofiţer aflat în apropiere. Acest al treilea bărbat, îmbrăcat într-o uniformă albă, murdară, era un locotenent abia ieşit de pe băncile Academiei Militare. Ţinea în mînă un registru voluminos în care scria cîte ceva.

— Notează-le! ordonă generalul.

Locotenentul scrise numele în registru, în ordine corectă, conform formularului. Nu existau juraţi, nu exista tribunal, nu exista condamnare la moarte, dar morţii trebuiau înregistraţi. Atunci cînd noul ţar va fi întronat şi îşi va bucura poporul prin întoarcerea sa miraculoasă, va găsi totul în perfectă ordine. Un milion de morţi. Două milioane. Dar toate acestea în ordine: un cimitir cu toate mormintele numerotate şi cu săgeţi indicatoare către ieşire.

— De unde eşti?

— Din Gorki.

— Gradul?
— Caporal.
— Unitatea?
— Divizia a doua, Ministerul Comunist al Apărării Naţionale.
— Vîrsta?
Băiatul şovăi:
— Optsprezece ani.
Minţea. O ştiau amîndoi.
— Recunoşti că eşti bolşevic?
Băiatul ezită din nou. O fracţiune de secundă întrevăzu ceva ce aducea a speranţă. Oare ar fi fost suficient să nege? Apoi îl privi pe general în ochi şi speranţa se stinse:
— Da.
— Ţi-ai trădat ţarul şi Sfînta Rusie?
— Nu sînt trădător, protestă băiatul. Am fost devotat Rusiei. Am luptat pentru poporul rus.
— Scrie acolo: „Trădător”.
Generalul se opri şi-l privi atent pe băiat:
— Mai ai ceva de adăugat?
Băiatul tăcea. Tremura din tot corpul, dar încerca să se stăpînească. Întunericul cobora peste lume. În cîteva clipe ziua avea să ia sfîrşit. Brusc, îşi dori dureros de mult să vadă ultima rază de lumină. Nu putea concepe ca glonţul unui călău să i-o smulgă. Dar nu reuşea să lege două cuvinte, nu reuşea nici măcar să ceară permisiunea de a se bucura de încă un minut de lumină.
—Foarte bine!
Unii condamnaţi rosteau cîteva vorbe de adio, alţii rămîneau tăcuţi. Nu avea nici o importanţă. El şi cu oamenii lui erau insensibili la amîndouă.
— În numele prinţesei Anastasia, ţarina tuturor ruşilor; în numele Preasfinţitului Tihon, Patriarhul Sfintei noastre Biserici; în numele baronului Roman von Ungem Stemberg, protector al regiunii Khalka şi Comandant Suprem al Forţelor Armate Ruse din Orient, Iuri

Nikolaevici Araceev eşti condamnat la moarte. Dumnezeu să te aibă în pază.

Ridică pistolul la tîmpla băiatului care tremura din tot corpul. Victima sa ţinea ochii larg deschişi, privind ţintă, tînjind după ultima scînteie de lumină muribundă. Apăsă pe trăgaci şi băiatul zvîcni, apoi se prăvăli pe spate, peste mormanul de cadavre. Generalul se aplecă, văzu că încă mai mişcă şi trase din nou. Băiatul încremeni. Se lăsă înserarea.

— Aprindeţi torţele!

În cîteva clipe, luminile se aprinseră de jur împrejurul luminişului. Fiecare al doilea om ţinea în mînă o torţă arzîndă. Limbile roşii de foc îşi răsfrîngeau lumina pe uniformele albe şi pe metalul baionetelor, scoţînd în evidenţă cîte un braţ, un picior sau un cap din mormanul de cadavre, pentru ca în secunda următoare să se afunde din nou în întunericul binecuvîntat.

Christopher privea transfigurat. Cine era inamicul? Era tot ce dorea să afle.

Masacrul continua. Unul cîte unul, prizonierii erau aduşi în faţă, interogaţi şi executaţi implacabil, de obicei cu cîte două focuri de armă trase unul după altul. Era un coşmar care se repeta la nesfîrşit.

Ultimul prizonier care urma să fie interogat era un bărbat slab, gîrbovit, purtînd ochelari cu ramă metalică, un comisar al poliţiei secrete, Ceka. Fusese capturat împreună cu membrii unităţii militare executaţi cu cîteva clipe în urmă. Ceilalţi fuseseră militari, îşi zise Christopher, dar acesta era un revoluţionar veritabil. Avea chipul palid şi tras, perfect vizibil în lumina torţelor.

Înainte ca generalul să aibă ocazia de a pronunţa sentinţa condamnării la moarte, bărbatul întinse mîna. Ochii i se pironiră în cei ai călăului său, obligîndu-l să-i dea pistolul. Se scurse un minut, două minute, fără ca nici unul dintre cei doi bărbaţi să scoată o vorbă. Era limpede ce vroia prizonierul. În cele din urmă, generalul cedă.

Folosindu-se de o singură mînă, scoase gloanţele din butoiul revolverului, lăsînd doar unul, închise pistolul şi i-l întinse comisarului. Chiar cu o diferenţă de convingeri ideologice atît de mare, se înţelegeau. De jur împrejurul poieniţei, toate puştile stăteau pregătite, aţintite drept spre prizonier.

Dar nu avea nici cea mai mică intenţie să rişte o evadare sortită de la bun început eşecului. Cu gesturi măsurate, precise, ridică arma la tîmplă, continuînd să-l fixeze cu privirea pe general. Chipul trăda un sentiment de dispreţ profund, dispreţ nu atît faţă ce ceea ce făceau generalul şi subalternii lui, cît faţă de ceea ce reprezentau ei sau, mai bine zis, faţă de ceea ce deveniseră.

Ascuns între copaci, Christopher simţi forţa dispreţului acelui om ca pe o explozie de gheaţă. Din punct de vedere moral, el scăpase deja din mîinile celor care îl capturaseră. Nu rostea un cuvînt, nu schiţa nici un gest de protest. Era de ajuns să îl priveşti ca să îţi dai seama că albii erau înfrînţi. Era doar o chestiune de timp. Bărbatul îşi lipi arma de tîmplă, parcă temîndu-se să nu alunece. Un singur gest, şi totul va fi bine din nou. Apăsă pe trăgaci şi pistolul căzu pe pămînt.

Urmă o tăcere sinistră. Toată plăcerea pe care o simţiseră acei oameni prin ceea ce făcuseră în cursul zilei, tot sentimentul de victorie pe care îl încercaseră împărţind moartea cu atîta de generozitate, toate acestea fuseseră spulberate într-o fracţiune de secundă prin gestul unui singur om. Generalul se apleca şi îşi ridică revolverul de pe pămînt. Îl strecură cu mîna tremurîndă în toc.

Christopher se ridică încet, cu ochii aţintiţi asupra uniformelor albe ale celor vii şi asupra siluetelor năclăite de sînge ale morţilor. Se întoarse, gata să plece, temîndu-se că nu va găsi calea de întoarcere în întuneric, printre copaci, în noapte răsună o voce, care i se adresă în rusă:

— Aruncă arma, tovarăşe. Eşti înconjurat.
Făcu întocmai cum i se ordonase. Pistolul căzu aproape fără zgomot pe pămîntul de la picioarele copacilor întunecaţi.

51

În spatele lor, cerul se înroşea, ca şi cum spre sud începea să se lumineze. De la un capăt la altul al orizontului iadul se insinua tiptil pe bolta neagră a cerului. Era miezul nopţii. Generalul cel scund – numele lui era Rezuhin – ordonase să se dea foc pădurii cu torţele. Cu o zi în urmă, el şi detaşamentul său de patruzeci de soldaţi fuseseră prinşi într-o ambuscadă pe drumul de întoarcere la Urga, după o expediţie de recunoaştere care durase şase zile. Jumătate dintre ei căzuseră înainte de a avea ocazia să-şi atragă atacatorii în cîmp deschis şi să pună stăpînire pe situaţie.
Rezuhin hotărîse că pădurea reprezenta un pericol pentru orice detaşament de soldaţi albi: pentru a îndepărta pericolul trebuia să ardă pădurea pînă la rădăcini. Dar Christopher avea sentimentul că motivul pentru care generalul dispusese incendierea pădurii nu era numai de natură militară. Generalul şi subalternii săi nu mai erau soldaţi angrenaţi într-un război. Pierduseră războiul de mult. Acum erau nişte actori ai unei drame apocaliptice, pe jumătate înnebuniţi de droguri, alcool şi boli, aproape scoşi din minţi de atîta vărsare de sînge şi distrugere.
Aici, în Mongolia, duceau o viaţă fantomatică, rupţi pentru totdeauna de soţii, familie şi iubite. Se considerau nişte damnaţi şi trăiau ca atare. Nu aveau teamă, nu aveau principii morale, nu aveau speranţe, dorinţe, nici un motiv pentru a face altceva în afară de a

ucide şi de a jefui şi de a încerca să se răzbune pe o lume care le întorsese spatele. Erau bărbaţii timpurilor noi care abia mijeau. Şi erau gata să răspîndească o seminţie mai crudă şi mai misterioasă în sălbăticia sa decît oricare alta care străbătuse vreodată acele stepe, de la Genghis-Han sau Halaga-Han. Christopher călătoarea împreună cu Chindamani. Winterpole era chiar în spatele lor. Se aflau în fruntea coloanei de soldaţi ai lui Rezuhin, chiar alături de general. Automobilul fusese sechestrat şi dus în mare viteză la Urga de către un mecanic rus.

La început, Winterpole protestase, spunîndu-i lui Rezuhin că el şi Christopher erau agenţi britanici trimişi să îl ajute pe von Ungem Stemberg. Dar generalul se mulţumise să rîdă, iar cînd Winterpole continuă să insiste, îi ordonă tăios să tacă din gură, dacă nu vrea să fie executat. Pînă şi Winterpole îşi dădu seama că era mai bine să se abţină. Dar acum spumega de furie şi se forţa să creadă cu obstinaţie că Ungem avea nevoie de el şi că îl va pune la punct pe Rezuhin pentru comportamentul său inadecvat faţă de un reprezentant al unei puteri aliate.

Winterpole era un om de lume, dar felul lui monden nu era cel potrivit. Păcatele şi viciile înaltei societăţi, oricît ar fi ele de intreresante, nu sînt cele ale lumii colibelor din întinderile vaste de stepă. Acolo, de unde venea Winterpole, existau legi şi convenţii chiar şi pentru cele mai tenebroase delicte; altfel cum s-ar fi putut face deosebirea între oamenii de treabă şi delincvenţii de drept comun? Însă aici nu exista absolut nici un cod moral; aici disperarea spulbera orice tentativă de amabilitate şi transforma în demenţă pură tot ceea ce atingea. Era o văpaie care alerga dezlănţuită într-o pădure blestemată, scăpată de sub control şi mistuind tot ce-i ieşea în cale.

*

În seara aceea se opriră tîrziu, ca să se odihnească, departe de pădurea în flăcări. Pe linia orizontului mai scînteia încă un brîu de foc, unduindu-se în bătaia vîntului pe bolta înnegurată a cerului. Cei trei prizonieri fură adăpostiţi într-un singur cort, sub pază strictă. Dormiră sau stătură treji, ascultînd zgomotele întunericului: ţipete de păsări, îndepărtate şi fără inflexiuni, bărbaţi strigînd în somn, pocnetul lemnelor arzînd în vatră, încercînd să alunge frigul pătrunzător. Gardienii le înfrînară orice dorinţă de a discuta între ei, atunci cînd se deşteptară, cu toate că se abţinuseră să folosească violenţa împotriva lor. Tot timpul nopţii Christopher o îmbrăţişase pe Chindamani, fără să rostească un cuvînt. Ea stătu cuibărită în braţele lui, pradă unei tristeţi neîmpărtăşite, incapabilă să adoarmă sau să viseze.

A doua zi merseră într-o tăcere sumbră, răsfiraţi pe cîmpia pustie ca un şirag de mărgele ieftine, din sticlă. Un bărbat muri din cauza rănilor căpătate în ambuscada din pădure. Îl abandonară pe iarbă, despuiat şi înspăimîntător de palid. Calul lui îi urma, purtînd pe spate şaua goală.

A doua noapte oamenii începură deja să dea semne de nerăbdare. Saturaţi de atîtea omoruri şi de bucuria infantilă de a incendia o pădure cu unicul scop de a acoperi cu scrum negru scena crimelor comise, călătoriseră pînă atunci într-o stare de plăcere morbidă, cu spiritele încinse de infuzia de vanitate.

Dar în cea de-a doua zi a călătoriei şi, cu siguranţă, după moartea rănitului, o lehamite profundă puse stăpînire pe soldaţi. Se foiau încontinuu în şa, tînjind să se întoarcă la Urga sau să pornească într-o nouă expediţie de vînătoare de bolşevici. Unul dintre soldaţi se desprinse din rînd şi dădu o fugă pînă la o tabără de nomazi de unde se întoarse cu rezerve generoase de

hanchi, o băutură preparată de localnici.

În seara aceea, după cină, sticlele cu *hanchi* trecură din mînă în mînă şi dispoziţia oamenilor se schimbă. Cîntară cîntece ruseşti vechi despre fete cu păr cînepiu şi despre mesteceni unduindu-se în pîcla toamnei şi, pe măsură ce cîntau, deveneau sentimentali, iar unii chiar trişti.

Soldaţii mai vîrstnici îi incitau pe tineri cu istorisiri patetice, şlefuite de atîtea repovestiri. Pe măsură ce trecea timpul, povestirile despre acte de vitejie făcură loc altora, despre excese pline de obscenitate. Într-un loc mai retras, la o oarecare depărtare de tabără, Rezuhin stătea lîngă un foc de tabără solitar, cu eşarfa neagră invizibilă în întunericul nopţii, fumînd haşiş din rezervele sale personale, păstrate în raniţă.

Abia trecuse de miezul nopţii, cînd se hotărîră să vină după Chindamani. Focurile se stinseră şi nori grei, venind dinspre sud, acoperiră luna. Poate că *hanchi*-ul îi făcea mai puţin prudenţi, poate că întunericul le dădea un sentiment de siguranţă în ceea ce plănuiau să facă. Rezuhin dăduse ordin să nu se apropie de femeie – era destul de inteligent ca să se asigure, în cazul în care englezii i-ar fi putut fi de folos lui Ungem Sternberg. Dar el se retrăsese în cortul lui, la culcare, şi habar nu avea de ceea ce se întîmpla.

Unii dintre bărbaţi o urmăriseră toată ziua, dar nimeni nu se apropiase de ea şi nici nu încercase să-i vorbească. Trecuseră ani de cînd nici unul dintre ei nu mai avusese de a face cu altfel de femei în afară de prostituate sau de cele foarte apropiate de această categorie. Cu toate că deveniseră abrutizaţi, undeva, în adîncul minţii, pîlpîia amintirea vagă a convenţiilor sociale în spiritul cărora fuseseră educaţi. Unii dintre ei mai aveau acasă soţii sau iubite. Iar Chindamani, deşi poate inconştient, dar extrem de explicit, aşezase între ea şi bărbaţii din jurul ei o barieră imperceptibilă care le înfrîna dorinţele, făcîndu-i să se limiteze doar la nişte

priviri piezişe.

Comportamentul tuturor se schimbase o dată cu lăsarea nopţii şi sub influenţa *hanchi*-ului. Trecură de la sentimentalism la autocompătimire, iar de la autocompătimire la regret. Nu dură mult pînă ce regretul să trezească în ei sentimente de ură împotriva germanilor, a bolşevicilor şi a oricui altcuiva era răspunzător de pierderea Rusiei şi a privilegiilor pe care aceasta li le oferise. Iar resentimentele dădură naştere unei pofte carnale ciudate şi iraţionale, nu numai fizice, ci plămădite din lăcomia şi amărăciunea care zăcea în străfundul sufletului lor rănit.

Chindamani trebuia să fie victima lor, nu doar pentru faptul că era femeie, ci pentru că simboliza prea multe extreme opuse pentru ca ei să le poată accepta. Le reamintea în acelaşi timp de femeile pe care le lăsaseră în urma lor, la Moscova sau la Sankt Petersburg, cît şi de asiaticele pe care le cunoscuseră de atunci. Era atrăgătoare, aşa cum numai iubitele lor pierdute fuseseră, şi totuşi inabordabilă, ca o Madonă care le stîrnea simţurile, făcîndu-i în acelaşi timp să se simtă ca nişte copii sau ca nişte preoţi, castraţi, puri, debordînd însă de dorinţă. Nu suportau contradicţiile.

Patru dintre ei veniră la cortul unde ea şi cei doi bărbaţi dormeau deja un somn agitat. Erau păziţi doar de un singur om, pe jumătate adormit şi puţin ameţit de *hanchi*-ul adus de cîţiva camarazi.

Cu cîteva lovituri o treziră pe Chindamani şi, înainte de a-i lăsa răgazul să se împotrivească, o ridicară în picioare. Îşi dădu seama dintr-o privire că nu erau dispuşi să stea la discuţii şi renunţă imediat la încercarea de a se opune. Christopher se trezi imediat, dar unul dintre bărbaţii îl înşfăcă şi îi ţinti pistolul spre tîmplă.

— Dacă scoţi o vorbă, tovarăşe, îţi expediez creierii la Urga înaintea restului. *Ponimaiete?* Christopher dădu din cap şi se lăsă moale. Nu pricepuse chiar tot ceea ce i se spusese, dar în linii mari îşi dădu seama despre ce era

vorba. În spatele bărbatului cu pistolul stătea garda, cu arma ridicată spre el. Se trezi şi Winterpole, dar nu-şi dădu imediat ce se petrece.

Înainte de a fi tîrîtă afară din cort Chindamani se întoarse şi îi spuse repede cîteva cuvinte în tibetană lui Christopher:

— Ka-ris To-feh! Găseşte-l! Spune-i că îl iubesc! Dacă poţi, ascunde-l! Încă nu a sosit timpul! Spune-i că încă nu a sosit timpul!

Unul dintre bărbaţi îi astupă gura cu palma. Voiau să o scoată din cort, departe de lumina lămpii de petrol. Nu voiau să comită ceea ce aveau de gînd în lumină. Cel de-al patrulea bărbat îi dădu drumul lui Christopher, băgă pistolul înapoi în toc şi ieşi după ceilalţi. Paznicul rămase pe loc, fără să-i slăbească din ochi pe prizonieri.

Îi înconjură o tăcere cumplită. Ştiau ce se petrece, ce urma să se petreacă atunci cînd bărbaţii vor fi terminat cu ea. Auziră ţipete guturale, apoi un hohot de rîs dogit şi prelungit. Apoi rîsul fu întrerupt de uralele cîtorva bărbaţi. Cineva începu să cînte un cîntec, dar nu unul melancolic despre fecioare sau mesteceni, ci un cîntec de pahar, vulgar, de origine germană *-ich liebe* cutare, dar transpus în rusă, un cîntec fără sens, obscen, mai sordid decît cele cîntate acolo, în sălbăticie. Era un cîntec făcut special pentru a fi îngînat într-o tavernă, în miros de bere acrită.

Christopher azvîrli în lături pătura şi dădu să se ridice. O mînă fermă îl prinse de braţ şi îl împinse înapoi, la pămînt.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Christopher, nu fi nebun! şuieră Winterpole din întuneric, asemenea unui şarpe.

— O violează! Nu pricepi? Nemernicii ăia o violează!

— Nu are nici o importanţă, Christopher! Nu are chiar nici o importanţă. E doar o cioară. Nu mai face atîta caz! Ştii bine că nu e o persoană importantă. Nu te lăsa omorît de dragul ei.

Christopher se ridică din nou, dar Winterpole îi tăie calea şi îi strînse braţul cu mai multă putere:

— Ca ea sînt o mulţime, Christopher, o mulţime! Asiaticii ăştia se înmulţesc ca iepurii. După ce scăpăm de aici poţi să ai cîte vrei tu. Măcar o dată încearcă să te comporţi ca un profesionist. Face parte din stilul lor de viaţă, se aşteaptă la aşa ceva. Nu-i poţi omorî. Dacă încerci să te amesteci, te omoară. Aşa că nu te băga.

Christopher îl pocni cu putere, cum nu o mai făcuse pînă atunci cu nimeni. Lovitura îl nimeri pe Winterpole drept în bărbie şi îl proiectă la pămînt. Gemînd de durere, Winterpole reuşi cumva să se răsucească şi să-l prindă pe Christopher de picioare, trăgîndu-l după el.

Acela a fost momentul în care gardianul comise greşeala. Se repezi spre cei doi bărbaţi, încercînd să-i despartă cu o mînă, în timp ce în cealaltă ţinea, stîngaci, arma. Poate că se gîndea că cei doi bărbaţi încăieraţi erau mai preocupaţi unul de celălalt, decît de el. Se înşela din ambele puncte de vedere.

Cînd paznicul se repezi la Winterpole, Christopher îi suci braţul la spate. Auzi osul pîrîind, apoi ţipătul de durere al paznicului. Puşca scăpă dintre degetele paralizate. Soldatul avu prezenţa de spirit de a se arunca peste Christopher în timp ce acesta pipăia grăbit în jur, în căutarea armei. Dar Christopher îşi pierduse răbdarea şi stăpînirea de sine.

În timp ce se lupta cu paznicul auzi afară un ţipăt, un ţipăt de femeie. Se retrase instinctiv din strînsoarea soldatului, se ridică în genunchi şi îl lovi pe adversar tare, între picioare.

Christopher întinse mîna după Mannlicherul abandonat. Baioneta lungă, prinsă în vîrf, îl incomoda. O auzi pe Chindamani ţipînd din nou, un strigăt strident, urmat de un hohot de plîns. O torturau. Fără să stea pe gînduri, se răsuci şi ţîşni spre ieşire.

— Christopher!

Era glasul lui Winterpole.

— Are un pistol, Christopher! Nu pot să ajung la el.

Soldatul se ridicase în picioare ignorînd durerea şi îşi caută cu gesturi pripite pistolul.

Christopher se răsuci. Bărbatul ţinea pistolul în mîna dreaptă. Cristopher nu vru să tragă, pentru că ar fi atras prea devreme atenţia celorlalţi. Roti puşca precum o lance. Oamenii purtaseră războaie cu arme ca aceea, în tranşee îngheţate, peste garduri de sîrmă ruginită, şi cu toate acestea el nu mînuise pînă atunci nici una. Se simţea primitiv, un fel de zeu, făcînd metalul rece să-i tresalte în mînă. Soldatul îşi recăpătase echilibrul şi ţinea pistolul aţintit spre pieptul lui Christopher. Era o armă grea, neagră şi diabolică.

Christopher fandă, avînd în minte frînturi de imagini de pe terenurile de instrucţie. Văzuse bărbaţi străpungînd cu suliţa manechine umplute cu fîn şi însoţind fiecare izbitură cu un strigăt dezlănţuit. Revolverul se declanşă, bubuitura prelungă umplînd aerul. Simţi cum puşca se îngreunează, simţi ceva zvîcnind la capătul armei, simţi cum tresaltă, apoi auzi al doilea pocnet al revolverului şi simţi cum se prăbuşeşte.

Baioneta se răsuci şi auzi un strigăt. Christopher îşi dădu seama că strînsese pleoapele. Deschise ochii şi îl văzu pe paznic zăcînd alături de el, vomitînd sînge şi cambrîndu-se peste suliţa înfiptă în stomac, ca un peşte rănit în vîrful harponului unui pescar. Închise din nou ochii şi răsuci încă o dată lama, retrăgîndu-se ca în transă, golit de orice simţire, luptîndu-se să se elibereze din carnea sfîşiată. Auzi încă un ţipăt, mai slab, apoi se aşternu liniştea, greutatea cedă iar el se dezmetici, viu, biruitor asupra morţii.

— Nu există moarte, nu există moarte, continuă să îşi repete, dar cînd deschise ochii îl văzu pe gardian prăbuşit la pămînt, trecînd în altă lume. Gloanţele nu îl atinseseră pe Christopher. Era nevătămat, dar sîngele soldatului îi mînjise mîinile şi baioneta.

— Nebun nenorocit! scrîşni Winterpole din fundul

cortului. Ne-ai terminat! Christopher nu-l băgă în seamă şi ţîşni afară, strîngînd arma în mîini.

La vreo douăzeci de yarzi mai departe bărbaţii aţîţaseră un foc, cu limbile roşii de foc răspîndind scîntei enorme ce sfidau întunericul. Bărbaţii stăteau în semicerc, lîngă foc, cu feţele luminate ca nişte măşti de carnaval, congestionate şi animalice. Ţipau ca şi cum ar fi urmărit o luptă de cocoşi. Se părea că nu auziseră focurile de armă, sau poate că hotărîseră de comun acord să le ignore, pentru a se concentra asupra a ceea ce îi interesa mai mult în clipa aceea. Christopher se repezi spre ei, trăgînd piedica pistolului şi apreciind din ochi distanţa şi poziţiile bărbaţilor din jurul focului. Îl avantaja faptul că venea din întuneric, iar pămîntul moale înghiţea zgomotul paşilor. Se auzi un ţipăt şi cercul se sparse puţin. Prin deschizătură Christopher îl văzu pe unul dintre cei patru bărbaţi care veniseră după Chindamani. Era ghemuit deasupra ei, pe jumătate gol, şi îi frămînta sînii, gîfiind. Christopher se aplecă, ţinti şi trase un singur foc care sfărîmă jumătate din ţeasta bărbatului. Liniştea se aşternu instantaneu peste tabără. Nu se auzeau decît hohotele de plîns ale lui Chindamani şi glasul unei bufniţe pornite la vînătoare în întuneric.

— Chindamani, zise Christopher, calm. O criză de nervi nu le-ar fi fost de nici un folos în clipele acelea. Tot ce avea nevoie erau o minte limpede şi o mînă fermă: Dă-l la o parte şi vino aici, la mine, continuă, rugîndu-se să nu fi fost rănită sau paralizată de frică.

Ea rămase întinsă parcă o veşnicie, cu trupul scuturat de hohote de plîns, cu trupul dezgolit, mînjit de sîngele bărbatului mort, ca într-un ritual de iniţiere în ceea ce însemna viaţa de fapt. Bărbaţii erau neînarmaţi, neştiind cîte arme subtilizaseră foştii lor prizonieri. Nu vedeau în întuneric şi îşi dădeau seama că în lumina focului reprezentau o ţintă uşoară. Cineva strigă cu glas aspru:

— Stingeţi focul ăla nenorocit pînă nu mai omoară pe cineva!

Dar nu schiţa nimeni nici un gest. Nimeni nu dorea să fie primul care se mişcă şi să rişte astfel să fie următoarea ţintă.

Chindamani se ridică încet, împingînd cu ură la o parte trupul atacatorului mort.

— Nu-i băga în seamă. Nu se vor atinge de tine. Vino spre mine încet.

Ea pomi, încercînd să-şi acopere goliciunea cu hainele zdrenţuite. El continuă să îi dea curaj, să îi calmeze nesiguranţa picioarelor cu cuvinte de îmbărbătare. Ajunse în dreptul bărbaţilor adunaţi în cerc şi dădu să treacă printre ei.

Unul dintre bărbaţi întinse mîna şi încercă să o înşface, cu gîndul să se folosească de trupul ei ca de un scut pentru a-şi apăra propria-i piele. Christopher trase un singur glonţ care îi străpunse gîtul. Ceilalţi se retraseră, descurajaţi. Chindamani avea cale deschisă.

Ajunse lîngă el, tremurînd din tot corpul în timp ce se agăţa de el. Mîna îl strîngea sălbatic, dureros, degetele i se înfigeau în carne. Nu rostea nici un cuvînt. Christopher se simţi năpădit de o ură pe care nici întunericul, nici plăcerea de a ucide nu o puteau înăbuşi, ştia că o va simţi în el pentru totdeauna, chiar dacă va pierde din intensitate cu timpul.

— Plecăm. Caii sînt chiar în spatele nostru. Eu o să-i reţin aici pe nemernicii aştia; poţi să ajungi pînă la cai?

Ea dădu din cap, înfrînîndu-şi ultimele hohote.

Începură să se retragă încet, încet, îndreptîndu-se spre locul din spatele corturilor unde fuseseră priponiţi caii. Tropăitul şi nechezatul cailor agitaţi de bubuitul împuşcăturilor ajungea pînă la ei în întuneric.

— Caută doi cai cu care să putem pleca. Dezleagă-i. Nu mai pierde timpul cu înşeuatul, ne vom descurca şi fără şa Dezleagă-i şi pe ceilalţi, dar păstrează unul, în caz că reuşeşte să scape şi el.

Ea se strecură pe lîngă el, mai puţin încrezătoare. Cineva aruncase nişte apă peste foc şi Christopher nu

mai putea vedea la fel de clar ce se petrece în tabără.

În beznă răsună o voce cunoscută:

— Arma, domnule Wylam. Aruncă arma cît poţi de departe. Am arma aţintită spre spatele dumitale, iar distanţa este nesemnificativă, aşa că te sfătuiesc să te comporţi ca un om rezonabil.

52

Christopher încremeni. Recunoscuse vocea: îi aparţinea lui Rezuhin. Lăsă să-i scape un oftat prelung. Scăpase din vedere că generalul avea cortul chiar lîngă padocul provizoriu. Cu un mormăit aruncă puşca la pămînt, la cîţiva yarzi distanţă, aşa cum i se ordonase.

— Christopher, ce se întîmplă? se auzi glasul lui Chindamani din întuneric.

— Rămîi acolo! îi strigă. Urcă-te pe primul cal şi fugi. Nu mă aştepta. Nu aştepta pe nimeni! Fugi cît poţi de repede.

— Ţineţi-vă gura, domnule Wylam, se auzi din nou vocea lui Rezuhin. Dar mai întîi spune-i fetei că, dacă îndrăzneşte să mişte un muşchi, o împuşc pe loc. Ai înţeles? O văd perfect din locul în care mă aflu. Şi te asigur că văd foarte bine în întuneric.

Christopher strigă din nou:

— Rămîi acolo unde eşti, Chindamani. Nu te mişca. Zice că e gata să te împuşte şi nu cred că glumeşte. Dar fii pregătită să fugi dacă apare ocazia.

Trebuia să facă în aşa fel încît să îi dea o şansă de scăpare, trebuia să îi distragă atenţia lui Rezuhin suficient timp pentru ca ea să poată ajunge pînă la cal.,

— Nu pot pleca fără tine, Ka-ris To-feh. Nu te las aici!

— Trebuie să o faci! De dragul lui! De dragul meu! Cînd va sosi clipa...

— Gata cu vorbăria! se răsti Rezuhin.

Îi era teamă şi nu pricepea ce se întîmplă. Atacaseră tabăra? Prizonierii lor făcuseră în aşa fel încît o bandă de soldaţi roşii să se poată infiltra, trecînd pe lîngă gărzile lui?

Christopher se întreba cît de bine poate ţinti Rezuhin la o asemenea distanţă. Distanţa era mică, dar presupunea că generalul fusese iniţial dreptaci, iar precizia lui de a trage cu stînga avea anumite limite.

— Oamenii tăi au violat-o, Rezuhin! Ne-ai promis că vom ajunge în siguranţă pînă la Urga. Le-ai ordonat soldaţilor tăi să nu se atingă de noi, dar vezi ce s-a întîmplat de îndată ce ai întors spatele.

— Ţi-am ordonat să taci! Dacă soldaţii mei simt nevoia de o femeie, eu nu mă amestec. Îndură destule privaţiuni. Voi nu aveţi aici nici un privilegiu, nici un drept; din punctul meu de vedere, dumneata şi tovarăşul dumitale nu sînteţi decît nişte spioni. Ceea ce înseamnă că pot da ordin să fiţi luaţi şi împuşcaţi.

— Aşa cum i-ai împuşcat pe amărîţii ăia în pădure? Fără judecată? Eşti judecător, jurat şi călău, totul într-o singură persoană? Credeam că eşti militar. Credeam că sîntem de aceeaşi parte a baricadei. Dar se pare că m-am înşelat.

— Aici sîntem în Mongolia, domnule Wylam, este o altă lume. Aici se aplică legea marţială. Această lege mă îndreptăţeşte să condamn un om la moarte şi să pun să fie executat imediat, dacă aşa o cere situaţia. În acest loc acţionezi aşa cum o cere situaţia, nu oamenii sau principiile lor morale.

Rezuhin întinse ferm mîna în care ţinea pistolul, fixîndu-l în dreptul pieptului lui Christopher. Era greu, dar mîna nu îi tremura.

— Sincer să fiu, domnule Wylam, continuă Rezuhin, cred că situaţia de acum cere măsuri. Cere să fii condamnat şi executat. Ai ucis cel puţin un om de-al meu, poate chiar mai mulţi. Ai pus în pericol viaţa

întregului meu detaşament. Ai încercat să evadezi de sub pază militară. Îmi va face mare plăcere să te pedepsesc după cum meriţi. Apropie-te. Vreau să te văd.

— Ka-ris To-feh!

Chindamani găsise calul potrivit, un animal castrat, de talie mică, pe care călărise de cînd plecaseră din pădure. Dezlegă frînghia cu care fusese legat şi încăleca.

— Fugi! E prea întuneric, nu o să te nimerească!

Christopher se hotărî într-o fracţiune de secundă. Se răsuci şi o rupse la fugă, rugîndu-se să nu se fi înşelat în privinţa preciziei de a ţinti a lui Rezuhin.

Generalul întoarse repede ţeava pistolului, ţintind spre silueta în mişcare a lui Christopher. O văzu pe fată călare şi anticipă direcţia în care se îndrepta englezul.

Christopher uitase de puşcă. Rămăsese acolo unde o aruncase, pe jumătate ascunsă de iarbă, invizibilă în întuneric. Se împiedică de ea, răsucindu-şi glezna şi căzînd greoi cu faţa în jos.

Rezuhin îl văzu pe englez prăbuşindu-se. Zîmbi satisfăcut: era sigur că Wylam nu va mai reuşi să ajungă pînă la cal. Aruncă o privire spre fata călare, care îl striga disperată pe bărbatul căzut. Era mai bine să scape de ea: femeile nu aduceau decît necazuri, prezenţa lor conducea inevitabil la certuri şi la acte de indisciplină. Era martoră la ceea ce se petrecuse în noaptea aceea.

Înălţă pistolul, ţinti şi trase.

Chindamani căzu de pe cal cu un ţipăt de uimire, ca o pasăre cu aripile frînte pe bolta întunecată a cerului. Rezuhin rînji şi făcu cîţiva paşi înainte. Putea să termine la fel de bine şi cu englezul.

Christopher pipăi în jur, căutînd puşca, dar o pierduse din nou în beznă. Auzi cum este trasă piedica revolverului, un clinchet slab, ca cel făcut de o uşă mică închizîndu-se. Ridică privirea şi îl văzu pe Rezuhin stînd în picioare lîngă el, cu silueta profilîndu-se pe cer ca o umbră ştearsă.

Degetul lui Rezuhin se încorda pe trăgaci. Christopher

îşi ţinu răsuflarea. O va striga pe nume, indiferent ce s-ar fi întîmplat, nici măcar un glonţ nu-l putea împiedica să o facă. Închise ochii. Se auzi un bubuit, apoi încă unul, ca nişte uşi de templu trîntite cu putere. Expiră grăbit şi începu să o strige pe nume în beznă, încercînd să acopere zgomotul bubuiturilor.

Nu simţea nici o durere. I se părea straniu. Cineva striga la el. Asta i se păru şi mai ciudat.

— Christopher, pentru numele lui Dumnezeu, ridică-te! într-o secundă ne vin toţi soldaţii pe cap!

Era Winterpole, care stătea aplecat deasupra lui, încercînd să îl ridice în picioare.

— Sînt…

— Eşti nevătămat, omule. Prima împuşcătură pe care ai auzit-o a fost trasă de mine. Rezuhin ţintise undeva, spre planeta Jupiter.

— Chindamani!

— Nici ea nu a păţit nimic. Glonţul lui Rezuhin i-a zgîriat braţul şi a dezechilibrat-o. Nu prea are stofă de amazoană. Haide, nu avem timp de pierdut!

Christopher auzi nişte ţipete din direcţia taberei. Cineva începu să tragă sălbatic înspre ei. Nu aveau timp de pierdut.

Ţîşni după Winterpole, spre cai. Chindamani încălecase din nou şi şedea cu mîinile înfipte în coama calului. Ţinea într-o mînă căpestrele altor doi cai de talie mijlocie.

— Fiţi atenţi! Caii sînt agitaţi din cauza împuşcăturilor.

— Mai întîi să dezlegăm şi ceilalţi cai, propuse Christopher, scoţînd ţăruşul de care fusese priponit calul de lîngă el. Winterpole îi urmă exemplul. Ţipetele se auzeau acum mai aproape, mai asurzitoare şi mai violente. Se auzi un foc de armă şi simţiră glonţul trecînd pe lîngă ei.

— Grăbiţi-vă!

Pe neaşteptate din întuneric apăra o siluetă care agita

o sabie şi zbiera incoerent.

Winterpole se răsuci, scoase pistolul şi trase. Bărbatul se prăbuşi cu un geamăt sonor.

— Daţi-i bătaie!

Terminară de eliberat toate animalele.

— Să ne grăbim!

Dar soldaţii lui Rezuhin erau deja lîngă ei. Din întuneric se auzi un ropot de împuşcături şi gloanţele începură să le ţiuie pe lîngă urechi.

Luară fiecare cîte un cal şi încălecară. Winterpole ridică pistolul şi trase patru focuri, unul după altul, peste capetele animalelor. Caii începură să necheze şi să tropăie speriaţi, apoi o rupseră la goană. Caii lor porniră în galop după ceilalţi, într-un vacarm de tropăituri. Strigătele nearticulate şi focurile de armă se pierdură în negura nopţii. Cineva începu să tragă de pe flanc.

— Ţineţi-vă capul plecat!

Dar alergau deja în galop, agăţîndu-se cu disperare de spatele gol al cailor, străbătînd întunericul în ropot de copite şi nechezat speriat.

Încet, încet ceilalţi cai se distanţară iar caii lor încetiniră, pe măsură ce se calmau.

— Sîntem cu toţii? întrebă Christopher de îndată ce caii începură să meargă la pas. Chindamani, eşti teafără?

— Sînt aici, Ka-ris To-feh, auzi din întuneric vocea ei speriată, dar totuşi controlată. Sînt teafără, nu-ţi face griji pentru mine.

Se duse lîngă ea.

— Opreşte-te! îi strigă lui Winterpole. Vreau să o mut pe Chindamani pe calul meu.

După cele petrecute simţea nevoia să o aibă alături de el.

Se opriră şi o ajutară să încalece în faţa lui. Calul ei venea în urmă, ţinut de căpăstru de Christopher.

— Winterpole, cum te simţi?

Winterpole era nevătămat. Îşi făcuse treaba. Nu mai

era nevoie să îşi ceară scuze pentru nimic; erau chit.

Călăreau la pas. În întuneric, fără cai, oamenii lui Rezuhin nu îi mai puteau ajunge din urmă. Dar Christopher ar fi dorit să fie mai multă lumină, ca luna să apară pe cer măcar pentru cîteva momente. Cerul era acoperit de nori grei, printre care nu răzbatea nici o rază de lumină. Habar nu aveau în ce direcţie se îndreptau şi nici nu îşi puteau da seama cît drum au parcurs. Părea că timpul se scurge în alt ritm, exasperant de lent. Doar cailor nu le păsa.

Din cînd în cînd cîte unul dintre ei aţipea, pentru ca în scurt timp să se trezească, tresărind, alarmat de vreo schimbare de ritm în mersul calului sau de un ţipăt stingher în noapte.

Mult timp Chindamani nu reuşi să adoarmă. Christopher o ţinea strîns de talie, ferind-o de balansul calului, dar simţea că nu doreşte să vorbească. Poate că nu va fi niciodată capabilă să discute despre cele întîmplate în noaptea aceea; dar vroia ca ea să ştie că el era alături de ea, să o asculte. De cîteva ori îi simţi trupul înfiorîndu-se, nu din cauza frigului, deşi era o noapte friguroasă, ci sub impactul amintirilor nedorite care o copleşeau.

Puţin înainte de ivirea zorilor o simţi cum se destinde şi îşi dădu seama că în sfîrşit reuşise să adoarmă, extenuată. Deşi era la rîndul lui cumplit de obosit, se lupta să rămînă treaz, temîndu-se să nu îi alunece din braţe. Caii mergeau la pas.

Cînd se lumină, în sfîrşit, li se înfăţişă o privelişte în acelaşi timp mirifică şi monotonă. Pe linia orizontului, chiar în faţa lor, lumina palidă şi ştearsă izbucni în şuvoaie purpurii şi aurii, înghiţite aproape instantaneu de norii grei, zdrenţuiţi. Nu era unul dintre acele răsărituri de soare promiţătoare. Nu aducea nici vremuri de pace, nici vremuri de război, ci lucruri groteşti, mai înfiorătoare decît războiul.

La lumina zilei putură vedea în ce ţinut călătoreau, un

ţinut sterp, lipsit de peisaje interesante sau de vreun semn de viaţă. Părea că se întinde la nesfirşit, în faţa şi în spatele lor. Mergeau răsfiraţi, Winterpole în faţă, urmat de Christopher şi Chindamani cu cei doi cai ai lor.

Christopher îl strigă cît putu de tare pe Winterpole, ce- rîndu-i să se oprească. Era timpul să facă o haltă, să se odihnească cum se cuvine. La început Winterpole nu îi dădu nici o atenţie, dar apoi ridică obosit braţul, în semn că auzise, struni calul şi se lăsă să alunece greoi pe pămînt. Îi aşteptă să ajungă lîngă el, ţinînd braţele încrucişate la piept, relaxat şi aparent neafectat de aventura prin care trecuseră. Nu se grăbiră să i se alăture iar cînd ajunseră în sfîrşit lîngă el, Christopher nu găsi nimic să-i spună. Descălecă şi o ajută pe Chindamani să coboare. Ea căscă şi se agăţă strîns de el, tremurînd în vîntul rece al dimineţii.

— Unde sîntem?

— Nu ştiu. Christopher se întoarse spre Winterpole şi îl întrebă în engleză: Ştii unde sîntem?

Winterpole surîse:

— Drept să spun, nu ştiu. Noaptea trecută i-am auzit pe unii vorbind, înainte de a începe lupta. În linii mari ştiu încotro ne îndreptam. Se întoarse şi arătă în zare. Vezi munţii aceia, în faţa noastră? Christopher dădu din cap. Aceia sînt munţii Bogdo Ula. Urga este dincolo de ei.

53

— Sînt obosit.

Mergeau deja de cîteva zile, dar Zamiatin nu dădea nici un semn că ar avea de gînd să se oprească. Samdup începuse să se întrebe dacă el era, de fapt, om.

— Nu mai vrei ciocolată? întrebă buriatul, întinzîndu-i

băiatului o cutie mare cu bomboane de ciocolată.

Dumnezeu ştie de unde sau cum o obţinuse, dar apăruse într-o seară, la Uliassutai, ca o tentaţie arzătoare pentru un copil care abia dacă pusese gura pe zahăr în viaţa lui. Cutia purta marca firmei *Debauve & Gallais* şi era evident că provenea din micuţul lor magazin din capătul străzii Saint-Peres, de unde fusese adusă la Sankt Petersburg în zile mai senine, înainte ca atît coroanele, cît şi ciocolata să intre sub interdicţie. Dar era imposibil de aflat prin ce căi întortocheate ajunsese cutia – acum mult mai puţin arătoasă – în stepele din vestul Mongoliei sau cum nimerise în mîinile lui Zamiatin, drept cadou pentru micuţul prinţ-zeu.

Samdup scutură din cap şi continuă să meargă tăcut. Nu era uşor să-l scoţi din starea de oboseală în care căzuse. Nu se plîngea pentru că era iritat. Băiatul era obosit cu adevărat şi avea nevoie de mai mult decît ciocolată ca să îşi fortifice spiritul sau trupul în aşteptarea unei alte zile istovitoare. Nutrea faţă de Zamiatin o ură crudă şi necruţătoare şi nu îşi dorea decît să scape de el. Şi, cu toate acestea, între bărbat şi copil se crease un soi de dependenţă reciprocă, astfel încît ideea de a se despărţi de el nu părea să îi surîdă lui Samdup.

Zamiatin rămase puţin în urmă, aşteptîndu-l pe William, care călărea la fel de ostenit. Conveniseră ca, datorită stării precare în care se afla, el să meargă călare pe singurul cal rămas. Muşcătura pe care o primise în galeriile de sub Dorje-la se umflase peste măsură. În timpul săptămînii ce trecuse rana se înroşise, iar pielea stătea întinsă ca pe o tobă. Băiatul era chinuit de o durere constantă, iar noaptea abia dacă reuşea să aţipească. La fiecare escală fusese examinat de vraci mongoli dar tot ce putuseră face era să-i prepare nişte poţiuni din ierburi, pe care William le bea, dar fără nici un efect.

— Ia o bomboană, William, insistă Zamiatin, oferindu-i

cutia.

Dar băiatul nici măcar nu-şi plecă privirea şi nu schiţă nici un gest care să arate că l-ar fi auzit. Nu mînca cum trebuie iar Zamiatin devenea din ce în ce mai îngrijorat.

Adevărul era că ar fi trebuit să scape de băiatul englez de cîteva săptămîni. Tibetul era încă un obiectiv de viitor îndepărtat şi, în orice caz, nu ştia în ce măsură îi putea fi de folos William. Dar ceva din situaţia băiatului trezise în Zamiatin fărîma de conştiinţă pe care o mai avea. Se identifica cu el şi, din anumite puncte de vedere, îi părea rău că îl răpise de acasă. Cu atît mai mult acum, cînd era convins că băiatul nu va supravieţui dacă nu va primi îngrijiri medicale competente.

Între cei doi băieţi se legase o prietenie extrem de strînsă. În ciuda faptului că nu înţelegea nici unul limba vorbită de celălalt William îl învăţase pe Samdup cîteva cuvinte în engleză şi învăţase, la rîndul lui, cîteva în tibetană, dar erau simple cuvinte, fără gramatică sau sintaxă. Comunicau într-un fel care depăşea sau ocolea limbajul. Cînd îl durea tare gîtul, William nu admitea să fie îngrijit decît de Samdup. Iar Samdup refuza să meargă oriunde, dacă nu era şi William cu el. Deveniseră ca doi fraţi.

Zamiatin încercase fără succes să se apropie de unul sau de celălalt. Ştia că, dacă reuşea să fie acceptat de William, avea să şi-l apropie cu timpul şi pe Samdup. Fără Samdup călătoria aceasta nu avea rost. Era adevărat că la Urga şi în alte părţi existau organizaţii comuniste cu care se putea alia. Dar mai ştia că un alt agent al Comintemului, Sorokovikov, se afla deja în ţară şi organizase deja grupul de revoluţionari existent în Partidul Popular Mongol, sub conducerea unui bărbat pe nume Sukebator. Udinskii îi spusese că o delegaţie din partea PPM l-a vizitat pe şeful Secţiunii pentru Orient a Biroului Siberian al Partidului din Irkuţsk. Aceasta se întîmplase în august, anul trecut. După aceea a luat fiinţă secţiunea mongolo-tibetană a Comintemului.

Primul congres al Partidului Mongol avusese loc în martie, la Kiakhta, în Rusia. Puzorin, comandantul Armatei a Cincea a Sovietelor, îşi mobiliza deja oamenii.

Astfel, ultimele evenimente trecuseră pe lîngă Zamiatin cît timp stătuse retras în mica mănăstire din Himalaya. Simţea cum scapă din mîini frîiele puterii, înainte chiar de a fi învăţat să le mînuiască cu adevărată dexteritate. Mai mult ca oricînd, acum totul depindea de băiat: înfrîngerea lui Ungem, răsturnarea lui Khutukhtu şi ridicarea lui Zamiatin la rangul de vicerege al Orientului. Puteau alţii să deplaseze celule, partide şi armate, dar ce puteau realiza, în final, fără susţinerea pe care numai un copil-mîntuitor le-o putea oferi?

Expediţia lui era deja pe cale de a fi încununată de succes, aşa cum prevăzuse. Răscoala de la Uliassutai fusese abia începutul. Se întîlnise cu *sain*-ul Noyon-Han şi cu unul dintre prinţii din suita sa, un bărbat pe nume Damdinsuren, şi îi prezentase pe toţi băiatului. Totul decursese exact aşa cum plănuise: ambii bărbaţi, împreună cu toţi *lama* din suita lor îl recunoscuseră pe Samdup drept noul Khutukhtu şi îi promiseseră ajutorul lor, atît moral, cît şi militar. Îi dăduseră nişte scrisori de recomandare către ceilalţi prinţi, Tushetu şi Setsen Han, şi către conducătorii cîtorva mănăstiri importante.

Cumva, nu-şi putea explica nici el cum, într-un mod pe care nu-şi permitea să-l recunoască sau să-l admire, băiatul exercita un fel de vrajă asupra tuturor celor pe care îi întîlnea. Îşi juca rolul, dar era ceva mai mult de atît. Poate era datorită faptului că toată viaţa sa Samdup nu fusese considerat altceva decît un zeu, astfel încît se comporta aşa cum ar fi trebuit să se comporte un zeu. Iar băiatul nici nu trebuia să se prefacă: se credea, într-adevăr, Maidari Buddha. Dar deşi mongolii, ca şi tibetanii, erau obişnuiţi cu băieţi care se comportau ca nişte zei, totuşi faţă de Samdup manifestau un respect sincer.

Mongolia era împărţită în mai multe provincii mari,

denumite *aimak,* iar la rîndul ei fiecare era subîmpărţită în mai multe *hoshun.* Zamiatin făcu socoteala că zece *hoshun* erau deja de partea lui sau, mai bine zis, de partea băiatului, ceea ce, din punctul lui de vedere, era unul şi acelaşi lucru. Vor mai fi şi alte răzvrătiri, iar data viitoare va avea grijă ca oamenii să fie înarmaţi.

Important era să nu îi lase pe băieţi să stea pe loc. Vestea trebuie să se fi răspîndit deja, iar dacă ceea ce auzise despre Ungem Stemberg era măcar pe jumătate adevărat, baronul era dispus să facă orice pentru a înăbuşi rebeliunea care mocnea chiar sub nasul lui. În fiecare noapte Zamiatin şi băieţii înnoptau în cîte o iurtă aparţinînd unui alt clan, traversînd ţara în zigzag, neurmînd niciodată un traseu în linie dreaptă, nezăbovind în nici un loc atît de mult încît să li se poată lua urma.

Mîine aveau să pornească spre Urga. *Sain*-ul Noyon Han urma să organizeze mai multe răscoale în vest şi în nord, în timp ce Zamiatin şi micuţul pretendent se vor îndrepta în goana calului spre capitală. Pînă vor fi ajuns ei acolo, atenţia lui Ungem va fi îndreptată spre altceva. Cu ajutorul cîtorva simpatizanţi vor pătrunde în oraş. Zamiatin trebuia să ia legătura cu Sukebator şi cu ceilalţi revoluţionari pentru a le explica ce se întîmplă şi pentru a prelua comanda.

În faţa lui, Samdup se opri şi se aşeză pe marginea drumului. Zamiatin se apropie încet de el, ţinînd de căpăstru calul lui William.

— Ce s-a întîmplat?

— Mă dor picioarele.

— Ce vrei să-ţi fac? se răsti Zamiatin. Şi pe el îl dureau picioarele. Mai avem de străbătut cîteva mile. Vrei să-ţi petreci noaptea aici, cu lupii?

Dar îi plăcea băiatul. Îl plăcea cu adevărat De fapt, îi plăcea pe amîndoi. Atîta doar că nu ştia cum să le-o arate. Nu ştiuse niciodată. Nimeni nu-l învăţase vreodată.

URGA

54

Urga se întindea stingheră în soare, blocată în strîmtoarea dintre două dealuri înnegurate. Razele soarelui pătrundeau în voie, cernîndu-se din înaltul cerului senin şi zîmbitor, dar, de îndată ce atingeau aleile înguste şi stradelele fetide, îşi pierdeau orice strălucire, devenind cenuşii şi gălbejite. Acoperişurile aurite ale caselor, spiralele ornate cu pietre preţioase ale templului se lăfăiau în lumină, dar peste tot pluteau umbre, iar sunetul trompetelor răsuna îndoliat şi sec.

Munţii înconjurau cîmpia ternă pe care se întindea oraşul milă după milă, împărţit în trei cartiere distincte: Mai-mai- ch’eng, cartierul comercial chinezesc, spre est, cu magazinele şi depozitele sale goale şi părăsite; Gandan, cetatea cenuşie a preoţilor, *lama,* cu templele şi lăcaşurile sale destinate studiului teologiei şi medicinei, către vest; iar în centru, Ta Khure, cetatea în care îşi desfăşura activitatea întruparea vie a lui Buddha, dincolo de ziduri mohorîte, vopsite în roşu şi alb, în încăperi ticsite de relicve sfinte şi de mii de ceasuri ticăind în contratimp, la ore şi minute diferite. În încăperile acelea timpul se scurgea cu un sunet înfiorător, morbid, asemenea unui gheţar alunecînd pe panta unui munte.

Călugării mergeau sau se tîrau în cerc, în jurul zeului lor, într-o procesiune lentă, în sunetul trompetelor şi în dangătul gongurilor, în timp ce vocile a zece mii de preoţi făceau să tremure aerul cu incantaţiile lor rostite, parcă, în vis. Totul era aşa cum fusese dintotdeauna, nimic nu se schimbase de veacuri, nimic nu era diferit, doar actorii şi chipurile. Purtau tunici cu croială veche, recitau versuri moştenite din străbuni, se roteau şi se închinau, aprinzînd bulgări de tămîie, lumînări, chiar în locurile rînduite, aşa cum o făcuseră generaţii întregi

înaintea lor şi cum, fără îndoială, o făcuseră de mii de ori, la rîndul lor, în vieţile lor anterioare. Cu gesturi precise, stăpînite, fără să schimbe o silabă sau o frîntură de gest. În tot acest timp, în odăile destinate lui Buddha, ceasurile continuau să ticăie şi să sune în tăcerea profundă din jur.

În mijlocul lor, înveşmîntat în purpuriu, cu ochii încercănaţi de nopţi de nesomn, ferit de căldura corturilor trupelor sale de militari, şedea Roman von Ungem Stemberg, plănuind în amănunt desfăşurarea apocalipsei sale miniaturale. Din cînd în cînd sorbea ceai chinezesc din ceşcuţe minuscule şi fuma cîte o ţigară maronie, cu parfum pătrunzător dar, în tot acest răstimp, mintea îi zbura în altă parte.

Se ridică în picioare şi se duse la uşa iurtei. Cortul fusese ridicat în curtea unui *hong* părăsit, care aparţinuse pe vremuri marii case Shansi a dinastiei Ta Sheng K'uei. Regimentul buriat comandat de Sukarev era încartiruit acolo din ordinul lui Ungem; în apropiere se aflau regimentele de tătari şi chahari conduse de Bair Gur şi de Rezuhin. Dar Rezuhin plecase spre sud, în urmă cu două săptămîni, în fruntea unui detaşament rus şi nu se întorsese încă.

Oraşul îi umplea nările cu un miros aparte, un miros greu, acrişor, un amestec de sanctitate şi corupţie, de lăcomie şi deşertăciune omenească. Nu fusese el cel care alesese Urga – o Soartă malefică îl alesese şi îl trimisese aici ca să o slujească.

Stinse ţigara de pragul uşii şi aprinse alta. Degetele îngălbenite de nicotină tremurau uşor. Era tîrziu, după-amiază, vremea cînd trebuia să citească rapoartele sosite la prînz. Amestecul de voci omeneşti şi tropot de cai îi dădea o senzaţie de uşurare şi de normalitate. Oamenii nu ştiau ce povară purta el în locul lor, ce griji şi ce nelinişti îl frămîntau de dragul lor. Dar, cînd va sosi clipa, vor ieşi călare din Urga, urmîndu-l pe el, ca o ceată de călăreţi ai infernului, şi vor nimici tot ce le stă în cale.

Parcă vedea deja praful ridicîndu-se peste pintenii cailor şi parcă auzea tropotul galopului. Ajunsese să tînjească după clipa aceea ca un îndrăgostit după noaptea nunţii. Mongolia va fi mireasa lui: dacă va trebui, o va sfîşia în bucăţi ca să o posede.

Se întoarse şi intră în iurtă. Colonelul Sepailov tocmai golise cel de-al treilea pahar de *hanchi.*

— Mai serveşte, colonele.

Ungem umplu paharul gol al colonelului şi îl privi cum dă peste cap băutura tare ca şi cum ar fi fost lapte. Dacă va continua să bea în continuare aşa ceva, va înceta să-i mai fie de prea mare folos şi asta ar fi păcat. Ungem nu putea avea încredere absolută decît în doi oameni din suita sa – Sepailov era unul dintre ei, iar Burdokovski, poreclit Ceainic, era celălalt. Ei erau ochii şi urechile lui – iar cînd trebuia rezolvată vreo treabă murdară, şi mîinile lui. Aveau de multe ori de făcut treburi murdare. Sepailov trebuia să o lase mai moale cu băutura.

— Ia-o din nou de la început şi povesteşte exact ce ai auzit de la Jahantsi.

Aprinse încă o ţigară şi suflă neglijent fumul în ochii lui Sepailov.

Khutukhtu Jahantsi era preşedintele Consiliului de Miniştri al Mongoliei. În realitate nu era decît o sinecură, dar Jahantsi era destul de şiret ca să facă în aşa fel încît poziţia lui să aibă o oarecare importanţă, chiar şi în vremuri ca acestea. Discutase în dimineaţa aceea cu Sepailov şi îl rugase să-i comunice informaţiile baronului. Lăsă impresia unei intermedieri, deşi toţi cei implicaţi ştiau că nu era decît o formalitate: deocamdată baronul deţinea controlul.

— Khutukhtu Jahantsi spune că se petrece ceva la Uliassutai. Ieri au venit doi călăreţi care s-au folosit de nişte *tzara* cu numele tău. Au primit cai la fiecare haltă.

— Cine a permis să fie scrise acele *tzara?*

— Kazanţev sau, cel puţin, aşa pretindeau.

— Aşa deci, Kazanţev. Şi?

— S-a iscat o revoltă.

— O revoltă? Eşti sigur? Nu doar o… animozitate?

Sepailov scutură din cap. Avea un craniu cu o formă ciudată, teşită în creştet, aducînd puţin cu o şa: într-o lume diformă, el ar fi fost prinţ.

— Au murit oameni, domnule general. Un grup de vreo nouăzeci de mongoli a atacat un detaşament din garnizoana Uliassutai. Au fost obligaţi să contraatace.

— Erau înarmaţi?

— Nu. Tocmai asta este curios. Nici unul nu era înarmat. Unul dintre călăreţi…

Şovăi.

Ungem trase din ţigară. Fumul plutea în jurul lui ca un halou otrăvitor.

— Da? Continuă.

— El… i-a spus lui Khutukhtu Jahantsi că preferă să vină neînarmaţi. Avuseseră acces la arme, dar hotărîseră să nu le ia cu ei. Credeau că sînt imuni la gloanţe. Au atacat un grup de soldaţi înarmaţi, fluturînd talismane şi scandînd nişte sloganuri.

— Sloganuri? Sloganuri bolşevice?

Sepailov scutură din cap:

— Nu, sloganuri religioase. Ce spuneţi dumneavoastră se practică mai mult în ţara dumneavoastră decît în a mea, domnule. Dar bănuiesc că erau genul de incantaţii pe care le aud murmurate cînd trec pe lîngă un templu. Aiureli!

Ungem dădu din cap puţin agasat. Nu erau aiureli! Trase nervos din ţigară. Ajunsese la optzeci de ţigări pe zi. Ce se va întîmpla cînd i se vor termina rezervele?

— Fără îndoială! Zici că au fost omorîţi cîţiva oameni. S-au tras focuri de armă?

— Da, domnule. Se pare că ofiţerul de serviciu era tînărul Schwitters. Vă aduceţi aminte de el? E…

— Da, îmi amintesc de el. Continuă!

— Scuzaţi-mă, domnule. După cum spuneam, locotenentul Schwitters era ofiţer de serviciu. Se pare că

a intrat în panică şi a ordonat să se tragă deasupra capetelor lor. Cînd au văzut că nu e de nici un folos, soldaţii lui au tras în mulţime. Au omorît vreo douăzeci dintre ei, nu ştie nimeni exact cîţi. Apoi au armat din nou. Asta i-a speriat. Au spălat putina într-o clipă Dar…

— Da? Da?

— Jahantsi crede… El crede că ăsta este doar începutul, domnule.

— Începutul? Ce îl face să creadă asta? Are vreun motiv să presupună aşa ceva?

— Răsculaţii strigau ceva despre un copil. E un fel de Buddha, după cum spunea Khutukhtu Jahantsi. N-am priceput ce spunea, scuzaţi-mă, dar parcă vorbea în dodii. Dar se pare că se aşteaptă ca acest copil să devină un fel de conducător. Aşa spunea Khutukhtu Jahantsi şi bănuiesc că el trebuie să ştie ce spune. Ei bine, se pare că acest copil este un fel de Mîntuitor, pe care îl aşteptau. Ştiţi cum e. Khutukhtu Jahantsi spune că s-au auzit zvonuri despre acest copil din alte regiuni ale ţării. L-am întrebat dacă…

Vocea lui Sepailov se frînse. Von Ungem Sternberg se crispase şi strîngea cu tărie braţele fotoliului tapiţat, din piele. Peste pantalonii negri, bufanţi şi cizmele din piele purta o haină de mătase roşie, mongolă: un general învăţînd cum să devină zeu. Chipul lui îl ducea pe Sepailov cu gîndul la icoanele la care se închina în copilărie. Era un chip îngust, ascetic, arid, cu trăsături bizantine, aşteptînd doar o tentă de ocru, purpuriu şi auriu ca să capete materialitate. Avea toate trăsăturile fine, distante, ale unui ascet şi totuşi nici măcar o urmă de ceva sfînt în el. Fusese întotdeauna neîngrijit, dar Sepailov observase că în ultimul timp era mai dezordonat, nu atît fizic, cît mental. Ungem începea să cedeze. Era sufocat de profeţiile, de visele şi de tot ce ţinea de nebunia divinităţii. Dar, de fapt, era pe cale de a ceda nervos.

— De unde vine acest copil? întrebă furios.

— Khutukhtu Jahantsi crede…

— Da?

Ungem stinse ţigara fumată pe jumătate şi aprinse alta.

— Crede că vine din Tibet. De fapt, este aproape sigur. Eu cred că ştie mai multe decît spune. Cineva i-a spus că băiatul e însoţit de un bărbat.

— De un bărbat? Tibetan?

Sepailov scutură din cap:

— Khutukhtu Jahantsi crede că e posibil să fie mongol sau…

Şovăi.

— Da?

— Un rus. Un buriat. Aşa spune Khutukhtu Jahantsi. Şi se pare că mai este un băiat. Un copil european, după cum se zvoneşte. Lumea vorbeşte că şi el ar fi un fel de avatar.

— Primul băiat, tibetanul – ţi-a spus Khutukhtu Jahantsi cine crede că ar putea fi? Cine pretinde el că este?

— Doar că este un fel de mîntuitor. Un Buddha. Ar trebui să-l întrebi chiar dumneata pe Khutukhtu Jahantsi.

Trăsăturile lui Ungem se crispară. O venă lungă i se zbătea nervos pe frunte. Sepailov nu îl putea privi în ochi.

— Ce fel de Buddha? Nu ţi-a spus Khutukhtu Jahantsi? Haide o dată omule! Ce ţi-a spus?

— Eu… eu…

Sepailov tremura. Oare cîţi oameni omorîse cu mîinile goale, şi totuşi Ungem îl putea face să tremure ca un elev.

— Ei bine?

— Nu îmi aduc aminte, domnule. Cred că ceva… ceva care începe cu litera M.

— Maidari? Aşa a spus? Maidari Buddha? Spune!

— Da. Cred că aşa a spus, domnule. Sînt sigur că aşa a spus. Dar trebuie să îl întrebaţi pe Khutukhtu Jahantsi.

El ştie.

— Bine. Spune-i lui Khutukhtu Jahantsi că vreau să vorbesc cu el. Chiar acum. Asigură-te că pricepe. Nu mă interesează dacă el este la consfătuire sau este ocupat cu altceva, tu adu-l aici. Şi spune-i că diseară vreau să mă întîlnesc cu Bodo-Han.

— Khutukhtu?

— Cu Khutukhtu. Între patru ochi. În palatul lui. În seara asta.

— Am înţeles.

Sepailov se ridică să plece.

— Stai jos, se răsti Ungem. Încă nu am terminat.

Sepailov se aşeză grăbit.

— Scuzaţi-mă, eu…

— Transmite-i un mesaj lui Kazanţev. Du-te personal la staţia radio şi transmite-i chiar tu mesajul. Ai grijă să îţi răspundă Kazanţev.

— Da, domnule.

— Spune-i să organizeze o poteră care să îi caute pe cei doi băieţi şi pe bărbatul care îi însoţeşte. Să folosească toţi oamenii disponibili. Asigură-te că înţelege. Să folosească oameni potriviţi. Mongoli, tibetani, buriaţi. Dar nu ruşi. Ai priceput?

— Da, domnule. Acesta este tot mesajul?

— Nu. Spune-i că vreau să-i ucidă pe băieţi. Dacă poate, să lase bărbatul în viaţă. Dar pe băieţi să-i omoare. Nu-mi pasă dacă trebuie să omoare toţi băieţii de aici pînă la Uliassutai, atîta timp cît reuşeşte să îi omoare pe cei doi. Mai ales pe copilul tibetan. Vezi să înţeleagă ordinul! Poţi pleca.

Sepailov se ridică din nou, salută şi se întoarse.

— Încă ceva, Sepailov…

— Ordonaţi, domnule?

— Spune-i lui Kazanţev că îi vreau capul. Trebuie să îmi trimită capul băiatului. Vezi să facă cum am zis. Poate să îl umple cu paie sau cu ce vrea. Dar îi vreau capul.

— Da, domnule, capul. Am înţeles. Îi voi spune. Aşa mai merge. Cînd venea vorba de capete, înţelegea. Toate celelalte aiureli îl zăpăceau. Îi va spune lui Kazanţev despre cap.

Sepailov ridică perdeaua de la uşa iurtei şi ieşi. Nu-l văzuse nimeni atît de furios pe Ungem de cîteva luni. Trase adînc aer în piept şi plecă. Gîndul la capul tăiat îl făcea nerăbdător. Spera să mai fie o execuţie înainte de culcare.

55

— Va veni?

— Da, răspunse Chindamani, va veni.

— De ce?

— Pentru că l-am rugat eu. Nu mă poate refuza.

Christopher se ridică de pe scaun şi se duse la fereastră.

Şedea împreună cu Chindamani într-o cămăruţă ştearsă de la parterul vechii clădiri a Consulatului rus din Urga, cam la jumătatea distanţei dintre Ta Khure şi Mai-mai-ch'eng. Consulatul era o clădire mare, cu două etaje, construită din lemn şi ciment, cu acoperiş de tablă. Imediat lîngă ea se afla capela cu acoperişul în formă de cupolă.

Consulul şi funcţionarii săi se refugiaseră încă în urmă cu cîteva luni, lăsînd în urma lor un preot, doi cîini, un îngrijitor şi vechiul cimitir rusesc, un teren abandonat, cu morminte neinscripţionate şi năpădit de buruieni.

Făcuseră cunoştinţă cu preotul, părintele Anton, în drum spre oraş. Winterpole îl antrenase în discuţie, încîntîndu-l cu istorisiri despre întîlnirile lui cu Părintele Ioan din Kronstadt, faimosul tămăduitor spiritual de la baza navală care asigura apărarea Sankt Petersburgului.

Descoperiră că aveau prieteni comuni şi că preferau aceleaşi cărţi, deşi Christopher bănuia că, în mare parte, familiaritatea lui Winterpole cu ortodoxia rusă nu era decît o minciună. Minciună sau nu, a fost de ajuns ca să îi asigure prietenia bătrînului preot.

Îi invită să împartă cu el locuinţa destul de sărăcăcioasă pe care o deţinea în clădirea consulatului. El însuşi locuia într-o cămăruţă cu pereţii tapetaţi cu icoane, în aripa de vest a parterului, dar lor le oferi camere la etajul întîi, care adăpostea apartamentele mai luxoase ale diplomaţilor refugiaţi.

Clădirea fusese jefuită la scurt timp după plecarea consulului şi a suitei sale, iar camerele rămăseseră aproape lipsite de mobilă sau de ornamente. Dar părintele Anton avea acces la rezervele sărăcăcioase adăpostite într-o mică pivniţă. Le aduse un samovar uzat şi farfurii, nişte aşternuturi mucegăite şi lămpi cu petrol. Cu toate neajunsurile situaţiei în care se aflau, aveau impresia că se bucură de un lux nesperat, de o adevărată alinare după atîtea încercări. Aveau ceai negru pe care să-l prepare în samovar, aveau cărbuni cu care să facă focul seara în soba de fier, iar dimineaţa razele soarelui se vor prelinge precum uleiul cald pe cearşafurile lor.

Winterpole era sus, la etaj, scriind un raport, dar Dumnezeu ştie ce avea de gînd să transmită şi cui. Christopher şi Chindamani aşteptau sosirea unui om din oraş, a unui călugăr căruia Chindamani îi trimisese în urmă cu o zi un mesaj prin intermediul îngrijitorului. Tsering fusese iniţial un *trapa* la Dorje-la, dar cu cîţiva ani în urmă, plecase la Urga să studieze la *mampa tatsang,* colegiul de medicină din Urga.

— E de încredere? se interesase Christopher.

— Da, Ka-ris To-feh, e de încredere. Mai mult decît Wan Ta-po, care e la etaj.

Îi era încă imposibil să pronunţe corect numele lui Winterpole.

— Cum se numeşte?

— Tsering. Tsering Gyaltsen. Au fost doi fraţi la Dorje-la, Tsering şi Tsewong. Tsewong a plecat de la Dorje-la cu puţin înainte să vii tu.

Christopher o privi cu ochii măriţi. Afară, în grădină, vîntul stîrnea nori de praf gălbui.

— Am mai auzit de Tsewong. La Kalimpong, în India.

Îi povesti cu menajamente ceea ce ştia despre împrejurările morţii lui Tsewong.

Dar nu îi pomeni nimic despre crucea de argint găsită de Martin Cormac asupra lui.

Abia termină de povestit, cînd se auzi un ciocănit la uşă. Christopher deschise şi îl văzu în prag pe îngrijitor.

— A sosit omul pe care l-aţi chemat, spuse el într-o tibetană stîlcită. Vă roagă să veniţi afară. Nu vrea să intre.

Chindamani veni lîngă Christopher şi împreună ieşiră din odaie. Pe coridor ciorile zburau în voie, intrînd şi ieşind prin geamurile sparte. Unul dintre cei doi cîini, o creatură de culoare gălbuie, cu pete pe spate, alerga înainte şi înapoi, mîrîind fără noimă. În palatul lui de icoane părintele Anton cînta cu voce dogită cîntări psaltice închinate Fecioarei palestiniene.

Lîngă uşa de la intrare aştepta stînjenit un *lama* tînăr. Printr-o fereastră intrau pale de praf ce-i învăluiau picioarele. Se lăsa de pe un picior pe altul. Incapabil să stea nemişcat Tsering avea chipul prelung, cu o mină de intelectual, subţire şi ascetic ca toţi călugării, deşi ascuţimea trăsăturilor nu se datora întru totul rugăciunii sau postului prelungit.

Chindamani îl salută protocolar. El roşi şi făcu o plecăciune adîncă, apoi se apropie şi îi oferi un şal *khata,* pe care ea îl primi cu un surîs:

— Eu nu îţi pot oferi nici un şal în schimb.

— Pentru mine este de ajuns să fiu din nou alături de dumneavoastră.

— Şi mie îmi face plăcere să te revăd. Mai ai un şal pe

care îl poţi oferi prietenului meu Ka-ris To-feh? Este fiul lui Dorje Lama. Trebuie să fii respectuos cu el.

Tînărul îşi ridică încet capul şi scoase un al doilea şal pe care îl aşeză pe braţele întinse ale lui Christopher. Chindamani îi dădu lui Christopher şalul pe care abia îl primise, iar el îl aşternu la rîndul lui pe braţele lui Tsering. Călugărul făcu o plecăciune şi mai adîncă şi rămase în picioare, aşteptînd permisiunea de a se mişca.

— Intră, te rog, să stăm puţin de vorbă.

— Aş prefera să rămînem aici.

— Bine. Să rămînem aici. Ai făcut ceea ce te-am rugat?

Lama încuviinţă din cap. Capul i se mişca pe gîtul subţire ca cel al unei păsări care ciuguleşte seminţe. Purta obişnuitele veşminte cernite şi mohorîte ale unui *lama,* dar îi lipsea aerul resemnat pe care îl aveau atîţia dintre confraţii săi. Oricare ar fi fost motivul ascetismului său, nu prea avea de a face cu dezgustul faţă de viaţă.

„O robă galbenă nu reprezintă o garanţie a misoginismului.“ Cuvintele îi veniră în minte nechemate. Nu asta spusese Martin Cormac despre fratele acestui om?

— Ce ai aflat?

— În primul rînd, trebuie să vă arăt ceva, dacă îmi daţi voie.

Arătă spre ceva care zăcea pe jos, la cîţiva yarzi de picioarele lui. Era un sac mic din piele, legat cu sfoară. Îl ridică şi i-l întinse fără un cuvînt lui Christopher. Era un obiect rotund, de formă oarecum neregulată şi destul de greu.

— Deschideţi-l.

Christopher se conformă şi deznodă sfoara grosolană. Sacul de piele se desfăcu, dînd la iveală un cap mic de copil, cu chipul schimonosit şi mînjit de sînge. Din fericire ochii erau închişi dar, din cauza şocului, Christopher fu gata să scape din mînă obiectul macabru.

Chindamani veni lîngă el ca să vadă ce este.

— Este Samdup? întrebă Christopher, nesigur dacă a recunoscut sau nu chipul fără viaţă.

Chindamani îşi scutură capul:

— Nu, nu este Samdup. Se întoarse către Tsering: Unde ai găsit asta?

— Generalul rus Ungem Sternberg are o cameră plină cu capete ca acesta. Toţi aveau vîrsta lui Dorje Samdup Rinpoche. Ştie că este aici. E pe urmele lui.

Christopher aşeză capul la loc şi legă sacul. Nu ştia unde să îl pună. Pentru o clipă avu mai degrabă senzaţia de absurd decît de oripilare.

— Ne poţi ajuta să îl găsim înaintea lui?

— Cred că da. Unul dintre prietenii mei de la *mampa tatsang* este membru al clubului revoluţionarilor înfiinţat în urmă cu cîţiva ani de un bărbat pe nume Sukebator. Acest amic al meu are încredere în mine pentru că sînt tibetan şi pentru că îşi închipuie că am vederi mai liberale decît alţii. De cîteva zile este foarte tulburat, dar nu vrea să-mi spună din ce motiv. Totuşi, mi-a spus ceva ce mi s-a părut important: „Ungem colecţionează capete, mi-a spus. Caută un băiat, un *khubilgan,* dar nu îl va găsi. Băiatul este în siguranţă, dar Ungem nu îşi va da seama decît atunci cînd va fi prea tîrziu.“ Mi-a spus unde au fost adunate capetele şi am reuşit să iau unul, să vi-l arăt. Nu era nici un paznic, le aruncaseră pur şi simplu într-o cameră, să putrezească. Vi l-am adus ca dovadă că povestea prietenului meu este adevărată.

— Ce înseamnă *khubilgan?*

— Este termenul mongol pentru *trulku,* explică Tsering. Glasul lui era mai proaspăt, lipsit de inflexiunile pompoase pe care Christopher le observase la alţi călugări tibetani. De fapt, nu e nici o diferenţă. Dar prietenul meu a spus*, „khubilgan gegen“,* ceea ce înseamnă „luminată reîncarnare“, aşa că mi-am dat seama că este vorba de cineva de rang înalt. Cineva ca Maidari Buddha.

— Prietenul tău ţi-a destăinuit şi unde este ţinut

băiatul?

Tsering scutură din cap:

— Nu. Dar cred că ştiu unde au loc întrunirile acestui club al revoluţionarilor. În imediata apropiere a aleilor mai mici din Ta Khure există o iurtă spaţioasă. L-am văzut de cîteva ori pe prietenul meu pe acolo. Dacă acela este sediul lor central, este posibil să-l ţină pe stăpînul Samdup acolo.

Christopher căzu pe gînduri. Nu era exclus ca Tsering să aibă dreptate şi băiatul să se afle la Urga, aşteptînd următoarea mutare a lui Zamiatin.

— Prietenul tău a pomenit cumva şi de un alt copil, de un alt avatar? De avatarul *pee-ling?*

— Nu înţeleg. Vreţi să spuneţi de un *trulku* ca Dorje Lama?

— Da. Este nepotul lui Dorje Lama. Este fiul meu.

Lama scutură din cap:

— Nu. Mi-a zis doar de un *khubilgan.* Cred că se referea la un tibetan. Nu mi-a pomenit nimic de un *trulku pee-ling.* Îmi pare rău.

Cu blîndeţe, Chindamani îi luă mîna într-a ei:

— Va fi şi el acolo, Ka-ris. Te rog, nu te îngrijora.

Christopher îi strînse mîna:

— Ştiu. Dar acum, că sîntem atît de aproape, încep să devin din ce în ce mai nerăbdător. Se întoarse spre Tsering: Cînd putem arunca o privire la ceea ce se petrece în iurtă?

— Cît mai repede. Nu avem mult timp la dispoziţie.

— De ce nu?

— Vă va explica Doamna Chindamani.

Christopher o privi derutat.

Chipul lui Chindamani deveni grav. Îşi muşcă buza uşor:

— Este vorba despre o profeţie, Ka-ris. Maidari Buddha trebuie să îşi facă apariţia la Festivalul Parinirvana.

— Parinirvana?

— Este ultima intrare a zeului Buddha în *nirvana,*

starea de beatitudine cerească. Festivalul comemorează ziua morţii lui pămîntene.

— Ce spune această profeţie?

Ea îi aruncă o privire lui Tsering, apoi îşi întoarse ochii spre Christopher:

— Spune că Buddha noii ere trebuie să îşi facă apariţia în ziua morţii ultimului său avatar. Sînt o singură persoană. Buddha, cel care intră în *nirvana* trebuie să revină din starea de beatitudine pentru a salva omenirea. Se spune că se va întoarce pe pămînt în Templul Maidari de la Urga.

— Şi dacă nu îşi face apariţia în ziua aceea?

Chindamani şovăi:

— Va trebui să moară, pentru a putea renaşte din nou. Dacă nu este proclamat, se va întoarce în starea de *nirvana* şi va alege un nou purtător uman pentru următoarea sa reîncarnare.

— Dar dacă Samdup nu poate să apară anul acesta, de ce nu ar putea să o facă anul viitor? Sau peste doi ani?

Chindamani clătină din cap. O cioară trecu peste capul ei, stîmind un nor de praf cu aripile negre şi zdrenţuite:

— Trebuie să se întîmple anul acesta. Glasul lui Chindamani abia dacă era mai mult decît o şoaptă: îţi aduci aminte, cînd erai la Dorje-la, tatăl tău ţi-a povestit despre o altă profeţie? Atunci cînd Dorje-la va fi condus de un *pee-ling,* lumea va fi guvernată de la Dorje-la."

Christopher dădu din cap. Îşi aducea aminte:

— Da. Se referea la fiul fiului unui *pee-ling.* El credea că se referă la William.

Ea îi zîmbi:

— Cred că avea dreptate. Versul spune: „În anul în care fiul fiului unui *pee-ling* va veni în Ţinutul Zăpezilor, Maidari îşi va face apariţia. Va fi ultimul şi cel mai măreţ stareţ al Dorje-la." Acum înţelegi? Acum înţelegi de ce trebuie să apară în acest an?

Christopher nu zise nimic. O privi lung, privi raza de

lumină cu particule mici de praf care îi brăzda faţa, îi privi părul negru ca o prevestire, care îi încadra chipul. În spatele ei călugărul cel slab stătea retras în umbră, privindu-l ţintă pe Christopher. Se simţea ca o jucărie, trecut din mînă în mînă, aruncat de colo-colo de forţe dincolo de închipuirea lui:

— Cînd are loc festivalul acesta? Spuneai că în curînd. Mai avem timp?

Chindamani îl privi drept în ochi. La capătul coridorului o cioară croncăni şi îşi flutură aripile.

— Mîine. Festivalul începe mîine, în zori.

56

Cînd ajunseră la Ta Khure era deja întuneric. Era o beznă neliniştitoare, care stîrnea frica. Pe străzi zăceau cadavre, lăsate la discreţia cîinilor, cu perne aşezate sub cap şi cărţi de rugăciune între degetele reci. Aşa era obiceiul.

Sfătuiţi de Tsarong, plecaseră de la consulat pe jos, preferînd să nu atragă atenţia mergînd călare. La început, Winterpole refuzase să meargă cu ei, dar Christopher insistase să îi însoţească. Nu avea încredere să îl lase singur.

Zidurile oraşului sfînt îi înghiţiră treptat, pe măsură ce se înfundau pe străduţele tăcute, îndreptîndu-se către centru. Templele luminate de lămpi tremurătoare răsunau de incantaţii. Peste tot călugării se pregăteau pentru festivalul de a doua zi. Pe străzile mai mari mulţi pelerini mergeau, şchiopătau sau se tîrau încă spre palatul de iarnă al lui Khutukhtu.

Nu înţelegeau prea bine cum reuşea Tsering să găsească drumul pe aleile întunecate din Khure, unde nu există nici o licărire de lumină; dar părea că nu şovăie,

ca şi cum ar fi avut agerimea ochilor de bufniţă sau de pisică. Luna nu se ridicase încă pe cer, iar lumina palidă a stelelor nu era de mare folos pe străduţele strîmte şi înghesuite pe care treceau încet şi cu paşi nesiguri.

Tsering şi Christopher mergeau în faţă, în timp ce Chin- damani şi Winterpole le asigurau spatele. În drum spre Ta Khure, Christopher îi povesti călugărului în ce împrejurări murise fratele său. Nu îi destăinui că Tsewong se convertise la creştinism, nici că murise purtînd un crucifix de argint care aparţinuse odinioară tatălui lui Christopher. „Nu abatelui de la Dorje-la, gîndi Christopher, ci tatălui meu, care a murit cu adevărat în mijlocul zăpezilor de dincolo de Nathu-la."

— Nu ştiu de ce s-a sinucis, recunoscu Christopher. Nu a lăsat nici un mesaj, nici o explicaţie. Poate că ştie misionarul la care a locuit. Dar el a negat că l-ar fi cunoscut pe fratele tău.

— Da, mă aşteptam la asta; că în final se va dezice de el.

— Nu înţeleg. Vorbeşti de parcă l-ai cunoaşte. De parcă l-ai cunoaşte pe Carpenter.

Tsering dădu din cap, o siluetă întunecată în întunericul din ce în ce mai dens:

— Da, l-am cunoscut. A venit o dată la Dorje-la. Nu ştiaţi asta? Cam cu şase ani în urmă, cu aproximativ un an înainte de plecarea mea din Tibet la studii. Poate că a mai fost după aceea. Vă poate spune Domniţa Chindamani.

— Nu i-am vorbit niciodată despre el. De ce a venit la Dorje-la?

Călugărul nu-i răspunse, dar îşi încetini paşii:

— Auzise, nu ştiu de unde, că abatele de la Dorje-la este un *pee-ling,* care a fost pe vremuri creştin. Poate credea că abatele mai era creştin, că era un fel de misionar ca şi el, nu ştiu. În orice caz, a venit la noi în miezul verii, cerînd să fie primit în *gompa.* A stat cîteva săptămîni: avusese o călătorie grea, era obosit şi avea

febră. După ce s-a odihnit şi s-a tratat cu ierburi, i s-a permis să intre la Dorje Lama. Au discutat o zi întreagă. Apoi Kab-pin-the s-a întors şi a spus că vrea să plece. Abatele i l-a dat pe fratele meu drept călăuză, să-l conducă prin trecători pînă la Sikkim. Mergea mai încet acum, urmărind parcă întunericul ce se aduna în jurul cuvintelor, amintirea fratelui său învăluită de calmul înnoptării: După ce s-a întors am stat mai mult de vorbă cu Tsewong. Mi-a spus că dascălul *pee-ling* l-a convertit la credinţa lui, că a devenit creştin. După aceea nu a mai părut niciodată împăcat cu sine. Credinţa aceasta străină, povestea asta cu zeul muribund şi cu lumea care renaşte dintr-o baie de sînge era pentru el o povară. Nu fusese niciodată mulţumit de viaţa de călugăr, dar nici noul său crez nu părea să îl facă fericit. În el se dădea o luptă, ca şi cum mila pentru toate acestea l-ar fi măcinat din afară. Cred că o dată i-a spus abatelui de dilema cu care se confruntă, dar nu mi-a povestit niciodată ce s-a petrecut între ei.

Christopher simţi pe piept apăsarea crucifixului de argint. Îşi dădea seama cît de bine a înţeles tatăl lui situaţia în care se zbătea Tsewong.

Continuau să meargă în întunericul din ce în ce mai apăsător. Winterpole făcu schimb de locuri cu Christopher, dîndu-i voie să meargă alături de Chindamani.

Chindamani mergea strîns lipită de Christopher, ţinîndu-l de mînă, căutînd siguranţă, căldură sau ceva ce el, în starea de nervozitate în care se afla, nu se simţea capabil să îi ofere. Odată, cînd s-au oprit într-o intersecţie strîmtă, invadată de parfumul unor flori nevăzute, buzele ei le întîlniră pe ale lui. Nu ştia dacă îi dezvăluise lui Tsering natura relaţiei dintre ei; dar înainte de a se întuneca observase că tînărul călugăr se purta cu aceeaşi reverenţă cuvenită avatarului zeiţei Tara.

În ceea ce îl privea, lui Christopher i se părea mai uşor

să se poarte cu Chindamani ca şi cu oricare altă femeie obişnuită. Se gîndea la ea cu mai puţină teamă decît înainte. Departe de Dorje-la, zeiţa din ea era, oarecum, ascunsă. Sau poate că nu asta era expresia corectă! Cîmpiile deschise şi priveliştile neliniştitoare ale Mongoliei păreau să fi risipit impresia de infatuare naivă care îi fusese insuflată la adăpostul zidurilor înguste şi a camerelor umbrite, pictate, ale mănăstirii.

Găsiră adăpostul fără prea mare greutate, deşi de afară Christopher nu îşi dădea seama prin ce se deosebea de atîtea altele. În realitate, Urga nu era altceva decît o aşezare nomadă mai mare, care căpătase un statut permanent Multe dintre templele sale erau amenajate în corturi care puteau fi demontate şi mutate altundeva în caz de nevoie. Iar majoritatea clădirilor erau *ger,* iurte circulare din pînză groasă de fetru, întinsă pe stîlpi groşi din lemn de gutui.

Zidul nu era greu de escaladat: fusese ridicat mai degrabă pentru a feri aşezămîntul de ochii curioşilor, decît de hoţi. Chiar şi în vremuri tulburi ca acestea tîlhăria era un delict neobişnuit. Se lăsară să alunece peste zid, la adăpostul umbrelor, privind în jur şi încercînd să surprindă orice semn de viaţă. Christopher luase cu el un pistol pe care îl găsise la consulat. Îl ţinea pregătit, deşi se ruga să nu fie nevoit să îl folosească. Nu dorea decît să îl găsească pe Samdup şi, dacă se afla acolo, pe William, şi să îi scoată de acolo în linişte, fără zarvă. Zamiatin mai putea să aştepte. Christopher bănuia că fără Samdup nu putea face nimic.

În faţa lor, aproape invizibile, se ridicau două *ger,* unul mai mic, iar celălalt mai spaţios decît cele obişnuite. Ieşeau în evidenţă în întuneric, nişte construcţii albe, cu formă de dom, care păreau oarecum sufocate de zidurile din jur.

— Care dintre ele? îi şopti Christopher lui Tsering.

— Cea mai mare. În cea mai mică se păstrează, probabil, combustibilul şi proviziile. Băiatul ar putea fi în

ger cel mare sau în casa de lemn din spate, nu am de unde să ştiu. Să încercăm mai întîi în *ger.*

Porniră spre *ger* în vîrful picioarelor, aplecaţi mult în faţă. Pămîntul era foarte argilos, tare şi înăbuşea zgomotul paşilor. Dinspre cort nu răzbătea nici un zgomot. Din depărtare se auzea lătratul cîinilor care dădeau tîrcoale prin oraş în căutare de hrană; era din belşug.

Deodată Tsering se opri, încremenit. Le făcu semn lui Christopher şi lui Chindamani să se lase pe vine. În colţul dispre sud-est al cortului, unde se afla uşa, se profila silueta ştearsă a unui bărbat. Era sprijinit de ceva care putea fi o puşcă şi părea că stă de pază.

— Ocoliţi prin spate. Aşteptaţi-mă acolo.

Se îndepărtă în întuneric fără zgomot.

— Mergeţi voi doi, şopti Winterpole. Eu merg după călugăr, îi păzesc spatele cît timp e în recunoaştere.

Winterpole dispăru după Tsering. Christopher şi Chindamani ocoliră, precauţi, latura curbă a cortului. Acolo era şi mai întuneric. Se ghemuiră, ascultînd.

Deşi li se păru că trecuse mult timp, după cinci minute Tsering reveni:

— Nu e decît un paznic. Putem intra pe sub cort: e fixat doar cu buştenii pentru iarnă.

Se aplecă şi începu să dea la o parte buştenii de pe *khayaa,* marginea inferioară a ţesăturii groase de fetru. Christopher începu să îl ajute:

— Unde este Winterpole?

Tsering se uită la el:

— Nu e aici?

— Nu, s-a dus după tine, să te acopere.

Tsering puse jos buşteanul pe care îl ţinea în mînă:

— Nu a venit după mine. Am crezut că a rămas cu voi.

Priviră în jur, dar Winterpole nu se vedea nicăieri.

— Nu-mi place, îi zise Christopher lui Chindamani. Ştiam că nu pot avea încredere în el. Unde crezi că s-a dus?

— Ar putea fi oriunde. Dar cred că trebuie să ne grăbim.

Se aplecă şi începu să îi ajute să înlăture ultimii buşteni. Nu dură mai mult de o clipă să ridice marginea *khayaa-ei.* Din interiorul iurtei răzbătea o lumină difuză.

Christopher intră primul, ţinînd pistolul pregătit în mînă. Tsering şi Chindamani veneau după el. Nici unul dintre ei nu era înarmat.

Interiorul iurtei nu avea nimic deosebit: în mijloc era o vatră în care ardea un foc zdravăn, iar în faţa acestuia erau întinse nişte covoare pe care erau azvîrlite cîteva perne. Pe lîngă pereţi erau aliniate mai multe scrinuri şi măsuţe, iar în dreapta uşii se înălţa un altar frumos ornat al lui Buddha. Singurele surse de lumină erau cîteva lămpi.

Christopher porni tîrîndu-se pe genunchi şi pe coate. La prima vedere iurta îi păruse goală, dar apoi desluşi două siluete mici, aşezate pe pernele de lîngă uşă. Inima începu să-i bată cu putere cînd îl recunoscu pe William şi, alături de el, pe Samdup. Copiii erau păziţi de un gardian mongol. Stătea cu spatele la Christopher şi părea că moţăie. Din spatele umărului stîng se iţea ţeava unei puşti.

Christopher continuă să înainteze. Deodată, încremeni. William îl observase. Disperat, Christopher îi făcu semn să nu se mişte. Dar William nu putea să îşi înfrîneze bucuria. Întinse mîna spre Samdup şi îi arătă în direcţia în care se afla Christopher.

Se întîmplă ceea ce se aştepta Christopher: agitaţia neaşteptată a băieţilor atrase atenţia paznicului. Se îndreptă şi, întorcîndu-se, îi observă pe Christopher şi pe însoţitorii lui.

Paznicul scoase un strigăt şi ridică arma. Trase două împuşcături la nimereală, fără să ţintească precis. Glonţul trecu razant pe lîngă Christopher, oferindu-i răgazul să se ghemuiască. În timp ce paznicul se pregătea să ţintească încă o dată, Christopher trase.

Bărbatul se clătină şi se prăbuşi cu spatele peste altar, aruncînd obiectele de pe el în toate direcţiile.

Pînza care ţinea loc de uşă se dădu la o parte şi gardianul care stătuse de pază afară intră, alergînd. Christopher trase înainte ca ochii acestuia să se poată obişnui cu lumina din interior.

— Repede, ţipă, alergînd spre băieţi. Trebuie să ieşim de aici înainte de a mai veni cineva.

Dar cu toată graba, nu se putu abţine să nu îl îmbrăţişeze pe William şi să se asigure că era nevătămat. Chindamani veni alergînd din spatele lui, îl luă pe Samdup în braţe şi îl ridică în sus.

De afară se auziră voci. Christopher îl lăsă pe William jos şi alergă spre uşă.

— Vino, zise, luîndu-l pe William de mînă, hai, să mergem!

Dar William îl privi cu lacrimi în ochi:

— Nu pot, priveşte!

Christopher privi în jos spre locul arătat de William. Glezna băiatului era prinsă într-un belciug de fier, de care atîrna un lanţ. Lanţul era bine fixat de un scrin greu, aflat la cîţiva paşi distanţă. Samdup fusese imobilizat în acelaşi fel.

Christopher lăsă să-i scape un strigăt de furie. Se aplecă şi ridică arma paznicului ca pe un ciocan, încercînd să sfărîme lanţul.

În clipa aceea de afară se auziră zgomote de oameni care veneau în fugă. Perdeaua se ridică şi în cadrul uşii apărură cîţiva bărbaţi. Erau cu toţii înarmaţi. Ultimul ţinu perdeaua ridicată. O clipă după aceea în cort intră Nikolai Zamiatin.

— Ai sosit chiar la timp pentru petrecere. Festivalul începe peste cîteva ore. Am organizat o sărbătoare.

57

Scuipase deja de atîtea ori sînge, încît vederea lui din nou, în bol, nu îl înspăimînta. Mai presus de orice, îl înfuria, îl făcea furios, dar neputincios, pentru că era propriul său trup cel care se răzvrătea şi nu îşi putea ordona sieşi să fie scos afară şi împuşcat. Intenţionase să moară pe cîmpul de luptă, chiar dacă pentru asta ar fi fost nevoie să se tîrască acolo în genunchi; dar acum, de fiecare dată cînd expectora sînge, în minte i se înfigea ghimpele îndoielii. Era posibil ca boala care îi mînca plămînii să îl păcălească, în cele din urmă, şi să îi zădărnicească moartea eroică la care visa. Nu era nimic glorios în a scuipa lichidul acela roşiatic într-un bol metalic.

Băiatul reuşise să îi scape din capcană. Din rapoartele care începuseră să îi parvină reieşea că băiatul şi bărbatul cu care călătorea reuşiseră să traverseze întinderea vastă de pămînt dintre Uliassutai şi Urga şi, după toate probabilităţile, se aflau deja acolo, în oraş, ascunşi în mijlocul mulţimii, necunoscuţi, străbătînd străduţele întunecoase înainte de răsăritul soarelui.

Îi fuseseră expediate capete, zeci de capete mititele, atît de multe, încît ar fi putut umple zece cufere de cupru sau chiar mai multe şi totuşi băiatul îi scăpase. Capetele soseau zilnic, cusute în săculeţi din piele sau iută, mînjite de sînge uscat şi lipicios, iar în urma lor soseau rapoarte care făceau referire la informaţii verbale sau indicau prezenţa mai departe, spre est, a băiatului ascuns în iurte izolate, aşezate departe de drumurile circulate.

Şi totuşi puştiul îi dejucase toate eforturile de a-l captura, iar acum se pregătea să îl înfrunte aici, în inima regatului său. Era timpul să stea din nou de vorbă cu Khutukhtu. Era timpul să îl avertizeze în legătură cu consecinţele pe care le-ar avea de suferit în cazul în care

nu-l găsea pe băiat în următoarele patruzeci si opt de ore.

Se auziră paşi apropiindu-se de intrarea în iurtă şi acoperi grăbit bolul cu un şervet. Îl auzi pe gardian luînd poziţia de drepţi, apoi o voce ordonîndu-i pe loc repaus. Perdeaua de la uşă se dădu la o parte şi în cort intrară doi bărbaţi: Sepailov şi un european îmbrăcat în costum alb. De ce nu era în stare Sepailov să se ocupe singur de oamenii aceştia? Ştia bine că nu are nevoie de permisiunea nimănui pentru a pune să fie biciuit sau, de ce nu, spînzurat un om.

Sepailov salută destul de neglijent, gîndi Ungem. Uniforma colonelului era soioasă şi ruptă pe alocuri. Numai pentru asta şi ar fi meritat să fie împuşcat, decise Ungem. Îi ura pe ruşi, în special pe militari. Nu visa decît să se războiască cu buriaţii, cu ceakirii şi cu tătarii. Restul se puteau duce la dracu, puţin îi păsa. Erau doar nişte pasageri, dintre care unii nici măcar nu-şi plăteau dările.

— Ce doreşti, colonele Sepailov? Cine este bărbatul acesta? De ce l-ai adus la mine?

Sepailov înghiţi în sec. Observase bolul de pe masă, alături de un vraf de hîrtii pe care i le adusese el mai devreme baronului, să le semneze. Ungem îşi închipuia că nimeni, în afară de el şi de medicul taberei, nu ştia de boala lui. Dar Sepailov ştia. Şi mai ştia că, de cîte ori scuipa sînge, comportamentul lui devenea şi mai imprevizibil decît de obicei.

Winterpole nu aşteptă să se facă prezentările.

— Numele meu este maior Simon Winterpole de la Serviciul Britanic de Contrainformaţii. Domnule general, poate vă amintiţi că ne-am întîlnit în urmă cu peste un an, cînd v-am vizitat la Dauria. Pe vremea aceea, mă aflam în misiune oficială la Ataman Semenov. Acordam ajutor oamenilor dumneavoastră în lupta noastră comună împotriva bolşevicilor.

— Va trebui să mă scuzaţi, domnule maior, dar nu îmi

aduc aminte de dumneavoastră. Viaţa era foarte agitată la Dauria. Mă întîlneam în fiecare zi cu zeci de oameni. Veneau reprezentanţi ai mai multor puteri străine. Şi-acum, poate aţi vrea să-mi explicaţi ce caută un agent al Serviciului Britanic de Contrainformaţii la Urga. Fără permis de intrare.

— Dar v-am trimis o telegramă acum aproape două săptămîni. Trebuie să fi fost informat de sosirea mea!

— Nu, domnule, scutură Ungem din cap, nu am primit nici o telegramă de la dumneavoastră sau de la oricine altcineva de la Serviciul Britanic de Contrainformaţii.

Băgă mîna în buzunarul tunicii şi scoase o tabacheră de argint. Băgă de seamă că monograma familiei, gravată pe ea, se uzase mult. Poate că aşa şi trebuia să fie: el avea să moară, cu siguranţă, fără urmaşi. Scoase o ţigară şi o aprinse repede, străduindu-se să-şi ascundă tremurul mîinii.

— Înţeleg. Winterpole începea să se întrebe dacă făcuse bine venind direct la Ungem.

— Ei bine? Aştept o explicaţie din partea dumneavoastră. Sînt un om foarte ocupat, domnule maior. În momentul de faţă nu ştiu despre dumneavoastră decît că sînteţi un spion autodeclarat, care acţionează nu se ştie exact de cînd într-o zonă aflată sub jurisdicţia mea. Cred că sînteţi dator să-mi daţi nişte explicaţii.

— Vă asigur, domnule general, că nu mă aflu aici în misiune de spionaj. Funcţia mea în cadrul Serviciului de Contrainformaţii este de natură pur administrativă.

Ungem scoase un fuior subţire de fum cenuşiu:

— Asta înseamnă că puneţi pe alţii să facă treburile murdare în locul dumneavoastră.

— Asta înseamnă că am dreptul să port negocieri cu reprezentanţii puterilor străine. Înseamnă că am venit în Mongolia exact cu scopul de a vă face o ofertă de ajutor economic şi militar din partea Coroanei Britanice.

Generalul ridică o sprînceană:

— Adevărat? Sper că aveţi la dumneavoastră scrisorile dumneavoastră de acreditare.

— Desigur!

Winterpole dădu să bage mîna în buzunarul sacoului.

— Deocamdată nu îmi sînt necesare, domnule maior. Şi-acum aş dori să-mi spuneţi cum se face că mă vizitaţi aşa, pe nepusă masă?

Winterpole îi răspunse cu ceea ce, spera el, putea fi numit un zîmbet:

— Am venit aici în seara aceasta să vă dau nişte informaţii. Informaţii care cred că sînt importante pentru dumneavoastră. Referitoare la un băiat. Mai exact, la doi băieţi.

Observă că nimerise în plin: atitudinea gravă a lui Ungem se clătină vizibil. Tresări ca şi cum englezul ar fi ridicat palma să îl lovească:

— Continuă.

Stinse ţigara cu degete tremurînde şi aprinse imediat alta.

— Ştiu unde îi puteţi găsi pe băieţi… asta, dacă vă mişcaţi repede. Vă pot conduce acolo în noaptea aceasta. Dacă aveţi noroc, veţi putea pune mîna şi pe cel mai important agent al Comintemului din regiunea aceasta. Şi poate şi pe mai mulţi aliaţi mongoli.

Ungem abia respira. Dacă englezul spunea adevărul…

— Dar dumneavoastră ce doriţi în schimbul acestei informaţii?

— Aprobarea dumneavoastră de a colabora. În schimbul ajutorului economic şi militar, Marea Britanie vă va recunoaşte pe dumneavoastră sau pe cine doriţi să numiţi ca şef al statului mongol. Sîntem dispuşi să vă învestim în funcţie aici, la graniţele cu Rusia, ca să fiţi pregătit pentru ziua în care vă veţi putea reclama drepturile. Informaţia pe care v-am dat-o în această seară nu este decît un început, o dovadă a bunelor noastre intenţii, nimic altceva. Acceptaţi sau nu, dumneavoastră decideţi.

— Unde sînt băieţii?

— La Ta Khure. Sînt ţinuţi într-un ansamblu de clădiri, la vreo două străzi distanţă de templul Tokchin. Este o iurtă spaţioasă, pe care mongolii o numesc pare-mi-se „Douăsprezece *khana".* Iar în spatele ei este o locuinţă de vară.

Ungem îl privi pe Winterpole în ochi:

— Cunoşti locul, Sepailov?

— Da, domnule. Îl ţinem sub observaţie de cîtva timp. Mie mi se pare foarte plauzibil.

— Bine! Trimite imediat un detaşament de oameni acolo. Ordonă-le să-i captureze pe toţi vii, dacă este posibil, în afară de cei doi băieţi. Ei trebuie să fie împuşcaţi pe loc. Nu accept să se codească vreunul. Cel mai bine ar fi să trimiţi soldaţi ruşi să facă treaba.

— Am înţeles, domnule. Mă ocup imediat.

Salută şi dădu să plece.

— Colonele!

Sepailov se întoarse din nou.

— Înainte de a pleca, du-l pe omul ăsta afară şi dă ordin să fie împuşcat. Fă-o chiar tu, dacă ai timp.

Winterpole protestă, apoi rămase în poziţie de drepţi:

— Îmi permiteţi să vă întreb ce înseamnă asta? Sînt reprezentantul guvernului Maiestăţii Sale. Am imunitate diplomatică. Comportamentul dumneavoastră este total neadecvat, domnule general.

Ungem se ridică şi se aplecă peste masa de scris. Winterpole tăcu brusc. Se înrolase într-o armată de cristal pur şi descoperise că, în adîncul inimii, era tot atît de fragil şi de vulgar ca toţi ceilalţi. Atunci cînd se sparge, sticla se transformă în cioburi, nu crapă precum lemnul.

— Domnule maior, nu eşti diplomat. După cum ai recunoscut chiar dumneata, eşti agent de contrainformaţii. Nu e treaba mea să judec dacă eşti spion sau administrator de spioni. Datoria mea aici este de a anihila trei grupări: bolşevicii, evreii şi agenţii

străini.

—Pentru numele lui Dumnezeu, generale. Sîntem de aceeaşi parte a baricadei!

— Nu mai sîntem.

— Cum adică, „nu mai sîntem“?

— Cum ai înţeles. Guvernul dumitale tocmai a încheiat un acord comercial cu sovieticii: a fost semnat în martie. Sper că n-ai să pretinzi că nu ai ştiut.

—Vă asigur că eu…

— A fost semnat pe data de 6 martie de compatriotul dumneavoastră, domnul Lloyd George şi de Krasin, reprezentantul Sovietelor. Delegaţiei Comerciale ruse i s-a acordat deja statut permanent la Londra. Următorul pas va fi recunoaşterea diplomatică. Vreţi să spuneţi că nu aveaţi cunoştinţă de toate acestea?

— Am plecat de la Londra cu mult timp înainte de aceste evenimente. Nu s-a gîndit nimeni să mă informeze. Trebuie să fie o greşeală.

— Nu este nici o greşeală. Dumneavoastră sînteţi, nu-i aşa, una dintre cele două persoane vinovate de moartea generalului Rezuhin şi a şapte militari din subordinea sa, într-o tabără aflată la o distanţă de cinci zile de mers spre sud de aici? Iniţial, nu aţi fost arestat de general pentru că aţi urmărit pe ascuns execuţia unui grup de bolşevici infiltraţi?

Winterpole se străduia să stea drept, dar pămîntul îi fugise de sub picioare. Simţi mîinile puternice ale lui Sepailov lăsîndu-se pe umerii lui şi ţintuindu-l locului. Începea să-şi piardă cumpătul. Dintr-o clipă în alta se va sparge în mii de fragmente.

Ungem ieşi de după birou:

— Te rog, colonele, vezi să nu dureze prea mult. Pînă la miezul nopţii băiatul trebuie să moară.

Porni spre uşă şi ieşi. Sepailov cuprinse cu palma gîtul lui Winterpole:

— Calmează-te, domnule maior, şopti, dacă nu te zbaţi, nu o să te doară.

58

Uneori ticăitul ceasului îl liniştea, alteori îl deprima şi atunci se refugia în odăile mai retrase ale palatului, unde timpul părea să stea pe loc. În seara aceea nu simţea durere, nici plăcere şi îşi dădu seama că îmbătrîneşte. Avea cincizeci şi unu de ani, dar se simţea mai bătrăn şi mai trist decît ar fi trebuit la vîrsta aceea.

Mîine va trebui să joace din nou rolul zeului, în faţa mulţimii care se aduna deja afară, în întuneric, să primească binecuvîntarea lui. Un cordon roşu, din mătase, se întindea de la tronul lui, pe toată lungimea palatului, peste zidul înconjurător şi pînă în strada lată de afară. Va trebui să petreacă toată dimineaţa ţinînd capătul cordonului în mînă, în timp ce pelerinii se vor înghesui prin noroaie şi gunoaie, ca să atingă capătul celălalt. Aveau credinţa fermă că binecuvîntarea lui putea trece prin cordonul de mătase, ştergîndu-le toate păcatele, anihilînd toată *karma* negativă pe care o acumulaseră. Era o farsă; dar era singura pe care o cunoştea.

Era orb de cîţiva ani. Medicii spuneau că era din cauza excesului de alcool, dar el punea puţin preţ pe sfaturile lor şi continua să bea fără să-i pese. Cel puţin era o consolare pentru starea în care se afla. Îi plăcea mult *maygolo,* un rachiu dulce, cu anason pe care negustorii chinezi îl vindeau îmbuteliat în sticluţe mici, pîntecoase; îi plăcea şi coniacul franţuzesc, pe care îl primea de la Ungem atunci cînd acesta avea posibilitatea să îi trimită cîte un transport, ceea ce nu se întîmpla prea des; dar, mai presus de toate, îi plăcea vinul *boro-darasu,* pe care chinezii obişnuiau să i-l trimită de la Peking. Toate acestea îi deschideau un fel de perspectivă, sau cel puţin îi ofereau o scînteie de lumină în bezna care îl înconjura.

Dar ura infirmitatea aceasta. Îl priva de bucuria de a admira toate frumuseţile pe care le adunase în jurul lui,

în decursul anilor. Lumea era atît de minunată, iar el văzuse atît de puţin din ea! Îşi petrecuse toată viaţa închis în mănăstiri şi palate din care îi era interzis să iasă în lume; dar el reuşise să aducă lumea la el.

Secretarii lui se culcaseră. Soţia se distra cu noul amant, în propriul ei palat, dincolo de zidurile palatului Ta Khure; probabil că îi va acoperi sînii cu ulei parfumat şi îi va unge coapsele cu esenţă din lemn de santal. Învăţăceii lui se rugau sîrguincioşi, pregătindu-se pentru festivalul de a doua zi. Singur, porni să cutreiere camerele şi coridoarele reşedinţei sale particulare, atingîndu-şi trecutul cu degete îndurerate.

Toate erau adunate aici: farfurii peste farfurii din porţelan de Sevres, din care nu mîncase niciodată, acoperite acum de o peliculă de praf; piane la care nu învăţase niciodată să cînte, crăpate şi dezacordate de trecerea timpului; ceasuri de toate formele imaginabile, cu limbile aşezate la toate orele posibile; albume cu coperte din fildeş şi malahit, din sidef şi argint, din agate, onix, jad şi piele frumos decorată de maeştrii ruşi, din catifea albastră, roşie şi violetă, înţesate cu fotografiile şterse ale celor morţi şi ale celor vii; pahare de lichior, cupe de şampanie, sfeşnice din aur, argint şi sticlă, în care nu mai ardeau lumînări de ani de zile; casete pentru ţigări, pentru cărţi de joc, tocuri de ochelari din carapace de broască ţestoasă şi filigran de aur şi argint; telescoape prin care privise odată stelele, acum părăsite şi acoperite de praf. Vise şi amăgiri, capabile să facă fericit un zeu şi să obsedeze gîndurile unui om. Atinse cu degetul butucănos un set de clopoţei japonezi. Clinchetul lor răsună în aerul stătut ca cel al unor cristale de gheaţă căzînd.

Pe măsură ce sunetul se stingea, altul îi luă locul. Paşi, paşi grei. Nu aştepta pe nimeni la ora aceea. Cu atît mai puţin acolo, în apartamentul lui particular, unde nu pătrundea nimeni fără permisiunea lui. Zgomotul de paşi se amplifică, amortizat de covoarele groase ce

acopereau podelele fiecărui etaj. Vizitatorii nu erau pelerini care doreau o audienţă particulară; pelerinii ar fi păşit în vîrful picioarelor sau s-ar fi tîrît pe coate şi genunchi. Paşii se opriră la cîteva picioare distanţă de el. Se întoarse.

— Sfinţia Ta, îmi cer iertare că vă deranjez, dar cineva vrea să vă vorbească. Vă rog să ascultaţi ceea ce doreşte să vă spună.

Recunoscu vocea. Era Bodo, un *lama* de rang înalt, care fusese pentru scurt timp secretarul lui. Ce căuta aici? Înainte de a apuca să-i răspundă, auzi o altă voce. Nu era sigur, dar parcă mai auzise glasul acela.

— Sînteţi *khubilgan*-ul Jebtsundamba Khutukhtu, Bogdo Han, cel cunoscut sub titulatura imperială „Cel Preaslăvit“?

Dădu din cap. Era sigur că vocea îi era cunoscută.

— Cine crezi că aş putea fi?

— Atunci sînt mandatat să vă anunţ, din partea Guvernului Provizoriu al Poporului Mongol şi a Comitetului Central al Partidului Revoluţionar că, din acest moment, sînteţi pus sub arest la domiciliu şi veţi rămîne consemnat în acest palat pînă se va lua o hotărîre în privinţa sorţii dumneavoastră. Aţi înţeles?

Dădu din nou din cap:

— Da. Înţeleg perfect. Recunosc vocea, dar nu îmi amintesc numele dumneavoastră. Cine sînteţi?

Omul părea nervos, ca şi cum ceva nu ar fi fost în regulă:

— Numele meu este Nikolai Zamiatin, reprezentantul buriat al Cominternului. Ne-am întîlnit anul trecut, cînd am venit aici să negociem despre eventualul dumneavoastră rol în revoluţia ce urma să izbucnească. Atunci m-aţi refuzat. De data asta nu mă veţi mai respinge.

— Da, îmi amintesc de dumneavoastră. Spuneaţi ceva despre trecerea puterii în mîinile poporului. Dar n-aveam ce putere să acord: chinezii deţineau puterea. Iar acum

voi mi-aţi luat şi fărîma de putere pe care am putut-o avea. Cine va fi noul conducător? Dumneata?

— Poporul va guverna singur.

— Da. Dar cine va conduce poporul?

— Pierdem timpul. Am dat deja dispoziţie secretarilor dumneavoastră să vă pregătească biroul. Trebuie să semnaţi nişte hîrtii.

Nu se clinti.

— Aţi ajuns devreme. Nu vă aşteptam decît mîine. Din cîte am înţeles, voiaţi să mă arestaţi după ceremonia de la Tsokchin. S-a întîmplat ceva, de v-aţi schimbat planurile?

Se lăsă o tăcere grea. Şi-l imagină pe buriat privindu-l fix. Cînd vorbi din nou, glasul îi era şi mai agitat:

— De unde aveţi informaţia aceasta?

— Eu ştiu totul. Nu ţi-a spus nimeni?

Surîse calm. În mod bizar, nu-i era teamă. În definitiv, mai trecuse prin asta. Iar de data aceasta avea măcar mulţumirea că cei care l-au capturat erau mongoli. Totuşi, păcat că au venit în seara aceea. Asta îi cam strica planurile.

Cineva se apropie de el şi îl luă de braţ.

— Veniţi cu mine, maiestate.

Era Bodo. Glasul îi trăda stînjeneala. Bodo nu avea să mai reziste mult. Avea să fie printre primii care vor pieri, cînd se vor ridica ghilotinele. „Ce păcat, medită, aş fi vrut să văd cum funcţionează o ghilotină.“ Îi plăceau construcţiile mecanice şi auzise că ghilotinele erau foarte eficiente. Poate că ar fi putut cumpăra una. S-ar distra un timp. Apoi îşi aminti că este orb.

Porniră, braţ la braţ, în josul coridorului. În faţa lor auzea mai multe perechi de picioare tropăind. Cînd necunoscuţii intraseră în cameră, îşi făcuse socoteala că trebuie să fie vreo opt persoane. Una dintre ele era femeie. Şi mai erau doi copii.

Ajunseră în birou în mai puţin de un minut. Bodo îl ajută să îşi găsească scaunul, deşi s-ar fi descurcat

perfect de bine şi fără ajutor. Altcineva deschise dulăpiorul în care îşi păstra băuturile şi scoase un pahar şi o sticlă.

— Eu aş dori nişte porto. Sticla este pe raftul de sus.

Făcuse cunoştinţă cu alcoolul în urmă cu doisprezece ani, mulţumită unui explorator englez pe nume Bamaby sau Famaby sau ceva de genul acesta. Bamaby îi trimisese mai multe lădiţe din ceea ce numea el, Recolta rubinie“ prin intermediul *amban*-ului chinez, care păstrase două pentru el. Îi mai rămăsese o cutie sau două, dar, dacă era cumpătat, trebuia să-i ajungă o vreme. De fapt, era foarte probabil că vor ţine mai mult decît viaţa lui.

I se puse paharul cu porto pe birou şi sorbi o înghiţitură mică. Îl păstra pentru ocazii speciale. Aceasta, îşi închipuia el, era o ocazie specială, cum nu avea să mai întîlnească alta mult timp de acum încolo. Problema era cum să-l aducă pe Ungem aici, să o savureze împreună. Plănuise totul pentru a doua zi, dar iată că ei apăruseră deja, îi degustau vinul şi nu s-ar fi mirat să fi trecut deja la împărţirea comorilor lui.

— Spune-mi exact: ce doreşti să semnez?

Mai întîi chinezii, apoi Ungem, un salvator metamorfozat în monstru, iar acum ameninţarea aceasta, încălzită ca şarpele la sînul lui. Toţi voiau ca el să semneze cîte ceva. În urmă cu doi ani, Hsii-Shu-tseng îi dăduse un răgaz de treizeci şi şase de ore să semneze o listă cu opt articole, prin care renunţa la suveranitate în favoarea Guvernului Republican de la Peking. El refuzase; dar miniştrii lui au fost forţaţi să semneze în locul lui. În final, totul ducea la acelaşi rezultat: nu dispunea de putere necondiţionat, ci doar de firimiturile pe care catadicseau să i le arunce ceilalţi.

Buriatul îi răspunse:

— Acesta este un document prin care îţi recunoşti toate greşelile pe care le-ai comis în timpul domniei tale în calitate de Khutukhtu. De asemenea, declari că,

urmare a acestor păcate, ai încetat de a mai fi *khubilgan* şi că Jebtsundamba Khutukhtu s-a reîncarnat în alt trup. Accepţi acest fapt şi eşti de acord ca frîiele puterii să treacă în mîinile adevăratului avatar, care va guverna în locul tău, ajutat de guvernul popular condus de Sukebator. Noul Jebtsundamba Khutukhtu şi guvernul popular recunosc, la rîndul lor, ajutorul oferit de Sovietul Poporului din Rusia şi îşi afirmă dorinţa de a stabili relaţii speciale cu această ţară. Dumneata vei deveni un cetăţean de rînd, vei locui în reşedinţa de vară şi vei ceda celelalte proprietăţi şi feuda Shabi. Nu te vom priva de altceva, decît de titlu şi de puterea de care dispui. Poţi continua să bei. Poţi avea cîte femei şi băieţi doreşti. Îţi poţi păstra toate jucăriile şi bibelourile, dar nu poţi achiziţiona altele. După moartea ta, statul va reintra în posesia lor.

„Cît de curînd se va întîmpla asta?“ se întreba. Trebuie să existe o cale de a-l aduce pe Ungem acolo. Să se lămureaască între ei. Ce legătură avea el cu toate acestea? Desigur, de-acum ştia cine trebuie să fie unul dintre copii. Se aşteptase la asta. Dar cine era cel de-al doilea copil?

— Şi dacă refuz să semnez?

— Ştii bine că nu ai de ales. Dar dacă vei colabora, îţi vom face viaţa mai uşoară: vei avea o locuinţă confortabilă, o indemnizaţie generoasă, îţi vei putea satisface toate dorinţele lumeşti. Într-un fel te invidiez.

— Chiar aşa? Atunci poate că vrei să facem schimb. Vederea ta în schimbul ochilor mei nevăzători, puterea ta în locul confortului meu, umanitatea ta în schimbul divinităţii şi a alcoolismului meu.

Buriatul nu zise nimic. Nici nu se aşteptase la aşa ceva!

— Deci ce altceva mai vrei să fac? Ce alte hîrtii mai trebuie să semnez?

— Ne poţi ajuta să împiedicăm vărsarea de sînge, spuse străinul. Soldaţii îţi sînt încă devotaţi. Majoritatea

sînt nemulţumiţi de von Ungem Stemberg – mongolii khalkha, unii dintre buriaţi, tibetanii, chinezii pe care i-ai amnistiat. El încearcă să îi cumpere cu ceea ce pradă, dar ei au mai multă încredere în tine. Ordonă-le să depună armele sau să se alăture armatei populare. Baronul va rămîne doar cu ruşii lui şi cu mîna de japonezi pe care i-a adus la Urga în februarie. Am pregătit un decret în numele dumitale, prin care ordoni tuturor trupelor budiste să oprească lupta şi să aştepte instrucţiuni din partea dumitale sau a unuia dintre reprezentanţii dumitale. Nu trebuie decît să semnezi şi să pui sigiliul.

„Iar dacă va fi vărsare de sînge, îşi zise, al cui trup va atîna în laţul spînzurătorii?“

— Dar acum ai propriul tău *khubilgan.* Lasă-l pe el să semneze. Lasă-l să-i adune el pe cei devotaţi.

— Ştii bine că asta ar lua timp. Nu avem timp. Trebuie să acţionăm imediat, dacă vrem să salvăm vieţi omeneşti.

„Vieţile cui? se întrebă. Ale mongolilor? Ale trupelor sovietice?“ Ştia că Armata Roşie se îndreaptă deja spre nordul ţării.

— Asta nu mă priveşte! Dar, dacă îmi dai voie, aş dori să mă sfătuiesc cu ministrul meu de război.

Întinse mîna şi ridică receptorul. Dandinsuren va înţelege, îl va trimite acolo pe Ungem. Iar el atunci va putea sta în fotoliu, ascultîndu-i cum se ceartă pentru putere.

Telefonul era mort. Trebuia să se fi gîndit!

— Îmi pare rău, dar telefonul dumneavoastră a fost temporar deconectat. Va trebui să vă hotărîţi în seara asta.

Se lăsă pe spătarul fotoliului, învins pe moment.

— Adu-l pe băiat. Vreau să stau de vorbă cu el. Vreau să îl ating.

Urmă o pauză, apoi Zamiatin spuse ceva repede, într-o tibetană stricată. Îi răspunse o femeie, dar el îi

respinse obiecţiunile. Se auzi un fîşîit. Cineva stătea lîngă scaunul lui. Întinse mîna şi atinse o faţă, o faţă de copil.

— Vino mai aproape, copile, îi spuse în tibetană. Nu te pot pipăi cum trebuie. Nu te pot vedea, aşa că trebuie să te ating. Nu-ţi fie frică, nu-ţi fac nici un rău.

Dar băiatul continua să stea rigid, suficient de aproape cît să îl poată atinge, dar parcă ferindu-se.

— Ce este? Ţi-e frică de mine?

Îşi simţea propria inimă bătînd cu putere. Era straniu, dar acum, cînd erau atît de aproape unul de celălalt, îşi dădu seama că el însuşi se teme de băiat. Faptul că se aflau amîndoi acolo, împreună, părea un soi de blasfemie, două trupuri întrupînd o singură zeitate. În adîncurile minţii lui se formă o imagine care se contura din ce în ce mai clar: un şir nesfîrşit de oglinzi, reflectînd toate acelaşi chip, pînă se pierdeau în depărtare. Se înţelegea pe sine însuşi mai bine ca oricine altcineva pînă atunci: el însuşi era o oglindă şi deodată se simţi fragil, ca un panou de sticlă unduindu-se în lumina lumînării. La cea mai mică atingere se putea spulbera în mii de fragmente mici, argintii.

— Da. Vocea băiatului tremura, dar avea un glas frumos, melodios. Era sigur că era un băieţel frumos şi i-ar fi plăcut să-i simtă obrajii fragezi sub atingerea degetelor. Ce-ar fi dacă s-ar culca cu el? Ar rămîne oglinzile neclintite?

— De ce te temi?

— Nu ştiu. Dar…

— Da?

— Dar Tobchen mi-a spus că tu vei încerca să mă omori. Dacă ai afla de existenţa mea.

Îşi trecu degetul peste obrazul băiatului. Îi făcea plăcere întotdeauna să i se vorbească în tibetană.

— Cine este acest Tobchen?

— A fost tutorele meu. Şi cel mai bun prieten al meu. În afară de Chindamani. Era bătrîn. A murit cînd

încercam să ajungem la Gharoling. Asta a fost demult.

— Am înţeles. Îmi pare rău. Îmi pare rău că ţi-a spus că eu te-aş omorî. De ce crezi că ţi-a spus asta?

— Pentru că eşti corpul meu mai bătrîn. Pentru că numai unul dintre noi poate fi Khutukhtu. Vor să mă facă Khutukhtu în locul tău.

Cît de catifelat poate fi obrazul unui copil! Desigur, bătrînul Tobchen avusese dreptate. Ar fi pus să-l ucidă pe băiat dacă astfel şi-ar fi putut păstra tronul. Dar gîndul îl înspăimîntă. Dacă ar fi spulberat o oglindă, ce se întîmpla cu imaginile reflectate în celelalte?

— Poate că aş putea fi eu tutorele tău. Şi am putea deveni prieteni. Am un palat plin de jucării. Ai putea rămîne aici: nu te-ai plictisi şi nu ai obosi niciodată.

„Şi nici nu ai îmbătrîni", îşi zise în gînd.

Băiatul se aventură puţin mai aproape.

— Cum te cheamă?

— Mi s-a spus că acum mă cheamă Jebtsundamba Khutukhtu. Dar mi se pare greu de pronunţat.

Îşi retrase mîna brusc. Cîtă perversitate în gestul de aţi mîngîia proprii obraji!

Îşi simţi mîna rece şi goală.

— Ai şi alt nume? Un nume tibetan?

— Dorje Samdup Rinpoche.

— Dorje Samdup Rinpoche? Cînd m-au adus pe mine aici, cu foarte mulţi ani în urmă, numele meu era Lobsang Shedub Tenpi Donme. Cam lung, nu-i aşa? Aveam zece ani. Tu cîţi ani ai, Samdup?

— Zece ani.

Inima îi îngheţă. Poate că, în cele din urmă, era adevărat. Poate că s-a produs un soi de moarte, poate că s-a reîncarnat cu adevărat fiind încă în trupul vechi.

— Cine este băiatul care este cu tine? Am auzit paşii unui alt copil.

— Este un *pee-ling.* Se numeşte Wil-yam. Bunicul lui este abatele de la Dorje-la. Unul dintre bărbaţii care sînt cu noi este tatăl lui.

— Tatăl lui e bolşevic?

— Nu. L-au luat prizonier. A venit aseară să-l salveze pe Wil-yam şi pe mine.

— Am înţeles. Şi cine este femeia cu care vorbeai?

— O chemă Chindamani. Stătea cu mine la Dorje-la Gompa, unde locuiam.

— Era servitoarea ta?

— Este *trulku*-ul zeiţei Tara de la Dorje-la. Este cea mai bună prietenă a mea.

Întinse mîna, nesigur. Băiatul avea părul lung, iar atingerea lui îi făcea parcă degetele să roşească.

— Crezi că ar vrea să vorbească cu mine?

Băiatul nu zise nimic. Apoi se auzi glasul femeii, chiar lîngă el. Stătuse tot timpul alături de băiat.

— Da. Ce doriţi să-mi spuneţi?

— Ţi-aş cere un sfat.

— Sfatul meu sau sfatul zeiţei Tara?

— Am nevoie de ajutorul zeiţei Tara. Vreau să ştiu ce trebuie să fac. Să semnez hîrtiile acestea? Care este soluţia cea bună?

Fata nu-i răspunse imediat:

— Cred că zeiţa Tara ţi-ar cere să nu semnezi, zise într-un tîrziu. Eşti încă Khutukhtu. Oamenii aceştia nu sînt în măsură să hotărască cine va fi sau cine nu va fi avatar.

— Crezi că eu sînt un avatar?

— Nu.

— Am fost vreodată?

— Poate. Înainte de naşterea acestui copil.

— Atunci, ce mă sfătuieşti să fac?

— Nu îţi pot da nici un sfat. Sînt o simplă femeie.

— Iar eu sînt un simplu bărbat, replică, ridicînd din umeri. Chiar tu ai spus-o. Spune-mi ce să fac. Ca de la muritor la muritor.

Nu-i răspunse mult timp. Cînd o făcu, glasul îi era tern şi înfrînt:

— Trebuie să semnezi hîrtiile. Nu ai de ales. Dacă nu o

faci, te vor ucide. Nu au nevoie de nimic altceva.

Nu spuse nimic. Avea dreptate. L-ar fi omorît şi ce-ar fi obţinut cu asta? Se întoarse cu faţa spre buriat:

— Mai eşti aici, Za-abughai? întrebă, asta vrînd să însemne Zamiatin.

— Da, aştept hotărîrea dumneavoastră.

— Atunci, dă-mi stiloul. Îţi voi semna hîrtiile. După aceea poţi pleca de aici.

59

Christopher se întreba cînd va lua sfîrşit acel coşmar. Îl împuşcaseră pe Tserong imediat după intrarea în iurtă. Apoi îi legaseră fedeleş, pe el şi pe Chindamani, şi îi duseră afară, împreună cu William şi Samdup. Aşteptară mult, pînă ce Zamiatin îşi adună oamenii, să se pregătescă pentru drumul spre palatul lui Khutukhtu. Christopher reuşise să se apropie de William atît cît să poată vorbi, încurajîndu-l că, în curînd, supliciul lor avea să ia sfirşit. Porniră la drum la o oră după ce fuseseră descoperiţi de Zamiatin.

Îşi amintea de un labirint de străduţe şerpuitoare şi de alei duhnind a gunoi şi a descompunere, de mîini care îl strîngeau, îl ciupeau, îl îmbrînceau, de voci şoptind şi lamentîndu-se în întunericul de nepătruns, de bezna însăşi, luptîndu-se să se materializeze în carne, în cîte un chip sau altul ce trecea prin faţa ochilor lui.

Apoi de după nori apăru luna, arămie şi pătată pe cerul tulbure, iar străduţele se argintară, dezvăluind haite întregi de cîini şi trupurile învelite în giulgiu ale celor morţi de curînd. Deasupra lor se înălţau turnurile templului Maidari, înalte de optzeci de picioare, sprijinind cerul ca nişte coloane semeţe; pe Turnul Astrologiei clipea o singură lumină, prevestind festivalul de a doua

zi.

Lui Zamiatin şi oamenilor lui nu le fu greu să pătrundă în palat. Erau mai puţine gărzi ca de obicei, jumătate din ei pregătindu-se pentru festival. Cei rămaşi abia opuseră rezistenţă, iar revoluţionarii îi încercuiră în cîteva clipe.

William şedea pe genunchii lui, aşa cum şezuse odată, cînd era mai mic, cu mulţi ani în urmă, înainte să înceapă toate acestea. Îi povestea tatălui său despre călătoria la Dorje-la. Christopher îl lăsă să vorbească, îndemnîndu-l să spună tot ce are pe suflet. Se întreba dacă William avea să-şi revină vreodată cu adevărat după acest supliciu presupunînd, bineînţeles, că vor reuşi vreodată să scape din acest palat şi să se reîntoarcă în Anglia, vii şi nevătămaţi.

Samdup îi spusese că pişcătura de pe ceafa lui William începuse să se înnegrească în urmă cu o săptămînă. Zamiatin fusese prea preocupat cu pregătirea loviturii ca să piardă timpul căutînd un medic pentru băiat.

— Cum te simţi acum, fiule?

— Nu mă simt prea bine. Tot timpul simt că o să explodeze. Simt de parcă se mişcă ceva înăuntru tot timpul. Dacă pun mîna, mă doare îngrozitor. Uneori mă doare aşa de tare, că îmi vine să rup rana cu unghiile. Acum două nopţi Samdup a trebuit să-mi lege mîinile la spate. Mi-e frică. O să-mi faci ceva să-mi treacă, dacă eşti aici, nu-i aşa?

Încrederea băiatului era greu de suportat. Christopher se simţi mai neajutorat decît oricînd în ultimele luni. Jebtsundamba Khutukhtu trimisese după medicul său personal. Acum nu puteau face altceva decît să aştepte.

*

Pe Jebtsundamba Khutukhtu începea să-l îmbete paharul de porto. Şedea într-un colţ al camerei, pe o sofa lungă, fumînd cu gesturi afectate o ţigară turcească. Chindamani şi Samdup şedeau lîngă el. Cu toate

deosebirile dintre ei, se înţelegeau. Erau toţi trei *trulku,* sufereau cu toţii de aceeaşi diformitate.

Samdup era obosit, dar nici nu se gîndea să doarmă. Chindamani era din nou alături de el, ca şi *pee-ling*-ul care îi ajutase să evadeze de la Dorje-la în noaptea aceea, tatăl lui Wil-yam. Se simţea din cale afară de agitat: poate că acum se va întîmpla ceva, poate că, în sfîrşit, el şi cu Wil-yam vor putea scăpa de Zamiatin.

Nu-i plăcea deloc celălalt corp al său. Jebtsundamba Khutukhtu bea alcool ca şi cum ar fi fost un muritor de rînd şi părea beat de-a binelea. Lui Samdup nu-i plăcuse felul în care îl mîngîiase şi îl alintase cu degetele acelea moi, lipicioase. Privirea aceea goală din ochii nevăzători îl înfricoşa. Neobişnuit cu viciile sau cu senzualitatea, băiatul nu era capabil de compasiune. Era prea mic să înţeleagă că păcatul făcea parte din viaţă, ca şi rugăciunile sau ca şi sfinţenia, şi că, asemenea apei, începe să băltească dacă nu e agitat cînd trebuie.

— Vino aici, zise Khutukhtu, ridicîndu-se şi luîndu-l pe Samdup de mînă. Samdup îl urmă la o masă impunătoare pe care stătea o maşinărie uriaşă cu o pîlnie din lemn. Îi amintea de trompetele mari de pe terasele de la Dorje-la. Khutukhtu se aplecă şi învîrti o manetă aflată pe o latură a maşinăriei apoi, cu degete de nevăzător care tremurau de nervozitate, dar şi din cauza excesului de vin, lăsă acul să cadă greoi pe un disc negru ce se învîrtea. Instantaneu, din pîlnie răsună o voce răguşită, acompaniată de sunetele unei muzici repezi, săltăreţe:

„Ţi-aş spune atîtea lucruri frumoase,
Am face atîtea lucruri frumoase,
Dacă tu ai fi singura fată de pe lume,
Iar eu singurul băiat."

— Acesta este un gramofon. Face muzică, de parcă înăuntru ar fi cineva care cîntă.

— Opreşte chestia aia infernală!

Zamiatin şedea la o măsuţă, în capătul opus al camerei, aranjînd actele care îi erau necesare ca să legifereze lovitura.

— Pînă ce Samdup va fi instalat ca succesor al meu, acest palat îmi aparţine. Dacă vrei linişte, mai sînt destule camere libere.

— Băiatul nu ar trebui să asculte muzică. Ar trebui să doarmă. Mîine va fi o zi grea. I se vor da o mulţime de responsabilităţi.

Khutukhtu pufni zgomotos:

— Băiatul nu trebuie să doarmă. Ar trebui să fie în capela mea particulară, să se roage, să mediteze şi, în general, să se pregătească pentru înscăunarea de mîine. Trebuie respectate formalităţile. Băiatul nu trebuie să-şi înfrunte destinul nepregătit.

Se opri şi inhală un fir de fum. Îşi aduse aminte de zilele premergătoare propriei lui înscăunări în calitate de Khutukhtu: priveghiurile, ofrandele, orele lungi şi plictisitoare de liturghie. Cîtă pierdere de timp! Dar vroia ca băiatul să fie cît mai departe de locul acela, înainte de începerea luptei.

— Asta nu te priveşte.

Zamiatin îşi încruntă sprîncenele, mai mult agasat, decît supărat. În seara aceea nu avea de gînd să stea supărat. Mongolia era a lui. Luna viitoare avea să stea într-o cameră aurită, la Kremlin, luînd cina cu Lenin şi cu Zinoviev, de la egal la egal.

— Acum eu sînt tutorele băiatului. Cine poate să-l instruiască mai bine decît mine? Am de gînd să îl învăţ tot ce ştiu. Nu te teme, o să-l scutesc de viciile mele, cu condiţia ca şi tu să-l scuteşti de ale tale. Nu are nevoie de ele. Dar va avea nevoie de experienţa mea. Şi de amintirile mele. Îţi spun că are nevoie de rugăciune mai mult decît de somn. Şi de meditaţie, mai mult decît de rugăciuni. Sau ai de gînd să fii îndrumătorul spiritual al noului tău conducător? Nu prea cred că eşti pregătit

pentru asta.

Zamiatin nu zise nimic. Nu-i păsa dacă băiatul doarme sau se roagă. Atîta timp cît se dovedea maleabil. Atîta timp cît era apt să apară la paradă în veşmintele festive şi să facă gesturile cuvenite la festivitatea de mîine. Pusese deja oameni să caute prin cămările palatului hainele pe care le purtase Jebtsundamba Khutukhtu în copilărie.

De undeva, de departe, auziră nişte strigăte, după care se lăsă liniştea. O uşă se trînti cu zgomot înfundat. Apoi auzi limpede, printre ticăiturile unui ceas, o serie de focuri de armă, care se auzeau clar în liniştea nopţii.

Zamiatin chemă două gărzi la uşă:

— Vedeţi ce se întîmplă şi întoarceţi-vă cît puteţi de repede. Eu rămîn aici, cu prizonierii. Grăbiţi-vă!

Scoase revolverul din buzunar şi îl verifică.

Gărzile ieşiră în fugă pe uşă, luîndu-şi cu ei puştile. Nu zise nimeni nici un cuvînt. Contraatacul venise mai repede dacît se aşteptaseră, iar Zamiatin dispunea de forţe slabe.

Un minut mai tîrziu gardienii reveniră, vizibil speriaţi:

— Sîntem atacaţi. Von Ungem Stembeig a înconjurat palatul.

— Cîţi soldaţi sînt?

— Imposibil de spus, dar cei de la poartă cred că sînt mai mulţi decît noi.

— Vreo veste de la Sukebator şi de la oamenii lui?

— Cei de la staţia radio sînt imobilizaţi de oamenii lui von Ungem.

Zamiatin se întoarse spre Bodo:

—Gîndeşte-te, omule! Există o altă ieşire? O galerie secretă? Cred că sînt o mulţime în palatul ăsta.

Lama clătină din cap:

— Au fost blocate cînd chinezii l-au luat prizonier pe Jeb- tsundamba Khutukhtu. Nu au mai fost deschise. Cu excepţia...

—Da?

— Cu excepţia uneia, cred. În spatele camerei comorilor. E mai bine camuflată decît celelalte. De acolo porneşte un tunel care duce la Tsokchin. Dacă reuşim să ajungem acolo, pot face rost de cai.

Zamiatin se gîndea cu rapiditate. Dacă izbuteau să ajungă la Altan Bulak, unde se afla guvernul provizoriu, mai exista o şansă să se alăture trupelor bolşevice care veneau dinspre nord. Îi avea pe Jebtsundamba Khutukhtu şi pe băiat. Mai avea încă toţi aşii în mînă.

— Atunci, să ne grăbim! Condu-ne! Tu şi tu, arătă spre cele două gărzi, acoperiţi-ne spatele. Grăbiţi-vă!

Împuşcăturile se auzeau tot mai tare. În cîteva clipe Ungem avea să ajungă la ei.

Micul grup se adună repede. Bodo mergea în faţă, urmat de prizonier, de Zamiatin şi de gărzi.

Din coridorul lat pe care se afla biroul lui Jebtsundamba Khutukhtu ajunseră direct în camera comorilor. Parcă erau în peştera lui Aladin, înconjuraţi de grămezi de mărunţişuri de toate soiurile, rezultatul unei obsesii de o viaţă.

Peste tot atîrnau candelabre, ca nişte ciorchini complicaţi de bobiţe de sticlă. Vaze din China, covoare din Persia, pene de păun din India, două duzini de samovare din Rusia, coliere de perle din Japonia, toate aruncate de-a valma într-o dezordine cosmopolită. Jebtsundamba Khutukhtu comandase totul în mai multe exemplare: o duzină din astea, zece din celelalte, uneori tot stocul unui magazin, cu prilejul vreunei vizite la Mai-mai-ch’eng. Era ca un magazin plin de un talmeş-balmeş de mărfuri, în care însă nu intra nici un cumpărător.

Într-o cameră alăturată se înşirau mai multe rafturi, pline cu arme: puşti de vînătoare de calibru mare, carabine, Remingtonuri cu repetiţie, pistoale – unele dintre ele doar ornamentale, altele mortale, toate nefolosite vreodată. În odaia a treia se afla colecţia de invenţii mecanice a lui Jebtsundamba Khutukhtu. Erau păpuşi la piane minuscule, care puteau cînta valsuri de

Strauss fără să obosească vreodată; o maimuţică ce se putea căţăra pe un stîlp şi alta care se rotea la nesfîrşit în jurul unei bare orizontale; soldaţi de plumb care mărşăluiau, maşinuţe ce rulau pe roţi vopsite, vaporaşe legănîndu-se pe valuri din tablă, păsări cîntînd şi fluturîndu-şi aripile sau ţopăind pe crenguţe din aur, cu frunze de smarald în vîrf – toate nemişcate şi tăcute şi începînd deja să ruginească.

Zamiatin îi zorea prea tare ca să poată vedea ceva din toate acestea. În faţa clădirii se auzeau explozii puternice, iar împuşcăturile răsunau acum din ambele flancuri ale clădirii. Chindamani alunecă şi căzu peste o ladă. La început, Christopher crezu că s-a lovit, dar, după cîteva momente, se ridică şi îl luă de mînă. Avea impresia că luase ceva de pe raft, dar era prea tîrziu ca să vadă ce anume.

William rămînea mereu în urmă. Era obosit şi bolnav, iar fuga îl extenua; refuza să fie purtat în braţe de Christopher. Zamiatin îl împingea şi îl zorea pe băiat. Cînd Christopher se repezi în apărarea copilului, îi arătă doar pistolul şi îi ordonă să meargă înainte. Christopher ştia că nu i se cruţă viaţa decît la gîndul că ar putea fi de folos ca monedă de schimb. Ajunseseră în ultima cameră. Era o odaie simplă, placată cu lemn, de culoare închisă şi ornată cu tapiţerii tibetane complicate. Zamiatin îi împinse pe toţi înăuntru şi închise uşa:

— Unde este ieşirea?

Bodo trecu peste o grămadă de perne, pînă la capătul camerei şi trase la o parte una dintre tapiţerii. Intrarea în tunel fusese ascunsă cu multă măiestrie, fiind încastrată în panourile din lemn fără a lăsa vreo urmă vizibilă de îmbinare. Se deschidea cu ajutorul unui mic levier ascuns în podea. Bodo trase de levier şi uşa se deschise cu un scîrţîit înfundat.

— Ce mai aştepţi? Să mergem!

Bodo intră în galerie. Chindamani intră după el, urmată de Jebtsundamba Khutukhtu şi de Samdup.

Deodată, se auzi un strigăt din dreptul uşii principale.

— Nu mai intru în nici un tunel! Te rog, tată, nu-i lăsa să mă oblige!

Era William. Priveliştea intrării întunecate îi trezise amintiri despre galeriile de sub Dorje-la. Se dădu înapoi, agăţîndu-se de Christopher.

— Ce spune? Ce e cu el?

Zamiatin era din ce în ce mai terorizat. Era atît de aproape de victorie şi totuşi vuietul înfrîngerii îl înconjura din toate părţile: focuri de armă, explozii, plînset de copil.

— Zice că-i e frică. Nu vrea să intre în tunelul ăsta blestemat Ştii ce s-a întîmplat la Dorje-la. Pentru Dumnezeu, lasă-l să rămînă aici, cu mine. Nu prezintă nici un pericol pentru tine.

— Ca să te las să îl conduci pe Ungem drept spre intrarea în tunel! Nu rămîne nimeni aici. Dacă nu vrea să vină, îl împuşc chiar aici şi termin cu el!

Zamiatin întinse mîna şi dădu să îl apuce pe băiat. William se lupta, încercînd să scape de degetele crispate. Rusul se întinse şi reuşi să îl prindă de umăr, dar mîna îi alunecă şi îl lovi la ceafă.

William ţipă de durere. Mîna lui Zamiatin lovise rana umflată, zgîriind pielea. Băiatul se prăbuşi în braţele lui Christopher. Zamiatin bătu în retragere, îngrozit.

Se aşteptau ca din rană să curgă sînge. Dar nu sîngera deloc. La început nu îşi dădură seama ce este, se vedea doar un furnicar, ceva negru mişcîndu-se pe ceafa copilului. Apoi pata neagră se sparse şi se răspîndi.

Păianjenii erau pe cale să îşi depună ouăle. Acum, eliberaţi brusc din trupul gazdei, dădeau buzna în lumină, dezmorţindu-şi picioarele subţiri şi căţărîndu-se pe gîtul şi pe umerii lui William. Erau cu sutele, fiecare puţin mai mare decît o furnică minusculă.

Christopher scoase un ţipăt de groază şi de dezgust. Păianjenii alergau acum în toate părţile, în căutare de hrană. Chindamani alergă la Christopher şi îl ajută să

măture la o parte ultimele insecte de pe ceafa copilului. Zamiatin privea ca hipnotizat. Păianjenii trecură peste piciorul lui şi se făcură nevăzuţi.

Christopher privi cu ochii goi spre rus. Privirea îi era lipsită de expresie, ochii nu trădau nici o emoţie:

— Este mort, şopti. Zamiatin îl privi fără să înţeleagă. E mort, repetă el în tibetană. Fiul meu este mort.

60

Ceea ce urmă după aceea fu o confuzie totală. De afară se auziră nişte strigăte, urmate aproape instantaneu de un pocnet şi uşa se trînti de perete. Cele două gărzi din cameră intrară în panică şi deschiseră focul. Două secunde mai tîrziu, de după tocul uşii se ivi ţeava unui revolver greu. Soldaţii uitaseră să se ascundă înainte de a deschide focul şi reprezentau acum o ţintă uşoară. Răsunară trei împuşcături scurte, una după alta, care îi nimeriră pe soldaţi şi pe Bodo.

În acest răstimp, Zamiatin scoase fulgerător pistolul şi îi făcu semn lui Khutukhtu, care şedea lîngă Christopher şi William. Chindamani îl înşfăcă pe Samdup şi se repezi la uşa din fundul camerei, prin care se ajungea în tunel.

Bărbatul de dincolo de uşă intră în cameră, trecînd peste cadavrele gărzilor. Ţinea pistolul ridicat, îndreptat spre capul lui Zamiatin. Era Sepailov:

— Aruncă pistolul, domnule Zamiatin, ordonă el în rusă. Altfel voi fi nevoit să trag.

— Dacă mai faci un singur pas, Buddha al tău Cel Viu va fi mort.

— Chiar te rog.

Era o altă voce. Von Ungem Stemberg trecu pe lîngă Sepailov şi intră în cameră.

Aruncă o privire scurtă spre trupul lui William,

incapabil să realizeze ce se ascundea dincolo de acea mică tragedie. Oamenii lui ocupaseră palatul. Trupele lui Sukebator se re- trăseseră spre marginea oraşului. Revoluţionarii rămaşi fuseseră înconjuraţi şi erau deja executaţi pe rînd sau interogaţi. Nu mai rămăsese decît această mică problemă de rezolvat.

— Khutukhtu este un trădător. Am în buzunar un document semnat de el, prin care îşi îndeamnă soldaţii să treacă de partea armatei revoluţionare. Am dat deja ordin să fie executat. Îţi pierzi timpul, Zamiatin. Împuşcă-l, dacă vrei. Faci treaba în locul meu.

Zamiatin privi în jur. Ungem şi Sepailov erau acum în cameră. Numai Sepailov era înarmat; baronul se simţea prea stăpîn pe situaţie ca să aibă nevoie de o armă. Zamiatin privi în spate către Khutukhtu, apoi către Christopher. Trebuia să mai joace o carte, o carte cu care îl putea forţa pe baron să negocieze. Se întoarse şi îi zări pe Chindamani şi pe Samdup la uşa din spate, şovăind încă.

— Pentru Dumnezeu, Chindamani! strigă Christopher. Fugi de aici! Ia-l pe Samdup şi fugi!

— Nu pot pleca, Ka-ris To-feh, nu pot pleca fără tine. Nu-mi cere să te părăsesc.

Băiatul era cu ea şi ştia că ar fi trebuit să fugă. Era în joc viaţa lui; era de datoria ei să îl salveze. Dar nu se putea mişca. Acum, că William era mort, Christopher avea nevoie de ea mai mult ca oricînd. Era sfîşiată între dragostea pentru el şi cea faţă de băiat, ca un animal încolţit.

Zamiatin ridică pistolul şi îl îndreptă către Samdup:

— Tu! strigă el în tibetană. Vino aici împreună cu băiatul!

Ştia că, dacă Ungem intenţiona să îl execute pe Khutukhtu, atunci avea nevoie de băiat. Ungem nu îl va lăsa pe Sepailov să tragă atîta timp cît el avea pistolul îndreptat asupra băiatului.

— Ka-ris To-feh! Spune-i să lase jos pistolul, dacă nu, îl

omor. Spune-i, te rog!

Ungem şi Sepailov şovăiau. Zamiatin îşi dăduse seama că aveau nevoie de băiat. Dar de ce nu fugise femeia împreună cu băiatul? Şi ce vroia să spună, că îl omoară?

— Nu are rost, Zamiatin. Eşti terminat. Sukebator s-a retras. Membrii celulei tale de la Urga sînt fie morţi, fie întemniţaţi, aşteptînd ordinul meu. Dacă omori băiatul, îl las în viaţă pe Khutukhtu. Dacă îl omori pe Khutukhtu, băiatul îmi va fi de folos, aşa cum ţi-a fost şi ţie. Şi oricum ar fi, Sepailov te va ucide. Mai bine aruncă arma.

Mîna lui Zamiatin tremura. Abia putea stăpîni arma. Privi cînd la Khutukhtu, cînd la băiat. Sepailov făcu un pas înainte. Zamiatin ridică arma şi o aţinti asupra lui Samdup.

Ungem dădu din cap. Sepailov ţinti şi trase, nimerindu-l pe Zamiatin în umărul stîng. Mîna lui Zamiatin se smuci, declanşînd arma, apoi o scăpă din mînă. Căzu ca o piatră pe covorul gros.

Sepailov făcu semn cu arma, arătîndu-i lui Zamiatin să se ducă lîngă Christopher şi Khutukhtu. Buriatul se conformă, ţinîndu-şi cu mîna umărul sîngerînd.

La început, nimeni nu îşi dădu seama ce se petrece la uşa din spate. Dar cînd Zamiatin se mişcă, Christopher o văzu pe Chindamani aplecată asupra lui Samdup, care zăcea pe podea. Părul ei lung şi negru cădea peste trupul băiatului ca o perdea, acoperindu-i faţa. Dar de sub şuviţele de păr apărură, ca petalele unei flori ce încearcă să se ridice deasupra pămîntului negru, picături mici de sînge, care apoi se întinseră, formînd o mică băltoacă.

Nu scoase nimeni nici un cuvînt. Sepailov continua să ţină pistolul îndreptat asupra lui Zamiatin. Ungem îşi îndreptă atenţia către femeie şi băiat. Cînd, în cele din urmă, ridică faţa, era mînjită de sînge şi picături mari stăteau agăţate de părul ei. Nu spuse nimic. Tot ce ar fi avut de spus era întipărit pe chipul ei, în sîngele închegat

pe obrajii şi pe buzele ei, în ochii ce priveau fix printre şuviţele în dezordine, în camera încremenită.

Christopher se ridică de pe scaun. Se simţi cuprins de o moleşeală cumplită, incapabil să-şi mişte mîinile sau picioarele. Îşi aminti de cuvintele rostite de Chindamani, în legătură cu profeţia: va trebui să moară, ca să poată renaşte. Chipul ei mînjit cu sînge îl îngheţa. Ştia că un blestem teribil se abătuse asupra lor şi îi purta spre sfîrşit. Sau spre un nou început; acum nu mai conta.

— Lăsaţi-mă să mă duc lîngă ea, spuse în engleză, adre- sîndu-i-se lui Sepailov.

Rusul nu mişcă. Ţinea pistolul îndreptat spre Zamiatin, gata să tragă din nou.

Christopher făcu un pas spre el, dar Sepailov nu îşi schimbă poziţia. Îl lăsă pe Christopher să treacă.

Ungem îl privi ca fascinat ducîndu-se lîngă Chindamani şi ridicînd-o de la pămînt. Capul lui Samdup fusese zdrobit de glonţ; nu mai putea fi salvat. O strînse la piept, simţind cît de inutil este totul.

Rămaseră aşa, ca două statui de ceară, separaţi, nemişcaţi, visînd fiecare propriul său vis. Nu exista nici o rugăciune care să fi putut îndepărta sîngele sau păianjenii, nici un gest care să îi poată readuce la viaţă pe cei morţi. Nimeni nu o observă pe Chindamani mişcîndu-se sau, chiar dacă o văzuseră, nu o băgaseră în seamă.

Dintre faldurile jachetei scoase un pistol, un Remington mic, pe care reuşise cumva să îl ascundă în timp ce admiraseră comorile lui Khutukhtu. Nu ştia sigur cum funcţionează, dacă era încărcat ori dacă mergea măcar. Îl luase cu ea fără să ştie ce intenţiona să facă cu el. Acum ştia.

Primul glonţ îl nimeri pe Sepailov în spate. Se prăbuşi fără un sunet, mort sau paralizat. Zamiatin întrevăzu o şansă de a scăpa. Se repezi înainte şi apucă pistolul scăpat de Sepailov. Nu apucă să se ridice, cînd fata trase din nou. Apoi încă de două ori.

Zamiatin bătu aerul cu palmele. Încercă să respire, dar înghiţi doar sînge. Încercă din nou, dar din gît îi ţîşni un şuvoi de sînge. Deodată, îşi simţi picioarele ca de plumb, iar capul începu să i se învîrtă. Se auzi tuşind, înecîndu-se cu propriul lui sînge. Stindardul roşu flutura pe fundalul cerului de catifea. Apoi totul se cufundă în sînge. Iar în cele din urmă se contopi cu Istoria, iar cerul deveni gol şi negru ca noaptea.

Chindamani scăpă pistolul. Cu un geamăt se aplecă şi îşi îngropă faţa în palme, hohotind nestăpînit. O dată cu Samdup se spulberase şi ultimul vestigiu al universului ei. Dragostea ei pentru Christopher îl distrusese pe băiat şi, împreună cu el, lumea pe care o reprezenta.

Christopher ridică pistolul. Ghicise cine era baronul şi ştia ce trebuie să facă, dacă vroiau să scape de acolo cu viaţa. Von Ungem Stemberg purta un pistol în tocul de la cingătoare, dar încă nu îl scosese. Asistase pasiv la ce se petrecuse, mai degrabă ca un spectator, decît ca un participant. Acum îl privea pe Christopher cu revolverul în mînă ca şi cum acesta i-ar fi întins o floare.

Precizia morţii, caracterul ei absolut, finalitatea ei – acestea erau lucrurile care îl fascinau şi la care meditase în zilele şi nopţile lungi petrecute la Urga. Cît era de simplă, de lipsită de afectare! Era tot ce putea admira mai mult, ultima dovadă a simplităţii înnăscute a omului. Avea o perfecţiune pe care nu o întîlnise în nimic altceva şi îi plăcea atît de mult să vadă cu ochii lui cum renaşte acea simplitate pură!

Iar acum, propria lui moarte. Venise mai devreme decît se aşteptase, dar, cu toate acestea, era binevenită. Părea să fie un moment potrivit pentru a muri.

Christopher ridică pistolul. Mai avea cîteva gloanţe, dar nu îi trebuia decît unul. Se apropie de baron, privindu-l drept în ochi. Da, putea înţelege istorisirile pe care le auzise. Era mai bine pentru toată lumea ca von Ungem Stemberg să dispară. Lipi ţeava pistolului de tîmpla baronului şi simţi trăgaciul gata să cedeze sub

presiunea degetului. Baronul nu se mişcă, nici măcar nu clipi. Îl privea pe Christopher în ochi, fără urmă de reproş.

Ceva nu mergea. Christopher nu putea fi călău. Nici măcar călăul acestui om. Lăsă pistolul jos şi îl azvîrli într-un colţ.

Afară se auziră paşi alergînd.

— De ce nu ai tras?

— Nu ai înţelege niciodată.

Christopher se întoarse şi o luă de umeri pe Chindamani. Fata tremura.

Uşa se deschise şi în cameră năvăli un grup de bărbaţi înarmaţi. Brusc, se opriră, privind consternaţi imaginea care li se înfăţişa. Doi dintre ei trecură pe lîngă Ungem şi îi imobilizară pe Christopher şi pe Chindamani, trăgîndu-i la o parte.

— Eliberaţi-i, zise tăios von Ungem.

Soldaţii îl priviră derutaţi, dar tonul vocii baronului fusese inconfundabil. Lăsară mîinile jos, eliberîndu-i pe Christopher şi pe Chindamani. Christopher se aplecă şi ridică trupul lui Samdup. Era cald încă. Sîngele se prelinse pe mîna lui Christopher. Pentru o clipă, strînse trupul micuţ la piept, apoi i-l dădu lui Chindamani. Ungem îl privi pe Christopher traversînd camera spre colţul în care zăcea propriul lui fiu; îl luă în braţe cu grijă.

Plecară fără un cuvînt. Ungem trimise după ei un soldat, să se asigure că puteau trece nederanjaţi. Îl lăsară pe Khutukhtu în urma lor, aşezat pe un morman de perne, frămîntîndu-şi cu degete nervoase roba catifelată. Mîinile lui păstrau încă parfumul vag al trupului băiatului. Pînă în zori avea să dispară pentru totdeauna pînă şi acel parfum. Închise ochii ca şi cum ceva s-ar fi insinuat în bezna din fiinţa lui şi visă la libertate.

61

Duseră trupurile neînsufleţite în templul Maidari şi le lăsară acolo, la picioarele statuii gigantice a lui Maidari Buddha. Nu exista nici o asemănare între statuie şi Samdup, cu excepţia faptului că nici unul dintre ei nu era viu şi nu respira. Chindamani aranjă veşmintele şi părul băiatului. Iar în rest nu făcu nimic ca să ascundă faptul că era mort. Christopher luă ursuleţul de pluş şi îl puse în mîinile lui William, aşa cum obişnuia să facă în Anglia, cînd îl adormea. Cuvintele erau de prisos.

Părăsiră templul cînd se lumina deja. Primele raze ale soarelui poleiau turnurile, în timp ce pelerinii se adunau din toate ungherele, să intoneze primele rugăciuni închinate festivalului. Se rugau pentru ajungerea în *nirvana* şi pentru o moarte uşoară, pentru iertarea păcatelor şi pentru hrană suficientă, cît să le ajungă pentru drumul de întoarcere acasă. În ziua aceea, nimic nu le putea fi refuzat.

Christopher şi Chindamani părăsiră oraşul fără a avea o idee precisă asupra locului spre care se îndreptau. Hainele şi părul le erau năclăite de sînge, dar ei continuau să meargă, fără să le spele sau să se odihnească.

Era trecut mult de amiază cînd se opriră să se odihnească. Pierduseră de mult orice urmă de traseu sau de drum umblat, însă continuau să înainteze, ca şi cum ar fi descoperit o cărare numai a lor, pe care trebuiau să o urmeze. Porniră spre nord, către Munţii Chingiltu Ula, orientîndu-se mai mult după instinct. Versanţii abrupţi ai munţilor erau acoperiţi de păduri de conifere. Nu întîlniseră nici picior de om. Auzeau ciripit de păsări, dar nu zăreau nici o pasăre sau vreo altă vietate.

Locul în care se opriră era un templu micuţ, părăsit şi pe jumătate părăginit. Petrecură noaptea acolo, cuibăriţi unul în braţele celuilalt, căutînd să se încălzească. A

doua zi dimineaţă Christopher plecă în pădure, în căutare de hrană. Găsi nişte fructe de pădure, ascunse în tufişurile joase, şi ciuperci, pe care le adună în poala cămăşii. Dădu peste un pîrîu, chiar în spatele templului şi adună nişte apă într-un vas descoperit într-una dintre odăile părăsite ale templului.

Petrecură restul zilei la templu, odihnindu-se şi hotărîră să rămînă acolo şi a doua noapte, la flacăra unui foc de lemne, adunate de Christopher din pădurea apropiată. De-acum, erau în stare să discute despre ceea ce se întîmplase.

La început hotărîră să rămînă la templu fără un motiv anume. Dar treptat începură să se simtă acolo ca acasă. Nu îi deranja nimeni. Christopher descoperi o mulţime de urme de vînat prin pădure şi aşeză cîteva capcane mici pentru iepuri şi căprioare; dar Chindamani refuza să mănînce carne şi se hrănea doar cu ceea ce reuşeau să culeagă din copaci şi tufişuri.

Suferea cumplit din cauza sentimentului de vinovăţie. Era convinsă că pasiunea nelalocul ei pentru Christopher dusese, într-un fel, la moartea lui Samdup. Era sigură că momentul ei de şovăire la intrarea în tunel îl costase viaţa pe copil. Nu putea fi convinsă prin nici un argument de contrariu.

Spunea că ea este o *trulku,* o purtătoare a zeiţei Tara. Nu fusese născută ca să iubească sau ca să aibă copii. Acestea erau destinate muritorilor, dar zeiţa din ea era nemuritoare. Încercă să o convingă cu aceleaşi argumente cu care încercase şi pînă atunci, spunîndu-i că ea însăşi era femeie, nu zeiţă, că dragostea lor era dovada acestui fapt; dar ea refuza să îl asculte sau, dacă îl asculta, prefera să nu îi accepte argumentele.

În primele două luni refuză să facă dragoste cu el. Cît despre el, nu o forţă, dar nici nu o făcu să se simtă nedorită. Dar cînd se plimbau împreună prin pădure, se întîmpla uneori ca ea să îl ia de mînă, iar în acele clipe Christopher simţea că îl iubeşte. Iar într-o bună zi, spre

sfîrşitul lui iunie – Christopher ţinea un calendar rudimentar, scrijelit pe scoarţa unui copac din faţa templului – ea se strecură în patul lui aşa cum o făcuse prima oară, fără explicaţii.

Vara trecu alternînd între umbre şi raze de soare care se strecurau, delicate şi jucăuşe, printre copaci. Chindamani se ruga în fiecare zi în faţa unui altar mic aflat într-un ungher al templului, pe care îl reparaseră împreună, aşa cum putuseră. Nu discutară niciodată despre plecare sau despre căutarea unui loc unde să petreacă iarna, deşi ştiau amîndoi că nu mai puteau rămîne mult timp acolo.

La începutul lui septembrie trecu pe acolo un călător. Era un *lama* care vorbea bine tibetana şi care putu să le povestească ce se petrecuse după plecarea lor din Urga. La sfîrşitul lui mai, von Ungem îşi scosese toate trupele din Urga pentru o ultimă înfruntare cu trupele sovietice, care începuseră să intre în ţară în număr din ce în ce mai mare. Fusese învins, căzuse prizonier şi se zvonea că ar fi fost executat, exact la o sută treizeci de zile de la vizita făcută de el la Altarul Profeţiilor de la Urga, unde auzise cuvintele scrise pe scîndura pe care o văzuseră în sud. La începutul lui iunie, Sukebator şi partizanii săi, ajutaţi de trupele bolşevice, ocupaseră Urga şi proclamaseră constituirea Republicii Populare. În ţară începea să se simtă o adiere de normalitate.

Lama era în drum spre o mănăstire de la nord de munţi, un loc numit Amur-bayasqulangtu, aflat pe muntele Biiriin-khan, de care auziseră şi Christopher şi Chindamani. Acolo se afla mormîntul lui Ondiir Gegen, primul Jebtsundamba Khutukhtu.

Îl convinseră pe *lama* să mai rămînă cu ei o zi sau două. Le povesti că templul în care locuiau era cunoscut sub numele de Maidariin Stime şi că fusese închinat lui Maidari Buddha. Cînd sosi timpul să plece, *lama* îi întrebă dacă nu doreau să îl însoţească la Amur-bayasqulangtu, iar ei acceptară. Nopţile erau tot mai friguroase, iar

curînd aveau să găsească hrană din ce în ce mai greu. Dar mai aveau încă un motiv de a pleca. Chindamani era însărcinată în prima lună.

Amur-bayasqulangtu era o construcţie mare, care aducea cu un orăşel, adăpostind permanent vreo două mii de *lama.* Abatele, cunoscut sub numele Khambo Lama, fu încîntat să îi adăpostească şi le oferi o cameră în care să petreacă iarna. În lunile care urmară Christopher şi Chindamani trăiră ca soţ şi soţie. Odată mănăstirea fu vizitată de o delegaţie din partea noului guvern, pentru a o lua în evidenţă la plata impozitelor, dar preoţii îi ascunseră pe oaspeţi pînă la plecarea delegaţiei oficiale. Cînd iarna se instală definitiv, nu mai veni nici un vizitator. Dar Christopher ştia că preoţii nu vor fi lăsaţi în pace pentru o veşnicie. Curînd cîmpurile urmau să fie arate, se vor construi şosele şi căi ferate pentru transportul trupelor. Independenţa trebuia plătită.

Mulţi ani după aceea, Christopher se gîndea că nu fusese niciodată mai fericit ca în iarna şi în primăvara aceea. Îşi petrecea tot timpul cu Chindamani sau făcînd lucruri mărunte pentru ea. Şi credea că şi ea e fericită.

— Ka-ris To-feh, dacă te-aş părăsi, ai suporta? îl întrebă o dată, în timp ce stăteau întinşi în pat, ascultînd vuietul vîntului ce se izbea de pereţii iurtei lor.

— Nu, îi răspunse el, luînd-o de mînă sub pătura aspră.

Vîntul bătea tare, ningea, iar gheaţa se adunase în faţa uşii, pînă la prag. Era o iarnă aspră şi multe dintre animalele din mănăstire muriseră. Dar, în cele din urmă, sosi primăvara, iar gheaţa se topi, transformîndu-se în şiroaie de apă. Copilul lui Chindamani se născu la începutul lui mai. Era băiat. Îi dădură numele de William Samdup.

Într-o dimineaţă, o săptămînă după aceea, Christopher se trezi şi nu o mai găsi nici pe Chindamani, nici copilul. Îi căută peste tot, dar în zadar. Apoi găsi pe masa pe care cinaseră cu o seară în urmă un bileţel scris în

tibetană. Nu îi era uşor să îl descifreze, dar, cu perseverenţă, reuşi:

„Ka-ris To-feh, scria, îmi pare rău că nu m-am putut despărţi de tine altfel. Iartă-mă dacă te fac să suferi, dar şi pe mine mă doare, mai mult decît pot suporta. Dacă aş putea alege, aş rămîne alături de tine pentru totdeauna. Chiar dacă asta ar însemna vieţi fără sfîrşit, aş rămîne bucuroasă cu tine. Te iubesc. Te-am iubit întotdeauna. Voi continua să te iubesc pînă voi muri.

Dar nu pot rămîne cu tine. Sînt sigură că ştii şi tu asta. Copilul nostru nu poate rămîne aici, ar fi totdeauna în pericol. Nu putem pleca în ţara ta, pentru că acolo mi-ai spus că nu există *gompa.* Cred că ştii cine este copilul, care este menirea lui. Îi voi povesti despre tine. În fiecare seară, după ce va apune soarele şi preoţii ne vor lăsa singuri, eu voi vorbi despre tine. Nu te voi uita niciodată. Te rog, adu-ţi aminte de mine.“

Îşi aminti de ultima lor seară petrecută la Gharoling, cînd ea ieşise pe terasă ca să privească înserarea. „Să nu crezi că pot fi a ta pentru totdeauna, îi spusese. Nu trebuie să crezi asta.“ Dar el aşa crezuse şi aşa îşi dorise.

Părăsi mănăstirea două zile mai tîrziu. Desigur, ştia unde plecase ea. Cu ochii minţii vedea micul lac de la marginea Tibetului şi insula stîncoasă din mijlocul lui, cu micul templu clădit acolo. Şi îi auzea glasul, legănat de bătaia vîntului: „Am mai fost aici. Şi mă voi întoarce.“ Ar fi vrut mai mult ca orice să plece acolo, doar ca să o mai vadă o dată. Dar ştia că, din toate locurile de pe lume, acela era singurul în care nu se putea duce.

Se îndreptă spre Urga. Pentru prima oară în anul acela, pe cer nu se vedea nici un nor. Anglia era departe.

AL NOUĂLEA BUDDHA

Războiul s-a terminat, dar coşmarul agentului secret Christopher Wylam abia începe, o dată cu răpirea fiului său, William. Forţe misterioase îl ţin ostatic pe băieţel într-o mănăstire budistă din Tibet. Profeţiile străvechi se împletesc strîns cu luptele pentru putere ale începutului de secol, iar cei doi, tată şi fiu, vor încerca din răsputeri să scape, ajutaţi de frumoasa Chindamani, cea pe jumătate zeiţă, şi de micul Samdup – cel de-al nouălea Buddha.

„Un roman îndrăzneţ şi plin de forţă, în care acţiunea plină de suspans se împleteşte cu o delicată poveste de dragoste."

Sunday Times Magazine

editura rao

ISBN 973-8421-06-3
9789738421066